

ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์:
การศึกษาตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN LINGUSITIC DEVICES AND REPRESENTATION OF
MISBEHAVING MONKS IN ONLINE NEWS DISCOURSE : A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Mr. Yudthakarn Pattamaroj

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

FACULTY OF ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทน

พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์: การศึกษา

ตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

โดย

นายยุทธการ ปัทมโรจน์

สาขาวิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์)

ยุทธการ ปีหมโรงจน์ : ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์: การศึกษาตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. (THE RELATIONSHIP BETWEEN LINGUSITIC DEVICES AND REPRESENTATION OF MISBEHAVING MONKS IN ONLINE NEWS DISCOURSE : A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ศิริพร ภัคดี ผาสุข

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์ตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) โดยเก็บข้อมูลจาก 3 เว็บไซต์ข่าว ได้แก่ สนุกดอทคอม ไทยรัฐออนไลน์ และเว็บไซต์ข่าวสดออนไลน์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2563 จำนวน 495 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมี 7 กลวิธี ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเลือกใช้คำ การเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สัทพยางค์ และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และพบว่ากลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นคือกลวิธีที่ขบขันภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดชัดเจน เช่น การใช้ถ้อยคำเชิงประณามและเน้นย้ำความหมายทางลบเพื่ออ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด การใช้ถ้อยคำที่สื่อน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง การใช้ถ้อยคำบรรยายภาพเหตุการณ์อย่างละเอียด เป็นต้น กลวิธีทางภาษาเหล่านี้สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด 3 ภาพหลัก ได้แก่ 1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง กล่าวคือ เป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและ/หรือพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา ราคะ มีความประมาทและไม่สามารถละจากทางโลกได้ และเป็นบุคคลที่หลอกลวงประชาชนและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน 2) พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสียหายให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา กล่าวคือเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลือกใส่ศรัทธา และเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา และ 3) พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามและขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ให้สามมแก่ความผิด

ด้านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม พบว่า การมุ่งเน้นนำเสนอภาพด้านลบและการกระทำผิดที่รุนแรงของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของสื่อมวลชน คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและสร้างรายได้แก่ผู้ผลิตตัวบท และเพื่อประณามการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม ข่าวเชิงลบของพระสงฆ์เป็นประเด็นที่สามารถสร้าง “มูลค่าข่าว” ประกอบกับการเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและให้ความสนใจบริโภคว่าเหล่านี้ ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบคณะสงฆ์ แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ และเหตุการณ์ร่วมสมัยที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดูเหมือนว่ามีส่วนช่วยอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนก็ยังไม่ได้สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง ท้ายที่สุด ปัญหาดังกล่าวยังคงเกิดซ้ำอีก การวิจัยนี้ช่วยให้เห็น “อำนาจ” ของสื่อมวลชนในการคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่า และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เพื่อสร้างเป็น “จุดขาย” ของข่าวซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสื่อมวลชน ผลการวิจัยนี้น่าจะมีส่วนช่วยสร้างความรู้เท่าทันวาทกรรมและบทบาทของสื่อมวลชนในสังคมไทยปัจจุบัน

มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6280033522 : MAJOR THAI

KEYWORD: Buddhist monks, representation, critical analysis discourse, news discourse, mass communication

Yudthakarn Pattamaroj : THE RELATIONSHIP BETWEEN LINGUISTIC DEVICES AND REPRESENTATION OF MISBEHAVING MONKS IN ONLINE NEWS DISCOURSE : A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS. Advisor: Assoc. Prof. SIRIPORN PHAKDEEPHASOOK, Ph.D.

This thesis aims to study the relationship between the representations of misbehaving monks and the linguistic strategies in online news discourse adopting the approach of Critical analysis Discourse Analysis. The data was collected from 3 news websites: www.sanook.com, www.thairath.co.th, www.khaosod.co.th. In total, 495 news published during 2016 – 2020 were collected.

The analysis reveals that 7 linguistic strategies are used to construct the representation of misbehaving monks including the usage of reference, transitivity, lexical selection, narratives, presupposition, intertextuality, and rhetorical questions. The predominant linguistic devices are those that clearly highlight the negative images of the misbehaving monks, such as using evaluative words emphasizing negative connotations to refer to the monks; using words that convey a serious tone to severely condemned the monk; and using words to describe the event in detail, etc. Three main representations constructed by these linguistic strategies include: 1) misbehaving monks as those who behaves extremely inappropriately for being a monk namely committing seriously against the laws and/or the dhamma discipline or Vinaya, being obsessed with desire, passion, lust, carelessness, being unable to abandon the secular way, deceiving people and seeking for self-advantages; 2) misbehaving monks as those who caused damage to society and Buddhism; and 3) misbehaving monks as those who deserves to be blamed, condemned and expelled from Buddhism and the realm of monks.

Regarding the discourse practice, it was found that the negative representation of misbehaving monks is related to the purposes of the mass media which include to report events, to attract the attention of readers in order to generate income, and to condemn the wrongdoings of the misbehaving monks in order to uphold the importance of Buddhism and the Sangha as a whole. Negative news of the Buddhist monks can create “news worthiness.” The distribution on online media enable the wide audience to easily access these news. As for socio-cultural practices, the social and cultural factors involved include laws, rules and regulations of the Buddhist monks, concept of roles and duties of monks, and contemporary events regarding misbehaving monks that affect the news discourse production.

It is found that the representation of misbehaving monks in the news discourses seem to contribute to maintaining the importance of Buddhism and the Sangha Institute as a whole by showing that they are free from the disgrace of the misbehaving monks. However, the mass media have not raised serious awareness about the causes and solutions to the problem. Ultimately, such problems still recur in Thai society. The analysis of these news reveals the “power” of the media to select, judge, evaluate and highlight the negative representations of misbehaving monks to create “selling points” which is beneficial to the media. It is anticipated that this study will help create an awareness on the power of discourse and the powerful roles of the media.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Thai
Academic Year: 2022

Student's Signature .....
Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตาและความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ภักดีผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครูผู้ประสิทธิประสาทความรู้ทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และให้ข้อคิดต่าง ๆ ทั้งทางวิชาการและการดำเนินชีวิต ตลอดจนเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจทานและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความอดทนและความใส่ใจเป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครูเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ฉัฐพร พานโพธิ์ทอง ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตาและประสิทธิประสาทความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังกรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตาและประสิทธิประสาทความรู้ทางวิชาการแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี อีกทั้งยังกรุณาให้กำลังใจและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้วิชาการเกี่ยวกับภาษาไทย ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยสำนึกและระลึกถึงพระคุณครูทุกท่านอย่างไม่รู้ลืม

ขอขอบคุณภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาอนุญาตให้ศึกษาให้แก่ผู้วิจัยในโครงการสู่ความเป็นเลิศด้านภาษาและวรรณคดีไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562 – 2563

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านทั้งรุ่นพี่ เพื่อนร่วมรุ่น รุ่นน้อง ที่คอยแบ่งปันความรู้ทางวิชาการและคอยให้กำลังใจ ให้แก่กันเสมอมา ขอขอบคุณพี่ต้อง สรรพพร ที่เป็นธุระประสานงานต่าง ๆ ระหว่างนิสิตกับทางภาควิชาและกับทางคณะ ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้วิชาการเกี่ยวกับภาษาไทยให้แก่ผู้วิจัยในระดับปริญญาตรี คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยสำนึกและระลึกถึงพระคุณครูทุกท่านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไม่รู้ลืม

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว พ่อ แม่ และพี่สาวทั้งสองที่คอยสนับสนุน ให้ความรัก ความหวังให้แก่ผู้วิจัย มาโดยตลอด ความรัก ความหวัง และความอบอุ่นในครอบครัวจะเป็นเชื้อไฟเติมพลังให้ผู้วิจัยก้าวต่อไปข้างหน้าอย่างเข้มแข็ง และมั่นคง ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณนี้ตราบนานเท่านาน

สุดท้ายขอบคุณตัวผู้วิจัยเองที่ตั้งใจ อดทน และฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงถือเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จขั้นหนึ่งในชีวิตที่น่าภาคภูมิใจของผู้วิจัยเอง

ยุทธการ ปัทมโรจน์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ต
สารบัญภาพ.....	ธ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	10
1.4 ขอบเขตข้อมูล.....	10
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	10
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	17
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	18
2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี.....	18
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทน.....	18
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและสื่อออนไลน์.....	25
2.1.3 กรอบการวิเคราะห์วาทกรรม.....	32

2.1.3.1 แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์	32
2.1.3.2 แนวคิดผู้กระทำทางสังคม	37
2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ	43
2.1.2.4 ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร	48
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
2.2.1 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาในวาทกรรม สื่อสารมวลชน.....	52
2.2.2 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	64
2.2.3 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	79
2.2.3.1 กลุ่มงานวิจัยสายภาษาศาสตร์.....	79
2.2.3.2 กลุ่มงานวิจัยสายนิเทศศาสตร์	83
2.2.4 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ	89
2.2.4.1 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์กับความคาดหวังของพุทธศาสนิกชน	89
2.2.4.2 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์กับกระบวนการยุติธรรม	91
บทที่ 3 กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ในวาทกรรมข่าว ออนไลน์.....	94
3.1 การใช้คำอ้างอิง.....	101
3.1.1 การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	102
3.1.1.1 การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์	106
3.1.1.2 การใช้คำแสดงตำแหน่ง.....	107
3.1.1.3 การใช้คำแสดงสถานภาพ	109
3.1.1.4 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย.....	110
(1) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไป	110
(2) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฉ้อโกง	110

(3) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร	111
(4) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฆาตกรรม.....	112
3.1.1.5 การใช้คำประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ.....	112
(1) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประเพณีผิดพระธรรมวินัย.....	112
(2) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง	113
(3) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา.....	114
(4) การใช้คำระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางเพศ.....	115
(5) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร	116
(6) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม	116
(7) การใช้คำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ	117
(8) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกง/เล่นพนันเสี่ยงโชค.....	117
3.1.1.6 การใช้คำแสดงความสัมพันธ์.....	118
3.1.1.7 การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ.....	118
3.1.1.8 การใช้คำแสดงชาติพันธุ์.....	119
3.1.2 การอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์.....	120
3.1.2.1 การใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่	120
3.1.2.2 การใช้คำแสดงตำแหน่ง.....	121
3.1.2.3 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร	122
3.1.3 การอ้างถึงประชาชน.....	123
3.1.3.1 การอ้างถึงผู้คนในสังคม.....	124
(1) การใช้คำเกี่ยวข้องกับพลเมือง	124
(2) การใช้คำเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์.....	125
(3) การใช้คำเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา.....	125

3.1.3.2 การอ้างถึงผู้เสียหาย	125
(1) การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้อ่อนแอ	125
(2) การใช้คำแสดงเพศสภาพ	126
3.1.3.3 การอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิด	127
(1) การใช้ชื่อ	127
(2) การใช้คำประเมินค่าทางบวก	128
(3) การใช้คำที่ไม่ระบุตัวตน	128
(4) การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้ให้ข่าว	129
3.1.4 การอ้างถึงผู้สื่อข่าว	129
3.1.4.1 การใช้คำแสดงสถานภาพ	130
3.1.4.2 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล	131
3.1.5 การอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์	131
3.1.5.1 การใช้นามนัย	133
3.1.5.2 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร	133
3.1.5.3 การใช้คำสื่อถึงพระพุทธศาสนาโดยตรง	134
3.2 การใช้ชนิดกระบวนกร	134
3.2.1 กระบวนกรที่เกี่ยวกับการกระทำ	135
3.2.1.1 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ	136
(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว”	139
(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “ครอบครองและเสพของมีนเมา”	142
(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรง”	143
(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่อลวง/ปิดบังอำพราง”	145
(6) กริยาวลีสื่อความหมาย “ประพฤตินุจริต”	147
(7) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่นการพนันเสี่ยงโชค”	147

(8) กริยาวลีสื่อความหมาย “ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม”	148
(9) กริยาวลีสื่อความหมาย “สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา”	149
(10) กริยาวลีสื่อความหมาย “ลักลอบเข้าเมือง”	150
3.2.1.2 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ	151
(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ดำเนินการทางกฎหมาย”	152
(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “ทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์”	153
(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตรวจสอบ”	153
3.2.1.3 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้กระทำ.....	154
(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “เผยแพร่/ติดตามสถานการณ์”	156
(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ”	156
3.2.2 กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม.....	158
3.2.3 กระบวนการที่เกี่ยวข้องการพูด	160
3.2.3.1 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด	161
(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “สารภาพผิด”	162
(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “กล่าววาจาไม่เหมาะสม”	165
(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล”	166
(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “สั่ง”	166
3.2.3.2 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้พูด	167
(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ร้องเรียน”	168
(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล”	169
(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “วิพากษ์วิจารณ์”	170
(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย”	171
(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตักเตือน”	172
3.2.3.3 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด	173

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย”	175
(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล”	177
(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “สั่งการ”	177
(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “ร้องเรียน”	178
(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตักเตือน”	179
3.2.3.4 ฝ่ายผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด	180
3.2.4 กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก	182
3.2.4.1 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก	183
(1) กริยาวลีสื่อ “การรับรู้”	185
(2) กริยาวลีสื่อ “ความคิด”	186
(3) คำกริยาสื่อ “ความรู้สึกตกใจอย่างมาก”	187
3.2.4.2 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก	187
(1) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก”	189
(2) กริยาวลีสื่อ “ความคิด”	190
(3) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกตกใจอย่างมาก”	191
(5) คำกริยาสื่อ “ความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมาก”	192
(6) คำกริยาสื่อ “ความรู้สึกพอใจ”	193
3.2.4.3 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก	194
(1) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก”	196
(2) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกหวาดกลัว”	197
(3) กริยาวลีสื่อ “ความคิด”	197
3.2.5 กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ	200
3.2.5.1 กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพที่บรรยายคุณสมบัติเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	201

3.2.5.2	กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ...	202
3.3	การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ.....	205
3.3.1	การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ	207
3.3.2	การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา	209
3.3.3	การใช้คำถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิด	211
3.3.4	การใช้ถ้อยคำบ่งความถี่	211
3.4	การเล่าเรื่อง	212
3.4.1	บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์.....	214
3.4.1.1	การดำเนินการทางกฎหมาย	214
3.4.1.2	การตรวจสอบการกระทำผิด.....	215
3.4.1.3	การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์.....	215
3.4.1.4	การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	216
3.4.1.5	การร้องเรียนการกระทำผิด	216
3.4.2	บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	216
3.4.2.1	การระบุงการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	217
	(1) การระบุงการกระทำผิดเพียงครั้งเดียวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด.....	217
	(2) การระบุงการกระทำผิดหลายครั้งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด.....	217
3.4.2.2	การสารภาพผิด	218
3.4.2.3	การให้เหตุผลของการกระทำผิด	218
3.4.2.4	การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	218
3.4.3	บทบาทประชาชน.....	219
3.4.3.1	การรับรู้และติดตามสถานการณ์.....	219
3.4.3.2	การร้องเรียนการกระทำผิด	219
3.4.3.3	การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	220

3.4.3.4 การลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิด.....	220
3.4.4 บทบาทผู้สื่อข่าว	221
3.4.4.1 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	221
3.4.4.2 การตรวจสอบการกระทำผิด.....	221
3.4.4.3 การรับรู้และติดตามสถานการณ์.....	222
3.4.5 การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด	222
3.4.5.1 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง	222
3.4.5.2 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ของมีด.....	223
3.4.5.3 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การทุจริต	224
3.4.5.4 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำอนาจาร.....	225
3.4.5.5 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์ปลุกเสก/เสียดัง.....	226
3.4.6 การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป.....	227
3.5 การใช้มูลบท	229
3.5.1 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง	231
3.5.2 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง.....	232
3.5.3 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม	233
3.5.4 มูลบทสื่อความว่าพระพุทธศาสนามัวหมองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	234
3.6 การใช้สหบท	235
3.6.2 การกล่าวถึงพระธรรมวินัย.....	240
3.6.3 การกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์.....	241
3.6.4 การกล่าวถึงคำกล่าวของบุคคล	242
3.6.5 การกล่าวถึงโครงการรัฐ	243
3.6.6 การกล่าวถึงคำสั่งของมหาเถรสมาคม	243

3.7 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์	244
บทที่ 4 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับ วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทาง สังคมวัฒนธรรม.....	247
4.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	247
4.1.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง.....	249
4.1.1.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและ/หรือพระ ธรรมวินัยอย่างร้ายแรง	250
(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย	250
(2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด	252
(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม	256
(4) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ	260
(5) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก	263
4.1.1.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา ราคะ มี ความประมาท และไม่สามารถละจากทางโลกได้.....	265
(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์.....	265
(2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก	268
(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท	272
4.1.1.3 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่หลอกลวงประชาชนและแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัว	274
(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน.....	274
(2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์.....	277
(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	279

4.1.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและ พระพุทธรศาสนา	280
4.1.2.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา	281
4.1.2.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา	284
4.1.3 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามและขับไล่ให้สา สมแก่ความผิด.....	287
4.1.3.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจาก พระพุทธรศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม	287
4.1.3.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนิน ประณามอย่าง รุนแรง.....	291
4.2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม	293
4.2.1 องค์ประกอบการสื่อสารของวาทกรรมชาวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด	293
4.2.1.1 ฉาก (Setting / Scene).....	293
4.2.1.2 ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร (Participants)	299
4.2.1.3 จุดมุ่งหมายการสื่อสาร (Ends).....	302
4.2.1.4 ลำดับวาทกรรม (Act sequence).....	303
4.2.1.5 น้ำเสียง (Key).....	305
4.2.1.6 เครื่องมือการสื่อสาร (Instrumentalities).....	305
4.2.1.7 บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และบรรทัดฐานการตีความ (Norms of interaction and Norms of interpretation).....	306
4.2.1.8 ประเภทการสื่อสาร (Genre).....	309
4.2.3 การผลิตและการเผยแพร่ตัวบท	310
4.2.4 การบริโภคนิยมและตีความตัวบท	311
4.3 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม	312

4.3.1	ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด.....	313
4.3.1.1	กฎหมาย	313
4.3.1.2	กฎระเบียบของคณะสงฆ์.....	320
	(1) พระธรรมวินัย	320
	(2) กฎและคำสั่งของมหาเถรสมาคม	326
4.3.1.3	แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์.....	331
4.3.1.4	เหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	334
4.3.2	ผลของวาทกรรมที่อาจมีต่อสังคมวัฒนธรรม	341
4.3.2.1	การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม	341
4.3.2.1	การสร้าง “จุดขาย” และการนำเสนอบทบาท “ผู้ตัดสิน” ของสื่อมวลชน ..	343
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	346
5.1	สรุปผลการวิจัย	348
5.1.1	กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์.....	348
5.1.2	ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์	356
5.1.3	วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม.....	358
5.1.4	วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม	359
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	362
5.3	ข้อเสนอแนะ	368
	บรรณานุกรม.....	370
	ประวัติผู้เขียน	377

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 อันดับเว็บไซต์เกี่ยวกับ News and Media ในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมสูงสุด 10 อันดับแรกในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563.....	11
ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสำคัญจากกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธรูปศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน.....	59
ตารางที่ 3 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	75
ตารางที่ 4 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	86
ตารางที่ 5 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ	92
ตารางที่ 6 กลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์.....	95
ตารางที่ 7 สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	103
ตารางที่ 8 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์	120
ตารางที่ 9 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงประชาชน.....	123
ตารางที่ 10 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงผู้สื่อข่าว.....	130
ตารางที่ 11 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงพระพุทธรูปศาสนา/วงการพระสงฆ์.....	132
ตารางที่ 12 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ.....	136
ตารางที่ 13 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ.....	137
ตารางที่ 14 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ	151
ตารางที่ 15 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ	155

ตารางที่ 16 ความถี่และการปรากฏร่วมผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรม	158
ตารางที่ 17 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อพฤติกรรมที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม	158
ตารางที่ 18 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด	160
ตารางที่ 19 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด	161
ตารางที่ 20 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีประชาชนเป็นผู้พูด	168
ตารางที่ 21 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด	174
ตารางที่ 22 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด	180
ตารางที่ 23 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก	183
ตารางที่ 24 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์	184
ตารางที่ 25 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของประชาชน	188
ตารางที่ 26 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	195
ตารางที่ 27 สรุประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของผู้สื่อข่าว	198
ตารางที่ 28 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ	200
ตารางที่ 29 สรุประเด็นชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ	200
ตารางที่ 30 สรุประเด็นกลวิธีการเลือกใช้คำและกลุ่มคำ	206
ตารางที่ 31 องค์ประกอบเนื้อหาของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	213
ตารางที่ 32 สรุประเด็นกลวิธีการใช้มูลบท	230
ตารางที่ 33 สรุประเด็นกลวิธีการใช้สหบท	235
ตารางที่ 34 สรุประเด็นกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์	244

ตารางที่ 35	ความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	248
ตารางที่ 36	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย	250
ตารางที่ 37	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด	253
ตารางที่ 38	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม	257
ตารางที่ 39	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ	261
ตารางที่ 40	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก	263
ตารางที่ 41	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์	266
ตารางที่ 42	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก	269
ตารางที่ 43	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท	272
ตารางที่ 44	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน	275
ตารางที่ 45	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์	278
ตารางที่ 46	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	279
ตารางที่ 47	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา	281
ตารางที่ 48	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา	285
ตารางที่ 49	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม	288
ตารางที่ 50	สรุปลักษณะตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนิน ประณามอย่างรุนแรง	291

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กระทู้สนทนาออนไลน์เกี่ยวกับประเด็นเรื่องสื่อมวลชนกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์หรือพระพุทธรูปศาสนา	6
ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ/ความเป็นจริง สื่อ และภาพ/ตัวบท.....	27
ภาพที่ 3 กรอบสำหรับการวิเคราะห์ทิวาทกรรมเชิงวิพากษ์.....	34
ภาพที่ 4 ระบบเครือข่ายผู้กระทำทางสังคม.....	38
ภาพที่ 5 ประเภทและความถี่ของกลวิธีการใช้คำอ้างอิง.....	102
ภาพที่ 6 ส่วนแบ่งปันลิงก์ไปยังสื่อสังคมออนไลน์.....	298
ภาพที่ 7 ส่วนแบ่งปันลิงก์ที่เป็นข่าวอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาคล้ายกับข่าวบนเว็บไซต์ปัจจุบัน.....	299
ภาพที่ 8 ลำดับการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำผิด	300
ภาพที่ 9 รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของผู้อ่านในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว.....	306
ภาพที่ 10 การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในเหตุการณ์เดียวกันและการแสดงปริมาณผู้เข้าชมข่าว	337
ภาพที่ 11 ปริมาณผู้เข้าชมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและข่าวฆราวาสผู้กระทำผิดในฐานความผิดและวันเวลาเผยแพร่ข่าวเดียวกัน.....	338

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมไทยเป็นสังคมพุทธ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา อาจกล่าวได้ว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของประเทศไทย สถาบันสงฆ์จึงมีความสำคัญในสังคมไทย พระสงฆ์เป็นผู้มีสถานภาพพิเศษในสังคม กล่าวคือ พระสงฆ์ถือเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นบุคคลที่ออกบวชและได้อุทิศตนเพื่อดำรงและสืบทอดพระพุทธศาสนา มีความเลื่อมใสศรัทธา ถือศีลภาวนา ศึกษาหลักธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดเสมือนเป็นตัวแทนพระพุทธศาสนาในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนแก่พุทธศาสนิกชนผู้ศรัทธาทั้งหลาย คนในสังคมจึงให้ความเคารพนับถือและศรัทธาต่อพระสงฆ์เช่นเดียวกันกับที่ศรัทธาในหลักธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อย่างไรก็ดี พระสงฆ์บางรูปอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ประพฤติผิดพระธรรมวินัยหรือกระทำความผิดกฎหมาย พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ที่เกิดขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งสามารถเห็นได้จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ของสื่อมวลชน ดังที่อนุรักษ์ สบายสุข (2552: 3) ได้กล่าวถึงประเด็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ของสื่อมวลชนไว้ว่า

ข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันผิดต่อพระธรรมวินัยของพระสงฆ์บางรูปยังเป็นประเด็นที่ทำให้พุทธศาสนิกชนวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ่อยครั้งในสังคมปัจจุบัน ข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้อาจรับรู้ได้จากสื่อมวลชนที่เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง มีทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ในแง่บวกนั้นสื่อมวลชนมักไม่ค่อยนำเสนอมากเท่าไร อาจเป็นเพราะถือว่าพระสงฆ์เป็นสื่อแห่งความดีอยู่แล้ว แต่ในทางแง่ลบ สื่อมวลชนมักจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูป เช่น ข่าวที่พระสงฆ์ปลอมตัวไปเที่ยวกลางคืนไปค้างคืนกับสีกา โจรศัพทสนทนาเรื่องลามกอนาจาร พระสงฆ์ดื่มสุราและของมีเมาภายในวัด พระสงฆ์สำเร็จความใคร่โชว์ทางสื่ออินเทอร์เน็ต พระสงฆ์มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ พระสงฆ์เข้าร่วมเดินขบวนประท้วงทางการเมือง หรือแม้แต่พระสงฆ์ที่มีสมณศักดิ์สูง ระดับเจ้าอาวาสหรือระดับเจ้าคุณ ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ส่วนตน

(อนุรักษ์ สบายสุข, 2552: 3)

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมนั้น นอกจากจะเป็นการนำเสนอในด้านลบแล้ว ยังมักจะมีเน้นย้ำนำเสนอให้เห็นภาพด้านลบอย่างชัดเจนและมีการใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวที่หลากหลายเพื่อขับเน้นภาพด้านลบเหล่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) จับสึก เจ้าอาวาสฉาว! เสพยา กิ่งเหล้า ดูหนังโป๊ ครบเครื่องเรื่องเลว

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 มี.ค. 2561)

ตัวอย่างที่ 1 เป็นพาดหัวข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จากตัวอย่างจะเห็นว่าสื่อมวลชนใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “เจ้าอาวาสฉาว” ซึ่งเป็นถ้อยคำบ่งชี้ตำแหน่ง “เจ้าอาวาส” ที่มีถ้อยคำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ “ฉาว” มาขยาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าแม้พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งสูงแต่ก็ยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งยังมีการใช้กลุ่มคำกริยา “เสพยา” “กิ่งเหล้า” “ดูหนังโป๊” ที่แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดครบถ้วนแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมใดบ้างอย่างละเอียด และการกระทำทั้งหมดล้วนแต่เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายและพระธรรมวินัยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการแทรกน้ำเสียงที่แสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบว่า “ครบเครื่องเรื่องเลว” ซึ่งแสดงให้เห็นน้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิด สุดท้ายจุดจบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นก็คือการทำให้พ้นจากสมณเพศอันจะเห็นได้จากคำกริยาว่า “จับสึก” ดังนั้นการใช้ถ้อยคำทั้งหมดในพาดหัวข่าวหลักของสื่อมวลชนจึงเป็นการสร้างจุดสนใจให้แก่ผู้อ่านอีกทางหนึ่ง และทำให้เห็นภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเบื้องต้น พบว่า ตัวบทข่าวที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดหรือแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมนั้นก็มีความน่าสนใจทั้งแง่การใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวและการนำเสนอภาพของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เมื่อเทียบกับตัวบทข่าวที่ฆราวาสเป็นผู้กระทำผิดหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในฐานความผิดเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ตัวอย่างข่าวพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด)

- (2) รองเจ้าอาวาสอัมพิต ขวานสับคอฆ่าโหดหนุ่มใหญ่ แค้นมาทวงค่าไก่ชนขณะนั่งกึ่งเหล้าบนกุฏิ ก่อนบังคับลูกศิษย์และสามเณรชุดดินหามศพไปโยนลงหลุมแล้วโบกปูนปิดทับอำพรางไว้หลังวัด ญาติเห็นเหยื่อหายไปเข้าแจ้งตำรวจตามหา เค้นสอบปากคำเณรจนยอมเปิดปากสารภาพ ขณะที่ไลน์ทมิฬรู้ตัวเรื่องแดงถลกจีวรเผ่นออกจากวัดพร้อมศิษย์คนสนิท ไปไม่รอดโดนตำรวจเมืองพัทยารวบตัวได้ทันควัน

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

(ตัวอย่างข่าวฆราวาสเป็นผู้กระทำผิด)

- (3) สาวร้านเสริมสวยกลายเป็นศพชิ้นอืดคาห้อง นอนคว่ำหน้าถูกพันธนาการเอาไว้ ตำรวจสงสัยฝีมือผู้ฝรั่งเศสใหม่ ล่าสุดพบเบาะแสบินกลับไปกรีซแล้ว ตั้งปมฆ่าทิ้งหวง

(สนุกดอทคอม, 17 ก.พ. 2562)

จากตัวอย่างที่ 2 และ 3 เป็นข่าวฆาตกรรมที่มีสถานภาพของผู้กระทำผิดต่างกัน คือ ระหว่างพระสงฆ์ผู้กระทำผิดกับฆราวาสผู้กระทำผิด ผู้วิจัยจะแบ่งการอธิบายเป็นสองส่วน ส่วนแรก ได้แก่ การใช้ถ้อยคำอ้างถึงบุคคล ในตัวอย่าง 2 จะเห็นว่ามีการใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด “รองเจ้าอาวาสอัมพิต” ซึ่งเป็นคำบ่งชี้ตำแหน่ง โดยมีคำว่า “อัมพิต” ซึ่งเป็นถ้อยคำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบมาขยาย และคำว่า “ไลน์ทมิฬ” ซึ่งเป็นถ้อยคำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ นอกจากนี้ยังการใช้อ้างถึงผู้ถูกกระทำว่า “เหยื่อ” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงว่าผู้ถูกกระทำเป็นผู้อ่อนแอและเป็นผู้ได้รับผลจากการกระทำที่รุนแรงและโหดเหี้ยมทารุณจากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนั้นจากการใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังกล่าวนี้จึงทำให้เห็นการใช้ถ้อยคำที่แฝงทัศนคติเชิงประเมินทางลบของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้กระทำผิด ในขณะที่ตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่ามีการใช้ถ้อยคำที่อ้างถึงฆราวาสผู้กระทำผิดว่า “ผู้ฝรั่งเศสใหม่” ซึ่งเป็นคำบ่งความสัมพันธ์ เพื่อเป็นการนำเสนอว่าเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ภายในครอบครัว อีกทั้งการใช้ถ้อยคำอ้างถึงผู้ถูกกระทำว่า “สาวร้านเสริมสวย” ก็เป็นถ้อยคำที่แสดงสถานภาพทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนก็ไม่ได้แฝงทัศนคติใด ๆ ในการใช้ถ้อยคำอ้างถึงผู้กระทำผิดในตัวอย่าง 3

ส่วนที่สอง ได้แก่ การใช้กริยาวลีเพื่อบรรยายสภาพหรือพฤติกรรม ในตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่ามีการใช้คำกริยาเพื่อบรรยายพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำอย่างละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง “ขวานสับคอฆ่าโหดหนุ่มใหญ่” “บังคับลูกศิษย์และสามเณรชุด

ดินหามศพไปโยนลงหลุมแล้วโบกปูนปิดทับอำพรางไว้หลังวัด” จากการใช้คำกริยาเพื่อบรรยายพฤติกรรมดังกล่าวนี้ทำให้ผู้รับสารรับรู้พฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีจิตใจที่โหดเหี้ยม นอกจากนี้ยังมีการใช้คำกริยาอื่น ๆ ได้แก่ “กึ่งเหล่า” ซึ่งเป็นคำกริยาบรรยายพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเสพของมีนเมา และ “แค้นทวงค่าไถ่ชน” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่สื่อมุลบทว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเคยมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันมาก่อน สุดท้ายสื่อมวลชนได้บรรยายพฤติกรรมการหลบหนีของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “ถลกจีวรเผ่นออกจากวัด” ซึ่งบรรยายให้เห็นภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่กลัวต่อความผิดมากจนต้องรีบหลบหนีโดยเร็วที่สุดจนไม่หลงเหลือภาพความเป็นพระสงฆ์ที่ต้องสำรวมและแผงทศนะของผู้ผลิตตัวบทที่ไม่เคารพและศรัทธาต่อพระสงฆ์รูปดังกล่าวแล้ว ดังนั้นการใช้กริยาวลีเพื่อแสดงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงเป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อบรรยายพฤติกรรมอย่างละเอียด มีการใช้ถ้อยคำเพื่อบรรยายพฤติกรรมทั้งที่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง การเสพของมีนเมา และการเล่นการพนัน ในขณะที่ตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่ามีการใช้คำกริยาเพื่อบรรยายสภาพของผู้ถูกระทำ “กลายเป็นศพชิ้นอืด นอนคว่ำถูกพันธนาการเอาไว้” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกระทำเสียชีวิตมานานแล้ว กว่าจะมีคนมาพบเห็น และสภาพศพที่นอนคว่ำและถูกมัดไว้ก็อาจจะทำให้ผู้อ่านเห็นว่าผู้ถูกระทำอาจถูกขังและทรมานด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งก่อนจะเสียชีวิต อีกทั้งยังมีกลุ่มคำกริยาบรรยายพฤติกรรมว่า “ฆ่าหิงหวง” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงเหตุและผลของการกระทำ คือสามีภรรยาคู่นี้มีปัญหาหิงหวงกันจึงนำไปสู่การฆาตกรรมภรรยาในที่สุด แต่ไม่ได้กล่าวโดยละเอียดว่าฆ่าด้วยวิธีการใด สุดท้ายมีการบรรยายพฤติกรรมการหลบหนีว่า “บินกลับกรีซไปแล้ว” ซึ่งเป็นการบรรยายพฤติกรรมที่ไม่ได้แผงทศนะ ใด ๆ ของสื่อมวลชน เมื่อเปรียบเทียบการใช้กริยาวลีเพื่อบรรยายสภาพหรือพฤติกรรมในตัวอย่างที่ 2 กับ 3 จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่กระทำผิดในลักษณะที่แผงทศนะในทางลบต่อผู้กระทำผิดลงไป และใช้ถ้อยคำบรรยายพฤติกรรมหรือสภาพต่าง ๆ อย่างละเอียด ในขณะที่การนำเสนอข่าวฆราวาสที่กระทำผิด มีการใช้ถ้อยคำที่เป็นกลาง ปราศจากการแผงทศนะในทางลบต่อผู้กระทำผิด และการใช้ถ้อยคำในการบรรยายพฤติกรรมหรือสภาพต่าง ๆ โดยภาพรวมเท่านั้น

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่เป็นผู้กระทำผิดนั้นมีการใช้ภาษาที่รุนแรงและนำเสนอภาพที่ขบขันแถมมุด้านลบอย่างเด่นชัด จากการสำรวจรายงานการวิจัยที่ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับพระสงฆ์หรือพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน ได้แก่ งานวิจัยของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) ที่ศึกษาเรื่อง “การรับรู้ของชาวพุทธต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์กับ

การนำเสนอผ่านสื่อมวลชน” งานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ที่ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในข่าววัดพระธรรมกายที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทย” งานวิจัยของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) ที่ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันกับการเปิดรับข่าวสารและความเชื่อมั่นทางศาสนาของประชาชน” งานวิจัยจำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548) ที่ศึกษาเรื่อง “สื่อสารมวลชนกับความมั่นคงแห่งพุทธศาสนา” งานวิจัยของ พระมหาประเสริฐ อลีโน (2549) ที่ศึกษาเรื่อง “บทบาทและหน้าที่หนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา: ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ” และงานวิจัยของ อนุรักษ์ สบายสุข (2552) ที่ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อข่าวสารพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์” ต่างก็กล่าวไว้ตรงกันว่า การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ของสื่อมวลชนนั้นจะนำเสนอภาพในด้านลบเป็นส่วนใหญ่ และภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวมีความรุนแรงมาก

การนำเสนอภาพพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในด้านลบและการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในการนำเสนอข่าว ส่งผลให้มีผู้อ่านจำนวนหนึ่งต่างตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวที่รุนแรงเกินไปหรือไม่ และเห็นว่า การที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวนี้ถือเป็นการทำลายพระพุทธศาสนาหรือไม่ ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างความเห็นของประชาชนในประเด็นเรื่องการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กระตุ้นสนทนาออนไลน์เกี่ยวกับประเด็นเรื่องสื่อมวลชนกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์หรือพระพุทธรูปศาสนา

สื่อมวลชนกับการทำข่าวด้านศาสนา

ปัญหาสังคม
สื่อมวลชน
ศาสนาพุทธ
? กระตุกล้าถาม

เข้านี้มีข่าว ผู้บริหารสำนักข่าวปลดพนักงาน ๒๐ คน และจะปลดอีก ๓๐ คน เพราะประสบกับภาวะขาดทุนกว่าร้อยล้านบาท
<http://news.mthai.com/general-news/474496.html>

เป็นที่น่าสังเกตว่าสื่อเกิดใหม่หลายสำนักมักจะชอบเล่นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ ทำข่าวให้สื่อฮา ล้วงลึก วิเคราะห์ วิวิจารณ์ โดยหลายครั้งกระทำโดยละเมิดสิทธิ์ส่วนบุคคล ใช้นิตินามที่ไม่เหมาะสม บางครั้งเลยเถิดไปถึงขนาดสร้างเรื่องข่าวขึ้นมาเอง ผิดทั้งกฎหมายและจรรยาบรรณ เพื่อที่จะเพิ่มจำนวนผู้ชมให้ได้มากที่สุด เพราะมีผลต่อค่าขายโฆษณา

ในอดีตถ้ายังจำกันได้ สำนักข่าว ไอทีวี เรียกว่าเป็นสำนักแรก ๆ ที่เล่นประเด็นเจาะลึกเกี่ยวกับพระสงฆ์ ซึ่งถ้าไปดูทีมบริหารก็คือกลุ่มเดียวกับสำนักข่าวหลายแห่งในปัจจุบันที่ยังใช้วิธีนี้อยู่ในการเรียกเรตติ้ง

ที่ยกเรื่องนี้มาเพื่อให้ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่กับข่าว โดยเฉพาะนักข่าวไม่ว่าจะ ภาคสนามหรือในจอทีวี เกิดจิตสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพ และกรรมที่จะเกิดจากผลของการกระทำ ดังตัวอย่างการข่าวปลดผู้สื่อข่าวหลายสิบคนนั้นแหละ เรตติ้งตกก็บีบให้พวกคุณทำข่าวที่ไม่เหมาะสม แต่สุดท้ายพวกคุณก็เป็นพวกแรกที่ถูกให้ออกจากงานเพื่อประหยัดรายจ่าย

"กัมมณา วัตตติ โลกโก" สัตว์โลกทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม

ความคิดเห็นที่ 3

"ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน"

สำนวนนี้คงไม่ได้หมายถึงเฉพาะเรื่องของคนทำงานทั่วไป แต่หมายถึงความซื่อสัตย์ต่อจรรยาบรรณสื่อ และผู้เสพสื่อด้วย

การทำสื่อดี ๆ ถึงแม้จะต้องปรับตัวตามสถานการณ์ยุค Social แต่ก็ต้องมีจุดยืนที่ถูกต้อง ชัดเจน จะทำให้คนทำสื่อเหนื่อยน้อยกว่า อยู่ได้ยาวนานกว่า ที่สำคัญคือไม่เพิ่มปริมาณการให้ตัวเองอีกด้วย

ที่ผ่านมา ก็เห็นตัวอย่างกันแล้ว สื่อและคนทำสื่อจบบ่วงพระพุทธรูปศาสนา มีจุดอวสานที่ไม่สวยงามเลย

5
+
7

รัตนมาลี
26 ธันวาคม 2559 เวลา 08:45 น.

👍 👎 🗨️

สมาชิกหมายเลข 3317920 ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 3560927 ถูกใจ, จันทร์สว่าง ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 3566908 ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 3555102 ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 3565217 ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 3479232 ถูกใจ

ความคิดเห็นที่ 19

นักข่าวเดี๋ยวนี้ขาดจรรยาบรรณ. เป็นเพราะผลผลิตบุคลากรออกมาจนต้องแย่งกันทำข่าวไม่สนใจกันแล้วความจริงความเท็จ. กลัวจะขายไม่ทันคู่แข่งหรือป่าว. หรืออีกประเภทถูกซื้อตัวให้เขียนข่าว. ให้เขียนหรือด่าใครก็ได้ตามแต่ผู้จ้าง

พูดกันง่าย ๆ ข่าวขาดคุณภาพ. คนก็ไม่อยากติดตามอ่าน. ...อย่าดูถูกผู้อ่านนะเขาบอกว่าเป็นข้อเสนอข่าวกันแบบไหน. ไม่เป็นกลางก็เก็บไว้อ่านเองเถอะท่านนนน

0
+
1

สมาชิกหมายเลข 3523692
26 ธันวาคม 2559 เวลา 14:47 น.

👍 👎 🗨️

จันทร์สว่าง ถูกใจ

ความคิดเห็นที่ 20

พระพุทธรูปเป็นศาสนาประจำชาติ ทำไมไม่ให้ความเคารพ

0
+
1

สมาชิกหมายเลข 3517346
26 ธันวาคม 2559 เวลา 16:53 น.

👍 👎 🗨️

สมาชิกหมายเลข 3239011 ถูกใจ

(หมายเหตุ. จาก สื่อมวลชนกับการทำข่าวด้านศาสนา โดย สมาชิกหมายเลข 3479232, 2559, <https://pantip.com/topic/35949236>)

จากตัวอย่างความเห็นข้างต้นแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้อ่านบางคนมีความรู้สึกว่าการที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่กระทำผิดบ่อยครั้ง และในแต่ละครั้งมีการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอที่ค่อนข้างรุนแรงนั้น เป็นการนำเสนอข่าวที่ไม่เหมาะสม และอาจมีส่วนทำลายพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในสังคมไทยซึ่งพระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความคิดความเชื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เหตุใดจึงมีการนำเสนอภาพพระสงฆ์ในลักษณะดังกล่าว และด้วยความน่าสนใจทั้งในประเด็นข่าวและกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาวาทกรรมข่าวเหล่านี้อย่างละเอียด และมุ่งที่จะวิเคราะห์ภาพตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดและกลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าวอย่างละเอียดต่อไป โดยมีคำถามหลักสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ว่าสื่อมวลชนนำเสนอภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมเป็นภาพใดบ้าง สื่อมวลชนมีเจตนาหรือมีความคิดเบื้องหลังใดที่ทำให้นำเสนอภาพเช่นนั้น ตลอดจนภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหล่านั้นอาจมีผลต่อสังคมอย่างไร

ข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับการการนำเสนอข่าวการกระทำผิดของพระสงฆ์ คือ การนำเสนอภาพเหตุการณ์ข่าวที่ดูมี “ความชัดใส” ราวกับเป็นเหตุการณ์จริงที่สื่อมวลชนได้พบเห็นหรืออยู่ร่วมในเหตุการณ์โดยตรง แต่แท้จริงแล้วข่าวที่นำเสนอขึ้นนั้นเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่สื่อมวลชนได้จากการรวบรวมข้อมูลและมีการเลือกบางแง่มุมมานำเสนอ ดังที่แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995a: 103-104) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนไว้ว่า “ข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอนั้นไม่ได้เปรียบเสมือนกระจกสะท้อนความจริง หากแต่เป็นการประกอบสร้างความเป็นจริงที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ผลประโยชน์ หรือวัตถุประสงค์ของสื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตข่าวสาร” ในทำนองเดียวกัน กาญจนา แก้วเทพ (2547: 304) ก็ได้กล่าวว่า “ข่าวไม่ใช่ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่ทว่าเป็นเหตุการณ์ที่ถูกคัดเลือกมา เนื่องจากนักข่าวเองก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีเลือดเนื้อ จิตวิญญาณ รวมทั้งมีความโลภโกรธหลงบางอย่างอยู่ในตัว แม้ว่าจะมีหลักเกณฑ์และกรอบทางวิชาชีพหรือจรรยาบรรณาเป็นตัวกำหนดอยู่ แต่ข่าวทุกชิ้นที่สร้างขึ้นมาย่อมมีมิติด้านอัตวิสัย (Subjective) ของผู้ทำข่าวเป็นส่วนผสมอยู่ด้วย” จากคำกล่าวของนักวิชาการทั้งสองท่านทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนไม่ได้นำเสนอทุกแง่มุมของเหตุการณ์ แต่จะเลือกบางแง่มุมมานำเสนอเป็นข่าวสิ่งที่นำเสนอในการรายงานข่าวจึงไม่ใช่การรายงานตามข้อเท็จจริงทั้งหมด แต่เป็นการประกอบสร้างและนำเสนอภาพตัวแทน (Representation) ของเหตุการณ์และบุคคลในข่าวอันสอดคล้องกับจุดยืนหรือมุมมองบางประการของผู้สื่อข่าว

ภาพตัวแทน (Representation) เป็นกระบวนการประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในความคิด โดยจะผลิตและถ่ายทอดออกจากสู่โลกภายนอกผ่านภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ การนำเสนอภาพสิ่งต่าง ๆ ในความคิดออกสู่โลกภายนอกนั้นไม่ได้เป็นกระบวนการที่ตรงไปตรงมา แต่แฝงการตัดสินใจ ประเมินค่า และให้ความหมายสิ่งต่าง ๆ ของผู้ผลิตภาพตัวแทนนั้นด้วย (ฮอลล์, Hall, 1997, 2003) ภาพตัวแทนของพระสงฆ์ที่กระทำผิดหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมนั้นเกิดจากการที่สื่อมวลชนเข้าไปประสบเหตุการณ์โดยตรงหรือได้รับการถ่ายทอดจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลอื่นในเหตุการณ์มาอีกทอดหนึ่ง โดยสื่อมวลชนจะจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์เหล่านั้นในความคิดและถ่ายทอดไปยังผู้รับสารผ่านการใช้ภาษาในการรายงานข่าวซึ่งจะสัมพันธ์กับจุดประสงค์บางประการของสื่อมวลชน ดังนั้นผู้รับสารจะได้รับสารในลักษณะภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมตามที่สื่อมวลชนถ่ายทอดออกมา ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้รับสารที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประกอบสร้างและนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าว เพื่อวิเคราะห์ว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาใดในการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และในแต่ละภาพมีลักษณะเป็นอย่างไร รวมไปถึงเหตุใดจึงมีการคัดเลือกแง่มุมในการนำเสนอภาพเช่นนั้น

ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลาย สื่อออนไลน์ถือเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในช่วงเวลานี้ สามารถเข้าถึงประชาชนได้เป็นจำนวนมากภายในเวลาอันสั้น นำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างทันสมัยทันสถานการณ์ มีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะสื่อผสมผสาน และเปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ทันที (สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548: 214-215) ประกอบกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2563 ว่า ในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยสูงถึง 50.1 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.3 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทยและคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลาเฉลี่ย 11 ชั่วโมง 25 นาทีต่อวัน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา อีกทั้งกิจกรรมการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตสูงสุดเป็นอันดับที่สามได้แก่ค้นหาข้อมูลข่าวสารออนไลน์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 82.2 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) นอกจากนี้ข้อแตกต่างหนึ่งที่สำคัญระหว่างข่าวหนังสือพิมพ์กับข่าวออนไลน์ก็คือพื้นที่การนำเสนอข่าว กล่าวคือในหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิตตัวบทจะมีข้อจำกัดด้านจำนวนหน้าและพื้นที่กรอบในการนำเสนอข่าวทำให้ต้องวางแผนและคัดสรรถ้อยคำที่จะนำเสนอข่าวให้พอดีกับข้อจำกัดดังกล่าว ในขณะที่ข่าวออนไลน์

ผู้ผลิตตัวบทไม่ได้มีข้อจำกัดด้านพื้นที่เหมือนในหนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้ผลิตตัวบทสามารถเลือกสรรถ้อยคำที่จะมานำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามความต้องการ ด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสื่อออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลที่น่าสนใจเหมาะสำหรับที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้ เพราะสื่อออนไลน์มีลักษณะเฉพาะที่เข้าถึงผู้รับสารได้มากในเวลาอันสั้น และทำให้เห็นกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตตัวบทได้อย่างเต็มที่ ปราศจากข้อจำกัดด้านพื้นที่เหมือนกับข่าวในหนังสือพิมพ์

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับพระสงฆ์หรือพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน ได้แก่ งานวิจัยของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) งานวิจัยของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) งานวิจัยของศรอนงค์ สุขยิ่ง (2547) งานวิจัยของจำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548) งานวิจัยของพระมหาประเสริฐ อลีโน (2549) และงานวิจัยของอนุรักษ์ สบายสุข (2552) งานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นงานวิจัยในสาขานิติศาสตร์ที่มีแนวทางการศึกษาเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ที่เป็นงานวิจัยในสาขาภาษาศาสตร์ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ถึงกลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวอย่างละเอียด แต่กระนั้นงานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ก็ยังจำกัดขอบเขตอยู่เพียงแค่ข่าวที่เกี่ยวข้องกับวัดพระธรรมกายเพียงเท่านั้น ปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยใดศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์โดยใช้มุมมองทางภาษาโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในประเด็นดังกล่าวว่าสื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตตัวบทใช้กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์นั้นอย่างไร ผลการวิจัยในครั้งนี้อาจช่วยสร้างความตระหนักรู้ต่อพลังของภาษาในการประกอบสร้างและนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่รุนแรงซึ่งอาจมีผลต่อการรับรู้ ความคิด และทัศนคติของผู้รับสาร โดยที่ผู้รับสารไม่ทันได้ตระหนักถึง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับกลวิธีภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์
2. เพื่อวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาหลากหลายกลวิธีในการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่ การใช้ถ้อยคำอ้างอิงถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สัทบท และการใช้น้ำเสียง กลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์เหล่านี้ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่เน้นย้ำลักษณะภาพด้านลบหรือการกระทำผิดที่รุนแรง ได้แก่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำซาก และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยน ดังนั้นพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงสมควรถูกประณามและขับไล่ให้พ้นจากสถาบันสงฆ์หรือพระพุทธศาสนา

2. การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายบางประการของผู้ผลิตตัวบท จุดมุ่งหมายแรก คือ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท จุดหมายที่สอง คือ เพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม นอกจากนี้การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนสัมพันธ์กับกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบของคณะสงฆ์

1.4 ขอบเขตข้อมูล

ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะวาทกรรมภาษาที่อยู่ในตัวบทข่าวเท่านั้น ได้แก่ พาดหัวข่าวหลัก พาดหัวข่าวรอง และตัวเนื้อข่าว และไม่ศึกษาวาทกรรมภาษาอื่น ๆ เช่น คำบรรยายใต้ภาพ ถ้อยคำที่แทรกอยู่ในรูปภาพ ถ้อยคำที่อยู่ในวิดีโอที่แทรกมาในหน้าเว็บไซต์ข่าว ตลอดจนไม่ศึกษาวาทกรรมภาษา เช่น รูปภาพประกอบ วิดีโอประกอบ ขนาดและสีของตัวอักษร

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1.1 สํารวจ รวบรวม และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse) อำนาจ (Power) และภาพตัวแทน (Representation) แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสาร SPEAKING ตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) และแนวคิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังศึกษาและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องภาพตัวแทนและวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ เพื่อให้ให้เห็นลักษณะโดยภาพรวมและลักษณะบางประการที่จะนำมาปรับประยุกต์ในงานวิจัยนี้ได้

2. การเก็บข้อมูล

2.1 ขั้นตอนการเลือกเว็บไซต์ข่าว ผู้วิจัยได้เลือกเว็บไซต์ <https://pro.similarweb.com> มาเป็นแนวทางในการเลือกเว็บไซต์ข่าวสำหรับการเก็บข้อมูล โดยเว็บไซต์ดังกล่าวนี้เป็นเว็บไซต์สำหรับการทำการตลาดออนไลน์ มีเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลเจาะลึกของทุกเว็บไซต์ เช่น ปริมาณผู้เข้าชมเว็บไซต์ เพื่อเปรียบเทียบกันระหว่างเว็บไซต์ในหมวดหรือสาขาที่ใกล้เคียงกัน เพื่อผลประโยชน์สูงสุดคือการพัฒนาและต่อยอดให้เกิดผลกำไรสูงสุดขององค์กรตนเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะใช้คุณสมบัติหนึ่งของ <https://pro.similarweb.com> คือการจัดอันดับปริมาณผู้เข้าชมเว็บไซต์มาเป็นเกณฑ์คัดเลือกเว็บไซต์สำหรับการเก็บข้อมูล

จากเว็บไซต์ <https://pro.similarweb.com> ในหมวด News and Media ของประเทศไทย ได้จัดอันดับเว็บไซต์เกี่ยวกับ News and Media ในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมสูงสุด 10 อันดับแรกในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ดังนี้

ตารางที่ 1 อันดับเว็บไซต์เกี่ยวกับ News and Media ในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมสูงสุด 10 อันดับแรกในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563

	Domain (100)	Traffic Share ↓	Change	Rank	Monthly Visits	Desktop vs Mobile
✓ 1	sanook.com	18.00%	↓ 5.04%	#914	46.15M	24.75% 75.25%
✓ 2	thairath.co.th	16.81%	↑ 1.77%	#1,143	43.10M	14.50% 85.50%
✓ 3	khaosod.co.th	8.37%	↑ 14.24%	#2,526	21.46M	11.81% 88.19%
✓ 4	yahoo.com	5.50%	↓ 2.98%	#12	14.10M	69.21% 30.79%
✓ 5	tnews.co.th	3.86%	↓ 5.6%	#5,903	9.902M	12.15% 87.85%
✓ 6	bangkokbiznews.com	3.07%	↑ 0.07%	#9,345	7.876M	16.47% 83.53%
✓ 7	matichon.co.th	2.96%	↑ 3.19%	#7,366	7.600M	25.18% 74.82%
✓ 8	msn.com	2.77%	↓ 0.39%	#39	7.114M	75.51% 24.49%
✓ 9	dailynews.co.th	2.37%	↑ 0.39%	#9,615	6.076M	31.36% 68.64%
✓ 10	tmd.go.th	1.88%	↑ 9.88%	#12,517	4.830M	20.77% 79.23%

(หมายเหตุ. จาก Top News and Media Websites in Thailand for Jul - Sep 2020, by Similarweb, 2020

([https://pro.similarweb.com/#/research/marketresearch/](https://pro.similarweb.com/#/research/marketresearch/webmarketanalysis/trends/News_and_Media/764/3m?webSource=Total)

[webmarketanalysis/trends/News_and_Media/764/3m?webSource=Total](https://pro.similarweb.com/#/research/marketresearch/webmarketanalysis/trends/News_and_Media/764/3m?webSource=Total)). In the public domain)

จากตารางจะเห็นว่าในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 เว็บไซต์ที่มีผู้ใช้งานเข้าเยี่ยมชมมากที่สุดได้แก่ สนุกดอทคอม (<https://www.sanook.com>) ซึ่งมีปริมาณที่มีผู้ใช้งานมาเข้าชมเว็บไซต์ 46.15 ล้านครั้ง รองลงมาได้แก่ ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.thairath.co.th>) ซึ่งมีปริมาณที่มีผู้ใช้งานมาเข้าชมเว็บไซต์ 43.1 ล้านครั้ง อันดับที่สามได้แก่ ข่าวสดออนไลน์ (<https://www.khaosod.co.th>) ซึ่งมีปริมาณที่มีผู้ใช้งานมาเข้าชมเว็บไซต์ 21.46 ล้านครั้ง เมื่อเปรียบเทียบเว็บไซต์สามอันดับแรกกับเว็บไซต์อันดับต่อ ๆ ไปจะเห็นว่าปริมาณผู้เข้าชมเว็บไซต์นั้นมากกว่ากันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกเว็บไซต์สามอันดับแรก ได้แก่ สนุกดอทคอม ไทยรัฐออนไลน์ และข่าวสดออนไลน์มาเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้

2.1 ขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์การเก็บข้อมูลข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ว่ามีลักษณะที่หลากหลาย บางข่าวสามารถระบุแน่ชัดได้ว่าเป็นความผิดในทางกฎหมาย บางข่าวสามารถระบุชัดได้ว่าเป็นความผิดในทางพระธรรมวินัย แต่บางข่าวก็ไม่สามารถระบุแน่ชัดได้ว่าเป็นความผิดหรือไม่ เช่น ข่าวพระสงฆ์ถูกสลากกินแบ่ง ข่าวพระสงฆ์ขับรถ ข่าวพระสงฆ์สร้างวัดถลุงคล ข่าวพระสงฆ์เล่นสื้อโซเซียลมีเดีย ข่าวพระสงฆ์มีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวพระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิด กล่าวคือ หากพระสงฆ์ในข่าวกระทำหรือละเมิดกฎในเอกสารต่อไปนี้ ถือว่ามีความผิด

1) คัมภีร์มหาวิงค์ ในพระวินัยปิฎก ที่ว่าด้วยโทษหรือความผิดเพราะการละเมิดข้อปฏิบัติของสงฆ์ เมื่อพระสงฆ์กระทำความผิดพระธรรมวินัยจะเรียกว่า “อาบัติ” ซึ่งมีอยู่ 7 ประเภท ได้แก่ ปาราชิก สังฆาทิเลส อนินยต ปาจิตตติย ปาฏิเทสนียะ ฤกษ์จัจจย และทุกกฏ

2) ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

3) พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

4) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

5) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

6) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

7) คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2521

8) คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน พ.ศ. 2521

9) คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. 2538

10) ประกาศของคณะสงฆ์ พ.ศ. 2456 - 2503 เช่น ประกาศห้ามภิกษุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่งและซื้อหรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นของตน ประกาศห้ามภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ ประกาศห้ามภิกษุสามเณรพักแรมในสถานที่เป็นที่รังเกียจทางพระวินัย ประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุประกอบการหากินนอกธรรมเนียมสมณะ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีเงื่อนไขอีกข้อหนึ่งที่สำคัญคือการกระทำผิดนั้น ผู้กระทำจะต้องกระทำผิดขณะอยู่ในสมณเพศเท่านั้น มิใช่กระทำผิดขณะอยู่ในสถานภาพฆราวาสแล้วหนีมาบวชเป็นพระเพื่อหลบหนีความผิดหรือด้วยจุดประสงค์อื่น เช่น ฆราวาสปลอมตัวเป็นพระแล้วมากระทำผิด ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อมูลระหว่างว่าพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดและว่าฆราวาสเป็นผู้กระทำผิด ดังนั้นผู้วิจัยจะให้คำจำกัดความ “พระสงฆ์ผู้กระทำผิด” ในงานวิจัยครั้งนี้ว่า “พระสงฆ์ที่แสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักกฎหมาย พระธรรมวินัย และ/หรือกฎระเบียบของคณะสงฆ์”

2.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลข่าวพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด หลังจากที่คุณวิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูลเว็บไซต์และเกณฑ์การคัดเลือกข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้ว ผู้วิจัยจะเข้าไปในหน้าเว็บไซต์ในแต่ละเว็บไซต์เพื่อค้นหาข่าว โดยใช้คำค้น (keyword) ว่า “พระ” “สงฆ์” “พระสงฆ์” และป้ายกำกับ (tag) ว่า “พระ” “สงฆ์” “พระสงฆ์” ผลปรากฏว่าขอบเขตด้านเวลาการเผยแพร่ข่าวในเว็บไซต์สนุกดอทคอมและไทยรัฐออนไลน์มีระยะเวลาในการเผยแพร่ข่าวเท่ากัน คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ถึงปัจจุบัน ในขณะที่ข่าวสดออนไลน์มีระยะเวลาในการเผยแพร่ข่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันในการกระจายข้อมูลในแต่ละแหล่งข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยเลือกจำกัดขอบเขตด้านเวลาการเผยแพร่ข่าวด้วยการเก็บข้อมูลข่าวในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2563 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี

จากการสำรวจข้อมูลข่าวที่เกี่ยวกับพระสงฆ์แล้วพบว่ามีความน่าสนใจเกี่ยวกับพระสงฆ์ทั้งสิ้น 2,067 ข่าว และสื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ใน 3 แง่มุม ได้แก่ ข่าวด้านดี สื่อมวลชนจะนำเสนอว่าพระสงฆ์เป็นผู้เผยแพร่ธรรมะให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือสังเคราะห์สังคมในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 623 ข่าว ข่าวด้านเป็นกลาง สื่อมวลชนเพียงแค่นำเสนอว่าพระสงฆ์เป็นผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 458 ข่าว และข่าวด้านลบ สื่อมวลชนจะ

นำเสนอว่าพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดต่อหลักกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบคณะสงฆ์ ซึ่งมีจำนวน 986 ชาว และจากการสำรวจข้อมูลข่าวที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ก็จะทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข่าวด้านลบของพระสงฆ์เป็นส่วนใหญ่

จากนั้นผู้วิจัยจะพิจารณาข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากถ้อยคำในพาดหัวข่าวหลักและอ่านในเนื้อข่าวเบื้องต้นว่าเข้าตามเกณฑ์การคัดเลือกข่าวที่วางไว้หรือไม่ หากเข้าเกณฑ์ก็จะนำข่าวนั้นมาจัดกลุ่มตามฐานความผิด โดยพิจารณาจากถ้อยคำในพาดหัวข่าวหลัก เช่น “จับสึกพระบวช 5 พรรษา! ลูกศิษย์มาเยี่ยม ถวายยาบ้าเลยตะบะแตก” จะปรากฏถ้อยคำ “ยาบ้า” ผู้วิจัยจะจัดข่าวดังกล่าวนี้อยู่ในกลุ่มฐานความผิดเสพหรือครอบครองของมีนเมา แต่ในบางพาดหัวข่าวจะปรากฏถ้อยคำแสดงฐานความผิดมากกว่า 1 ฐานความผิด ผู้วิจัยจะจัดกลุ่มข่าวดังกล่าวให้เข้าอยู่ในฐานความผิดที่แสดงด้วยถ้อยคำแรกที่ปรากฏในพาดหัวข่าว เช่น “แย่งควินิมนต์ มีดฟันกันเจ็บ 2 โหลันกึ่งเหล้า” จะปรากฏถ้อยคำ “มีดฟันกัน” ซึ่งเป็นฐานความผิดใช้ความรุนแรงให้ผู้อื่นหรือตนเองได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ปรากฏเป็นถ้อยคำแรก และ “กึ่งเหล้า” ซึ่งมีฐานความผิดเสพหรือครอบครองของมีนเมาปรากฏเป็นถ้อยคำต่อมา ผู้วิจัยจะจัดกลุ่มข่าวดังกล่าวอยู่ในกลุ่มฐานความผิดแรก คือ ความผิดเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมรุนแรง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ง่ายต่อการจัดกลุ่มข้อมูล ส่วนเหตุผลที่ผู้วิจัยต้องแบ่งข้อมูลข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดตามฐานความผิดเสียก่อนนั้นก็เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หลากหลายและครอบคลุมในทุกฐานความผิด เพราะประเด็นดังกล่าวอาจมีผลต่อผลการศึกษาเกี่ยวกับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์

จากการเก็บข้อมูลข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถแบ่งกลุ่มตามฐานความผิดได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการเสพหรือครอบครองของมีนเมา จำนวน 272 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นหรือตนเองได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต จำนวน 139 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำอนาจารทางเพศ ล่วงละเมิดทางเพศ หรือมีพฤติกรรมชู้สาว 284 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดอื่น ๆ ได้แก่ ลักขโมย ฉ้อโกง เล่นการพนัน และลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย จำนวน 169 ตัวอย่าง และกลุ่มฐานความผิดที่พบเฉพาะในพระสงฆ์ เช่น มีพฤติกรรมเบียดเบียนทางเพศ ปลุกเสกวัตถุมึนเมา ถูกสลากกินแบ่ง ใบ้หวย เข้าร่วมทางการเมือง เป็นต้น จำนวน 122 ตัวอย่าง ซึ่งแสดงรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

เว็บไซต์	สนุกดอทคอม	ไทยรัฐออนไลน์	ข่าวสดออนไลน์	รวม
ความผิด				
เสพและครอบครองของมีนเมา	56	142	74	272
มีพฤติกรรมรุนแรง	38	66	35	139
กระทำอนาจาร	77	108	99	284
การกระทำผิดอื่น ๆ	59	56	54	169
พบเฉพาะในพระสงฆ์	28	44	50	122
<i>รวม</i>	258	416	312	<u>986</u>

จากนั้นผู้วิจัยจะจำกัดขอบเขตด้านจำนวนของข้อมูลเพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ โดยการนำข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในแต่ละเว็บไซต์ แต่ละกลุ่มฐานความผิดมาเรียงตามลำดับวันและเวลาที่แพร่เผยแพร่ หลังจากนั้นจะเลือกเก็บข่าวในแต่ละเว็บไซต์ แต่ละกลุ่มฐานความผิดในรูปแบบข่าววันข่าว เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้กระจายในทุกฐานความผิดและครอบคลุมระยะเวลาการเผยแพร่ข่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2563 สุดท้ายจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ตามตารางต่อไปนี้

เว็บไซต์	สนุกดอทคอม	ไทยรัฐออนไลน์	ข่าวสดออนไลน์	รวม
ความผิด				
เสพและครอบครองของมีนเมา	28	71	37	136
มีพฤติกรรมรุนแรง	19	33	18	70
กระทำอนาจาร	39	54	50	143
การกระทำผิดอื่น ๆ	30	28	27	85
พบเฉพาะในพระสงฆ์	14	22	25	61
<i>รวม</i>	130	208	157	<u>495</u>

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างข้อมูลข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสำหรับการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 495 ตัวอย่าง โดยแบ่งกลุ่มตามฐานความผิดได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการเสพหรือครอบครองของมีนเมา จำนวน 136 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงให้ผู้อื่นหรือตนเองได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจำนวน 70 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำอนาจารทางเพศ ล่วงละเมิดทางเพศ หรือมีพฤติกรรมชู้สาว 143 ตัวอย่าง กลุ่มฐานความผิดอื่น ๆ ได้แก่ ลักขโมย ฉ้อโกง เล่นการพนัน และลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย จำนวน 85 ตัวอย่าง และกลุ่มฐานความผิดที่พบเฉพาะในพระสงฆ์ เช่น พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปลุกเสกวัตถุุมงคล ถูกสลากกินแบ่ง ใบ้หวย เข้าร่วมทางการเมือง เป็นต้น จำนวน 61 ตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์โดยใช้กรอบมิติทั้งสามสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical discourse analysis) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ตัวบท ผู้วิจัยจะพิจารณากลวิธีทางภาษาที่ผู้ผลิตตัวบทใช้ในการนำเสนอข่าวในแต่ละระดับภาษา ดังนี้

ในระดับคำหรือกลุ่มคำ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทางอรรถศาสตร์ (semantics) และ วจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา เช่น การใช้คำอ้างอิง (reference) ด้วยแนวคิดผู้กระทำทางสังคม (social actor) ของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ (lexical selection) การใช้มูลบท (presupposition) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) เป็นต้น

ในระดับโครงสร้างประโยค ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการ (transitivity) ของ ฮัลลiday (Halliday, 1994) เพื่อทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ร่วมเหตุการณ์ที่แสดงด้วยนามวลีในประโยคกับกระบวนการต่าง ๆ ที่แสดงด้วยกริยาวลีในประโยค

ในระดับปริจเฉท ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทางวจนปฏิบัติศาสตร์และปริจเฉทวิเคราะห์ (discourse analysis) มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา เช่น การเล่าเรื่อง (narrative) การใช้สหบท (intertextuality) เป็นต้น

โดยแต่ละขั้นตอนที่ผู้วิจัยกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียด

3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ภาพตัวแทน ผู้วิจัยจะพิจารณาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ตามลำดับความถี่ของการปรากฏรูปภาษา

3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ผู้วิจัยจะอธิบายกระบวนการผลิตและเผยแพร่ตัวบท (text production) กระบวนการบริโภคและตีความตัวบท (text consumption) โดยใช้แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสาร SPEAKING ตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) มาเป็นหลักในการวิเคราะห์

ตลอดจนแนวคิดทางสาขานิเทศศาสตร์ เช่น แนวคิดเรื่องนายประตูข่าว (News gatekeeper) และแนวคิดคุณค่าเชิงข่าว (News value) มาเป็นแนวคิดเสริมในการวิเคราะห์

3.4 ขั้นตอนการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ตลอดจนวิเคราะห์อิทธิพลของภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ที่อาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรม

4. เรียบเรียง สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

1. พระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง พระสงฆ์ที่แสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักกฎหมาย พระธรรมวินัย และ/หรือกฎระเบียบของคณะสงฆ์

2. วาทกรรม (Discourse) หมายถึง การกระทำทางสังคมหรือวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่ประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบสร้างความหมายเหล่านั้น อีกทั้งวาทกรรมและสังคมก็ยังเป็นตัวกำหนดของการดำรงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปให้แก่กันและกัน

3. ภาพตัวแทน (Representation) หมายถึง กระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านภาษาหรือสัญลักษณ์เพื่อนำเสนอภาพสิ่งต่าง ๆ ในความคิด โดยไม่ได้เป็นกระบวนการที่ตรงไปตรงมา เพราะผ่านการตัดสิน ประเมินค่า และให้ความหมายสิ่งต่าง ๆ ของผู้ผลิตภาพตัวแทนนั้นด้วย (ฮอลล์, Hall, 1997, 2003)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์

2. ทำให้รู้เท่าทันการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มุ่งตอบสนองจุดประสงค์บางประการของสื่อมวลชน

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยจะทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ กรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยจะแบ่งกรอบแนวคิดและทฤษฎีออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมอำนาจ และภาพตัวแทน แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและสื่อออนไลน์ และกรอบการวิเคราะห์วาทกรรม ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทน

วาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทน เป็นสามสิ่งที่มีสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ บางครั้งผู้มีอำนาจเหนือกว่าจะใช้วาทกรรมนำเสนอบางสิ่งในด้านใดด้านหนึ่งจนเกิดเป็นภาพตัวแทนของสิ่งนั้น เพื่อครอบงำหรือชักจูงผู้มีอำนาจน้อยกว่า ในขณะที่เดียวกันผู้มีอำนาจน้อยกว่าก็สามารถใช้วาทกรรมนำเสนอบางสิ่งในด้านใดด้านหนึ่งจนเกิดเป็นภาพตัวแทนของสิ่งนั้นขึ้น เพื่อปะทะ ต่อรอง และตอบโต้ต่อผู้มีอำนาจเหนือกว่าได้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าย่อมมีพื้นที่ในการผลิตวาทกรรมมากกว่าผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจัดแนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทนเข้าไว้ด้วยกัน

วาทกรรม เป็นศัพท์บัญญัติที่มาจากภาษาอังกฤษว่า **Discourse** ซึ่งมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับมุมมองหรือแนวคิดทฤษฎีที่ต่างกันไปตามแต่ละสาขาวิชา เช่น ภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา นิเทศศาสตร์ เป็นต้น

จี (Gee, 2011: 34) ได้นิยามความหมายของ Discourse ใน 2 มิติด้วยกัน คือ มิติแรกจะเป็นมิติที่เน้นด้านภาษา ซึ่งเป็นหน่วยทางภาษาที่สูงกว่าประโยค อันมีเอกภาพ (unity) และสัมพันธ์ภาพ (coherence) ส่วนมิติที่สองจะเป็นมิติที่เน้นด้านบริบทสังคมวัฒนธรรมและวิถีปฏิบัติ (practice) ที่สัมพันธ์กับการใช้ภาษา

โดยความหมายในมิติแรกจะตรงกับศัพท์บัญญัติในภาษาไทยว่า “ปริจเฉท” “สัมพันธ์สาร” “ข้อความต่อเนื่อง” หรือ “ระบบข้อความ” ขึ้นอยู่กับการบัญญัติศัพท์ของนักวิชาการแต่ละสำนัก และความหมายในมิติที่สองจะตรงกับศัพท์บัญญัติในภาษาไทยว่า “วาทกรรม”

นิยามของคำว่า “วาทกรรม” ที่นำประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลายและมีอิทธิพลต่อแนวคิดพื้นฐานในแต่ละสาขาวิชานั้นได้แก่ นิยามวาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2560: 19-20) ที่ว่า “วาทกรรม คือ ระบบและกระบวนการสร้างหรือผลิต (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มอยู่ ไม่ว่าจะเป็ความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง และวาทกรรมยังทำหน้าที่ที่ตรงสิ่งทีสร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง (valorize) เพราะวาทกรรมเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลง หรือการเลื่อนหายไปของสิ่งต่าง ๆ ที่สังคมสร้างขึ้น” จากนิยามของฟูโกต์จะเห็นว่าวาทกรรมนั้นเป็นรูปแบบการกระทำทางสังคมอย่างหนึ่งที่ประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ ในขณะที่เดียวกันทั้งวาทกรรมและสังคมก็ยังเป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปซึ่งกันและกันอีกด้วย

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995b: 73-74) ได้นำนิยามวาทกรรมของฟูโกต์มาขยายความและอธิบายเพิ่มเติมว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากวาทกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติทางสังคม (social practice) และยังชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวบท (text) กับวาทกรรม (discourse) ไว้ว่าตัวบทเป็นเพียงผลผลิตจากกระบวนการผลิตและกระจายตัวบท (text production) เท่านั้น แต่วาทกรรมเป็นผลผลิตที่มาจากกระบวนการผลิตและกระจายตัวบท (text production) และกระบวนการบริโภคและตีความตัวบท (text consumption) แฟร์คลัฟจึงมองว่าวาทกรรมเป็นกระบวนการวิเคราะห์รูปภาษาในตัวบท ร่วมกับการตีความปัจจัยทางสังคมที่มีผลกับการผลิตและบริโภคตัวบทนั้น ๆ ดังนั้นตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995a: 54) วาทกรรมจึงหมายถึงภาษาในบริบทการใช้ (language in use) ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน วันจภาษาและอวัจนภาษา รวมไปถึงกิจกรรมที่สื่อความหมายในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ ตลอดจนบริบทสังคมวัฒนธรรมที่แวดล้อมการใช้ภาษานั้นด้วย จากคำนิยามวาทกรรมของแฟร์คลัฟนั้นจะเห็นว่าเขาให้ความสำคัญระหว่างภาษากับสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ วาทกรรม ในความหมายที่ว่า การกระทำทางสังคมหรือวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่ประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบสร้างความหมายแก่สิ่งเหล่านั้น อีกทั้งวาทกรรมและสังคมก็ยังเป็นตัวกำหนดของการดำรงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปซึ่งกันและกัน โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษากลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำ

ผิด สื่อมวลชนเป็นผู้ได้รับอิทธิพลทางสังคมวัฒนธรรมเพื่อนำมาผลิตวาทกรรม และในขณะเดียวกัน วาทกรรมที่ถูกประกอบสร้างขึ้นก็มีผลต่อสังคมวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

ส่วน **อำนาจ (Power)** ตามความคิดของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault, 1980 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 105) ว่าแต่เดิมเรามักจะนึกถึงอำนาจว่าเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่หรือ ผู้ปกครองบ้านเมือง แต่แท้จริงแล้วอำนาจมีอยู่ทั่วไปในทุกบริบทของสังคม อำนาจที่กล่าวถึงไปข้างต้น นั้นเรียกว่า authority นอกจากนี้อำนาจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมี**คู่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (power relation)** ซึ่งเป็นคู่ความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งสามารถควบคุม (control) ให้อีกฝ่ายหนึ่งกระทำตามที่ผู้มี อำนาจเหนือกว่าต้องการได้ โดยคู่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจนั้นจะมีลักษณะไม่สมมาตร (asymmetrical) คือ ฝ่ายหนึ่งจะมีอำนาจควบคุมเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งเท่านั้น และไม่เกิด ความสัมพันธ์ในลักษณะกลับทางกัน

ฟูโกต์ได้นำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจและความรู้ (Knowledge) ว่า อำนาจใน ความคิดของเขานั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่อำนาจในรูปแบบการใช้กำลังบีบบังคับ หากแต่เป็นอำนาจที่ได้รับ การขัดเกลาจนชาวสะอาดในรูปแบบของความรู้ (Knowledge) ที่ผู้มีอำนาจเหนือกว่าใช้ในการ ควบคุมการกระทำและจิตใจของผู้มีอำนาจหรือความรู้้น้อยกว่าได้ อีกทั้งสิ่งที่ได้รับสถานะเป็นความรู้ ได้นั้นยังจำเป็นต้องได้รับการยินยอมจากผู้มีอำนาจเหนือกว่าในยุคสมัยนั้น (Foucault, 1980 อ้างถึง ในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 105-106) ดังนั้นความสำเร็จของอำนาจจึงอยู่ที่ความสามารถในการ ปกปิดอำพรางกลไกการทำงานหรือการควบคุมให้ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาทั่วไป โดยกลไก สำคัญในการทำงานของอำนาจนั้นได้แก่กฎเกณฑ์และจารีตปฏิบัติต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎเกณฑ์และจารีตปฏิบัติที่ถูกสร้างขึ้นโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่า (Foucault, 1978 อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2560: 20)

ฟาน ไดจ์ (van Dijk, 2008) กล่าวว่า ผู้มีอำนาจเหนือกว่าจะใช้ทรัพยากรต่าง ๆ มาควบคุม และสร้างวาทกรรม เมื่อควบคุมวาทกรรมได้ก็จะนำไปสู่การควบคุมความคิด (mind control) และ การกระทำ (action) ของผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า และสิ่งที่นักวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์สนใจศึกษา ไม่ใช่การศึกษาการใช้อำนาจโดยทั่วไป แต่เป็นการศึกษา**การใช้อำนาจในทางมิชอบ (abuse of power)** ซึ่งเป็นการใช้อำนาจที่ฝ่ายหนึ่งที่มีอำนาจมากกว่าควบคุมฝ่ายหนึ่งที่มีอำนาจน้อยกว่าเพื่อ ผลประโยชน์ของฝ่ายตน และเป็นผลทำให้ฝ่ายที่มีอำนาจน้อยกว่าเสียประโยชน์หรือถูกละเมิดสิทธิ

ดังนั้นรูปแบบการใช้อำนาจในทางมิชอบนั้นจึงส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและเกิดความอยุติธรรม

ในทำนองเดียวกันตามความคิดของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1989 อ้างถึงในชนกพร พัวพัฒนกุล, 2556: 20) อำนาจก็จะปรากฏอยู่ทั้งในวาทกรรมและเบื้องหลังวาทกรรม อำนาจในวาทกรรมอาจปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เปิดเผย เช่น การที่ผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสาร ฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่าจะใช้กลวิธีทางภาษาในการควบคุมหรือจำกัดผลประโยชน์ของฝ่ายที่ไม่มีอำนาจ หรือเป็นฝ่ายควบคุม “หัวข้อ” ที่จะใช้ในการสื่อสาร และแบบที่แอบแฝง เช่น การกำหนดหัวเรื่องและมุมมองการนำเสนอในวาทกรรมสื่อมวลชน (media discourse) ส่วนอำนาจที่อยู่เบื้องหลังวาทกรรม เช่น การกำหนดภาษามาตรฐาน ภาษาทางการ ภาษาสุภาพ การกำหนดประเภทของวาทกรรมและการเข้าถึงวาทกรรมบางประเภท ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้นในสังคม

จากแนวคิดเรื่องอำนาจข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความได้ว่า ผู้ผลิตวาทกรรมจะสร้างและถ่ายทอด “อำนาจ/ความรู้” บางอย่างขึ้นมาเพื่อให้ผู้คนในสังคมยอมรับกันอย่างเป็นระบบ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์บางประการให้แก่ตน ถ้าผู้รับวาทกรรมยอมรับวาทกรรมนั้นก็ถือว่าผู้นั้นถูกควบคุมด้วย “อำนาจ/ความรู้” หรือเป็นการตกอยู่ในอำนาจของผู้ผลิตวาทกรรม การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงจะทำให้ผู้รับวาทกรรมตระหนักรู้และรู้เท่าทันถึงกลไกการอำพรางการใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อรักษาผลประโยชน์และสิทธิของผู้รับวาทกรรมเอง ส่วนการศึกษาครั้งนี้ อำนาจจะมาในรูปแบบของการผลิตวาทกรรมข่าวออนไลน์ สื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตวาทกรรมจะเป็นผู้มีอำนาจในการเลือกผลิตและถ่ายทอดเหตุการณ์บางแง่มุมเกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูปไปยังผู้คนในสังคม จนเกิดการรับและตีความวาทกรรมนั้น ซึ่งอาจมีผลต่อมุมมอง ความคิดและการกระทำของผู้คนในสังคมในฐานะผู้รับวาทกรรม ตลอดจนมุ่งหวังผลประโยชน์บางประการจากผู้อ่านข่าว

ภาพตัวแทน (Representation) เป็นมโนทัศน์ที่เข้ามามีบทบาทการศึกษาในสาขาวัฒนธรรมศึกษา แวดวงนักวิชาการไทยได้บัญญัติศัพท์แทนคำว่า Representation ไว้หลายคำ เช่น ภาพตัวแทน (กาญจนา แก้วเทพ, 2545; ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561) ภาพเสนอ (เสนาะ เจริญพร, 2548) ความเป็นตัวแทน (สามชาย ศรีสันต์, 2561) เป็นต้น ส่วนผู้วิจัยจะใช้คำว่า “ภาพตัวแทน” ในการศึกษาครั้งนี้

ฮอลล์ (Hall, 1997: 17, 2003: 17) นักวัฒนธรรมศึกษาผู้นำเสนอแนวคิดเรื่องภาพตัวแทน ได้กล่าวถึงมโนทัศน์เรื่องภาพตัวแทนไว้ว่า มโนทัศน์เรื่องภาพตัวแทนหมายถึง “กระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านภาษาหรือสัญลักษณ์เพื่อนำเสนอภาพสิ่งต่าง ๆ ในความคิด โดยไม่ได้เป็นกระบวนการที่ตรงไปตรงมา เพราะแฝงการตัดสินใจ ประเมินค่า และให้ความหมายสิ่งต่าง ๆ ของผู้ผลิตภาพตัวแทนนั้นด้วย”

กาญจนา แก้วเทพ (2545: 80) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องภาพตัวแทนไว้ว่า “ภาพตัวแทนเป็นผลผลิตที่มีการประกอบสร้างขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ภาพตัวแทนจะออกมาเป็นอย่างไร ก็ย่อมแล้วแต่ว่าภาพตัวแทนนั้นจะถูกนำเสนออย่างไร และหากพูดในแง่ของภาษา ก็อาจกล่าวได้ว่า ภาพตัวแทนนั้นจะออกมาเป็นอย่างไร ก็ย่อมแล้วแต่การให้คำนิยาม การเล่าเรื่อง หรือการพูดถึงสิ่งสิ่งนั้น ดังนั้นภาพตัวแทนจึงไม่ใช่การเลียนแบบและการค้นพบ หากแต่เป็นเรื่องของการสร้าง (produce) หรือประกอบสร้าง (construct) ส่วนเสี้ยวหนึ่งของโลกความเป็นจริงเท่านั้น”

เสนาะ เจริญพร (2548: 299) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องภาพเสนอไว้ว่า “ภาพเสนอ หมายถึงภาพจำลองสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งนำเสนอผ่านวาทกรรมหรือประดิษฐ์ภัณฑ์ทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ในฐานะที่ภาพจำลองนั้นสร้างขึ้นจากการคัดเลือก ปรับปรุง ชับเน้นคุณลักษณะบางอย่างจากความเป็นจริงตามคติความเชื่อและค่านิยมบางประการ รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพเสนอหนึ่ง ๆ จึงร่วมกันทำหน้าที่สื่อความหมายและคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงสังคมวัฒนธรรมเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ภาพเสนอไม่ได้เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าความจริงเป็นเช่นไร เพราะไม่ใช่ภาพสะท้อน แต่บ่งบอกให้ทราบว่าผู้คนในสังคมอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มมีความเชื่อ ความคาดหวัง และให้ความหมายคุณค่าต่อสิ่งที่ถูกนำเสนออย่างไร”

สามชาย ศรีสันต์ (2561: 41-45) ก็ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมและความเป็นตัวแทน (representation) ไว้ว่า “ความเป็นตัวแทน (representation) ของสรรพสิ่งไม่ใช่แค่เพียงนิยาม (definition) แต่เป็นความหมาย (meaning) ที่คอยผลิตรูปแบบความสัมพันธ์ วิธีคิด วิธีปฏิบัติที่มีต่อสิ่งนั้น รวมทั้งการตัดสินใจและให้คุณค่าต่อสรรพสิ่งที่วาทกรรมเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทน วาทกรรมจะสร้างให้เกิดตัวแทนในการใช้เรียกกลุ่มหรือประเภทของสรรพสิ่ง ก่อให้เกิดการแยกหรือนับรวมเข้ามาไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยการให้ชื่อ/ฉลากถือเป็นการจัดสรรบทบาท (role allocation) ให้กับสิ่งที่ถูกให้ความหมาย นอกจากนี้วาทกรรมยังทำหน้าที่จัดสรรให้สิ่งที่ถูกทำให้เป็นตัวแทนกลายเป็นสิ่งเฉพาะเจาะจงที่แตกต่าง ซึ่งต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษหรือนับรวมเข้าไปในกลุ่มปกติ

ธรรมดาซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ผลิตวาทกรรม ดังนั้นวาทกรรมในฐานะเป็นตัวแทนจึงมีสถานะเป็นองค์ประธาน (subject) ที่ผลิตสร้างความหมายให้กับตัวมันเอง ผ่านการปฏิบัติการทางสังคม (social practice) ของผู้คนในสังคม”

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปตอนต้นว่าวาทกรรมกับภาพตัวแทนนั้นมีความสัมพันธ์กันเพราะภาพตัวแทนนั้นเป็นผลผลิตจากวาทกรรมที่ผู้ผลิตวาทกรรมต้องการนำเสนอบางสิ่งบางอย่างในบางแง่มุมให้เด่นชัดขึ้นมาดังที่ฮอลล์ (Hall 1997 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 103) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการประกอบสร้างความหมายในความคิด ในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมว่าวาทกรรมเป็นกลไกการประกอบสร้างความหมาย ความหมายที่ประกอบสร้างขึ้นนั้นมีลักษณะเป็น “ความรู้” หรือ “ชุดความคิด” ซึ่งสถาปนาจาก “ความจริง” ชุดหนึ่งขึ้นมาเพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ และบุคคลต่าง ๆ การศึกษาการประกอบสร้างความหมายตามมุมมองที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมนี้จึงสนใจเหตุผลเบื้องหลังและผลกระทบที่เกิดจากการสร้างความหมายผ่านวาทกรรม ด้วยเหตุนี้งานวิจัยที่ศึกษาภาพตัวแทนตามแนวคิดของ Hall (1997, 2003) หลายเรื่องจึงสนใจบทบาทของวาทกรรมในการนำเสนอภาพตัวแทน และนำกรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาการประกอบสร้างและนำเสนอภาพตัวแทน ตลอดจนศึกษาเหตุผลเบื้องหลังของการนำเสนอภาพตัวแทน เช่น งานของธีระยุทธ สุริยะ (2554) งานของคชาธิป พานิชตระกูล (2556) งานของสุภัทร แก้วพัตร (2559) งานของอุณพฤทธิ์กร จิรวรรณกิจ (2559) งานของธีระยุทธ สุริยะ (2560) และงานของนครินทร์ สำเภาพล (2562) เป็นต้น

อนึ่ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ representation นั้น Fairclough (1992, 1995a) ได้กล่าวถึง 2 แนวคิด ได้แก่ discourse representation และ social representation โดย discourse representation เป็นการศึกษาการใช้เสียงหรือคำสัมภาษณ์ของบุคคลในการรายงานข่าว (Fairclough, 1995a: 79) ส่วน social representation เป็นการศึกษาพัฒนาตัวบทและสถานการณ์เฉพาะที่สร้างเงื่อนไขให้เกิดการตีความระหว่างภาพตัวแทนกับบริบทสังคม (Fairclough, 1992: 215-218) แต่อย่างไรก็ดี แนวคิดทั้งสองนี้ไม่ตรงกับประเด็นการวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมของ Hall (1997, 2003) เป็นพื้นฐาน เพื่อให้เห็นการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและเหตุผลเบื้องหลังของการนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าว

จากแนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทนที่กล่าวไปข้างต้น ผู้วิจัยอาจสรุปได้ว่า “ภาพตัวแทน” เป็นกระบวนการประกอบสร้างความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ในความคิด โดยใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นเครื่องมือ ทั้งนี้ภาพตัวแทนที่สร้างขึ้นไม่ใช่การนำเสนอความจริงทั้งหมด แต่เป็นการคัดสรร ตัดสิน ประเมินค่า และตีความบางแง่มุมของสิ่งที่นำเสนอให้โดดเด่นขึ้นมาเป็นภาพตัวแทนของสิ่ง นั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิด ความเชื่อ ค่านิยมหรือบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่ผู้นำเสนอสังกัดอยู่ เพื่อให้ผู้คนในสังคมรับรู้และเข้าใจภาพตัวแทนที่นำเสนอเหล่านั้น

กระบวนการประกอบสร้างความหมาย นำเสนอ และถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ให้ออกมาเป็น ภาพตัวแทนนั้น ฮอลล์ (Hall, 1997: 17-18, 2003: 3-4) เรียกกระบวนการดังกล่าวว่า “ระบบการ นำเสนอภาพตัวแทน (systems of representation)” ซึ่งประกอบด้วย 2 กระบวนการ กระบวนการแรกจะเป็นกระบวนการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ (things) กับภาพในความคิด (concept) อัน จะก่อให้เกิดการประมวลผลภาพตัวแทนในความคิด (mental representation) กล่าวคือ เราจะรับรู้ และจดจำภาพสิ่งต่าง ๆ ไว้ในความคิดเรา แม้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นจะไม่ได้อยู่ตรงหน้าเราก็ตาม แต่ ภาพสิ่งต่าง ๆ นั้นก็ยังคงอยู่ในความทรงจำของเราอยู่ และกระบวนการต่อมาเป็นกระบวนการ ถ่ายทอดภาพตัวแทนในความคิดออกสู่โลกภายนอกโดยการใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการอ้าง ถึง บรรยาย พรรณนา อธิบายภาพตัวแทนในความคิดเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ภาพตัวแทนในความคิดของ เรา ในกรณีวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด สื่อมวลชนได้รับการถ่ายทอดเรื่องราว มาจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลอื่น ๆ ในเหตุการณ์มาอีกทอดหนึ่งหรือบางครั้งก็อาจเข้าไปประสบกับ เหตุการณ์มาโดยตรง ซึ่งขั้นตอนนี้สื่อมวลชนจะจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้นใน ความคิด แล้วจึงมาถ่ายทอดสิ่งที่ตนประสบไปยังผู้อ่านผ่านการใช้ภาษาและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการ รายงานข่าว ดังนั้นผู้อ่านข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดจึงรับสารที่เป็นภาพตัวแทนของ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สื่อมวลชนเลือกนำเสนอและถ่ายทอดมา โดยที่ผู้อ่านอาจไม่ได้เข้าไปประสบกับ เหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จะนำแนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทนนี้มา วิเคราะห์ว่า “ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด” นั้นที่สื่อมวลชนประกอบสร้างความหมาย นำเสนอ และถ่ายทอดผ่านกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวออนไลน์นั้นว่าเป็นภาพตัวแทนในลักษณะ ใดบ้าง ภาพตัวแทนดังกล่าวนี้มีความคิด ความเชื่อโดยอยู่เบื้องหลัง และภาพตัวแทนดังกล่าวนี้มี อิทธิพลต่อสังคมวัฒนธรรมอย่างไร

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและสื่อออนไลน์

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ใช้แหล่งข้อมูลจากวาทกรรมข่าวออนไลน์ ผู้วิจัยจึงจะทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับข่าวและสื่อออนไลน์ เพื่อให้เห็นลักษณะโดยทั่วไปของแหล่งข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สื่อออนไลน์ (Online media) จัดอยู่ในสื่อสมัยใหม่ประเภทหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมทำให้เกิดช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่สามารถก้าวข้ามขีดจำกัดของสื่อเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงทุกพื้นที่ในโลกให้ได้เป็นหนึ่งเดียวกัน ช่องทางหนึ่งที่มีบทบาทมาก คือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังที่มูนีและคณะ (Mooney et al., 2011: 69) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสื่อในสังคมปัจจุบันว่า ในอดีตสื่อเดิมเช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ถือเป็นสื่อกระแสหลัก (mass media) ที่ได้สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้เป็นจำนวนมาก เมื่อเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต สื่อได้ปรับตัวและพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์และดิจิทัล ทำให้สื่อในปัจจุบันมีช่องทางการสื่อสารจำนวนมาก และสามารถเข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้นได้ในเวลาอันสั้น อีกทั้งยังได้เปลี่ยนบทบาทของผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการสร้างและบริโภคสื่อมากขึ้นกว่าในอดีต

เมื่อเปรียบเทียบสื่อเดิมกับสื่อออนไลน์นั้น สื่อออนไลน์จะมีลักษณะเฉพาะตัวอยู่ 4 ประการ ได้แก่ “*ตรงกาล ไร้กาล ประสานสื่อ ยึดถือปฏิสัมพันธ์*” (สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548: 214-215) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตรงกาล (real time)** สื่อออนไลน์สามารถนำเสนอข่าวสารได้ทันเหตุการณ์ตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง
2. **ไร้กาล (shift time)** สื่อออนไลน์ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา กล่าวคือ สื่อออนไลน์สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารย้อนหลังได้ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในเวลาใดก็ได้ นอกจากนี้ช่องทางออนไลน์ยังเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวกต่อการเข้าถึงหากมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ถือเป็น การลดข้อจำกัดเรื่องสถานที่การสื่อสาร
3. **ประสานสื่อ (multimedia)** สื่อออนไลน์จะมีลักษณะเป็นสื่อผสมผสานที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง วิดิทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งจะช่วยให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารมีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

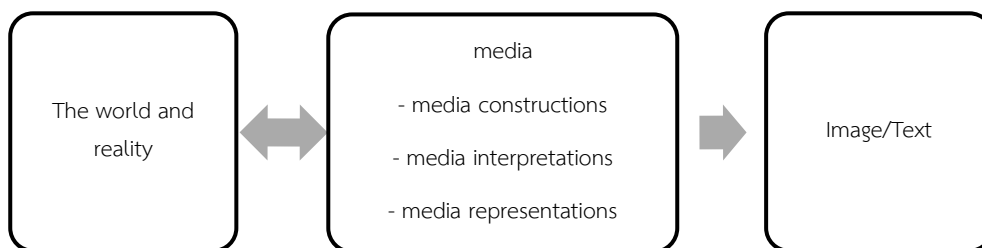
4. ปฏิสัมพันธ์ (interactive) สื่อออนไลน์มีลักษณะแบบปฏิสัมพันธ์ กล่าวคือ สื่อออนไลน์จะมีระบบไฮเปอร์ลิงก์ (hyperlink) ที่จะเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจปัจจุบันกับเว็บไซต์อื่น ๆ (share) หรือจะเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจปัจจุบันกับข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายกันในเว็บไซต์เดียวกัน หรือมีช่องทางให้ผู้ใช้งานแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกันได้

จากที่กล่าวไปข้างต้นเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของสื่อออนไลน์ จะเห็นว่าสื่อออนไลน์สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายรูปแบบ และไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะยิ่งทำให้สื่อมวลชนผลิตสร้างวาทกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในขณะเดียวผู้รับสารก็จะรับรู้และเข้าถึงวาทกรรมที่สื่อมวลชนผลิตสร้างได้ง่ายมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

ข่าว/ข่าวออนไลน์ มาลี บุญศิริพันธ์ (2537: 21) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานข่าวไว้ว่า “ข่าวมีองค์ประกอบพื้นฐานอยู่ 3 ประการ ได้แก่ ความน่าสนใจ (interest) ข้อเท็จจริง (fact) และผู้อ่าน (reader) กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่าน” จากคำกล่าวข้างต้นนี้ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนจะนำเสนอเหตุการณ์ในลักษณะการรายงานข้อเท็จจริงให้แก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่ในมุมมองของการศึกษาวาทกรรมแล้ว ข่าวไม่ได้แค่เพียงนำเสนอแต่ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เท่านั้น แต่ได้ยังประกอบสร้างความหมายให้กับสิ่งที่นำมาเสนอให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจ ตลอดจนข่าวไม่ได้สะท้อนภาพความจริงทุกด้านของเหตุการณ์ทั้งหมด แต่จะเลือกสรรบางแง่มุมมาผลิตและนำเสนอเป็นข่าว

แฟร์คลัฟ (Fairclough: 1995a: 103-104) ได้กล่าวถึงกระบวนการนำเสนอข่าวไว้ว่า “ข่าวนั้นไม่ได้เป็น ‘กระจกสะท้อนความจริง’ ตามที่หลายคนเข้าใจ แต่ข่าวนั้นจะถูกประกอบสร้างจากความจริงที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ผลประโยชน์ และวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตข่าว และในกระบวนการการผลิตข่าวยังต้องผ่านการคัดสรรในชั้นต่าง ๆ อีกด้วย” ในทำนองเดียวกัน โอซอจท์เนสซีและสแตตเลอร์ (O’Shaughnessy and Stadler, 2005: 77-79) ได้แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ /ความเป็นจริง (The world and reality) สื่อ (media) และภาพ/ตัวบท (image/text) ดังนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ/ความเป็นจริง สื่อ และภาพ/ตัวบท

(Noted. From Media and society: an introduction (p.77), By O'Shaughnessy and Stadler, 2005, Oxford University Press)

โอซอกท์เนสซีและสแตดเลอร์ กล่าวว่า สื่อ (media) มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ประการแรก การประกอบสร้างความหมายผ่านสื่อ (media constructions) ซึ่งหมายถึงการที่สื่อ นำความรู้ที่รับรู้และเข้าใจกันดีในสังคมมาประกอบเข้าไว้ด้วยกันก่อน เพื่อให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ ที่จะนำเสนอต่อไป ประการที่สอง การตีความหมายผ่านสื่อ (media interpretations) ซึ่งหมายถึงการที่สื่อตีความและถ่ายทอดความหมายให้แก่สิ่งที่นำเสนอซึ่งจะเป็นไปตามจุดประสงค์ของสื่อ ประการที่สาม การนำเสนอผ่านสื่อ (media representations) ซึ่งหมายถึงการที่สื่อให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ และนำเสนอไปยังผู้คนในสังคม ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ /ความเป็นจริง (The world and reality) ซึ่งแฝงนัยที่หมายถึงปริบทสังคมวัฒนธรรมกับสื่อ (media) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะส่งผลซึ่งกันและกัน (ลูกศรหัวสองด้าน) กล่าวคือ สื่อจะมีหน้าที่และบทบาทในคิดสรร ตัดสิน และให้คุณค่ากับสิ่งที่นำเสนอจากทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันสิ่งที่ถูกนำเสนอโดยสื่อ ก็มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และการกระทำของผู้รับสารในฐานะสมาชิกของสังคม และท้ายที่สุดสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวก็คือ ภาพ/ตัวบท (image/text) ซึ่งหมายถึงตัวบทที่ถูกผลิตโดยสื่อและมีผลต่อผู้คนในสังคมจำนวนมาก เช่น ตัวบทโฆษณา ตัวบทข่าว ตัวบทจากนิตยสาร เพลง ภาพยนตร์ ละคร เป็นต้น

จากที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ทราบว่าชาวนั้นไม่ได้เพียงแต่การบอกเล่าข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังมี การใส่อารมณ์ความรู้สึกหรือทัศนคติบางประการของผู้ผลิตตัวบทลงไปในช่วงอีกด้วย ดังที่กาญจนา แก้วเทพ (2547: 304) กล่าวว่า ชาวไม่ใช่ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่ทว่าเป็นเหตุการณ์ที่ถูกคัดเลือกมา เนื่องจากนักข่าวเองก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีเลือดเนื้อจิตวิญญาณ รวมทั้งมีความโลภโกรธหลงบางอย่างอยู่ในตัว แม้ว่าจะมีหลักเกณฑ์และกรอบทางวิชาชีพ

หรือจรรยาบรรณาเป็นตัวกำหนดอยู่ แต่ข่าวทุกชิ้นที่สร้างขึ้นมาย่อมมีมิติด้านอัตวิสัย (Subjective) ของผู้ทำข่าวเป็นส่วนผสมอยู่ด้วย

หากหยิบยกประเด็นเรื่องการคัดเลือกเหตุการณ์บางเหตุการณ์มาเป็นข่าว ในทางสาขานิเทศศาสตร์ก็มีแนวคิดที่ว่าด้วยเรื่องดังกล่าวเช่นกัน ได้แก่ “แนวคิดเรื่องนายประตูข่าว” และ “แนวคิดเรื่องคุณค่าความเป็นข่าว” ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin อ้างถึงใน เบญจวรรณ นรสิงห์, 2539: 33 ; สุกานดา วรพันธุ์พงศ์, 2537: 14) เป็นผู้นำเสนอแนวคิดเรื่องนายประตูข่าว (Gatekeeper) เขาชี้ให้เห็นว่า การส่งข่าวสารต่าง ๆ จะต้องผ่านช่องทาง (Channels) หรือสื่อ โดยจะมีจุดหรือสถานที่หนึ่งซึ่งเปรียบเสมือน “ประตู” (Gate) คอยกั้นกรอง ดังนั้นนายประตูข่าว (Gatekeeper) จึงหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในการกั้นกรอง ตรวจสอบ เลือกรอง และตัดสินใจเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมาเป็นข่าว เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน รวมไปถึงการเลือกที่จะระงับไม่ให้นำเสนอข่าวสารใดก็ได้ บุคคลเหล่านั้นมักได้แก่ นักข่าว นักเขียนคอลัมน์ บรรณาธิการ เป็นต้น

เมื่อกล่าวถึงเกณฑ์ที่สื่อมวลชนในฐานะนายประตูข่าวจะคัดเลือกเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมาเป็นข่าวนั้น เกณฑ์หนึ่งที่สำคัญ คือ เกณฑ์เรื่องคุณค่าของความเป็นข่าว (News worthiness) ดังที่ มาลี บุญศิริพันธ์ (2537: 22-26) ได้กล่าวว่า ข่าวที่มีคุณค่าสูงนั้นมักจะประกอบไปด้วยความสำคัญ (significance) และความน่าสนใจ (interest) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความสำคัญ (significance) หมายถึง เหตุการณ์ใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมเป็นวงกว้าง

ความน่าสนใจ (interest) หมายถึง เหตุการณ์ใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ประชาชนสนใจใคร่รู้และอยากติดตาม โดยแนวการวัดความสนใจของผู้อ่านจะพิจารณาได้จากองค์ประกอบของข่าว (news elements) โดยผู้อ่านมักจะสนใจเรื่องราวที่มีองค์ประกอบต่อไปนี้

(1) ความสด (immediacy) คือ ความรวดเร็วในการรายงานข่าวให้ผู้อ่านได้รับรู้อย่างทันท่วงที สถานการณ์ ยิ่งรายงานข่าวที่ทันสถานการณ์ก็จะยิ่งดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

(2) ความใกล้ชิด (Proximity) คือ ผู้อ่านจะให้ความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใกล้ตัว ทั้งในด้านระยะทาง เวลา ความคิด และความสนใจของผู้อ่านเอง

(3) ความเด่น (Prominence) คือ ความเด่นของบุคคล สถานที่ หรือเวลาในเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเด่นของบุคคลที่อยู่ในข่าว เมื่อเป็นผู้มีที่มีชื่อเสียงหรือได้รับความนิยมนักทำให้ผู้อ่านสนใจ

(4) ความผิดปกติ (Unusualness) ผู้อ่านจะให้ความสนใจกับสิ่งที่แปลกหรือที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

(5) ความเป็นปुरुชนวิสัย (Human interest) ผู้อ่านจะให้ความสนใจกับเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตบนโลก ซึ่งสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึก จิตใจ ของผู้อ่านทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าว

(6) ความขัดแย้ง (conflict) เหตุการณ์ความขัดแย้งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทางอุดมการณ์ หรือทางความคิด ล้วนแต่เป็นเหตุการณ์ที่ได้รับความสนใจจากผู้อ่านทั้งสิ้น

(7) ความลึกลับซับซ้อน (Suspense) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วยังไม่สามารถคลี่คลายให้กระจ่างหรือยังไม่สามารถหาสาเหตุที่แท้จริงได้ มักกระตุ้นให้ผู้อ่านสงสัยใคร่ติดตามต่อไปถึงที่สุด

(8) ความกระทบกระเทือน (consequence) เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน มักจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

(9) ความก้าวหน้า (Progress) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เทคโนโลยี รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม มักจะได้รับความสนใจจากผู้อ่าน เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้อ่านทั้งสิ้น

(10) เพศ (sex) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ รวมไปถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การเรียกร้องความเสมอภาคของทุกเพศสภาวะ เหตุการณ์เหล่านี้มักจะได้รับความสนใจจากผู้อ่าน

จากแนวคิดเรื่องแนวคิดเรื่องนายประตู่ข่าวและแนวคิดเรื่องคุณค่าความเป็นข่าว ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทั้งสองจากสาขานิเทศศาสตร์มาเป็นส่วนช่วยพิจารณาและวิเคราะห์วิปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice)

ข่าวออนไลน์ (Online news) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548: 204)

กาญจนา กาญจนทวี (2542: 22-23 อ้างถึงใน สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548: 216-221) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะที่สำคัญของข่าวออนไลน์ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ (Interactively model) ผู้ใช้งานสามารถเรียกอ่านข้อมูลเพิ่มเติมหรือร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวได้ เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้มีทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้ติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) เกี่ยวกับข่าวแก่บรรณาธิการด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานแลกเปลี่ยนความเห็นหรือพูดคุยกันในกลุ่มผู้ใช้งานด้วยกันเองในรูปแบบของการสื่อสารแบบตรงเวลากัน (synchronous) เช่น ฝากข้อความไว้บนกระดานข่าว (Bullet in board) หรือแบบเวลาไม่ตรงกัน (asynchronous) โดยการเปิดห้องสนทนา (chat) ไว้สำหรับผู้อ่านโดยเฉพาะก็ได้

2. การผสมผสานของสื่อผสม (multimedia model) ข่าวออนไลน์จะนำเสนอเนื้อหาทั้งในรูปแบบผสมผสานทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง

3. ความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ (continuous change) เว็บไซต์ที่นำเสนอข่าวออนไลน์จะมีการนำเสนอข่าวสารใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

4. ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน (Ease of navigation) ผู้ใช้งานเข้าถึงข้อมูลบนเว็บไซต์ข่าวได้ง่าย เพราะบนหน้าเว็บจะมีไอคอนหน้าจอหลัก (Home page) หรือไอคอนหมวดหมู่ข่าวต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานอ่านข่าวในหัวข้อต่อไปได้ โดยไม่ต้องย้อนกลับ และช่วยให้ผู้ใช้งานไม่สับสนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวอีกด้วย นอกจากนี้ยังระบบลิงก์ (Link) ที่เชื่อมโยงไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ได้อีกด้วย

พงศ์ศักดิ์ พิพิธพงศ์พัฒน์ (2546: 11-12) ได้กล่าวถึงการผลิตข่าวออนไลน์ไว้ว่า สื่อมวลชนได้นำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาเป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวสารอีกทางหนึ่ง การผลิตหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ก็มีกระบวนการผลิตคล้ายกับหนังสือพิมพ์ทั่วไปในเรื่องการคัดเลือกข่าว ส่วนกระบวนการผลิตก็ไม่ซับซ้อน ใช้เจ้าหน้าที่น้อย และต้นทุนการผลิตต่ำ เมื่อเทียบกับการผลิตด้วยกระดาษ และในขั้นตอนการผลิตหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์กับแบบเดิมก็ใกล้เคียงกัน โดยที่ส่วนใหญ่

ในการผลิตหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และบุคลากรที่มีอยู่เดิม และมีการอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่จำเป็น ดังนั้นเมื่อเทียบการทำหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์กับหนังสือพิมพ์แบบเดิมจะพบว่าการทำงานกับอิเล็กทรอนิกส์นั้นจะใช้เวลาน้อยกว่า ส่วนต้นทุนการผลิตที่เป็นคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปหรือแม้แต่พนักงานก็เป็นส่วนที่มีอยู่แล้วทั้งสิ้น

มณฑิรา อินคชสาร (2539: 8-11) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์แบบเดิมกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์ทั่วไปจะนำเสนอข่าวสารบนหน้ากระดาษ (broadsheet) ผู้อ่านสามารถเปิดพลิกหน้าได้ตามต้องการ และสามารถวางหนังสือพิมพ์ได้ตามความเหมาะสมตามระดับสายตา ข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์แบบเดิมคือจำนวนหน้า ผู้ผลิตจึงต้องคำนึงเรื่องข่าวที่จะนำเสนอให้สัมพันธ์กับขนาดเนื้อหาที่มีอยู่ โดยจะเว้นพื้นที่ไว้สำหรับโฆษณาด้วยอีกส่วนหนึ่ง ด้านรูปแบบและขนาดตัวอักษรจะเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งหมด โดยส่วนมากจะใช้สีขาวดำเกือบทั้งหมด เว้นรูปภาพหรือกราฟิกในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งที่จะมีการใช้สีอื่น ๆ บ้าง ด้านการนำเสนอผู้ผลิตจะนำเสนอข่าวเด่นไว้หน้าหนึ่งซึ่งจะไม่ได้จำกัดประเภทข่าว โดยจะใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ในการพาดหัว ส่วนในหน้าอื่น ๆ จะแบ่งไปตามประเภทข่าว ตัวอักษรจะมีขนาดเท่ากันทั้งฉบับและจัดเนื้อหาเป็นคอลัมน์เพื่อสะดวกในการอ่าน นอกจากนี้การนำเสนอข่าวจะนำเสนอในลักษณะพีระมิดหัวกลับ (inverted pyramids) สุดท้ายผู้ผลิตสามารถเป็นผู้ส่งสารให้กับผู้อ่านได้ทางเดียวเท่านั้น หากผู้อ่านต้องการจะติดต่อหรือสื่อสารกับผู้ผลิตนั้นจะต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบอื่น เช่น การเขียนจดหมายหรือการโทรศัพท์เท่านั้น

ในขณะที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะนำเสนอข่าวผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้มีระบบฐานข้อมูลที่กว้าง นอกจากนี้ขั้นตอนการเปิดรับข้อมูลข่าวจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน (step by step) กล่าวคือ ผู้ใช้งานจะเปิดรับข่าวสารได้ที่หน้าจอเท่านั้น อีกทั้งผู้ใช้งานยังสามารถปรับเปลี่ยนขนาดและรูปแบบของตัวอักษรได้ตามความต้องการ หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีระบบการค้นหาข้อมูลข่าวบริการให้กับผู้ใช้งาน ทำให้ผู้ใช้งานค้นหาข่าวที่ต้องการได้สะดวก และระบบการสื่อสารของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีเครื่องมือ (tool) หรือคำแนะนำในการใช้ระบบ (help system) ด้านการนำเสนอข้อมูลข่าว หนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละเว็บไซต์จะมีการนำเสนอที่ต่างกันไป แต่จะมีการแบ่งหมวดประเภทข่าวไว้อย่างชัดเจน สุดท้ายหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ได้ในหลายลักษณะ ทั้งระหว่างผู้ผลิตกับผู้ใช้งานและระหว่างผู้ใช้งานด้วยกันเองในการแลกเปลี่ยนความเห็นหรือติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ตลอดจนยังมีระบบลิงก์ (link) ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับข่าวออนไลน์ทำให้เห็นว่าข่าวออนไลน์มีข้อดี ทั้งด้านการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก ด้านความสะดวกในการใช้งาน และด้านการมีสื่อผสมผสานอยู่ในข่าวออนไลน์ ทำให้ตัวบทข่าวออนไลน์เผยแพร่ไปยังผู้อ่านได้อย่างรวดเร็วไปในวงกว้างและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2562 ที่พบว่าคนไทยใช้เวลาเกือบครึ่งหนึ่งของวันไปกับการใช้อินเทอร์เน็ต (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกตัวบทข่าวออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ภาพตัวแทนที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวนั้นอาจจะใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ต่างกันไปตามแต่ละสาขาวิชา แต่ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบวิเคราะห์วาทกรรมที่เน้นวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาระดับต่าง ๆ เป็นสำคัญ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

2.1.3 กรอบการวิเคราะห์วาทกรรม

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรม 4 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) แนวคิดผู้กระทำทางสังคม (Social actor) และแนวคิดชนิดกระบวนการ (Transitivity) และทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.3.1 แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ นอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) ถือเป็นผู้คิดค้นและบุกเบิกแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis – CDA) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบทสังคมวัฒนธรรม เพื่อทำให้เข้าใจความเป็นไปของสังคมและทำให้เห็นการใช้อำนาจ การครอบงำ ความไม่เท่าเทียมกันทางชนชั้น เพศสภาพ หรือเชื้อชาติ ซึ่งแฝงอยู่ในตัวบท ดังที่แฟร์คลัฟกล่าวไว้ว่า

By ‘critical discourse analysis’ I mean discourse analysis which aim to systematically explore often opaque relationships of causality and determination between (a) discursive practice, event and text, and (b) wider social and cultural structures, relation and processes; to investigate how such practice, event and text arise out of and are ideologically shaped by relation of power and struggle over power; and

to explore how the opacity of these relationship between discourse and society is itself a factor securing power and hegemony.

(Fairclough, 1995a: 132-133)

จากคำกล่าวของแฟร์คลัฟข้างต้น ทำให้เห็นจุดประสงค์ของการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ว่าเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม วิธีปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรมว่าสามารถสื่ออุดมการณ์ การใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือการครอบงำได้อย่างไร ดังนั้น การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวทางของแฟร์คลัฟจึงเป็นประโยชน์ ทำให้ตระหนักรู้ว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่กลุ่มคนบางกลุ่มใช้เพื่อควบคุมหรือครอบงำกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง และนำไปสู่การต่อต้านและเปลี่ยนแปลงจนเป็นอิสระจากการควบคุมหรือครอบงำนั้นได้

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992: 97) ได้กล่าวถึงเหตุผลของการเลือกใช้คำว่า “critical” หรือ “วิพากษ์” ไว้ว่า แนวทางเชิงวิพากษ์สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมนั้นจะทำให้เห็นการวิเคราะห์นั้น กระจ่างชัดมากขึ้น เนื่องจากจะเผยให้เห็นการเชื่อมโยงระหว่างคุณสมบัติต่าง ๆ ในตัวบทกับ กระบวนการหรือความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องอุดมการณ์และการใช้อำนาจนั้น ซึ่งโดยปกติจะ แอบแฝงอยู่ในตัวบทได้อย่างแยบยล หากผู้รับสารบริโภครอคและตีความตัวบทก็จะได้รับผลของ อุดมการณ์และการใช้อำนาจนั้นที่แอบแฝงมานั้นได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งตามความเห็นของศิริพร ภักดีผาสุข (2561: 107) ว่า การวิเคราะห์วาทกรรมอย่าง “วิพากษ์” คือ การเผยให้เห็นว่าสิ่งที่ดู เหมือนว่าเป็นธรรมชาติ เป็นสิ่งปกติ และเป็นเรื่องธรรมดา นั้น แท้จริงแล้วเกิดจากการประกอบสร้าง ซึ่งอาจจะแฝงอคติเพื่อครอบงำความคิด เป็นการใช้อำนาจทางในทางมิชอบ และก่อให้เกิดความไม่เท่า เทียมกันในสังคม แต่การประกอบสร้างนั้นทำได้อย่างแนบเนียนจนสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้นดูเป็น ธรรมชาติและเป็นเรื่องธรรมดา

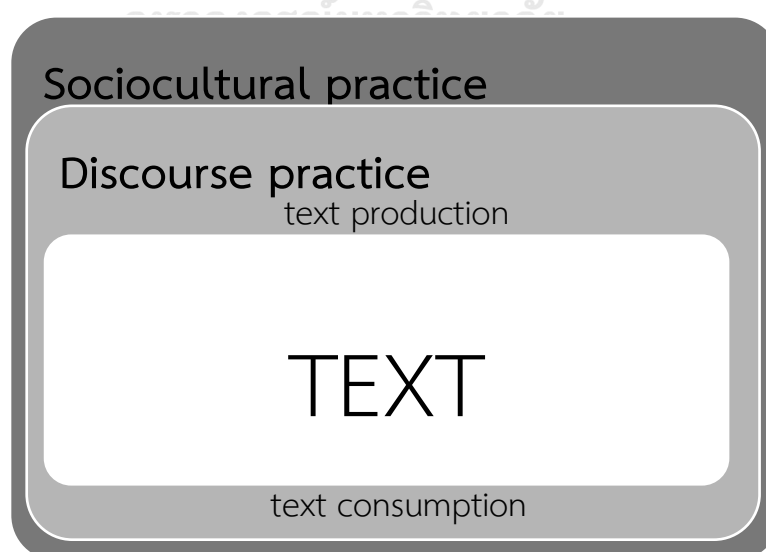
การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวทางของแฟร์คลัฟจะต้องอาศัยองค์ความรู้ จาก 2 ส่วน มาบูรณาการเข้าด้วยกัน ได้แก่ ส่วนแรกคือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาษา ตามแนวภาษาศาสตร์ เช่น วัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) ปริจเฉทวิเคราะห์ (Discourse analysis) สนทนาวิเคราะห์ (conversation analysis) เป็นต้น ส่วนที่สองคือองค์ความรู้เกี่ยวกับ แนวคิดทฤษฎีทางสังคม ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประเด็นที่ผู้ศึกษาสนใจ การใช้องค์ความรู้ร่วมกันของ ทั้งสองส่วนดังกล่าวจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาในตัวบทกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม ดัง ที่แฟร์คลัฟได้กล่าวไว้ว่า

My approach to discourse analysis (a version of ‘critical discourse analysis’) is based on the assumption that language is an irreducible part of social life, dialectically interconnected with other elements of social life, so that social analysis and research always has to take account of language

(Fairclough, 2003: 2)

จากคำกล่าวของแฟร์คลัฟข้างต้นทำให้เห็นแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ว่าเขามีสมมติฐานว่าภาษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตทางสังคม และมีความสัมพันธ์แบบวิภาษ (Dialectical relation) กับองค์ประกอบอื่น ๆ ในชีวิต (บริบทสังคมวัฒนธรรม) ดังนั้นงานวิจัยทางสังคมจำเป็นต้องพิจารณาภาษาด้วย โดยความสัมพันธ์แบบวิภาษ (Dialectical relation) นั้นหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบทสังคมวัฒนธรรมที่ว่าบริบทสังคมวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของคนในสังคม ในขณะที่เดียวกันการใช้ภาษาของคนในสังคมซึ่งเป็นเครื่องมือในการผลิตวาทกรรมก็จะมีอิทธิพลต่อบริบทสังคมวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

ดังนั้นแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995b) จึงได้นำเสนอกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมที่เรียกว่า “กรอบสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์” (A framework for critical discourse analysis) ซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ตัวบท (text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practice) ในแต่ละมิติจะมีความสัมพันธ์ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 กรอบสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

(Noted. From *Media discourse* (p.59), By Fairclough, 1995, Edward Arnold)

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992: 97) กล่าวว่ากรอบสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์นี้จะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท กระบวนการผลิตและตีความตัวบท และปริบทสังคม วัฒนธรรมได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้การศึกษาในแต่ละงานจะต้องพิจารณาเงื่อนไขเฉพาะปริบท สถานการณ์การสื่อสารนั้น ๆ กับเงื่อนไขเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมควบคู่กันไป การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในแต่ละมิติสามารถทำได้โดย (1) การพรรณนา (description) คือ การพรรณนาวิเคราะห์ตัวบทโดยตรง (text analysis) เพื่ออธิบายกลวิธีทางภาษาที่ผู้ผลิตตัวบทใช้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร (2) การตีความ (interpretation) คือ การวิเคราะห์และตีความกระบวนการผลิตและบริบทตัวบท (processes analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท (text) กับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) ว่าภายใต้สถานการณ์การสื่อสารนั้นมีองค์ประกอบทางการสื่อสารเป็นอย่างไร (3) การอธิบาย (explanation) คือ การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปริบทสังคมวัฒนธรรมกับกระบวนการประกอบสร้างวาทกรรม (social analysis) เพื่อทำให้เห็นวัตถุประสงค์ของการผลิตตัวบทว่ามีความคิดความเชื่อที่อยู่เบื้องหลัง และทำให้เห็นว่าวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นนั้นส่งผลต่อสังคมอย่างไร

มิติที่ 1 ตัวบท (Text) แฟร์คลัฟจะมุ่งเน้นให้วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้ผลิตตัวบทใช้อย่างละเอียด ตั้งแต่ในระดับเสียง คำศัพท์ ความหมาย ไวยากรณ์ และการเชื่อมโยงความในตัวบท แฟร์คลัฟเสนอว่าไวยากรณ์ที่ควรนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ตัวบทนั้นก็คือไวยากรณ์ระบบและหน้าที่ของฮัลลiday (Halliday, 1978, 1985 อ้างถึงใน Fairclough, 1992, 1995b) ที่มีมุมมองว่าการเลือกรูปภาษาหนึ่งจากชุดตัวเลือกที่สามารถเป็นไปได้ย่อมมีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ผู้ใช้ภาษาต้องการจะสื่อ ดังนั้นการวิเคราะห์รูปภาษาที่ผู้ผลิตตัวบทเลือกใช้พร้อมกับพิจารณารูปภาษาที่ไม่ได้ถูกเลือก ก็จะทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการสื่อถึงสิ่งใดหรือต้องการปิดบังซ่อนเร้นสิ่งใด หรือมีความคิดหรือมุมมองต่อสิ่งที่นำเสนออย่างไร นอกจากนี้ตัวบทยังมีหน้าที่ทางสังคมของภาษาอีก 3 ประการ ได้แก่ (1) หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด (ideational function) (2) หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ (interpersonal function) (3) หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (textual function) หน้าที่ทั้งสามดังกล่าวนี้จะทำให้เห็นว่าการใช้ภาษานั้นสัมพันธ์กับปริบทสังคมกันอย่างไร

มิติที่ 2 วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse practice) เป็นมิติที่ว่าด้วยเรื่องกระบวนการผลิตและเผยแพร่ตัวบทกับกระบวนการบริโภคนและตีความตัวบท ซึ่งแบ่งเป็นการวิเคราะห์การผลิตและกระจายตัวบท (text production) ว่าเกิดขึ้นอย่างไร มีการนำปริบททางสังคมมาสร้างเป็นวาทกรรมได้อย่างไร มีการถ่ายทอดและส่งต่อไปยังผู้รับสารได้อย่างไร และการวิเคราะห์การบริโภคน

และตีความตัวบท (text consumption) ว่ามีลักษณะอย่างไร รวมทั้งช่องทางการสื่อสารในสถานการณ์การสื่อสารนั้น ๆ ว่าเป็นไปอย่างไร โดยมิตินี้จะเน้นจะเป็นจุดเชื่อมระหว่างตัวบทกับสังคม

มิตินี้ที่ 3 **วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural practice)** เป็นมิตินี้ที่ว่าด้วยเรื่องสถานการณ์หรือปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม โดยจะวิเคราะห์ว่าตัวบทนั้นอยู่ท่ามกลางบริบทสังคมวัฒนธรรมใด ซึ่งสัมพันธ์กับการผลิตตัวบทและการบริโภคตัวบท ในทางกลับกันตัวบทที่ถูกสร้างขึ้นนั้นมีอิทธิพลต่อบริบทสังคมวัฒนธรรมอย่างไร

กรอบสำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟนั้นทำให้เห็นว่าตัวบทอยู่ท่ามกลางวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งทั้งสามมิตินี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการศึกษาวิจัยประเด็นทางสังคม นอกจากนั้นจะพิจารณาประเด็นทางสังคมที่มีความเป็นนามธรรมแล้ว ยังต้องศึกษาวิถีทางภาษาในตัวบทซึ่งเป็นที่มีความเป็นรูปธรรมด้วย เพื่อเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ได้ว่าภายใต้การใช้ภาษาที่ดูเหมือนจะปกติธรรมดาทั่วไปนั้นแฝงไปด้วยอคติหรือการแสวงหาผลประโยชน์บางประการของผู้ผลิตตัวบท

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556: 45) ได้สรุปแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟไว้ว่าแฟร์คลัฟจะให้ความสำคัญระหว่างตัวบทกับบริบท การวิเคราะห์ตัวบทต้องพิจารณาภาษาในระดับต่าง ๆ โดยละเอียด ส่วนการวิเคราะห์บริบท ได้แก่ การวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม การวิเคราะห์มิติทั้งสามของวาทกรรมนี้จะทำให้เห็นความสัมพันธ์แบบวิภาษของวาทกรรมกับสังคมซึ่งเป็นประเด็นที่แฟร์คลัฟเน้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) มาเป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์วาทกรรมของการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ผ่านวิถีทางภาษาต่าง ๆ รวมไปถึงการวิเคราะห์บริบทต่าง ๆ อันได้แก่วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งมีส่งผลต่อการผลิตตัวบท และในขณะเดียวกันตัวบทที่ถูกสร้างขึ้นก็มีอิทธิพลต่อบริบทต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน

2.1.3.2 แนวคิดผู้กระทำทางสังคม การใช้คำอ้างอิง (Reference) เป็นสิ่งหนึ่งที่นักวิเคราะห์วาทกรรมสนใจว่าผู้ผลิตข้อความใช้คำเรียกเพื่ออ้างถึงสิ่งต่าง ๆ ในข้อความด้วยรูปภาพอย่างไร ซึ่งจะทำให้เห็นถึงมุมมองหรือการให้ความหมายของผู้ผลิตข้อความต่อสิ่งที่ถูกอ้างถึงว่าเป็นอย่างไร

ฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996: 32-70, 2008: 23-54) ได้นำเสนอแนวคิด “**ผู้กระทำทางสังคม (Social Actor)**” โดยนำความหมายเชิงสังคม (sociosemantic) มาร่วมวิเคราะห์กับหน้าที่ทางไวยากรณ์ของประโยคในข้อความ เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำอ้างอิงบุคคลหรือที่ ฟาน ลีอูเวนเรียกว่า “ผู้กระทำทางสังคม (Social actor)” กับ วิถีปฏิบัติทางสังคม (social practice) ว่าผู้ผลิตข้อความที่ได้รับอิทธิพลจากบริบทสังคมวัฒนธรรมและมีการให้ความหมายหรือมุมมองต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในข้อความอย่างไร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นได้จากคำอ้างอิงบุคคลหรือผู้กระทำทางสังคม

ฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996: 32, 2008: 23) ได้ให้ความหมายของ “ผู้กระทำทางสังคม (social actor)” ไว้ว่า “ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์ แม้ว่าบางครั้งจะไม่ปรากฏรูปภาษาก็ตาม” ทั้งนี้การวิเคราะห์ผู้กระทำทางสังคมจำเป็นที่จะต้องพิจารณาโครงสร้างประโยคควบคู่กันไปด้วย เพราะในบางกรณี ผู้กระทำทางสังคมจะไม่ปรากฏรูปภาษาให้เห็นในประโยค แต่จะแฝงอยู่ในการแปลงเป็นคำนาม (Nominalization) และรูปประโยคกรรมวาจกแบบละประธาน (Passive agent deletion)

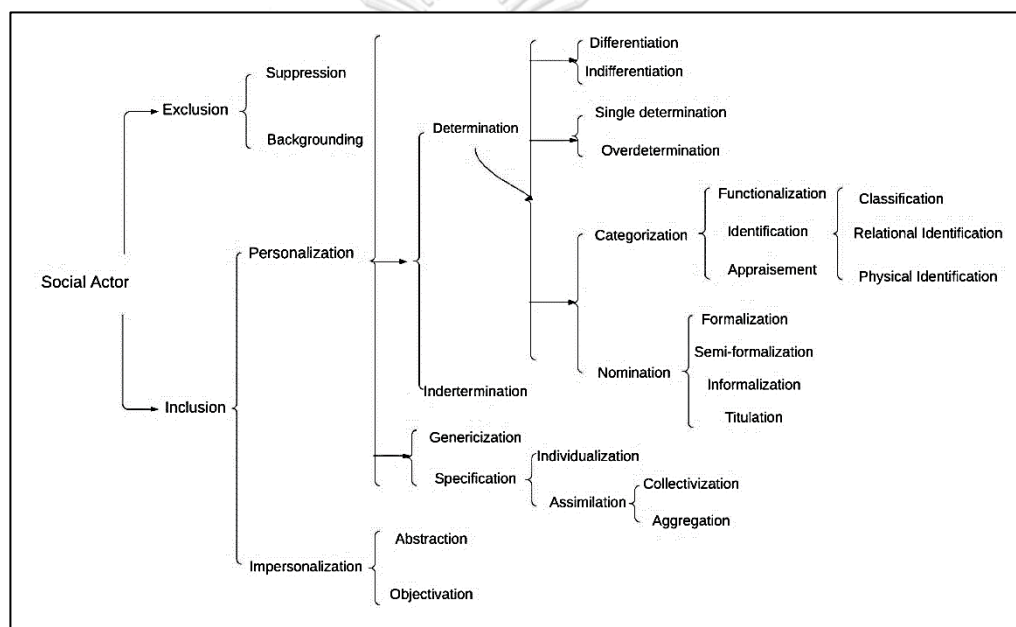
ฟาน ลีอูเวนแบ่งผู้กระทำทางสังคมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มการละเว้น/ไม่อ้างให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Exclusion) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การนำเสนอแบบให้ข้อมูลเบื้องหลัง (Backgrounding) และ (2) การนำเสนอแบบปกปิด (Suppression) และกลุ่มการอ้างให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Inclusion) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) Activation or Passivation (2) Participation, Circumstantialization or Possession และ (3) Personalization or Impersonalization

ในกลุ่มที่ย่อยของกลุ่มการอ้างให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Inclusion) ได้แก่ Activation, Passivation, Participation, Circumstantialization และ Possession จะเป็นการนำเสนอผู้กระทำทางสังคมที่เกี่ยวกับหน้าที่ทางไวยากรณ์ภาษา ซึ่งจะคล้ายกับชนิดกรวย (Transitivity) โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงจะกล่าวเฉพาะเพียงกลุ่มย่อย

ที่ 3 Personalization or Impersonalization ซึ่งเป็นการอ้างอิงถึงด้วยผู้กระทำทางสังคมว่าแสดง ความหมายเชิงสังคม (sociosemantic) ในมุมมองใดบ้าง

ฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996: 65-67, 2008: 51-53) ได้กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์ ผู้กระทำทางสังคมสามารถนำไปอธิบายรูปภาพที่อ้างอิงได้ในทุกมิติขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์ว่าจะเลือก วิเคราะห์ในมิติใดบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจะเลือกกล่าวเพียงเฉพาะบางส่วนที่อาจเกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้คำ อ้างอิงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ผู้ผลิตตัวบทใช้ในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดัง แผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ระบบเครือข่ายผู้กระทำทางสังคม

(Noted. Adapted from *Discourses and Practice: new tools for critical discourses analysis* (p.52),

By van Leeuwen, 2008, Oxford University Press)

จากภาพที่ 4 จะเห็นว่าผู้กระทำทางสังคม (social actor) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม การละเว้น/ไม่อ้างอิงให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Exclusion) และกลุ่มการอ้างอิงให้เห็นถึง ผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Inclusion) แต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มการละเว้น/ไม่อ้างอิงให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Exclusion) จากที่ กล่าวไปแล้วว่าบางครั้งผู้กระทำทางสังคมอาจจะไม่ปรากฏรูปภาพให้เห็นในประโยคอย่างชัดเจน แต่ จะแฝงอยู่ในการแปลงเป็นคำนาม (Nominalization) และรูปประโยคกรรมวาจกแบบละประธาน

(Passive agent deletion) เป็นที่น่าสนใจว่าเหตุใดผู้ผลิตตัวบทจึงเลือกที่จะไม่กล่าวถึงผู้กระทำทางสังคม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่

1.1 การนำเสนอแบบให้ข้อมูลเบื้องหลัง (Backgrounding) แม้ว่าจะไม่ปรากฏผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจนแต่ผู้อ่านก็สามารถเข้าใจได้ว่าใครเป็นผู้กระทำเหตุการณ์นั้น โดยพิจารณาจากบริบทของเหตุการณ์ เช่น “การใช้มาตรการเคอร์ฟิวและการควบคุมสถานการณ์จะอิงตามหลักปฏิบัติสากล” จากข้อความจะเห็นว่าไม่ปรากฏรูปภาษาของผู้กระทำทางสังคม แต่ผู้อ่านสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลที่ประกาศใช้มาตรการเคอร์ฟิวและสามารถควบคุมสถานการณ์ได้นั้นก็คือ “เจ้าหน้าที่รัฐ” หรือ “ตำรวจ”

1.2 การนำเสนอแบบปกปิด (Suppression) เป็นการไม่กล่าวถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน เพราะผู้ผลิตตัวบทไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำทางสังคมไว้ในตัวบท เช่น “โลกาภิวัตน์กำลังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติต่าง ๆ ในปัจจุบัน” จากข้อความจะเห็นแต่เพียง “โลกาภิวัตน์” ที่เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เป็นผลจากการกระทำของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง แต่กลุ่มบุคคลเหล่านั้นถูกปกปิด ไม่ปรากฏการอ้างถึงในตัวอย่างชัดเจน เช่น องค์การการค้าโลก หรือ ธนาคารโลก (แมคชินและเมเยอร์ Machin and Mayr, 2012: 85)

2. กลุ่มการอ้างให้เห็นถึงผู้กระทำทางสังคมอย่างชัดเจน (Inclusion) จากที่กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่าผู้วิจัยจะกล่าวเฉพาะกลุ่มผู้กระทำทางสังคมที่ปรากฏรูปภาษา โดยใช้ความหมายเชิงสังคมมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ ซึ่งจะมี 2 กลุ่ม ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่แสดงตัวบุคคล (Personalization) ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ (human being) มาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ และการใช้ถ้อยคำที่ไม่แสดงตัวบุคคล (Impersonalization) ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่ไม่เกี่ยวกับบุคคล เช่น อวัยวะในร่างกาย วัตถุ เครื่องมือ สถานที่ และรวมไปถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การใช้ถ้อยคำที่ไม่แสดงตัวบุคคล (Impersonalization) แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การใช้ถ้อยคำกล่าวถึงในฐานะนามธรรม (Abstraction) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำเชิงนามธรรมมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น ออสเตอร์เลียกำลังตกอยู่ในอันตรายที่เผชิญกับการเพิ่มขึ้นของปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ จากข้อความจะเห็นคำว่า “ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์” ซึ่งเป็นถ้อยคำเชิงนามธรรมที่อ้างถึงผู้อพยพ (van Leeuwen, 1996: 59) (2) การใช้ถ้อยคำกล่าวถึงในฐานะวัตถุ/สถานที่ (Objectivation) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ สถานที่ รวมไปถึงอวัยวะ

มาอ้างอิงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น “เดนสังคมทูปหัวแม่หม้ายวัย 71 หวังชมชื่น” จากข้อความจะเห็นว่ามีการใช้คำ “เดน” ซึ่งเป็นของเหลือที่ไม่เป็นที่ต้องการมาใช้อ้างอิงผู้ก่อเหตุ ทั้งนี้ฟาน ลีอูเวน (Van Leeuwen, 1996: 60, 2008: 47) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้ถ้อยคำที่ไม่แสดงตัวบุคคล (Impersonalization) นั้นจะทำให้เห็นภูมิหลังของอัตลักษณ์ (Identity) หรือบทบาทของผู้ที่ถูกอ้างอิงและส่งเสริมความไม่มีตัวตนให้กับการกระทำหรือคุณลักษณะของผู้ที่ถูกอ้างอิง ตลอดจนการแฝงความหมายเชิงบวกหรือลบให้กับการกระทำหรือคำพูดของผู้ที่ถูกอ้างอิง

2.2 การใช้ถ้อยคำที่แสดงตัวบุคคล (Personalization) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก Determination and Indetermination และกลุ่มที่สอง Genericization and Specification ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 กลุ่ม Determination and Indetermination ได้แก่ (1) **การใช้ถ้อยคำบ่งชี้บุคคลแบบไม่สามารถระบุตัวตนได้อย่างแน่ชัด (Indetermination)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่ปรากฏรูปภาษาบ่งชี้ว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์ แต่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ เพราะแทบจะไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกล่าวถึงในบริบท เช่น “เด็กหญิงเอที่ถูกกระทำอนาจารโดยพ่อเลี้ยงนานกว่า 6 เดือน” จากข้อความมีการใช้ “เด็กหญิงเอ” เพื่อปกปิดตัวตนของผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์ (2) **การใช้ถ้อยคำบ่งชี้บุคคลแบบสามารถระบุตัวตนได้อย่างแน่ชัด (Determination)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่ปรากฏรูปภาษาบ่งชี้ว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำในเหตุการณ์ได้อย่างแน่ชัด ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ดังนี้

กลุ่มย่อยที่ 1 Differentiation and Indifferentiation ได้แก่ (1) **การใช้ถ้อยคำแสดงความต่าง (Differentiation)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำแสดงความต่างกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสร้างความเป็น “พวกเขา” ในขณะที่ (2) **การใช้ถ้อยคำแสดงความเหมือน (Indifferentiation)** ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำแสดงความเหมือนหรือความเป็นพวกเดียวกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสร้างความเป็น “พวกเรา” เช่น “ทางหน่วยงานเราไม่สนับสนุนการทุจริตทุกประเภทอย่างที่คนบางกลุ่มกล่าวหา” จากข้อความหมายจะเห็นว่าใช้คำสรรพนาม “เรา” ใน “ทางหน่วยงานเรา” เพื่อสร้างความเหมือนกันระหว่างกลุ่มบุคคล (องค์กร) ซึ่งจะสร้างให้เห็นความเป็นปึกแผ่นในฐานะความเป็น “พวกเรา” ในการตอบโต้กลับไปยัง “คนบางกลุ่ม” ในฐานะความเป็น “พวกเขา” ซึ่งแฝงความหมายในลักษณะที่ต่างกับจาก “พวกเรา”

กลุ่มย่อยที่ 2 Single Determination and Overdetermination กลุ่มย่อยนี้จะเป็นการวิเคราะห์จำนวนรูปแบบการปรากฏรูปภาพที่อ้างถึงบุคคล ซึ่งได้แก่ (1) **การใช้ถ้อยคำอ้างถึงบุคคลหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว (Single Determination)** และ (2) **การใช้ถ้อยคำอ้างถึงบุคคลหนึ่งในหลากหลายรูปแบบ (Overdetermination)** ในมุมมองนี้มีความน่าสนใจที่ว่าเหตุใดผู้ผลิตตัวบทจึงใช้การอ้างถึงบุคคลหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว หรือเหตุใดผู้ผลิตตัวบทจึงใช้การอ้างถึงบุคคลหนึ่งในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งจะทำให้เห็นความชัดเจนหรือความเด่นชัดของผู้ที่ถูกอ้างถึงว่ามีเป็นลักษณะอย่างไรบ้างตามทัศนะของผู้ผลิตตัวบท

กลุ่มย่อยที่ 3 Categorization and Nomination ได้แก่ (1) **การใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการจัดประเภท (Categorization)** ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงบทบาทหน้าที่ทางสังคมเพื่ออ้างบุคคลในเหตุการณ์ และ (2) **การใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการใช้ชื่อ (Nomination)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่เป็นชื่อเรียกมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ แต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

การใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการจัดประเภท (Categorization) แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) **การใช้ถ้อยคำแสดงตำแหน่ง (Functionalization)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เพื่อจะสื่อให้เห็นถึงบทบาทของผู้ที่ถูกอ้างถึงว่ามีหน้าที่ใด (2) **การใช้ถ้อยคำแสดงอัตลักษณ์ทางสังคม (Identification)** ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ (2.1) **การใช้ถ้อยคำแสดงสถานภาพทางสังคม (Classification Identification)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่แสดงสถานภาพทางสังคมของบุคคลมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐฐานะ เป็นต้น (2.2) **การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์ทางสังคม (Relational Identification)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น คำบอกเครือญาติและคำแสดงความสัมพันธ์อื่น ๆ (2.3) **การใช้ถ้อยคำแสดงลักษณะทางกายภาพของบุคคล (Physical Identification)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่แสดงลักษณะกายภาพภายนอกของบุคคลมาอ้างถึงในเหตุการณ์ เช่น รูปร่าง สีผิว สีผม หน้าตา รวมไปถึงลักษณะการแต่งตัว (3) **การใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่า (Appraisement)** ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำในลักษณะตัดสินหรือให้คุณค่าทั้งในเชิงบวกหรือลบแก่บุคคลในเหตุการณ์ โดยการใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการจัดประเภท (Categorization) นี้จะแสดงให้เห็นถึงการเน้นของผู้ผลิตตัวบทว่ามีมุมมองทางสังคมต่อบุคคลที่ถูกอ้างถึงอย่างไร

การใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการใช้ชื่อ (Nomination) แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) การใช้ชื่อแบบเป็นทางการ (Formalization) มาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น การใช้ชื่อนามสกุลประกอบคำนำหน้าชื่อ (2) การใช้ชื่อแบบกึ่งทางการ (Semi formalization) มาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น การใช้ชื่อจริงเพียงอย่างเดียว (3) การใช้ชื่อแบบไม่เป็นทางการ (Informalization) มาถึงบุคคลในเหตุการณ์ เช่น การใช้ชื่อเล่น การใช้ฉายา การใช้ชื่อนามสมมติ เป็นต้น (4) การใช้ชื่อประกอบกับตำแหน่งหน้าที่ (Titulation) คือการใช้ชื่อเรียกพร้อมกับคำแสดงการยกย่อง (Honorification) หรือคำบ่งตำแหน่งหน้าที่การงานมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ ทั้งนี้การใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการใช้ชื่อ (Nomination) นั้นจะแสดงให้เห็นการเปิดเผยตัวตนของผู้ที่ถูกอ้างถึง มากน้อยเพียงใด

2.2.2 กลุ่ม Genericization and Specification ได้แก่ (1) การใช้ถ้อยคำอ้างถึงแบบทั่วไป (Genericization) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำกล่าวถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในลักษณะทั่ว ๆ ไป (2) การใช้ถ้อยคำอ้างถึงแบบระบุเจาะจง (Specification) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่กล่าวถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในลักษณะเฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ (2.1) การใช้ถ้อยคำอ้างถึงในฐานะปัจเจกบุคคล (Individualization) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำอ้างถึงบุคคลในลักษณะที่กล่าวคุณสมบัติ ลักษณะหรืออัตลักษณ์บางประการเพิ่มเติม เพื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ถูกอ้างถึง บางครั้งการอ้างถึงบุคคลในฐานะปัจเจกบุคคลจะก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมที่มีต่อผู้ร่วมเหตุการณ์มากกว่าการกล่าวถึงแบบการใช้ถ้อยคำแสดงกลุ่มบุคคล (Assimilation) เช่น “เกิดเหตุรถชนประสาธนาทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสสองคน” กับ “เกิดเหตุรถชนประสาธนาทำให้มีหญิงสาวท้องแก่และลูกสาววัยสามขวบได้รับบาดเจ็บสาหัส” จะเห็นว่าการอ้างถึงบุคคลในฐานะปัจเจกบุคคล “หญิงสาวท้องแก่และลูกสาววัยสามขวบ” จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุมากกว่าการใช้ถ้อยคำแสดงกลุ่มบุคคลว่า “ผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสสองคน” (ศิริพร ภักดีผาสุข, 2560: 115) (2.2) การใช้ถ้อยคำแสดงกลุ่มบุคคล (Assimilation) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ (ก) การใช้ถ้อยคำแสดงกลุ่มบุคคลแบบรวมเป็นหมู่คณะ (Collectivization) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำแสดงหมู่คณะของกลุ่มบุคคล เช่น “รัฐบาลจัดมาตรการคัดกรองโรคให้แก่แรงงานข้ามชาติ” จากข้อความจะเห็นว่า “รัฐบาล” “แรงงานข้ามชาติ” เป็นการใช้อ้างถึงรวมเป็นหมู่คณะ (ข) การใช้ถ้อยคำแสดงกลุ่มบุคคลแบบรวมกลุ่ม (Aggregation) ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงกลุ่มบุคคล โดยจะมีคำที่เกี่ยวข้องกับจำนวนมาประกอบ เช่น นักเรียนส่วนมากไม่เห็นด้วยการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น การกร่อนผม” จาก

ข้อความจะเห็นว่าคำว่า “นักเรียนส่วนมาก” ซึ่งเป็นการอ้างถึงโดยใช้คำบอกจำนวนประกอบเพื่อสร้างความเป็นพหุพจน์ที่ลดทอนความชอบธรรมการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างการกร่อนผม

จากแนวคิดเรื่องไวยากรณ์ระบบและหน้าที่ที่ว่าการใช้ภาษาเป็นเรื่องของระบบตัวเลือก การเลือกหรือไม่เลือกใช้รูปภาษา ท่ามกลางตัวเลือกอีกหลายตัวในบริบทแวดล้อมเดียวกัน ย่อมสะท้อนให้ว่าผู้ใช้ภาษาให้ความหมายแก่สิ่งที่กล่าวถึงอย่างไรตามมุมมองหรือทัศนคติของผู้ใช้ภาษาเอง ดังนั้นการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคม (Social Actor) ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ในการอ้างถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในข่าว ก็จะมีส่วนช่วยทำให้เห็นความคิดที่อยู่เบื้องหลังของสื่อมวลชนในการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำในวาทกรรมข่าวออนไลน์ได้เป็นอย่างดี

2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ การเลือกใช้กริยาวลีต่าง ๆ ในอนุพากย์ของผู้ผลิตตัวบท จะทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นว่ากริยาวลีดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำ การแสดงสภาพ หรือการแสดงความรู้สึกนึกคิดในลักษณะใด ผู้ใดเป็นผู้กระทำกริยา ผู้ใดเป็นผู้รับการกระทำจากกริยา อันจะทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการนำเสนอหรือเน้นย้ำบุคคลใดบุคคลหนึ่งผ่านรูปแบบของกิจกรรมหรือการกระทำนั้น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการเลือกกริยาวลีต่าง ๆ ร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์ในอนุพากย์นั้น

การวิเคราะห์ชนิดกระบวนการ (Transitivity) จะทำให้เห็นการกระทำของผู้กระทำทางสังคมที่เกิดขึ้นว่ามีลักษณะอย่างไร ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้รับสารที่มีต่อผู้ที่ถูกอ้างถึง ตลอดจนนำไปใช้เพื่อนำเสนออุดมการณ์บางอย่าง โดยที่ไม่ต้องกล่าวออกมาอย่างชัดเจน แมคชินและเมเยอร์ (Machin and Mayr, 2012: 104) ได้ให้ความหมายของ “ชนิดกระบวนการ” (Transitivity) ไว้ว่าเป็นแนวทางการศึกษาตามไวยากรณ์ระบบและหน้าที่ของฮัลลiday (Halliday, 1994) ว่าผู้ผลิตตัวบทนำเสนอบุคคลต่าง ๆ อย่างไรผ่านการกระทำและกิจกรรมของบุคคลเหล่านั้น โดยจะวิเคราะห์ “who does what to whom and how” ซึ่งจะทำให้เห็นการแสดงบทบาทของบุคคลในกิจกรรมหรือการกระทำนั้น ๆ ว่าส่วนใหญ่แล้วบุคคลนั้นถูกนำเสนอในฐานะประธาน (agent/participant) หรือในฐานะกรรมหรือผู้รับการกระทำ (affected/patient)

ฮัลลiday (Halliday, 1994: 107-108) ได้แบ่งอนุพากย์ของการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการ เป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. **ผู้ร่วมเหตุการณ์ (participants)** ซึ่งหมายถึงผู้กระทำหรือผู้รับการกระทำ อาจเป็นคน สิ่งของ หรือความคิดนามธรรมก็ได้ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในรูปของคำนามหรือนามวลี

2. **ตัวกระบวนการ (process)** ซึ่งจะแสดงด้วยคำกริยาหรือกริยาวิเศษณ์

3. **สภาพแวดล้อม (circumstance)** ซึ่งหมายถึงสถานที่ เวลา วิธีการ ว่ากระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ซึ่งจะปรากฏอยู่ในรูปของวิเศษณ์วลีหรือบุพบทวลี

ชนิดกระบวนการสามารถแบ่งออกได้ 6 ชนิด ได้แก่ Material, Mental, Behavioral, Verbal, Relational และ Existential (ฮัลล์ลีย์เดย์, Halliday, 1994: 109-144; แมคชินและเมเยอร์, Machin and Mayr, 2012: 106-111; ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75-77) ดังนี้

1. **Material process** เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (processes of doing) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำที่เป็นรูปธรรม เช่น ตำรวจจับกุมผู้ร้าย และรวมไปถึงกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำในเชิงเปรียบเทียบ (Metaphorical processes) เช่น ค่าเงินตกลง เขากำลังโจมตีข้อโต้แย้งของฉัน ผู้ร่วมเหตุการณ์ในกระบวนการดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีผู้กระทำ (actor) ส่วนสิ่งนี้อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ ได้แก่ ผู้รับการกระทำหรือเป้าหมาย (patient/goal) ผู้ได้รับผลจากการกระทำ (beneficiary) และขอบเขต (range) โดยผู้ได้รับผลจากการกระทำจะปรากฏร่วมกับกระบวนการที่เน้นการกระทำ (doing) ส่วนขอบเขตจะปรากฏร่วมกับกระบวนการที่เน้นเหตุการณ์ (happening) และไม่ได้เป็นผลกระทบจากกระบวนการนั้น เช่น

ตัวอย่างประโยค	Actor	Material process	Patient/Goal	Beneficiary	Range
เขาเดิน	เขา	เดิน	-	-	-
ตำรวจจับกุมผู้ร้าย	ตำรวจ	จับกุม	ผู้ร้าย	-	-
เขาสร้างบ้านให้ลูก	เขา	สร้าง	บ้าน	(ให้) ลูก	-
ฉันกำลังทำวิจัย	ฉัน	(กำลัง) ทำ	-	-	วิจัย

การพิจารณากระบวนการเกี่ยวกับการกระทำจะทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นว่าบุคคลใดมีบทบาทในกระบวนการ (active) หรือบุคคลใดไม่มีบทบาทในกระบวนการ (passive) และแต่ละคนทำหน้าที่ใดในกระบวนการ ในชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำอาจจะมีผู้รับการกระทำหรือเป้าหมาย (patient/goal) ที่ไม่ชัดเจนเช่น “กองทัพเจริญก้าวหน้า” ซึ่งอาจตีความได้ว่ากองทัพต้องกระทำบางสิ่งซึ่งส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และในบ่อยครั้ง ผู้ผลิตตัวบทจะมีการทำให้ผู้กระทำ (actor) หายไปจากรูปประโยคด้วยการทำให้เป็นโครงสร้างประโยคแบบกรรมวาจก ดังที่แฟร์คลัฟ (Fairclough, 2000: 163 อ้างถึงใน Machin and Mayr, 2012: 106) เสนอว่าผู้วิเคราะห์ควรให้ความสนใจในตัวบทที่ผู้กระทำ (actor) หรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำหายไปหรือถูกให้ดู

คลุมเครือว่าเป็นใคร เช่น “ประชาชนถูกสังหารในระหว่างการโจมตีด้วยระเบิด” จากข้อความจะเห็นว่าผู้ผลิตตัวบทจะให้ผู้โจมตีหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการตายของประชาชนนั้นหายไปหรือทำให้ไม่รู้ว่าใครอย่างชัดเจนในตัวบท โดยจะต่างจากประโยคที่ว่า “ประชาชนถูกปกป้องโดยทหาร” ซึ่งจะปรากฏผู้กระทำอย่างชัดเจนคือทหาร ฟาน ไคก์ (van Dijk, 2000 อ้างถึงใน Machin and Mayr, 2012: 106) ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอภาพของชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยว่าพวกเขาจะถูกนำเสนอเป็นผู้กระทำที่มีบทบาทในกระบวนการ (actor active) เมื่ออยู่ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และจะถูกนำเสนอเป็นผู้รับการกระทำที่ไม่มีบทบาทในกระบวนการ (patient passive) เมื่ออยู่ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำดี

2. Mental process เป็นกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (processes of sensing) กระบวนการดังกล่าวนี้จะช่วยให้เราเข้าใจความคิดความรู้สึกหรือสภาวะต่าง ๆ ทางความคิดของผู้ร่วมเหตุการณ์ได้ และมีอารมณ์ร่วมไปกับผู้ร่วมเหตุการณ์ โดยจะแสดงด้วยคำกริยา 3 กลุ่ม ได้แก่ กริยาที่เกี่ยวกับความคิดความเข้าใจ (cognition; verbs of thinking knowing or understanding) กริยาที่เกี่ยวกับความรู้สึก (affection; verbs of liking disliking or fearing) และกริยาเกี่ยวกับการรับรู้ (perception; verbs of seeing hearing or perceiving) โดยผู้ร่วมเหตุการณ์จะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก (senser) และสิ่งที่ทำให้เกิดคิด/รับรู้/รู้สึก (phenomenon) เช่น

ตัวอย่างประโยค	Senser	Mental process	Phenomenon
ตำรวจเชื่อคำให้การของผู้ต้องหา	ตำรวจ	เชื่อ	คำให้การของผู้ต้องหา
ปีเตอร์ชอบภาพยนตร์เรื่องนั้นมาก	ปีเตอร์	ชอบ...มาก	ภาพยนตร์เรื่องนั้น
เราเห็นความน่าสนใจของประเด็นนี้	เรา	เห็น	ความน่าสนใจของประเด็นนี้

นอกจากนี้แมคชินและเมเยอร์ (Machin and Mayr, 2012: 107) ยังกล่าวว่าบางครั้งในตำแหน่งประธาน (subject) ในกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกนอกจากจะเป็น senser แล้ว ยังถูกนำเสนอให้อยู่ในฐานะ focalizer (ผู้เป็นจุดรวมความสนใจ) หรือ reflector (ผู้สะท้อนผล) ของการกระทำที่เกิดขึ้น แมคชินและเมเยอร์ได้ยกตัวอย่างเกี่ยวกับวาทกรรมสงครามว่ามีการนำเสนอชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของผู้กระทำที่ไม่ครบถ้วนหรือให้ภาพที่ไม่สมบูรณ์ เช่น “แม่รู้สึกกังวลใจเนื่องจากกองทัพของลูกชายได้เข้าไปในพื้นที่แล้ว” จากประโยค ความรู้สึกกังวลของแม่นั้นถูกนำเสนอให้อยู่ในฐานะจุดรวมความสนใจ และการเคลื่อนทัพของกองทัพถูกนำเสนอให้ได้รับความสนใจน้อยกว่า การนำเสนอด้วยกระบวนการเช่นนี้จะทำให้อ่านเห็นว่ากองทัพที่ไปควบคุมพื้นที่ดู

น่าเห็นใจ เพราะเป็นคนที่มีความรอบคอบและมีแม่ที่คอยเป็นห่วงเช่นกัน แต่ในตัวเองก็อาจจะไม่ได้นำเสนอชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความรู้สึกความรู้สึกของฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความรู้สึกของประชาชนฝ่ายตรงข้าม หรือแม้แต่ความรู้สึกของตัวเอง

ชนิดกระบวนการที่ความคิดความรู้สึกที่พบบ่อยอีกชนิดหนึ่ง ได้แก่ reaction (ปฏิกิริยาตอบกลับ) ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ทางจิตใจที่มาจากกระทำ (action) ภายในตัวบพบจะมีทั้งการกระทำ (action) และปฏิกิริยาตอบกลับ (reaction) อยู่ ประเด็นที่เราควรพิจารณาคือภายในตัวบพบมีชุดคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำที่คำ และชุดคำที่แสดงถึงปฏิกิริยาตอบกลับที่คำ อันจะให้เห็นมุมมองของผู้ผลิตตัวบพบต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ชัดเจนขึ้น (Machin and Mayr, 2012: 109) เช่น “หญิงสาวแค้นสามีมีกิ๊ก ขอร้องหลายครั้งแต่ยังไม่ยอมเลิก สุดท้ายคว่าป็นภรรยาชิงสามีดับคาที่นอน” จากข้อความ ผู้ผลิตตัวบพบนำเสนอให้ “หญิงสาว” เป็นผู้มีปฏิกิริยาตอบกลับการกระทำของ “สามี” และการนำเสนอในลักษณะเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเห็นใจและสงสารหญิงสาวที่ถูกสามีนอกใจ และทำให้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของหญิงสาวดูมีความสมเหตุสมผลและมีความชอบธรรมมากขึ้น

3. Behavioral process เป็นกระบวนการที่สื่อทั้งพฤติกรรมทางกายและจิตใจ (process of physiological and psychological behavior) จะแสดงด้วยคำกริยา เช่น ดู ซึม จ้องมอง ฝัน หายใจ ไอ ยิ้ม หัวเราะ เป็นต้น ผู้ร่วมเหตุการณ์ของกระบวนการนี้มีเพียงฝ่ายเดียว คือ ผู้แสดงพฤติกรรม (Behaver) ในบางกรณีอาจปรากฏ Phenomenon ตามหลังคำกริยาก็ได้ กระบวนการดังกล่าวนี้ต่างกับชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ คือ ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมจะเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำ (action) แต่ต่างกันที่การกระทำนั้นจะเป็นที่รับรู้ได้ของสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกนึกคิดเท่านั้น และผู้ร่วมเหตุการณ์ไม่ได้เป็นผู้ทำให้เกิดบางสิ่งอย่างขึ้น แต่มีบทบาทเป็นผู้มีพฤติกรรมเท่านั้น เช่น

ตัวอย่างประโยค	Behaver	Behavioral process	Phenomenon
พวกเราได้ยินเสียงเพลง	พวกเรา	ได้ยิน	เสียงเพลง
สมชายยิ้ม	สมชาย	ยิ้ม	-

4. Verbal process เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (process of verbal action) เช่น กล่าว พูด ขอบคุณ สัญญา โต้แย้ง ถาม โน้มน้าว บอก สั่ง เป็นต้น ผู้ร่วมเหตุการณ์ของกระบวนการนี้ ได้แก่ (1) ผู้พูด (sayer) ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งมนุษย์หรือสิ่งที่เปรียบเสมือนมนุษย์ หรือ

บางครั้งอาจจะเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตก็ได้ (2) ผู้เป็นเป้าหมายของการพูด (receiver) ซึ่งหมายถึงผู้ที่รับกระบวนการนี้โดยตรง และ (3) สิ่งที่ถูกพูด (verbiage) เช่น

ตัวอย่างประโยค	Sayer	Verbal process	Receiver	Verbiage
ครูอธิบายการบ้าน	ครู	อธิบาย	การบ้าน	-
รัฐบาลชี้แจงว่าประชาชนจะได้เงินชดเชยในปีหน้า	รัฐบาล	ชี้แจง	-	ว่าประชาชนจะได้เงินชดเชยในปีหน้า
งานวิจัยกล่าวว่าความเครียดเป็นอันตรายต่อร่างกาย	งานวิจัย	กล่าว	-	ว่าความเครียดเป็นอันตรายต่อร่างกาย
เขาพูดกับเธอว่าตำราจรรยาบรรณนี้แล้ว	เขา	พูด	(กับ) เธอ	ว่าตำราจรรยาบรรณนี้แล้ว

สิ่งที่พิจารณาในกระบวนการดังกล่าวนี้ คือ ผู้ผลิตตัวบทได้ให้ผู้ร่วมเหตุการณ์คนใดสามารถมีสิทธิ์ใช้ “เสียง” ของตนเองในด้วบทมาก ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจมาก

5. Relational process เป็นกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ (process of being) ที่สิ่งหนึ่งสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะแสดงด้วยคำกริยา ‘be’ และกริยาที่มีความหมายเดียวกัน เช่น become, mean, define, represent เป็นต้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท

Attributive คือ กระบวนการบรรยายคุณสมบัติ ในกระบวนการนี้จะมี 2 ส่วน ได้แก่ ผู้มีคุณสมบัติ (Carrier) และคุณสมบัติ (attribute) เช่น เขาดูน่าสงสัย

Identifying คือ กระบวนการการระบุ ในกระบวนการนี้จะมี 2 ส่วน ได้แก่ ผู้ร่วมเหตุการณ์ที่ถูกระบุหรือให้นิยาม (Token) และสิ่งที่ระบุหรือนิยาม (Value) เช่น เขาคือผู้ต้องสงสัย

6. Existential process เป็นกระบวนการที่นำเสนอการมีอยู่หรือการเกิดขึ้นของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะแสดงผ่านคำกริยา ‘be’ หรือกริยาที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน เช่น exist occur และมีผู้ร่วมเหตุการณ์เพียงส่วนเดียวได้แก่ Existent การนำเสนอด้วยกระบวนการนี้จะทำให้ผู้กระทำหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้นหายไปประโยคหรือตัวบท เช่น มีการทุจริตภายในหน่วยงานการปกครอง จากข้อความจะเห็นว่าไม่ปรากฏผู้กระทำหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำ “ทุจริต”

ทั้งนี้ ฌ็อง-ปอล ซาทูร์ (2556: 126) กล่าวว่า หนังสือไวยากรณ์ระบบและหน้าที่บางเล่มจะถึงชนิดกระบวนการไว้แค่เพียง 4 ชนิด ได้แก่ material mental verbal และ relational เท่านั้น จะไม่ปรากฏชนิดกระบวนการ behavioral และ existential เพราะสามารถจัดกระบวนการทั้งสองนี้เป็นชนิดย่อยของชนิดกระบวนการอื่น ๆ ได้

จากทบทวนแนวคิดชนิดกระบวนการ (transitivity) ทำให้เห็นว่าตัวผลิตตัวบทนั้นมีการเลือกนำเสนอเหตุการณ์ได้ พร้อมทั้งกำหนดได้อีกว่าผู้ร่วมเหตุการณ์จะมีผู้ใดบ้าง มีการกระทำใดเกิดขึ้นบ้าง มีกระบวนการใดเกิดขึ้นบ้าง ผู้ใดถูกนำเสนอให้มีบทบาทในกระบวนการ (active) ผู้ใดถูกนำเสนอให้ไม่มีบทบาทในกระบวนการ (passive) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีส่วนประกอบสร้างหรือให้ความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในตัวบท ดังนั้นการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาก็จะมีส่วนช่วยให้เห็นความคิดที่อยู่เบื้องหลังของผู้ผลิตตัวบทในการประกอบสร้างภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำในวาทกรรมข่าวออนไลน์ได้เป็นอย่างดี

2.1.2.4 ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร บริบทและสถานการณ์การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป เพราะบริบทและสถานการณ์การสื่อสารนั้นจะเป็นสิ่งที่กำหนดรูปภาษาหรือถ้อยคำของผู้ใช้ให้เหมาะสมตามแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นนอกจากการวิเคราะห์กลวิธีภาษาของผู้ผลิตตัวบทแล้ว การวิเคราะห์บริบทและสถานการณ์การสื่อสารก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เห็นว่าเหตุใดผู้ผลิตตัวบทจึงเลือกใช้กลวิธีทางภาษาเหล่านั้นในการสื่อสาร และผู้รับสารจะบริโภคและตีความสารนั้นอย่างไร ภายใต้สถานการณ์การสื่อสารนั้น ๆ

ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์สังคม โดยมุ่งศึกษาภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในวัฒนธรรมหรือชุมชนการสื่อสารหนึ่ง ๆ เพื่อให้เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบทการสื่อสารในวัฒนธรรมหรือชุมชนการสื่อสารนั้น ๆ ดังที่ไฮม์ส์ (Hymes, 1974) ผู้นำเสนอทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ได้กล่าวถึงทฤษฎีดังกล่าวว่า

The sociolinguistics with which we are concerned here contributes to the general study of communication through the study of the organization of verbal means and the ends they serve, while bearing in mind the ultimate integration of these means and ends with communicative means and ends generally. Such an approach within sociolinguistics can be called, in keeping with the general term, "ethnography of communication", or the study of the "ethnography of speaking."

(Hymes, 1974: 8)

จากคำอธิบายสามารถสรุปได้ว่าแนวทางภาษาศาสตร์สังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการสื่อสารผ่านองค์ประกอบของความหมายของถ้อยคำและจุดประสงค์ที่ผู้ใช้ภาษาต้องการสื่อออกมา โดยนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาตีความเพื่อทำความเข้าใจความหมายของสื่อสารโดยภาพรวม วิธีการ

ดังกล่าวนี้เรียกว่า “ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร” (Ethnography of communication)” หรือ
เมื่อก่อนที่เรียกว่า “ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูด (Ethnography of speaking)”

ในช่วงแรกไฮม์ส์ ใช้คำว่า “Ethnography of speaking” เพราะเป็นแนวคิดที่ได้จาก
การศึกษาข้อมูลจากภาษาพูดเท่านั้น แต่ต่อมาเขาได้สังเกตเห็นว่าทฤษฎีนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับ
กลุ่มข้อมูลที่เป็นการสื่อสารในทุกรูปแบบ ไม่ได้จำกัดแต่เพียงภาษาพูดเท่านั้น เขาจะได้เปลี่ยนมาใช้คำ
ว่า “Ethnography of communication”

ไฮม์ส์ (Hymes, 1974) เสนอว่า นอกจากเรื่องหลักภาษาหรือกฎไวยากรณ์ที่มีความสำคัญ
แล้ว การใช้ภาษาสำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวันก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน เพราะในสถานการณ์
การสื่อสารนอกจากจะอาศัยความรู้เรื่องการผลิตถ้อยคำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์แล้ว ยังต้อง
อาศัยความรู้เรื่องการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับเป้าหมายการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้นประสบ
ผลสำเร็จ หรือกล่าวอีกทางคือเป็นองค์ความรู้เรื่องการเรียนรู้ภาษาและกระบวนการสื่อสารในบริบท
สังคมวัฒนธรรมเพื่อให้รู้เท่าทันการสื่อสารและรู้จักนำภาษาไปใช้ให้เหมาะสมตามแต่ละสถานการณ์
ไฮม์ส์เรียกองค์ความรู้เรื่องการใช้ภาษาให้เหมาะสมไปตามแต่ละสถานการณ์ว่า “**สมรรถนะทางการ
สื่อสาร (Communicative competence)**” และเรียกองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตถ้อยคำให้
ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ว่า “**สมรรถนะทางภาษา (Linguistic competence)**”

ดังนั้นสมรรถนะทางการสื่อสารจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้สองส่วนประกอบกัน ได้แก่
ความรู้ทางไวยากรณ์ภาษาและความรู้ระหว่างภาษากับบริบทสังคมวัฒนธรรม และจะเห็นได้ว่า
ความรู้เรื่องไวยากรณ์ภาษาหรือสมรรถนะทางภาษาเป็นองค์ความรู้ที่วัดด้วย “กฎหรือข้อกำหนด” ว่า
ถูกต้องตามไวยากรณ์ภาษาหรือไม่ แต่สมรรถนะทางการสื่อสารนั้นเป็นความรู้ที่วัดด้วย “หลัก” ใน
การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ ด้วยเหตุนี้ไฮม์ส์จึงให้ความ
สนใจกับสมรรถนะทางการสื่อสาร เพื่อทำความเข้าใจการสื่อสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวัฒนธรรม โดย
แนวทางตัดสินว่าการสื่อสารนั้นว่ามีประสิทธิภาพหรือเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคม วัฒนธรรม
หรือไม่ จำเป็นต้องพิจารณาบริบทในการสื่อสารอย่างเป็นระบบ

ไฮม์ส์ (Hymes, 1974: 47-52) แบ่งการพิจารณาบริบทการสื่อสารออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. **ชุมชนการสื่อสาร (Speech community)** คือ กลุ่มคนที่ใช้ภาษาหรือภาษาย่อยภาษา
ใดภาษาหนึ่งร่วมกัน โดยกลุ่มคำเหล่านั้นจะเป็นที่รับรู้และเข้าใจกฎเกณฑ์การตีความภาษาและการ
สื่อสารร่วมกัน

2. สถานการณ์การสื่อสาร (Speech situation) คือ บริบทการสื่อสารหรือสถานการณ์ที่เกิดการสื่อสารขึ้น เช่น งานเลี้ยงเกษียณอายุ งานประชุมผู้บริหาร บางครั้งสถานการณ์การสื่อสารยังคงเดิมแต่เปลี่ยนสถานที่ เช่น งานประชุมผู้บริหารอาจจะไปจัดนอกสถานที่ก็ได้ และในหนึ่งสถานการณ์การสื่อสารจะประกอบด้วยเหตุการณ์การสื่อสารหลายเหตุการณ์ หรือกล่าวอีกทางหนึ่งสถานการณ์การสื่อสาร หมายถึง เหตุการณ์ทางสังคมที่ทำให้เกิดการสื่อสารขึ้น

3. เหตุการณ์การสื่อสาร (Speech event) คือ กิจกรรมหรือองค์ประกอบของกิจกรรมที่ถูกกำหนดโดยกฎหรือบรรทัดฐานเรื่องการใช้ภาษา โดยเหตุการณ์การสื่อสารหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร หัวเรื่องของการสื่อสาร ผู้ร่วมการสื่อสาร กฎการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมการสื่อสาร รวมไปถึงกาลเทศะเดียวกัน หรือกล่าวอีกในทางหนึ่ง เหตุการณ์การสื่อสาร หมายถึง เหตุการณ์ที่บุคคลในสถานการณ์การสื่อสารใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกันตามจุดประสงค์ของการสื่อสารนั้น ๆ

4. วัจนกรรมการสื่อสาร (Speech act) คือ ถ้อยคำที่สื่อเจตนาของผู้สื่อสารในเหตุการณ์การสื่อสารหนึ่ง ๆ

นอกจากนี้ ไฮม์ส์ (Hymes, 1974: 53-62) ได้นำเสนอแนวทางการพิจารณาภาพรวมของการสื่อสาร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสาร (Components of speech) อย่างละเอียด เขากล่าวว่าในการสื่อสารหนึ่ง ๆ จะมีองค์ประกอบของการสื่อสารที่สำคัญจำนวน 8 องค์ประกอบ หากนำตัวอักษรตัวแรกของแต่ละองค์ประกอบมารวมจะได้เป็นหลักในการจำว่า “S-P-E-A-K-I-N-G” ดังนี้

1. Setting / Scene (ฉาก / กาลเทศะ) หมายถึง สถานที่และเวลาที่เกิดการสื่อสารขึ้น และหมายรวมถึงสภาวะแวดล้อมที่เป็นนามธรรมที่มีผลทางจิตใจของผู้ร่วมการสื่อสาร

2. Participants (ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร) หมายถึง ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และอาจนับบุคคลอื่นที่ร่วมอยู่ในเหตุการณ์การสื่อสารนั้น (bystander) หากบุคคลนั้นมีอิทธิพลต่อการสื่อสารที่กำลังจะเกิดขึ้น

3. Ends (จุดมุ่งหมายของการสื่อสาร) หมายถึง เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารต้องการให้เกิดขึ้นในการสื่อสารนั้น ๆ (purposes-outcomes) และหมายรวมถึงเป้าหมายหลักของทั้งการสื่อสาร (purposes-goals)

4. **Act sequence** (การลำดับวัจนกรรมในการสื่อสาร) หมายถึง การเรียงลำดับก่อนหลังของวัจนกรรมในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร โดยการเรียงลำดับนั้นจะเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการสื่อสารในสังคม

5. **Key** (น้ำเสียงในการสื่อสาร) หมายถึง น้ำเสียงและวิธีการสื่อสารที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ตีความความหมายของสารที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อ เปรียบเสมือนกุญแจที่ใช้ทำความเข้าใจการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

6. **Instrumentalities** (เครื่องมือในการสื่อสาร) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารและวิธีการสื่อสารที่ผู้ส่งสารเลือกใช้

7. **Norms** (บรรทัดฐานในการสื่อสาร) แบ่งเป็น Norms of interaction (บรรทัดฐานในการปฏิสัมพันธ์) ซึ่งหมายถึง ข้อตกลงร่วมกันในการสื่อสารของผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารโดยอาศัยความรู้จากสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ และ Norms of interpretation (บรรทัดฐานในการตีความการสื่อสาร) ซึ่งหมายถึง หลักการหรือข้อปฏิบัติในการตีความความหมายของสารที่สื่อในเหตุการณ์การสื่อสารซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละสังคมวัฒนธรรมด้วย

8. **Genre** (ประเภทของการสื่อสาร) หมายถึง ประเภทของตัวบทที่นำมาใช้ในการสื่อสาร

จากการทบทวนทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) ทำให้เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษากับสถานการณ์การสื่อสารในแต่ละบริบทสังคมวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะนำแนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารที่มีหลักการจำว่า “SPEAKING” ตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารมาวิเคราะห์บริบทการสื่อสารซึ่งเป็นมิติของวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมที่ว่าด้วยหลักการผลิตและเผยแพร่ตัวบท และการบริโภคและตีความตัวบท อันจะช่วยให้การวิเคราะห์นั้นเห็นภาพรวมของการสื่อสารได้อย่างละเอียดและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นว่าแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์นั้นจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ทั้งเรื่องภาษา คือ การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในตัวบทอย่างละเอียดและเป็นระบบ และการวิเคราะห์ประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจะให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในฐานะวาทกรรมกับบริบทสังคมวัฒนธรรมที่ว่า บริบทสังคมวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการสร้างวาทกรรม ในขณะที่วาทกรรมจะเป็นตัวกำหนดว่าบริบทสังคม

วัฒนธรรมจะดำรงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร ดังนั้นการศึกษาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์นั้นจะเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องวาทกรรม อำนาจ และภาพตัวแทน โดยจะใช้แนวคิดทางภาษาศาสตร์และทางนิเทศศาสตร์มาร่วมวิเคราะห์ เนื่องจากแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษามีความเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน และใช้กรอบวิเคราะห์วาทกรรมของแฟร์คลีฟมาเป็นกรอบการวิเคราะห์หลักในการศึกษาครั้งนี้

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ โดยจะพิจารณาจากคำสำคัญของหัวข้อการวิจัยเป็นหลัก ได้แก่ คำว่า “พระสงฆ์” “ภาพตัวแทน” “วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” “วาทกรรมข่าว” “สื่อสารมวลชน” จากนั้นจะแบ่งกลุ่มงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องตามความใกล้เคียงกับหัวข้อการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้จากมากที่สุดไปยังความใกล้เคียงน้อยที่สุด ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อสารมวลชน

งานวิจัยของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) เรื่อง “การรับรู้ของชาวพุทธต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์กับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่ผ่านการนำเสนอของสื่อมวลชนกับภาพลักษณ์ที่ผ่านการรับรู้ของพุทธศาสนิกชน ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของสื่อมวลชนในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐภายในปี พ.ศ. 2539 และวิธีการสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชนจำนวน 200 คน โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพลักษณ์ (Image) แนวคิดเรื่อง การรับรู้ (Perception) และแนวคิดเรื่องคุณค่าข่าวมาเป็นหลักในการศึกษา

ผลการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในการนำเสนอของสื่อมวลชนพบว่า สื่อมวลชนนำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์ในข่าวอาชญากรรมมากที่สุด พระสงฆ์ที่ปรากฏส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส เนื้อหาเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ปรากฏในสื่อมวลชนก็มีแนวโน้มไปทางลบมากกว่าทางบวก เช่น การทำผิดวินัยสงฆ์ โดยภาษาที่สื่อใช้รายงานข่าวจะมีความรุนแรงมาก ส่วนภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในการรับรู้ของพุทธศาสนิกชน พบว่า ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์จะมีทั้งภาพด้านบวกและลบ คือ ภาพด้านบวกจะรับรู้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรมและแสดงบทบาทเป็นผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระ

ธรรมและความประพฤติ ส่วนภาพด้านลบจะรับรู้พระสงฆ์ในลักษณะเกี่ยวกับด้านวัตถุมงคลและด้าน พุทธพาณิชย์มากที่สุด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันทำให้เห็นว่าภาพลักษณ์พระสงฆ์ในการรับรู้ของ พุทธศาสนิกชนกับภาพลักษณ์พระสงฆ์ในการนำเสนอของสื่อมวลชนไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ พุทธศาสนิกชนจะรับรู้ภาพลักษณ์พระสงฆ์ในด้านดีมากกว่า แต่ภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่นำเสนอผ่าน สื่อมวลชนจะไปในทิศทางที่ลบเป็นส่วนใหญ่

ผลการศึกษาของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ภาพลักษณ์ของ พุทธศาสนิกชนกับการนำเสนอภาพลักษณ์ในสื่อมวลชนนั้นไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝ่ายสื่อมวลชนที่นำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์ในด้านลบมากกว่าและใช้ภาษาที่รุนแรง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะจุดประสงค์หรือความต้องการบางประการของสื่อมวลชนที่ต้องการนำเสนอไปในทิศทาง ดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาต่อไปว่าจุดประสงค์ใดหรือเพราะเหตุใดที่ทำให้สื่อมวลชนจึงต้อง นำเสนอภาพพระสงฆ์ด้านลบมากกว่าบวกเป็นส่วนใหญ่ และใช้ภาษาที่รุนแรงมากในการรายงาน ข่าว

งานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับ มุมมองในข่าววัดพระธรรมกายที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ ใช้กล่าวถึงวัดพระธรรมกายในทางลบและวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพลบต่อวัด พระธรรมกาย โดยใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough และศึกษาเฉพาะ ข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ไทยรายวันจำนวน 5 ชื่อฉบับ ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม พ.ศ. 2542

ผลการศึกษา ด้านกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์สื่อประเด็นทางลบต่อวัดพระธรรมกาย พบว่ามีทั้งสิ้น 8 กลวิธี แบ่งออกเป็น กลวิธีทางความหมาย 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้สมญา การใช้ความ เชื่อเบื้องต้นเป็นเครื่องมือ การใช้อุปลักษณ์ และการใช้คำศัพท์ และกลวิธีทางปริจเฉทอีก 4 กลวิธี ได้แก่ การประเมินตามความเชื่อมั่น การตีความ การอ้างคำกล่าวบุคคลอื่น และการใส่เครื่องหมาย และขนาดตัวอักษร ด้านประเด็นทางลบต่อวัดพระธรรมกาย พบว่า จากกลวิธีทางภาษาทั้ง 8 กลวิธี สามารถสื่อประเด็นทางลบต่อวัดพระธรรมกายได้ 7 ประเด็น ได้แก่ การฉ้อโกง การมีเล่ห์เหลี่ยม การ เป็นกลุ่มความเชื่ออื่นที่เป็นภัยต่อพระพุทธศาสนา การทำทนายประมุขสงฆ์ การทำทนายอำนาจรัฐ การ ทำทนายพระมหากษัตริย์ และเรื่องขู่สาว จากประเด็นทางลบต่าง ๆ นี้แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มอง

ว่าวัดพระธรรมกายเป็นกลุ่มคนที่อันตรายต่อสังคมและพระพุทธศาสนา นอกจากนี้วัดพระธรรมกายจะทำลายหลักคำธรรมคำสอนเดิมในพระพุทธศาสนาแล้วยังมีการทำทลายสถาบันที่สำคัญในสังคมไทย

ผลการศึกษาของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) แสดงให้เห็นว่าการใช้ภาษาในวาทกรรมข่าวและวาทกรรมสื่อมวลชนนอกจากการนำเสนอข่าวไปยังผู้รับสารแล้วยังมีบทบาทในแง่การกำหนดความคิดความเชื่อและอาจรวมไปถึงพฤติกรรมของผู้รับสารที่มีต่อสิ่งที่นำเสนอได้อีกด้วย

งานวิจัยของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) เรื่อง “การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันกับการเปิดรับข่าวสารและความเชื่อมั่นทางศาสนาของประชาชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล มีแนวทางการศึกษาเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ข่าวสดในช่วงปี พ.ศ. 2543 และเชิงสำรวจ (survey research) จากแบบสอบถามความคิดเห็นพุทธศาสนิกชน 200 คน โดยใช้แนวคิดเรื่องหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ แนวคิดเรื่องการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม และแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคม เป็นแนวคิดหลักในการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษา ด้านเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ พบว่าหนังสือพิมพ์จะนำเสนอในด้านลบทั้งสิ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการใช้พาดหัวข่าวและวรรคหน้าในการเสนอข่าว การใช้ภาพข่าว การใช้แหล่งข่าว และการใช้คำหรือข้อความเรียกนามพระสงฆ์ บุคลิกภาพและพฤติกรรมพระสงฆ์ ต่างก็ทำหน้าที่ในการตอกย้ำการกระทำผิดของพระสงฆ์ในข่าวที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนที่รับสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์คล้อยไปตามเนื้อหาข่าวมากขึ้น ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์กับความเชื่อมั่นทางศาสนาของประชาชน พบว่า เมื่อประชาชนเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์แล้วความเชื่อมั่นทางศาสนาของประชาชนก็อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งตรงกันข้ามกับเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอที่น่าจะสร้างความเชื่อมั่นทางศาสนาตกลง

ผลการศึกษาของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวพระสงฆ์ในภาพลบแต่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางศาสนาของประชาชน อาจเป็นเพราะการนำเสนอข่าวในลักษณะเช่นนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบทางสังคมได้อย่างหนึ่งให้คนในสังคมประพฤติดนให้อยู่ในทำนองคลองธรรม มิฉะนั้นอาจจะถูกกระทำในเชิงประณามแบบพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

งานวิจัยของ **ศรอนงค์ สุขยิ่ง (2547)** เรื่อง “การนำเสนอภาพพระสงฆ์ในภาพยนตร์ไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพของพระสงฆ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ และเปรียบเทียบระหว่างบทบาทของพระสงฆ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์กับหน้าที่ตามพระธรรมวินัย โดยเลือกศึกษาจากภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายในปี พ.ศ. 2522-2546 จำนวน 10 เรื่อง และมีแนวการศึกษาในลักษณะการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เชี่ยวชาญในพระธรรมวินัย โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of Reality) ทฤษฎีสัญญะวิทยา (Semiology) แนวคิดการให้ความหมายกับภาษาจากการสร้างภาพของสื่อ (The World-Meaning Theory of Media Portrayals) และแนวคิดเกี่ยวกับพระสงฆ์

ผลการศึกษา ด้านการประกอบสร้างภาพพระสงฆ์ในภาพยนตร์ไทย พบว่า ผู้ผลิตภาพยนตร์ได้ประกอบสร้างภาพพระสงฆ์ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพยนตร์จำนวนทั้งสิ้น 9 ภาพ ได้แก่ ภาพของพระสงฆ์ที่ช่วยเหลือและเป็นที่ยิ่งใหญ่ให้ฆราวาส ภาพของพระสงฆ์ที่สงบสำราญ ภาพของพระสงฆ์ที่ไม่สงบสำราญ ภาพของพระสงฆ์ที่เคร่งเครียดและวิตกกังวล ภาพของพระสงฆ์ที่เป็นผู้นำชุมชน ภาพของพระสงฆ์ที่เป็นผู้ปกครองดูแลฆราวาส ภาพของพระสงฆ์ที่มีบุญบารมี ภาพของพระสงฆ์ที่สร้างความเดือดร้อน และภาพของพระสงฆ์ที่มีวิชาไสยศาสตร์ ด้านการเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ในภาพยนตร์กับหน้าที่พระสงฆ์ตามพระธรรมวินัย พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ได้แก่ บทบาทในการพัฒนาคุณภาพสังคม บทบาทในการสงเคราะห์ประชาชน และบทบาทในการช่วยเหลือราชการ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ตามพระธรรมวินัยที่พระสงฆ์จะต้องปฏิบัติตามหลักธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดและทำหน้าที่เป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่อย่างไรก็ตามบทบาทของพระสงฆ์ในภาพยนตร์นั้นก็สอดคล้องกับบริบทสังคมในภาพยนตร์ นอกจากนี้ศรอนงค์ยังได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าภาพยนตร์บางเรื่องได้นำเสนอภาพพระสงฆ์ที่ต่างกันออกไปในบางสถานการณ์ คือ ภาพพระสงฆ์ที่ไม่สามารถควบคุมกาย วาจา ใจให้เรียบร้อย และสงบระงับจากกิเลสตัณหาได้ ยังคงมีอารมณ์ต่าง ๆ ที่แสดงออกอย่างชัดเจนและดูวุ่นวายบางครั้งถึงกับขาดสติ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาพของพระสงฆ์ที่เป็นตัวละครหลายลักษณะ (Round Character) ที่มีลักษณะนิสัยหลาย ๆ ด้านอยู่ในตนเอง

ผลการศึกษาของศรอนงค์ สุขยิ่ง (2547) แสดงให้เห็นว่าภาพของพระสงฆ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่ถูกประกอบสร้างด้วยองค์ประกอบหรือวิธีการต่าง ๆ ของผู้ผลิตภาพยนตร์นั้นเป็นภาพที่มีความหลากหลายและมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น คือ มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะ

เป็นรัก โลภ โกรธ หลง ส่วนหนึ่งก็เพื่ออรรถรสของภาพยนตร์ แต่กระนั้นก็ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์คือบุคคลคนหนึ่งที่มีทั้งด้านดีและไม่ดี

งานวิจัยของ**จางง์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548)** เรื่อง “*สื่อสารมวลชนกับความมั่นคงแห่งพุทธศาสนา*” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์สังคมไทยในปัจจุบันภายใต้สถานการณ์กระแสสื่อมวลชนเสรี และศึกษาเหตุผลในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ของสื่อสารมวลชนและความมั่นคงของพระพุทธศาสนา แนวทางในการศึกษาจะเป็นในเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร และแนวคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนา รวมไปถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากพระสงฆ์จำนวน 15 รูป และผู้สื่อข่าวจำนวน 10 คน

ผลการศึกษาพบว่า สื่อสารมวลชนภายใต้กระแสสังคมเปิดและเสรี สื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ขาดความรอบคอบและไม่ค่อยคำนึงถึงผลกระทบต่อสถาบันพระพุทธศาสนา อาจเพราะมีการแข่งขันสูง จนเพื่อไปสู่การแสวงหาผลกำไรและความอยู่รอดของตนเอง โดยความมั่นคงของพระพุทธศาสนานั้นจะประกอบด้วยบุคคล ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยอื่นที่ทำให้พระพุทธศาสนาเข้มแข็ง ได้แก่ บทบาทของรัฐ คณะสงฆ์ ประชาชน สื่อสารมวลชน ภาคธุรกิจเอกชน และนักวิชาการ ส่วนสาเหตุในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์นั้นประกอบด้วย 6 สาเหตุหลัก ได้แก่ เหตุผลด้านธุรกิจ เหตุผลเชิงเตือนสติ เหตุผลเชิงสะท้อนปัญหาสังคม เหตุผลเชิงความรับผิดชอบ เหตุผลเชิงวิชาการ และเหตุผลเชิงทำลายพุทธศาสนา

ผลการศึกษาของจางง์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548) แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาหรือทำลายความมั่นคงของพระพุทธศาสนา เพราะสื่อมวลชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสื่อสารและมีอิทธิพลอย่างมากต่อความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้รับสาร นอกจากนี้ในประเด็นเรื่องสาเหตุของการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ในสื่อมวลชนยังจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

งานวิจัยของ**พระมหาประเสริฐ อลีโน (2549)** เรื่อง “*บทบาทและหน้าที่หนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา: ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ*” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาในทางพระพุทธศาสนา ศึกษาบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และศึกษาแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ ด้วยแนวทางการวิจัยทั้งในเชิง

ปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งศึกษาในเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 และจากการสัมภาษณ์สัมภาษณ์เชิงลึกจากพระสงฆ์และฆราวาส โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร แนวคิดเรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และหลักการและทฤษฎีการสื่อสารมาเป็นหลักในการศึกษา

ผลการศึกษา ด้านรูปแบบในการเสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในหนังสือพิมพ์พบว่า มีการนำเสนอทั้งสิ้น 4 รูป คือ รูปแบบข่าว รูปแบบบทความ รูปแบบสารคดี และรูปแบบโฆษณา ซึ่งมีทั้งเชิงสร้างสรรค์และเชิงไม่สร้างสรรค์ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน โดยรูปแบบข่าวจะเป็นรูปแบบที่ถูกเลือกนำเสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์มากที่สุด ด้านบทบาทหน้าที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ พบว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทหน้าที่ในการเสนอเนื้อหาสาระด้วยกัน 4 หน้าที่ คือ หน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร หน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ หน้าที่ให้ความบันเทิง และหน้าที่ในการโฆษณา และด้านแนวทางที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหาพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ของหนังสือพิมพ์ พบว่า การนำเสนอเนื้อหายังมีข้อบกพร่องอยู่มาก มีความไม่เหมาะสมในการทำหน้าที่ยังการนำเสนอข่าว เพราะว่ามี การนำเสนอข่าวเชิงไม่สร้างสรรค์ในปริมาณที่มากกว่าข่าวในเชิงสร้างสรรค์ จนอาจมองได้ว่าหนังสือพิมพ์มีการเสนอข่าวเสนอที่มีอคติต่อพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ ดังนั้นสื่อหนังสือพิมพ์ควรมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ควรมีจริยธรรมไว้เป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการทำหน้าที่เสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา และระมัดระวังการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม สื่อความหมายไปในทางลบ

ผลการศึกษาของพระมหาประเสริฐ อลิโน (2549) ชี้ให้เห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลอย่างมากในการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ไปยังประชาชนในฐานะผู้รับสาร และบ่อยครั้งที่สื่อหนังสือพิมพ์ถูกมองว่าไม่มีความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลางในการนำเสนอข่าวสาร แต่ถึงกระนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีสิทธิ์อันชอบธรรมในการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร แม้ว่าบางครั้งอาจจะเอนเอียงหรือไม่เป็นกลางก็ตาม แต่ประชาชนในฐานะผู้รับสารก็มีอำนาจต่อรองเช่นกันที่จะเลือกรับหรือไม่รับสารนั้น โดยพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณจากเนื้อหาและจุดประสงค์ของสารที่ผู้ผลิตสื่อต้องการจะนำเสนอออกมา

งานวิจัยของอนุรักษ์ สบายสุข (2552) เรื่อง “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อข่าวสารพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะประชากรของพุทธศาสนิกชน

ที่มีต่อการรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ประพฤติไม่เหมาะสม เพื่อศึกษาลักษณะการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผ่านสื่อมวลชน และเพื่อศึกษาความเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ด้วยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงสำรวจและการใช้แบบสอบถามพุทธศาสนิกชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชน ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของสื่อมวลชน ทฤษฎีอิทธิพลและผลกระทบของสื่อมวลชน ทฤษฎีการผ่อนคลาย มาเป็นกรอบในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ผ่านสื่อที่ต่างกันจะมีผลต่อความเห็นที่ต่างกันของพุทธศาสนิกชน เช่น ภาพข่าวและภาษาข่าวในหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ โดยภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวมีผลกระทบต่อความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนและสังคมสูงสุด ส่วนรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่มีการรายงานข่าวโดยมีภาพ เสียง และบทสัมภาษณ์ประกอบ รวมไปถึงข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มีผลต่อความเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์สูงสุดเช่นกัน ด้านลักษณะพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ไม่เหมาะสมที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน ก็มีผลต่อความเห็นของพุทธศาสนิกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาของอนุรักษ์ สบายสุข (2552) แสดงให้เห็นว่าการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอาจส่งผลกระทบต่อมุมมอง การรับรู้ และความเข้าใจบางสิ่งบางอย่างของผู้รับสารในระดับปัจเจกบุคคล ทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม เช่น เมื่อผู้รับสารได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์อยู่บ่อยครั้งก็อาจมีทัศนคติต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หรือต่อคณะสงฆ์ หรือร้ายที่สุดก็อาจส่งผลกระทบต่อระดับสถาบันทางสังคมคือสถาบันพุทธศาสนาก็เป็นได้

อนึ่ง งานวิจัยของสุนทรี โชติติติก (2560) เรื่อง “บุญ: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมที่ผลิตโดยวัดพระธรรมกาย” ก็อาจถือว่าเป็นงานที่ศึกษาประเด็นเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์หรือพระพุทธรูปในวาทกรรมสื่อสารมวลชนได้เช่นกัน แต่งานวิจัยของสุนทรี โชติติติก (2560) เป็นงานที่มุ่งศึกษาอุดมการณ์เกี่ยวกับบุญที่กลุ่มพระสงฆ์ในนามวัดพระธรรมกายใช้เป็นเครื่องมือครอบงำความคิด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงไม่ได้จัดงานวิจัยดังกล่าวเข้าในกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธรูปในวาทกรรมสื่อสารมวลชน เพราะงานวิจัยดังกล่าวไม่ได้มุ่งศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์หรือพระพุทธรูปโดยตรง

จากการทบทวนกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาในวาทกรรม สื่อสารมวลชน ผู้วิจัยจะสรุปภาพรวมประเด็นต่าง ๆ ของงานวิจัยในกลุ่มดังกล่าวตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสำคัญจากกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธศาสนา ในวาทกรรมสื่อสารมวลชน

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวทางการ วิเคราะห์	แนวคิดที่ใช้เป็น กรอบการวิเคราะห์
รัตนวดี เทพช่วยสุข (2539)	นิเทศศาสตร์	ภาพลักษณ์พระสงฆ์ใน สื่อมวลชนกับการรับรู้ของ ชาวพุทธ	- หนังสือพิมพ์ รายวันภาษาไทย - ความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน	- การวิเคราะห์ เนื้อหา - การสัมภาษณ์	- แนวคิดเรื่อง ภาพลักษณ์ - แนวคิดเรื่องการรับรู้ - แนวคิดเรื่องคุณค่า ชาว
กาญจนา เจริญเกียรติ บวร (2543)	ภาษาศาสตร์	การวิเคราะห์วาทกรรมข่าวใน การนำเสนอเกี่ยวกับ วัฒนธรรมกาย	หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย	การวิเคราะห์กลวิธี ทางภาษาในตัวบท อย่างละเอียด	แนวคิดเรื่องวาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของ Fairclough
สุจิตรา เหลืองชู เกียรติ (2543)	นิเทศศาสตร์	ข่าวพระสงฆ์ในข่าวหน้าหนึ่ง กับการเปิดรับข่าวสารของ ประชาชนที่มีผลต่อความ เชื่อมั่นทางศาสนา	- หนังสือพิมพ์ รายวันภาษาไทย - ความคิดเห็นของ พุทธศาสนิกชน	- การวิเคราะห์ เนื้อหา - แบบสอบถาม ความคิดเห็น	- แนวคิดเรื่องหน้าที่ ของหนังสือพิมพ์ - แนวคิดเรื่อง การ เปิดรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน - แนวคิดเรื่อง การ สร้างความเป็นจริง ทางสังคม - แนวคิดเรื่อง การ เรียนรู้ทางสังคม

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
ศรอนงค์ สุขยิ่ง (2547)	นิเทศศาสตร์	ภาพพระสงฆ์ในภาพยนตร์ ไทย	- ภาพยนตร์ - ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญในพระ ธรรมวินัย	- การวิเคราะห์ เนื้อหา - การสัมภาษณ์	-แนวคิดเกี่ยวกับการ สร้างความเป็นจริง ทางสังคม - ทฤษฎีสัญญาวิทยา - แนวคิดการให้ ความหมายกับภาษา จากการสร้างภาพของ สื่อ -แนวคิดเกี่ยวกับ พระสงฆ์
จ้านงค์ อดิวัฒน์สิทธิ์ (2548)	นิเทศศาสตร์	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับ พระสงฆ์และพุทธศาสนากับ ความมั่นคงของพุทธศาสนา	- เอกสารเกี่ยวกับ พุทธศาสนา - ความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการและ ผู้สื่อข่าว	- การวิเคราะห์ เอกสาร - การสัมภาษณ์	- ทฤษฎีเกี่ยวกับการ สื่อสาร - แนวคิดเกี่ยวกับพุทธ ศาสนา
พระมหา ประเสริฐ อลีโน (2549)	ธรรมนิเทศ ศาสตร์	บทบาทและหน้าที่ของ หนังสือพิมพ์ในการนำเสนอ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนา	- หนังสือพิมพ์ รายวันภาษาไทย - ความคิดเห็นของ พระสงฆ์และ ฆราวาส	- การวิเคราะห์ เนื้อหา - การสัมภาษณ์	- แนวคิดเกี่ยวกับการ สื่อสาร - แนวคิดเรื่องสื่อ สิ่งพิมพ์ - แนวคิดเกี่ยวกับบท หน้าและหน้าที่ของ หนังสือพิมพ์ -หลักการและทฤษฎี การสื่อสาร

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
อนรรักษ์ สบายสุข (2552)	นิเทศศาสตร์	ข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่ เหมาะสมกับความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน	ความคิดเห็นจาก พุทธศาสนิกชน กรุงเทพฯ ฯ	- แบบสอบถาม ความคิดเห็น	- แนวคิดเกี่ยวกับ พระสงฆ์และ พุทธศาสนิกชน -ทฤษฎีการใช้ ประโยชน์และความ พึงพอใจของ สื่อมวลชน -ทฤษฎีอิทธิพลและ ผลกระทบของ สื่อมวลชน -ทฤษฎีการผ่อนคลาย

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยจะอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษา ประเด็นเรื่องพระสงฆ์และพระพุทธรูปในวาทกรรมสื่อมวลชน เพื่อชี้ให้เห็นข้อแตกต่างระหว่าง กลุ่มงานวิจัยดังกล่าวกับการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. ประเด็นเรื่องสาขาวิชา พบว่างานส่วนใหญ่ล้วนแต่มาจากสายนิเทศศาสตร์ทั้งสิ้น โดยจะ มุ่งเน้นการศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนในการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับพระสงฆ์และพระพุทธรูป ต่อพุทธศาสนิกชนในฐานะผู้รับสาร แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาตามแนวทางภาษาศาสตร์ซึ่ง จะเหมือนกันกับงานของกาญจนา เจริญเกียรติบรร (2543) ที่เน้นศึกษาไปยังตัวบทที่ผู้ผลิตด้วยทจะ ประกอบสร้างภาพตัวแทนของผ่านกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ

2. ประเด็นเรื่องหัวข้อในการศึกษา พบว่างานวิจัยทั้งหมดจะเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์และ พระพุทธรูปในวาทกรรมสื่อมวลชนแต่จะต่างกันไปตามรายละเอียดของการวิจัย ดังนี้ งานของ รัตนาวิ เตพช่วยสุข (2539) ก็จะศึกษาภาพลักษณ์พระสงฆ์ในสื่อมวลชนกับการรับรู้ของชาวพุทธ งาน ของกาญจนา เจริญเกียรติบรร (2543) ก็จะศึกษามุมมองของวัดธรรมกายที่นำเสนอผ่านวาทกรรม ข่าวในหนังสือพิมพ์ งานของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) ก็จะศึกษาข่าวพระสงฆ์หน้าหนึ่งกับการ เปิดรับข่าวสารของพุทธศาสนิกชนที่มีผลต่อความเชื่อมั่นทางศาสนา งานของศรอนงค์ สุขยิ่ง (2547) ก็จะศึกษาภาพของพระสงฆ์ในภาพยนตร์ไทย งานของจำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548) ก็จะศึกษาการ นำเสนอข่าวพระสงฆ์และพุทธรูปกับความมั่นคงทางศาสนา งานของพระมหาประเสริฐ อลีโน

(2549) ก็จะศึกษาบทบาทและหน้าที่หนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพุทธศาสนา และงานของอนุรัักษ์ สบายสุข (2552) ก็จะศึกษาข่าวของพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความคิดเห็นพุทธศาสนิกชน ในขณะที่การศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้จะเป็นการศึกษาภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์รายวันภาษาไทยที่ประกอบสร้างขึ้นผ่านกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ที่ผู้ผลิตตัวบทเลือกมาใช้นำเสนอข่าว นอกจากนี้ในงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในวาทกรรมสื่อมวลชนส่วนใหญ่ก็จะกล่าวว่าการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจะใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ส่วนหนึ่งก็จะเห็นได้จากงานของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ที่กล่าวว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับวัดพระธรรมกายหรือพระสงฆ์ในสังกัดนั้นจะใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในเชิงลบแทบทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ยังจำกัดอยู่เพียงแค่วัดธรรมกายหรือพระสงฆ์ในสังกัดเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาข่าวที่นำเสนอพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมโดยทั่วไปในสังคม ในหลากหลายฐานความผิดเหมือนกับการศึกษาในครั้งนี้

3. ประเด็นเรื่องแหล่งข้อมูลและแนวทางการวิเคราะห์ พบว่า งานวิจัยในสาขานิเทศศาสตร์ส่วนหนึ่งจะใช้แหล่งข้อมูลที่มาจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และอีกส่วนหนึ่งก็จะมาจากวาทกรรมสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์และภาพยนตร์ และมีแนวทางที่เน้นการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในขณะที่งานวิจัยสายภาษาจะเน้นไปที่การวิเคราะห์อย่างละเอียดไปที่ตัวบท เช่น หนังสือพิมพ์ ดังที่กาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543: 14-15) ได้กล่าวถึงแนวทางการศึกษาวาทกรรมระหว่างสาขานิเทศศาสตร์กับภาษาศาสตร์ไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยเน้นหาความถี่ของการใช้หน่วยภาษา แต่การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในตัวบทอย่างละเอียด จะให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ถ้อยคำ ที่ก่อให้เกิดภาพตัวแทนของสิ่งบางสิ่งขึ้น แต่ทั้งสองแนวทางต่างก็มีจุดสนใจเดียวกันคือเพื่อค้นหาคำตอบว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมาย ค่านิยม หรือทัศนคติอย่างไร เมื่อนำเสนอสิ่งต่าง ๆ ออกมาผ่านวาทกรรมสื่อสารมวลชน แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพต่างมีความสำคัญสำหรับการศึกษา กล่าวคือข้อมูลในเชิงคุณภาพก็จะทำให้สามารถวิเคราะห์ตีความความหมายของถ้อยคำที่สื่อถึงความคิดเบื้องหลังของผู้ผลิตตัวบทอย่างถ่องแท้ ส่วนข้อมูลในเชิงปริมาณก็จะเป็นสิ่งยืนยันและสนับสนุนผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้อีกทางหนึ่ง

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่ากาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) กับงานของผู้วิจัยในครั้งนี้มีความใกล้เคียงกันมาก เพราะ งานทั้งสองชิ้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทาง

ภาษาศาสตร์เหมือนกัน และต่างก็สนใจการใช้กลวิธีภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนวัดหรือพระสงฆ์ ในพระพุทธศาสนาในวาทกรรมสื่อมวลชนเช่นกัน โดยในงานของกาญจนานันท์จะมีแหล่งข้อมูลที่เป็น วาทกรรมข่าวในหนังสือพิมพ์ และมีขอบเขตการวิเคราะห์เพียงในส่วนของพาดหัวหลัก พาดหัวรอง และบรรณานำเท่านั้น (กาญจนนา เจริญเกียรติบวร, 2543: 10) และผลการศึกษาก็มุ่งเน้นให้เห็นว่าผู้ผลิต ตัวบทนำเสนอภาพวัดพระธรรมกายในด้านลบ ซึ่งภาพเหล่านั้นอาจจะปรากฏอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ก็ได้ เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งประเด็นไปที่การนำเสนอภาพพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยทั่วไปในสังคม ในหลากหลายฐานความผิด ขณะที่งานของกาญจนนา เจริญเกียรติบวร (2543) บุคคลที่ถูกนำเสนอใน วาทกรรมข่าวหนังสือพิมพ์นั้นก็คือพระสงฆ์เป็นส่วนใหญ่แต่ถูกกล่าวรวมในนามของวัดพระธรรมกาย เท่านั้น อีกทั้งในแง่ขอบเขตของข้อมูล ผู้วิจัยก็จะเลือกศึกษาทั้งตัวบทในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ตั้งแต่ พาดหัวข่าวหลัก พาดหัวข่าวรอง รวมไปถึงตัวเนื้อหาข่าว ซึ่งอาจจะพบกลวิธีที่ทางภาษาที่หลากหลาย กว่า และอาจทำให้เห็นแง่มุมบางแง่มุมเพิ่มเติมหรือต่อยอดจากงานวิจัยของกาญจนนา เจริญเกียรติบวร (2543) ทั้งนี้ผู้วิจัยก็จะนำแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในงานวิจัยกาญจนานันท์มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจะมีแนวทางการศึกษาไปการวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียด และเลือกศึกษาแหล่งข้อมูลจากวาทกรรมข่าวออนไลน์ โดยจะเน้นศึกษาไปที่ข่าวพระสงฆ์ที่กระทำความผิด หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างละเอียดเพื่อให้เห็นการประกอบสร้างสร้างภาพตัวแทนของ พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์

4. ประเด็นเรื่องแนวคิดที่ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ สืบเนื่องมาจากประเด็นแรกเรื่องสาย งานหรือสาขาวิชาที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่จะพบวาทกรรมวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในสาขานิเทศศาสตร์ จึงทำให้เห็น แนวคิดหลักที่ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จะเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสายงาน นิเทศศาสตร์โดยตรง และอีกส่วนหนึ่งก็จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับพระสงฆ์และพระพุทธศาสนา และ ในขณะสายงานภาษาศาสตร์อย่างงานของกาญจนนา เจริญเกียรติบวร (2543) ใช้แนวคิดทาง ภาษาศาสตร์อย่างแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟฟ์เหมือนกันกับการศึกษาใน ครั้งนี้ แต่กระนั้นเมื่อแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาของงานวิจัยกาญจนานันท์กับของผู้วิจัยนั้นต่างกัน ก็ทำให้ วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมซึ่งสัมพันธ์กับตัวบทนั้นอาจต่างกันไปด้วย ทำให้ผลการศึกษาอาจไม่ตรงกันเสียทีเดียว และจะมีบางแง่มุมที่น่าสนใจที่เป็นลักษณะเฉพาะตาม ความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วนนี้ ตามกรอบแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟฟ์ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b)

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนและวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟมาเป็นแนวคิดหลักในการศึกษา โดยจะมุ่งเน้นไปยังการศึกษาที่ตัวบทอย่างละเอียด และนำแนวคิดทางสาขานิเทศศาสตร์มามีส่วนในการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาและแนวคิดอื่น ๆ ซึ่งจะมีส่วนในการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมมาเป็นแนวคิดเสริมเพื่อช่วยให้การศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.2 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

งานวิจัยของกฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (2543)¹ เรื่อง “ปริจเฉทเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอภาพชนกลุ่มน้อยในประเทศในปริจเฉทสื่อสารมวลชนระหว่างหนังสือพิมพ์กับรายการโทรทัศน์ทุ่งแสงตะวันตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough

ผลการศึกษาด้านการวิเคราะห์ตัวบท พบว่า ในปริจเฉททั้งสองชนิดมีการใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพชนกลุ่มน้อยในลักษณะที่คล้ายกัน เช่น การใช้คำศัพท์หรือคำเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ การใช้คำที่เป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ การใช้อุปสรรคณ์ แม้ว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในปริจเฉททั้งสองชนิดจะมีลักษณะคล้ายกัน แต่การนำเสนอภาพชนกลุ่มน้อยในปริจเฉททั้งสองชนิดนั้นกลับต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ในหนังสือพิมพ์จะนำเสนอชนกลุ่มน้อยอย่างมีอคติ เช่น ชาวเขาเป็นผู้ทำลายป่า ค้ายาเสพติด หรือเป็นภัยต่อประเทศชาติ แนวคิดนี้ถูกถ่ายทอดผ่านกระบวนการทางสังคมและหนังสือเรียนซึ่งเป็นผลมาจากการมีตัวตน (พวกเรา) และผลิตภัณฑ์บุคคลชายขอบอย่างชนกลุ่มน้อยว่าเป็นผู้อื่น (พวกเขา) ด้วยการนำเสนอภาพในเชิงลบ ในขณะที่ในรายการทุ่งแสงตะวันจะนำเสนอภาพชนกลุ่มน้อยว่าเป็นผู้นุรักษ์ธรรมชาติ ดูแลป่า ซึ่งเป็นอุดมการณ์ที่มองว่าชนกลุ่มน้อยเป็นพลเมืองของชาติโดยใช้มุมมองความเป็นพวกเรา

ผลการศึกษากฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (2543) แสดงให้เห็นว่าทั้งสองปริจเฉทนี้กำลังแข่งขันกัน โดยมีอุดมการณ์ความเป็นเราและความเป็นเขาคบงำอยู่ และทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทที่ต่างกันทำให้การนำเสนอภาพของบางสิ่งบางอย่างนั้นแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้การนำเสนอภาพที่

¹ งานวิจัยของกฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (2543) ผู้วิจัยเห็นว่าแม้ว่าจะไม่ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องภาพตัวแทนโดยตรง แต่ผลการศึกษาของงานวิจัยดังกล่าวก็ทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทได้คัดเลือก ประเมินค่า ตัดสิน และเน้นย้ำนำเสนอภาพบางภาพของชนกลุ่มน้อยให้โดดเด่นขึ้นมาจนกลายเป็นภาพตัวแทนของชนกลุ่มน้อย จึงได้งานวิจัยดังกล่าวไว้ในกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ต่างกันของผู้ผลิตตัวบทนั้นอาจเป็นผลมาจากจุดประสงค์หรือจุดยืนบางประการของผู้ผลิตตัวบท

งานวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2554) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของนักโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิตในหนังสือพิมพ์รายวันไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนของนักโทษประหารและการประหารชีวิตที่นำเสนอผ่านภาษาในวาทกรรมหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ชื่อฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2539-2552 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough แนวคิดเรื่องวาทกรรมและวาทกรรมข่าว และแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพแทนของนักโทษประหารมี 5 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้สำนวน การใช้มูลบท การเล่าเรื่อง และการใช้สทบท กลวิธีเหล่านี้แสดงให้เห็นภาพของนักโทษประหารว่าเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำซาก มีจิตใจโหดเหี้ยม ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ก่อกรรมชั่ว และเป็นผู้ที่สังคมรังเกียจหรือไม่ต้องการ เช่นเดียวกันกับการประกอบสร้างภาพแทนของการประหารชีวิตว่าเป็นกระบวนการทางกฎหมาย มีความรอบคอบรัดกุม มีมนุษยธรรม แต่กลับมีความน่ากลัวเพราะถือเป็นการใช้กรรมที่นักโทษได้กระทำความผิดร้ายแรงเอาไว้ ส่วนปริบททางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการประกอบสร้างภาพแทนของนักโทษประหารและการประหารชีวิต ได้แก่ แนวคิดพุทธศาสนาเรื่องกฎแห่งกรรม การใช้กฎหมายทางกฎหมาย และการต่อต้านการประหารชีวิตขององค์กรสิทธิมนุษยชน

ผลการศึกษาของธีระยุทธ สุริยะ (2554) แสดงให้เห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 ยังคงสนับสนุนให้มีการประหารชีวิต ซึ่งความเห็นดังกล่าวอาจได้รับอิทธิพลจากวาทกรรมข่าวในหนังสือพิมพ์ที่สามารถเข้าถึงคนส่วนใหญ่ได้ง่าย ทำให้นักโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดร้ายแรงสมควรได้รับการลงโทษขั้นสูงสุดคือการประหารชีวิตเพื่อชดใช้กรรมที่ก่อไว้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการในการลงโทษด้วยการประหารชีวิตยังคงเป็นประเด็นที่ถกเถียงอยู่และไม่มีข้อสรุปแน่ชัดในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสิทธิมนุษยชนที่เสนอให้ยกเลิกโทษสูงสุดนี้

งานวิจัยของคชาธิป พาณิชตระกูล (2556) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ. 2555: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายและเพื่อศึกษาภาพตัวแทนชายรักชายที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ แนวคิดเรื่องหนังสือพิมพ์ แนวคิดเรื่อง

เพศสภาวะและชายรักชาย แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือข่าวและบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ชื่อฉบับ ในช่วงปี พ.ศ. 2555

ผลการศึกษา ด้านลักษณะตัวบท พบว่า ตัวบทที่เกี่ยวข้องกับชายรักชายส่วนใหญ่จะถูกนำเสนอบนพื้นที่หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ดังนั้นตัวบทดังกล่าวที่อยู่ในพื้นที่หน้าหนึ่งจึงมีอิทธิพลต่อชกจูงความคิดของคนในสังคมให้ไปในทางที่สื่อมวลชนต้องการให้เป็นมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ด้านกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ชายรักชายมี 11 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การใช้มูลบท การใช้ทัศนภาวะ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ประโยชน์ การกล่าวอ้าง การใช้คำถามวาทศิลป์ การกล่าวเกินจริง การใช้สำนวน การใช้สัทบท และการเล่าเรื่อง และกลวิธีทางอวัจนภาษาอีก 4 กลวิธี ได้แก่ การตัดและเน้นข้อความ การใช้สีเพื่อสื่อความหมาย การใช้ความหมายของภาพ การทำหน้าบุคคลในภาพให้พรั่มัว ด้านการประกอบสร้างภาพตัวแทนชายรักชาย พบว่า กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ข้างต้นประกอบสร้างภาพตัวแทนชายรักชายว่าชายรักชายเป็นพวกวิปริตผิดเพศ เป็นตัวประหลาด และเป็นผู้ตกเป็นจำเลยสังคม ทำให้ผู้คนในสังคมรู้สึกรังเกียจและกีดกันกลุ่มชายรักชายออกจากสังคมเพราะเนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องผิดแปลกไปจากธรรมชาติหรือสิ่งที่ไม่ควรจะเป็น และด้านการสื่ออุดมการณ์ชายรักชาย พบว่า หนังสือพิมพ์ได้นำเสนออุดมการณ์ชายรักชายซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกคืออุดมการณ์ที่ตอกย้ำ วาทกรรมกระแสหลักของสังคม ได้แก่ ชายรักชายยังไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ชายรักชายมีการแสดงออกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม และชายรักชายจะหมกมุ่นอยู่กับเรื่องความรักและเพศสัมพันธ์ และส่วนที่สองเป็นอุดมการณ์ที่ต่างไปวาทกรรมกระแสหลัก ได้แก่ ชายรักชายทำสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนกับบุคคลทั่วไป และชายรักชายประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยคชาธิปได้ตั้งข้อสังเกตว่าไว้ว่า เมื่อมองอย่างผิวเผินจะเห็นว่าอุดมการณ์ในส่วนที่สองนั้นเป็นเรื่องที่ดี แต่แท้จริงแล้วอุดมการณ์ในส่วนที่สองอาจมีไว้เพื่อตอกย้ำให้อุดมการณ์ในส่วนแรกชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาของคชาธิป พาณิชตระกูล (2556) แสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ใหญ่ที่ครอบงำสังคมอยู่ได้แก่อุดมการณ์รักต่างเพศ ที่ทำให้ชายรักชายถูกกีดกันจากสังคมที่มีชายจริงหญิงแท้เป็นใหญ่ จึงถูกกีดกันและผลักให้กลุ่มชายรักชายเป็นกลุ่มคนชายขอบ ท้ายที่สุดจึงได้มีการผลิตอุดมการณ์ว่าด้วยเรื่องความเท่าเทียมเกิดขึ้น เพื่อแสดงชุดความคิดที่ต้องการความเท่าเทียมทางเพศในสังคมมาแข่งขันกับอุดมการณ์รักต่างเพศ แต่ด้วยวาทกรรมที่ถูกผลิตซ้ำในสื่อกระแสหลักอย่างหนังสือพิมพ์ทำได้เพียงพื้นที่บางส่วนเท่านั้น ประกอบกับวาทกรรมกระแสหลักนั้นมีคุณค่าทางการแข่งขันที่สูงกว่าจึงกลับยิ่งตอกย้ำอุดมการณ์รักต่างเพศที่ครอบงำอยู่ในสังคมให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยของ**ชุนพทธีกร จีรวรภิก (2559)** เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เรียกว่า ‘เซเลบริตี้’ ที่สื่อผ่านบทสัมภาษณ์ในนิตยสารภาษาไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เรียกว่า “เซเลบริตี้” ที่สื่อผ่านบทสัมภาษณ์ในนิตยสารภาษาไทยทั้งส่วนถ้อยคำของคอลัมนิสต์และส่วนถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์ในนิตยสาร 4 ชื่อฉบับ โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ Fairclough และแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร

ผลการศึกษาด้านกลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนเซเลบริตี้ พบว่า ส่วนถ้อยคำของคอลัมนิสต์พบกลวิธีภาษา 7 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างอิงแบบจัดกลุ่มบุคคลในสังคม การใช้คำอ้างอิงแบบระบุความสัมพันธ์ของบุคคล การเรียกชื่อบุคคล การใช้คำอ้างอิงแบบระบุตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล การใช้คำแสดงความชื่นชม การใช้คำเพิ่มน้ำหนัก และการใช้สหาวาทกรรม ส่วนถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์พบ 2 กลวิธีได้แก่ การใช้คำศัพท์เกี่ยวกับการใช้ชีวิต และการใช้มูลบท โดยกลวิธีภาษาเหล่านี้จะนำเสนอภาพตัวแทนเซเลบริตี้ในรูปแบบต่าง ๆ กล่าวคือ ภาพตัวแทนที่คอลัมนิสต์นำเสนอจะประกอบด้วย 2 ภาพตัวแทนหลัก คือ ภาพตัวแทนเซเลบริตี้ว่าเป็นผู้มีความโดดเด่นและเป็นผู้ที่คู่กับการใช้สินค้าแบรนด์เนมและไฮเอนด์ ส่วนภาพตัวแทนที่ผู้ให้สัมภาษณ์นำเสนอจะประกอบด้วย 4 ภาพตัวแทนหลัก คือ ภาพตัวแทนเซเลบริตี้ว่าเป็นผู้ที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่พึงปรารถนา เป็นผู้ที่มีชีวิตสมบูรณ์แบบ เป็นผู้ที่มียศนิยม และเป็นผู้ที่คู่กับการใช้สินค้าแบรนด์เนมและไฮเอนด์ และปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่มีผลต่อการประกอบสร้างภาพตัวแทนเซเลบริตี้ ได้แก่ แนวคิดเรื่องทุนที่สะสมในบุคคลและทุนทางวัฒนธรรม แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมบริโภค และสถานการณ์และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในขณะผลิตตัวบท

ผลการศึกษาของชุนพทธีกร จีรวรภิก (2559) แสดงให้เห็นว่าภาพตัวแทนที่ถูกประกอบสร้างขึ้นบางส่วนดูเหมือนเป็นภาพตัวแทนที่สมบูรณ์แบบเกินจริงและขัดแย้งกับภาพที่ปรากฏในวาทกรรมอื่น ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์บางประการของผู้ผลิตตัวบทในการนำเสนอภาพตัวแทนเซเลบริตี้

งานวิจัยของ**สุภัทร แก้วพัตร (2559)** เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนอีสานในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพตัวแทนคนอีสานที่สื่อผ่านภาษาในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน

ของ Hall และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough และทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารมาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนของคนอีสานในหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีทั้งสิ้น 8 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำหรือกลุ่มคำ การใช้อุปลักษณ์ การแนะนำความ การใช้ประโยคเงื่อนไข การใช้โครงสร้างประโยคแสดงเหตุผล การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้โครงสร้างประโยคกรรม และการใช้สหบท โดยกลวิธีทางภาษาเหล่านี้ได้ประกอบสร้างภาพตัวแทนคนอีสาน 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ด้านบุคลิกลักษณะและอุปนิสัย จะนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานว่าเป็นผู้รักศักดิ์ศรีและภูมิใจท้องถิ่นตน เป็นผู้มีอารมณ์ดี เป็นคนรักพวกพ้องและมีน้ำใจ (2) ด้านสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ จะนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานว่าเป็นผู้มีความรู้น้อยและด้อยโอกาส เป็นชนชั้นแรงงาน เป็นผู้ถูกรังแกจากบุคคลต่างกลุ่ม และคนอีสานในหัวเมืองใหญ่เป็นผู้มีฐานะที่ดีขึ้น และ (3) ด้านการเมือง จะนำเสนอภาพตัวแทนคนอีสานว่าเป็นฐานเสียงสำคัญและมีบทบาททางการเมือง และเป็นเหยื่อทางการเมือง ส่วนกลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนคนอีสานในหนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นมี 6 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำหรือกลุ่มคำ การใช้อุปลักษณ์ การแนะนำความ การใช้โครงสร้างประโยคกรรม การใช้สหบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ กลวิธีทางภาษาเหล่านี้จะนำเสนอภาพตัวแทนคนอีสานได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ด้านบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยจะนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานว่าเป็นผู้มีอัตลักษณ์และมีภูมิปัญญาที่น่าภูมิใจ เป็นผู้ยึดมั่นและให้ความเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นผู้รักพวกพ้องและมีน้ำใจ (2) ด้านสถานะสังคมและเศรษฐกิจ จะนำเสนอภาพตัวแทนคนอีสานว่าเป็นผู้มีความรู้น้อยและด้อยโอกาส เป็นชนชั้นแรงงาน และคนอีสานในหัวเมืองใหญ่มีฐานะที่ดีขึ้น (3) ด้านการเมือง จะนำเสนอภาพตัวแทนคนอีสานว่าเป็นฐานเสียงสำคัญและมีบทบาททางการเมือง เป็นผู้ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย และเป็นผู้สนองนโยบายของรัฐบาล

ผลการศึกษาของสุภัทร แก้วพัตร (2559) ชี้ให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเลือกเน้นย้ำภาพตัวแทนที่ต่างกัน โดยในหนังสือพิมพ์ระดับชาติจะเน้นนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานที่น่าเห็นใจและไม่พึงประสงค์ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นจะเน้นนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานในด้านดีและพึงประสงค์ การนำเสนอภาพตัวแทนของคนอีสานที่แฝงนัยความไม่เท่าเทียมกันของหนังสือพิมพ์ทั้งสองระดับอาจเป็นเพราะจุดยืนหรือจุดประสงค์ของหนังสือพิมพ์แต่ละสำนัก ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม และความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม

งานวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2560) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในสื่อออนไลน์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในสื่อออนไลน์ 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐบาลไทย กลุ่มสิทธิมนุษยชน และหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2550-2558 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough

ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮิงญาในแหล่งข้อมูลทั้งสามแหล่งเหมือนกันคือมี 6 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำอ้างอิง การใช้ชนิดของกระบวนการ การใช้อุปลักษณ์ การใช้สำนวน การให้รายละเอียด และการใช้สัทพจน์ แม้ว่าแหล่งข้อมูลทั้งสามนี้จะใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนเหมือนกันแต่กลับนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮิงญาที่ต่างกัน กล่าวคือ ในแหล่งข้อมูลของสื่อรัฐบาลไทยจะเน้นนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮิงญาในด้านลบว่าเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย เป็นปัญหาและภาระ ส่วนในแหล่งข้อมูลของสื่อกลุ่มสิทธิมนุษยชนจะเน้นนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮิงญาว่าเป็นผู้นำสงสาร เป็นเพื่อนมนุษย์ และเป็นชาวมุสลิม และในแหล่งข้อมูลที่เป็นหนังสือพิมพ์ก็เน้นการนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮิงญาไปในทิศทางเดียวกันกับแหล่งข้อมูลของสื่อรัฐบาล และเน้นย้ำภาพชาวโรฮิงญาว่าเป็นภัยอันตราย ที่สำคัญที่สุดคือภาพตัวแทนที่เด่นชัดและถูกเน้นย้ำผลิตซ้ำมากที่สุดคือ ภาพแทนตัวแทนของชาวโรฮิงญาว่าเป็นผู้ทำผิดกฎหมายและเป็นปัญหาของสังคมไทย

ผลการศึกษาธีระยุทธ สุริยะ (2560) แสดงให้เห็นว่าภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาที่ปรากฏในแต่ละตัวบท ในแต่ละแหล่งข้อมูลไม่ใช่ภาพที่เป็นกลาง แต่ผู้ผลิตตัวบทได้เลือกเน้นภาพตัวแทนบางภาพมานำเสนอให้โดดเด่นซึ่งจะสอดคล้องกับจุดยืนที่แต่ละกลุ่มของสื่อมวลชนมี

งานวิจัยของสุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) เรื่อง “ภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทางการเมืองในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 ในพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทางการเมืองตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เก็บข้อมูลจากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ชื่อฉบับ โดยมีแนวคิดหลักสำหรับการศึกษา คือ แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough

สุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) ได้ใช้แนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ได้แก่ ผู้กระทำทางสังคม (Social actor) ชนิดกระบวนการ (transitivity) และสหบท มาวิเคราะห์การนำเสนอภาพตัวแทน ผลการศึกษาพบว่า ภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทางการเมืองที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) ภาพตัวแทนที่เป็นกลางของผู้ชุมนุม ได้แก่ ผู้ชุมนุมเป็นกลุ่มคนที่มารวมกันชุมนุมประท้วงต่อต้านรัฐบาล (2) ภาพตัวแทนที่สร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ชุมนุม ได้แก่ ผู้ชุมนุมเป็นผู้ถูกกระทำจากรัฐบาลและจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นผู้ที่ชุมนุมอย่างสันติ และ (3) ภาพตัวแทนที่ลดทอนความชอบธรรมของผู้ชุมนุม ได้แก่ ผู้ชุมนุมเป็นผู้ก่อความวุ่นวายและสร้างความเดือดร้อน เป็นผู้ใช้ความรุนแรง เป็นผู้ทำผิดกฎหมาย เป็นผู้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย เป็นผู้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม เป็นผู้ขาดความน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเคารพ และผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งเป็นชนชั้นที่มีฐานะซึ่งไม่ใช่คนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยจุดยืนทางการเมืองของสื่อหนังสือพิมพ์และสถานการณ์ทางการเมืองที่ต่างกันจะมีผลต่อการนำเสนอภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา

งานของวิจัยของสุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) ทำให้เห็นว่าแม้ในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองจะมีกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองเดียวกัน แต่สื่อได้นำเสนอภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทางการเมืองในแง่มุมที่ต่างกันไปตามจุดยืนของสื่อแต่ละสำนัก ภาพตัวแทนของผู้ชุมนุมทางการเมืองที่ถูกนำเสนอมีส่วนสร้างความชอบธรรมหรือลดทอนความชอบธรรมของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองและน่าจะมีผลต่อความคิดและทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง

งานวิจัยของ **Treske (2018)** เรื่อง *“Representing North Korea in US and South Korean Newspapers: a Corpus-Based Critical Discourse Analysis”* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประกอบสร้างภาพตัวแทนเกาหลีเหนือในวาทกรรมข่าวหนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกากับเกาหลีใต้ โดยการใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนทางสังคม (Social representation) แนวคิดเรื่องภาษาศาสตร์คลังข้อมูล (Corpus Linguistics) และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ Van Dijk และของ Fairclough

ในช่วงปี ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560) ประเทศเกาหลีเหนือได้ถูกกล่าวถึงมากที่สุดประเด็นหนึ่งในวาทกรรมข่าว สืบเนื่องมาจากประเทศเกาหลีเหนือประสบความสำเร็จในการทดสอบนิวเคลียร์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2006 (พ.ศ. 2549) และมีการทดสอบนิวเคลียร์บ่อยครั้งขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้สร้างความตึงเครียดและวิตกกังวลให้กับหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐ ฯ และเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นประเทศคู่ตรงข้ามทางการเมืองของเกาหลีเหนือ ผลการศึกษา ด้านการวิเคราะห์

คลังข้อมูลภาษา (Corpus Analysis) พบว่า รายการศัพท์ (wordlist) ที่ปรากฏมากที่สุดในคลังข้อมูลหนังสือพิมพ์ทั้งของสหรัฐ ฯ และเกาหลีใต้สะท้อนถึงประเด็นในวาทกรรมข่าวมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองเป็นอย่างมาก เช่น คำว่า Korea, State, president, regime นอกจากนี้ยังมีรายการศัพท์บางส่วนที่มีการอ้างอิงถึงความตึงเครียดทางทหารและอ้างอิงถึงปัญหาด้านมนุษยธรรม เช่น nuclear, military, war, people, right ส่วนการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์ (Collocation) กับคำว่า North Korea พบว่า คลังข้อมูลภาษาทั้งสองแหล่งข้อมูลจะมีคำกริยา destroy ปรากฏคู่กันมากที่สุด ส่วนคำนามที่ปรากฏร่วมกับ North Korea นั้นมีความหลากหลาย แต่ทั้งหมดก็ยังเป็นกลุ่มคำที่อ้างอิงการเมือง เศรษฐกิจ และมนุษยธรรม เช่น leader, government, workers, economy, defectors, people, human และจากคลังข้อมูลทางภาษาดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์ในการประกอบสร้างภาพตัวแทนเกาหลีเหนือได้ กล่าวคือ ในคลังข้อมูลของประเทศสหรัฐ ฯ จะมีการนำเสนอภาพตัวแทนเกาหลีเหนือว่าเป็นศัตรูทางการเมืองและเป็นภัยคุกคามทางการเมืองทหาร ในขณะที่คลังข้อมูลของประเทศเกาหลีใต้ นอกจากจะมีการนำเสนอภาพตัวแทนเกาหลีเหนือเช่นเดียวกับคลังข้อมูลของประเทศสหรัฐ ฯ แล้วยังมีการนำเสนอภาพตัวแทนเกาหลีเหนือว่าเป็นผู้ไร้ซึ่งมนุษยธรรม ทั้งนี้จากการนำเสนอภาพตัวแทนของทั้งสองประเทศจะพบว่าจะมีการแบ่งขั้วความเป็นเขา (Them) และความเป็นเรา (Us) และปัจจัยในการประกอบสร้างภาพตัวแทนของทั้งสองประเทศนั้นจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางการเมืองและประวัติศาสตร์ที่มีต่อประเทศเกาหลีเหนือ

ผลการศึกษาของ Treske (2018) ชี้ให้เห็นว่าภาพตัวแทนที่ถูกสร้างขึ้นนั้นล้วนแต่เกิดจากปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อยู่แวดล้อมตัวผู้สร้าง เมื่อผู้สร้างที่อยู่ต่างบริบทสังคมวัฒนธรรมกันย่อมก็มีประกอบสร้างให้เห็นภาพตัวแทนของบางสิ่งที่ต่างกันไปด้วยเช่นกัน

งานวิจัยของธีระ บุษบกแก้ว (2562) เรื่อง “ภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสื่อสาธารณะ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนของผู้สูงอายุที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสื่อสาธารณะในสังคมไทย 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ และรายการโทรทัศน์ ในช่วงปี พ.ศ. 2559 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough เป็นกรอบหลักในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า มีกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทย 6 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำอ้างอิง การใช้ชนิดกระบวนการ การนิยาม การให้รายละเอียด การแนะนำ และการใช้สหบท ด้านภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทย ในวาทกรรมหนังสือพิมพ์จะเน้นภาพตัวแทนด้านลบของ

ผู้สูงอายุ มองผู้สูงอายุว่าไม่สามารถดูแลตัวเองได้ เป็นผู้พึ่งพาความช่วยเหลือจากรัฐและสังคม เป็นปัญหาและภาระที่รัฐต้องแก้ไข การข้บเน้นภาพด้านลบดังกล่าวมากเป็นพิเศษเป็นการมองภาพแบบเหมารวม ภาพดังกล่าวอาจทำให้เกิดเป็น “วาทกรรมแห่งความกลัว” ในสังคมไทย คือ ทำให้กลัวความชรา หรือปฏิเสธความแก่ชรา ขณะที่ในวาทกรรมรายการโทรทัศน์จะพยายามนำเสนอภาพด้านบวกของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเพื่อแข่งขันและปฏิเสธความคิดด้านลบของคนในสังคม กล่าวคือ มองผู้สูงอายุว่ากลุ่มทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและมีพลังร่วมสร้างสังคมได้ ภาพดังกล่าวสอดคล้องกับทิศทางของหน่วยงานรัฐ คือ เน้นให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตัวเองและทำประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อจะได้ไม่เป็นภาระของรัฐ ขณะเดียวกันก็นำเสนอภาพผู้สูงอายุเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มที่มีความสามารถช่วยสังคมไทยจึงอาจสร้างภาพเหมารวมผู้สูงอายุในบางแง่มุม แต่กระนั้นภาพตัวแทนจากสื่อทั้งสองกลุ่มก็ไม่ได้นำเสนอภาพผู้สูงอายุในฐานะ ผู้มีบทบาทสำคัญในครอบครัว เช่น บทบาทผู้ดูแลบ้านและเลี้ยงดูลูกหลาน บทบาทผู้ให้การพึ่งพา บทบาทผู้แนะนำสั่งสอน ด้านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมพบว่าวาทกรรมหนังสือพิมพ์และวาทกรรมรายการโทรทัศน์ต่างก็มีรัฐเป็นผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรม ภาพตัวแทนผู้สูงอายุที่ถูกผลิตขึ้นจึงสนองไปกับนโยบายของรัฐ ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการผลิตตัวบท ได้แก่ สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ นโยบายรัฐและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การแพทย์และสาธารณสุข แนวคิดเรื่องความกตัญญู ความอาวุโส คุณค่าของผู้สูงอายุ และอิทธิพลจากสหประชาชาติ

งานวิจัยของธีระ บุชบกแก้ว (2562) ทำให้เห็นว่าภาพตัวแทนผู้สูงอายุที่ถูกนำเสนอ คัดสรรเฉพาะบางด้านให้โดดเด่นขึ้นมา นั้นจะขึ้นอยู่กับอุดมการณ์หรือจุดยืนที่ต่างกันของผู้ผลิตวาทกรรม การตระหนักรู้ภาพตัวแทนผู้สูงอายุที่ถูกนำเสนอในวาทกรรมสื่อสาธารณะอาจทำให้เกิดความเข้าใจประเด็นผู้สูงอายุมากขึ้น

งานวิจัยของนครินทร์ สำเภากล (2562) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนบุคคลพันโทชในวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทชในสื่อสาธารณะ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนบุคคลพันโทชที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทชในสื่อสาธารณะ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 6 ชื่อฉบับ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องวารสารราชทัณฑ์ และวีดิทัศน์รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2560 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough

ผลการศึกษา ด้านกลวิธีภาษาที่ใช้นำเสนอภาพตัวแทนบุคคลพันโทฯ พบว่า ผู้ผลิตตัวบทใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนบุคคลพันโทฯจำนวน 10 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุ-ผล การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบขัดแย้ง การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข การใช้อุปลักษณ์ การใช้สำนวน การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้สหบท การใช้เสียงของบุคคลพันโทฯ และการให้รายละเอียด กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เหล่านี้สามารถประกอบสร้างภาพแทนบุคคลพันโทฯทั้งในด้านบวกและด้านลบ ภาพด้านบวก คือ บุคคลพันโทฯบางส่วนไม่ได้กระทำผิดโดยสันดาน บุคคลพันโทฯเป็นผู้ผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟูทักษะอาชีพอย่างดี บุคคลพันโทฯเป็นผู้ที่กลับตัวกลับใจแล้ว และบุคคลพันโทฯบางส่วนเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนภาพตัวแทนด้านลบ คือ บุคคลพันโทฯเป็นผู้ด้อยโอกาสที่สังคมไม่ยอมรับและประสบปัญหาการดำเนินชีวิต บุคคลพันโทฯเป็นผู้มีแนวโน้มจะกระทำผิดซ้ำ บุคคลพันโทฯเป็นผู้มีประวัติการกระทำผิด บุคคลพันโทฯเป็นบุคคลที่น่าหวาดกลัว และบุคคลพันโทฯเป็นผู้ผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟูที่ไม่มีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาด้านภาพตัวแทนทำให้เห็นว่าแม้ว่าในวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทฯก็ยังมี การนำเสนอภาพตัวแทนด้านลบแฝงอยู่ด้วย การนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าวมีส่วนในการตอกย้ำอคติที่มีต่อบุคคลพันโทฯและอาจมีผลกระทบต่อ การตอบสนองนโยบายของภาครัฐ

ผลการศึกษาของนครินทร์ สำเภาพล (2562) แสดงให้เห็นว่าแม้ในแหล่งข้อมูลที่ดูเหมือนว่าจะรับรองและยอมรับบุคคลพันโทฯอย่างวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทฯต้องการเน้นรูปภาพที่สื่อคุณลักษณะด้านบวกเพื่อสร้างการยอมรับบุคคลพันโทฯให้เกิดขึ้นในสังคม แต่ในขณะที่ผู้ผลิตตัวบทที่พยายามสร้างการยอมรับดังกล่าวนั้นก็กลับมีปัจจัยบางอย่าง เช่น ปัญหาในกระบวนการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขัง อคติเดิมในสังคม วาทกรรมอื่นที่แข่งขันกับวาทกรรมสนับสนุนนักโทษ ที่ทำให้สารที่กล่าวถึงบุคคลพันโทฯแฝงอคติต่อพวกเขา อาจเพราะเนื่องจากการกระทำผิดของบุคคลพันโทฯในอดีต จนทำให้เกิดภาพจำแบบฉบับตายตัว (Stereotype) และการตีตราของกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้

งานวิจัยของสิริภัทร เชื้อกุล (2563) เรื่อง “ภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ประกอบสร้างผ่านภาษาในวาทกรรมสื่อมวลชนและวาทกรรมสื่อภาครัฐ: การศึกษาแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ประกอบสร้างผ่านภาษาในวาทกรรมสื่อมวลชนและวาทกรรมสื่อภาครัฐ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน รายการโทรทัศน์ และข่าวประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ ช่วงปี พ.ศ. 2555-2561 โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough

ผลการศึกษา กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษามี 8 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้สัทพยางค์ การใช้ทัศนภาวะ การใช้มูลบท การปฏิเสธมูลบท การเชื่อมโยงข้อความบอกความขัดแย้ง และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ด้านการสื่อภาพตัวแทนพบว่า ภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษามี 2 ด้าน คือ ภาพด้านลบ จะนำเสนอว่าผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นบุคคลอันตรายที่มีพฤติกรรมเป็นนักเลงอันธพาล เป็นปัญหาสังคมที่ยากจะแก้ไข เป็นผู้ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ภาพด้านบวก จะนำเสนอว่าผู้เรียนอาชีวศึกษามีทักษะฝีมือ มีน้ำใจ มีความมุ่งมั่นก้าวหน้า เมื่อพิจารณาเชิงปริมาณจะพบว่าในเนื้อหาหน้าหนึ่งในวาทกรรมสื่อมวลชนเน้นนำเสนอภาพด้านลบมากกว่า ขณะที่ในเนื้อหาในวาทกรรมสื่อมวลชนจะเน้นการนำเสนอภาพด้านบวกมากกว่า ส่วนวาทกรรมสื่อภาครัฐจะเน้นนำเสนอภาพด้านบวกมากกว่า เมื่อพิจารณาเชิงคุณภาพพบว่าภาพตัวแทนด้านลบมักนำเสนอโดยใช้กลวิธีทางภาษาที่เน้นย้ำภาพด้านลบให้โดดเด่น และบางครั้งมีนำเสนอลักษณะภาพเหมารวม ส่วนการนำเสนอภาพด้านบวกบางส่วนก็สะท้อนมุมมองด้านลบของผู้เรียนอาชีวศึกษา ด้านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมพบว่าวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร พื้นที่ของการสื่อสาร ตลอดจนกลุ่มผู้รับสารทั้งในวาทกรรมสื่อมวลชนและวาทกรรมสื่อภาครัฐมีส่วนสำคัญในการประกอบสร้างภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษา อีกทั้งการนำเสนอภาพด้านลบมักถูกนำเสนอในพื้นที่ที่ผู้อ่านเข้าถึงได้ง่ายกว่าและมักได้รับความสนใจมากกว่าภาพด้านบวก ส่วนด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการผลิตตัวบท ได้แก่ สถานการณ์ด้านการอาชีวศึกษาในสังคมไทย กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา และแนวคิดในสังคมไทย ได้แก่ แนวคิดเรื่องการเป็นเจ้าของคนขายคน ค่านิยมที่มีต่อการเรียนสามัญและปริญญาบัตร บทบาทของผู้เรียนอาชีวศึกษาในเหตุการณ์สำคัญ

งานวิจัยของสิริภัทร เชื้อกุล (2563) ทำให้เห็นว่าภาพตัวแทนของผู้เรียนอาชีวศึกษาทั้งในวาทกรรมสื่อมวลชนและวาทกรรมสื่อภาครัฐถูกคัดเลือกบางด้านมานำเสนอให้โดดเด่นตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตวาทกรรม ความตระหนักรู้ดังกล่าวจะทำให้ผู้รับสารมีวิจารณญาณในการบริโภคและตีความสารอย่างรอบด้านและปราศจากอคติ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีและช่วยส่งเสริมการอาชีวศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

จากการทบทวนกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ผู้วิจัยจะสรุปภาพรวมเพื่อให้เห็นแนวทางหรือประเด็นที่งานวิจัยในกลุ่มดังกล่าวได้ศึกษาไว้ ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
กฤษดาวรรณ หงส์คารมภ์ (2543)	ภาษาศาสตร์	การวิเคราะห์วาทกรรม เกี่ยวกับภาพชนกลุ่มน้อยใน ประเทศไทย	- หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย - รายการทุ่งแสงตะวัน	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ของ Van Dijk และ Fairclough
ธีระยุทธ สุริยะ (2554)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนนักโทษประหาร ชีวิตและการประหารชีวิต	- หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง ของ Van Dijk และของ Fairclough - แนวคิดเรื่องวาทกรรม และวาทกรรมข่าว - แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ - ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการ สื่อสารของ Hymes
คชาธิป พาณิช ตระกูล (2556)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	อุดมการณ์เกี่ยวกับภาพ ตัวแทนชายรักชาย	- หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ของ Fairclough - แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ - แนวคิดเรื่องหนังสือพิมพ์ - แนวคิดเพศสภาวะและชายรักชาย - แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการ สื่อสาร ของ Hymes
ชุมพพฤทธิ์กร จิรวรรกิจ (2559)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนของผู้ให้ สัมภาษณ์ที่เรียกว่า “เซเลบริตี้”	- นิตยสารภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ของ Fairclough-แนวคิด เรื่องบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร
สุภัทร แก้วพัตร (2559)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนของคนอีสาน	- หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ของ Van Dijk และของ Fairclough - ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการ สื่อสาร ของ Dell Hymes

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
ธีระยุทธ สุริยะ (2560)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนของชาว โรฮิงญา	-หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทยออนไลน์ - สื่อออนไลน์ของ รัฐบาลไทย - สื่อออนไลน์ของ หน่วยงานด้านสิทธิ มนุษยชน	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ของ Van Dijk และของ Fairclough
สุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนผู้ชุมนุมทาง การเมือง	-พาดหัวข่าวใน หนังสือพิมพ์รายวัน	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ของ Fairclough -ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการ สื่อสาร ของ Dell Hymes -แนวคิดของผู้กระทำทางสังคม (social actor) ของ van Leeuwen -แนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการ (transitivity) ของ Halliday
Eline Treske (2018)	ภาษาศาสตร์	ภาพตัวแทนของเกาหลี เหนือ	- หนังสือพิมพ์รายวัน ของสหรัฐ ฯ - หนังสือพิมพ์รายวัน ของเกาหลีใต้	- แนวคิดเรื่อง Social representation - แนวคิดเรื่องภาษาศาสตร์คลังข้อมูล - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์-ของ Van Dijk และของ Fairclough
ธีระ บุษบกแก้ว (2561)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนของผู้สูงอายุ ไทย	-หนังสือพิมพ์รายวัน -รายการโทรทัศน์	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ของ Fairclough -แนวคิดของผู้กระทำทางสังคม (social actor) ของ van Leeuwen -แนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการ (transitivity) ของ Halliday

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
นครินทร์ สำเภาพล (2562)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนของบุคคลพันโท	- หนังสือพิมพ์รายวัน - เว็บไซต์หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง - วารสารราชทัณฑ์ - วิกิพีเดียและรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของ Fairclough
สิริภัทร เชื้อกุล (2563)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	ภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษา	- หนังสือพิมพ์รายวัน - รายการโทรทัศน์ - ข่าวประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ	- แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนของ Hall - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของ Fairclough

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่ากลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์อยู่ในสายงานภาษาศาสตร์ทั้งสิ้น ส่วนประเด็นที่ศึกษาก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจในช่วงระยะเวลาขณะที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ เรื่องนักโทษประหารชีวิตกับการประหารชาติในงานของธีระยุทธ สุริยะ (2554) เรื่องชาวโรฮิงญาในงานของธีระยุทธ สุริยะ (2560) เรื่องเกาหลีเหนือของTreske (2018) เรื่องผู้ชุมนุมทางการเมืองของสุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) เรื่องผู้สูงอายุในสังคมไทยของธีระบุษบกแก้ว (2562) หรือบางประเด็นที่ศึกษาก็จะเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจหรือสังเกตเห็นว่าในกลุ่มข้อมูลนั้นมีบางสิ่งที่น่าสนใจและสามารถต่อยอดเป็นงานวิจัยได้ ได้แก่ เรื่องอุดมการณ์ชายรักชายในหนังสือพิมพ์ในงานของคชาธิป พานิชตระกูล (2556) เรื่องผู้ให้สัมภาษณ์ที่เรียกว่า “เซเลบริตี้” ในนิตยสารในงานของชุนพทธีกร จีรวรรกิจ (2559) เรื่องคนอีสานในหนังสือพิมพ์ในงานของสุภัทรแก้วพัตร (2559) เรื่องบุคคลพันโทในสื่อสาธารณะในงานของนครินทร์ สำเภาพล (2562) และเรื่องผู้เรียนอาชีวศึกษาของสิริภัทร เชื้อกุล (2563) ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นพระสงฆ์ที่กระทำผิดในวาทกรรมข่าวนี้ก็เพราะว่าผู้วิจัยสังเกตว่าในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้น ผู้ผลิตตัวบทจะนำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและเน้นย้ำความผิดนั้นอย่างละเอียดและชัดเจน แต่กลับเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเท่านั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจต่อไปว่าเพราะเหตุใดผู้ผลิตตัวบทจึงต้องใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ดูผิวเผินเหมือนจะใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ประกอบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นทำให้เห็นผู้รับสารได้เห็นและรับรู้ได้กับภาพตัวแทนพระสงฆ์ในลักษณะที่ต่างออกไปจากในข้อมูลอื่น ๆ เช่น ในข่าวศาสนาหรือรายการธรรมะ

ด้านแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา พบว่า กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพตัวแทนโดยใช้ วากรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ใช้แหล่งข้อมูลที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น วากรรมข่าวและบทความ ในหนังสือพิมพ์ บทสัมภาษณ์และคอลัมน์ในนิตยสาร วากรรมข่าวออนไลน์ บทความจากสื่อออนไลน์ วากรรมจากสื่อภาครัฐ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแหล่งข้อมูลนั้นมีประเด็นใดที่น่าสนใจแฝง อยู่หรือไม่ และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยก็ได้เลือกศึกษาในวากรรมข่าวออนไลน์ เพราะเนื่องจากยุค สมัยปัจจุบันเป็นยุคสื่อสารไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่าง บุคคลหรือระหว่างกลุ่มบุคคลสามารถทำได้บนโลกออนไลน์ และการเผยแพร่ข้อมูลก็สามารถทำได้เร็ว กว่าในสมัยก่อน ประกอบกับในแง่การเก็บข้อมูลก็สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน วากรรมข่าวออนไลน์ ผู้ผลิตตัวบทสร้างเลือกสรรถ้อยคำเพื่อใช้ในการรายงานข่าวอย่างอิสระ ปราศจากข้อจำกัดด้านพื้นที่เหมือนในวากรรมข่าวหนังสือพิมพ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกแหล่งข้อมูลเป็น วากรรมข่าวออนไลน์ในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายด้านแนวคิดที่ใช้มาเป็นกรอบการศึกษาจะเห็นว่ากลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านภาพ ตัวแทนโดยใช้วากรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในช่วงต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าการประกอบสร้างภาพตัวแทน นั้นเกิดจากความคิดเบื้องหลังบางประการของผู้ผลิตตัวบทที่ต้องการนำเสนอบางแง่มุมของสิ่งที่ ต้องการนำเสนอ นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมก็มีผลต่อการประกอบสร้างภาพตัวแทน และ ในทางกลับกันภาพตัวแทนก็มีอิทธิพลต่อการกำหนดความเป็นไปทางสังคมวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน โดย ภาพตัวแทนที่ถูกสร้างขึ้นจะมีภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบสร้างความหมายซึ่งจะสัมพันธ์ กับความคิดความเชื่อบางประการหรือจุดประสงค์บางประการของผู้ผลิตตัวบทในแต่ละยุคสมัย ในการศึกษาครั้งนี้ก็เช่นกัน สื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตวากรรมข่าวออนไลน์ได้ใช้กลวิธีทางภาษาเป็น เครื่องมือสำคัญในการประกอบสร้างมุมมองบางมุมมองหรือภาพบางภาพสำหรับการกล่าวถึง พระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความคิดความเชื่อหรือวัตถุประสงค์บางประการกำกับอยู่ และในทาง กลับกันภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวากรรมข่าวที่ผู้ผลิตตัวบทสร้างขึ้นนั้นก็ส่งผลต่อ ความคิดความเชื่อของคนในสังคมหรือปริบททางสังคมวัฒนธรรมได้เช่นกัน ส่วนแนวคิดเรื่อง วากรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และแนวคิดอื่น ๆ ผู้วิจัยจะกล่าวรวมกันในหัวข้อ 2.2.3 กลุ่มงานวิจัยที่ ศึกษาด้านวากรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่อไป

2.2.3 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

2.2.3.1 กลุ่มงานวิจัยสายภาษาศาสตร์

งานวิจัยของ **ชนกพร พัวพัฒนกุล (2548)** เรื่อง “*อุดมพรรณเกี่ยวกับ ‘เขมร’ ในปริจเฉทหนังสือพิมพ์ไทย: กรณีเหตุจลาจลเผาสถานทูตไทยในกัมพูชา พ.ศ. 2546*” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมพรรณเกี่ยวกับเขมรและศึกษาอุดมพรรณเกี่ยวกับเขมรที่ปรากฏในปริจเฉทหนังสือพิมพ์ กรณีเหตุการณจลาจลในกัมพูชา พ.ศ. 2546 ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough และแนวคิดเรื่องบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยเลือกศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 5 ชื่อฉบับ ตั้งแต่ช่วงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2546 ถึง 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ผลการศึกษา ด้านกลวิธีทางภาษาสื่ออุดมพรรณ พบว่า หนังสือพิมพ์ใช้กลวิธีทางภาษาในการสื่ออุดมพรรณเกี่ยวกับเขมร 9 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำ การใช้สมญานาม โครงสร้างทางวาทศิลป์ การใช้ข้อสมมติเบื้องต้นเป็นเครื่องมือ การใช้รูปประโยคกรรม การอ้างถึงคำกล่าวของบุคคลอื่น การใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการตัดและเน้นข้อความ ด้านอุดมพรรณเกี่ยวกับเขมร พบว่า กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในข้างต้นนี้จะนำเสนอภาพของเขมรว่าเป็นเขมรมีความป่าเถื่อน เขมรต้องพึ่งไทย เขมรไร้ใจไม่ได้ เขมรด้อยปัญญา และเขมรเป็นศัตรูของชาติ ซึ่งสะท้อนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับอุดมพรรณความเป็นชาติ นำไปสู่ความเป็น “ชาติเรา” และ “ชาติเขา” และมองว่า “ชาติเรา” อยู่เหนือกว่า “ชาติเขา” รวมไปถึงอุดมพรรณเรื่องความสำนึกร่วมของความเป็นชาติของคนไทย

ผลการศึกษาของชนกพร พัวพัฒนกุล (2548) ซึ่งให้เห็นว่ากลวิธีทางภาษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการผลิตและถ่ายทอดความคิดความเชื่อบางประการไปยังผู้รับสารได้รับรู้ โดยในงานนี้จะแสดงให้เห็นถึงการใช้กลวิธีทางภาษาในการผลิตและถ่ายทอดอุดมการณ์ชาตินิยมและอุดมการณ์สำนึกร่วมความเป็นชาติไปยังการรับรู้ของคนไทย

งานวิจัยของ **เพ็ญภา คล้ายสิงห์โต (2553)** เรื่อง “*อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทย: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์*” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การจัดเรียงข้อความ การสร้างประโยค และการใช้คำที่ปรากฏในพาดหัวข่าวอาชญากรรมตามเพศของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ และวิเคราะห์อุดมการณ์ทางเพศสภาพที่แฝงอยู่ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ตามแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough โดยใช้ข้อมูลจาก

พาดหัวข่าวอาชญากรรมจำนวน 1,815 ข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2550

ผลการศึกษา ด้านรูปภาษาในพาดหัวข่าว พบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีโครงสร้างพาดหัวข่าวทั้งหมด 13 รูปแบบ โครงสร้างที่ปรากฏมากที่สุดคือการนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรง รูปแบบโครงสร้างที่ปรากฏมากเป็นอันดับสองแสดงให้เห็นถึงการเลือกนำเสนอข้อมูลรองในอนุภาคแรกของพาดหัวข่าวต่างกันไปตามเพศของผู้กระทำและถูกกระทำ เช่น ในข่าวผู้ชายกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง จะมีการนำเสนอข้อมูลกระบวนการตำรวจในรูปแบบ “กระบวนการตำรวจ+ความรุนแรง” มากเป็นอันดับสองและมีสัดส่วนมากกว่าข่าวกลุ่มอื่น ต่างกับข่าวผู้หญิงกระทำความรุนแรงต่อผู้ชาย ที่จะนำเสนอสาเหตุความรุนแรงในรูปแบบ “สาเหตุความรุนแรง+ความรุนแรง” ส่วนการศึกษาในระดับคำ พบว่า หนังสือพิมพ์จะมีการใช้การอ้างถึงผู้ชาย โดยเลือกใช้ประเภทของคำแทนบุคคลแตกต่างกันตามสถานะและเพศผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ต่างกับการอ้างอิงผู้หญิงที่หนังสือพิมพ์จะเลือกใช้คำแทนบุคคลประเภทเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าอยู่ในสถานะผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ ด้านภาคปฏิบัติทางวาทกรรม พบว่า ข่าวอาชญากรรมจะให้ความสำคัญกับการรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท และเน้นนำเสนอข่าวเพื่อกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่าน เช่น การแต่งเติมสีสันในข่าวเพื่อให้ผู้อ่านสนใจ ด้านภาพสะท้อนอุดมการณ์ทางเพศสภาพ พบว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ตอกย้ำ ผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางเพศสภาพในหัวข่าวอาชญากรรม เช่น การตอกย้ำเรื่องคุณลักษณะ พฤติกรรม และบทบาททางเพศ และอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

ผลการศึกษาเพื่อคุณภาพ คล้ายสิ่งหีโต (2553) แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการตอกย้ำค่านิยมหรือความคิดความเชื่อบางประการของคนในสังคมให้คงอยู่ กล่าวคือ พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์นอกจากจะรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นสังคมแล้วยังตอกย้ำความคิดความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมและคุณลักษณะทางเพศของผู้ชายและผู้หญิง รวมไปถึงบทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงภายใต้อุดมการณ์ทางเพศสภาพผ่านการรายงานข่าว

งานวิจัยของ **นิติพงศ์ พิเชฐพันธ์ (2553)** เรื่อง “วาทกรรมเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ. 2551 จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์เกี่ยวกับเขมรและไทยในวาทกรรม

เหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ. 2551 ตามแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 9 ชื่อฉบับ ในช่วงปีพ.ศ. 2551

ผลการศึกษา ด้านกลวิธีทางภาษา พบว่า ในหนังสือพิมพ์จะมีการใช้กลวิธีภาษาเพื่อนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับไทยและเขมรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก คือ กลวิธีทางภาษาด้านอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ซึ่งได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้มูลบท การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน และการกล่าวอ้างเพื่อสร้างสทบท และกลุ่มที่สองคือกลวิธีทางภาษาด้านการเรียบเรียงความซึ่งได้แก่การใช้โครงสร้างของเรื่องเล่า และด้านการสื่ออุดมการณ์ พบว่า กลวิธีภาษาต่าง ๆ นำมาเสนอชุดความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับไทยและเขมร ได้แก่ เขมรมักสร้างปัญหาให้แก่ไทย เขมรใช้เล่ห์เพทุบาย ไทยดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ ไทยเปลื้องปล้ำให้แก่เขมร หากตีความหมายของคำศัพท์ที่พบในความถี่สูงอาจตีความให้เห็นถึงชุดความคิดที่ว่า ไทยเหนือกว่าเขมร กล่าวคือ แม้ว่าไทยจะเปลื้องปล้ำให้แก่เขมร แต่ไทยก็มีคุณธรรมสูงกว่าเขมร เนื่องจากไทยดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ในขณะที่เขมรใช้เล่ห์เหลี่ยม

ผลการศึกษาของนิติพงศ์ พิเชฐพันธ์ (2553) แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ในฐานะผู้ส่งสารและตัวแทนของรัฐได้นำเสนออุดมการณ์ความเป็นชาติในการนำเสนอภาพลบบางประการให้แก่คู่พิพาทระหว่างประเทศ และนำเสนอภาพบวกบางประการให้แก่ตนเอง เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ฝ่ายตนเอง

งานวิจัยของ **Castello (2015)** เรื่อง *“Discursive Representation of Migrants as Victims and Perpetrators in the British Press: A Corpus-Assisted Discourse Analysis”* มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอผู้อพยพในวาทกรรมข่าวหนังสือพิมพ์ของประเทศอังกฤษที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ตอนกระบวนกรเข้าสู่การเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปใน ค.ศ. 2004 ของประเทศบัลแกเรีย โรมาเนีย และสโลวัก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชนกลุ่มน้อยในทั้งสามประเทศได้เข้าอพยพไปอยู่หลายประเทศในสหภาพยุโรปโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอังกฤษ โดยจะเก็บข้อมูลจากข่าวจำนวน 286 ตัวบท ใช้แนวคิดเรื่องภาษาศาสตร์คลังข้อมูล (Corpus Linguistics) และแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ Van Dijk และของ Fairclough

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ผลิตตัวบทใช้กลวิธีทางภาษาในการประกอบสร้างภาพตัวแทนทั้งสิ้น 6 กลวิธี คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำที่ปรากฏร่วมกัน (Collocation and co-occurrence) การใช้ผู้กระทำทางสังคม (Social Actor) การใช้คำอ้างถึงจำนวน (Figures) การใช้คำพาดหัว (Headline)

การใช้คำอ้างอิงเชื้อชาติ ถิ่นกำเนิด และกลุ่มชน (Nationality location and community) และการใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับการโต้ตอบด้วยกำลัง (Force interaction) และการใช้อุปสรรคที่สะท้อนมนโอุปสรรค [ผู้อพยพคือเหยื่อ] [ผู้อพยพคือภัยทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้] [ผู้อพยพคือผู้ไร้อารยธรรมและไร้ศีลธรรม] [ผู้อพยพคือผู้มีความเป็นมนุษย์ต่ำ (Subhuman)] [ผู้อพยพคือศัตรู] [ผู้อพยพคือปัญหาที่ซับซ้อน] และ [ผู้อพยพคือผู้ใช้ความรุนแรงเพื่อข้อเรียกร้องทางการเมือง (terrorism)] โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อพยพชาวโรมาเนียถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของปัจเจกที่เป็นพลเมืองชาวอังกฤษ และเป็นปัญหาในการจัดระเบียบทางสังคมภายในประเทศอังกฤษ จากกลวิธีทางภาษาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการจัดระเบียบทางสังคมและการลงโทษทางอาญาที่เข้มข้นมากขึ้นต่อผู้อพยพ แสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทได้สร้างความเป็นอื่นให้แก่กลุ่มผู้อพยพ

ผลการศึกษาของ Castello (2015) แสดงให้เห็นว่าการประกอบสร้างภาพตัวแทนผู้อพยพในวาทกรรมข่าวหนังสือพิมพ์อังกฤษนั้นจะสอดคล้องไปกันกับจุดยืนทางการเมืองของสำนักพิมพ์

งานวิจัยของ Nu'ma (2018) เรื่อง “A critical discourse analysis of Time magazine article ‘when Buddhists go bad’” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในบทความ when Buddhists go bad และเพื่อศึกษาผลกระทบของอำนาจและอุดมการณ์ดังกล่าวที่มีต่อผู้คนส่วนน้อยในสังคม โดยใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ ของ Van Dijk และของ Fairclough และแนวคิดเกี่ยวกับข่าว

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ผลิตตัวบทได้ถ่ายทอดภาพ (image) ของชาวพุทธและนำเสนออุดมการณ์ที่เกี่ยวกับชาวพุทธในฐานะกลุ่มที่มีอำนาจเหนือกว่าในการโน้มน้าวและใช้การเล่นคำมากกว่าการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เห็นได้จากการใช้พาดหัวบทความเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ในส่วนเรื่องอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ พบว่า อำนาจที่แฝงอยู่ในบทความนั้นคืออำนาจของกลุ่มชนที่เหนือกว่า โดยผู้ผลิตตัวบทชี้ให้เห็นว่าชาวพุทธถือเป็นกลุ่มชนส่วนใหญ่ที่แข็งแกร่งที่สุดในเมียนมาร์ ศรีลังกา และตอนใต้ของไทย นอกจากนี้ผู้ผลิตตัวบททำให้เห็นว่าชาวพุทธได้จำกัดพื้นที่ให้ผู้คนส่วนน้อยในสังคมอยู่ร่วมกัน อีกทั้งอำนาจดังกล่าวเป็นส่วนที่สนับสนุนการต่อสู้กับคนส่วนน้อยจากดินแดนของชาวพุทธที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ ผู้คนส่วนน้อยที่ได้รับผลกระทบได้แก่ชาวมุสลิมและชาวยิวที่อยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว อันแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์การเหยียดเชื้อชาติที่แฝงอยู่ในสังคม ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้คนส่วนน้อยสังคมนั้นคือการใช้ความรุนแรง การสังหารหมู่ และการเลือกปฏิบัติ ผล

การศึกษาแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้คนส่วนน้อยที่มีการถูกกระทำแบบเลือกปฏิบัติจากคนส่วนใหญ่ในสังคมที่นับถือศาสนาพุทธ

ผลการศึกษาของ Nu'ma (2018) แสดงให้เห็นถึงอำนาจหรืออุดมการณ์ของผู้ที่เหนือกว่าในการบังคับหรือครอบงำการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้ที่ด้อยกว่า โดยการนำความต่างของการนับถือศาสนามาเป็นอำนาจที่เหนือกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง

2.2.3.2 กลุ่มงานวิจัยสายนิเทศศาสตร์

งานวิจัยของ **สาธิตา ตระกูลโชคเสถียร (2553)** เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชนและการถอดรหัสความหมายในข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร มุ่งศึกษาข่าวอาชญากรรม 3 กรณีศึกษา ได้แก่ ข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขยาเสพติด โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์อาชญากรในเชิงลึก โดยใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และของ Fairclough ทฤษฎีตีตรา แนวคิดเรื่องการเข้ารหัสและการถอดรหัส (Encoding-Decoding) และแนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการข่าวอาชญากรรม

ผลการศึกษาด้านการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับกรณีศึกษาข่าวทั้ง 3 กรณี พบว่า ในแต่ละกรณีศึกษาจะมีวาทกรรมหลักและวาทกรรมรองที่ปรากฏในข่าวอาชญากรรมที่ได้รับอิทธิพลจากอุดมการณ์หลักและอุดมการณ์รองในสังคม กล่าวคือ กรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง ปรากฏวาทกรรมหลัก คือ วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ วาทกรรมรอง คือ วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า ภายใต้อุดมการณ์หลัก คือ อุดมการณ์ผิวเดียวเมียวเดียว และอุดมการณ์รอง คือ อุดมการณ์ทุนนิยม กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ปรากฏวาทกรรมหลัก คือ วาทกรรมนักเรียนอาชีวะ คือ ปัญหาสังคม วาทกรรมรอง คือ วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชน และวาทกรรมรัฐ คือ ผู้จัดการปัญหา ภายใต้อุดมการณ์หลัก คือ อุดมการณ์ชนชั้นทางการศึกษา และอุดมการณ์รอง คือ อุดมการณ์ต่อต้านฟิสิกส์และอุดมการณ์ระบบอุปถัมภ์ และกรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขยาเสพติด ปรากฏวาทกรรมหลัก คือ วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือ ต้นเหตุของปัญหาขยาเสพติด และวาทกรรมรอง คือ วาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เปี่ยงเบน ภายใต้อุดมการณ์หลัก คือ อุดมการณ์แบ่งแยกเชื้อชาติ และอุดมการณ์รอง คือ อุดมการณ์ต่อต้านฟิสิกส์

ส่วนด้านการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากรจะให้ความหมายภายใต้อุดมการณ์ที่ถูกหล่อหลอมมาจากประสบการณ์ตรงและบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่แวดล้อมตน ส่งผลให้ความหมายที่เกิดขึ้นเกิดจากการตีความของอาชญากรต่างไปจากความหมายภายใต้อุดมการณ์หลักที่สื่อมวลชนนำเสนอ กล่าวคือ กลุ่มบุคคลอาจถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากยังยึดหลักและปฏิบัติตามค่านิยมของวัฒนธรรมที่ตนสังกัดอยู่ ตัวอย่างเช่น ชาวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง จะมีการนำเสนออุดมการณ์ผิวเดียวเมียวเดียว ในขณะที่อาชญากรกลับสร้างอุดมการณ์ความอึดตัวและเบื้อหน่ายในชีวิตคู่ ทำให้ผู้กระทำผิดต้องแก้ไขปัญหาด้วยการมีกิจกรรมทางเพศแบบสวิกกิ้งเพื่อความสุขสนุกสนานในชีวิตคู่ ทำให้บุคคลเหล่านี้ถูกสังคมมองว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปโดยปริยาย

ผลการศึกษาของสาริตา ตรีภูลโชคเสถียร (2553) แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้สร้างและผลิตซ้ำอุดมการณ์ในสังคมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่ากัน เพื่อให้บุคคลที่เป็นปกติมีอำนาจเหนือกว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมกระแสหลักในที่นี้หมายถึงอาชญากรและการนำเสนออุดมการณ์ผ่านการนำเสนอข่าวอาชญากรรม จึงทำให้เกิดภาพจำแบบฉบับตายตัว (stereotype) ของอาชญากรว่าเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายและพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันเนื่องมาจากการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม

งานวิจัยของเกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554) เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมข่าวว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 20 กันยายน ถึง 2 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough และแนวคิดเกี่ยวกับข่าว

ผลการศึกษา ด้านการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้งสามฉบับมีการใช้วาทกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ไปในทำนองเดียวกัน สามารถสรุปออกมาเป็นวาทกรรมข่าวได้เป็น 7 ชุด ได้แก่ วาทกรรมเรื่องเหตุการณ์ 19 กันยายน 2549 วาทกรรมเรื่องการสร้างความชอบธรรม วาทกรรมเรื่องการควบคุม วาทกรรมเรื่องการทุจริต วาทกรรมเรื่องการแต่งตั้งรัฐมนตรี วาทกรรมเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญ และวาทกรรมเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจ ด้านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมผ่านกระบวนการผลิตและบริโศกต์วาทกรรมระหว่างหนังสือพิมพ์ในฐานะผู้ส่งสารกับผู้อ่านข่าวในฐานะผู้รับสาร พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกลวิธีการสื่อสารที่เน้นเนื้อหาการเมืองและเนื้อหาเชิงร่ำอาารมณณ์ผู้อ่าน ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนเน้นการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองเป็นสำคัญ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันก็จะมุ่งสื่อความหมายแก่ฝ่ายรัฐบาลในขณะนั้นในเชิงลบ ส่วนวิถี

ปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม พบว่า เหตุการณ์ที่มีผลต่อการสร้างวาทกรรมรัฐประหาร 19 กันยายน 249 คือ เหตุการณ์การต่อสู้ระหว่างข้าอำนาจเก่าและใหม่ ตลอดจนเงื่อนไขทางสถาบันว่า หนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอความจริงสู่สังคมภายใต้หลักการของคุณค่าข่าวที่สะท้อนผ่านกลวิธีการสื่อความหมายของข่าวในหนังสือพิมพ์ รวมไปถึงเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์การเมือง กล่าวคือ ความเป็นเจ้าของธุรกิจจำเป็นต้องผลิตข่าวให้เป็นสินค้าที่มุ่งตอบสนองแก่กลุ่มเป้าหมาย

ผลการศึกษาของเกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554) ชี้ให้เห็นว่าข่าวที่แฝงไปด้วยอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์ถ่ายทอดออกมา นั้นแท้ที่จริงแล้วขึ้นอยู่กับอำนาจของหนังสือพิมพ์ในการเลือกสรร กระตุ้น เน้นย้ำให้ผู้อ่านรับรู้ในสิ่งที่หนังสือพิมพ์ในฐานะผู้ส่งสารส่งไป รวมไปถึงอุดมการณ์ของเจ้าธุรกิจที่จะต้องทำธุรกิจเพื่อหวังผลกำไร เป็นผลให้อำนาจของผู้ผลิตสร้างข่าวจึงจะต้องผลิตให้ตรงใจแก่ผู้อ่าน พร้อมทั้งใช้อำนาจแห่งการผลิตและถ่ายทอดความคิดเพื่อครอบงำผู้อ่านอย่างแยบยล

งานวิจัยของธนวัตร มัททวิวงศ์ (2559) เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการ *คืนความสุขให้คนในชาติ*” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวบท วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม วิธีปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรม โดยอาศัยแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough ใช้กลุ่มข้อมูลคือรายการ *คืนความสุขให้คนในชาติ* ที่ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 และการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มผู้ผลิตรายการและผู้รับสาร และแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์นอกจากแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough แล้วยังมีแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง แนวคิดเรื่องการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง และแนวคิดเรื่อง *เข้ารหัสและการถอดรหัสสาร*

ผลการศึกษา ด้านการวิเคราะห์ตัวบท พบว่า รายการ *คืนความสุขให้คนในชาติ* นำเสนอวาทกรรมทั้งสิ้น 5 ชุด ได้แก่ วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมการปราบปรามการทุจริต และวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนวิธีปฏิบัติทางวาทกรรม พบว่า ในแง่การสร้างตัวบท ผู้นำที่ใช้อำนาจรัฐจะสั่งการจนเกิดกระบวนการผลิตวาทกรรมที่แฝงไปด้วยอุดมการณ์สื่อสารไปยังประชาชนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ตนเอง ส่วนในแง่การบริโภคตัวบท ระบบความคิดผู้รับสารมีทั้งที่คล้อยตามและไม่คล้อยตาม เนื่องจากการตีความบนพื้นฐานประสบการณ์ความเชื่อของบุคคลที่ต่างกัน และส่วนวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม พบว่า บริบทของสังคมในช่วงก่อนและหลังการควบคุมอำนาจของ

คสช. เป็นเหตุให้เกิดการผลิตตัวบทในวาทกรรมผ่านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และเป็นการย้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับปริบททางสังคมในช่วงเวลานั้น

ผลการศึกษาของธนวัตร มัททวิวงศ์ (2559) แสดงให้เห็นว่าคณะรัฐบาลที่มาจากพรรค รัฐประหารนั้นจะใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองผ่านการใช้วาทกรรมต่าง ๆ ที่ส่งไปยังประชาชนในฐานะผู้รับสาร และเพื่อสร้างแรงสนับสนุนและความเชื่อความศรัทธาจากประชาชนต่อตนเอง

จากการทบทวนกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ผู้วิจัยจะสรุปภาพรวมเพื่อให้เห็นแนวทางหรือประเด็นที่งานวิจัยในกลุ่มดังกล่าวได้ศึกษาไว้ ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
ชนกพร พัวพัฒนกุล (2548)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	อุดมการณ์เกี่ยวกับเขมรในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์จลาจลเผาสถานทูตไทยในกัมพูชา พ.ศ. 2546	หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough - แนวคิดเรื่องบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชน
เพ็ญภา คล้ายสิงห์โต (2553)	ภาษาศาสตร์	อุดมการณ์เพศสภาพในวาทกรรมข่าวอาชญากรรม	หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Fairclough
นิติพงศ์ พิเชฐพันธ์ (2553)	ภาษาไทย (ภาษาศาสตร์)	อุดมการณ์ในวาทกรรมข่าวเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ. 2551	หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk
Castello (2015)	ภาษาศาสตร์	การนำเสนอผู้อพยพในวาทกรรมข่าว	หนังสือพิมพ์ในอังกฤษ	- แนวคิดเรื่องภาษาศาสตร์คลังข้อมูล - แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และ Fairclough
Nu'ma (2018)	ภาษาศาสตร์	อำนาจและอุดมการณ์เกี่ยวกับพุทธศาสนา	บทความ when Buddhists go bad ในนิตยสาร Time	- แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และ Fairclough - แนวคิดเกี่ยวกับข่าว

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์
สาธิตา ตระกูล โชคเสถียร (2553)	นิเทศศาสตร์	การวิเคราะห์วาทกรรมข่าว อาชญากรรมและการถอดรหัสข่าว อาชญากรรม	-หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย -การสัมภาษณ์อาชญา กร	- แนวคิดเรื่องวาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ Van Dijk และ Fairclough - ทฤษฎีตีตรา - แนวคิดเรื่องการเข้ารหัส และการถอดรหัสสาร - แนวคิดเรื่องกระบวนการ ผลิตรายการข่าวอาชญากรรม
เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554)	นิเทศศาสตร์	การวิเคราะห์วาทกรรมข่าว เหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549	หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย	- แนวคิดเรื่องวาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของ Fairclough - แนวคิดเกี่ยวกับข่าว
ธนวัตร มัททวิวงศ์ (2559)	นิเทศศาสตร์	การวิเคราะห์วาทกรรมในรายการ คืนความสุขให้คนในชาติ	-รายการคืนความสุขให้ คนในชาติ - สัมภาษณ์ผู้ผลิต รายการและผู้ชม รายการ	-แนวคิดเรื่องวาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของ Fairclough -แนวคิดต่อคุณธรรมทาง การเมือง - แนวคิดเรื่องการสร้าง ความชอบธรรมกับการ แทรกแซงทางการเมือง - แนวคิดเรื่องเข้ารหัสและ การถอดรหัสสาร

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่ากลุ่มงานที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีประเด็นหรือหัวข้อที่ศึกษาหลากหลาย เช่น ประเด็นเรื่องการเมือง ประเด็นเรื่องเพศสภาพ ประเด็นเรื่องศาสนา ประเด็นเรื่องชาติพันธุ์ เป็นต้น อีกทั้งแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ก็มีความหลากหลายเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการโทรทัศน์ ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นสื่อสาธารณะที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่ายและสะดวก

งานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์สายนิเทศศาสตร์กับสายภาษาศาสตร์จะแตกต่างกันในแง่แนวทางการศึกษาและการเลือกใช้แนวคิดรองในการศึกษา กล่าวคือ กลุ่มงานสายนิเทศศาสตร์จะมีแนวทางการศึกษาเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยจะเน้นศึกษากระบวนการผลิตตัวบทว่าใครเป็นผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรมเหล่านั้น ตลอดจนการบริโภคและตีความตัวบทว่าประชาชนในฐานะผู้รับสารเข้าใจและรับรู้

วาทกรรมเหล่านั้นมาน้อยเพียงไร และการศึกษาปริบททางสังคมวัฒนธรรมว่ามีอุดมการณ์ใดบ้างที่จะมีอิทธิพลต่อการผลิตวาทกรรมของสื่อมวลชน ส่วนการศึกษาการใช้ภาษาในฐานะวาทกรรมจะเป็นเรื่องรอง ในขณะที่กลุ่มงานวิจัยสายภาษาศาสตร์จะมุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ว่าถ่ายทอดผ่านกลวิธีทางภาษาที่ผู้ผลิตตัวบทเลือกใช้ว่าเป็นอย่างไร และจะศึกษาเรื่องกระบวนการผลิตและบริโภควาทกรรมเป็นเรื่องรอง อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่าในขั้นตอนการวิเคราะห์เรื่องการผลิตและบริโภควาทกรรมนั้นก็จะมีแนวคิดรองมาช่วยวิเคราะห์ต่างกันในกลุ่มงานวิจัยทั้งสองกลุ่ม กล่าวคือ ในกลุ่มงานวิจัยสายนิเทศศาสตร์จะใช้แนวคิดเรื่องเข้ารหัสและการถอดรหัสสาร ซึ่งข้อมูลจะได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ส่งสารและผู้รับสาร เช่น ในงานวิจัยของสาธิตา ตระกูลโชคเสถียร (2553) และงานของธนวัตร มัททวิวงศ์ (2559) ในขณะที่กลุ่มงานวิจัยสายภาษาศาสตร์จะใช้ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมในปริบทการสื่อสาร เช่น งานวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2554) งานวิจัยของสุภัทร แก้วพัตร (2559) งานวิจัยของสุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) และงานวิจัยของสิริภัทร เชื้อกุล (2563) เป็นต้น อย่างไรก็ตามกลุ่มงานวิจัยทั้งสองกลุ่มต่างก็ศึกษาทั้งในมิติการใช้ภาษา การผลิตและบริโภควาทกรรม และปริบทสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเหมือนกัน แต่มีการเน้นส่วนที่ศึกษาต่างกัน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดรองอื่น ๆ อีกมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ซึ่งจะขึ้นอยู่กับประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ กลุ่มข้อมูลที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ และสายงานของตัวผู้ทำวิจัยเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายภาษาศาสตร์ก็จะมีแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาอย่างละเอียด เช่น แนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคม (social actor) ของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) และแนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการ (transitivity) ของฮัลลiday Halliday (1994) โดยแนวคิดทั้งสองจะปรากฏอยู่ในงานของวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2560) งานวิจัยของสุจิตรา แซ่ลิ้ม (2561) และงานวิจัยของธีระบุษบกแก้ว (2562) ผู้วิจัยจะพิจารณาแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาของงานวิจัยทั้งสามนี้อย่างละเอียด เพราะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยก็ได้ใช้แนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคมและแนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการเป็นแนวทางหนึ่งในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยกัน

ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำประเด็นต่าง ๆ ในกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มาปรับใช้และประยุกต์ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำในวาทกรรมข่าวออนไลน์

2.2.4 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ

2.2.4.1 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์กับความคาดหวังของพุทธศาสนิกชน

งานวิจัยของนฤมล เวียงสารวิณ (2533) เรื่อง “ลักษณะของพระสงฆ์ไทยที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานครและชัยภูมิ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของพระภิกษุที่พุทธศาสนิกชนไทยพึงประสงค์ และเปรียบเทียบลักษณะของพระภิกษุที่พุทธศาสนิกชนพึงประสงค์ในกรุงเทพฯ ฯ และชัยภูมิ ตลอดจนศึกษาปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดและการคาดหวังในบทบาทและลักษณะของพระภิกษุไทยของพุทธศาสนิกชน แนวทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการใช้แบบสอบถามพระสงฆ์และฆราวาสในเขตกรุงเทพฯ ฯ และชัยภูมิจำนวน 600 คน

ผลการศึกษาด้านการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร พบว่า ในพระไตรปิฎกและอรรถกถากล่าวว่าลักษณะพึงประสงค์ของพระภิกษุในพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธองค์กำหนดให้ภิกษุมีความรู้ทางธรรมะอย่างถูกต้องและชัดเจน และปฏิบัติทางพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ด้านการตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯ ฯ ต้องการลักษณะพระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ต้องการให้พระภิกษุมีความรู้ทางโลกและทางธรรมเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะปรับตนเองให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบันได้ดี อันจะส่งผลทำให้การเทศนาสั่งสอนและเผยแผ่พระธรรมทำได้ดียิ่งขึ้นทันกับความเปลี่ยนแปลงไปในสังคม ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและเชื่อถือในตัวพระสงฆ์มากขึ้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างในชัยภูมิต้องการพระสงฆ์ที่เป็นพระนักปฏิบัติ คือ ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และนำเอาหลักการปฏิบัติมาสั่งสอนหรือช่วยเหลือประชาชนในด้านเป็นที่พึงจิตใจแก้ปัญหาให้แก่ชุมชน

ผลการศึกษาของนฤมล เวียงสารวิณ (2533) แสดงให้เห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ในสายตาของประชาชนคือการทำพระสงฆ์สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยยึดถือหลักปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด อันจะช่วยให้สถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ยั่งยืนและดำรงอยู่ได้ในสังคม

งานวิจัยของพระมหาพนม เนี่ยวกุล (2544) เรื่อง “ความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทหลักและบทบาทรองของพระสงฆ์ในปัจจุบัน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วน

บุคคลกับความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน โดยเก็บข้อมูลด้วยการทำแบบสอบถามพุทธศาสนิกชนที่มาบำเพ็ญบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีจำนวน 150 ชุด

ผลการศึกษา ด้านความคาดหวังของกลุ่มประชาชนต่อบทบาทพระสงฆ์ แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บทบาทหลักและบทบาทรอง บทบาทหลัก ได้แก่ ความหวังต่อบทบาทหลักของพระสงฆ์ในด้านการเป็นผู้นำด้านจิตใจ พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้พระสงฆ์เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากที่สุด รองลงมาคือต้องการให้พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติธรรมตามหลักธรรมคำสอนและความคาดหวังต่อบทบาทหลักของพระสงฆ์ในด้านการเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้พระสงฆ์มีบทบาทในการจัดอบรมค่ายคุณธรรมให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปขึ้นภายในวัดมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้พุทธศาสนิกชนมีคุณธรรมมากขึ้นอันเป็นผลให้พุทธศาสนามั่นคง รองลงมาคือต้องการให้พระสงฆ์เป็นผู้ให้ความคิดคติสอนใจในการดำเนินชีวิต ส่วนบทบาทรอง ได้แก่ ความคาดหวังต่อบทบาทรองของพระสงฆ์ในด้านการสงเคราะห์ พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้พระสงฆ์สงเคราะห์ต่อบุตรหลานชาวบ้านที่ยากจนด้วยปัจจัยสี่มากที่สุด รองลงมาคือพระสงฆ์ควรให้ชาวบ้านหิวยืมของใช้ต่าง ๆ ภายในวัดเมื่อชุมชนมีงาน ความคาดหวังต่อบทบาทรองของพระสงฆ์ในด้านการรักษาพยาบาล พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้การเทศนาตามหลักพระธรรมเป็นเครื่องมือในการรักษาพยาบาลทางด้านจิตใจมากที่สุด รองลงมาคือต้องการให้พระสงฆ์เป็นตัวอย่างในการรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรค ความคาดหวังต่อบทบาทรองของพระสงฆ์ในการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้พระสงฆ์ได้เข้าไปช่วยกระทรวงศึกษาธิการในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือต้องการให้พระสงฆ์สามารถชี้แจงให้เยาวชนและบุคคลอื่นเข้าใจในชีวิตมากขึ้น และความคาดหวังต่อบทบาทรองของพระสงฆ์ในด้านการพัฒนาชุมชน พบว่า กลุ่มประชากรต้องการให้พระสงฆ์ช่วยให้ชาวบ้านร่วมแรงร่วมใจกันอย่างดีอันจะนำไปสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งมากที่สุด รองลงมาคือต้องการให้พระสงฆ์ช่วยส่งเสริมการสร้างสาธารณสมบัติเพื่อเป็นจุดรวมแห่งความสามัคคีของชุมชน ส่วนด้านความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อความคาดหวังต่อบทบาทหลักและบทบาทรองของพระสงฆ์ในระดับปานกลางเท่ากัน

ผลการศึกษาพระมหาพนม เนี้ยวกุล (2544) แสดงให้เห็นว่าพุทธศาสนิกชนไม่ได้มีความคาดหวังต่อพระสงฆ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศาสนาและความเชื่อเพียงเท่านั้น ยังมีความคาดหวังต่อ

พระสงฆ์ในต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกั่วิถีชีวิตและสังคม อันจะทำให้เห็นว่าพระสงฆ์เป็นบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นแบบอย่างในเกือบทุกด้านของพุทธศาสนิกชน

2.2.4.2 กลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์กับกระบวนการยุติธรรม

งานวิจัยของคณาจารย์ วีระวงษ์ (2554) เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับพระสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักพระธรรมวินัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผิดทางอาญากับความคิดตามพระธรรมวินัย แนวทางการศึกษาจะเป็นการวิจัยทางเอกสารทั้งหมดจากพระไตรปิฎก กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ และอื่น ๆ โดยนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ วิธีการลงโทษทั้งตามพระธรรมวินัยและตามข้อกฎหมาย

ผลการศึกษา พบว่า การที่พระสงฆ์กระทำผิดนั้น อาจเป็นไปได้ทั้งการกระทำผิดตามพระธรรมวินัยอย่างเดียว หรือกระทำผิดตามข้อกฎหมายอย่างเดียว หรือกระทำผิดทั้งสองอย่างเลยก็ได้ โดยความผิดตามพระธรรมวินัยขั้นร้ายแรงที่สุดคือต้องอาบัติปาราชิก ซึ่งบางกรณีก็เป็นความผิดตามข้อกฎหมายอยู่แล้ว เช่น การลักทรัพย์ การฆ่ามนุษย์ แต่บางกรณีก็เป็นความผิดร้ายแรงตามพระธรรมวินัยแต่ในทางกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าเป็นความผิดไว้อย่างชัดเจน เช่น การเสพเมถุน กระบวนการลงโทษทางพระธรรมวินัยก็จะเป็นเรื่องของคณะสงฆ์ซึ่งมีขั้นตอนจากหนักไปเบา กล่าวคือ การขาดจากความเป็นพระสงฆ์ทันที หรือเป็นเพียงแค่การปลงอาบัติแต่ยังมีความเป็นพระสงฆ์อยู่ ส่วนความผิดที่ต้องปาราชิกนั้น พระสงฆ์รูปนั้นจะขาดจากความเป็นพระทันที ถ้ายังครองผ้าเหลืองอยู่นั้นก็จะถือว่าแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ซึ่งก็จะมีความผิดทางอาญา และถ้าพระสงฆ์กระทำผิดที่ต้องอาบัติปาราชิกอันเป็นความผิดตามข้อกฎหมายด้วยจะต้องมีกระบวนการทางกฎหมายมาลงโทษพระสงฆ์ที่กระทำผิดนั้นด้วย ซึ่งอาจมีขั้นตอนต่างจากประชาชนทั่วไปที่กระทำผิด คือ จะต้องการสืบพระสงฆ์ที่กระทำผิดก่อนที่เจ้าหน้าที่จะควบคุมตัวไปห้องขังหรือจำคุก

ผลการศึกษาของคณาจารย์ วีระวงษ์ (2554) ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ถือเป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งในสังคม ที่มีสถานภาพสูงกว่าบุคคลทั่วไปและในขณะที่เดียวกันก็ยังมีความเป็นมนุษย์อยู่เช่นกัน เมื่อพระสงฆ์กระทำผิดก็จะมีข้อบังคับและบทลงโทษทั้งในฐานะที่เป็นเพศบรรพชิตคือพระธรรมวินัย และในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมคือกฎหมาย

จากการทบทวนกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ ผู้วิจัยจะสรุปภาพรวมเพื่อให้เห็นแนวทางหรือประเด็นที่งานวิจัยในกลุ่มดังกล่าวได้ศึกษาไว้ ดังนี้

ตารางที่ 5 สรุปประเด็นสำคัญกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องพระสงฆ์ในสาขาอื่น ๆ

ชื่อผู้วิจัย - ปี	สาขา	ประเด็น / หัวข้อ	แหล่งข้อมูลและ แนวทางการศึกษา	สรุปประเด็นผลการศึกษา
นฤมล เวียงสารวิณ (2533)	มนุษยศาสตร์	ลักษณะพระสงฆ์ที่พึง ประสงค์	- แนวทางการวิจัยจาก เอกสารเกี่ยวกับคัมภีร์ ศาสนาและอื่น ๆ - แนวทางการวิจัย ภาคสนามโดยใช้ แบบสอบถามพระสงฆ์ และฆราวาส	ลักษณะพระสงฆ์ที่พึงประสงค์ คือ จะต้อง ปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง และยึด หลักพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด
พระ มหาพนม เนี้ยวกุล (2544)	สังคมศาสตร์	ความคาดหวังของ พุทธศาสนิกชนต่อ บทบาทพระสงฆ์	- แนวทางการวิจัยจาก เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด เรื่องความคาดหวังและ บทบาทของวัดและ พระสงฆ์ - แนวทางการวิจัย ภาคสนามโดยใช้ แบบสอบถาม พุทธศาสนิกชน	คาดหวังของชาวพุทธที่มีต่อพระสงฆ์คือเป็น ผู้นำทางจิตใจ เช่น เป็นผู้นำทางด้านการ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และเป็นผู้ ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน และเป็นผู้สืบ ทอดพระศาสนา นอกจากนี้ยังมีความหวังต่อ พระสงฆ์ในด้านวิถีชีวิตและสังคมอื่น ๆ อีก
ศทวรุธ วีระวงษ์ (2554)	สังคมศาสตร์	การศึกษาเปรียบเทียบ ความผิดทางอาญาของ กฎหมายและพระธรรม วินัยเมื่อมีพระสงฆ์กระทำ ผิด	- แนวทางการวิจัยจาก เอกสารเกี่ยวกับคัมภีร์ ทางศาสนาและกฎหมาย เกี่ยวกับพระสงฆ์	ความผิดในพระธรรมวินัยกับความผิด ในทางกฎหมายของพระสงฆ์นั้นมีบางส่วน ไม่ตรงกัน

จากตาราง 5 ทำให้เห็นว่าประเด็นเรื่องพระสงฆ์ยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจในสาขาอื่น ๆ เช่น สาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งแนวทางการศึกษาก็จะต่างกันไปตามสาขาหรือสายงาน กล่าวคือ ในสายงานมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีแนวทางการศึกษาวิจัยจากการวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) จากการแจกแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือผลการศึกษาของ

งานวิจัยกลุ่มนี้ที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาของผู้วิจัย กล่าวคือ ผลการศึกษาของ นฤมล เวียงสารวิณ (2533) และพระมหาพนม เนี้ยวกุล (2544) ก็มีผลการศึกษาที่ตรงกันว่าพระสงฆ์ใน สังคมไทยถือเป็นบุคคลสาธารณะ เป็นบุคคลที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชน ซึ่ง พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่จะคาดหวังว่าพระสงฆ์จะต้องเป็นบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ประพฤติตน ตามหลักธรรมคำสอนและพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด อันจะเป็นส่วนช่วยให้พุทธศาสนาดำรงอยู่ได้ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งภาพดังกล่าวจะขัดแย้งกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่มี พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของพุทธศาสนิกชนที่เลื่อมใสศรัทธา ในวงการพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาได้ ผู้วิจัยเห็นว่าในงานวิจัยทั้งสองชิ้นนี้จะประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคม ส่วนงานวิจัยคทาธู วีระวงษ์ (2554) ที่กล่าวว่าความผิดในพระ ธรรมวินัยและความผิดทางอาญามีส่วนที่ไม่ตรงกันอยู่บ้างนั้น ประเด็นดังกล่าวนี้จะนำมาเป็นข้อควร ระวังให้ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลด้วยท้าวออนไลน์ที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด เพื่อให้การเก็บข้อมูลนั้น เป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นว่ายังไม่มียานวิจัยใดที่ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ภาษาไทย ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ อีกทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวไปข้างต้นนั้นยังมีส่วนช่วยให้ เข้าใจแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ รวมไปถึง ลักษณะกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในตัวบท อันจะทำให้ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ทางภาษาใน การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่กระทำผิดว่าประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้บ้าง และ เหตุใดสื่อมวลชนจึงนำเสนอภาพเช่นนั้น ตลอดจนภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าว ออนไลน์นั้นส่งผลต่อสังคมวัฒนธรรมอย่างไร อีกทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ยังเป็นแนวทางการค้นคว้า แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้เป็นอย่างดี สุดท้ายอาจกล่าวโดยภาพรวมได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้างต้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ ทั้งในแง่การ ค้นหาแหล่งข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ และการอภิปรายผลการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ในวาทกรรมข่าวออนไลน์

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ อันจะทำให้เห็นถึงการเลือกใช้ถ้อยคำของสื่อมวลชนที่สัมพันธ์กับการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผลการศึกษาพบว่ามีกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งสิ้น 7 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สทบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ โดยแต่ละกลวิธีทางภาษาหลักจะประกอบกลวิธีทางภาษาย่อยหลายกลวิธี ผู้วิจัยจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปภายหลัง

ในลำดับแรก ผู้วิจัยจะนำเสนอกลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นที่สื่อมวลชนใช้นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยผู้วิจัยจะพิจารณากลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นจากเกณฑ์ด้านความถี่ของการปรากฏรูปภาษาในวาทกรรมข่าวและลักษณะเชิงคุณภาพที่สัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์ของการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดและชัดเจน และมีการแทรกน้ำเสียงตำหนิ ประณามผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง แต่สื่อมวลชนกลับเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสื่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ออกจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเท่านั้น โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดรูปดังกล่าวนั้นจะได้รับบทลงโทษหรือปรับปรุงตัวหรือไม่อย่างไร

ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและโดดเด่นทั้งสิ้น 11 กลวิธี ได้แก่

- (1) การใช้คำแสดงสถานภาพทางสังคมอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
- (2) การใช้คำประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
- (3) การใช้นามนัยอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการสงฆ์
- (4) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ
- (5) การให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำผิด

(6) การใช้ชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกทางลบที่มีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้รู้สึก

(7) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ที่มีประชาชนเป็นผู้พูด

(8) การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ

(9) การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ

(10) การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ

(11) การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป

ผู้วิจัยจะแบ่งการอธิบายออกเป็น 3 ประเด็นตามประเด็นวิพากษ์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 กลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์

1. การใช้ถ้อยคำที่รุนแรง และเน้นย้ำภาพด้านลบอย่างละเอียดชัดเจน		
กลวิธี	บทบาทของกลวิธี	ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายการสื่อสาร
1.1 การใช้คำแสดงสถานภาพอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น พระ พระสงฆ์ พระภิกษุ คณะพระสงฆ์ ครูบา ฯลฯ	ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในพาดหัวข่าว ถือเป็น การนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาเป็นจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว และมีส่วนทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย	เพื่อรายงานเหตุการณ์/เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน
1.2 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น มารศาสนา รองเจ้าอาวาสมือฆ่า หลวงที่ชาพี หลวงเจ้ หลวงที่เห็นกาม ฯลฯ	ลดสถานภาพ “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำผิดลง เพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น	
1.3 การใช้นามนัยอ้างอิงพระพุทศศาสนาวงการพระสงฆ์ เช่น ผ้าเหลืองร้อนอีกแล้ว, ผ้าเหลืองเสื่อมอีก, เสื่อมเสียผ้าเหลือง ฯลฯ	ทำให้เห็นว่าผู้กระทำผิดกระทำผิดขณะอยู่ในสมณเพศ พระพุทศศาสนาและวงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และมีส่วนทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย เพราะเกิดเรื่องเสื่อมเสียอยู่บ่อยครั้งในวงการพระสงฆ์	
1.4 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ เช่น อดีตเจ้าอาวาสฯ ช่มชู้ใช้กำลังปลุกปล้ำ ล็อกคอ เขามืออุดปาก จนสำเร็จความใคร่ 2 ครั้ง ฯลฯ	บรรยายการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดชัดเจน เพื่อเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น	

<p>1.5 การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด</p> <p>เช่น <i>เมื่อไปถึงพบพระมีอาการเมาสุรากลืน เหล้าลละคลั่ง ใบหน้าแดงก่ำ...ตรวจค้นใน ย่อมพบขวดน้ำเปล่าบรรจุเหล้าขาว ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นรายละเอียดต่าง ๆ ในเหตุการณ์การกระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดยิ่งขึ้น</p>	
<p>1.6 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกทางลบที่มีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้รู้สึก</p> <p>เช่น <i>ญาติโยมสังเวชใจหลวงพี่เมาปลิ้น ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนตื่นตระหนกกังวลใจกับเหตุการณ์การกระทำผิด และกลวิธีดังกล่าวมีส่วนช่วยเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว</p>	
<p>1.7 การเลือกใช้คำแสงที่คนเซียงประเมินคำและเน้นย้ำความหมายทางลบ (การอ้างถึงเหตุการณ์การกระทำผิด)</p> <p>เช่น <i>เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ 2 ภิกษุ ทูตีสทำผ้าเหลืองเสื่อม ต้มเหล้ามาเปิดศึกทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกัน ฯลฯ</i></p>	<p>เพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว</p>	
<p>2. การแทรกน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง</p>		
<p>กลวิธี</p>	<p>บทบาทของกลวิธี</p>	<p>ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายการสื่อสาร</p>
<p>2.1 การเลือกใช้คำแสงที่คนเซียงประเมินคำและเน้นย้ำความหมายทางลบ (การใช้คำแสดงทัศนคติตำหนิ ประณาม)</p> <p>เช่น <i>เสื่อมสุด ๆ ภาพอ่อน หลวงพี่สายเหลือง อมกเขาเต็กวัด รุมจวก-จีสบไม่เหมาะสม ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นน้ำเสียงในเชิงตำหนิ ประณามของสื่อมวลชนที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดขึ้น ตลอดจนเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว</p>	<p>เพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านข่าว/เพื่อประณามผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนา</p>
<p>2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ที่มีประชาชนเป็นผู้พูด</p> <p>เช่น <i>พระโพลตถึงแพน "คิดฮอด แต่กอดบ่ได้" เจอโซเซียร์รุมจวกยับ ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นน้ำเสียงในเชิงตำหนิ ประณามของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมีส่วนช่วยเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว</p>	<p>เพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านข่าว/เพื่อประณามผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนา</p>
<p>3. การสิ้นสุดการรายงานข่าวเพียงแค่อับและเลิกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์</p>		
<p>กลวิธี</p>	<p>บทบาทของกลวิธี</p>	<p>ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายการสื่อสาร</p>
<p>3.1 การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์คณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ</p> <p>เช่น <i>เจ้าหน้าที่จึงนำตัวไปให้พระครูบริหารบรมธาตุ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุท่าอุเทน หน้การสึกจากความเป็นพระ ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นหน้าที่หนึ่งของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์คือการปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ โดยชี้ให้เห็นว่าได้กำจัดบุคคลที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสียออกไปจากพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว</p>	<p>เพื่อรายงานเหตุการณ์/เพื่อประณามผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนา</p>

<p>3.2 การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ</p> <p>เช่น <i>คนรู้ข่าวแห่งหมู่ประชาชนที่ซัดขี้ปัสสาวะ [พระสงฆ์ผู้กระทำความผิด] ออกจากวัด ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นการใช้ความรุนแรงของประชาชนเพื่อแสดงความไม่พอใจของประชาชนหลังที่ได้รับรู้การกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบต่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในลักษณะเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องกำจัด</p>	
<p>3.3 การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป</p> <p>เช่น <i>จากนั้นเจ้าหน้าที่จึงได้นำตัวพระบวรนิธฺตรา ไปทำพิธีลาสิกขาฯ ก่อนที่จะนำตัวส่งพนักงานสอบสวน สภ.สี่อำนางเจริญ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป ฯลฯ</i></p>	<p>ทำให้เห็นว่าในตัวอย่างส่วนใหญ่ สื่อมวลชนจะเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์เพียงแค่อารมณ์พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเท่านั้น โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับการลงโทษอย่างไรโดยละเอียดหรือปรับปรุงตัวให้ดีขึ้นหรือไม่อย่างไรหรือในบางกรณีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวโดยไม่มีการตรวจสอบการกระทำ</p>	

จากตารางที่ 6 จะแสดงให้เห็นกลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นที่สัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์ของการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการเขียนรายงานข่าวที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการสื่อสารและประเด็นวิพากษ์ ผู้วิจัยจะกล่าวรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก การใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและเน้นย้ำภาพด้านลบอย่างละเอียดชัดเจน ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นดังกล่าวสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และมีกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าวทั้งสิ้น 7 กลวิธี ดังนี้

(1) **การใช้คำแสดงสถานภาพอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด** สื่อมวลชนจะใช้คำแสดงสถานภาพทางสังคมของผู้กระทำความผิดมาอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในพาดหัวข่าว การใช้ถ้อยคำดังกล่าวนอกจากจะใช้ความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำความผิดมาสร้างเป็นจุดสนใจให้แก่รายงานข่าวแล้ว เมื่อพิจารณาร่วมกับเหตุการณ์หรือการกระทำความผิดอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์ไทยมีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย เช่น *รวบพระสงฆ์เสพ-ค้ายาบ้าคาถากุญวัดชายแดนไทย ตำรวจพาจับสึกก่อนหิ้วเข้าคุก, ดร.ชุมพรบุกจับพระ พร้อมยาเสพติดคาถาวัด ฯลฯ*

(2) **การใช้คำประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด** สื่อมวลชนจะใช้คำเชิงประเมินค่าทางลบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด “มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์” ซึ่งถือเป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำความผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากขึ้น เช่น *มารศาสนา รองเจ้าอาวาสมีเมีย หลวงพี่ขาพี่ หลวงเจ้ หลวงพี่หีนกาม แพชั่นนิสตัดผ้าเหลือง ฯลฯ*

(3) การใช้นามนัยอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ สื่อมวลชนจะใช้คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องบริขารมาใช้อ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ กลวิธีดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำผิดกระทำผิดขณะอยู่ในสมณเพศ และแสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ก็ได้รับผลกระทบทางลบจากการพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมีส่วนนำเสนอภาพพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอยู่จำนวนมากไม่น้อยในวงการพระสงฆ์เพราะเกิดเรื่องเสื่อมเสียอยู่บ่อยครั้งในวงการพระสงฆ์ เช่น ผ้าเหลืองเสื่อมอีก-ลือกตัวจับสึกพระเมหาหย่าเป อาละวาดด่าแหลกลาญในวัดดังชุมพร, [๑๖](#) ผ้าเหลือง! จับพระเสพยาคาภูมิ ขยายผลจับคนขายดอกไม้รูปเทียนวัดเดียวกัน ผันตัวเป็นพ่อค้า ฯลฯ

(4) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ สื่อมวลชนบรรยายการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดชัดเจนราวกับตาเห็น เพื่อเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น เช่น พระภิกษุรูปหนึ่งยื่นถลกจีวร สไลด์หนอน ช่วยตัวเองริมถนนหน้าประตูวัด, อดีตเจ้าอาวาสฯ ข่มขืนใช้กำลังปลุกปล้ำ ลือกคอก เอมมืออดปาก จนสำเร็จความใคร่ 2 ครั้ง ฯลฯ

(5) การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด กลวิธีดังกล่าวทำให้เห็นรายละเอียดต่าง ๆ ในเหตุการณ์การกระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดยิ่งขึ้น เช่น เมื่อไปถึงพบพระมีอาการเมาสุรากลิ้งเหล้าคละคลุ้ง ใบหน้าแดงก่ำ นั่งอยู่ด้านหลังอาคารสถานีรถไฟ ตรวจสอบในยามพบขวิด น้ำเปล่าบรรจุเหล้าขาว ฯลฯ

(6) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกทางลบที่มีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้รู้สึก กลวิธีดังกล่าวทำให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบอย่างรุนแรงที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนมีความตื่นตระหนกกังวลใจกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และกลวิธีดังกล่าวมีส่วนช่วยรื้ออารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว เช่น ฝ่ายปกครองนนทบุรีตะลึงบุกวัดดังพบพระอมยาบ้ำซ่อนของกลางมั่วสุมนิสิตา, ญาติโยมสังเวชใจหลวงพี่เมาปลิ้นแว่นจีวรปลิวอยู่กลางแจ้ง ฯลฯ

(7) การเลือกใช้คำแสงที่ชนะเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ โดยมุ่งเน้นที่การอ้างถึงเหตุการณ์การกระทำผิด กลวิธีดังกล่าวเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนรื้ออารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว เช่น เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ 2 ภิกษุทุศีลทำผ้าเหลืองเสื่อม ตีแม่เหล้าเมาเปิดศึก

ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกัน, ผู้ปกครองของสามเณรได้เข้าแจ้งความดำเนินการกับพระอาจารย์วุฒิ บุญชุมแสงโดยกล่าวหาว่ากระทำอนาจารสำเร็จความใคร่สามเณรระหว่างบวชเรียนกลายเป็น ข่าว อื้อฉาวไปทั้งวงการศาสนา ฯลฯ

ประเด็นที่สอง การแทรกน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรง ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นดังกล่าวสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและเพื่อประณามผู้กระทำความผิดและชี้แจงความสำคัญของพระพุทธศาสนา มีกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าวทั้งสิ้น 2 กลวิธี ดังนี้

(1) **การเลือกใช้คำแสงที่ชนะเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ โดยมุ่งเน้นที่การแทรกน้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามของสื่อมวลชน** กลวิธีดังกล่าวจะทำให้เห็นน้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรงของสื่อมวลชน หลังรับรู้เหตุการณ์การกระทำความผิด เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดขึ้น ตลอดจนเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว เช่น เสื่อมสุด ๆ ภาพอ่อน หลวงพี่สายเหลือง อมกเขาเด็กวัด รุมจวก-จี๋สอบไม่เหมาะสม ฯลฯ

(2) **การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ที่มีประชาชนเป็นผู้พูด** กลวิธีทั้งสองนี้ทำให้เห็นน้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรงประชาชนทั่วไปที่รับรู้เหตุการณ์การกระทำความผิด แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ตลอดจนมีส่วนร่วมช่วยเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว เช่นพระโพสต์ถึงแฟน "คิดฮอด แต่กอดบได้" เจอโซเซี่ยลรุมจวกยับ ฯลฯ

ประเด็นที่สาม การสิ้นสุดการรายงานข่าวเพียงแค่การขับไล่และสึกพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ออกจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นดังกล่าวสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์และเพื่อประณามผู้กระทำความผิดและชี้แจงความสำคัญของพระพุทธศาสนา มีกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าวทั้งสิ้น 3 กลวิธี ดังนี้

(1) **การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่สื่อความหมายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์** ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับการกระทำ กลวิธีดังกล่าวแสดงให้เห็นกระบวนการลงโทษของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ หลังจากตรวจสอบแล้วว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดจริง ทำให้เห็นหน้าที่หนึ่งของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์คือการปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ โดยชี้ให้เห็นว่าได้กำจัด

บุคคลที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสียออกไปจากพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว เช่น เจ้าหน้าที่จึงนำตัวไปให้พระครูบริหารบรมธาตุ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุท่าอุเทน ทำการสึกจากความเป็นพระ ก่อนคุมตัวไปดำเนินคดี ฯลฯ

(2) การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ ที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ กลวิธีดังกล่าวจะแสดงให้เห็นการใช้ความรุนแรงของประชาชนเพื่อแสดงความไม่พอใจของประชาชนหลังที่ได้รับรู้การกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนมีปฏิกริยาตอบกลับทางลบต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะเป็นการลงโทษผู้กระทำผิด เพราะประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องกำจัด เช่น คนรู้ข่าวแห่รุมประชาทัณฑ์ขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกจากวัด ฯลฯ

(3) การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป กลวิธีดังกล่าวทำให้เห็นว่าในตัวบทส่วนใหญ่ สื่อมวลชนจะเลือกสืบสุดเหตุการณ์เพียงแค่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเท่านั้น โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับการลงโทษอย่างไรโดยละเอียดหรือปรับปรุงตัวให้ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร เช่น จากนั้นเจ้าหน้าที่จึงได้นำตัวพระบวรฉัตรฯ ไปทำพิธีลาสิกขาฯ ก่อนที่จะนำตัวส่งพนักงานสอบสวน สภ.สี่อานาจเจริญ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป ฯลฯ หรือบางกรณีจะเห็นว่าสื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวโดยที่ไม่ได้ตรวจสอบการกระทำเสียก่อน แต่เลือกนำเสนอข่าวทันที กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นการขายข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญ เช่น "เป็นอีกปมร้อนที่กำลังวิพากษ์วิจารณ์ในวงการผ้าเหลือง เมื่อเพจ สำนักข่าวเจริญพวง ได้โพสต์ภาพชายแต่งกายคล้ายพระสงฆ์ อยู่ในสภาพนั่งจิ๋วแบบนั่งน้อยหม่นน้อย ก่อนโพสต์ข้อความในลักษณะตั้งกลุ่มไลน์โซเชียลิว สำหรับรายละเอียดที่เพจสายเหลืองโพสต์ระบุถึงการตั้งกลุ่มไลน์โซเชียลิว จะเก็บเงินค่าเข้า 100 บาท รับเปิดกล่อง 200 บาท แต่ไม่เห็นหน้า พร้อมระบุหาค่าเทอม โดยเพจสำนักข่าวเจริญพวง ยังโพสต์ระบุ ว่า "รู้จักหารายได้เสริมตั้งแต่ยังหนุ่มแน่น นำเอาเหยียงอย่างโดยแท้ สาธุ เจริญไม่เลิกงาน" หลังเรื่องราวดังกล่าวเผยแพร่ออกไป ทำให้เป็นกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้าง" ฯลฯ

จากกลวิธีที่สำคัญและโดดเด่นข้างต้นจะทำให้เห็นการเน้นย้ำภาพด้านของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างชัดเจนพร้อมกับการนำเสนอภาพของประชาชนในสังคมที่ตื่นตระหนกและกังวลใจกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีปฏิกริยาตอบกลับทางลบในลักษณะที่ไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สังคมต้องกำจัดให้หมดสิ้น ทำให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดล้วนส่งผลกระทบอย่างมากต่อสังคมโดยภาพรวม แต่กระนั้นสื่อมวลชนเองกลับเลือกสืบสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสึกผู้กระทำ

ผิดให้พ้นออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าผู้กระทำผิดจะได้รับ การลงโทษอย่างไรโดยละเอียดหรือจะปรับปรุงตัวให้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร หรือบางกรณีสื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบการกระทำผิดใด ๆ ซึ่งเป็นภาพที่ดูไม่สมเหตุสมผลกับประเด็นการเน้นย้ำนำเสนอภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างชัดเจนและภาพของประชาชนที่ตื่นตระหนกและไม่ยอมรับพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อีกทั้งสื่อมวลชนยังมี ส่วนสร้างภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์ มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็น พระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย ประเด็นทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งที่จะสร้างมูลค่าข่าวเพื่อดึงดูด ความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญพร้อมกับแสดงบทบาทหลักของสื่อมวลชนคือการรายงานเหตุการณ์ หรือความเป็นไปในสังคมควบคู่กันไป แต่อีกแง่หนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาทรองของสื่อมวลชนที่ปรากฏ เฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด คือ การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการ พระสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยการชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำผิดได้ ถูกขับไล่ออกไปจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเรียบร้อยแล้ว

ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพ ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้ง 7 ทฤษฎีหลัก ได้แก่ การใช้คำอ้างอิง การใช้ชนิดกระบวนการ การ เลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สหบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

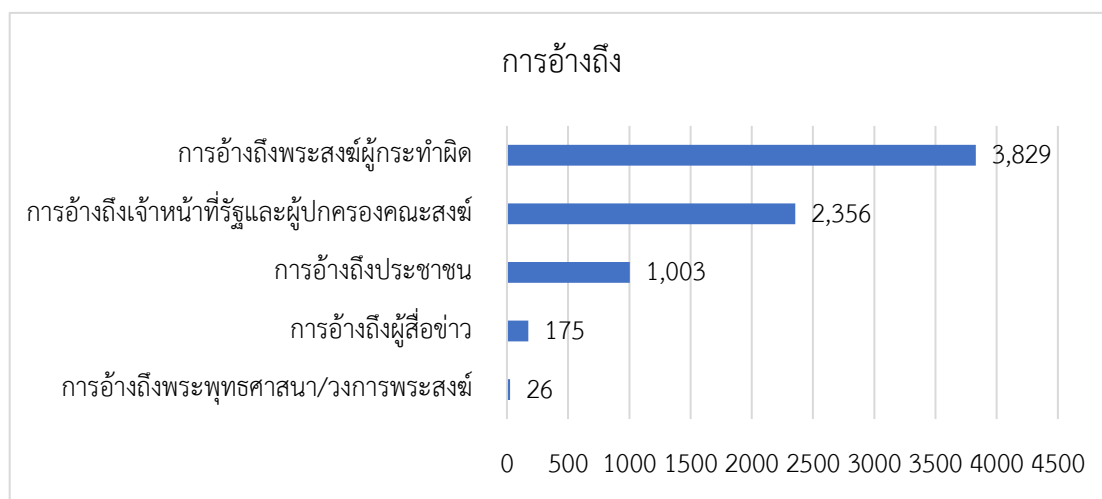
3.1 การใช้คำอ้างอิง

การอ้างอิง (Reference) หมายถึง การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำเพื่ออ้างถึงสิ่งต่าง ๆ ในตัวบทที่ สามารถบ่งบอกได้ว่าผู้ผลิตตัวบทมีมุมมองหรือให้ความหมายแก่บุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในตัวบทอย่างไร เพราะผู้ผลิตตัวบทจะเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความคิดบางอย่างที่มีต่อสิ่งนั้นไปยังผู้รับสาร ดังที่ฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคม (Social Actor) ไว้ ว่าผู้กระทำทางสังคมเป็นการนำความหมายเชิงสังคม (socio-semantic) มาร่วมวิเคราะห์กับหน้าที่ ทางไวยากรณ์ของประโยคในตัวบท เพื่อให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทซึ่งได้รับอิทธิพลจากบริบทสังคม วัฒนธรรมได้ให้ความหมายและมีมุมมองต่อสิ่งต่าง ๆ ในตัวบทอย่างไร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิด เรื่องผู้กระทำทางสังคม (Social Actor)² ของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) มากรอบ การวิเคราะห์การใช้การอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

² ดูรายละเอียดแนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคม (Social actor) ได้ในหัวข้อ 2.1.3.2 แนวคิดผู้กระทำทางสังคม (หน้า 37-43)

ผู้วิจัยพบว่า มีบุคคลที่ปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวออนไลน์ทั้งสิ้น 4 ฝ่าย ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ ประชาชน และผู้สื่อข่าว และมีกลุ่มบุคคลในเชิงนามธรรมอีก 1 สิ่ง ได้แก่ พระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 5 ประเภทและความถี่ของกลวิธีการใช้คำอ้างอิง

จากรูปภาพที่ 5 จะเห็นได้ว่าในวาทกรรมอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในความถี่ที่สูงที่สุด อาจเป็นเพราะพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในเหตุการณ์ข่าวและถือเป็นบุคคลที่สังคมให้ความสนใจอันเนื่องมาจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด การอ้างอิงที่พบมากเป็นอันดับที่สองได้แก่การอ้างอิงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง ส่วนการอ้างอิงที่ปรากฏมากที่สุดเป็นอันดับที่สามได้แก่การอ้างอิงประชาชน อาจเป็นเพราะว่าประชาชนก็เป็นบุคคลสำคัญที่รับรู้และติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ในวาทกรรมข่าวก็มีการอ้างอิงผู้สื่อข่าว และการอ้างอิงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ ต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้คำอ้างอิงถึงฝ่ายบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นมุมมองของสื่อมวลชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในข่าวว่าเป็นอย่างไร มีความถี่ทั้งสิ้น 3,829 ครั้ง แบ่งออกเป็น 8 ประเภทย่อย ได้แก่ การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้คำแสดงสถานภาพ การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย การใช้คำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำ

ความหมายทางลบ การใช้คำแสดงความสัมพันธ์ การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ และ การใช้คำแสดงชาติพันธุ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ เช่น เจ้าคุณจันทงค์, พระชโล, พระถาวร ฐานิสโลโร, พระวิจิตรธรรมาภรณ์, หลวงปู่เดือนชัย, อดีตพระปัญญา, นายวุฒิ บุญชุมแสงหรือพระวุฒิ วรเชษโณ ฯลฯ	1,517	39.62	แสดงให้เห็นว่าการกระทำผิดเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล และเป็นการนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว
2. การใช้คำแสดงตำแหน่ง เช่น เจ้าคณะตำบล, เจ้าสำนัก, เจ้าอาวาส, สมภาร, ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, พระเถระชั้นผู้ใหญ่, พระครู, พระปลัด, พระลูกวัด, อดีตเจ้าอาวาส ฯลฯ	934	24.39	เป็นการนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว และแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ชนชั้นปกครองที่มีบารมีและความเลื่อมใสศรัทธา นั้นกลับกระทำผิดเสียเอง ถือเป็น การเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด
3. การใช้คำแสดงสถานภาพ เช่น พระ, พระรุดงค์, พระนักเทศน์ชื่อดัง, พระภิกษุ, พระภิกษุสงฆ์, พระสงฆ์, พระอาจารย์, อดีตพระ, ฯลฯ	667	17.42	ส่วนมากจะปรากฏอยู่ในพาดหัวข่าว เป็นการนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว และอาจมีส่วนทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่จำนวนมาก
4. การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย	294	7.68	เป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลง
4.1 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไป เช่น คนร้าย, จำเลย, ผู้กระทำผิด, ผู้ก่อเหตุ, ผู้ต้องสงสัย, ผู้ต้องหา, พระที่ก่อเหตุ, พระต้องสงสัย ฯลฯ	(252)	(6.58)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย
4.2 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฉ้อโกง เช่น จำเลยในคดีฟอกเงินจากการทุจริตงบประมาณสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.), ผู้ต้องหาคดีเงินทอนวัด, พระชั้นผู้ใหญ่ที่เกี่ยวกับคดีเงินทอนวัด ฯลฯ	(35)	(0.91)	ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดและเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดขึ้น เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก
4.3 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร เช่น จำเลยในความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กหญิง, ผู้ต้องหาคดีทำอนาจารผู้อื่น, ผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารเด็กชาย ฯลฯ	(6)	(0.16)	ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดและเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดขึ้น เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยน และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
4.4 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฆาตกรรม ได้แก่ ผู้ต้องหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน	(1)	(0.03)	ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดและเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดขึ้น เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม
5. การใช้คำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ	232	6.05	เป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด เน้นย้ำความผิดให้เด่นชัด และนำเสนอภาพด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
5.1 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประพจน์ผิดพระธรรมวินัย เช่น เจ้าอาวาสฉาว, โจรท่มเหลื่อง, พระเลื่อม, พระนกริต, ภิกษุทุศีล, ภิกษุสายอาบัติ, มารศาสนา, อลัชชี ฯลฯ คำว่า “โลัน” ที่อาจประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประพจน์ผิดพระธรรมวินัย เช่น โลัน, โลันท่มเหลื่อง	(60)	(1.57)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา และเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
5.2 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เช่น เจ้าอาวาสโหด, รองเจ้าอาวาสอำมหิต, ผู้ก่อเหตุฆ่า, มือยิง, รองเจ้าอาวาสวัดมือฆ่า ฯลฯ คำว่า “โลัน” ประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ได้แก่ โลันทมิฬ โลันมือมีด	(40)	(1.04)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมและเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
5.3 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา เช่น พระขี้เมา, พระฉิม่วง, พระลูกวัดฉิม่วง, พระหนุ่มมุ่งทางเมา, หลวงพี่ชายที่, เอเยนต์ ฯลฯ พระค้ายาบ้า, หลวงพี่ค้ายา, พระนักค้ายา ฯลฯ	(40)	(1.04)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน
5.4 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น กุฎิเกิร์ล, เจ้าอาวาสคลิบฉาวเสพเมถุนกับชายวัยรุ่น, พระที่กระทำชำเราเณร, สายเหลื่อง, หลวงเจี, ฯลฯ	(30)	(0.78)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ
5.5 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร เช่น เจ้าอาวาสหีน, พระที่นกกาม, หลวงลุงรักร้อน, เจ้าอาวาสคลิบนิ้วเนี้ยเด็กสาว, เจ้าอาวาสคลิบเสพเมถุน, หลวงพี่สายที่นกกาม ฯลฯ คำว่า “โลัน” ประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร ได้แก่ โลันที่นกกาม, โลันวิตถาร	(28)	(0.73)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

การอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
5.6 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการปลุกเสก/ใช้วิชา อาคม เช่น เกจิจอมขมังเวทย์, จอมขมังเวทย์, หมอคุณเกจิอาจารย์, เกจิไ้ห่วยชื่อดัง ฯลฯ	(19)	(0.50)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน
5.7 การใช้คำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับ ความเป็นพระ เช่น หลวงพ่อสายทองราตรี, หลวงพี่ไฮโซ, แพ้ชั้น นิสตัดผ้าเหลือง, หลวงพี่ฉิวรปลิว ฯลฯ	(10)	(0.26)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
5.8 การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกง/เล่นพนัน เสี่ยงโชค เช่น พระเงินทองวัด, พระผู้ใหญ่เงินทองวัด, หลวงพ่อ มหาเฮง ฯลฯ	(5)	(0.13)	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโภมาก
6. การใช้คำแสดงความสัมพันธ์ เช่น หลวงตา, หลวงน้า, หลวงพ่อ, หลวงพี่, หลวงลุง, อดีตหลวงพี่ ฯลฯ	127	3.32	เป็นการนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด มาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจให้แก่ เหตุการณ์ข่าว
7. การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ เช่น ชายแต่งกาย คล้ายพระสงฆ์, ชายศิระะโล้น, ชายแต่งการเลียนแบบพระสงฆ์, ชายห่มผ้าเหลืองคล้ายพระภิกษุ ฯลฯ	36	0.94	เป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของ ผู้กระทำผิด และนำเสนอตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใส ศรัทธา
8. การใช้คำแสดงชาติพันธุ์ เช่น พระเขมร, พระชาวต่างด้าว สัญชาติกัมพูชา, พระสงฆ์กัมพูชา ฯลฯ	22	0.58	มีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์เป็น บุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย
รวม	3,829	100.00	

จากตารางที่ 7 สรุปความได้ว่ากลวิธีการอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ มีทั้งหมด 8 ประเภท โดยกลวิธีที่นำมาอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากที่สุด ได้แก่ การใช้ชื่อ/ฉายา นาม/สมณศักดิ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความผิดของเฉพาะบุคคล มิได้เป็น ความผิดของวงการพระสงฆ์ทั้งหมด ตลอดจนการใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้คำแสดงสถานภาพ และการใช้คำแสดงความสัมพันธ์เป็นการนำ “ความเป็นพระสงฆ์” ของ ผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจของข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำแสดงสถานภาพอาจ ทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่จำนวนไม่น้อย กลวิธีที่นำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่โดดเด่นและหลากหลายที่สุด ได้แก่ การใช้คำเชิง ประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ รองลงมาได้แก่ การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย การใช้คำแสดง ลักษณะทางกายภาพ และการใช้คำแสดงชาติพันธุ์ ตามลำดับ ซึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดที่ต่างกันออกไป

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีย่อยของการอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดย ละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

3.1.1.1 การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนเลือกใช้การใช้ชื่อฉายานาม หรือสมณศักดิ์อ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากที่สุด เพื่อเปิดเผยตัวตนของผู้กระทำผิด และลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการระบุเฉพาะเจาะจงว่าผู้กระทำผิดเป็นใคร เพื่อชี้ให้เห็นว่าการกระทำผิดดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำผิดของเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ยังเป็นการนำความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 1,517 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.62 ตัวอย่างเช่น พระก้อง, หลวงพ่อหมาน, สมิปู, พระไพศาล ธีรปัญญา, หลวงปู่เดือนชัย ธรรมวิจิโย หรืออาจารย์หนู, พระครูกิตติสิริรักษ์หรือท่านขุ่ม, พระวิจิตรธรรมาภรณ์ หรือเจ้าคุณเทอด หรือนายเทอด วงศ์ขุ่ม, นายศักดิ์สิทธิ์ สมบ้านแก้ว อดีตพระครูสังฆรักษ์ศักดิ์สิทธิ์ กิตติโก หรือพระอาจารย์ปู ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (1) เบื้องต้น ตำรวจได้นำตัวพระเหม่งไปให้เจ้าอาวาสวัดจับสึกแล้ว

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ก.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 1 มีการใช้ชื่อเล่น “พระเหม่ง” อ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996: 52-53, 2008: 40-41) จะเรียกการใช้ชื่อลักษณะนี้ว่า “การใช้ชื่อแบบไม่เป็นทางการ (Informalization)” ซึ่งเป็นการอ้างอิงที่เปิดเผยตัวตนของผู้ที่ถูกอ้างถึงน้อย

- (2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ ปคม.เกือบ 10 นาย ได้ร่วมกันควบคุมตัว นายศักดิ์สิทธิ์ สมบ้านแก้ว อดีตพระครูสังฆรักษ์ ศักดิ์สิทธิ์ กิตติโก หรือ พระอาจารย์ปู ... หลังจากที่ต้องหาให้การรับสารภาพว่ากระทำความผิดล่วงละเมิดทางเพศสามเณรจริง

(ไทยรัฐออนไลน์, 26 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 2 มีการใช้ชื่อเล่นประกอบกับสมณศักดิ์ ฉายานามพระสงฆ์ และชื่อสกุล อ้างอิงถึงตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งจะทำให้เห็นตัวตนของผู้กระทำผิดได้ชัดเจนขึ้นกว่าตัวอย่างที่ 1

จากตัวอย่าง 1 – 2 ทำให้เห็นว่าระดับการใช้ชื่ออ้างอิงบุคคลในเหตุการณ์ที่ต่างกันนั้นย่อมส่งผลต่อการเปิดเผยตัวตนของบุคคลนั้นด้วย ยิ่งมีการใช้ชื่อที่เป็นทางหรือมีการใช้ชื่อที่หลากหลายก็ยิ่งทำให้ผู้รับสารภาพรู้ถึงตัวตนของบุคคลที่ถูกอ้างถึงได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าในบางครั้งสื่อมวลชนจะมีการใช้คำแสดงตำแหน่ง คำแสดงความสัมพันธ์ หรือคำประเมินทางลบมาประกอบหน้าชื่ออีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (3) ผากซัง “สมี่ปุ” ต่วยยกวัด ญาตีกำเงินรอลุ่นยื่นประกันตัว

(ไทยรัฐออนไลน์, 26 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่ามีการใช้คำประเมินค่าทางลบ “สมี่” นำหน้าชื่อเล่น “ปุ” เพื่อใช้อ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเป็นการระบุเจาะจงว่าพระสงฆ์ที่กระทำผิดจนต้องปาราชิกนี้มีชื่อว่า “ปุ”

ผู้วิจัยยังพบลักษณะการใช้ชื่อเพื่ออ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การใช้คำว่า “อดีต” นำหน้าชื่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อให้เห็นว่า ณ ขณะที่ผู้สื่อข่าวเล่าเหตุการณ์ข่าวอยู่นั้น ผู้กระทำผิดได้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ไปแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (4) อดีตพระพรหมสิทธิ หรือนายธงไชย สุขโข, อดีตพระศรีคุณาภรณ์ หรือพระมหาบุญทวี คำมา, อดีตพระครูสิริวิหารการ (สมจิตร์ จันทร์ศรี) และอดีตพระวิจิตรธรรมาภรณ์ หรือ เจ้าคุณเทอด ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวมาดำเนินคดี ขณะที่อดีตพระวิสุทธิตาสนวิเทศ หรือ เจ้าคุณปิง ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระเลขาฯ การส่วนตัวอดีตพระพรหมสิทธิ ได้ลาสิกขา เนื่องจากพบภาพบุคคลหน้าคล้ายเจ้าคุณปิงกำลังเสพเมถุนอยู่

(ข่าวสดออนไลน์, 5 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 4 พระสงฆ์ผู้กระทำผิดแต่ละรูปจะมีการอ้างถึงโดยการใช้คำว่า “อดีต” ประกอบหน้าการใช้ชื่อ เพื่อชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์แล้ว และได้ถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ว่า “ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวมาดำเนินคดี” และ “ได้ลาสิกขา”

3.1.1.2 การใช้คำแสดงตำแหน่ง ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนเลือกใช้คำแสดงตำแหน่งเพื่ออ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากเป็นอันดับที่สอง มีความถี่ทั้งสิ้น 934 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.39 ตัวอย่างเช่น *เจ้าคณะจังหวัด เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระครู พระเถระ พระปลัด พระผู้ใหญ่ พระลูกวัด รองเจ้าอาวาส รักษาการเจ้าอาวาส ลูกวัด สมภาร อดีตเจ้าอาวาส ฯลฯ* มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (5) จับสึกเกือบหมดวัด! ตร.รวบ 7 พระลูกวัดในอ.หลังสวน แอบเสพยาคาภูมิ

(ไทยรัฐออนไลน์, 17 ก.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 5 จะเห็นได้ว่าการใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “พระลูกวัด” ซึ่งเป็นคำที่แสดงให้ถึงว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีตำแหน่งที่อยู่ใต้ปกครองของพระสงฆ์ชั้นปกครอง

(6) ดร.บุกนิมิตต์เจ้าอาวาสวัดอ้อน้อย-สระเกษ-สามพระยา คุมตัวสอบพุทธจริตเงินทอนวัด

(สนุกตอทคอม, 24 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 6 มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหลายรูป แต่ละรูปมีการใช้ถ้อยคำอ้างถึงด้วยการใช้คำ แสดงตำแหน่งว่า “เจ้าอาวาสวัด” ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นพระสงฆ์ชั้น ปกครอง ซึ่งนอกจากสื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีตำแหน่งหน้าที่ปกครองพระสงฆ์รูปอื่น ๆ แล้วยังสื่อภาพที่ขัดแย้งกันว่าพระสงฆ์ชั้นปกครองที่ต้องปกครองหรือเป็นแบบอย่างอันดีให้แก่ พระสงฆ์ที่อยู่ใต้ปกครอง แต่กลับมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หรือกระทำความผิดเสียเอง

(7) ความคืบหน้ากรณีที่ พระอ่อม หรือ นายอ่อม อายุ 59 ปี อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านหนองบัว ... ก่อเหตุ ขับรถตู้พุ่งชนรถยนต์กระบะของนายธรรมและนางลำไพ สองสามีภรรยา จนด้านหน้ารถพัง เสียหายและได้รับบาดเจ็บ

(สนุกตอทคอม, 17 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 7 จะเห็นว่ามีมีการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำว่า “อดีต” ประกอบหน้าคำแสดงตำแหน่งเพราะผู้สื่อข่าวต้องการจะชี้ให้เห็นว่าในขณะที่รายงานข่าวนั้นพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดได้พ้นจากตำแหน่งการปกครองสงฆ์และสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว

ผู้วิจัยพบว่า จากถ้อยคำแสดงตำแหน่ง 934 ถ้อยคำ สื่อมวลชนจะใช้คำแสดงตำแหน่งชั้น ปกครองมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ในวาทกรรมข่าวจะปรากฏคำแสดง ตำแหน่ง พระลูกวัด จำนวน 144 ถ้อยคำ ในขณะที่ปรากฏคำแสดงตำแหน่งตั้งแต่ระดับรองเจ้าอาวาส ขึ้นไป จำนวน 790 ถ้อยคำ แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนจะมุ่งเน้นนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่อยู่ใน ชั้นปกครองเป็นหลัก สอดคล้องกับผลการศึกษาของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539: 73) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนจะเน้นนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในระดับชั้นปกครองมากกว่าพระสงฆ์ลูกวัด ทั้งนี้ผู้วิจัย เห็นว่าการมุ่งเน้นการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่อยู่ในชั้นปกครองเป็นหลักของสื่อมวลชน นั้น อาจเพื่อต้องการสื่อสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดและหน้าที่ความรับผิดชอบของ พระสงฆ์ชั้นปกครอง ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พระสงฆ์ได้ปกครอง แต่พระสงฆ์ชั้น ปกครองรูปนั้นก็กลับกระทำผิดเสียเอง ซึ่งถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำ ผิดได้ หรืออีกแง่หนึ่งการใช้คำแสดงตำแหน่งเพื่อมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อาจเพื่อต้องการ ชี้ให้เห็นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด อันเป็นการสร้างจุดสนใจให้แก่เหตุการณ์ข่าว

3.1.1.3 การใช้คำแสดงสถานภาพ ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนใช้คำแสดงสถานภาพอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 667 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.42 ตัวอย่างเช่น *คณะพระสงฆ์ ครุบา พระ พระชื่อดัง พระภิกษุ พระภิกษุสงฆ์ พระรูปดังกล่าว พระอาจารย์ อดีตพระสงฆ์ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(8) รวบพระสงฆ์เสพ-ค้ายาบ้า คากุวิวัตชายแดนไทย ตำรวจจับสีกก่อนหิวเข้าคุก

(สนุกตอทคอม, 11 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นว่าการใช้คำแสดงสถานภาพของผู้กระทำผิดว่า “พระสงฆ์” เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านด้วยการนำเสนอสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด ทั้งนี้การใช้คำแสดงสถานภาพของผู้กระทำผิดว่า “พระสงฆ์” ถือว่าเป็นการใช้ถ้อยคำอ้างถึงแบบทั่วไป (Genericization) ได้อีกแบบหนึ่งตามแนวคิดของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) คือการอ้างถึงผู้กระทำทางสังคมในลักษณะกล่าวถึงเป็นกลุ่มสมาชิกที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ การใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวเมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทเหตุการณ์การกระทำผิดจึงอาจสื่อภาพเหมารวมว่ามีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอยู่จำนวนไม่น้อยในวงการพระสงฆ์ หรือทำให้เห็นว่าวงการพระสงฆ์ในสังคมไทยมีแต่คนไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย

(9) พระนักเทศน์ชื่อดังตกเป็นข่าวฉาวสนั่นโซเซียลให้แฉรอมนกเขา

(สนุกตอทคอม, 18 พ.ย. 263)

จากตัวอย่างที่ 9 จะเห็นว่ามีการใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “พระนักเทศน์” และมีส่วนขยาย “ชื่อดัง” เพื่อมุ่งนำเสนอสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด ขณะเดียวกันก็จะสื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นที่รู้จักในสังคม ผู้สื่อข่าวจะนำเอาลักษณะเด่นทั้งสองประการนี้ของผู้กระทำผิดมาเป็นจุดสนใจของข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้สื่อข่าวจะใช้ถ้อยคำแสดงสถานภาพอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในพาดหัวข่าวเป็นส่วนมาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เพราะพระสงฆ์มีสถานภาพทางสังคมที่พิเศษกว่าบุคคลทั่วไปในสังคม และความคาดหวังของผู้คนในสังคมที่มีต่อตัวพระสงฆ์ในเรื่องการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดังที่พระมหาพนม เนี้ยวกุล (2544) ได้กล่าวว่าความคาดหวังหลักของชาวพุทธที่มีต่อพระสงฆ์คือเป็นผู้นำทางจิตใจ เป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน และเป็นผู้สืบทอดพระศาสนา ในขณะที่การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นการนำเสนอที่ขัดแย้งกับความคาดหวังของสังคมที่มีต่อ

พระสงฆ์ สื่อมวลชนจึงอาจใช้สถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดมาเป็นจุดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาการใช้ถ้อยคำแสดงสถานภาพของผู้กระทำผิดร่วมกับบริบทเหตุการณ์การกระทำผิดอาจทำให้เห็นการสื่อภาพเหมารวมว่ามีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอยู่จำนวนมากไม่น้อยในวงการพระสงฆ์ หรือในวงการพระสงฆ์มีแต่คนไม่ดีหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนมากไม่น้อย

3.1.1.4 การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางลบว่า “เป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย” ซึ่งถือเป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 294 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.68 สามารถแบ่งไปตามลักษณะกฎหมายได้ 4 ลักษณะ ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไป หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไป โดยไม่ได้ระบุเจาะจงว่าเป็นการกระทำในฐานความผิดใด มีส่วนสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย มีความถี่ทั้งสิ้น 252 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.58 ตัวอย่างเช่น *จำเลย ผู้ต้องขัง ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา พระต้องสงสัย พระที่ก่อเหตุ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (10) ตำรวจได้นำตัวพระเหม่งไปให้เจ้าอาวาสวัดจับสึกแล้ว และจะคุมตัวผู้ต้องหาส่งให้ฝ่ายสอบสวน ส.ค.น.นายเว้าของพื้นที่ดำเนินคดีต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ก.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 10 จะเห็นว่ามีการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไปมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “ผู้ต้องหา” เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

(2) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฉ้อโกง หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายที่ให้รายละเอียดพฤติกรรมการฉ้อโกงหรือระบุเจาะจงว่ามีความผิดในฐานฉ้อโกง เพื่อเน้นย้ำความผิดและภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโหลมาก มีความถี่ทั้งสิ้น 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.91 ตัวอย่างเช่น *ผู้ต้องหาคดีเงินทอนวัด จำเลยในคดีฟอกเงินจากการทุจริตงบประมาณสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (11) ศาลได้นัดอ่านคำสั่งศาลอุทธรณ์... อดีตพระครูกิตติ พัทธคุณ จำเลยคดีฟอกเงินทอนวัดกว่า 24 ล้าน ของวัด 12 แห่ง มีคำพิพากษาจำคุกเป็นเวลา 26 ปี

(สนงคตทคอม, 19 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 11 มีการใช้คำว่า “จำเลย” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางกฎหมาย และมีส่วนขยายว่า “คดีฟอกเงินวัด 24 ล้านของวัด 12 แห่ง” ซึ่งเป็นการระบุถึงฐานความผิดฐานฉ้อโกงและมูลค่าความเสียหาย เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก นอกจากนี้ส่วนขยายดังกล่าวยังเน้นย้ำและเพิ่มระดับความรุนแรงของการกระทำผิดอีกด้วย

(3) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายที่ให้รายละเอียดพฤติกรรมการกระทำอนาจารหรือระบุเจาะจงว่ามีความผิดในฐานกระทำอนาจาร เพื่อเน้นย้ำความผิดและภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและกลุ่มหลงในกามารมณ์เป็นสำคัญ และบางถ้อยคำก็สามารถสื่อภาพตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยนและเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมเพิ่มขึ้นมาอีกด้วย มีความถี่ทั้งสิ้น 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.16 ตัวอย่างเช่น ผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารเด็กชาย ผู้ต้องหาที่ร่วมกันก่อเหตุตุ้มข้าวเด็กชายวัย 6 ขวบ จำเลยในความผิดฐานทำอนาจารเด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี มีตัวอย่างดังนี้

- (12) พ.ต.ต.สุรสิทธิ์ ไชว์สูงเนิน ... ควบคุมตัวพระครูกิตติพัทธคุณ ผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม เพื่อสอบสวน

(ข่าวสดออนไลน์, 30 พ.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 12 มีการใช้คำว่า “ผู้ต้องหา” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางกฎหมาย และมีส่วนขยายว่า “คดีกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม” ซึ่งเป็นการระบุฐานความผิดกระทำอนาจาร เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่กลุ่มหลงในกามารมณ์

- (13) พล.ต.ต.จตุพล ปานรักษา รักษาการ ผบช.ภ.4 ร่วมกันแถลงข่าวผลการจับกุมนายนิรันดร์ หรือพระกัม และนายเอก (นามสมมติ) ผู้ต้องหาที่ร่วมกันก่อเหตุตุ้มข้าวเด็กชายวัย 6 ขวบ

(ข่าวสดออนไลน์, 12 ต.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 13 มีการใช้คำว่า “ผู้ต้องหา” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางกฎหมาย และมีส่วนขยายว่า “ที่ร่วมกันก่อเหตุตุ้มฆาเด็กชายวัย 6 ขวบ” ซึ่งเป็นการระบุฐานความผิดกระทำผิดอนาจารและระบุพฤติกรรมการกระทำอนาจารเพศเดียวกัน เพื่อให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาส่วนขยายที่ระบุพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง “ก่อเหตุตุ้มฆา” ทำให้เห็นมุมมองอีกมุมมองหนึ่งที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดคือเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

(4) การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฆาตกรรม หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายที่ให้รายละเอียดพฤติกรรมการฆาตกรรมหรือระบุเจาะจงว่ามีความผิดในฐานฆาตกรรม เพื่อเน้นย้ำความผิดและภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม มีความถี่ทั้งสิ้น 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03 ได้แก่คำว่า ผู้ต้องหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน มีตัวอย่างดังนี้

(14) พ.ต.ท. ภควัฒน์ บงแก้ว ... ได้ควบคุมตัวอดีต พระบุญศรี อายุ 61 ปี ผู้ต้องหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งเป็น 1 ใน 4 คนที่มจุดไฟเผาทั้งเป็นหลวงพ่อดี

(สนุกตอทคอม, 18 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 14 มีการใช้คำว่า “ผู้ต้องหา” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางกฎหมาย และที่ส่วนขยายว่า “ร่วมกันฆ่าผู้อื่นตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน” ซึ่งเป็นการระบุฐานความผิดฐานฆาตกรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

3.1.1.5 การใช้คำประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางลบว่า “มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์” ซึ่งถือเป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดขึ้นและนำเสนอภาพด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 232 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.05 แบ่งออกเป็น 8 ลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประเพณีผิดพระธรรมวินัย หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำที่ระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนาอันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักพระธรรมวินัย เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 60 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.57 ตัวอย่างเช่น เจ้าอาวาสฉวาง โจรห่มเหลือง พระฉวาง พระนอกรีต ภิกษุทุศีล ภิกษุสายอาบัติ มารศาสนา อลัชชี ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(15) มารศาสนา! โจรห่มเหลืองนัง รก.เจ้าอาวาส สุปเงินวัดซากใหญ่ สูญ 12 ล้าน

(ไทยรัฐออนไลน์, 29 ก.พ. 2559)

จากตัวอย่างที่ 15 มีการใช้คำว่า “มารศาสนา” “โจรห่มเหลือง” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยมีการเปรียบเทียบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็น “มาร” “โจร” ที่อยู่ในคราบผ้าเหลืองเพื่อทำให้พระพุทธศาสนานั้นเสื่อมเสีย เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

นอกจากยังมีผู้วิจัยยังพบการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่ใช้คำว่า “โลัน” ที่อาจประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประทุติผิดพระธรรมวินัย เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนาและเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา เช่น โลันห่มเหลือง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(16) เสื่อม! รวบโลันห่มเหลือง ค่ายาบ้า คาถากุญ รับเต็มปาก ทั้งเสพทั้งชาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 15 ม.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 16 มีการใช้คำว่า “โลันห่มเหลือง” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นคำลักษณะทางกายภาพของผู้กระทำความผิด เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ขัดต่อพระธรรมวินัย เพื่อให้ให้เห็นมุมมองของผู้สื่อข่าวที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนาและเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

(2) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง หมายถึง

การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยการระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เช่น การทำร้ายร่างกาย การทะเลาะวิวาท และฆาตกรรม เป็นต้น เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม มีความถี่ทั้งสิ้น 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.04 ตัวอย่างเช่น เจ้าอาวาสโหดฆาตกร พระเดือด พระโหด รongเจ้าอาวาสวัดมือฆ่า รongเจ้าอาวาสอำมหิต หลวงตายัวะ ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(17) rongเจ้าอาวาสวัดมือฆ่า ไหวตัวทัน ถอดผ้าเหลืองแผ่นหนี

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 ต.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 17 มีการใช้คำว่า “รองเจ้าอาวาสมือฆ่า” ซึ่งคำที่ระบุพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงคือฆาตกรรม แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นถึงพระสงฆ์ชั้นปกครองแต่กลับมีจิตใจโหดเหี้ยมอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต

นอกจากยังมีผู้วิจัยยังพบการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ใช้คำว่า “โล้น” ที่ประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เพื่อจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมและเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ได้แก่ *โล้นทมิฬ โล้นมือมืด* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (18) 2 หลวงพี่ตั้งวงกึ่งเหล่าชาวในภูฎี พอเมาได้ที่ได้เถียงกันเรื่องจัดคิวจินนตไม่ลงตัว คว้ามีดดาบฟันกันได้รับบาดเจ็บสาหัส โล้นมือมืดอ้าง โดนชกก่อนเลยโมโหพิวส์ขาดฟันไม่ยั้ง

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 18 จะเห็นว่ามีการใช้คำว่า “โล้นมือมืด” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นคำแสดงลักษณะทางกายภาพของพระสงฆ์ เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ที่มีจิตใจโหดเหี้ยมและเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

(3) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด และบางถ้อยคำที่ระบุพฤติกรรมการค้ายาเสพติดก็สามารถสื่อว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชนได้อีกภาพหนึ่งด้วย โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.04 ตัวอย่างเช่น *พระเมา พระขี้เมา พระฉี่ม่วง พระนักค้ายา หลวงพี่ชาพี หลวงพี่นักพี หลวงพี่ฉี่ม่วง พระหนุ่มมุ่งทางเมา ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (19) ยาบ้าของจริง จับสึกหลวงพี่ฉี่ม่วง อ้างเก็บมาลอง เจอตอนเดินบินพบาบ

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 19 มีการใช้คำที่ระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ของมีนเมามาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “หลวงพี่ฉี่ม่วง” สะท้อนให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

(20) ตำรวจอุบลฯ บุกรวบพระนักค้ายาคาถาภูมิพร้อมของกลาง

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 20 มีการใช้คำที่ระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “พระนักค้ายา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มั่วเมาสุราและยาเสพติด เมื่อพิจารณาถ้อยคำอย่างละเอียดว่า “ค้ายาเสพติด” แม้จะไม่ปรากฏรูปภาษาผู้ได้รับผลจากการค้ายาเสพติดซึ่งอาจเป็นวัยรุ่นหรือประชาชนในพื้นที่ แต่ก็ทำให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มั่วเมาประชาชนเพิ่มอีกมุมมองหนึ่งด้วย

(4) การใช้คำระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเบียดเบียนทางเพศ หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยคำระบุพฤติกรรมเบียดเบียนทางเพศ รวมไปถึงถึงพฤติกรรมการซื้อขายบริการทางเพศผู้ชาย เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ และบางถ้อยคำที่ระบุพฤติกรรมพฤติกรรมการซื้อขายบริการทางเพศผู้ชายก็สามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์เพิ่มมาอีกหนึ่งภาพด้วย โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.78 ตัวอย่างเช่น *เจ้าอาวาสในคลิปฉาวเสพเมถุนชายหนุ่ม เจ้าอาวาสคลิบกอดหนุ่มพนักงานขาย พระแซทซ้อกามเด็กหนุ่ม พระสงฆ์รูปหนึ่งที่ก่อเหตุลวนลามหลานชาย ภูมิเกิร์ล สายเหลือง หลวงเจ้ หลวงพี่สายเหลือง อดีตพระเกย์ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(21) ตำรวจบุกจับสึกแล้ว เจ้าอาวาสวัดตั้งเมืองเพชรบูรณ์ หรือที่ชาวโซเซียลเรียก “หลวงเจ้” ในคลิปฉาวนัวเนียหนุ่ม เจอข้อหาอนาจารผู้อื่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(ไทยรัฐออนไลน์, 2 ต.ค. 2562)

จากตัวอย่าง 21 จะเห็นว่ามีการใช้คำว่า “หลวงเจ้” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยคำว่า “เจ้” เป็นคำบ่งชี้เพศสภาพเพศหญิง แต่ถูกกลavnนำมาอ้างถึงพระสงฆ์ที่มีเพศสภาพชาย แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

(22) ตำรวจจ่อตั้งข้อกล่าวหาพระที่แซทหลุดซ้อกามเด็กหนุ่ม กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 พ.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 22 จะเห็นว่ามีการใช้คำระบุหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อบริการทางเพศผู้ชายว่า “พระที่แซทหลุดซ้อกามเด็กหนุ่ม” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อแสดง

ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยนและบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์อีกด้วย

(5) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการระบุพฤติกรรมการกระทำอนาจารและชู้สาว นำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ มีความถี่ทั้งสิ้น 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.73 ตัวอย่างเช่น เจ้าอาวาสคหิปลิพเสพเมถุน หลวงพ่ที่นกกาม พระที่น หลวงลุงรักร้อน ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(23) สุดทนพระที่น ลวง ด.ญ.เข้าภูกิ ล้อมจับคาผ้าเหลือง เค้นสอบปิดทำอนาจาร

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 มี.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 23 มีการใช้คำระบุพฤติกรรมการกระทำอนาจารว่า “พระที่น” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ใช้คำว่า “โล้น” ที่ประกอบกับส่วนขยายระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร เพื่อจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ได้แก่ โล้นที่นกกาม โล้นวิถาวร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(24) แจ้งจับ โล้นที่นกกาม หลอก 4 ด.ช.บวช สุดท้ายเปิดห้องลวนลามทั้งคืน

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 พ.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 24 มีการใช้คำว่า “โล้นที่นกกาม” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นคำแสดงลักษณะทางกายภาพของพระสงฆ์ เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการกระทำอนาจาร แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

(6) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการระบุพฤติกรรมการปลุกเสกหรือใช้คาถาอาคม เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน มีความถี่ทั้งสิ้น 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

0.50 ตัวอย่างเช่น *เกจิใบ้ห่วยชื่อดัง เกจิจอมขมังเวทย์ จอมขมังเวทย์ หมอดูเกจิอาจารย์ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (25) สำหรับพระอมตะ กตสนีโล หรืออาจารย์อมตะวงษ์ ตั้งตนเป็น*เกจิจอมขมังเวทย์* ... ก่อนเดินทางมาอาศัยวัดในจังหวัดอ่างทอง โดยตั้งตนเป็น*หมอดูเกจิอาจารย์* ทำพิธีทางไสยศาสตร์หลายครั้ง จนชาวบ้านวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่เหมาะสมก่อนที่จะมาถูกจับกุมในที่สุด

(สนุกตอทคอม, 18 ก.พ. 2561)

จากตัวอย่างที่ 25 มีการใช้คำว่า “*เกจิจอมขมังเวทย์*” “*หมอดูเกจิอาจารย์*” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยทั้งสองนี้มีความหมายที่ใกล้เคียงกันคือผู้ที่มีความสามารถทางด้านคาถาอาคมตามหลักไสยศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ชี้นำและมอมเมาประชาชนไปในทางที่ผิดไปจากหลักพระพุทธศาสนา

(7) การใช้คำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยการระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.26 ตัวอย่างเช่น *หลวงพ่อสายทองราตรี แพ้ชั้นนิสตัวผ้าเหลืองมือบพระ หลวงพี่ไฮโซ พระเซลฟี พระสายเปย์* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (26) เหมาะสมมั๊ย! *หลวงพี่ไฮโซ* ใช้ชีวิตสุดหรู ชื้อไอโฟน-แท่งห่วย-โพสต์แก้วไวน์

(ข่าวสดออนไลน์, 15 เม.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 26 มีการใช้คำว่า “*หลวงพี่ไฮโซ*” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยส่วนหลักคือ “*หลวงพี่*” ซึ่งเป็นคำบ่งชี้ว่าผู้กระทำความผิดมีสถานภาพเป็นพระสงฆ์ ส่วนขยายว่า “*ไฮโซ*” ซึ่งเป็นคำสื่อถึงความร่ำรวยหรูหรา แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ใช้ชีวิตหรูหรา ซึ่งผิดไปจากความคาดหวังของประชาชนที่มองว่าพระสงฆ์สละแล้วซึ่งกิเลส ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ดังนั้นพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนี้จึงย่อมส่งผลต่อความเคารพและความศรัทธาของประชาชน

(8) การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกง/เล่นพนันเสี่ยงโชค หมายถึง การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยการระบุพฤติกรรมการฉ้อโกงหรือการเล่นพนันเสี่ยงโชค เพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 5 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 0.13 ตัวอย่างเช่น พระเงินทอนวัด พระผู้ใหญ่เงินทอนวัด หลวงพ่อมหาเฮง ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(27) เตรียมตัวมาดี 'พุทธะอิสระ' อยู่ในคุกสงบนิ่ง! 5 พระเงินทอนวัดอิโดโรย

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 27 มีการใช้ที่ระบุพฤติกรรมการทุจริตฉ้อโกงว่า “พระเงินทอนวัด” อ้างถึงผู้กระทำผิด เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวมีมุมมองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก

3.1.1.6 การใช้คำแสดงความสัมพันธ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สื่อข่าวใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำแสดงความสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเพื่อต้องการชี้ให้เห็นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดเพื่อสร้างเป็นจุดสนใจของเหตุการณ์ข่าว โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 127 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.32 ตัวอย่างเช่น พระพี่ชาย หลวงตา หลวงน้า หลวงพ่อ หลวงพี่ อดีตหลวงพี่ ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(28) เณรผวา! หลวงพ่อขอฉันน้ำอสุจิ-บอกว่าจะดูดเก็บไว้ในร่างกาย ถูกพระพี่เลี้ยงทำร้าย

(ข่าวสดออนไลน์, 28 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 28 มีการใช้คำว่า “หลวงพ่อ” “พระพี่เลี้ยง” มาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งสองคนแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เสียหาย นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดได้อีกทางหนึ่งด้วย

3.1.1.7 การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ ผู้วิจัยพบการใช้คำถ้อยคำแสดงลักษณะกายภาพมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลงและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 36 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.94 ตัวอย่างเช่น ชายแต่งกายคล้ายพระสงฆ์, ชายศิระชะโล้น, ชายห่มจีวรเหลือง, ชายแต่งการเลียนแบบพระสงฆ์, ชายห่มผ้าเหลืองคล้ายพระภิกษุ ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(29) จากการตรวจสอบพบว่าภายในศาลาประกอบพิธีฯ มีชายแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์กำลังนั่งดื่มสุราที่บรรจุน้ำขวดน้ำพลาสติกใสอยู่ในอาการมึนเมา

(สนุกตอทคอม, 18 ม.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 29 มีการใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพมาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “ชายแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์” เพื่อเป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดอาจ เพราะผู้ผลิตตัวบวมองว่าผู้กระทำผิดเป็นเพียงบุคคลที่แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ ไม่ใช่พระสงฆ์โดย แท้จริง เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด นอกจากนี้ยังสื่อภาพ ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

3.1.1.8 การใช้คำแสดงชาติพันธุ์ จากข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนใช้คำ แสดงชาติพันธุ์กัมพูชาอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเท่านั้น และจะนำเสนอในข่าวที่มีฐานความผิด เกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.57 ตัวอย่างเช่น พระเขมร พระชาวต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา พระภิกษุชาวกัมพูชา พระสงฆ์สัญชาติกัมพูชา ฯลฯ ซึ่งมี ตัวอย่างดังนี้

- (30) ดร.เพชรบุรี นำตัวพระสงฆ์ชาวกัมพูชาจำนวน 25 รูป ไปสึกกับเจ้าคณะเมืองเพชร หลังทำผิด พระธรรมวินัยบิดบอบตถึงเที่ยง ขอแต่เงินสดไม่รับอาหาร ตรวจฉีฬบสีม่วง 3 ราย และยอมรับ ว่าเข้าเมืองมวแบบผิดกฎหมาย เตรียมผลักดันออกประเทศ

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 30 จะเห็นว่ามีการใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “พระสงฆ์ชาว กัมพูชา” ซึ่งเป็นคำแสดงชาติพันธุ์ เพื่อสื่อว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวนี้มีพฤติกรรมลักลอบเข้าเมืองโดย ผิดกฎหมาย

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่างชาติพันธุ์นั้นจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ หลากหลายกว่าพระสงฆ์ไทยในตัวอย่างอื่น ๆ กล่าวคือ ในตัวอย่างที่ 30 จะเห็นว่านอกจากการ กระทำผิดหลักของพระสงฆ์ต่างชาติพันธุ์คือการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแล้ว สื่อมวลชนยัง นำเสนอพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ พร้อมกันไปด้วย เช่น การบิดบอบตถึงเที่ยง การเรียไรเงิน การเสพยาเสพติด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่ต่างชาติพันธุ์อาจมีเนื้อหาข่าวการ กระทำผิดที่รุนแรงกว่าพระสงฆ์ไทย ที่เป็นเช่นนี้อาจเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่กระบวนการ ดำเนินการผลักดันออกนอกประเทศ ด้วยการระบุความผิดที่หลากหลายทั้งในด้านกฎหมายและด้าน กฎระเบียบของคณะสงฆ์

3.1.2 การอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์

การอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมไปถึงพระสงฆ์ชั้นปกครองที่มีหน้าที่สีกพระสงฆ์ ผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยพบความถี่ของการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ 2,356 ครั้ง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่ การใช้คำแสดงตำแหน่ง และการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์

การอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่ เช่น <i>กำนันประไพ, นายแพทย์ สดทรงศิลป์ ผอ. พระพุทธศาสนา จ.เพชรบุรี, พ.ต.ต.อรุณพล ยี่เกาะ สว.สส., พระราชปัญญามณี เจ้าคณะจังหวัดยะลา ฯลฯ</i>	883	37.48	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการตามหน้าที่ในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระบุชื่อถือเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว
2. การใช้คำแสดงตำแหน่ง เช่น <i>เจ้าหน้าที่ตำรวจ, เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์, เจ้าหน้าที่สำนักพระพุทธศาสนา, ทหาร, สายลับ, กำนัน, เจ้าคณะอำเภอ, เจ้าอาวาส, นายอำเภอ ฯลฯ</i>	745	31.62	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นฝ่ายทำหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง
3. การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร เช่น <i>เจ้าหน้าที่ชุดจับกุม, เจ้าหน้าที่ตำรวจ ภาค 5, ชุดปฏิบัติการ, ตำรวจกองปราบ, ทหาร ทภ.4, ฝ่ายปกครอง, มหาเถรสมาคม, สำนักพระพุทธศาสนา ฯลฯ</i>	728	30.90	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ต้องทำงานเป็นหมู่คณะและมีองค์กรต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง
รวม	2,356	100.00	

จากตารางที่ 8 สรุปความได้ว่ากลวิธีการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีทั้งหมด 3 กลวิธี กลวิธีการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ทั้งหมดนั้นแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่และผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนั้นมีหลายฝ่าย และแต่ละฝ่ายมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีย่อยการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์โดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ดังนี้

3.1.2.1 การใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่ ผู้วิจัยพบว่าความถี่ของการใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่มาอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์จำนวน 833 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.48 กลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีที่ปรากฏใช้มากที่สุดสำหรับการอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการกับพระสงฆ์

ผู้กระทำผิดตามหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนมีส่วนสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่วาทกรรมข่าวเพราะมีการกล่าวถึงชื่อของเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่มีหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง ตัวอย่างเช่น *กำนันประไพพร, ด.ต.อภิรักษ์ บัณฑิตกุล, นางดาลัด หิรัญไพบุลย์ ผู้อำนวยการสำนักพุทธศาสนาจังหวัดบึงกาฬ, พ.ต.ต.วิชัย ขวัญอ่อน สว.(สอบสวน) สภ.เมืองพัทลุง, พระครูสิริกาญจนารักษ์ เจ้าคณะอำเภอปลอย ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (31) ตำรวจชุดจับกุมเข้าตรวจค้นกุฏิพระสรรเสริญมีพฤติกรรมเสพเมณูกับนางส้มจริง โดยเจ้าตัวขอลาจากสมณเพศกับพระโสภณกาญจนารักษ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองกาญจนบุรี

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 31 จะเห็นว่ามีการใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่มาอ้างถึงผู้ปกครองคณะสงฆ์ซึ่งเป็นพระสงฆ์ชั้นปกครองที่กระทำการสึกให้แก่พระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นสิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ลง

- (32) พล.ต.ท.สมพงษ์ ชิงดวง ผบช.สตม. พล.ต.ต.อาชยน ไกรทอง รอง ผบช.สตม. ... พ.ต.ต.รัฐพล ชมศิริ สว.ตม.จว.สมุทรปราการ ร่วมแถลงข่าวจับกุมพระสงฆ์ต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย

(ข่าวสดออนไลน์, 24 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 32 มีการใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่เพื่ออ้างถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีการใช้ชื่อ/ชื่อประกอบตำแหน่งหน้าที่เพื่อมาอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐว่าแต่ละฝ่ายมีใครบ้างและมีตำแหน่งหน้าที่ใดโดยละเอียดนั้นอาจเพื่อต้องการทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง

3.1.2.2 การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้แสดงตำแหน่งเพื่ออ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นกลวิธีทางภาษาที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ปกครองคณะสงฆ์มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง มีความถี่จำนวน 745 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.62 ตัวอย่างเช่น *เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สายตรวจ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กำนัน ตำรวจ ทหาร นายอำเภอผู้กำกับการ ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานสอบสวน พระวิญญูการ รองโฆษก พค. อธิบดีดีเอสไอ อัยการ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(33) พระหนุ่ม ทั้งคำทั้งเสพยาบ้า ไอซ์ นายอำเภอร่วมกับ ผกก. นำเจ้าหน้าที่บุกจับค้ายา

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 33 มีการใช้คำแสดงตำแหน่งมาอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐได้แก่ “นายอำเภอ” “ผกก. [ผู้กำกับฯ]” ซึ่งทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง

(34) เจ้าหน้าที่ตรวจค้นกุฏิที่พระโต้ง พบอุปกรณ์การเสพยาเสพติด(ยาบ้า) ... จึงเชิญไปลาสิกขากับ เจ้าคณะอำเภอแก่งสนามนาง พร้อมแจ้งข้อกล่าวหาเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 34 มีการใช้คำแสดงตำแหน่งมาอ้างถึงพระสงฆ์ชั้นปกครองที่กระทำการสึกว่า “เจ้าคณะอำเภอแก่งสนามนาง” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ชั้นปกครองนั้นมีหน้าที่ดำเนินการทางพระธรรมวินัยกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง

3.1.2.3 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร การใช้แสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กรเพื่ออ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นกลวิธีทางภาษาที่ทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐต้องทำงานเป็นหมู่คณะและเมืองคกรต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง พบความถี่ทั้งสิ้น 728 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.90 ตัวอย่างเช่น *กองปราบปราม คณะสงฆ์มหาเถรสมาคม ศูนย์ตำรวจธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนา ชุดปราบปรามยาเสพติด ชุดปราบปรามการค้าประเวณีเด็กและสตรี ทหาร-ตำรวจ 20 นาย ตำรวจกว่า 20 นาย ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(35) เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสืบสวนกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับตำรวจชุดสืบสวน สภ.เมืองเพชรบูรณ์ และตำรวจชุดสืบสวนในพื้นที่ อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์จำนวน 10 นาย บุกจู่โจมเข้าจับกุม พระครูวิเชียรปัญญาภรณ์ (พระปมิตี) เจ้าอาวาสวัดจอมศรี

(ข่าวสดออนไลน์, 1 ต.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 35 มีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลมาอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อแสดงให้เห็นว่าในบางครั้งเจ้าหน้าที่ต้องทำหน้าที่เป็นหมู่คณะและเมืองคกรต้นสังกัดที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

3.1.3 การอ้างถึงประชาชน

การอ้างถึงประชาชน หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ พยาน ผู้เสียหาย รวมถึงผู้คนในสังคม โดยพบว่ามีการเลือกใช้คำศัพท์อ้างถึงประชาชนจำนวน 1,003 ครั้ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การอ้างถึงผู้คนในสังคม การอ้างถึงผู้เสียหาย และการอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิด ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 9 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงประชาชน

การอ้างถึงประชาชน			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การอ้างถึงผู้คนในสังคม การอ้างถึงผู้คนในสังคมทั้งหมดจะใช้กลวิธี “การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล” ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ - การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง เช่น ชาวบ้าน ประชาชน สังคม ฯลฯ - การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ชาวเน็ต โซเชียล โลกโซเชียล โลกออนไลน์ สังคมออนไลน์ ฯลฯ - การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา เช่น ชาวพุทธ ญาติโยม พุทธศาสนิกชน ฯลฯ	637	63.51	เป็นการอ้างถึงผู้คนหมู่มากในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับพระสงฆ์ ผู้กระทำผิด ทั้งในด้านการรับรู้และติดตามสถานการณ์ หรือมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบ ซึ่งอาจแสดงออกทางการกระทำหรือความรู้สึกต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือต่อเหตุการณ์การกระทำผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อผู้คนหมู่มากในสังคม อีกแง่หนึ่งอาจทำให้เห็นภาพของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมต่างมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบกับเหตุการณ์การกระทำผิด ไม่ยอมรับพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และต้องการขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม
2. การอ้างถึงผู้เสียหาย	305	30.41	
2.1 การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้อ่อนแอ เช่น เณร เด็กชาย เด็กหญิง เหี่ยว หญิงชรา ผู้เสียหาย ผู้ตาย ฯลฯ	(222)	(22.13)	เป็นการอ้างถึงผู้เสียหาย โดยมุ่งเน้นวัยของผู้เสียหาย หรือผลจากการกระทำที่รุนแรงและโหดเหี้ยมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของการกระทำผิด
2.2 การใช้คำแสดงเพศสภาพ เช่น ชายหนุ่ม, น.ส.เอ (นามสมมติ), นายเอ (นามสมมติ), ผู้หญิง, พนักงานชาย, สาว, ฯลฯ	(83)	(8.28)	เป็นการอ้างถึงผู้เสียหาย โดยมุ่งเน้นเพศสภาพที่ขัดต่อหลักปฏิบัติของพระสงฆ์ เพื่อเน้นย้ำการกระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น
3. การอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์	61	6.08	
3.1 การใช้ชื่อ เช่น นางสุมาลี เชิงหอม, นายสมชัย สุทธิสน ชาวบ้าน ม.2 ฯลฯ	(23)	(2.29)	เป็นการระบุตัวตนของพยานหรือผู้ร่วมเหตุการณ์ ซึ่งจะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว
3.2 การใช้คำประเมินค่าทางบวก เช่น พลเมืองดี คนใจดี ฯลฯ	(20)	(1.99)	เป็นการอ้างถึงบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายหรือร้องเรียนการกระทำผิด ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของพลเมืองที่พึงจะกระทำ
3.3 การใช้คำที่ไม่ระบุตัวตน เช่น ผู้เห็นเหตุการณ์ ชาวบ้านรายหนึ่ง ฯลฯ	(10)	(1.00)	เป็นการอ้างถึงพยาน หรือผู้ร่วมเหตุการณ์ที่แสดงว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้รับรู้และทราบถึงเหตุการณ์การกระทำผิดโดยตรง
3.4 การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้ให้ข่าว ได้แก่ แหล่งข่าว	(8)	(0.80)	เป็นการอ้างถึงผู้คนในสังคมที่บอกเล่าเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์ให้แก่ผู้สื่อข่าว
รวม	1,003	100.00	

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่ากลวิธีการอ้างถึงประชาชนในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ การอ้างถึงผู้คนในสังคม การอ้างถึงผู้เสียหาย และการอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิด เมื่อพิจารณาความถี่สูงสุดของการอ้างถึงประชาชนแล้วพบว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นการอ้างถึงผู้คนหมู่มากในสังคมมากที่สุด เมื่อพิจารณาร่วมกับปฏิริยาตอบกลับทางลบของประชาชน อาจเพื่อต้องการทำให้เห็นว่าการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อผู้คนหมู่มากในสังคม อีกแง่หนึ่งทำให้อาจทำให้ภาพของประชาชนที่มีปฏิริยาตอบทางลบต่อเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ไม่ยอมรับพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และต้องการขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีย่อยที่ใช้อ้างถึงประชาชนโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

3.1.3.1 การอ้างถึงผู้คนในสังคม หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกกลุ่มบุคคลหมู่มากในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทั้งในด้านการรับรู้และติดตามสถานการณ์ หรือมีปฏิริยาตอบกลับ ซึ่งอาจแสดงออกทางการกระทำหรือความรู้สึกต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือต่อเหตุการณ์การกระทำผิด ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนใช้การอ้างถึงผู้คนในสังคมทั้งหมดด้วยกลวิธี **“การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล”** ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และการใช้คำที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์ มีความถี่ทั้งสิ้น จำนวน 637 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.51 มีรายละเอียดดังนี้

(1) **การใช้คำเกี่ยวข้องกับพลเมือง** ผู้วิจัยพบการใช้คำเกี่ยวข้องกับพลเมืองมาอ้างถึงผู้คนในสังคมทั้งสิ้น 467 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.56 ตัวอย่างถ้อยคำเช่น *กลุ่มชาวบ้าน ชาวบ้าน ประชาชน สังคม ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (36) ชาวบ้านหมู่ 10 ต.น้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่ กว่า 200 คน ได้รวมตัวกันที่วัดจำปาลาว วัดประจำหมู่บ้านเพื่อประท้วงขับไล่เจ้าอาวาสวัด หลังพบพฤติกรรมไม่เหมาะสม โดยได้ร่วมกับพระรูปอื่นและสีกาตั้งวงตีฆ้องหน้าพระประธานในวิหาร อย่างไม่เกรงกลัวผิดศีลธรรม

(ไทยรัฐออนไลน์, 20 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 36 มีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลที่เป็นคำเกี่ยวข้องกับพลเมืองว่ามาอ้างถึงประชาชนในฐานะผู้คนหมู่มากในท้องที่ที่รับรู้และติดตามสถานการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ รวมไปถึงการมีปฏิริยาตอบกลับทางลบต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(2) การใช้คำเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยพบการใช้คำเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์มาอ้างถึงผู้คนในสังคมทั้งสิ้น 118 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.76 ตัวอย่างถ้อยคำเช่น โขเชียล โขเชียลมีเดีย โลกโซเชียล โลกออนไลน์ ชาวเน็ต สังคมออนไลน์ ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(37) มีภาพดาวพระภิกษุสงฆ์จำนวนหลายรูป ไปค้ำน้ำดูปะการัง ซึ่งเรื่องนี้ถูกเผยแพร่โดยสมาชิกเฟซบุ๊ก... ชาวเน็ตจำนวนมากได้เข้ามาแชร์และแสดงความคิดเห็นว่าไม่เหมาะสม

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 37 มีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลที่เป็นคำเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์มาอ้างถึงประชาชนในฐานะผู้คนในสังคมที่อยู่นอกพื้นที่เหตุการณ์ แต่กลับรับรู้และติดตามสถานการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผ่านการสื่อสารทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(3) การใช้คำเกี่ยวข้องกับพระพุทธรศาสนา ผู้วิจัยพบการใช้คำเกี่ยวข้องกับพระพุทธรศาสนา มาอ้างถึงผู้คนในสังคมทั้งสิ้น 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.18 ตัวอย่างถ้อยคำเช่น ชาวพุทธ ญาติโยม พุทธศาสนิกชน สาธุชนชาวพุทธ ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(38) 2 หลวงพี่สุดเสียม เล่นเซ็กซ์ค้ำผ้าเหลือง-ไม่กลัวบาป ชาวพุทธชดทำศาสนาฆราวาส

(ข่าวสดออนไลน์, 11 มี.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 38 มีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลที่เป็นคำเกี่ยวข้องกับพระพุทธรศาสนา มาอ้างถึงประชาชนในฐานะคนในสังคมรับรู้และติดตามสถานการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นประชาชนที่นับถือพระพุทธรศาสนาหรือเป็นพุทธศาสนิกชน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวงการพระสงฆ์โดยตรง

3.1.3.2 การอ้างถึงผู้เสียหาย หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกผู้เสียหายในเหตุการณ์การกระทำผิดที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 305 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.41 ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนจะใช้กลวิธีการอ้างถึงผู้เสียหายทั้งสิ้น 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้อ่อนแอ และการใช้คำแสดงเพศสภาพ มีรายละเอียดดังนี้

(1) การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้อ่อนแอ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการอ้างถึงประชาชนด้วยการใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าว่าเป็น “ผู้อ่อนแอ” ซึ่งมุ่งเน้นวัยของผู้เสียหายและผลจากการกระทำที่รุนแรงและโหดเหี้ยมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมาอ้างถึงประชาชนในฐานะผู้เสียหาย เพื่อเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของการกระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 222 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.13

ตัวอย่างเช่น เด็ก เด็กชายผู้เสียหายน เด็กหญิงเอ เยาวชน สามเณร หญิงใบ้ หญิงชรา เหยื่อ ผู้เสียหายน ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (39) ร.ต.อ.มณฑล ทองมา ... พาตัว ยายศรี (นามสมมติ) อายุ 78 ปี ... หลังเจ้าตัวเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ... ถูกพระลูกวัดควนใหม่ ใช้อาวุธมีดจี้บังคับข่มขืนภายในกุฏิร้างของวัด จนสำเร็จความใคร่ ก่อนจะหลบหนีไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 14 มี.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 39 มีการใช้คำอ้างถึงผู้เสียหายในเหตุการณ์การกระทำผิด โดยถ้อยคำดังกล่าวมุ่งเน้นวัยของผู้เสียหาย คือ วัยสูงอายุ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ไม่มีทางสู้ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ ทั้งที่ปกติแล้วสังคมมักปลูกฝังให้สมาชิกในสังคมต้องดูแลเอื้อเพื่อแก่ผู้สูงอายุ แต่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดกลับใช้ความรุนแรงร่วมกับการลวงละเมิดทางเพศผู้สูงอายุ

- (40) ผู้ปกครองของ ด.ช.แซด (นามสมมติ) อายุ 13 ปี เข้าแจ้งความกับพนักงานสอบสวนสภ.เมืองสุราษฎร์ธานีว่าพระมงคลทำอนาจารกับบุตรชายด้วยการกอดจูบและจับอวัยวะเพศ

(ไทยรัฐออนไลน์, 27 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 40 มีการใช้คำอ้างถึงฐานะผู้เสียหายในเหตุการณ์การกระทำผิด โดยถ้อยคำดังกล่าวมุ่งเน้นวัยของผู้เสียหาย คือ วัยเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ไม่มีทางสู้ ทั้งที่ปกติแล้วสังคมมักปลูกฝังให้ผู้ใหญ่ต้องดูแลเด็กเพื่อให้เด็กเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี แต่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดกลับกระทำอนาจารเด็ก

- (41) เณรสุดวิภุต ผ่าสมองไม่ได้ เหยื่อ หลวงตาโหด แม่หวังปาฏิหาริย์-เอาเรื่องถึงที่สุด

(ข่าวสดออนไลน์, 21 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 41 มีการใช้คำอ้างถึงผู้เสียหายในเหตุการณ์การกระทำผิด โดยถ้อยคำดังกล่าวมุ่งเน้นผลจากการกระทำที่รุนแรงและโหดเหี้ยมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงให้แก่เหตุการณ์การกระทำผิด

(2) การใช้คำแสดงเพศสภาพ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นที่การใช้เพศสภาพมาอ้างถึงผู้เสียหาย เพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักปฏิบัติของพระสงฆ์ ซึ่งถือเป็นเนิ่นย้าเหตุการณ์การกระทำผิดให้เด่นชัด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 83 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

ละ 8.28 ตัวอย่างเช่น ชายหนุ่ม น.ส.เอ (นามสมมติ) นางสาวฟ้า (นามสมมติ) นายเอ (นามสมมติ) ผู้หญิง พนักงานหนุ่ม ลีกา ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (42) นางสาวฟ้า นามสมมติ ... เข้าร้องศูนย์ดำรงธรรม จ.เลย ว่า พระบุญช่วย ... ทักว่า ตนโดนของ ต้องทำพิธีไล่ผีออกจากตัว เอยาสมุนไพร 108 จบ มาณวดตามร่างกาย จนตัวเอง รู้สึกตัวว่าไม่มีแรง จากนั้นเจ้าอาวาสใช้กำลังปลุกปล้ำ ล็อกคอ เอามืออุดปาก และข่มขืนจนเสร็จ 2 ครั้ง

(ไทยรัฐออนไลน์, 15 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 42 มีการใช้คำที่มุ่งเน้นเพศสภาพหญิงมาอ้างถึงผู้เสียหายในเหตุการณ์การให้ความรุนแรงร่วมกับการล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อสื่อถึงความบกพร่องทางศีลธรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (43) กรณีมีผู้ใช้เฟซบุ๊กคนหนึ่ง โพสต์ภาพคลิปวิดีโอจากวงจรปิด บันทึกภาพชายแต่งกายคล้ายพระสงฆ์ โอบกอดพนักงานขายของชาย ภายในร้านขายสินค้าในเขตตัวเมืองเพชรบูรณ์

(ข่าวสดออนไลน์, 1 ต.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 43 มีการใช้คำที่มุ่งเน้นเพศสภาพชายมาอ้างถึงผู้เสียหายในเหตุการณ์การกระทำอนาจารทางเพศ เพื่อสื่อถึงความบกพร่องทางศีลธรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3.1.3.3 การอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิด หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกขานหรือบุคคลที่รับรู้พฤติการณ์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในเหตุการณ์การกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 61 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.08 ผู้วิจัยพบว่าสื่อมวลชนจะใช้กลวิธีการอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิดจำนวน 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้ชื่อ การใช้คำประเมินค่าทางบวก การใช้คำที่ไม่ระบุตัวตน และการใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้ให้ข่าว มีรายละเอียดดังนี้

(1) **การใช้ชื่อ** ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ชื่ออ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิดทั้งสิ้น 23 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 2.29 กลวิธีดังกล่าวนี้เป็นการระบุตัวตนของพยานหรือผู้ร่วมเหตุการณ์ซึ่งเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่การรายงานข่าว ตัวอย่างถ้อยคำเช่น *นางน้อย, นายทองพัด บุญเกิด, นายเรือง สุระเสียง, นางดวงรัตน์ ทองทิพย์* มีตัวอย่างดังนี้

- (44) นายเรือง สุระเสียง อายุ 75 ปี ไวยาวัจกรณของวัดศรีสว่างโนนทัน กล่าวว่า ภาพที่ปรากฏเป็นภาพของพระครูโอภาสธรรมวิทักษ์ ขณะดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดศรีสว่างโนนทัน ...พระครูโอภาสธรรมวิทักษ์ยอมรับด้วยตนเองว่าเป็นภาพจริงและเป็นเหตุการณ์จริง คณะกรรมการวัดจึงให้เจ้าอาวาสรับผิดชอบโดยลาสิกขา

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 ธ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 44 มีการใช้ชื่อมาอ้างถึงผู้พบเห็นเหตุการณ์ที่มากบอกเล่าเหตุการณ์ให้แก่ผู้สื่อข่าวรับรู้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าว เพราะบุคคลที่บอกเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดนั้นเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(2) การใช้คำประเมินค่าทางบวก ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางบวกว่าเป็น “พลเมืองดี” มาอ้างถึงประชาชนที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายหรือร้องเรียนการกระทำผิด จึงแสดงให้เห็นถึงหน้าที่หนึ่งของพลเมืองที่พึงจะทำให้บ้านเมืองสงบสุข มีความดีทั้งสิ้น 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.99 ได้แก่คำว่า *พลเมืองดี คนใจดี* ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (45) คนใจดี รุดช่วยอดีตเณรเหยื่อหลวงพ่อบึงเมืองรณมา แฉเสพกัญชาก่อนลงมือข่มขืน

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 45 จะเห็นว่ามีการใช้คำว่า “คนใจดี” มาอ้างถึงประชาชนที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายและผู้เสียหายและร้องเรียนการกระทำผิด แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของพลเมืองที่พึงจะกระทำเพราะโดยปกติแล้วสังคมจะปลูกฝังให้สมาชิกในสังคมต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อนหรือตกทุกข์ได้ยาก

(3) การใช้คำที่ไม่ระบุตัวตน ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำที่ไม่ระบุตัวตนมาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์การกระทำผิดทั้งสิ้น 10 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 1.00 กลวิธีดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงผู้พบเห็นเหตุการณ์หรือผู้ร่วมเหตุการณ์ที่มีส่วนรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ ตัวอย่างถ้อยคำเช่น *ผู้ใช้เฟซบุ๊กรายหนึ่ง ผู้เห็นเหตุการณ์ ชาวบ้านรายหนึ่ง ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (46) จากกรณีผู้ใช้เฟซบุ๊กรายหนึ่ง โปสต์ภาพพระสงฆ์กำลังนั่งกระดกขวดเบียร์ พร้อมกับแก้มภายในวัดแห่งหนึ่งใน จ.นครปฐม ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากนั้น

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 มิ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 46 จะเห็นว่ามีการใช้คำไม่ระบุตัวตนมาอ้างถึงผู้พบเห็นเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ เพียงแสดงให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีส่วนรับรู้และติดตามเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์

(4) การใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้ให้ข่าว ผู้วิจัยพบว่าการอ้างถึงประชาชนที่เป็นบุคคลในสังคมที่บอกเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ให้แก่สื่อมวลชนได้รับรู้ จำนวน 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.80 ได้แก่คำว่า *แหล่งข่าว* มีตัวอย่างดังนี้

(47) *แหล่งข่าว* ให้ข้อมูลด้วยว่า เจ้าอาวาสรูปนี้มาอยู่ที่วัดนานกว่า 20 ปี ... ช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาชาวบ้านเริ่มพบเห็นพฤติกรรมในลักษณะนี้ ... กระทั่งล่าสุดมีการนำภาพจากกล้องวงจรปิดภายในวัดออกมาเปิดเผยกับสื่อมวลชน ซึ่งภาพแต่ละภาพ จะเห็นว่าหญิงสาวที่เข้ามาหาหน้าตาไม่ซ้ำกัน

(สนุกตอทคอม, 28 พ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 47 มีการใช้คำว่า “แหล่งข่าว” มาอ้างถึงประชาชนที่พบเห็นเหตุการณ์หรืออยู่ร่วมในเหตุการณ์แล้วมาเล่าข้อมูลดังกล่าวให้กับผู้สื่อข่าวโดยตรง ซึ่งถือเป็นสร้างความน่าเชื่อถือของรายงานข่าวเพราะบุคคลที่บอกเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ให้แก่ผู้สื่อข่าวได้รับรู้ นั้นเป็นบุคคลที่เห็นพบเหตุการณ์หรือบุคคลที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์จริงแม้ไม่ได้ระบุตัวตน

3.1.4 การอ้างถึงผู้สื่อข่าว

การอ้างถึงผู้สื่อข่าว หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกผู้สื่อข่าว จากการวิเคราะห์พบว่าผู้สื่อข่าวเลือกใช้คำศัพท์อ้างถึงตนเองจำนวน 175 ครั้ง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การใช้คำแสดงสถานภาพ และการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงผู้สื่อข่าว

การอ้างถึงผู้สื่อข่าว			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การใช้คำแสดงสถานภาพ เช่น ผู้สื่อข่าว, รายงานข่าว, สำนักข่าว, สื่อมวลชน ฯลฯ	166	94.86	เป็นการอ้างถึงหน้าที่หลักของผู้สื่อข่าวในการรายงานเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเหตุการณ์ในตัวบทคือเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูป
2. การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล เช่น ทีมข่าว, กองทัพนักข่าว, กองทัพ สื่อมวลชน ฯลฯ	9	5.14	แสดงให้เห็นถึงการทำงานเป็นหมู่คณะของผู้สื่อข่าวหรือบางครั้งเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ก็เป็นที่สนใจของผู้สื่อข่าวหลายสำนัก เพราะเป็นประเด็นสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจ
รวม	175	100.00	

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่ากลวิธีการอ้างถึงผู้สื่อข่าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การใช้คำแสดงสถานภาพและการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล โดยกลวิธีการใช้คำแสดงสถานภาพนั้นแสดงให้เห็นถึงหน้าที่หลักของผู้สื่อข่าวในการรายงานข่าวเหตุการณ์ข่าว ส่วนกลวิธีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลทำให้เห็นว่าการทำงานเป็นหมู่คณะของผู้สื่อข่าว หรือในบางเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ต่างก็เป็นที่สนใจของผู้สื่อข่าวจากหลากหลายสำนัก เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจ

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีย่อยที่ใช้อ้างถึงผู้สื่อข่าวโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ดังนี้

3.1.4.1 การใช้คำแสดงสถานภาพ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดงสถานภาพเพื่ออ้างถึงผู้สื่อข่าว เพื่อทำให้เห็นถึงหน้าที่หลักของผู้สื่อข่าวในการรายงานเหตุการณ์ข่าวหรือความเป็นไปของเหตุการณ์ มีความถี่จำนวน 166 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 94.84 ตัวอย่างเช่น *ผู้สื่อข่าว รายงานข่าว สายข่าว สำนักข่าว สายตรวจโซเชียล สื่อมวลชน ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(48) *ผู้สื่อข่าว* รายงานว่า (23 พ.ย.) ... สก.ป่าโมก ได้รับแจ้งเหตุพระเมาสุราใช้มีดฟันกันได้รับบาดเจ็บสาหัส

(สนกดอทคอม, 24 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 48 มีใช้คำแสดงสถานภาพว่า “ผู้สื่อข่าว” มาอ้างถึงบุคคลที่ทำหน้าที่สื่อสารหรือรายงานเหตุการณ์ข่าวพระสงฆ์ที่กระทำความผิดไปยังผู้รับสาร

3.1.4.2 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลเพื่ออ้างถึงผู้สื่อข่าวในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ทำให้เห็นถึงการทำงานเป็นหมู่คณะของผู้สื่อข่าว หรือในบางเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ก็เป็นที่น่าสนใจของผู้สื่อข่าวหลายสำนัก เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจ มีความถี่จำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.14 ตัวอย่างเช่น *ทีมข่าว ทีมสายตรวจโซเชียล กองทัพนักข่าว กองทัพสื่อมวลชน ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (49) *ทีมข่าว* ได้ติดตามเพื่อสอบถามเรื่องดังกล่าวทั้งนี้เจ้าอาวาสยอมรับว่าเรื่องที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในวัดศรีปิ่นเงิน และตนเองคือพระรูปที่อยู่ในคลิปภาพ แต่ในเบื้องต้นปฏิเสธว่าความสัมพันธ์กับหญิงสาวซึ่งเป็นเด็กนักเรียนในคลิปภาพนั้นไม่ได้มีสัมพันธ์ในเชิงชู้สาว

(สนุกตอทคอม, 28 พ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 49 จะเห็นว่ามีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลว่า “ทีมข่าว” มาอ้างถึงผู้สื่อข่าวเพื่อจะสื่อให้เห็นถึงการทำงานเป็นหมู่คณะของผู้สื่อข่าว

- (50) เจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปรามนิมนต์พระ 3 รูปจากวัดสระเกศคหิเงินทอดวัด...เจ้าหน้าที่ได้รับนิมนต์พระสงฆ์ทั้ง 3 รูป ฝาก*กองทัพสื่อมวลชน*จำนวนมากที่มาปักหลักรอเข้าไปยังห้องสอบสวน

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 มิ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 50 จะเห็นว่ามีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลว่า “กองทัพสื่อมวลชน” มาอ้างถึงผู้สื่อข่าว เพื่อจะสื่อว่าในบางครั้งเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ก็เป็นที่น่าสนใจของผู้สื่อข่าวหลากหลายสำนัก เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจ

3.1.5 การอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์

การอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เรียกพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ จากการวิเคราะห์พบว่าผู้สื่อข่าวเลือกใช้คำศัพท์อ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์จำนวน 26 ครั้ง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้นามนัย การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร และการใช้คำที่สื่อถึงพระพุทธศาสนาโดยตรง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สรุปประเด็นเกี่ยวกับการอ้างถึงพระพุทธรศาสนา/วงการพระสงฆ์

การอ้างถึงพระพุทธรศาสนา/วงการพระสงฆ์			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การใช้นามนัย เช่น ผ้าเหลือง, จีวร ฯลฯ	16	61.54	ชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดขณะอยู่ในสมณเพศ และแสดงให้เห็นว่าพระพุทธรศาสนาและวงการพระสงฆ์ก็ได้รับผลกระทบทางลบจากการพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและอาจสื่อภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่จำนวนไม่น้อย เพราะเกิดเรื่องเสื่อมเสียอยู่บ่อยครั้งในวงการพระสงฆ์
2. การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร เช่น วงการผ้าเหลือง, วงการพระพุทธรศาสนา, วงการศาสนา, วงการสงฆ์ ฯลฯ	6	23.08	เป็นการอ้างถึงส่วนรวมในวงการพระพุทธรศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ ที่ได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด
3. การใช้คำที่สื่อถึงพระพุทธรศาสนาโดยตรง เช่น พระศาสนา, พระพุทธรศาสนา ฯลฯ	4	15.38	แสดงให้เห็นว่าพระพุทธรศาสนานั้นได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด
รวม	26	100.00	

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้อ้างถึงพระพุทธรศาสนา/วงการพระสงฆ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้นามนัย การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล และการใช้คำที่สื่อถึงพระพุทธรศาสนาโดยตรง โดยการใช้นามนัย มีลักษณะสำคัญคือการทำให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดขณะอยู่ในสมณเพศ เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมได้ว่าในวงการพระสงฆ์มีแต่พระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย นอกจากนี้ทั้งกลวิธีทั้งสามยังมีบทบาทหลักร่วมกันคือการทำให้เห็นว่าพระพุทธรศาสนาและวงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธีย่อยที่ใช้อ้างถึงพระพุทธรศาสนา/วงการพระสงฆ์โดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ดังนี้

3.1.5.1 การใช้นามนัย³ หมายถึง การนำคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องบริขารของพระสงฆ์มาใช้อ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำผิดกระทำผิดขณะอยู่ในสมณเพศ และแสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากการพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมีอาจส่วนนำเสนอภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่จำนวนไม่น้อย เพราะเกิดเรื่องเสื่อมเสียอยู่บ่อยครั้งในวงการพระสงฆ์ โดยปรากฏความถี่จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.54 ได้แก่คำว่า *จีวร ผ้าเหลือง วงการผ้าเหลือง* มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (51) ผ้าเหลืองร้อนอีกแล้ว เจ้าอาวาสวัดตั้งเมืองข้างอ่างให้สึกาเอาทุเรียนมาถวายกลางดึก แคมปิดไฟเจียบอยู่ด้วยกันนานกว่า 2 ชม.

(สนุกตอทคอม, 6 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 51 มีการใช้เครื่องบริขารของพระสงฆ์ว่า “ผ้าเหลือง” มาอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากการพฤติกรรมของผู้พระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และเมื่อพิจารณาร่วมกับถ้อยคำที่ตามมาว่า “ร้อนอีกแล้ว” แสดงให้เห็นว่าในวงการพระสงฆ์นั้นมีเสื่อมเสียเกิดขึ้นซ้ำอยู่บ่อยครั้งอันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด จึงอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมได้ว่าในวงการพระสงฆ์มีแต่คนที่ไม่ดี เพราะมีเรื่องเสื่อมเสียอยู่บ่อยครั้ง

3.1.5.2 การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลมาอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ในวาทกรรมข่าวออนไลน์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวเป็นอ้างถึงส่วนรวมในวงการพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ที่ได้รับผลกระทบทางลบจากการ

³ นามนัย (Metonymy) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดนัยนามธรรม โดยใช้คำหนึ่งแทนอีกคำหนึ่งที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2560: 280) ขณะที่การใช้ถ้อยคำกล่าวถึงในฐานะวัตถุ/สถานที่ (Objectivation) หมายถึงการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ สถานที่ รวมไปถึงอวัยวะ มาอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ (ฟาน ลีอูเวน, van Leeuwen, 1996: 59) จะเห็นว่าคำนิยามของทั้งสองคำนี้มีจุดทับซ้อนกัน แต่นายมัยอาจมีความหมายที่กว้างกว่า ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อกลวิธีดังกล่าวว่า “การใช้นามนัย” เพราะมีการใช้คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องบริขารของพระสงฆ์มาอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับคำนิยามการใช้ถ้อยคำกล่าวถึงในฐานะวัตถุ/สถานที่ (Objectivation) ตามแนวคิดผู้กระทำทางสังคม (social actor) ของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์การใช้คำอ้างถึงของการศึกษาครั้งนี้

กระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความถี่จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.08 ได้แก่ *วงการ พระพุทธศาสนา วงการสงฆ์ วงการศาสนา* มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (52) พ.อ.กฤษณ์ สหายสมบุรณ์ ... เผยว่า จากการทำปัจจุบันตนได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านว่า หลายวัดในพื้นที่ จ.สุพรรณบุรี มีมารศาสนา โดยเฉพาะผู้ที่ติดยาเสพติดและผู้ค้ายาเสพติด แฝงกายเข้าไปบวชเป็นพระภิกษุ สามเณร สร้างความเสียหายให้กับวงการสงฆ์เป็นอย่างมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 10 มี.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 52 มีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลว่า “วงการสงฆ์” มาอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าส่วนรวมในวงการพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3.1.5.3 การใช้คำสื่อถึงพระพุทธศาสนาโดยตรง กลวิธีทางภาษากลุ่มนี้ หมายถึง การนำคำศัพท์ที่บ่งชี้พระพุทธศาสนา มาอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถาบันพระพุทธศาสนาได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยปรากฏความถี่จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ได้แก่คำว่า *พระพุทธศาสนา พระศาสนา ศาสนา ศาสนา* มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (53) พระวิรุณจึงรับสารภาพว่าพึ่งเสพยาเสพติดเข้าไป 1 ... จึงได้ควบคุม ... เพื่อให้เจ้าคณะอำเภอ ทำการสึกจากความเป็นพระเพื่อไม่ให้พระศาสนามัวหมองต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 มี.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 53 มีการใช้คำสื่อพระพุทธศาสนาโดยตรงว่า “พระศาสนา” มาอ้างถึงพระพุทธศาสนา ซึ่งแฝงความหมายเกี่ยวกับการเคารพ สรรเสริญ หรือความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา แต่กลับได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการซึ่งจะทำให้เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์คำกริยาหรือกริยาวลีที่แสดงการกระทำ พฤติกรรม สภาพ หรืออารมณ์ความรู้สึกของบุคคลแต่ละฝ่ายที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวออนไลน์ว่าเป็นอย่างไร

3.2 การใช้ชนิดกระบวนการ

แมคชินและเมเยอร์ (Machin and Mayr, 2012: 104) กล่าวว่า การใช้ชนิดกระบวนการเป็นแนวทางการศึกษาตามไวยากรณ์ระบบและหน้าที่ของฮัลลiday (Halliday, 1994 อ้างถึงใน Machin

and Mayr, 2012: 104) ว่าผู้ผลิตตัวบทนำเสนอบุคคลต่าง ๆ อย่างไรผ่านการกระทำและกิจกรรมของบุคคล โดยจะวิเคราะห์ “who does what to whom and how” ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. *ตัวกระบวนการ (Process)* เป็นการวิเคราะห์กิริยาวิธปฏิบัติที่ปรากฏในประโยคว่าเป็นชนิดกระบวนการใด ผู้วิจัยพบชนิดกระบวนการ 5 กลุ่ม ได้แก่ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (material process) กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม (behavioral process) กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (verbal process) กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (mental process) และกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ (relational process) หลังจากนั้นจะแบ่งชนิดกระบวนการเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามความหมายเพื่อความชัดเจนในการวิเคราะห์

2. *ผู้ร่วมเหตุการณ์ (Participants)* เป็นการวิเคราะห์ว่าคำกริยาหรือกิริยาวิธปฏิบัติแต่ละประเภคนั้นปรากฏร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์กลุ่มใด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมเหตุการณ์ว่ามีการกระทำ พฤติกรรม หรือสภาพเป็นอย่างไร รวมไปถึงสะท้อนให้เห็นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ผู้วิจัยพบผู้ร่วมเหตุการณ์ 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ ฝ่ายประชาชน และฝ่ายผู้สื่อข่าว

3. *สภาพแวดล้อม (circumstances)* เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเหตุการณ์ เช่น สถานที่ เวลา เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นจากวิเศษณ์วลีและบุพบทวลี ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการโดยแบ่งออกเป็น 5 กระบวนการ ดังนี้

3.2.1 กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ⁴

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (material process) ส่วนมากจะเป็นการกระทำที่เป็นรูปธรรม หรือบางครั้งจะเป็นการกระทำในเชิงเปรียบเทียบ มีผู้ร่วมเหตุการณ์ในกระบวนการดังกล่าวอย่างน้อย ได้แก่ ผู้กระทำ (actor) (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75) ผู้วิจัยพบว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีการใช้กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำทั้งสิ้น 2,830 ครั้ง จำแนกตามความหมายของกิริยาวิธปฏิบัติออกเป็น 14 กลุ่มความหมายซึ่งจะมีความถี่และปรากฏร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์ที่เหมือนและแตกต่างกันไป ดังตารางต่อไปนี้

⁴ คุรยละเอียดของค่านิยามและแนวทางการวิเคราะห์ได้ในหัวข้อ 2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ (หน้า 44-45)

ตารางที่ 12 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ

กลุ่มความหมายของกริยาวลี ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ	ผู้กระทำ			รวม
	พระสงฆ์ผู้กระทำผิด	เจ้าหน้าที่รัฐและ ผู้ปกครองคณะสงฆ์	ประชาชน	
1. ล้วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ขู่สาว	508	-	-	508
2. ดำเนินการทางกฎหมาย	-	493	-	493
3. ครอบครองและเสพของมีนเมา	407	-	-	407
4. ใช้ความรุนแรง	333	-	-	380
ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ	-	-	47	
5. ทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์	-	350	-	350
6. ตรวจสอบ	-	297	-	297
7. ล่อลวง/ปิดบังอำพราง	87	-	-	87
8. การกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์	78	-	-	78
9. ประพฤติทุจริต	56	-	-	56
10. เล่นการพนันเสี่ยงโชค	44	-	-	44
11. ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม	44	-	-	44
12. ติดตามสถานการณ์	-	-	44	44
13. สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา	31	-	-	31
14. ลักลอบเข้าเมือง	11	-	-	11
รวม	1,599	1,140	91	2,830

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่ากริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำปรากฏร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์ที่เหมือนและแตกต่างกัน กล่าวคือ ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์จะปรากฏเป็นผู้กระทำกริยาวลีที่แสดงให้เห็นว่าเป็นฝ่ายที่มีบทบาทในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและตรวจสอบการกระทำผิดนั้น ส่วนฝ่ายประชาชนจะปรากฏเป็นผู้กระทำกริยาวลีที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสนใจและมีปฏิกริยาตอบสนองต่อเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ สุดท้ายฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะปรากฏเป็นผู้กระทำกริยาวลีที่สื่อความหมายทางลบ เพราะเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบของคณะสงฆ์ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทั้ง 14 กลุ่มความหมาย โดยแบ่งไปตามฝ่ายผู้กระทำกระบวนการ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1.1 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำนั้นเป็นกลวิธีที่สำคัญและโดดเด่นที่สุด โดยปกติการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดของบุคคล สื่อมวลชนย่อมมีการใช้กริยาวลีที่สื่อให้เห็นถึงการกระทำของผู้กระทำผิดเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจเหตุการณ์การกระทำผิดเป็นธรรมดาอยู่แล้ว แต่การ

นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด สื่อมวลชนมีการเลือกใช้กริยาวลีบรรยายการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้อย่างละเอียดชัดเจนราวกับว่าสื่อมวลชนเองเข้าไปรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดมาโดยตรง และนำกลับมาเขียนรายงานข่าวราวกับตาเห็น (eyewitness report) ทั้งที่ความจริงแล้วสื่อมวลชนก็ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์จริงทั้งหมดแต่กลับรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้อย่างละเอียดชัดเจน ดังนั้นกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำจึงเป็นกลวิธีหลักสำหรับการประกอบสร้างและขับเน้นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัด เพราะกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำผิดกลุ่มนี้แสดงให้เห็นการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน และชี้ให้เห็นว่าการกระทำเหล่านั้นล้วนเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ทั้งสิ้น โดยปรากฏความถี่ 1,599 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.50 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 10 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำ

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำ			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ผู้สาว” เช่น เสพเมถุน แอบได้ถ่ายกระโปรง กอดจูบ ช่วยตัวเอง ดูหนังโป๊ ทำอนาจาร นัวเนีย มั่วสีกา ฯลฯ	508	17.95	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์
การล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ผู้ชายที่แฝงการใช้ความรุนแรง เช่น ซีนใจ ก่อเหตุข่มขืน ข่มขืน ข่มขืนกระทำชำเรา ใช้กำลังปลุกปล้ำข่มขืน ข่มขืนจนขาดใจตาย ฯลฯ			เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม
การล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจารที่แฝงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น เสพเมถุนกับผู้ชาย ซ้อบริการทางเพศเด็กหนุ่ม ใช้มือลูบคลำเป้ากางเกง นัวเนียชายหนุ่ม ฯลฯ			เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ
การล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจารที่แฝงการใช้ความรุนแรงและพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น ข่มขืนทางทวารหนัก บังคับร่วมเพศทางทวารหนัก มีพฤติกรรมข่มขืนเณร ฯลฯ			เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
<p>“ครอบครองและเสพยาเสพติดและของมีนเมา” เช่น เสพยาเสพติด แอบกินเหล้า ก๊งเหล้า ขนยาบ้า ดิทยา เสพติด มั่วยา เมา เมาขาดสติ มีอาการเมาสุรา ฯลฯ</p> <p>ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย เช่น ทั้งเสพทั้งขาย นำมาเสพและจำหน่ายให้กับวัยรุ่น มีพฤติกรรมนำเด็กวัยรุ่นมามั่วสุมเสพตา รัยยามาขาย ลักลอบจำหน่ายยาเสพติด ฯลฯ</p>	407	14.38	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน</p>
<p>“ใช้ความรุนแรง” เช่น เกิดการชกต่อย ทำร้ายร่างกาย ยิ่งตะก้านคอ ใช้มีดแทง ฆ่าเผาทั้งเป็น คว่ำไม้ ตีจนหมดสติ ฯลฯ</p> <p>ใช้ความรุนแรงเนื่องจากการขับขียนพาหนะโดยประมาท เช่น ขับเก๋งคว่ำตลบ ขับวอลโว่ชนยายดับ ขับรถเก๋งถนบนชนต้นสะเดามรณภาพคาที่ ฯลฯ</p>	333	11.77	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท</p>
<p>“ล่อลวง/ปิดบังอำพราง” เช่น ซ่อนของกลาง ซุกซ่อนตบตา ล่อลวง ออกอุบาย ฯลฯ</p>	87	3.07	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์
<p>“การกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์”</p> <p>เช่น เข้าฟิตเนส โชว์ซิกแพค นอนม่านรูด บินชบาท เฉพาะเงินสด เท่องราตรี ท่องเที่ยวทวีปดำน้ำ ฯลฯ</p>	78	2.76	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา เพราะการกระทำหรือพฤติกรรมดังกล่าวไม่ใช่กิจของสงฆ์ และบางถ้อยคำสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอีกหนึ่งภาพ</p>
<p>“ประพฤติทุจริต” เช่น โกงเงินวัด ก่อเหตุขโมย ฉกเงินทุจริตเงินทอนวัด ฟอกเงิน ร่วมกันฟอกเงิน ลูบเงินวัด ฯลฯ</p>	56	1.98	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก
<p>“เล่นการพนันเสี่ยงโชค” เช่น เล่นไฮโล ซื้อลอตเตอรี่ ตั้งวงเล่นไพ่ ถูกลากกินแบ่ง ฯลฯ</p>	44	1.5	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก
<p>“ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม” เช่น แสดงตนลือทาง วิญญาณ ทำพิธีทางไสยศาสตร์ ปลุกเสก ลงนะหน้าทอง ใ้ห่วย ฯลฯ</p>	44	1.55	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน
<p>“สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา” เช่น เป็น การสร้างความเสื่อมเสียให้กับวงการพระ ทำตัวไม่เหมาะสมกับสมณเพศ อยู่ในคราบผ้าเหลือง อาศัยผ้าเหลืองบังหน้า ฯลฯ</p>	31	1.10	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา และบางถ้อยคำสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวได้อีกหนึ่งภาพ</p>

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ลักลอบเข้าเมือง” เช่น <i>เข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย</i> <i>ลอบเข้าไทย หลบหนีเข้าเมือง ฯลฯ</i>	11	0.39	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย
กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ	1,599	56.50	
กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทั้งหมด	2,830	100.00	

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่ากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ ถือเป็นกลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นในการประกอบสร้างภาพตัวแทนด้านลบพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้เป็นอย่างดี เพราะกลวิธีทางภาษาดังกล่าวนี้นี้จะทำให้เห็นรายละเอียดของการกระทำอย่างชัดเจนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว”

หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายกระทำที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ การกระทำอนาจาร การกระทำเชิงชู้สาว หรือการกระทำทางเพศอื่น ๆ ที่สร้างความเดือดร้อนหรือส่งผลกระทบต่อสังคม มีความถี่ 508 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.95 ซึ่งแบ่งเป็น 4 โครงสร้าง ดังนี้

โครงสร้างที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ (ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว)	ผู้รับการกระทำ (เพศหญิง/เด็ก)
เจ้าอาวาส	แอบถ่ายกระโปรง	สาวสิบหก
เจ้าคณะอำเภอชนแดน	อนาจาร	เด็ก
พระภิกษุรูปหนึ่ง	กำลังยืนช่วยตัวเอง	-

โครงสร้างที่ 1 จะมีลักษณะเด่นคือมีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพหญิงหรือเด็ก หรือมีกริยาวลีที่สื่อถึงการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ ตัวอย่างเช่น *เสพเมถุน เสพกาม ก่อเหตุกระทำอนาจารเด็ก มีเพศสัมพันธ์ กำลังใช้มือช่วยตัวเอง จับหน้าอก จับ ขวนสีการ่วมหลับนอน ทักแซตชวนคุยลามก ทำ*

ลีกาห้อง ทำอณาจารย์ นัวเนียบสาว มีพฤติกรรมเสพเมถุน มั่วสีกา วิดีโอโซว์เจ้าโลก ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างต่อไป

(54) จับเจ้าอวาสดังตั้น นอนกสาวมั่วสีกากากู๊ น้าตัวจับสีก

(ไทยรัฐออนไลน์, 10 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 54 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาลีสื่อการกระทำอณาจารย์ทางเพศ การใช้กริยาลีสื่อการกระทำอณาจารย์นี้จึงเป็นการขบขันให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ลุ่มหลงในกามารมณ์ได้อย่างชัดเจน

(55) จากกรณีโลกออนไลน์มีการเผยแพร่คลิปวิดีโอ ... มีพระภิกษุรูปหนึ่ง ยื่นถลกจีวร สไลด์ท่อนอน ช่วยตัวเองริมถนนหน้าประตูวัด

(สนุกดอทคอม, 8 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 55 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาลีสื่อการกระทำอณาจารย์สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ลุ่มหลงในกามารมณ์

โครงสร้างที่ 2

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว แฝงการใช้ความรุนแรง)	ผู้รับการกระทำ (เพศหญิง)
พระลูกวัด	ข่มขืน	ยายวัย 78

โครงสร้างที่ 2 จะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาลีที่สื่อความหมายล่วงละเมิดทางเพศ อนาจาร หรือชู้สาวที่แฝงการกระทำที่ใช้ความรุนแรง และมีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพหญิง โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมและลุ่มหลงในกามารมณ์ ตัวอย่างเช่น ข่มขืน ลงมือข่มขืน ขืนใจ กระทำชำเรา ก่อเหตุข่มขืน ก่อเหตุข่มขืนกระทำชำเรา ลวงข่มขืน วางยาขืนใจ ใช้กำลังปลุกปล้ำ ฯลฯ มีตัวอย่างต่อไปนี้

(56) นางสาวฟ้า (นามสมมติ) อายุ 21 ปี ... เข้าร้องศูนย์ดำรงธรรม จ.เลย ว่า นายบุญช่วย ผ่านสำแดง อายุ 53 ปี อดีตเจ้าอวาสดังตั้นร่างกายเพชร .. ทักว่าตนโดนของต้องทำพิธีไล่ผีออกจากตัว เอายาสมุนไพรมานวดตามร่างกาย จนตัวเองรู้สึกตัวว่าไม่มีแรง จากนั้นอดีตเจ้าอวาสดังตั้น ข่มขืนใช้กำลังปลุกปล้ำ ล็อกคอ เอามืออุดปาก จนสำเร็จความใคร่ 2 ครั้ง

(ไทยรัฐออนไลน์ 23 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 56 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาวลีที่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศที่แฝงการใช้ความรุนแรงอย่างละเอียด โดยมีผู้รับการกระทำเป็นผู้หญิง สามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และมีจิตใจโหดเหี้ยม

โครงสร้างที่ 3

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว)	ผู้รับการกระทำ (เพศชาย)
พระวัดตั้งเมืองน่าน	แชตข้อความบริการ	เด็กหนุ่ม
พระ	นิ้วเนี่ยสวมกอด	พนักงานหนุ่ม
อดีตเจ้าอาวาส	ล่วงละเมิดทางเพศ	สามเณร

โครงสร้างที่ 3 มีลักษณะเด่นคือมีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพชาย โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้ที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ตัวอย่างเช่น *เสพเมณุนกับผู้ชาย ใช้จู๋ถูกกันเด็กชาย ใช้มือลูบคลำเป้ากางเกง ให้เณรอมกเขา กำลังมีเซ็กซ์กับผู้ชาย กำลังออร์ลเซ็กซ์กับชาย ช้อบริการเด็กชาย ตู๋ย ล่วงละเมิดทางเพศทางทวารหนัก มีพฤติกรรมเสพไม้ป่าเดียวกัน มีรสนิยมชายรักชาย ฯลฯ* มีตัวอย่างต่อไปนี้

(57) นายแพง อายุ 52 ปี ... ออกมาเปิดโปงถึงพฤติกรรมของพระมหาฉลาดว่าถูกเจ้าอาวาสชอบให้ออมอวัยวะเพศ ให้ร่วมเพศทางทวารหนัก และทำมานานนับหลายปี

(สนกดอทคอม, 20 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 57 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาวลีที่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศอย่างละเอียดและขยายความเรื่องความถี่ของการกระทำผิด โดยมีผู้รับการกระทำเป็นผู้ชาย การใช้กริยาวลีดังกล่าวนี้เป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศและลุ่มหลงในกามารมณ์

โครงสร้างที่ 4

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว ที่แฝงการใช้ความรุนแรง)	ผู้รับการกระทำ (เพศชาย)
พระกิม	ลงมือข่มขืน...จนเสียชีวิต	เด็กชาย

โครงสร้างที่ 4 มีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่สื่อความหมายล่วงละเมิดทางเพศ อนาจาร หรือชู้สาวที่แฝงการใช้ความรุนแรง และมีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพชาย โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และ

จากตัวอย่างที่ 59 มีการใช้กริยาวลีสื่อการเสพของมินเมามาว่า “กำลังนั่งดื่มสุราและเสพยาเสพติดกัน” โดยมีผู้กระทำเป็นกลุ่มพระสงฆ์ผู้กระทำผิด นอกจากนี้ยังมีวิเศษณ์วลีและบุพบทวลีที่ขยายความว่า “อย่างโจ่งครึ้งภายในกุฏิวัดกลางวันแสดก ๆ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดกระทำผิดอย่างเปิดเผยและไม่เกรงกลัว ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของการกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

โครงสร้างที่ 2

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ครอบครองและเสพของมินเมมา)	เป้าหมายของการกระทำ (ยาเสพติด)	ผู้รับผลจากการกระทำ (ประชาชน)
พระสงฆ์วัดทองหงส์	มีพฤติกรรมจำหน่าย	ยาบ้า	(ให้แก่) วัยรุ่นในพื้นที่

โครงสร้างที่ 2 มีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด โดยจะมีผู้รับผลจากการกระทำเป็นประชาชนในพื้นที่ โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติดและเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ตัวอย่างเช่น *ค้ายาบ้า จำหน่ายยาไอซ์ ค้ายานรก แบ่งขายให้แก่วัยรุ่น แอบขายยาบ้า-ไอซ์ จำหน่ายยาเสพติด ซื้อยาบ้ามาจำหน่าย มีพฤติกรรมนำเด็กวัยรุ่นมามั่วสุมเสพยา มีพฤติกรรมจำหน่ายยาเสพติด ลักลอบจำหน่ายยาเสพติด ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(60) พระเจมส์มีพฤติกรรมจำหน่ายยาเสพติดให้กับวัยรุ่นในพื้นที่มานาน

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 60 มีการใช้กริยาวลีสื่อการจำหน่ายของมินเมามาว่า “มีพฤติกรรมจำหน่ายยาเสพติดให้กับวัยรุ่นในพื้นที่มานาน” ซึ่งมีผู้รับผลจากการกระทำคือวัยรุ่นในพื้นที่ การใช้กริยาวลีในลักษณะดังกล่าวเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชนและเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรง” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายกระทำที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 333 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.20 แบ่งเป็น 2 โครงสร้าง ดังนี้

โครงสร้างที่ 1

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ใช้ความรุนแรงเนื่องจากการขบขี้นาพาหนะโดยประมาท)	ผู้รับการกระทำ (ประชาชน)
พระลูกวัด	ขับแท็กซี่ประมาท	จักรยานยนต์หญิงเมืองเลย
หลวงน้ำ	ขับกระบะแหกโค้ง 100 ศพที่นครพนม อัดเสาไฟดับคาที่	-

จากโครงสร้างที่ 1 มีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับรถโดยประมาท โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท ตัวอย่างกริยาวลีเช่น ขับแท็กซี่คว่ำตลบ ขับแท็กซี่ตกถนนกระเด็นออกนอกถนนริมทางคาที่ ขับแท็กซี่ตกถนนชนต้นสะเดามรณภาพคาที่ ซึ่งเบนซ์แหกโค้งมรณะไฟลุกท่วมหวัดอย่างสด ซึ่งกระบะหลุดโค้งชนเสาไฟฟ้ารอดตาย ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(61) กรณีที่รถเก๋งยี่ห้อวอลโว่ สีบรอนซ์ มีพระเป็นคนขับ พงชนรถจักรยานยนต์พุ่งข้าง ... เป็นเหตุให้นางจันทร์เพ็ญ คงสืบชาติ อายุ 64 ปี ยายที่ขับรถจักรยานยนต์พุ่งข้างเสียชีวิตคาที่

(สนุกตอทคอม, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 61 มีการใช้กริยาวลีที่สื่อการใช้ความรุนแรงเนื่องจากการขบขี้นาพาหนะโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดขับขี่รถยนต์โดยประมาท และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท

โครงสร้างที่ 2

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ใช้ความรุนแรง)	ผู้รับการกระทำ (ประชาชน)
หลวงพี่	แทง...มรณภาพ	พระวัดเดียวกัน
รองเจ้าอาวาส	ฆ่าโหด	หนุ่มเลี้ยงวัว

จากโครงสร้างที่ 2 มีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม ตัวอย่างเช่น *แทงกันตาย ใช้ขวานฟันโดนมือบาดเจ็บ ใช้ด้ามตาลปัตรฟาด ใช้มีดฟันกัน ใช้อาวุธปืนยิง ก่อเหตุฆ่า ก่อเหตุทำร้ายร่างกาย คว่ำไม้หน้าสามฟาด คว่ำปืนยิงร่วง ฆ่าเผาทั้งเป็น ชกต่อย ทะเลาะวิวาทกัน ทำร้าย ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (62) พระโรคประสาทใช้กรรไกรตัดหน้าแทงพระวัดเดียวกันดับดินศาลาการเปรียญ ไม่พอใจ ตะโกน เรียกขณะนอนหลับในกุฏิ

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 ต.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 62 มีการใช้กริยาวลีที่สื่อการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตว่า แสดงให้เห็นถึงอาวุธที่ใช้กระทำ ความรุนแรงและอาการของผู้เสียหายที่บาดเจ็บ ทุรนทุรายจนเสียชีวิตซึ่งเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจ โหดเหี้ยม

(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่อลวง/ปิดบังอำพราง” หมายถึง กริยาวลีที่ บรรยายการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุบายให้ผู้เสียหายหลงเชื่อและการปิดบังอำพรางการกระทำ ผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 87 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.19 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ (ล่อลวง/ปิดบังอำพราง)	เป้าหมายของการกระทำ (ผู้เสียหาย/ของกลาง)
พระวัดดัง	แซทล่อลวง...ลวงละเมิดทางเพศ	เด็กสาว
พระ	ซุกซ่อน	ยาเสพติดในสายรัดประคด

จากโครงสร้างจะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุบายให้ ผู้เสียหายหลงเชื่อและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการปิดบังอำพรางการกระทำผิด และมีผู้รับการกระทำเป็น ผู้เสียหายหรือของกลาง โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคล ที่เจ้าเล่ห์ ตัวอย่างกริยาวลี เช่น ซ่อน ตบตาอำพราง ลวง ล่อลวง ออกอุบาย ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (63) แม่ซ็อก พระวัดดังแซทล่อลวงลูกสาวม.1 ล่วงละเมิดทางเพศ

(สนุกดอทคอม, 19 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 63 มีการใช้กริยาวลีสื่อการล่อลวงให้ผู้เสียหายหลงเชื่อจนไปสู่การล่วงละเมิด ทางเพศว่า “แซทล่อลวง” ซึ่งถือเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์

(5) กริยาวลีสื่อความหมายการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็น พระสงฆ์ หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นการ กระทำที่ผิดหรือไม่เหมาะสม หากพระสงฆ์เป็นผู้กระทำ แต่จะไม่ถือว่าเป็นความผิดหากฆราวาสเป็น ผู้กระทำ โดยมีความถี่จำนวน 78 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.76 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนกรที่เกี่ยวกับการกระทำ (กริยาวลีสื่อความหมายอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์)
พระ	เล่นสเก็ตบอร์ด
พระสงฆ์	แสดงออกทางการเมือง
พระ	บิณฑบาตเฉพาะเงินสด

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาเพราะการกระทำดังกล่าวนี้ไม่ใช่กิจของสงฆ์ที่พึงจะกระทำ และบางถ้อยคำก็สามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ตัวอย่างเช่น *เข้าพิตเนส เดินเรียไรเงิน เล่นสเก็ตบอร์ด แต่งหญิง แสดงออกทางการเมือง โชว์ซิกแพค ใช้ชีวิตหรู นอนมานูรูต เทียวราตรี จัดทริปดำน้ำดูปะการัง บิณฑบาตเฉพาะเงินสด ฯลฯ* ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(64) จากกรณีพระสงฆ์สามเณรแสดงออกทางการเมือง ทางมหาเถรสมาคม (มส.) ไม่ได้นิ่งนอนใจ ปัจจุบันพบว่ามีคณะสงฆ์และสามเณรแสดงออกทางการเมืองในหลายรูปแบบ ทั้งเข้าร่วมชุมนุม และแสดงความคิดเห็นทางบทความหรือบทกลอน ... มส.มีมติขอความร่วมมือ ขอให้เจ้าคณะปกครองตามลำดับชั้น กำกับดูแลคณะสงฆ์อย่างใกล้ชิด

(ข่าวสดออนไลน์, 6 พ.ย. 2563)

(65) ภาพแชร์ว่อน คณะพระสงฆ์ลงเรือท่องเที่ยวทริปดำน้ำดูปะการัง ทั้งที่อยู่ในคราบผ้าจีวร สังคมไม่ปลื้ม สงสัยว่ากระทำได้ด้วยหรือ?

(สนุกดอทคอม, 27 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 64-65 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาวลีเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ โดยกริยาวลีเหล่านี้มีข้อสังเกตว่าหากขมรวาสกระทำจะไม่ถือว่าเป็นความผิด แต่หากว่าพระสงฆ์กระทำจะถือว่าเป็นความผิด เพราะถือว่าการกระทำเหล่านี้เป็นการกระทำที่ผิดวิสัยหรือผิดต่อหลักการปฏิบัติตัวของพระสงฆ์ ดังนั้นการใช้กริยาวลีดังกล่าวจึงนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

(66) 25 พระเขมร**บิณฑบาตยื่นแท่ง รับแต่เงินสด** ดร.เพชรบุรีจัสสิก พบฉิมม่วง3

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 66 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้กริยาวลีเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดวิสัยของสมณเพศ และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาและเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

(6) กริยาวลีสื่อความหมาย “ประพฤติทุจริต” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ฉ้อโกง และลักทรัพย์ โดยมีความถี่ 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.98 มีโครงสร้าง ดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ (ประพฤติทุจริต)
อดีตหลวงพี่	โกงเงินของญาติโยม
พระธงชัย	เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตเงินทองวัด

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ฉ้อโกง และลักทรัพย์ เพื่อนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ตัวอย่างเช่น เอี่ยวทุจริตเงินทองวัด โกงเงินวัด ก่อเหตุขโมย ขโมยเงิน ฟอกเงิน ร่วมกันฟอกเงิน สูบเงินวัด อมเงินวัด ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(67) ป.ตามรวบอดีตหลวงพี่ โกงเงินญาติโยม สลัดผ้าเหลืองสึกหนีคดี นานกว่า 2 ปี

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 ม.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 67 มีการใช้กริยาวลีสื่อการฉ้อโกงว่า “โกงเงินญาติโยม” ซึ่งเป็นการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

(7) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่นการพนันเสี่ยงโชค” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันและการเสี่ยงโชค โดยมีความถี่ 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.55 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ (เล่นการพนันเสี่ยงโชค)
พระ	เล่นไฮโล
พระ	ลุ้นตัวโก่งร่วมวงเล่นไพ่
พระมหาเฮง	ถูกรางวัลที่ 1

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวกับการเล่นการพนันและการเสี่ยงโชค โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ตัวอย่างเช่น เล่นไพ่ เล่นไฮโล เล่นการพนันเกมออนไลน์ แทงหวย ซื้อลอตเตอรี่ ตั้งวงเล่นไพ่ ถูกรางวัล ถูกหวย ฯลฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(68) เตรียมจับศึก! พระลุนตัวโกงร่วมวงเล่นไพ่ จ่อดำเนินคดีฝ่าเคอร์ฟิวทั้งพระและโยม

(สนุกดอทคอม, 16 เม.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 68 มีการใช้กริยาวลีสื่อการพนันว่า “ลุนตัวโกงร่วมวงเล่นไพ่” โดยคำว่า “ลุนตัวโกง” แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีอารมณ์ร่วมจดจ่อกับการเล่นพนันเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

(69) พระ 3 รูป ที่ร้อยเอ็ด ลงขันซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 3 ใบ ถูกรางวัลที่ 1 รับ 18 ล้าน ส่งญาติแจ้งความแทน หวั่นผิดพระวินัย

(ไทยรัฐออนไลน์, 17 ม.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 69 มีการใช้กริยาวลีสื่อการเสี่ยงโชคจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งถือเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

(8) กริยาวลีสื่อความหมาย “ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม” หมายถึงกริยาวลีที่บรรยายการกระทำที่เกี่ยวกับการปลุกเสกวัตถุมงคลหรือการใช้วิชาอาคมให้ประชาชนหลงเชื่อ โดยมีความถี่จำนวน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.55 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม)	ผู้รับการกระทำ (ประชาชน)
หลวงพี่	(หลวง)...ลงนะหน้าทอง...ก่อนทำอนาจาร	สีกาสาว
พระกัลยารัตน์	มีพฤติกรรมไปหวยหลอกหลวง	ชาวบ้าน

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวกับการปลุกเสกวัตถุมงคลหรือใช้วิชาอาคมเพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อ มีผู้รับการกระทำเป็นประชาชนผู้เสียหาย โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ตัวอย่างเช่น ให้เลขเด็ด บอกเลขญาติโยม ปลุกเสก ปลุกเสกผ้ายันต์ มีพฤติกรรมหลอกหลวงทำน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์ต่อชะตา ลงนะหน้าทอง ออกอุบายสะเดาะเคราะห์ ไปหวย ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (70) บุกรวบคาโรงแรม หลวงพื้อมตะ พระวัดดังอ่างทองตั้งตนเป็นจอมขมังเวทย์ลวงสาว ลงหน้า
ทองก่อนทำอนาจาร

(สนุกตอทคอม, 18 ก.พ. 2561)

จากตัวอย่างที่ 70 มีการใช้กริยาลีสื่อการใช้วิชาอาคมว่า “ลงหน้าทอง” โดยมีผู้รับการกระทำคือผู้เสียหาย จึงเป็นการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

- (71) งวดนี้แห่ตาม เปิดเลขเด็ด เกจิจึง ใบห่วย ชาวบ้านเฮ รวยมาแล้ว 6 งวดติด

(ข่าวสดออนไลน์, 16 พ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 71 จะเห็นการใช้กริยาลีสื่อการใช้วิชาอาคมว่า “ใบห่วย” โดยมีผู้รับการกระทำเป็นประชาชน จึงเป็นการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

(9) กริยาลีสื่อความหมาย “สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา”

หมายถึง กริยาลีที่บรรยายการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผลของการกระทำผิดที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสีย โดยมีความถี่จำนวน 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.10 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา)	ผู้รับผลจากการกระทำ (พระพุทธศาสนา/วงการสงฆ์)
เจ้าอาวาส	ทำ...เสื่อม	ศาสนา

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาลีที่มีความหมายเกี่ยวกับผลของการกระทำผิดที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสียหาย มีผู้รับผลจากการกระทำเป็นพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา และบางถ้อยคำก็สามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ตัวอย่างเช่น ใช้ผ้าเหลืองบังหน้า ทำเสื่อมศาสนา ทำผ้าเหลืองเสื่อม ปฏิบัติตัวไม่เหมาะสมในสมณเพศบรรพชิต ลดคุณค่าภาพลักษณ์ของสงฆ์ สร้างความเสื่อมเสียให้กับพระพุทธศาสนา อยู่ในคราบผ้าเหลือง อาศัยจีวรบังหน้า ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (72) มารศาสนา!! ดร.บึงกาฬ นำกำลังเข้าตรวจค้นกุฏิวัดจับสึกเจ้าอาวาส ทำเสื่อมศาสนา พบทั้งเสพยาบ้า ก๊งเหล้าขาว ดูหนังโป๊

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 มี.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 72 มีการใช้กริยาวลีที่เป็นผลจากการกระทำผิดที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสียหายว่า “ทำเสื่อมศาสนา” เพราะเนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐพบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้เสพยาบ้า ต้มเหล้า ข้าว และดูสื่อลามก การใช้กริยาวลีดังกล่าวนี้จึงเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

(73) ตำรวจบุกรวบอสังค์ษาอ้ายผ้าเหลืองขายยา

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 ก.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 73 มีการใช้กริยาวลีว่า “อ้ายผ้าเหลืองขายยา” สื่อให้เห็นว่าผู้กระทำผิดกระทำผิดในฐานะครอบครองยาเสพติดขณะอยู่ในสมณเพศ การใช้กริยาวลีดังกล่าวจึงเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา และทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้สถานภาพความเป็นพระสงฆ์บังหน้าเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหาเลี้ยงชีพตนอย่างทุจริต

(10) กริยาวลีสื่อความหมาย “ลักลอบเข้าเมือง” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการกระทำเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยมีความถี่จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.39 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่างชาติพันธุ์)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ลักลอบเข้าเมือง)
พระชาวกัมพูชา	เข้าเมืองมาแบบผิดกฎหมาย

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย มีผู้กระทำเป็นพระสงฆ์ต่างชาติพันธุ์ซึ่งทั้งหมดจะเป็นพระสงฆ์สัญชาติกัมพูชา โครงสร้างดังกล่าวนี้จะนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น *เข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ลอบเข้าเมือง ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(74) ตรวจสอบภายในบริเวณอาคารด้านล่างของวัดพบพระภิกษุชาวกัมพูชา จำนวน 23 รูป สามเณร 2 ...ทั้งหมดรับว่าลักลอบเข้ามาประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 74 มีกริยาวลีสื่อการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายว่า “ลักลอบเข้ามาประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย” โดยมีพระสงฆ์สัญชาติกัมพูชาเป็นผู้กระทำ ซึ่งมีส่วนสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

3.2.1.2 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ แสดงให้เห็นถึงหน้าที่หลักในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 1,140 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.28 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 3 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ดำเนินการทางกฎหมาย” เช่น จับกุม ดำเนินคดี ตั้งข้อหา ทำแผนประกอบการรับสารภาพ ปรับ ฝากขัง พิพากษา รวบ ออกหมายจับ ฯลฯ	493	17.42	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีการดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง และเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย
“ทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์” เช่น จับสึก ทำการสึก นำตัวไปลาสิกขา สึก ลาสิกขาสึกจากความเป็นพระ ฯลฯ	350	12.37	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์มีหน้าที่อีกอย่างหนึ่งคือการปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ โดยการจำกัดบุคคลที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสียออกไปจากพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม
“ตรวจสอบ” เช่น ค้น ตรวจ ตรวจปัสสาวะ ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ ตรวจสอบ สอบสวน สืบสวน ฯลฯ	297	10.49	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีการตรวจพิสูจน์ความผิด เพื่อไขความกระจ่างให้แก่สังคม
กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ	1,140	40.28	
กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำทั้งหมด	2,830	100.00	

จากตารางที่ 14 ทำให้เห็นว่ากระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำจะทำให้เห็นบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐได้รับการร้องเรียนหรือรับรู้การกระทำผิดของพระสงฆ์ ก็จะมีการตรวจการกระทำผิด หากพระสงฆ์กระทำผิดจริงก็จะทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระคือการสึก ก่อนที่จะดำเนินการทางกฎหมายต่อไปนี้ อีกทั้งยังทำให้เห็นหน้าที่อีกอย่างหนึ่งของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่ปรากฏเฉพาะในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด คือ การปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ โดยชี้ให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ได้กำจัดบุคคลที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสียออกไป

จากวงการพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว ด้านการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำผิด กิริยาวลีสื่อความหมาย “ดำเนินการทางกฎหมาย” นำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และกิริยาวลีสื่อความหมาย “ทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์” นำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ไปพ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกิริยาวลีสื่อการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาจากรรมข่าวพระสงฆ์ ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กิริยาวลีสื่อความหมาย “ดำเนินการทางกฎหมาย” หมายถึง กิริยาวลีที่บรรยายการดำเนินการทางกฎหมาย มีความถี่จำนวน 493 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.42 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ดำเนินการทางกฎหมาย)	ผู้รับการกระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)
ตำรวจอุบลราชธานี	บุกจับกุมตัว..คาถุฎิ	พระรูปหนึ่ง
เจ้าหน้าที่	จ่อตั้งข้อหา	พระเขตซ็อกามเด็กหนุ่ม

โครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกิริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางกฎหมาย มีผู้กระทำเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ และผู้รับการกระทำเป็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น *แจ้งข้อหา ควบคุมตัว คุมขัง จับกุม ดำเนินคดี บุกจับ บุกรวบ ฝากขัง พิพากษา รวบ สกั้ดจับ สอบปากคำ ออกหมายจับ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (75) นายชัยสุธรรมรับสารภาพว่าขณะบวชเป็นพระ ...ตนได้ขายยาบ้าให้กับเพื่อนที่เป็นทหารไปจำนวน 200 เม็ด ... จนถูกจับค่าผ้าเหลือง เบื้องต้นถูกแจ้งข้อหา**มียาเสพติดประเภทที่ 1 ยาบ้า** และยาไอซ์ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ส.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 75 มีการใช้กิริยาวลีสื่อการดำเนินการทางกฎหมายว่า “ถูกจับค่าผ้าเหลือง” “ถูกแจ้งข้อหา” โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ

กระบวนการจับกุมนั้นเกิดขึ้นในขณะที่ผู้กระทำผิดครองตนอยู่สมณเพศ การใช้กริยาวลีลักษณะดังกล่าวจึงเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “ทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์”

หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ มีความถี่จำนวน 350 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.37 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (ผู้ปกครองคณะสงฆ์)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์)	ผู้รับการกระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)
พระอุปชฌาย์	ทำการสึก	พระสุชาติ
เจ้าคณะตำบลแหลมฟ้าผ่า	สึก...ออกจากการเป็นพระ	(พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ มีผู้กระทำเป็นผู้ปกครองคณะสงฆ์ และผู้รับการกระทำเป็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์มีหน้าที่อีกอย่างหนึ่งคือปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ โดยใช้ให้เห็นว่าได้กำจัดบุคคลที่ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมเสียออกไปจากพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม ตัวอย่างเช่น *เชิญไปลาสิกขา ให้ลาสิกขา จับสึก ทำการลาสิกขา ทำการสึกขาดจากการเป็นพระ ทำการสึกออกจากผ้าเหลือง ทำพิธีลาสิกขาให้พ้นขาดจากความเป็นพระสงฆ์ สึก สึกจากสมณเพศ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (76) จากการตรวจปัสสาวะ พบว่าพระทั้ง 2 รูปมีฉี่สีม่วง จึงนำตัวไปให้พระครูบริหารบรมธาตุ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุท่าอุเทน ทำการสึกจากความเป็นพระ ก่อนคุมตัวไปดำเนินคดี

(ข่าวสดออนไลน์, 27 ก.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 76 มีการใช้กริยาวลีสื่อการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ว่า “ทำการสึกจากความเป็นพระ” โดยมีพระสงฆ์ชั้นปกครองเป็นผู้กระทำ และมีผู้รับการกระทำเป็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิด การกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐตรวจสอบแล้วพบว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริง ก่อนนำตัวไปดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตรวจสอบ” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการ

กระทำที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการกระทำผิด มีความถี่จำนวน 297 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.49 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ตรวจสอบ)	ขอบเขตของการกระทำ/ส่วนเพิ่มเติม
เจ้าหน้าที่กำลังชุดสืบสวน	ไปตรวจค้น	กฎหมายต้องสงสัย
ตำรวจ	ได้ขอตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์	ในร่างกาย

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการกระทำผิด มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐได้รับการร้องเรียนหรือได้รับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์ เจ้าหน้าที่รัฐจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการตรวจสอบการกระทำผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งการตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานนั้นจะเป็นการไขความกระจ่างให้แก่สังคมว่าพระสงฆ์รูปนั้นกระทำผิดจริงหรือไม่ ตัวอย่างเช่น *เข้าทำการตรวจสอบ ค้น ตรวจ ตรวจค้น ตรวจฉี่ ตรวจปัสสาวะ ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ ตรวจสอบ บุกดค้น บุกดตรวจ ปฏิบัติการตรวจหาสารเสพติด วัดแอลกอฮอล์ สอบสวน สืบสวน ออกตรวจ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(77) ทหาร มทบ.17 บุกวัดใน ต.สระแก้ว อ.เมืองสุพรรณบุรี ค้นกุฏิพระ-ตรวจปัสสาวะ ... พบฉี่ม่วง 6 รูป

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 ก.พ. 2560)

จากตัวอย่างที่ 77 มีการใช้กริยาวลีสื่อกระบวนการตรวจสอบว่า “ค้นกุฏิพระ” “ตรวจปัสสาวะ” แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ตรวจสอบการกระทำผิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอนหลังจากมีการร้องเรียนจากประชาชน

3.2.1.3 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้กระทำ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่ประชาชนเป็นผู้กระทำนั้นแสดงให้เห็นถึงปฏิริยาตอบกลับต่อเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.21 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 2 กลุ่ม ความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่ประชาชนเป็นผู้กระทำ			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ติดตามสถานการณ์” จี้ ติดตามสถานการณ์ แชนร์ เผยแพร่ภาพ แชนร์ คลิปดาว โพลสต์แฉ ฯลฯ	47	1.67	เป็นปฏิกิริยาตอบกลับที่ตอบสนองต่อการกระทำผิดของพระสงฆ์ และแสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของพระสงฆ์นั้นอยู่ในสายตาของผู้คนในสังคมตลอดเวลา
“ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ” เช่น ชับไล่ ประท้วงขับไล่ให้พ้นวัด รุม ประชาทัณฑ์ ไล่ออกจากวัด ฯลฯ	44	1.55	เป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบที่ตอบสนองต่อการกระทำผิดของพระสงฆ์ หลังรับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งสร้างความชอบธรรมให้แก่ประชาชนในการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาที่ต้องกำจัด และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม
กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่ ประชาชนเป็นผู้กระทำ	91	3.22	
กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำทั้งหมด	2,830	100.00	

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่าประชาชนมีบทบาทในการกระทำน้อยเมื่อเทียบกับฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ แต่การกระทำของประชาชนก็มีความสนใจคือการกระทำของประชาชนทั้งหมดเป็นปฏิกิริยาตอบกลับต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เมื่อประชาชนรับรู้พฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นที่สนใจหรืออยู่ในสายตาของผู้คนในสังคมตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความรุนแรงของประชาชนในลักษณะเป็นการลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือว่าเป็นการสร้าง ความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงของประชาชน ทำให้เห็นว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องกำจัด และมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อการกระทำที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “เผยแพร่/ติดตามสถานการณ์” หมายถึง

กริยาวลีที่บรรยายการกระทำเกี่ยวกับเผยแพร่การกระทำผิดของพระสงฆ์หรือการติดตามสถานการณ์ การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 47 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.67 และมีโครงสร้าง ดังนี้

ผู้กระทำ (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (เผยแพร่/ติดตามสถานการณ์)	ขอบเขต/ส่วนเติมเต็ม (เหตุการณ์การกระทำผิด)
คนอุดรฯ	แชร์	คลิปหลวงพ่อหามาเมาเหล้าขาว

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่การกระทำผิดของพระสงฆ์หรือการติดตามสถานการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ มีผู้กระทำเป็นประชาชน ส่วนเติมเต็มหรือขอบเขตเป็นการเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและแสดงให้เห็นว่าการกระทำต่าง ๆ ของพระสงฆ์อยู่ในสายตาของผู้คนในสังคมตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น *เผยแพร่ เผยแพร่ภาพ แชร์ แชร์ คลิปขาว โพสต์ โพสต์แฉ มีการแชร์ จี๋ ติดตาม ติดตามสถานการณ์ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (78) พระมหาดลาด นิบโก ยังคงล่องหน ไม่สามารถติดต่อได้ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งคณะสงฆ์และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง...ขณะที่ชาวบ้านต่างพากันออกมาติดตามถึงความคืบหน้ากรณีดังกล่าว และวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น

(สนุกตอทคอม, 22 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 78 มีการใช้กริยาวลีสื่อการติดตามสถานการณ์ของประชาชนว่า “ต่างพากันออกมาติดตามความคืบหน้ากรณีดังกล่าว” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเด็นเกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์นั้นเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ

(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ”

หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการกระทำเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงของประชาชน เพื่อแสดงความไม่พอใจของประชาชนหลังที่ได้รับรู้ถึงการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยปรากฏความถี่จำนวน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.55 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้กระทำ (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ (ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ)	ผู้รับการกระทำ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)
ชาวบ้านหนองรี	รวมตัวไล่...พันวัด	เจ้าอาวาส
ชาวบ้าน	ประชาทัณฑ์	พระสงฆ์เมาแฉ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจ มีประชาชนเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีปฏิริยาตอบสนองทางลบต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะการลงโทษผู้กระทำผิดทำให้เห็นว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องกำจัด และมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนา และสถาบันสงฆ์โดยรวม ตัวอย่างเช่น *ไล่ออกจากวัด ไล่ออกจากพื้นที่ ขับออกจากพื้นที่ รุมประชาทัณฑ์ ชุมนุมขับไล่ ตะลุมบอนไล่ ประชาทัณฑ์ ประท้วงขับไล่ รวมตัวขับไล่ ล้อมจับ ฮือไล่ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(79) ดร.เชียงราย รวบพระอยู่กินแต่ในบ้าน ไม่ทำศาสนกิจ จนชาวบ้านเอือมระอา คราวนี้ ลวงเด็ก 5 ขวบข่มขืนในบ้านพัก ยังปากแข็งปฏิเสธ คนรู้ข่าวแห่รุมประชาทัณฑ์ขับไล่ออกจากวัด

(ไทยรัฐออนไลน์, 4 พ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 79 มีการใช้กริยาวลีสื่อการใช้ความรุนแรงว่า “แห่รุมประชาทัณฑ์” และ “ขับไล่ให้ออกจากวัด” ตามลำดับ โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ การใช้ความรุนแรงของประชาชนนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับรู้การกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้ว ถือเป็นปฏิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เป็นการสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงของประชาชนและนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามและขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

กล่าวโดยสรุปแล้ว ในวาทกรรมข่าวออนไลน์นั้นจะมุ่งเน้นบรรยายการกระทำเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นส่วนมาก เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียดและชัดเจนและมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำที่ที่หลากหลาย นอกจากนี้ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำก็แสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำก็ทำให้เห็นปฏิริยาตอบกลับของประชาชนในสังคมที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้เป็นอย่างดี

3.2.2 กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม⁵

กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม (behavioral process) เป็นกระบวนการที่สื่อทั้งพฤติกรรมทางกายและจิตใจ ซึ่งจะแสดงด้วยคำกริยา เช่น taste, laugh เป็นต้น โดยผู้ร่วมเหตุการณ์ในกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ ผู้แสดงพฤติกรรม (Behaver) (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75) ผู้วิจัยพบว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีการใช้กระบวนการที่สื่อพฤติกรรมทั้งสิ้น 131 ครั้ง โดยทั้งหมดเป็นกริยาวลีสื่อความหมาย “มีนเมา” โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรมดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 ความถี่และการปรากฏร่วมผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรม

กลุ่มความหมายของกริยาวลี ในกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรม	ผู้แสดงพฤติกรรม
	พระสงฆ์ผู้กระทำผิด
1. มีนเมา	131

ผู้วิจัยได้สรุปกลวิธีการใช้ชนิดกระบวนการที่สื่อพฤติกรรมที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรมในวาทกรรมข่าวออนไลน์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อพฤติกรรมที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม

กระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“มีนเมา” เช่น เมา เมาเหล้า เมาแอมี่ อาการเมาสุรา มีนเมา มีนเมาสุรา อยู่ใน อาการเมาหมดสภาพ ฯลฯ	131	100.00	เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด
กระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พระสงฆ์ ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม	131	100.00	
กระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมทั้งหมด	131	100.00	

⁵ ดูรายละเอียดของคำนิยามและแนวทางการวิเคราะห์ได้ในหัวข้อ 2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ (หน้า 46)

จากตารางที่ 17 กระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมจะปรากฏร่วมกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเท่านั้น และเป็นกริยาวลีสื่อความหมาย “มีนเมา” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมต่อเนื่องจากการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างประโยคในกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีกริยาวลีสื่อความหมาย “มีนเมา” ดังนี้

ผู้แสดงพฤติกรรม (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม (มีนเมา)
พระสงฆ์	เมาแอ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับอาการมีนเมาจากการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม แสดงให้เห็นพฤติกรรมต่อเนื่องจากการกระทำที่เกี่ยวกับการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตว่าพฤติกรรมการมีนเมาเครื่องตีมีแอลกอฮอล์นั้นยังเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำผิดอื่น ๆ ได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น เกิดอาการเมาควบคุมสติไม่ได้ เมา เมาเหล้า เมาแทบทรงตัวไม่อยู่ เมาแอ เมาขาดสติ เมาพญานาค เมาขาดสติ เมาสุรา เมาหยาเป มีอาการเมา มีอาการเมาสุรา มีอาการมีนเมา มีนเมา มีนเมาสุรา อยู่ในสภาพเมา อยู่ในสภาพมีนเมา อยู่ในอาการเมาหมดสภาพ ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(80) พระชัตตยาตอง 5 ขวด เมาแอนอนกลิ้งในร้านอาหาร เตรียมจับสึกกลับแผ่นแนบ

(ข่าวสดออนไลน์, 22 ก.พ. 2561)

จากตัวอย่างที่ 80 มีการใช้กริยาวลีว่า “เมาแอ” สื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเมาจนทรงตัวไม่อยู่นอนกลิ้งลงไปกับพื้น หลังจากการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ซึ่งสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

(81) รุมประชาทัณฑ์พระเมา ภูเก็ต 4 ขวบ ลั่น "จะเอาไปทำเมีย!"

(สนุกดอทคอม, 3 มิ.ย. 2559)

(82) พระตั้งวงก๊งเหล้าขาว พอเมาคว้ามิตพันกันเจ็บหนัก เคลียร์เรื่องกิจนิมนต์ไม่ลงตัว

(สนุกดอทคอม, 24 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 81-82 มีการใช้กริยาวลีว่า “เมา” ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมต่อเนื่องของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหลังจากการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ และหลังจากเมาก็มีพฤติกรรมไม่พึง

ประสงค์ตาม เช่น การกระทำอาจารย์ การทะเลาะวิวาทจนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งทำให้เห็นว่าการ ต้มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหนทางของความเสื่อมของชีวิต

3.2.3 กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด⁶

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (verbal process) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด เช่น say, tell, ask, explain ฯลฯ โดยผู้ร่วมเหตุการณ์ในกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ ผู้พูด (sayer) ผู้เป็น เป้าหมายของการพูด (receiver) สิ่งที่พูด (verbiage) (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75) ผู้วิจัยพบมีการใช้กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทั้งสิ้น 1,266 ครั้ง แบ่งกริยาวลีออกเป็น 8 กลุ่มความหมาย แต่ละกลุ่มความหมายมีความถี่และการปรากฏร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด

กลุ่มความหมายของกริยาวลี ในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด	ผู้พูด				รวม
	พระสงฆ์ผู้กระทำผิด	ประชาชน	เจ้าหน้าที่รัฐและ ผู้ปกครองคณะสงฆ์	ผู้สื่อข่าว	
1. เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล	33	88	84	101	306
2. ชี้แจง/อธิบาย	151	36	115	-	302
3. ร้องเรียน	-	226	24	-	250
4. สรรภาพผิด	169	-	-	-	169
5. กล่าววาจาไม่เหมาะสม	97	-	-	-	97
6. วิพากษ์วิจารณ์	-	73	-	-	73
7. สั่ง/สั่งการ	4	-	48	-	52
8 .ตักเตือน	-	5	12	-	17
รวม	454	428	283	101	<u>1,266</u>

จากตารางที่ 18 กริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดจะมีผู้พูดหลายฝ่าย นอกจากนี้ยัง จะเห็นว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ผู้ผลิตตัวบทให้ความสำคัญกับเสียงของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและ ประชาชนที่ใกล้เคียงกัน และตามมาด้วยเสียงของเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ และผู้สื่อข่าว ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการนำเสนอเหตุการณ์ข่าวจากมุมมองที่หลากหลายของ ผู้ร่วมเหตุการณ์เพื่อให้ดูเหมือนว่าบุคคลเหล่านี้สื่อสารไปยังผู้อ่านโดยตรง

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทั้ง 8 กลุ่ม ความหมายโดยแบ่งตามฝ่ายผู้พูด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

⁶ คุรยละเอียดของคำนิยามและแนวทางกรวิเคราะห์ได้ในหัวข้อ 2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ (หน้า 46-47)

3.2.3.1 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูดนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 454 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.86 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 5 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“สารภาพผิด” เช่น ให้การยอมรับ ให้การรับสารภาพ ยอมรับ ยอมรับผิด ยอมรับสารภาพ รับ รับสารภาพ สารภาพ ฯลฯ	169	13.35	แสดงให้เห็นพระสงฆ์นั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง และเป็นการสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
“ชี้แจง/อธิบาย” เช่น เปิดเผย เผย แจง ให้การ ให้การ อ้าง กล่าว ชี้แจง บอก ระบุ อ้าง ฯลฯ	151	11.93	แสดงให้เห็นถึงสาเหตุการกระทำผิดของพระสงฆ์ แต่การบอกถึงสาเหตุการกระทำผิดนั้นจะยึดถือเอาตามความคิด การรับรู้ความรู้สึกของตน โดยไม่ได้คำนึงถึงกฎระเบียบของสังคม ทำให้เห็นว่าในตัวบทมุ่งเน้นนำเสนอคำชี้แจงหรือคำอธิบายของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ไม่สมเหตุสมผล ซึ่งถือเป็นการเน้นย้ำให้ภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเด่นชัดมากขึ้น
“กล่าววาจาไม่เหมาะสม” ใช้ความรุนแรงทางคำพูดในลักษณะ ทะเลาะวิวาท เช่น มีปากเสียง ด่าทอ ขู่อาฆาต ทะเลาะ ทะเลาะวิวาท ฯลฯ ใช้ความรุนแรงทางคำพูดหลังจากเสพ ของมีนเมา เช่น เออะเว่ยวาย เว่ยวาย คลุ้มคลั่ง ด่ากราด อาละวาด ฯลฯ	97	7.66	แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องจากการเสพของมีนเมา ซึ่งช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาศุราและยาเสพติด
“เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” เช่น เปิดเผย เล่า ให้การ กล่าว ฯลฯ	33	2.61	แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์การกระทำผิด จากการบอกเล่าของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเอง ซึ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
“สั่ง” ได้แก่ สั่ง	4	0.32	แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้อำนาจในทางมิชอบสั่งการให้ผู้เสียหายปฏิบัติตาม เพื่อบรรลุจุดประสงค์การกระทำผิด เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด	<u>454</u>	<u>35.86</u>	
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด ทั้งหมด	<u>1,266</u>	<u>100.00</u>	

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้กล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายที่หลากหลาย ได้แก่ การสารภาพ การชี้แจงหรืออธิบาย การใช้ความรุนแรงทางคำพูด การบอกเล่าเหตุการณ์ และการสั่งการ เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏสูงสุดจะเห็นว่าในตัวอย่างจะมุ่งเน้นการนำเสนอถ้อยคำสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อยืนยันให้เห็นว่าเป็นผู้กระทำผิดจริงและสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถ้อยคำชี้แจงหรือคำอธิบายของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้วยังจะทำให้เห็นว่าคำชี้แจงหรือคำอธิบายเหล่านั้นไม่สมเหตุสมผลกับการกระทำผิด ถือเป็นภาระเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ตลอดจนการกล่าววาจาไม่เหมาะสมและการสั่งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงออกทางวาจาที่ไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อการพูดที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็น ผู้พูดโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “สารภาพผิด” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับยอมรับสารภาพผิด มีความถี่จำนวน 169 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.35 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (สารภาพผิด)	สิ่งที่พูด (คำสารภาพ)
พระฉาว	รับสารภาพ	-
โล้นห่มเหลือง	รับเต็มปาก	ทั้งเสพทั้งชาย

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการสารภาพผิด มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด สิ่งที่พูดจะแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวนั้นยอมรับว่าตนเองกระทำผิดจริง ซึ่งถือเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ให้การยอมรับ ให้การยอมรับสารภาพ ให้การรับสารภาพ กล่าวยอมรับ ยอมรับ ยอมรับผิด ยอมรับสารภาพ รับ รับสารภาพ สารภาพ ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

(83) เจ้าอาวาสวัดยอมรับจำนวนสารภาพเป็นพระฉาวในคลิปแอบลักลอบอยู่กับสีกา

(สนุกตอทคอม, 28 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 83 มีการใช้กริยาลีสื่อการรับสารภาพผิดว่า “ยอมจำนนสารภาพ” มีถ้อยคำ ขยายความการรับสารภาพผิดว่า “เป็นพระฉาวในคลิปแอบลักลอบอยู่กินกับสีกา” แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์รูปดังกล่าวเป็นผู้กระทำผิดในเหตุการณ์การกระทำอนาจารจริง

(2) กริยาลีสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” หมายถึง กริยาลีที่บรรยาย การพูดเกี่ยวกับการชี้แจงหรืออธิบายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามความคิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หรือ กล่าวยืนยันว่าตนเองไม่ได้เป็นผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 151 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.93 และมี โครงสร้าง ดังนี้

ผู้พูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ชี้แจง/อธิบาย)	สิ่งที่พูด
รองเจ้าอาวาส	แจง	แชตหลุดซื้อบริการในโปรไฟล์เป็นตัวเองจริงแต่เลิกใช้ไปนานแล้วเพราะถูกแฉ
อดีตเจ้าอาวาสที่เคย	ปฏิเสธ	ทำอนาจารเณร 5 คน
หลวงพี่มีม่วง	อ้าง	เก็บมาลองเจอ (ยาบ้า) ตอนเดินบิณฑบาต

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการชี้แจงหรืออธิบาย ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หรือการปฏิเสธการกระทำผิด โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด แสดงให้เห็น การแก้ต่างของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และเมื่อพิจารณาจากสิ่งที่พูดก็จะเห็นว่าเป็นการยึดถือเอาตาม ความคิด การรับรู้และความรู้สึกของตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเอง โดยไม่ได้คำนึงผลของการกระทำว่า เป็นสิ่งที่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมหรือไม่ ตัวอย่างกริยาลีเช่น *เปิดเผย เผย แจง ให้การ ให้การ ปฏิเสธ กล่าว บอก ปฏิเสธ ระบุ ลั่น อ้าง ฯลฯ* ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- (84) นายเดชาทัต เปิดเผยว่า ภายหลังที่ตนได้เงินจำนวนนี้มาแล้วจึงนำเงินหลบหนีไป และได้ไปเข้า พิธีลาสิกขาบทที่วัดสมอโกศ จ.นนทบุรี เนื่องจากช่วงนั้นมีความจำเป็นจะต้องหาเงินไปเลี้ยงดู มารดา และนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ภายหลังที่สึกออกมาได้หลบหนีไปทำงานเป็นช่าง รับเหมาก่อสร้างอยู่ที่ย่านเมืองทองธานี

(ไทยรัฐออนไลน์, 22 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 84 มีการใช้กริยาลีสื่อการชี้แจงว่า “เปิดเผย” เพื่อบอกเล่าสาเหตุของการ ขโมยเงินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่อย่างไรก็ตามการทูลจริตลัทธิก็ถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อ กฎระเบียบของสังคม

- (85) จากการสอบสวนผู้ต้องหาทั้งสองคนเบื้องต้นให้การภาคเสธว่า ไอซ์ที่พบนั้นไม่ใช่ของพวกตน ไม่รู้ว่าเข้ามาอยู่ในภูมิต่างไร เพราะห้องเปิดตลอด แต่รับว่าเสพยาเสพติดจริง

(ข่าวสดออนไลน์, 8 ก.พ. 2563)

จากตัวอย่างที่ 85 มีการใช้กริยาวลีสื่อการชี้แจงโดยการปฏิเสธว่า “ให้การภาคเสธ” เพื่อปฏิเสธว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดไม่ได้เป็นเจ้าของยาเสพติดที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบ แสดงให้เห็นถึงการแก้ต่างการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่ท้ายที่สุดผิดก็ยอมรับสารภาพว่าตนเสพยาเสพติดจริง

- (86) รวบแล้วคาผ้าเหลือง มียิงลูกศิษย์วัดมงคลนิมิตร เมืองปากน้ำ เป็นพระวัดเดียวกัน อ้างเห็นถืออาวุธปืนเข้ามา จึงตัดสินใจรวไล่ ถูกอัยตชะบาดเจ็บ

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 เม.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 86 มีการใช้กริยาวลีสื่อการชี้แจงเหตุการณ์การกระทำผิดโดยการชี้แจงเหตุผลของการกระทำผิด จากถ้อยคำการชี้แจงดังกล่าวจะเห็นว่ามิเหตุมากระตุ้นให้พระสงฆ์แสดงการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งเกิดการทะเลาะวิวาทหรือเกรงว่าตนจะถูกทำร้าย และเป็นผลทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ

- (87) บุกจับพระคาภูมิเสพกัญชายาบ้า อ้างทำให้อารมณ์ดี สามารถสวมมณฑ์ท่องจำได้สิ้นไหล

(สนุกดอทคอม, 25 มิ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 87 มีการใช้กริยาวลีสื่อการชี้แจงเหตุการณ์การกระทำผิดโดยการชี้แจงเหตุผลของการกระทำผิด จากถ้อยคำการชี้แจงดังกล่าวจะเห็นว่ามิเหตุมากระตุ้นให้พระสงฆ์แสดงการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ แต่เหตุนี้ไม่เพียงพอหรือไม่สมเหตุสมผลที่จะก่อให้เกิดการกระทำผิดได้

จากการปรากฏความถี่กริยาวลีที่สื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” จำนวน 151 ครั้ง ถ้อยคำที่ปรากฏซ้ำมากที่สุด คือคำว่า “อ้าง” “ให้การอ้าง” ซึ่งปรากฏมากถึง 78 ครั้ง ทำให้เห็นว่าคำว่า “อ้าง” ปรากฏมากกว่าครึ่งหนึ่งของกริยาวลีที่สื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” ผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะสำคัญทางความหมายของคำว่า “อ้าง” ทำให้เห็นถึงคำชี้แจงหรือคำอธิบายที่ไม่สมเหตุสมผลของผู้พูด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์จะมุ่งเน้นนำเสนอคำชี้แจงหรือคำอธิบายของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะที่ไม่สมเหตุสมผล อันเป็นการเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น

(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “กล่าววาจาไม่เหมาะสม” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดที่รุนแรง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม มีความถี่จำนวน 97 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.66 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ใช้ความรุนแรงทางคำพูด)	เป้าหมายของการพูด (ประชาชน)
พระ	มีปากเสียงทะเลาะวิวาท	กับป่าคนหนึ่ง
พระ	(เมา) อาละวาดตำราด	ชาวบ้าน

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการพูดที่รุนแรง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์หรือเป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายต่อไป โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด และประชาชนผู้เสียหายเป็นเป้าหมายของการพูด โครงสร้างดังกล่าวนี้มีส่วนสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและของมีนเมา หรือเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม และสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น *เกิดการเถียงกัน เกิดการโต้เถียง เกิดมีปากเสียงเถียงกัน เออะอะไว้วายไว้วาย ฆ่าฆ่า ชู ชู ด่า ด่าทอ ต่อว่า ทะเลาะ ทะเลาะวิวาท มีปากเสียง อาละวาด ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้*

(88) พระสงฆ์ภายในวัดแห่งหนึ่ง ... เปิดศึกทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรง ก่อนจะใช้มีดแทงกันจนเสียชีวิต

(สนุกตอทคอม, 22 ต.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 88 มีการใช้กริยาวลีสื่อการใช้ความรุนแรงทางคำพูดว่า “เปิดศึกทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรง” ซึ่งเป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันต่อไป โดยถ้อยคำดังกล่าวมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

(89) ที่เกิดเหตุพบบุคคลเมาอาละวาด ไม่ใช่คนทั่วไป กลับเป็นพระครองจีวร สภาพนั่งอยู่กลางสนามหญ้าภายในวัด พร้อมทั้งตะโกนด่าเออะอะเสียงไปทั่ว

(สนุกตอกคอม, 20 ก.พ. 2562)

จากตัวอย่างที่ 89 มีการใช้กริยาวลีสื่อการใช้ความรุนแรงทางคำพูดว่า “อาละวาด” “ตะโกนด่าเออะอะเสียงไปทั่ว” ซึ่งเป็นผลมาจากการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ โดยถ้อยคำดังกล่าวมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการบอกเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 33 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.61 และมีโครงสร้าง ดังนี้

ผู้พูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล)	สิ่งที่พูด
พระสมเกียรติ	ได้กล่าวว่า	ตลอดที่อยู่วัดแห่งนี้ ก็แอบดื่มสุราเป็นประจำ

จากโครงสร้างจะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการบอกเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีสิ่งที่พูดแสดงให้เห็นว่าตนได้กระทำผิดอย่างไรบ้าง ถือเป็น การสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตัวอย่างเช่น *เปิดเผยเล่า ให้การ กล่าว ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (90) พระสุชาติให้การอ้างว่า ... พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลฉัตร เป็นคนจัดเวรในการรับกิจนิมนต์ของพระลูกวัด เพราะตนรู้สึกไม่ยุติธรรมได้รับกิจนิมนต์น้อยกว่าพระรูปอื่น เกียงกันไปมาไม่ลงตัวและตนถูกพระวรวงศ์เธอเข้าที่ใบหน้าหลายครั้ง ระหว่างนั้นเหลือบไปเห็นมีตบวางอยู่ในกุฏิ รีบคว้ามีดขึ้นมาถือไว้เพื่อข่มขู่ แต่ถูกพระวรวงศ์เธอแยงมีดมาฟันใส่หน้าอกบาดเจ็บเล็กน้อย ด้วยความโมโหตนโผล่เข้าแยงมีดกลับมาได้และจ้วงฟันใส่พระวรวงศ์เธอไม่ยั้งมือจนนอนแน่นิ่งจนเลือด

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 90 มีการใช้กริยาวลีสื่อการบอกเล่าเหตุการณ์ โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูดบอกเล่าเหตุการณ์ จากถ้อยคำการบอกเล่าเหตุการณ์นั้นแสดงให้เห็นถึงการดื่มสุราจนขาดสติและจนนำไปสู่การฆาตกรรม ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐทราบความเป็นมาหรือสาเหตุของการฆาตกรรมเพื่อที่จะดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “สั่ง” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการสั่งให้บุคคลอื่นกระทำตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม มีความถี่จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.32 มีโครงสร้าง ดังนี้

ผู้พูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (สั่ง)	เป้าหมายของการพูด (ประชาชน)	สิ่งที่พูด
พระสงกรานต์	สั่งให้	พวกตน [อดีตเนร]	ล้างคราบเลือดบนพื้นกุฏิให้หมด

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการสั่งให้ผู้อื่นกระทำตาม โดยมีประชาชนเป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีการใช้อำนาจ

ทางวาจาให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพื่อบรรลุจุดประสงค์การกระทำผิดของตนเอง ได้แก่คำว่า สั่ง มีตัวอย่าง ดังนี้

- (91) อดีตสามเณรเล่าต่อไปว่า จากนั้นพระสงกรานต์ สั่งให้นายเก้ง นายหนุ่ม และตน ไปขุดหลุมหลังวัด แล้วให้พวกตนช่วยกันหามศพไปใส่ในหลุมที่ขุดไว้ เมื่อนำศพลงหลุมแล้วพระสงกรานต์และตนได้ถอดจีวรเปื้อนเลือดทิ้งลงหลุมศพ ... พระสงกรานต์สั่งให้พวกตนล้างคราบเลือดบนพื้นภูกิให้หมด พร้อมขู่ว่าห้ามไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง ให้เก็บเป็นความลับ ถ้าไม่เชื่อจะฆ่าฝังดินเหมือนกับนายวิชาญ หลังสั่งงานเสร็จพระสงกรานต์เข้าไปนอนเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 91 มีการใช้กริยาวลีสื่อการสั่ง โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด และมีประชาชนหรือผู้ร่วมเหตุการณ์เป็นเป้าหมายของการพูด จากถ้อยคำการสั่งดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางมิชอบให้ผู้อื่นทำตามคำสั่งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อบรรลุจุดประสงค์คือการปกปิดอำพรางศพของผู้เสียหาย พร้อมทั้งมีการข่มขู่ให้ผู้ร่วมเหตุการณ์ปกปิดการกระทำผิดให้เป็นความลับ

3.2.3.2 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้พูด ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ประชาชนเป็นผู้พูดนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 428 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.81 แบ่งเป็น 5 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีประชาชนเป็นผู้พูด

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ประชาชนเป็นผู้พูด			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ร้องเรียน” เช่น แจ้ง แจ้งความ แจ้งเบาะแส แจ้งจับ ร้อง ร้องเรียน ฯลฯ	226	17.85	แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐ ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด
“เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” เช่น เปิดเผย เล่า แฉ ให้การ กล่าว บอก ระบุ ฯลฯ	88	6.95	แสดงให้เห็นว่าประชาชนร่วมรับรู้และเล่าเหตุการณ์การ กระทำความผิด
“วิพากษ์วิจารณ์” เช่น แสดงความเห็น แห่ วิจารณ์ยับ จวก ฉะ ชัด ตำหนิ ดึง รุมจวก วิจารณ์ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ	73	5.77	เป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่ตอบสนอง ต่อการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด อาจแสดงให้เห็น ว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นปัญหาของ สังคม และเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามอย่างรุนแรง
“ชี้แจง/อธิบาย” เช่น เปิดเผย เผย เล่า กล่าว ชี้แจง ระบุ อ่าง ฯลฯ	36	2.84	เป็นการอธิบายความรู้สึกของประชาชนหลังทราบถึงการ กระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด
“ตักเตือน” ได้แก่ เตือน ตักเตือน ห้ามปราม	5	0.39	แสดงให้เห็นว่าประชาชนต่างรับรู้ถึงการกระทำและ พฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และต้องการให้ พระสงฆ์รูปนั้นสำนึกผิดหรือหยุดการกระทำนั้นเพราะ การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนั้นไม่ เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสื่อภาพตัวแทน พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใส ศรัทธา
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ประชาชน เป็นผู้พูด	428	33.81	
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทั้งหมด	1,266	100.00	

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าประชาชนได้กล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายหลากหลาย ได้แก่ การร้องเรียนการกระทำความผิด การบอกเล่าเหตุการณ์ การวิพากษ์วิจารณ์ การชี้แจงหรืออธิบาย ความรู้สึก และการตักเตือน เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏสูงสุดจะเห็นว่าในตัวอย่างจะมุ่งเน้นการร้องเรียนของประชาชน เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนรับรู้เหตุการณ์การกระทำความผิดและต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยเร็ว

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อการพูดที่มีประชาชนเป็นผู้พูดโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ร้องเรียน” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการร้องเรียนการกระทำความผิด มีความถี่จำนวน 226 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.85 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ร้องเรียน)	เป้าหมายของการพูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	สิ่งที่พูด (เหตุการณ์การกระทำผิด)
ชาวบ้าน	แจ้ง	ตร.	2 พระ-เณร ตัดยาบังอม

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวกับการร้องเรียนการกระทำผิด โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด และเจ้าหน้าที่รัฐเป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนนั้นรับรู้และต้องการเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างถึงที่สุด ตัวอย่างเช่น *แจ้ง แจ้งเบาะแส แจ้งความ แจ้งจับ ร้อง ร้องเรียน ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (92) ตำรวจ สภ.ทุ่งผาย บุกรวบเจ้าอาวาสวัดตั้งเมืองลำปาง หลังพลเมืองตี แจ้งเบาะแสมิพฤติกรรม เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(ไทยรัฐออนไลน์, 22 ก.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 92 มีการใช้กริยาวลีสื่อการร้องเรียนการกระทำผิดว่า “แจ้งเบาะแส” โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด และเจ้าหน้าที่รัฐเป็นเป้าหมายของการพูด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนรับรู้การกระทำผิดของพระสงฆ์และต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างถึงที่สุด

(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากมุมมองของประชาชน มีความถี่จำนวน 88 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.95 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล)	สิ่งที่พูด
กลุ่มเด็กผู้เสียหาย	เล่าว่า	พระลูกวัดได้ลูบผม จับศีรษะ จับมือ ก่อนใช้มือกุมที่อวัยวะเพศ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวกับการเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของประชาชน โดยมีประชาชนในฐานะผู้ร่วมเหตุการณ์หรือผู้เสียหายเป็นผู้พูด แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมและรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ และถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้คนอื่น ๆ ในสังคมได้รับรู้ ตัวอย่างกริยาวลีเช่น *เปิดเผย เผย เล่า แฉ ให้การ ให้ข้อมูล กล่าว บอก ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (93) ด้านชาวบ้านให้การว่า พระภิกษุเมธ หรือ นายอุ เป็นลูกพี่ลูกน้องของ นางพา คนเจ็บ ซึ่งนายอุมีพฤติกรรมแอบชอบนางพามานาน แต่นางยุพาไม่เล่นด้วย เพราะเป็นเครือญาติกัน และตัวนางยุพาเองก็แต่งงานมีสามีแล้ว อีกทั้งนายอุเองมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและก่อเหตุผิดกฎหมายอยู่เป็นประจำทั้งทะเลาะวิวาท ช่มชู้ รัตเถ สุพยาอาละวาด คนในหมู่บ้านต่างอยู่

แบบหวาดระแวง ก่อนก่อเหตุนายอุได้ไปบวชที่วัดในหมู่บ้านได้ประมาณ 1 เดือน และได้พูดจา
อาฆาตไว้ว่าถ้านางพาไม่เล่นด้วย ก็จะฆ่าให้ตาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ก.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 93 มีกริยาวลีสื่อการบอกเล่าเหตุการณ์ว่า “ให้การ” โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด โดยเนื้อหาของถ้อยคำจะบอกเล่าถึงสาเหตุของการฆาตกรรมและพฤติกรรมอื่น ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(94) บุกจับเจ้าอาวาสฉาว อนาคตสามเณร เขี่ยวแฉโค่นจับมัดขึงพืด-เล่นเชือกส์หมุ่คาภูมิ

(ข่าวสดออนไลน์, 25 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 94 มีการใช้กริยาวลีสื่อการบอกเล่าเหตุการณ์ว่า “แฉ” ซึ่งมีความหมายว่า เปิดโปงความผิดที่ปิดบังเอาไว้ โดยมีประชาชนในฐานะผู้เสียหายเป็นผู้พูด โดยเนื้อหาของถ้อยคำเป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ที่ผู้เสียหายมีประสบการณ์โดยตรงจากการกระทำของอาจารล่วงละเมิดทางเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “วิพากษ์วิจารณ์” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 73 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.77 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (วิพากษ์วิจารณ์)	เป้าหมายของการพูด (เหตุการณ์การกระทำผิด)	สิ่งที่พูด
ชาวเน็ต	วิจารณ์	คลิปพระสงฆ์เปิดศีกคवलหมัด	-
โซเชี่ยล	ติง	(หลวงพี่ถวายเป็นวันเกิด)	เหมาะสมหรือไม่

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิพากษ์วิจารณ์พระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด และมีเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์เป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่ตอบสนองต่อการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อาจแสดงให้เห็นว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาของสังคม เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนิน ประณามอย่างรุนแรง ตัวอย่างเช่น *แสดงความเห็น แสดงความคิดเห็น จวก ฉะ ชัด ตำหนิ ติง วิจารณ์ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (95) โลกออนไลน์มีการแชร์คลิปแอมเรศคคะนองเปิดเพลงอีสานอยู่ในห้อง แล้วท่อนรำด้วยท่าทางต้งต้งอ่อนช้อยอย่างสนุกสนานครื้นเครง จนชาวเน็ตวิจารณ์ยับเป็นจำนวนมากว่าเหมาะสมหรือไม่

(ไทยรัฐออนไลน์, 8 ส.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 95 มีการใช้กริยาลีลาสื่อการวิพากษ์วิจารณ์ว่า “วิจารณ์” โดยมีการขยายความว่า “ยับ” ซึ่งแฝงการประเมินค่าทางลบเพราะเหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความเสียหายมากแก่พระพุทธศาสนา นอกจากนี้กริยาลีลาดังกล่าวยังมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามอย่างรุนแรง

(4) กริยาลีลาสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” หมายถึง กริยาลีลาที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับอธิบายความรู้สึกของประชาชน มีความถี่จำนวน 36 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.84 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ชี้แจง/อธิบาย)	สิ่งที่พูด
ชาวบ้าน	เผย	เอือมระอา กับพฤติกรรมของพระธรรมาภิบาลที่ปฏิบัติไม่เหมาะสม

จากโครงสร้างจะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาลีลาที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายความรู้สึกของประชาชน โดยมีสิ่งที่พูดเป็นความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ แสดงให้เห็นความรู้สึกของประชาชนหลังทราบถึงการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ตัวอย่างกริยาลีลาสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” เช่น *เปิดเผย เผย เล่า แจง กล่าว ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (96) ด้านพระอารีย์ ศรีชู พระลูกวัดแห่งเดียวกัน กล่าวด้วยว่า หลังทราบข่าวก็รู้สึกไม่สบายใจกับพฤติกรรมของพระที่ก่อเหตุแบบนี้ ช่วงที่อยู่ในวัดประมาณ 10 วัน มีพฤติกรรมชอบดื่มเหล้าทุกวัน เดินภายในวัดก็เดินด้วยอาการเมา ตนต้องไล่ให้ไปจากวัดหลายครั้งแล้ว เพราะสุดทนกับพฤติกรรม แต่สุดท้ายก็มาก่อเหตุขึ้น สร้างความเสื่อมเสียให้พระพุทธศาสนา อยากให้ตำรวจตามตัวมาดำเนินคดีให้ได้

(ไทยรัฐออนไลน์, 14 มี.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 96 มีกริยาลีลาสื่อการชี้แจงหรืออธิบายความรู้สึกของผู้ร่วมเหตุการณ์ว่า “กล่าว” เนื้อหาของถ้อยคำที่กล่าวมาแสดงถึงความไม่สบายใจเมื่อรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และต้องการอยากให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้ได้โดยเร็ว

(97) นางคำเพียร อุดมศักดิ์ ... กล่าวว่า ที่ผ่านมาพระชัยชนะ ท่านเป็นพระที่มีจริยวัตร อันดีงาม นำ
เคารพเลื่อมใส เพราะนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ที่ท่านได้เข้ามา นั่งวิปัสสนากรรมฐาน ตลอดจนถึง
สำนักสงฆ์ ขึ้นบนพื้นที่ป่าช้า บ้านดอนหัน แห่งนี้ ได้มีการพัฒนา ถนนหนทาง น้ำไฟและ
สาธารณูปโภค สร้างรายได้ให้กับชุมชน พร้อมกับบริจาคปัจจัยเครื่องนุ่งห่ม อย่างต่อเนื่อง เป็นที่
รักใคร่ ของชาวบ้าน ทุกครัวเรือน ที่สำคัญท่านไ้ช่วยได้แม่น ให้โชคเกือบทุกงวด งวดวันที่ 1.
มี.ค.ที่ผ่านมา ท่านก็ให้โชค 650 ตรง ๆ ตนรับโชคมา 8 หมื่นบาท จึงนำพัดลม มาฆ่า มาถวาย
ท่าน และบริจาคเงินด้วย

_(ข่าวสดออนไลน์, 14 มี.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 97 มีการใช้กริยาวลีสื่อการชี้แจงหรืออธิบายความรู้สึกของผู้ร่วมเหตุการณ์ว่า “กล่าว” โดยเนื้อหาของถ้อยคำแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในแง่ดีที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเพราะพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมไ้ช่วยให้ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านบางคนถูกรางวัล แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการไ้ช่วยถือเป็นเรื่องที่ไม่ดีต่อหลักธรรมวินัยและคำสั่งมหาเถรสมาคม ดังนั้นถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตักเตือน” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการ ตักเตือนของประชาชนไม่ให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่อ มีความถี่จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.39 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ประชาชน)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ตักเตือน)	เป้าหมายของการพูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	สิ่งที่พูด
ป่า	ได้ตักเตือน	พระ	ให้สำรวมขณะคุยโทรศัพท์

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการตักเตือน โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเป้าหมายของการพูด แสดงให้เห็นว่าประชาชนรับรู้ถึงการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และต้องการให้พระสงฆ์รูปนั้นรู้สำนึกผิดหรือหยุดการกระทำผิดนั้นเพราะการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ตัวอย่างเช่น เตือน ตักเตือน ห้ามปราม ฯลฯ มีตัวอย่างดังนี้

- (98) มีพระเณร 2 รูปมั่วสมเสพยาบ้าในกุฏิวัดศรีสมบุญ เป็นประจำจนเป็นที่เอือมระอาของ พระยงยุทธ เจ้าอาวาสและญาติโยมก็เคยตักเตือนและห้ามปรามแต่ก็ไม่สามารถยับยั้งให้พระเณรทั้ง 2 เลิกได้

(ไทยรัฐออนไลน์, 14 มิ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 98 มีการใช้กริยาวลีสื่อการตักเตือนว่า “ตักเตือนและห้ามปรามแต่ก็ไม่สามารถยับยั้งให้พระเณรทั้ง 2 เลิกได้” โดยมีชาวบ้านในฐานะผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นผู้พูด เนื้อหาของถ้อยคำแสดงให้เห็นว่าประชาชนต่างรับรู้การกระทำผิดและต้องการให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสำนึกผิดปรับปรุงตัว และหยุดการกระทำดังกล่าว แต่ท้ายที่สุดพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็ไม่สามารถหยุดพฤติกรรมไม่ฟังพระสงฆ์ได้จนกระทั่งมีเจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในเวลาต่อมา

3.2.3.3 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูดนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 283 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.35 แบ่งเป็น 5 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
<p>“ชี้แจง/อธิบาย”</p> <p>เช่น แกลง แกลงข่าว เปิดเผย แจง กล่าว ชี้แจง ยัน ระบุ ฯลฯ</p> <p>ชี้แจง/อธิบายว่าเป็นหน้าที่หรือความรับผิดชอบ</p> <p>เช่น ทหาร มทบ.17 ... <u>ฉันพวกมารศาสนาต้องกวาดล้างให้หมดสิ้นไป</u></p> <p>ตำรวจภูธรภาค 4 พล.ต.ต.จตุพล ปานรักษา รักษาการ ผบช.ภ.4 ร่วมกัน<u>แกลงข่าวผลการจับกุมนายนิรันดร์ หรือพระกิม</u></p> <p>ชี้แจง/อธิบายว่าไม่ใช่ความผิดของส่วนรวม</p> <p>เช่น เจ้าอาวาสแจงบมรื้อน <u>ไล่ออกจากวัดแล้ว หลวงพี่ແຂດ</u> <u>เช็กซิโฟนหาสาว ยันไม่ใช่พระลูกวัด เป็นพระวิทยากรไป</u> <u>บรรยาย อบรมทั่วไป</u></p>	115	9.08	<p>แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งในด้านการดำเนินการทางกฎหมายและด้านการปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์จากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>แสดงให้เห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กรหรือผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>แสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเรื่องส่วนบุคคล องค์กรและต้นสังกัดไม่มีส่วนร่วมในความผิดนั้น</p>
<p>“เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล”</p> <p>เช่น เปิดเผย เผย เล่า แฉ ให้ข้อมูล กล่าว ระบุ ฯลฯ</p>	84	6.64	<p>แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ความเป็นมาของการดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p>
<p>“สั่งการ”</p> <p>เช่น มอบหมายให้ สั่ง สั่งให้ สั่งการ สั่งการให้อำนาจการให้ ฯลฯ</p>	48	3.79	<p>แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการสั่งดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เป็นการสร้างความชอบธรรมแก่การใช้อำนาจดังกล่าว อันเนื่องมาจากการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p>
<p>“ร้องเรียน”</p> <p>เช่น แจ้ง แจ้งความ ฯลฯ</p>	24	1.90	<p>แสดงให้เห็นว่าลำดับขั้นตอนและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p>
<p>“ตักเตือน”</p> <p>ได้แก่ เตือน ตักเตือน</p>	12	0.95	<p>แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐต่างรับรู้ถึงการกระทำและพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และต้องการให้พระสงฆ์รูปนั้นสำนึกผิดหรือหยุดการกระทำผิดนั้นเพราะการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา</p>
<p>กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด</p>	283	22.35	
<p>กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทั้งหมด</p>	1,266	100.00	

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ได้กล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายที่หลากหลาย ได้แก่ การชี้แจงหรืออธิบาย การบอกเล่าเหตุการณ์ การสั่งการ การร้องเรียนการกระทำผิด และการตักเตือน เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏสูงสุดจะเห็นว่าในดับทจะมุ่งเน้นการชี้แจงหรืออธิบายของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นฝ่ายที่มีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและมีหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาจากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กรหรือผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับการจับกุมตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นความผิดส่วนบุคคล องค์กรหรือต้นสังกัดไม่ได้มีส่วนร่วมในความผิดนั้น

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อการพูดที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูดโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการชี้แจงหรืออธิบายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามความคิดของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ มีความถี่จำนวน 115 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.08 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (เจ้าหน้าที่รัฐและ ผู้ปกครองคณะสงฆ์)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ชี้แจง/อธิบาย)	สิ่งที่พูด
นายอำเภอ	กล่าวว่า	การจับกุมครั้งนี้ สืบเนื่องจากได้มีหนังสือร้องเรียนส่งไปยังที่ว่า การอำเภอว่ามีพระมั่วสุมเสพยาเสพติด
ทหาร ทมบ. 17	ลั่น	พวกมารศาสนาต้องกวาดล้างให้หมดสิ้นไป
ตำรวจภูธรภาค 4	แถลงข่าว	ผลการจับกุมนายนิรันดรหรือพระกัม
เจ้าอาวาส	แจง	ไล่ออกจากวัดแล้ว หลวงพี่แฉตเช็กซีโฟนหาสาว ยันไม่ใช่พระลูกวัด เป็นพระวิทยากรไปบรรยาย อบรมทั่วไป

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการชี้แจงหรืออธิบายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและมีหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาจากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กรหรือผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการจับกุมตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นเรื่องส่วน

บุคคล องค์กรหรือต้นสังกัดไม่ได้มีส่วนร่วมในความผิดนั้น ตัวอย่างเช่น แกลง แกลงข่าว เปิดเผย เผย แจง แจ้ง กล่าว ชี้ ชี้แจง บอก ยัน ระบุ ลั่น อธิบาย ฯลฯ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(99) พ.ต.อ.ชัยยุทธ ธรรมสุนา ผกก.สภ.โซ่พิสัย กล่าวว่าถือเป็นการปิดคดีฆาตกรรมเผาทั้งเป็นหลวง พ่อแต่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพราะได้ผู้ต้องหาครบทั้ง 4 คนตามแนวทางการสืบสวนสอบสวน ... จึงขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและทีมงานสืบสวนสอบสวนที่ช่วยกันจัดการคดีให้เรียบร้อยไม่ถึง 10 วันหลังเกิดเหตุ ซึ่งเป็นคดีสะเทือนทั้งขวัญและสะเทือนใจพี่น้องชาวพุทธในวันเข้าพรรษา ที่ได้เห็นและได้ยื่นข่าวพระฆ่าพระด้วยกัน

(สนुकตอทคอม, 18 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 99 มีการใช้กริยาลีลาสื่อการชี้แจงหรืออธิบายว่า “กล่าว” มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด โดยเนื้อหาของถ้อยคำจะเกี่ยวข้องกับการกล่าวชี้แจงการปิดคดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำผิด

(100) พ.ต.อ.วิสูตร คงอ้วน ผกก.สภ.เฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า การจับกุมครั้งนี้สืบเนื่องจากตำรวจ สภ.เฉลิมพระเกียรติ ได้จัดโครงการ "ปักกลด" ซึ่งเป็นโครงการที่ตำรวจได้บูรณาการกับฝ่ายปกครอง ทหาร สาธารณสุข และท้องถิ่น เพื่อเข้าเสริมการทำงานลงในพื้นที่

(ข่าวสดออนไลน์, 13 มี.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 100 มีการใช้กริยาลีลาสื่อการชี้แจงหรืออธิบายว่า “กล่าว” มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด โดยเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการชี้แจงว่าการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเนื่องจากโครงการของรัฐ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐโฆษณานโยบายหรือผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการจับกุมตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(101) พระราชรัตนสุธี เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก ได้กล่าวฝากทิ้งท้ายไว้ว่า ส่วนเรื่องของวงการ ผ้าเหลือง ผ้าเหลืองก็คือพระที่บริสุทธิ์ ส่วนคนที่ทำเป็นเรื่องของบุคคลที่ไม่บริสุทธิ์ นั้นหมายถึงว่าขณะที่ห่มผ้าเหลืองประพฤติปฏิบัติก็คือผู้บริสุทธิ์ แต่ที่ทำไม่ดีก็คือไม่บริสุทธิ์หมายถึงต้องออกจากผ้าเหลือง ถ้าเรื่องของศรัทธาเนี่ย อย่างเรื่องของวัดนี้ เจ้าคณะ เจ้าอาวาสเป็นเพียงผู้แทน แต่จริง ๆ วัดไม่ได้เสื่อม พระธรรมวินัยคำสอนพระพุทธเจ้าไม่ได้เสื่อม แต่เสื่อมที่ตัวบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติ

(สนุกตอทคอม, 28 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 101 มีการใช้กริยาวลีสื่อการชี้แจงหรือการอธิบายว่า “กล่าวฝากทิ้งท้าย” มีผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด เนื้อหาของถ้อยคำที่กล่าวแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์อย่างหนึ่งคือการปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์จากพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังทำให้เห็นว่าเหตุการณ์การกระทำผิดนั้นถือเป็นความผิดเฉพาะบุคคลเท่านั้น พระพุทธศาสนายังคงบริสุทธิ์ดีงามเสมอและไม่ได้เสื่อมตามไปด้วย

(2) กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความถี่จำนวน 84 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.64 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล)	สิ่งที่พูด
พ.ต.อ.จิรภพ ภูริเดช ร.รท.ผบก	เปิดเผยว่า	พ.ต.ท.ภคพล สุขล สว.กก.1 บก.ป.ร.ต.อ.สุรพล ชูใจ รองสว.นำกำลังเข้าจับกุมพระศรายุทธและพระพงศ์พันธุ์ พร้อมของกลางยาบ้า 1 เม็ดพร้อมอุปกรณ์การเสพ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐ จึงแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ความเป็นมาของการดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตัวอย่างกริยาวลีเช่น *เปิดเผย เผย แฉ ให้ข้อมูล กล่าว ฯลฯ* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (102) สว.กก.1 บก.ปคม. กล่าวว่า ... ผู้เสียหายเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 14 ปี จำนวน 8 ราย เข้าแจ้งความ... ว่าถูกผู้ต้องหารายนี้ ขณะนั้นได้ใช้ชื่อว่าพระธีรเดช สีลโร เจ้าอาวาสวัดสันป่าสัก จ. เชียงใหม่ พร้อมพวกซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดชื่อดังภาคเหนือ ... ล้วงละเมิดทางเพศเด็กชายทางทวารหนัก

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 102 มีการใช้กริยาวลีสื่อการบอกเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดจากมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐว่า “กล่าว” โดยเนื้อหาของถ้อยคำเกี่ยวข้องกับความเป็นมาในการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(3) กริยาวลีสื่อความหมาย “สั่งการ” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการพูดเกี่ยวกับการสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำตาม มีความถี่จำนวน 48 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.79 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (สั่งการ)	เป้าหมายของการพูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	สิ่งที่พูด
พล.ต.ต.จิรภพ ภูริเดช ผบก.ป.	สั่งการให้	พ.ต.อ.ธงชัย อยู่เกษ ผกก.1 บก.ป. พร้อมด้วย พ.ต.ต.เจต นิพัทธ์ ศิริวัฒน์ สว.กก. 1 บก.ป.	นำกำลังตรวจสอบกลุ่มพระภิกษุ ประพฤติตนไม่เหมาะสม เมาสุรา อาละวาด ภายในสถานีขนส่งหมอ ชิต 2

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการสั่งการให้ ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำตาม โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พูด และมีเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการสั่งการ ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด อันสะท้อนให้เห็นกระบวนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ลำดับขั้นตอน และเป็นการสร้างความปลอดภัยในการใช้อำนาจดังกล่าวเนื่องจากเป็นหน้าที่โดยตรง ของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ได้แก่คำว่า *มอบหมายให้ มีคำสั่ง สั่ง สั่งให้ สั่งการ สั่งการให้ อำนาจการให้* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (103) พล.ต.อภิชาติ สุขแจ่ม ผบ.กกล.มทบ.17 จึงสั่งการให้ระดมกำลังกวาดล้างมารศาสนาเหล่านี้ให้ สิ้นซาก เพื่อไม่ให้พระสงฆ์ที่ดีพลอยได้รับความเดือดร้อนไปด้วย ที่ผ่านมาได้จับกุมพระสงฆ์และ สามเณรทั้งเสพและค้ายาบ้ามาอย่างต่อเนื่องหลายราย

(ไทยรัฐออนไลน์, 10 มี.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 103 มีการใช้กริยาวลีสื่อการสั่งการว่า “สั่งการให้” โดยมีเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พูด และเจ้าหน้าที่ใต้บังคับบัญชาเป็นเป้าหมายของการพูด โดยเนื้อหาเกี่ยวกับ ถ้อยคำเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจของ เจ้าหน้าที่รัฐและสะท้อนให้เห็นลำดับขั้นตอนกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการกับ พระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

(4) กริยาวลีสื่อความหมาย “ร้องเรียน” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการ พูดเกี่ยวกับการร้องเรียนการกระทำความผิด โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด มีความถี่จำนวน 24 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 1.90 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ร้องเรียน)	เป้าหมายของการพูด (เจ้าหน้าที่รัฐ)	สิ่งที่พูด
นายอรุณ นาคา ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 บ้าน หนองจิก	แจ้ง	พ.ต.ท.บุญส่ง ขอบโคกกรวด รอง ผกก.ปราบปราม สภ.พิมาย	มีพระลูกวัดตั้งแห่งหนึ่ง เมาสุรา อาละวาดภายในวัด

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียนการกระทำผิด โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด และเจ้าหน้าที่รัฐอีกฝ่ายเป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นลำดับขั้นตอนและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่คำว่า **แจ้ง รายงาน** ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (104) ร้อยตำรวจเอก ปรีดา กุลศิริโรรัตน์ นายร้อยตำรวจเวรจรรยาจร แจ้งว่าขณะออกตรวจพบพระสงฆ์ 3 รูป เดินรับบิณฑบาตอยู่ในเขตเทศบาลอำเภอกันทรารมย์ จึงได้ทำการตรวจสอบปรากฏว่าเป็นพระสงฆ์ ที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ตรวจสอบใบอนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วไม่มีแต่อย่างใด จึงนำตัวส่ง สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อผลักดันกลับประเทศต่อไป

(สนุกตอทคอม, 15 พ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 104 มีการใช้กริยาวลีสื่อการร้องเรียนการกระทำผิดว่า “แจ้ง” มีเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พูด และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาเป็นเป้าหมายของการพูด โดยเนื้อหาของถ้อยคำเกี่ยวข้องกับการร้องเรียนการกระทำผิด การตรวจพิสูจน์หลักฐานความผิด และกระบวนการการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(5) กริยาวลีสื่อความหมาย “ตักเตือน” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการตักเตือนของผู้ปกครองคณะสงฆ์ไม่ให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่อหรือไม่ให้พระสงฆ์รูปอื่นกระทำตามมีความถี่จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.95 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้พูด (ผู้ปกครองคณะสงฆ์)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (ตักเตือน)	เป้าหมายของการพูด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด/พระสงฆ์รูปอื่น)	สิ่งที่พูด
เลขาเจ้าคณะจังหวัด	เตือน	พระในปกครอง	ให้ระมัดระวังความ สำรวม

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการตักเตือน โดยมีผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือพระสงฆ์รูปอื่น ๆ เป็นเป้าหมายของการพูด จึงแสดงให้เห็นให้ผู้ปกครองคณะสงฆ์รับรู้ถึงการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และต้องการให้พระสงฆ์รูปนั้นรู้สำนึกผิดหรือหยุดการกระทำผิดนั้นหรือต้องการไม่ให้พระสงฆ์รูปอื่นกระทำตาม เพราะการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา ตัวอย่างเช่น **เตือน ตักเตือน ห้ามปราม ฯลฯ** ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (105) เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง ออกโรงเตือนวัดในสังกัด ห้ามพระสงฆ์นำกระต๊อบบรรพบุรุษของบุคคลอื่น ๆ มาประกอบพิธีปลุกเสกตุ๊กตาลูกเทพ ซึ่งถือเป็นการลักทรัพย์ ผิดพระธรรมวินัย ชัดคำสั่งมหาเถรฯ และต้องอาบัติร้ายแรง

(ไทยรัฐออนไลน์, 31 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 105 มีการใช้กริยาวลีสื่อการตักเตือนการกระทำผิดว่า “เตือน” โดยมีพระสงฆ์ชั้นปกครองเป็นผู้พูด และอาจมีพระสงฆ์รูปอื่น ๆ หรือพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเป้าหมายของการพูด โดยเนื้อหาถ้อยคำที่พูดนั้นเกี่ยวข้องกับกริยาเตือนไม่ให้พระสงฆ์ในสังกัดนำถ้ำกระต๊อบมาทำพิธีปลุกเสกทางไสยศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ชั้นปกครองต่างรับรู้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ และต้องการให้การพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นหยุดพฤติกรรมดังกล่าวหรือต้องการให้ไม่ให้พระสงฆ์รูปอื่นกระทำผิดตาม

3.2.3.4 ฝ่ายผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูดนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 101 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.98 โดยทั้งหมดเป็นกริยาวลีสื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” จากมุมมองของผู้สื่อข่าว ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่มีผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด			ลักษณะเด่น/หน้าที่ของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“เล่าเหตุการณ์/ให้ข้อมูล” เช่น เปิดเผย รายงาน ฯลฯ ผู้สื่อข่าวรายงานว่าเมื่อเวลา 21.00 น. สภ.ป่าโมก ได้รับแจ้งเหตุพระเมาสุราใช้มีดฟันกันได้รับบาดเจ็บสาหัส ที่บริเวณวัดแห่งหนึ่ง ใน ต.ป่าโมก อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง	101	7.98	สะท้อนให้เห็นขั้นตอนการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน โดยที่ผู้สื่อข่าวได้รับถ่ายทอดเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ประชาชน หรือจากประสบการณ์ตรง แล้วจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่ผู้รับสาร ผ่านกลวิธีทางภาษาในการรายงานข่าว
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด	101	7.98	
กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทั้งหมด	1,266	100.00	

จากตารางที่ 22 จะเห็นว่าผู้สื่อข่าวมีบทบาทในการเล่าเหตุการณ์หรือให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งจากการเล่าเหตุการณ์หรือให้ข้อมูลในลักษณะการรายงานข่าวนี้สะท้อนให้เห็นขั้นตอนการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน โดยที่ผู้สื่อข่าวได้รับถ่ายทอดเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ ประชาชน หรือจากประสบการณ์ตรง แล้วจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่ผู้รับสาร ผ่านกลวิธีทางภาษาในการรายงานข่าว

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างประโยคกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมาย “เล่าเหตุการณ์/ ให้ข้อมูล” โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูด ดังนี้

ผู้พูด (ผู้สื่อข่าว)	กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด (บอกเล่าเหตุการณ์)	สิ่งที่พูด
ผู้สื่อข่าว	รายงานข่าว	เมื่อได้เกิดกระแสความไม่พอใจของชาวบ้าน ต่อพระภิกษุรูปหนึ่ง ที่มีตำแหน่งเป็นถึงรองเจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่งใน อ.พาน จ.เชียงราย หลังเจ้าตัวโพสต์ภาพรูปสินค้าเซ็กซ์ทอยลงในเฟซบุ๊กของตัวเอง

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการบอกเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของผู้สื่อข่าว จึงสะท้อนให้เห็นถึงขั้นตอนการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน โดยที่ผู้สื่อข่าวได้รับถ่ายทอดเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ และประชาชน หรือจากประสบการณ์ตรง แล้วจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่ผู้รับสาร ผ่านกลวิธีทางภาษาในการรายงานข่าว ตัวอย่างเช่น *เปิดเผย แจ้ง ระบุ รายงาน ฯลฯ* ซึ่งมีความดังต่อไปนี้

- (106) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า พ.ต.อ.วิเชียร โชคพิพัฒน์ทวี ผกก.สภ.ลืออำนาจ ได้รับแจ้งจากสายลับว่ามีกุฏิไม่มีเลขที่ ภายในวัดโพธิ์ศิลา ม.6 ต.เป็ยอ อ.ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ มีการลักลอบจำหน่ายยาบ้าและมั่วสุมเสพยาบ้ากันอยู่ จึงได้สั่งการให้ พ.ต.ท.ประกอบ รูปแก้ว รอง ผกก.สส.สภ.ลืออำนาจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวน สภ.ลืออำนาจ จำนวน 5 นาย เข้าทำการตรวจสอบ...

(สนุกตอทคอม, 5 ม.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 106 มีการใช้กริยาวลีสื่อการบอกเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดของผู้สื่อข่าวว่า “รายงาน” โดยเนื้อหาของถ้อยคำแสดงบอกเล่าเหตุการณ์กระบวนการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสะท้อนให้เห็นถึงขั้นตอนการสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน โดยที่ผู้สื่อข่าวได้รับถ่ายทอดเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่รัฐ แล้วจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่ผู้รับสาร ผ่านกลวิธีทางภาษาในการรายงานข่าว

จากการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดทำให้ทราบว่าภายในตัวบทมีผู้พูดหลากหลายฝ่าย อาจเป็นเพราะว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการนำเสนอเหตุการณ์ข่าวจากมุมมองที่หลากหลายของผู้ร่วมเหตุการณ์แต่ละฝ่าย แต่เมื่อพิจารณากริยาวลีที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการพูดที่ปรากฏความถี่สูงสุดของผู้ร่วมเหตุการณ์แต่ละฝ่าย พบว่าในตัวบทจะมุ่งเน้นการสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากที่สุด เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดจริงและสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้

แสดงออกทางวาจาไม่เหมาะสม ในขณะที่ฝ่ายประชาชนเป็นผู้พูดจะมุ่งเน้นการนำเสนอการร้องเรียน การกระทำผิด เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนต่างรับรู้เหตุการณ์และต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามา ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยเร็ว ส่วนฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่เป็นผู้พูดก็ จะมุ่งเน้นการนำเสนอการชี้แจงหรือการอธิบาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ ทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และมีหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาจากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กรหรือผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการจับกุมตัวพระสงฆ์ ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นความผิด ส่วนบุคคล องค์กรหรือต้นสังกัดไม่ได้มีส่วนร่วมในความผิดนั้น และสุดท้ายคือเสียงของผู้สื่อข่าว ถึงแม้ว่าจะมีการปรากฏกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพูดที่มีผู้สื่อข่าวเป็นผู้พูดนั้นน้อยและไม่หลากหลาย เท่าสามฝ่ายข้างต้น แต่เสียงของผู้สื่อข่าว นั้นเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นกระบวนการประกอบสร้างภาพ ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากการรายงานข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของสื่อมวลชนได้ เป็นอย่างดี

3.2.4 กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก⁷

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (mental process) เป็นกระบวนการที่แสดงด้วย คำกริยา 3 กลุ่ม ได้แก่ กริยาเกี่ยวกับความคิดความเข้าใจ เช่น think, know ฯลฯ กริยาที่เกี่ยวกับ ความรู้สึก เช่น like, fear ฯลฯ และกริยาที่เกี่ยวกับการรับรู้ เช่น see, hear ฯลฯ โดยมีผู้ร่วม เหตุการณ์ในกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ ผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก (senser) และสิ่งที่ทำให้เกิด/รับรู้/ รู้สึก (phenomenon) (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75) ผู้วิจัยพบว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีการ ใช้กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกทั้งสิ้น 520 ครั้ง จำแนกตามความหมายของกริยาวลีออกเป็น 6 กลุ่มความหมาย แต่ละกลุ่มความหมายย่อยมีความถี่และปรากฏร่วมกับผู้ร่วมเหตุการณ์ที่เหมือน และแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

⁷ ดุราลัยเอียดของคำนิยามและแนวทางการวิเคราะห์ได้ในหัวข้อ 2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ (หน้า 45-46)

ตารางที่ 23 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก

กลุ่มความหมายของกริยาวลี ในกระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก	ผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก				รวม
	เจ้าหน้าที่รัฐและ ผู้ปกครองคณะสงฆ์	ประชาชน	พระสงฆ์ ผู้กระทำผิด	ผู้สื่อข่าว	
1. การรับรู้	294	12	-	4	312
2. ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก	-	56	42	-	96
3. ความคิด	39	15	1	-	55
4. ความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมาก	-	11	15	-	26
5. ความรู้สึกตกใจอย่างมาก	7	15	-	-	22
6. ความรู้สึกพอใจ	-	9	-	-	9
รวม	340	118	58	4	520

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่าในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะปรากฏชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้คิด ผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างการรับรู้ความเป็นมาของเหตุการณ์หรือหลักฐานการกระทำผิดหลังจากการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐ ในขณะที่ฝ่ายประชาชนจะมีบทบาทในการแสดงความคิดความรู้สึกที่หลากหลายมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นฝ่ายที่มีปฏิกิริยาตอบกลับที่หลากหลายต่อเหตุการณ์การกระทำหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กริยาวลีในกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกทั้ง 6 กลุ่มความหมาย โดยแบ่งตามฝ่ายผู้คิด ผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.4.1 ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้คิดหรือผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกมีความถี่ทั้งสิ้น 340 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.38 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 3 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครอง
คณะสงฆ์

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็น ผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“การรับรู้” ได้แก่ พบ เจอ	294	56.54	แสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีหลักฐานหรือของ กลางชัดเจน ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่าพระสงฆ์นั้น กระทำผิดจริง
“ความคิด” เช่น เชื่อว่า เห็นว่า คาดว่า มองว่า สันนิษฐานว่า ไม่ปักใจเชื่อ ฯลฯ	39	7.50	แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ตัดสินใจและ วินิจฉัยความผิดจากกระบวนการตรวจสอบ พิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ รวมไปถึงสันนิษฐาน ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์การกระทำผิด
“ความรู้สึกตกใจอย่างมาก” ได้แก่ ตะลึง ผงะ สะอึ้ง	7	1.35	เป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของ เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่ ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำ ผิด ซึ่งเป็นภาพที่ขัดกับคาดหวังความเป็น พระสงฆ์ที่น่าเลื่อมใสและปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคัม เพื่อเพิ่มระดับความ รุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเร้า อารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว ตลอดจนมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทน พระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคัมไม่ ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็น ผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก	<u>340</u>	<u>65.38</u>	
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก ทั้งหมด	<u>520</u>	<u>100.00</u>	

จากตารางที่ 24 จะเห็นว่าในตัวอย่างทหกรรมข่าวออนไลน์จะมุ่งเน้นไปความคิดและการรับรู้
ของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยความผิดจากกระบวนการ
ตรวจพิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ รวมไปถึงสันนิษฐานสาเหตุหรือแรงจูงใจของการกระทำของพระสงฆ์
ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าหลังจากกระบวนการตรวจสอบพิสูจน์หลักฐาน เจ้าหน้าที่รัฐก็จะพบเห็น
ของกลางหรือหลักฐานการกระทำผิดซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริง และจะมีการ
ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลำดับต่อไป นอกจากนี้เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ยัง
รู้สึกตกใจอย่างรุนแรงเมื่อพบเห็นการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพราะการ

กระทำหรือพฤติกรรมเหล่านั้นขัดกับกฎระเบียบทางสังคม เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านข่าว ตลอดจนมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อความคิดความรู้สึกที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้คิด ผู้รับรู้ ผู้รู้สึกโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อ “การรับรู้” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการรับรู้หลังจากกระบวนการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความถี่จำนวน 294 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.54 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รับรู้ (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (การรับรู้)	สิ่งที่รับรู้
ตร.	เจอ	พระมีใบกระท่อมไว้เสพ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยที่สิ่งที่รับรู้สะท้อนให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีหลักฐานหรือของกลางชัดเจนซึ่งถือเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าพระสงฆ์นั้นกระทำผิดจริง และจะมีการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลำดับต่อไป ได้แก่คำว่า พบ เจอ มีตัวอย่างดังนี้

- (107) จากการตรวจค้นท้ายรถ พบยาบ้าห่อด้วยพลาสติกสีเหลือง จำนวน 100 มัด ซุกซ่อนอยู่ในกระเป๋าลูกเต๋า ตรวจจับจำนวนยาบ้าทั้งหมด 200,000 เม็ด มูลค่า 60 ล้านบาท

(ไทยรัฐออนไลน์, 16 ม.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 107 มีการใช้กริยาวลีสื่อการรับรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพบเห็นของกลางคือยาเสพติดจำนวนมาก ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีความผิดในฐานครอบครองยาเสพติดจริง และเน้นย้ำให้เห็นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติดให้เด่นชัดมากขึ้น

- (108) เจ้าหน้าที่จึงขอตรวจสอบ เบื้องต้นพบพระทั้งหมดมีหนังสือสุทธิ รับรองการบวชจากวัดประเทศกัมพูชา แต่ไม่มีเอกสารแสดงข้ามเขตแดนเข้าประเทศไทย

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 108 มีการใช้กริยาวลีสื่อการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ โดยการรับรู้จะเกี่ยวข้องกับการรับรู้หลักฐานการรับรองการเป็นพระและหลักฐานการอนุญาตเข้าเขตแดนประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าพระสงฆ์ชาวแกมพูชากลุ่มนี้มีความผิดในฐานะลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจริง

(2) กริยาวลีสื่อ “ความคิด” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความถี่จำนวน 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.50 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้คิด (เจ้าหน้าที่รัฐและ ผู้ปกครองคณะสงฆ์)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (ความคิด)	สิ่งที่คิด
ศาลอุทธรณ์	เห็นว่า	คดีมีอัตราโทษสูง พฤติการณ์การกระทำความผิดมีผลกระทบต่อพุทธศาสนาและมีลักษณะเป็นขบวนการ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ โดยที่สิ่งที่คิดสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยความผิด รวมไปถึงสันนิษฐานความเป็นไปได้ของเหตุการณ์การกระทำผิด และหากว่าคำให้การของผู้กระทำผิดไม่สมเหตุสมผล เจ้าหน้าที่รัฐก็ยังไม่ปักใจเชื่อ และจะต้องมีกระบวนการตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปของเหตุการณ์ต่อไป ตัวอย่างกริยาวลี เช่น เห็นว่า เชื่อว่า ไม่ปักใจเชื่อ คาดว่า สันนิษฐานว่า ฯลฯ ตัวอย่างดังนี้

(109) พระวัดเมืองอุดรฯ กิ่งเหล่าขาว ดักทำร้ายพระวัดเดียวกันจนสลบเหมือด ชูห้ามใครมายุ่ง คาดไม่พอใจฟ้องเจ้าอาวาส ชอบตะคอกใส่

(ไทยรัฐออนไลน์, 13 ม.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 109 มีการใช้กริยาวลีสื่อความคิดของเจ้าหน้าที่รัฐว่า “คาด” โดยความคิดเห็นนี้จะเกี่ยวข้องกับการสันนิษฐานถึงสาเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้พระสงฆ์กระทำความผิด

(110) ทางด้าน พระวิญญูการ เห็นว่าการกระทำเช่นนี้เข้าข่ายผิดทางโลก คือโลกวัชชะ ประชาชนติเตียน ส่วนในทางสงฆ์ นั้นแค่ปาจิตติย์ ซึ่งได้ประสานไปทางต้นสังกัดแล้วขอให้ทำการสึกพระ แหลมทอง ให้พ้นทางความเป็นพระสงฆ์

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 ก.พ. 2560)

จากตัวอย่างที่ 110 มีการใช้กริยาวลีสื่อความคิดของผู้ปกครองคณะสงฆ์ว่า “เห็นว่า” โดยความคิดนั้นจะเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยและตัดสินความผิดว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษอย่างไร

(3) คำกริยาสื่อ “ความรู้สึกตกใจอย่างมาก” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกตกใจอย่างมากของเจ้าหน้าที่รัฐ หลังจากที่รับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.35 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (เจ้าหน้าที่รัฐ)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความรู้สึกตกใจอย่างมาก)	สิ่งที่รับรู้
ตร.	ผงะ	ภาพโป๊ คนหน้าคล้ายเจ้าคุณรูปหนึ่งมีเช็กซ์กับผู้ชาย

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกตกใจอย่างมากของเจ้าหน้าที่รัฐ แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของเจ้าหน้าที่รัฐที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นภาพที่ขัดกับคาดหวังของสังคมที่มีต่อพระสงฆ์ว่าต้องเป็นที่น่าเลื่อมใสและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดขึ้น ไร้อารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว และมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ตัวอย่างกริยาวลีสื่อความหมาย “การรับรู้” ได้แก่ *ตะลึง ผงะ สะดุ้ง* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(111) ฝ่ายปกครองนนทบุรีตะลึง บุกวัดดังพบพระอมยาบ้า ซ่อนของกลางมั่วสุ่มสึกา

CHULALONGKORN UNIVERSITY (ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 111 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกตกใจของเจ้าหน้าที่รัฐว่า “ตะลึง” เมื่อพบเห็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและพฤติกรรมเชิงชู้สาว ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายและพระธรรมวินัย

3.2.4.2 ฝ่ายประชาชนเป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ประชาชนเป็นผู้คิดหรือผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 118 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.69 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 6 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของประชาชน

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ประชาชนเป็นผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก” เช่น เอื่อม ไม่ทน ไม่พอใจ ระอา สมเพช ฯลฯ	56	10.77	เป็นปฏิกริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของประชาชนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ทำให้เห็นภาพของประชาชนที่ไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัด และเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านชาว ตลอดจนมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
“ความคิด” เช่น เกรงว่า เห็นว่า ตั้งข้อสงสัยว่า ต้องการ อยากรู้ ฯลฯ	15	2.88	แสดงให้เห็นความคิดของประชาชนต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าอาจส่งผลกระทบต่อครั้งต้นสังกัด วงการพระสงฆ์โดยรวม และสถาบันพระพุทธศาสนา สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา
“ความรู้สึกตกใจอย่างมาก” เช่น ช็อก ตกใจ ฯลฯ	15	2.88	เป็นปฏิกริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของประชาชนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนตื่นตระหนกและกังวลกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดขึ้น และเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านชาว ตลอดจนมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
“การรับรู้” ได้แก่ พบ เห็น พบเห็น	12	2.31	แสดงให้เห็นว่าประชาชนรู้เห็นการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด
“ความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมาก” เช่น กลัว เกิดความกลัว ผวา ฯลฯ	11	2.12	เป็นปฏิกริยาตอบกลับของผู้เสียหายที่ตอบสนองต่อการคุกคามของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่แสดงออกผ่านการกระทำและพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้นั้น เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากขึ้น และเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่าน
“ความรู้สึกพอใจ” เช่น พอใจ มีความพอใจดี สร้างความดี ใจ ฯลฯ	9	1.73	เป็นปฏิกริยาตอบกลับของประชาชนเมื่อทราบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ประชาชนเป็นผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก	118	22.69	
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกทั้งหมด	520	100.00	

จากตัวอย่างที่ 25 จะเห็นว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์จะมีการนำเสนอความรู้สึกของประชาชนที่หลากหลาย ทั้งความรู้สึกตกใจ ความรู้สึกไม่พอใจ และความรู้สึกหวาดกลัว ซึ่งเป็นปฏิกริยาตอบกลับทางลบอย่างรุนแรงที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์การกระทำความผิดหรือพฤติกรรมที่ไม่พึง

ประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัด และเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านข่าว ตลอดจนความรู้สึกพอใจของประชาชนจะเป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อความคิดความรู้สึกที่มีประชาชนเป็นผู้คิด ผู้รับรู้ ผู้รู้สึกโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกไม่พอใจอย่างมากของประชาชน หลังจากที่รับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่จำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.77 มีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก (เหตุการณ์การกระทำผิด)
ญาติโยม	สังเวชใจ	หลวงพี่เมาปลิ้นแว้นจีวรปลิวอยู่กลางเมือง

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกไม่พอใจหรือรู้สึกเศร้าใจอย่างมากของประชาชน แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของประชาชนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นภาพของประชาชนที่ไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านข่าว ตลอดจนมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ตัวอย่างเช่น *เอ๋อม เอ๋อมระอา ไม่ทน ไม่ปลื้ม ไม่พอใจ ทนไม่ไหว ระอา สมเพช สังเวชใจ สูดทน สูดเอ๋อม ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (112) พระครูอุทัยรัตนวัฒน์ ยังคงปากแข็งว่า ไม่ได้ทำผิดและยืนยันจะไม่สึกเป็นอันขาด ท่ามกลางชาวบ้านที่มาล้อมวัดเพื่อสาปแช่ง เพราะไม่พอใจในพฤติกรรม

(ข่าวสดออนไลน์, 30 ม.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 112 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนว่า “ไม่พอใจในพฤติกรรม” ความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนดังกล่าวนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่ประชาชนได้พบเห็นเหตุการณ์การกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (113) จากการตรวจสอบพบพระสินชัย พลจรัส อายุ 39 ปี ยืนอยู่หน้ากุฏิ เจ้าหน้าที่สอบถามว่าเสพยาเสพติดหรือไม่ เบื้องต้นให้การปฏิเสธ แต่ตำรวจไม่เชื่อเพราะได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่ามีพฤติกรรมเสพยาเสพติด และลักลอบต้มน้ำกระท่อมดื่มประจำ จนเกิดอาการคลุ้มคลั่งจนชาวบ้านเอือมระอา ทนดูพฤติกรรมต่อไปไม่ไหว

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 พ.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 113 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนว่า “เอือมระอา ทนดูพฤติกรรมต่อไปไม่ไหว” ความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนดังกล่าวนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่ประชาชนได้พบเห็นพฤติกรรมการเสพยาเสพติดจนเกิดอาการคลุ้มคลั่ง เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงให้แก่เหตุการณ์การกระทำผิด เร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่าน ตลอดจนถึงภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

(2) กริยาวลีสื่อ “ความคิด” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความคิด ความเห็นของประชาชน มีความถี่จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.88 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้คิด (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (ความคิด)	สิ่งที่คิด
ชาวบ้าน	เห็นว่า	พฤติกรรมของพระรูปนี้ทำให้ศาสนาแปดเปื้อน

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความคิดความเห็นของประชาชน โดยที่สิ่งที่คิดสะท้อนให้เห็นความคิดของประชาชนต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าอาจส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา ตัวอย่างเช่น *เกรงว่า เห็นว่า ต้องการ อยากรให้ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (114) เด็กสาวที่ปรากฏอยู่ในคลิปนั้น มีหน้าตาไม่ซ้ำหน้ากันถึง 3 คน ...พฤติกรรมจากหลักฐานล่าสุดนี้ทำให้ชาวบ้านเรียกร้องให้มีการสอบสวนและเอาผิดให้ถึงที่สุดกับพระครูฤทธาเพราะเห็นว่าทำศาสนาแปดเปื้อน

(สนุกตอทคอม, 30 พ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 114 จะเห็นว่ามีการใช้กริยาวลีสื่อความคิดของประชาชน โดยเป็นความคิดที่มีต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่อาจส่งผลกระทบต่อวงการพระสงฆ์โดยรวมหรือสถาบันพระพุทธศาสนา

(3) กริยาวลีคือ “ความรู้สึกตกใจอย่างมาก” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกตกใจอย่างมากของประชาชน หลังจากที่รับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด มีความถี่จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.88 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความรู้สึกตกใจอย่างมาก)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก (เหตุการณ์การกระทำผิด)
ชาวบ้าน	ผงะ	กระบะชนรื้อบ้านเจอหลวงพ่อกับเมียไปลับชั๊บเอง

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกตกใจของประชาชน แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบที่รุนแรงของประชาชนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนตื่นตระหนกและวิตกกังวลกับพฤติกรรมที่ไม่ประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดขึ้น และเจ้าอาวาสและเจ้าคณะตำบลเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ตัวอย่างเช่น *ช็อก ตกใจ ตื่นตกใจ ผงะ สุดช็อก ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(115) เจ้าอาวาสและเจ้าคณะตำบลจากเชียงราย ที่ถูกจับพร้อมพระมหาจากพะเยา และผู้ร่วมขบวนการรวม 5 คน สารภาพรู้เห็นกับการขนยาบ้า 4.8 ล้านเม็ด อ้างหาเงินเรียนปริญญาโท ขณะญาติโยมช็อกกับข่าว เผยท่านไปเรียนนักรธรรมที่กรุงเทพฯ แล้วกลับมาบวชพระที่บ้านเกิด

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 115 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกตกใจของประชาชนว่า “ช็อกกับข่าว” ความรู้สึกตกใจดังกล่าวเป็นความรู้สึกทางลบที่ตอบสนองหลังจากรับทราบข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่เป็นถึงเจ้าอาวาสและเจ้าคณะตำบลเป็นผู้ร่วมขบวนการขนยาบ้า

(4) กริยาวลีคือ “การรับรู้” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายการรับรู้เหตุการณ์ของประชาชน มีความถี่จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.31 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รับรู้ (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (การรับรู้)	สิ่งที่รับรู้ (เหตุการณ์การกระทำผิด)
ชาวบ้าน	พบ	พระมหาเหล่าอาละวาดอยู่กลางถนน

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชน โดยสิ่งที่รับรู้สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนรับรู้เหตุการณ์การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

ก่อนที่จะร้องเรียนการกระทำผิดดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการต่อไป ได้แก่คำว่า *พบเห็น* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(116) ดร.ศรีสะเกษ รับแจ้งจากชาวบ้านพบพระเมมาเหล่าอาละวาด...แถมชิงรถหนี

(สนुकตทคอม, 29 ก.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 116 มีการใช้กริยาลีลาสื่อการรับรู้ของประชาชน โดยการรับรู้จะเกี่ยวข้องกับการพบเห็นพฤติกรรมการตีมีเครื่องแอลกอฮอล์แล้วอาละวาดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ก่อนที่ประชาชนนั้นจะร้องเรียนการกระทำผิดดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่รัฐให้ดำเนินการต่อไป

(5) คำกริยาลีลา “ความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมาก” หมายถึง กริยาลีลาที่บรรยายความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมากของผู้เสียหาย หลังจากที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อผู้เสียหาย มีความถี่จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.12 มีโครงสร้าง ดังนี้

ผู้รู้สึก (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความรู้สึกหวาดกลัว)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก (เหตุการณ์การกระทำผิด)
ณเริ	ผวา	หลวงพ่อดันน้ำอสุจิ

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาลีลาที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกหวาดกลัวของประชาชน แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับที่รุนแรงของผู้เสียหายที่ตอบสนองต่อการคุกคามของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่แสดงออกผ่านการกระทำและพฤติกรรมของพระสงฆ์รูปนั้น เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น และเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่าน ตัวอย่างเช่น *เกิดความกลัว กลัว ตัวสั่นหวาดกลัว ผวา อยู่ในอาการหวาดกลัว ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(117) ด้าน นายซี (นามสมมติ) อายุ 34 ปี เปิดเผยว่า ...ได้รับการร้องขอจากป้าที่รู้จักกันให้ช่วยณเริเนื่องจากถูกล่วงละเมิดทางเพศ รุ่งขึ้นจึงไปหาณเริที่ รพ.แห่งหนึ่ง ซึ่งญาติได้รักษาตัวอยู่ที่นั่นเมื่อไปถึงเห็นน้องซึ่งตอนนั้นสีกแล้วอยู่ในอาการหวาดกลัว กลัวแม้กระทั่งตนเองและกลัวผู้ชาย จึงให้การช่วยเหลือ

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 117 มีการใช้กริยาลีลาสื่อความรู้สึกหวาดกลัวของผู้เสียหายว่า “อยู่ในอาการหวาดกลัว กลัวแม้กระทั่งตนเองและกลัวผู้ชาย” ความรู้สึกหวาดกลัวดังกล่าวเป็นความรู้สึกทางลบของ

ผู้เสียหายที่ตอบสนองกับพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำ และเห็นว่าพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้เสียหายเป็นอย่างมาก

(6) คำกริยาสื่อ “ความรู้สึกพอใจ” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกพอใจของประชาชน มีความถี่จำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.73 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (ประชาชน)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (ความรู้สึกพอใจ)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก (เหตุการณ์การขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)
ชาวบ้าน	รู้สึกพอใจ	ที่พระชำนานูทำการสึกออกจากวัดไป

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกพอใจของประชาชน แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางบวกของประชาชนเมื่อทราบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ มีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามและขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม ตัวอย่างเช่น *แสดงความพอใจ พอใจ รู้สึกพอใจ สร้างความพอใจ ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

(118) คณะกรรมวัดพร้อมชาวบ้านลงความเห็นทำให้สึกเสีย โดยให้พระครูวิลาสปัญญาโชติ เจ้าอาวาสทำการสึกให้ออกไปจากวัด ชาวบ้านจึงรู้สึกพอใจ

(ข่าวสดออนไลน์, 18 พ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 118 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกพอใจของประชาชนว่า “รู้สึกพอใจ” หลังจากที่ประชาชนรับทราบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษทางพระธรรมวินัยคือการสึก

(119) เจ้าหน้าที่ได้นิมนต์พระครูอุทัยรัตนวัฒน์ ไปที่สภ.หนองขาหย่าง เพื่อตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป สร้างความดีใจให้กับชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 119 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกพอใจของประชาชนว่า “สร้างความดีใจให้กับชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างมาก” หลังจากที่ประชาชนรู้ว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกดำเนินการทางกฎหมาย

นอกจากนี้ยังมีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกพอใจของประชาชนที่ไม่ใช่การตอบสนองต่อเหตุการณ์การดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่เป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่พระสงฆ์

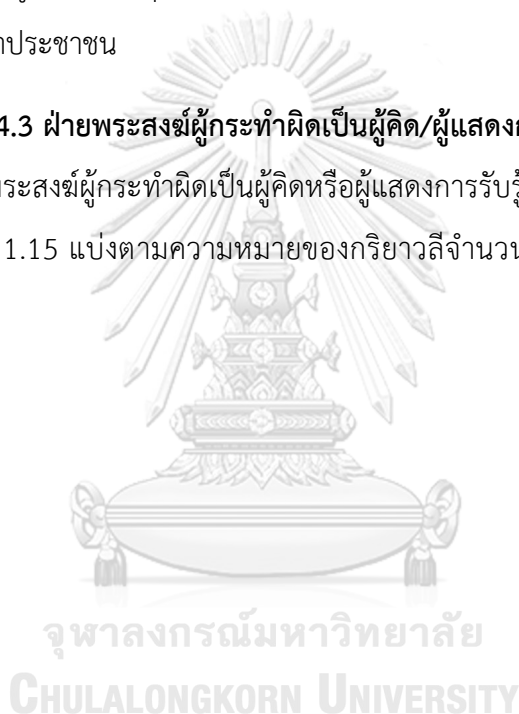
ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมใบ้เลขสลาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ให้ประชาชนเกิดความโลภ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(120) งวดนี้แห่ตาม เปิดเลขเด็ด เกจิดัง ใ้หวย ชาวบ้านเฮตีใจ รวยมาแล้ว 6 งวดติด

(ข่าวสดออนไลน์, 16 พ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 120 ว่ามีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกดีใจของประชาชนว่า “เฮตีใจ” หลังจากติดตามการใบ้เลขสลากของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้วปรากฏว่าถูกสลาก 6 งวดติดต่อกัน จึงทำให้ประชาชนที่ติดตามต่างรู้สึกดีใจ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่เน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

3.2.4.3 ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้คิดหรือผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกนั้นมีความถี่ทั้งสิ้น 58 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.15 แบ่งตามความหมายของกริยาวลีจำนวน 3 กลุ่มความหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 26 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก			บทบาทของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก” เช่น <i>แค้น โมโห ไม่พอใจ คุณ ฯลฯ</i> <i>รบบรองเจ้าอาวาส ฆ่าโหดฝังโบกปูน ขวานลับหนุมใหญ่</i> <i>โมโหทวงค่าไถ่ชน</i> <i>คุณโดนต่อว่าไม่ปิดพัดลม หลวงพี่แทงพระวัดเดียวกัน</i> <i>มรณภาพ</i>	42	7.69	แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและสาเหตุของการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และการกระทำผิดนั้นเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ หรือในบางครั้งสาเหตุของการกระทำนั้นก็ไม่สมเหตุสมผลที่จะก่อให้เกิดการกระทำผิด จึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดขึ้น
“ความรู้สึกหวาดกลัวอย่างมาก” เช่น <i>กลัว เกร็งตกมี</i> <i>ความกังวล หน้าถอดสี ฯลฯ</i>	15	2.88	แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นก็มีความรู้สึกหวาดกลัวที่ถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการ เพราะมีหลักฐานของการกระทำผิดที่ชัดเจน
“ความคิด” ได้แก่ <i>เกรงว่า</i>	1	0.19	แสดงให้เห็นความคิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่กลัวถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ หลังแสดงการกระทำหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็น ผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก	58	11.15	
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกทั้งหมด	520	100.00	

จากตารางที่ 26 จะเห็นว่ากระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นไม่ค่อยโดดเด่นมากนัก แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะพบว่าความคิดความรู้สึกของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกไม่พอใจและความรู้สึกหวาดกลัว กล่าวคือ กริยาวลีที่สื่อความหมาย “ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก” จะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกสาเหตุของการกระทำหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดขึ้น หลังจากได้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แล้วนั้น พระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะแสดง “ความรู้สึกหวาดกลัว” ว่าจะถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มความหมายของกริยาวลีสื่อความคิดความรู้สึกที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้คิด ผู้รับรู้ ผู้รู้สึกโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) กริยาวลีคือ “ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกไม่พอใจของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด มีความถี่จำนวน 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (พระสงฆ์ผู้กระทำความผิด)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความรู้สึกไม่พอใจอย่างมาก)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก
เจ้าอาวาส	แค้น	สาวแม่หม้ายชู้ประจานให้เสียพระ

จากโครงสร้างจะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกไม่พอใจอย่างมากของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกไม่พอใจอย่างมากและสาเหตุของการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสาเหตุของการกระทำผิดทำให้เห็นว่าไม่สมเหตุสมผลที่จะก่อให้เกิดการกระทำความผิดหรือเป็นการกระทำความผิดที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ จึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ตัวอย่างเช่น *เกิดบันดาลโทษะ แค้น โมโห ไม่พอใจ ฉุน ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (121) 2 หลวงที่ตั้งวงกึ่งเหล่าขาวในภูฏี พอมาได้ที่ได้เถียงกันเรื่องจัดคิวภินิมิตไม่ลงตัว. คว้ามิดดานพันกันได้รับบาดเจ็บสาหัส. โฉนมือมิดอ้าง. โคนชกก่อนเลยโมโหพิวส์ขาดฟันไม่ยั้ง

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 ก.พ. 2560)

จากตัวอย่างที่ 121 ว่ามีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกไม่พอใจของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่า “โมโหพิวส์ขาด” หากพิจารณาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจจนทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงแล้วจะพบว่าเหตุที่มากกระตุ้นให้พระสงฆ์แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นสมเหตุสมผล แต่การแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ

- (122) ๓๓.๑๒๑ ๑ พันบาท พระผู้ช่วยเจ้าอาวาส. เตะก้านคอ. พระลูกวัด. เหตุไม่พอใจ. วิถีการแยกนับเงินไม่ตรงกัน. เลยทะเลาะก่อนทำร้ายร่างกาย. ลงท้าย ทั้ง 2 ฝ่ายไม่ติดใจ. บอกเป็นเรื่องเข้าใจผิดเล็กน้อย

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 พ.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 122 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกไม่พอใจของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่า “ไม่พอใจ” เมื่อพิจารณาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจจนทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงแล้วจะ

พบว่ามีความถี่มากกระตุ้นให้พระสงฆ์แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ แต่เหตุนี้ไม่เพียงพอหรือไม่สมเหตุสมผลที่จะก่อให้เกิดการกระทำผิด และเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ

(2) กริยาวลีสื่อ “ความรู้สึกหวาดกลัว” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความรู้สึกหวาดกลัวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหลังจากได้รับรู้ว่าจะต้องถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีความถี่จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.88 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้รู้สึก (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (ความรู้สึกหวาดกลัว)	สิ่งที่ทำให้รู้สึก
พระวินัย สุวีโร	แสดงอาการลุกลุกกลน หน้าถอดสี	เมื่อเห็นเจ้าหน้าที่

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกหวาดกลัวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นถึงว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นก็มีความรู้สึกหวาดกลัวที่จะถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เพราะมีหลักฐานของการกระทำผิดที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น *เหงื่อตก มีความกังวล แสดงอาการลุกลุกกลน กลัว สีหน้าถอดสี ฯลฯ* มีตัวอย่างดังนี้

- (123) เจ้าหน้าที่สอบถามถึงเรื่องที่ชาวบ้านเขาร้องเรียน พระวิรุณ ถึงกับหน้าถอดสี เหงื่อตก มีความกังวล จึงขอตรวจปัสสาวะพบว่าเป็นบวก และรับว่าเพิ่งเสพยาบ้าเข้าไป 1 เม็ด

(ไทยรัฐออนไลน์, 21 มี.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 123 มีการใช้กริยาวลีสื่อความรู้สึกหวาดกลัวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “ถึงกับหน้าถอดสี เหงื่อตก มีความกังวล” ซึ่งให้เห็นว่าแสดงให้เห็นถึงว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นก็มีความรู้สึกหวาดกลัวที่จะถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการ เพราะมีหลักฐานของการกระทำผิดที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็นผู้สังเกตความรู้สึกดังกล่าวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือเป็นบุคคลข้างสังเกตและมีไหวพริบที่มีสังเกตอาการพิรุณเหล่านั้นได้

(3) กริยาวลีสื่อ “ความคิด” หมายถึง กริยาวลีที่บรรยายความคิดความเห็นของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยปรากฏมีความถี่จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.19 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้คิด (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก (ความคิด)	สิ่งที่คิด
นายประสิทธิ์	เกรงว่า	หากถูกจับได้จะต้องถูกดำเนินคดี จึงต้องวิ่งหนีเอาตัวรอด

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความคิดความเห็นของ พระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยที่สิ่งที่คิดสะท้อนให้เห็นความคิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่กลัวถูกลงโทษ หรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ หลังแสดงการกระทำหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ได้แก่คำว่า *เกรงว่า* ดังนี้

- (124) จากการสอบถามนายประสิทธิ์ ให้การรับสารภาพว่า ที่ต้องวิงวอนเจ้าหน้าที่เพราะเพิ่งเสพยาบ้า มา อีกทั้งก็ยังคงมียาบ้าที่หลงเหลือจากการเสพอยู่ภายในกุฏิ เกรงว่าหากถูกจับได้จะต้องถูก ดำเนินคดี

(ข่าวสดออนไลน์, 20 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 124 ว่ามีการใช้กริยาวลีสื่อความคิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “เกรงว่าหาก ถูกจับได้จะต้องถูกดำเนินคดี” ซึ่งแสดงให้เห็นความคิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีความกลัวที่จะถูก ดำเนินการทางกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ

3.2.4.4 ฝ่ายผู้สื่อข่าวเป็นผู้คิด/ผู้แสดงการรับรู้-รู้สึก ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการที่สื่อ ความคิดความรู้สึกที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้คิดหรือผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกนั้นมีความถี่ในการปรากฏทั้งสิ้น 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.77 โดยทั้งหมดจะเป็นกริยาวลีสื่อความหมาย “การรับรู้” ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 27 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของผู้สื่อข่าว

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก			ลักษณะเด่น/หน้าที่ของกลวิธี
กลุ่มความหมาย/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“การรับรู้” ได้แก่ พบ	4	0.77	แสดงให้เห็นว่าบางครั้งผู้สื่อข่าวก็มีประสบการณ์การ รับรู้การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยตรง
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่ผู้สื่อข่าว เป็นผู้คิด/ผู้รับรู้/ผู้รู้สึก	4	0.77	
กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกทั้งหมด	520	100.00	

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่ากระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกของผู้สื่อข่าวปรากฏน้อยและไม่หลากหลายในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่กระนั้นก็แสดงให้เห็นว่าบางครั้งผู้สื่อข่าวก็มี ประสบการณ์รับรู้การกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างประโยคกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความหมาย “การรับรู้” โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นผู้รับรู้ ดังนี้

ผู้รับรู้ (ผู้สื่อข่าว)	กระบวนการที่สื่อความคิด ความรู้สึก (การรับรู้)	สิ่งที่รับรู้
ผู้สื่อข่าว	พบว่า	พระในคลิป เคยเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่งในตัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์ แล้วถูกชาวบ้านนิมนต์ออกไปจากวัดเมื่อประมาณ 1 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีพฤติกรรมชอบดื่มสุรา

จากโครงสร้างจะมีลักษณะเด่นคือมีกริยาวลีที่มีความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชน โดยสิ่งที่รับรู้สะท้อนให้เห็นว่าบางครั้งผู้สื่อข่าวก็มีประสบการณ์การรับรู้การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง ได้แก่คำว่า พบ มีตัวอย่างดังนี้

(125) ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ตรวจสอบพบว่าพระในคลิปเคยเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่ง...แล้วถูกชาวบ้านนิมนต์ออกไปจากวัดเมื่อประมาณ 1 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีพฤติกรรมชอบดื่มสุรา

(ข่าวสดออนไลน์, 22 ก.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 125 มีกริยาวลีสื่อการรับรู้ของผู้สื่อข่าวว่า “พบ” โดยเนื้อหาของสิ่งที่รับรู้ขึ้นเกี่ยวข้องกับประวัติหรือการกระทำผิดในอดีตของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าบางครั้งผู้สื่อข่าวก็มีประสบการณ์การรับรู้การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง

จากการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก ผู้วิจัยสรุปได้ว่าภายในตัวบทจะมุ่งนำเสนอความคิดและการรับรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยความผิดจากกระบวนการตรวจพิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ รวมไปถึงสันนิษฐานสาเหตุหรือแรงจูงใจของการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เจ้าหน้าที่รัฐจะพบเห็นของกลางหรือหลักฐานการกระทำผิด ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริง และจะมีการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลำดับต่อไป ส่วนฝ่ายประชาชน พบว่าภายในตัวบทจะมุ่งเน้นการนำเสนอความรู้สึกของประชาชนที่หลากหลาย โดยความรู้สึกของประชาชนทั้งหมดจะเป็นปฏิกิริยาตอบกลับต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงความรู้สึกเชิงลบที่รุนแรง แต่เมื่อประชาชนรับทราบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนก็จะแสดงความรู้สึกเชิงบวกออกมา ส่วนฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะโดดเด่นเรื่องแสดงความรู้สึกไม่พอใจและรู้สึกหวาดกลัว เพื่อทำให้เห็นความรู้สึกและสาเหตุของพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดตลอดจนทำให้เห็นความรู้สึกกลัว หลังที่ทราบว่าตนจะต้องถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ สุดท้ายฝ่ายผู้สื่อข่าว ในตัวบททำให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวจะรับรู้เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าในบางครั้งผู้สื่อข่าวก็มีประสบการณ์การรับรู้การกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง

3.2.5 กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ⁸

กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ (relational process) เป็นกระบวนการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่ง ซึ่งจะแสดงด้วยคำกริยา ‘be’ และกริยาที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกัน (ณัฐพรพานโพธิ์ทอง, 2556: 75-76) ผู้วิจัยพบว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์มีการใช้กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพทั้งสิ้น 69 ครั้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีความถี่และปรากฏร่วมผู้ร่วมเหตุการณ์ที่เหมือนกันคือพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 28 ความถี่และการปรากฏร่วมของผู้ร่วมเหตุการณ์กับกริยาวลีในกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ

กลุ่มความหมายของกริยาวลี ในกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ	ผู้มีคุณสมบัติ/ผู้ถูกระบุ
	พระสงฆ์ผู้กระทำผิด
1. บรรยายคุณสมบัติเชิงลบ	27
2. ระบุพฤติกรรมเชิงลบ	42
รวม	69

จากตาราง 28 จะเห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นฝ่ายที่มีบทบาทในกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ ซึ่งจะเป็นอธิบายสภาพหรือคุณสมบัติเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเป็นการเน้นย้ำความหมายทางลบและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิเคราะห์กริยาวลีในกระบวนการเกี่ยวกับสภาพทั้ง 2 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 29 สรุปประเด็นชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ

กระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีคุณสมบัติ/ผู้ถูกระบุ			บทบาทของกลวิธี
สิ่งที่ระบุหรือคุณสมบัติ/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
“คุณสมบัติเชิงลบ” คุณสมบัติทั้งหมดจะเกี่ยวกับพฤติกรรมการ เสพของมีนเมา เช่น มีอาการคล้ายคนเมา สุรา อยู่ในสภาพคล้ายคนเมา มีลักษณะ คล้ายคนเมายาบ้า ฯลฯ	27	39.13	เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็น บุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

⁸ คุรยละเอียดของคำนิยามและแนวทางการวิเคราะห์ได้ในหัวข้อ 2.1.3.3 แนวคิดชนิดกระบวนการ (หน้า 47)

กระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีคุณสมบัติ/ผู้ถูกระบุ			บทบาทของกลวิธี
สิ่งที่ระบุหรือคุณสมบัติ/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
<p>“พฤติกรรมเชิงลบ”</p> <p>พฤติกรรมทุจริต/เล่นพนันเสี่ยงโชค ได้แก่ เป็นคนขโมยเงินสด เป็นเจ้ามือ</p> <p>พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เช่น เป็นผู้ก่อเหตุ เป็นคนลงมือทำร้ายและฆ่า ฯลฯ</p> <p>พฤติกรรมที่ระบุว่าผิดกฎหมาย เช่น เป็นผู้ต้องหา เป็นจำเลย เป็นบุคคลตามหมายจับ ฯลฯ</p> <p>พฤติกรรมการปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม ได้แก่ ตั้งตนเป็นจอมขมังเวทย์</p> <p>พฤติกรรมการครอบครองและเสพของมีนเมา เช่น เป็นเอเยนต์ เป็นคนซื้อยา เป็นผู้ค้า ฯลฯ</p> <p>พฤติกรรมอนาจาร ได้แก่ เป็นคนที่แชตเสนอนเงินแม่ค้าออนไลน์แลกรูปภาพทิว ไซรัลไลต์ หนอง</p> <p>พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น เป็นฝ่ายรุก เป็นหลวงเจ้ คือภูภิเษร์ล ฯลฯ</p>	42	60.87	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและของมีนเมา</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์</p> <p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ</p>
กระบวนการเกี่ยวกับสภาพทั้งหมด	69	100.00	

จากตารางที่ 29 จะเห็นว่าภายในตัวบทจะมีการใช้กระบวนการเกี่ยวกับสภาพแม้จะไม่โดดเด่นและปรากฏน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับกระบวนการอื่น ๆ แต่ก็มีความสำคัญเพราะทำให้เห็นถึงการบรรยายคุณสมบัติทางลบและระบุตัวตนทางลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอภาพตัวแทนด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีคุณสมบัติหรือผู้ถูกระบุโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังนี้

3.2.5.1 กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพที่บรรยายคุณสมบัติเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด กระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่บรรยายคุณสมบัติ หมายถึง กระบวนการที่บรรยายว่าสิ่งนั้นมีคุณสมบัติอย่างไร ลักษณะของกระบวนการนี้จะไม่สามารถแสดงความสัมพันธ์แบบกลับทิศทาง

ได้ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 76) มีความถี่ทั้งสิ้น 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.13 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้มีคุณสมบัติ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการเกี่ยวกับสภาพ (บรรยายคุณสมบัติ)	คุณสมบัติ
พระประจักษ์	มีอาการคล้าย	คนเพิ่งเสพยาบ้ามา
พระเจริญ	อยู่ในอาการคล้าย	คนเมาพูดจาวกวนไปมา

จากโครงสร้างมีลักษณะเด่นคือที่ผู้มีคุณสมบัติจะเป็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และคุณสมบัติจะสื่อถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุราและยาเสพติด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด ได้แก่คำว่า *มีลักษณะคล้าย มีอาการคล้าย มีอาการเหมือน อยู่ในอาการคล้าย* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(126) พบพระสงฆ์รูปหนึ่ง ทราบชื่อคือ พระสุทัศน์ ธาโร สานิตโร อยู่ในอาการคล้ายคนเมาสุรา

(ไทยรัฐออนไลน์, 30 เม.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 126 ว่ามีการใช้กริยาวลีที่บรรยายคุณสมบัติเชิงลบว่า “อยู่ในอาการคล้ายคนเมาสุรา” โดยผู้มีคุณสมบัติคือพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และคุณสมบัติคือ “คนเมาสุรา” ซึ่งเป็นการบรรยายคุณสมบัติที่มุ่งนำเสนอพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงสื่อถึงภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด

(127) เมื่อเจ้าหน้าที่เดินทางไปถึง พบพระประจักษ์ ... มีอาการคล้ายกับคนเพิ่งเสพยาบ้ามา

(ข่าวสดออนไลน์, 22 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 127 มีการใช้กริยาวลีบรรยายคุณสมบัติเชิงลบว่า “มีอาการคล้ายกับคนเพิ่งเสพยาบ้ามา” โดยผู้มีคุณสมบัติคือพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและคุณสมบัติคือ “คนเพิ่งเสพยาบ้า” ซึ่งเป็นการบรรยายคุณสมบัติที่มุ่งนำเสนอพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติด จึงสื่อถึงภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด

3.2.5.2 กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

กระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุตัวตน หมายถึง กระบวนการที่ระบุว่าจะอะไรเป็นอะไร ลักษณะของกระบวนการนี้จะแสดงความสัมพันธ์แบบกลับทิศทางได้ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 76) มีความถี่ทั้งสิ้น 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.87 และมีโครงสร้างดังนี้

ผู้ถูกระบุ (พระสงฆ์ผู้กระทำผิด)	กระบวนการเกี่ยวกับสภาพ (ระบุตัวตน)	สิ่งที่ระบุ
พระรูปหนึ่ง	เป็น	นักค้ายา
เจ้าอาวาส	เป็น	หลวงเจี๊ยะเปี้ยหนุ่ม

จากโครงสร้างจะเห็นว่าในโครงสร้างดังกล่าวจะมีลักษณะเด่นคือผู้ถูกระบุจะเป็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสิ่งที่ระบุจะสื่อความหมายเชิงลบหรือระบุพฤติกรรมเชิงลบ ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่คำว่า *กลายเป็น เป็น* ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

(128) พระปานชัย สารภาพว่า เป็นคนลงมือทำร้ายและฆ่าเจ้าอาวาสจริง

(สนุกตอทคอม, 8 มิ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 128 มีการใช้กริยาวลีที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำ โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

(129) ประวัติเจ้าคุณธงชัย พระอุปัชฌาย์ กลายเป็นผู้ต้องหามอนเรื่อนจำ

(ข่าวสดออนไลน์, 26 ต.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 129 มีการใช้กริยาวลีที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

(130) พระครูวรพงษ์วัชรชัย ให้การยอมรับสารภาพว่า เป็นคนซื้อขายบ้า... จากนั้นนำมาเสพและขาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 27 ธ.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 130 การใช้กริยาวลีที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวัณมาสุราและยาเสพติด

(131) เพจเฟซบุ๊กชื่อว่า รักเธอประเทศไทยนะ ได้เผยแพร่คลิปวิดีโอสุดฉาว ... เป็นเหตุการณ์ขณะแอบถ่าย พระภิกษุจำนวน 3 รูปนั่งล้อมวงกับชาวบ้าน เล่นการพนันไฮโลกันอยู่ โดยมีพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นเจ้ามือเขย่าไฮโลเอง

(ไทยรัฐออนไลน์, 4 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 131 มีการใช้กริยาวลีที่ระบุตัวตนเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุสื่อถึงพฤติกรรมการเล่นการพนันเสี่ยงโชค ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

(132) เป็นพระจริง! แชตเสนาเงินแม่ค้าออนไลน์แลกภาพหิว วิดีโอคอลโชว์หนอน

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 ต.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 132 มีการใช้กริยาวลีระบุตัวตนเชิงลบว่า “เป็นพระ” ในตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าลักษณะของกระบวนการนี้จะแสดงความสัมพันธ์แบบกลับทิศทางได้ โดยมองว่า “บุคคลที่ชวนแม่ค้าออนไลน์แลกภาพหิวและวิดีโอคอลโชว์อวัยวะเพศ” คือพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

(133) แฉเจ้าอาวาสฉาวทำตัวเป็นหลวงเจ้เปย์หนุ่มเลี้ยงเป็นรายเดือนออกรถให้เหยื่อนับสิบ

(ข่าวสดออนไลน์, 1 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 133 มีการใช้กริยาวลีระบุตัวตนเชิงลบ โดยสิ่งที่ระบุสื่อถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

(134) บุกรวบคาโรงแรม หลวงพ้อมตะ ...ตั้งตนเป็นจอมขมังเวทย์หลวงสาวลงหน้าทองก่อนทำ
อนาคาร

(สนุกดอทคอม, 18 ก.พ. 2561)

จากตัวอย่างที่ 134 มีการใช้กริยาวลีระบุตัวตนเชิงลบ โดยสิ่งที่ระบุสื่อถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการปลุกเสกและใช้วิชาอาคม ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

จากการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการทำให้เห็นถึงการใช้กริยาวลีที่สื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้เห็นว่าผู้ร่วมเหตุการณ์แต่ละฝ่ายแสดงการกระทำ พฤติกรรม การกล่าวถ้อยคำ ความคิดความรู้สึก และสภาพเป็นอย่างไร ซึ่งจะทำให้เห็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าว

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การเลือกใช้คำและกลุ่มคำซึ่งจะทำให้การเลือกใช้คำอื่น ๆ ที่นอกเหนือการอ้างอิงและการใช้กริยาวลี ซึ่งก็มีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยเช่นกัน

3.3 การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995a: 25) ได้กล่าวถึงประเด็นการวิเคราะห์การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำในตัวบทตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไว้ว่า “การที่ผู้ผลิตตัวบทเลือกใช้คำศัพท์จากระบบตัวเลือกในคลังคำที่หลากหลายย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ ทศนคติหรือความหมายทางอุดมการณ์ของผู้ผลิตตัวบทที่มีต่อประเด็นที่กล่าวถึงในตัวบทนั้น” เช่นเดียวกับกับฟาวเลอร์ (Fowler, 1991: 81) ที่ได้กล่าวถึงประเด็นการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำไว้ว่าคำศัพท์ที่ผู้ผลิตตัวบทเลือกใช้ในวาทกรรมจะเป็นส่วนทำให้เห็นความคิดหรือมุมมองของผู้ผลิตตัวบทที่มีต่อสิ่งนั้นว่าเป็นอย่างไรร

ทั้งนี้ในหัวข้อการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นวิเคราะห์การเลือกใช้คำเพื่อขยายรายละเอียดเหตุการณ์ข่าว เช่น ความถี่ของการกระทำผิด สถานที่การกระทำผิด จำนวนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในหนึ่งเหตุการณ์ข่าว ระยะเวลาการจำพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด รวมไปถึงเลือกใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ประเด็นทั้งหมดจะเป็นกลวิธีที่มีบทบาทในการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยพบว่ามีความถี่ของการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำทั้งสิ้น 138 แห่ง แบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมิณค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา การใช้ถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิดและการใช้ถ้อยคำบ่งความถี่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 30 สรุปประเด็นกลวิธีการเลือกใช้คำและกลุ่มคำ

การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ			บทบาทของกลวิธี
ประเภท/ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
<p>1. การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ</p> <p><i>เลื่อม รวบพระอนาจารหญิงบนรถเมล์ ถ่ายภาพเขียนจม.ลามก ตร.เพยกินเหล้าเมา</i></p> <p><i>เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ 2 ภิกษุศัลยาทำผ้าเหลืองเลื่อม ต้มเหล้าเมาเปิดศึกทะเลาะวิวาท</i></p>	59	42.75	<p>เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เฝ้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามอย่างรุนแรง</p> <p>เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น และเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p>
<p>2. การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา</p> <p><i>หลวงพี่บวช 10 พรรษา โดนจับเสพยา คว่ำจีวรรั๊ดคองหวังฆ่าตัวหนีเอา!</i></p> <p><i>ส่วนคนก่อเหตุคือพระลูกวัดชื่อ พระวันชัย ... บวชได้ 1 พรรษา ... ถูกชาวบ้านล้อมจับพร้อมมีดปลายแหลมเขื่อนเลือด 1 เล่ม</i></p> <p><i>บุกวัดเมืองชุมพร! จับพระ 9 รูปมัดลุมเสพยาบ้าหลังวันพระใหญ่!</i></p>	42	30.43	<p>เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น</p> <p>โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้อยคำบ่งระยะเวลาจะทำให้เห็นถึงจำนวนพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อาจทำให้เกิดภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอยู่จำนวนมากไม่น้อยในวงการพระสงฆ์ เพราะไม่ว่าจะจำพรรษามากหรือน้อยเพียงใดก็พระสงฆ์ที่ถูกนำเสนอเป็นข่าวก็มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ทั้งสิ้น</p>
<p>3. การใช้ถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิด</p> <p><i>ตร.ชุมพรบุกจับพระ พร้อมยาเสพติดคว่ำคั่ว</i></p>	21	15.22	<p>ทำให้เห็นถึงสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์การกระทำผิด โดยส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นภายใน “วัด” เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ตลอดจนทำให้เห็นภาพว่าวัดไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยของสังคม</p>
<p>4. การใช้ถ้อยคำบ่งความถี่</p> <p><i>พระชำนาย ขวนปัญญา สารภาพว่า ช่วงหลังนี้จะต้มเหล้าเป็นประจำ</i></p>	16	11.60	<p>เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก</p>
รวม	138	100.00	

จากตารางที่ 30 จะเห็นว่ากลวิธีการเลือกใช้คำแบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยกลวิธีทั้งหมดนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่มีบทบาทเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เน้นย้ำภาพตัวด้าน

ลของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ส่วนในด้านการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะพบว่าการใช้ถ้อยคำบ่งความถื่นนั้นจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก และการใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามอย่างรุนแรง อีกทั้งการใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลาที่ยังอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีแต่พระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เพราะไม่ว่าจะจำพรรษามากหรือน้อยเพียงใดก็มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และการใช้คำถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิดจะทำให้เห็นภาพของวัดที่ไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยของสังคม

ผู้วิเคราะห์จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักลวิธีย่อยของการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

3.3.1 การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ

การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ หมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงลบของสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยเห็นว่าทักลวิธีดังกล่าวถือเป็นทักลวิธีการเลือกใช้คำและกลุ่มคำที่โดดเด่นที่สุด เพราะนอกจากเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดแล้วยังแสดงให้เห็นถึงการประเมินค่าทางลบและแฝงน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น เร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามอย่างรุนแรง โดยผู้วิจัยพบความถี่ของการใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบทั้งสิ้น 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.75 ตัวอย่างถ้อยคำเช่น *เสื่อม! เสื่อมวงการผ้าเหลือง! อ้าว! ผ้าเหลืองร้อน! ทำศาสนาเสื่อม! ฯลฯ* ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (135) สังคมเสื่อมโทรม! ทหารนำกำลังบุก 2 วัดดังเมืองสุพรรณบุรี หลังพบพระสงฆ์มั่วยาเสพติด ตีมสุรา ดูซีดีโป๊ในวัด

(ไทยรัฐออนไลน์, 16 ก.พ. 2560)

- (136) จับสึกเจ้าอาวาสฉาว! เสพยา ก๊งเหล้า ดูหนังโป๊ ครบเครื่องเรื่องเลว

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 มี.ค. 2561)

(137) สุดยอดमारศาสนา! อนาคตเด็ก ใ้หวย อ้างสนิที่ผู้ว่าฯ - มทก.4 โถเงิน อบต.

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 ม.ค. 2561)

(138) เสื่อมสุดๆ หลวงพี่สายเหลือง เปิดกรู๊ปไลน์เก็บเงินโจรสลัด

(ข่าวสดออนไลน์, 12 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 135-138 มีการแทรกถ้อยคำแสดงทัศนคติหรือความรู้สึกของผู้สื่อข่าวที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยทั้งหมดจะสื่อน้ำเสียงตำหนิหรือประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อีกทั้งถ้อยคำดังกล่าวอยู่ในพาดหัวข่าวหลักก็ยิ่งแสดงให้เห็นว่าข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดนั้นเป็นที่สนใจของสื่อมวลชน และถือเป็นการสร้างจุดสนใจให้แก่ผู้อ่านอีกทางหนึ่ง การแทรกถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงลบดังกล่าวนี้ก็ยังเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด เร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่าน และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามอย่างรุนแรง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าสื่อมวลชนได้เลือกใช้คำและกลุ่มคำอ้างอิงถึงเหตุการณ์การกระทำผิดที่แฝงด้วยการประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ตลอดจนเร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตัวอย่างถ้อยคำเช่น *ข่าวอื้อฉาวไปทั่ววงการศาสนา เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ เหตุการณ์อื้อฉาวของพระสงฆ์รูปหนึ่ง คดีพระกับสีกาของต้องห้าม คดีสะเทือนขวัญ คดีสะเทือนทั้งขวัญและสะเทือนใจพี่น้องชาวพุทธ ฯลฯ* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(139) เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ 2 ภิกษุศีลทำผ้าเหลืองเสื่อม ตีมเหล่าเมาเปิดศึกทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันได้รับบาดเจ็บจนเป็นคดีความ

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 139 มีการใช้คำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบว่า “เรื่องราวชวนสลดใจชาวพุทธ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ที่พุทธศาสนิกชนรู้สึกเศร้าใจ หดหู่ใจ เมื่อรับรู้ว่พระสงฆ์กระทำผิดในหลายฐานความผิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (140) ทางด้าน พ.ต.อ.ชัยยุทธ ธรรมสุนา ผกก.สภ.โซ่พิสัย กล่าวว่าถือเป็นการปิดคดีฆาตกรรมเผาทั้งเป็นหลวงพ่อดี้อย่างสมบูรณ์แบบ... ซึ่งเป็นคดีสะเทือนทั้งขวัญและสะเทือนใจพี่น้องชาวพุทธในวันเข้าพรรษา ที่ได้เห็นและได้ยินข่าวพระฆ่าพระด้วยกัน

(สนกดอทคอม, 18 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 140 มีการใช้คำว่า “คดีสะเทือนทั้งขวัญและสะเทือนใจพี่น้องชาวพุทธ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนรู้สึกกลัวและไม่สบายใจกับเหตุการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้น ยิ่งหากเป็นพุทธศาสนิกชนที่มีสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพระสงฆ์ก็ยิ่งอาจมีความรู้สึกทางลบเพิ่มมากขึ้น กลวิธีดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ เร้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้อ่านที่เป็นพุทธศาสนิกชน และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น

3.3.2 การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา

การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา หมายถึง การใช้คำเกี่ยวกับคำบอกจำนวนเพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้กระทำผิดในหนึ่งเหตุการณ์ หรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้จำพรรษามา เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบให้เด่นชัดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างการให้รายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้จำพรรษาอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีแต่คนไม่ดี เพราะไม่ว่าจะจำพรรษามากหรือน้อยเพียงใดก็พระสงฆ์ที่ถูกนำเสนอเป็นข่าวก็มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ทั้งสิ้น ผู้วิจัยพบการใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลาทั้งสิ้น 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.43 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (141) นายอนุวัฒน์ ให้การว่า ตนบวชพระมาประมาณ 1 พรรษากว่า รู้จักกับพระฟุ้งมาตั้งแต่เด็ก จนมาเจอว่าบวชเป็นพระอยู่วัดเดียวกัน จึงชวนกันเสพยาเสพติด ตนสั่งซื้อยาไอซ์จากพระฟุ้งจำนวน 10 กรัม ในราคา 3,500 บาท จากนั้นจะนำไปขายให้เด็กวัยรุ่นในพื้นที่อีกทอดหนึ่ง

(ข่าวสดออนไลน์, 30 พ.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 141 มีการขยายความเกี่ยวกับจำนวนพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด “บวชพระมาประมาณ 1 พรรษากว่า” แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดบวชจำพรรษามาไม่นาน จึงอาจมีการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่ยังไม่สามารถละทางโลกได้ จึงทำให้พระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ

- (142) กรณีมีผู้ร้องเรียนพระสรสรเสริญ หรือนายสรสรเสริญ กระต่ายทอง อายุ 41 ปี เจ้าอาวาสวัดตั้งแห่งหนึ่งในจ.กาญจนบุรี แอบนำดีสีกาเข้ามามีเพศสัมพันธ์ภายในกุฏิวัดอันเป็นการผิดวินัยสงฆ์ ... พระสรสรเสริญที่บวชมานานถึง 28 พรรษา รู้จักกับนางส้ม (นามสมมติ) ... โดยสนทนากันจนถูกคอกัน พระสรสรเสริญจึงเชิญให้ไปทำบุญวัดที่ตนเป็นเจ้าอาวาส จากนั้นนางส้มได้ไปตามคำเชื้อเชิญ และไปบ่อยครั้งแทบทุกสัปดาห์จนติดปกติ

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 142 มีการขยายความเกี่ยวกับจำนวนพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด “ที่บวชมานานถึง 28 พรรษา” เมื่อพิจารณาร่วมกับการใช้แสดงตำแหน่งเพื่ออ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่า “เจ้าอาวาสวัดตั้งแห่งหนึ่งใน จ. กาญจนบุรี” แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดบวชจำพรรษามาเป็นระยะเวลาไม่นานจนได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส แต่กลับแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวทำให้เหตุการณ์การกระทำผิดรุนแรงเพิ่มขึ้นและขบเน้นให้ภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ชัดมากขึ้น

เมื่อพิจารณาตัวอย่างที่ 141 และ 142 ร่วมกันจะแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะจำพรรษามากหรือน้อยเพียงใด หรือจนได้รับตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ก็ตาม แต่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ถูกนำเสนอเป็นข่าวก็ยังไม่สามารถละทางโลกได้และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระสงฆ์ทั้งสิ้น ประกอบกับจากการศึกษาที่พบว่าสื่อมวลชนมีการใช้คำบ่งระยะเวลาการจำพรรษาของพระสงฆ์ที่หลากหลายตั้งแต่ 1 พรรษาจนถึง 31 พรรษา จึงทำให้เห็นว่าการใช้ถ้อยคำบ่งระยะเวลาที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้จำพรรษานั้นอาจสร้างภาพเหมารวมให้แก่วงการพระสงฆ์ได้ในวง การสงฆ์มีแต่คนไม่ดี เพราะไม่ว่าพระสงฆ์จะจำพรรษามากหรือน้อยเพียงใดต่างก็มีพฤติกรรมกับไม่เหมาะสมเหมือนกันทั้งหมด

- (143) จับสึก เกือบหมดวัด รวบเจ้าอาวาสปิดกุฏิมีวสุมพระ เสพยาบ้า-ใบกระท่อม

(ไทยรัฐออนไลน์, 20 มี.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 143 มีการขยายความเกี่ยวกับจำนวนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดภายในหนึ่งเหตุการณ์ข่าว ทำให้เห็นว่าภายในหนึ่งเหตุการณ์การกระทำผิด มีพระสงฆ์ที่กระทำผิดหลายรูป ดังนั้นการใช้ส่วนขยายเกี่ยวกับจำนวนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงทำให้เหตุการณ์การกระทำผิดรุนแรงมากยิ่งขึ้น และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

3.3.3 การใช้คำถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิด

การใช้ถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิด หมายถึง การใช้คำเพื่อแสดงสถานที่การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่ สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิดเพื่อบ่งชี้ว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นภายใน “วัด” ซึ่งถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดขึ้น นอกจากนี้ยังอาจมีส่วนทำให้เห็นภาพตัวแทนเกี่ยวกับวัดว่าวัดไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยสำหรับสังคม โดยผู้วิจัยพบความถี่ของการใช้คำถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิดทั้งสิ้น 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.22 ตัวอย่างถ้อยคำเช่น บุกจับ..คาถุฎิ, จับพระพร้อมของกลางคาถุฎิ ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (144) นายชำนาญ ชื่นตา นายอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ... ได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่า พระประจักษ์ มั่นคง อายุ 44 ปี เจ้าอาวาส มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้กุฏิเป็นแหล่งมั่วสุมให้วัยรุ่นในชุมชนนำยาบ้ามาเสพถึงภายในวัด

(ข่าวสดออนไลน์, 22 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 144 มีการขยายความเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานที่การกระทำผิด แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์การกระทำผิดเกิดขึ้นภายใน “วัด” และใช้พื้นที่ภายในวัดเป็นแหล่งมั่วสุมและจำหน่ายยาเสพติด ถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้เห็นภาพว่าวัดไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยของสังคม

3.3.4 การใช้ถ้อยคำบ่งความถี่

การใช้ถ้อยคำบ่งความถี่ หมายถึง การใช้คำเพื่อแสดงความถี่ของการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดซ้ำอีก โดยพบความถี่ทั้งสิ้น 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.68 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (145) นายแพง อายุ 52 ปี และนายสอน อายุ 63 ปี ออกมาเปิดโปงถึงพฤติกรรมของพระมหาฉลาด ว่าถูกเจ้าอาวาสชอบให้มอมวิยะเทศ ให้ร่วมเพศทางทวารหนัก และทำมานานนับหลายปี

(สนุกดอทคอม, 20 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 145 มีการใช้กริยาวลีสื่อการกระทำอานาจารทางเพศ มีส่วนขยายความที่บ่งความถี่ของการกระทำอานาจารเพศว่า “ทำมานานนับหลายปี” ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำอานาจารและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดซ้ำอีก

- (146) พระพิระพงค์ ให้การรับสารภาพว่า บวชเป็นพระครบ 1 ปี ...และได้เสพกัญชามานาน เสพทุก
วัน รวมถึงเสพยาบ้าด้วย ตลอดเวลาที่บวชเป็นพระ

(สนुकตทคอม, 25 มิ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 146 มีการใช้กริยาวลีสื่อการใช้ของมีนและมีส่วนขยายความที่บ่งความถี่ของการเสพยาเสพติดว่า “เสพมานาน เสพทุกวัน....ตลอดเวลาที่บวชเป็นพระ” ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์เสพยาเสพติดและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

3.4 การเล่าเรื่อง

การรายงานข่าวมักจะใช้บุคคลในข่าวเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แม้ในความจริงแล้ว บางครั้งเรื่องราวที่รายงานนั้นจะมาจาก การสัมภาษณ์หรือการเล่าต่อมามากอีกทอดจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้อยู่ในเหตุการณ์ก็ตาม แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวรายงานข่าวราวกับว่าตนเองเข้าไปอยู่ในขณะที่เกิดเหตุการณ์นั้นด้วย กลวิธีการเล่าเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะเน้นไปที่การสร้างตัวบทเพื่อบรรยายภาพเหตุการณ์ข่าวหรือแสดงการดำเนินไปของเหตุการณ์ ซึ่งจะให้เห็นบางประเด็นที่เกี่ยวกับการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของเนื้อหาการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากประเด็นสำคัญของแต่ละส่วนว่าจะกล่าวถึงประเด็นใด โดยพบว่ามีจำนวนความถี่ขององค์ประกอบของเนื้อหาทั้งหมด 4,378 แห่ง แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาหลักออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด บทบาทประชาชน บทบาทผู้สื่อข่าว การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป โดยแต่ละองค์ประกอบของเนื้อหาหลักจะมีองค์ประกอบเนื้อหาย่อยอีกหลายองค์ประกอบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 องค์ประกอบเนื้อหาของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

องค์ประกอบเนื้อหาของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	ความถี่	ร้อยละ
1. บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐ	(1,647)	(37.62)
1.1 การดำเนินการทางกฎหมาย	679	15.51 ²
1.2 การตรวจสอบการกระทำผิด	531	12.13 ³
1.3 การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์	354	8.09 ⁴
1.4 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	67	1.53 ¹³
1.5 การร้องเรียนการกระทำผิด	16	0.37 ²⁰
2. บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	(1,377)	(31.45)
2.1 การระบุการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	1,018	23.26 ¹
2.2 การสารภาพผิด	182	4.16 ⁸
2.3 การให้เหตุผลของการกระทำผิด	142	3.24 ¹¹
2.4 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	35	0.80 ¹⁶
3. บทบาทประชาชน	(780)	(17.82)
3.1 การรับรู้และติดตามสถานการณ์	278	6.35 ⁵
3.2 การร้องเรียนการกระทำผิด	272	6.21 ⁶
3.3 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	170	3.88 ⁹
3.4 การลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิด	49	1.12 ¹⁵
3.5 การแสดงความรู้สึกพอใจ	9	0.25 ²¹
4. บทบาทผู้สื่อข่าว	(172)	(3.93)
4.1 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด	149	3.40 ¹⁰
4.2 การตรวจสอบการกระทำผิด	20	0.46 ¹⁹
4.3 การรับรู้และติดตามสถานการณ์	3	0.07 ²³
5. การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด	(216)	(4.93)
5.1 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง	80	1.83 ¹²
5.2 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ของมีคม	55	1.26 ¹⁴
5.3 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การทุจริต	36	0.82 ¹⁷
5.4 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำอนาจาร	34	0.78 ¹⁸
5.5 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม	11	0.25 ²¹
6. การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป	185	4.23 ⁷
รวม	4,378	100.00

จากตารางที่ 31 จะเห็นว่าองค์ประกอบเนื้อหาของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีหลายองค์ประกอบย่อย โดยองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยที่ปรากฏมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ (1) การระบุการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (2) การดำเนินการทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ (3) การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐ (4) การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ (5) การรับรู้และติดตามสถานการณ์ของประชาชน (6) การร้องเรียนการกระทำผิดของประชาชน (7) การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป (8) การสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

(9) การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดของประชาชน และ (10) การรายงานข่าวของผู้สื่อข่าว ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นภาพรวมของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวจะรายงานว่ามิมีประชาชนมาร้องเรียนการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่ามีพฤติกรรมเป็นอย่างไร จากนั้นเจ้าหน้าที่รัฐจะตรวจสอบการกระทำผิดดังกล่าว หากพบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจริงและพระสงฆ์ก็ยอมรับสารภาพ เจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการสืบพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งสร้างความพอใจให้แก่ประชาชน และดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่อไป กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่อยู่ใน การรับรู้และติดตามสถานการณ์ของประชาชน โดยที่ในตัวบทส่วนใหญ่จะสิ้นสุดอยู่ที่การสืบพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดรูปดังกล่าวนั้นจะได้รับการลงโทษอย่างไร โดยละเอียดและชัดเจน

นอกจากนี้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็ยังพบว่ากลวิธีการเล่าเรื่องด้วยการระบุการกระทำผิดหลายครั้งจะเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก กลวิธีการเล่าเรื่องด้วยการเล่าว่าเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไปก็มีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนา และสถาบันสงฆ์โดยรวม อีกทั้งกลวิธีการเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิดต่าง ๆ จะเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและนำเสนอเน้นย้ำภาพด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเนื้อหาในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยละเอียดพร้อมยังตัวอย่างถ้อยคำในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

3.4.1 บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์

ผู้วิจัยพบการให้ข้อมูลส่วนนี้ทั้งสิ้น 1,647 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.62 แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยออกเป็น 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.4.1.1 การดำเนินการทางกฎหมาย หมายถึง การให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 679 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.51 มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (147) ตรวจค้นกุฎิที่พระโด้ง พบอุปกรณ์การเสพยาเสพติด(ยาบ้า) ... จึงเชิญไปลาสิกขากับเจ้าคณะอำเภอแก่งสนามนาง พร้อมแจ้งข้อกล่าวหา เสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1(เมทแอมเฟตามีน) นำตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 147 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ระบุการดำเนินการทางกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ โดยเนื้อหาจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายดำเนินการทางกฎหมาย หลังจากเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วพบการกระทำผิด ก็จะดำเนินการทางกฎหมายในขั้นตอนต่อไป

3.4.1.2 การตรวจสอบการกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ตรวจสอบการกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 531 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.13 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (148) ตร.ค้นกุฎิ วัดสระเกศ พบภาพโป๊ คนหน้าคล้ายเจ้าคุณรูปหนึ่งมีเช็ทซ์กับผู้ชาย

(ข่าวสดออนไลน์, 2 มี.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 148 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ระบุการตรวจสอบการกระทำผิด โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ตรวจสอบ โดยเนื้อหาของตรวจสอบการกระทำผิดจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายตรวจสอบและกริยาวลีสื่อการรับรู้ว่าพบการกระทำผิดอย่างไรบ้าง

3.1.4.3 การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ หมายถึง การให้ข้อมูลว่าผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำการสึกให้แก่พระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 354 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.09 มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (149) ผู้ใหญ่บ้านนาจอมเทียนนำตัวพระหนุ่มชวแก้วพามาให้เจ้าคณะตำบลลาสิกขาขาดจากความเป็นพระ หลังมีพฤติกรรมออกเรียไรเงิน พบมีใบสุทธิ แต่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 15 มี.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 149 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ระบุการทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ โดยมีผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ เนื้อหาจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ หลังจากเจ้าหน้าที่รัฐพบการกระทำผิดจริง จึงให้ผู้ปกครองคณะสงฆ์มาทำการสึกให้แก่พระสงฆ์ผู้กระทำผิด แล้วนำตัวไปดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

3.1.4.4 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้เล่าเหตุการณ์การกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.53 มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (150) พล.ต.ต.วรวัฒน์ กล่าวว่ามีสามเณรรูปหนึ่งพักอาศัยอยู่ในวัดดังกล่าว ถูกพระครูซึ่งดูแลวัด และเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบังคับให้สามเณรที่อาศัยอยู่ในวัดและเด็กวัดร่วมเพศทางทวารหนัก ในบางครั้งก็บังคับให้สามเณรด้วยกันร่วมเพศโดยพระครูเป็นผู้ชมและสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง บางครั้งก็ให้กระทำร่วมเพศโดยใช้ลักษณะท่าทางวิปริต ซึ่งสามเณรภายในวัดถูกกระทำหลายครั้งเป็นเวลากว่า 2 ปี จนสามเณรบางรูปทนไม่ไหวหลบหนีออกจากวัดกลับไปที่บ้านตัวเอง แต่เนื่องจากพระครูมีพฤติกรรมเป็นพระนักพัฒนา จนทำให้ชาวบ้านในพื้นที่เกิดความเลื่อมใสศรัทธา และไม่เชื่อคำพูดของสามเณร อีกทั้งผู้ปกครองก็นำสามเณรส่งกลับมาที่วัด ทำให้สามเณรถูกกระทำทางเพศเรื่อยมา ได้รับความทรมาณทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 150 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ระบุการเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้เล่า โดยเนื้อหาของกรเล่าเรื่องจะกล่าวถึงลักษณะการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสภาพของผู้เสียหาย

3.1.1.5 การร้องเรียนการกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ร้องเรียนการกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.37 มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (151) ร.ต.อ.กิตติ รัตนวิจิตร รอง.สวป.สภ.พระสมุทรเจดีย์ ทำหน้าที่หัวหน้าสายตรวจได้รับแจ้งจาก ศูนย์วิทยุประจำสถานีตำรวจ สภ.พระสมุทรเจดีย์ว่ามีพระภิกษุเมาสุราอาละวาด

CHULALONGKORN UNIVERSITY (ไทยรัฐออนไลน์, 11 ส.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 151 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ระบุการร้องเรียนการกระทำผิด โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ร้องเรียน โดยเนื้อจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายร้องเรียน เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงเดินทางไปตรวจสอบและดำเนินการต่อไป

3.4.2 บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยพบข้อมูลส่วนนี้ทั้งสิ้น 1,377 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.45 แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยออกเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.4.2.1 การระบุงการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 1,018 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.26 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การระบุงการกระทำผิดเพียงครั้งเดียวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดเพียงครั้งเดียวภายในหนึ่งเหตุการณ์ข่าว ซึ่งมีความหมายถี่ทั้งสิ้น 889 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.31 มีตัวอย่างต่อไปนี้

(152) วัดแอลกอฮอลล์ฟุงปรีดี! พระเมาไววายชดเหล่าขาวหมดชวดยอม่รับตีม่แล้วหลับสบาย

(ข่าวสดออนไลน์, 18 พ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 155 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะระบุงการกระทำเพียงครั้งเดียวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดคือพระสงฆ์รูปหนึ่งตีม่เหล่าขาวจนมีอาการเมาไววาย

(2) การระบุงการกระทำผิดหลายครั้งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าพระสงฆ์กระทำผิดหลายครั้งภายในเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ ซึ่งนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก มีความถี่ทั้งสิ้น 129 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.95 มีตัวอย่างดังนี้

(153) คลิปว่อน! สุดเสื่่อมพระไ้ยยาบ้า ล่อพระหนุ่มลวงม่เ้ก้กซ์ ตร.บุงเจอยา-ลุงยาง-คลิปโป้เื้อ

(ข่าวสดออนไลน์, 22 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 153 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะระบุงการกระทำผิดหลายครั้งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยในตัวอย่างจะระบุให้เห็นว่าพระสงฆ์กระทำผิดสองฐานความผิดในเวลาเดียวกัน คือ ความผิดฐานการมียาเสพติดในครอบครองและความผิดฐานการกระทำอนาจารหรือคุกคามทางเพศ ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

(154) ลูกสาวยอมรับว่าถูกพระรูปตั้งกล่าวข่มขืนจริงตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน ปี 62 หลังจากเข้าไปช่วยงานในวัดแล้วถูกพระหลอกให้เข้าไปในกุฏิแล้วใช้กำลังปลุกปล้ำจนสำเร็จความใคร่ แล้วพูดจาข่มขู่ไว้ จึงม่กล้าเล่าให้ใครฟัง จากนั้นพระยังโทร.มาข่มขู่เรียกให้เข้าไปหาและบังคับข่มขืนอีก 4-5 ครั้ง ทั้งในสวนผลไม้และป่าท้ายหมู่บ้าน

(สนุกดอทคอม, 12 พ.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 154 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะระบุการกระทำผิดหลายครั้งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยในตัวอย่างดังกล่าวจะระบุให้เห็นว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดในฐานความผิดการล่วงละเมิดทางเพศหลายครั้ง ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

3.4.2.2 การสารภาพผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าพระสงฆ์เป็นผู้รับสารภาพผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 182 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.16 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (155) “พระอาจารย์บุญ ยอมรับด้วยเหตุจริง เด็กวัดก็โดนด้วย เป็นระยะเวลาานกว่า 2 ปี บังคับเหยื่อร่วมเพศในลักษณะท่าทางวิปริต

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 155 ส่วนที่ขีดเส้นใต้มีคำสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยถ้อยคำดังกล่าวเป็นคำสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าได้ล่วงละเมิดทางเพศสามเณรและเด็กวัดจริง

3.4.2.3 การให้เหตุผลของการกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าพระสงฆ์เป็นผู้ให้เหตุผลของการกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 142 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.24 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (156) สึกเจ้าอาวาส แอบถ่ายใต้กระโปรงสาว16 อ้าวเพราะจะสอนการแต่งตัวเข้าวัด!

(ข่าวสดออนไลน์, 10 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 156 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการให้เหตุผลของการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยเหตุผลนั้นเป็นเหตุผลที่ไม่สมเหตุสมผลที่จะทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้

3.4.2.4 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าพระสงฆ์เป็นผู้เล่าเหตุการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้น มีความถี่ทั้งสิ้น 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.80 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (157) พระสุชาติให้การอ้างว่า ... พระวรรณพชวนให้ไปนั่งตมเหล่าชาวที่กุฏิ เมื่อเหล่าเข้าปากจนมีอาการมึนเมาได้พูดคุยเรื่องกิจนิมนต์ที่พระวรรณพ เป็นคนจัดเวรในการรับกิจนิมนต์ของพระลูกวัด เพราะตนรู้สึกไม่ยุติธรรมได้รับกิจนิมนต์น้อยกว่าพระรูปอื่น เกียงกันไปมาไม่ลงตัวและตนถูกพระวรรณพขกต้อยเข้าที่ใบหน้าหลายครั้ง ระหว่างนั้นเหลือบไปเห็นมีตาดาววางอยู่ในกุฏิ รีบคว้ามีดขึ้นมาถือไว้เพื่อข่มขู่ แต่ถูกพระวรรณพแยงมีดมาฟันใส่หน้าอกบาดเจ็บเล็กน้อย ด้วยความโมโหตนโผล่เข้าแยงมีดกลับมาได้และจ้วงฟันใส่พระวรรณพไม่ยั้งมือจนนอนแน่นิ่งจมเลือด

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 157 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการเหตุการณ์การกระทำผิด โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้เล่า โดยจะเล่าถึงสาเหตุหรือแรงจูงใจของการกระทำผิด และรายละเอียดของการกระทำผิด

3.4.3 บทบาทประชาชน

ผู้วิจัยพบการให้ข้อมูลส่วนนี้ทั้งสิ้น 780 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.82 แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยออกเป็น 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.4.3.1 การรับรู้และติดตามสถานการณ์ หมายถึง การให้ข้อมูลว่าประชาชนเป็นผู้รับรู้และติดตามสถานการณ์การกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 278 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.35 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (158) หลังคลิปนี้เผยแพร่ออกไปในโลกโซเชียล ปรากฏว่ามีคนเข้ามาโพสต์แสดงความเห็นมากมาย ส่วนใหญ่ตำหนิพระสงฆ์ที่ไม่สำรวม ทำศาสนาเสื่อม ขณะที่บางความเห็นก็ชี้ให้พระต้นสังกัดดำเนินการลงโทษตามกฎหมายของสงฆ์

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 ก.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 158 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการรับรู้ติดตามสถานการณ์ โดยมีประชาชนเป็นผู้รับรู้และติดตามสถานการณ์ เนื้อหาจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายเผยแพร่กริยาวลีสื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ และกริยาวลีสื่อความหมายติดตามสถานการณ์ กล่าวคือหลังจากที่ประชาชนได้รับรู้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ประชาชนก็ได้เผยแพร่ภาพเหตุการณ์นั้นลงไปในสื่อสังคมออนไลน์ให้คนอื่นได้รับรู้ด้วย แล้วจากนั้นก็มีคนจำนวนมากเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมดังกล่าวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และติดตามสถานการณ์โดยอยากให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์รูปดังกล่าว

3.4.3.2 การร้องเรียนการกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าประชาชนเป็นผู้ร้องเรียนการกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 272 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.21 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (159) เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ เข้าตรวจสอบที่วัดยางเครือพัฒนา ... หลังได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านว่ามีพระสงฆ์ลัทธิตั้งกล่าวมนต์สูมเสพยาบ้า

(สนุกตอทคอม, 21 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 159 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการร้องเรียนการกระทำผิด โดยมีประชาชนเป็นผู้ร้องเรียน เนื้อจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายร้องเรียน เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงเดินทางไปตรวจสอบและดำเนินการต่อไป

3.4.3.3 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าประชาชนเป็นผู้เล่าเหตุการณ์การกระทำผิด โดยมีความถี่ทั้งสิ้น 170 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.88 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (160) ชาวบ้านให้การว่าพระภิกษุเมธหรือนายอุ เป็นลูกพี่ลูกน้องของ นางพา คนเจ็บ ซึ่งนายอุมีพฤติกรรมแอบชอบนางพามานาน แต่นางพาไม่เล่นด้วย เพราะเป็นเครือญาติกัน และตัวนางพาเองก็แต่งงานมีสามีแล้ว อีกทั้งนายอุเองมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและก่อเหตุผิดกฎหมายอยู่เป็นประจำ... ก่อนก่อเหตุนายอุได้ไปบวชที่วัดในหมู่บ้านได้ประมาณ 1 เดือน และได้พูดจาอาฆาตไว้ว่าถ้านางพาไม่เล่นด้วย ก็จะฆ่าให้ตาย

_(สนुकตอทคอม, 9 ก.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 160 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด โดยมีประชาชนเป็นผู้เล่า เนื้อหาจะกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3.4.3.4 การลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าประชาชนเป็นผู้ลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.12 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (161) หลักฐานแน่น!! จับพระลงเด็ก 5 ขวบข่มขืน **ชาวบ้านรวมตัวขับไล่-รุมประชาทัณฑ์**

(ไทยรัฐออนไลน์, 4 พ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 161 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุลงโทษพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีประชาชนเป็นผู้ลงโทษ โดยการลงโทษดังกล่าวจะเป็นการลงโทษทางสังคม เมื่อประชาชนรับรู้ว่ามีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม

3.4.3.5 การแสดงความรู้สึกพอใจ หมายถึง การให้ข้อมูลว่าประชาชนเป็นผู้รู้สึกพอใจเมื่อรับรู้ว่ามีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีความถี่ทั้งสิ้น 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.25 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (162) ขณะที่ชาวบ้านที่เข้ามาติดตามสถานการณ์แสดงความพอใจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่รายงานให้พลตรีอาคม พงศ์พรหม ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 41 ทราบโดยไม่มีการดำเนินคดีเนื่องจากพฤติการณ์ดังกล่าวนั้นเข้าข่ายผิดวินัยสงฆ์เท่านั้นจึงได้ทำการสึกและให้ออกจากวัดไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 162 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่การแสดงความรู้สึกพอใจ โดยมีประชาชนเป็นผู้รู้สึกพอใจ เมื่อประชาชนรับรู้ว่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะได้ถูกทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์

3.4.4 บทบาทผู้สื่อข่าว

ผู้วิจัยพบการให้ข้อมูลส่วนนี้ทั้งสิ้น 172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.93 แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.4.4.1 การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าผู้สื่อข่าวได้ทำหน้าที่ในการรายงานข่าว มีความถี่ทั้งสิ้น 149 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.40 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (163) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โครงการ “ปักกลด” สภ.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์ เห็นผลแล้ว หลังประชาชนแจ้งเบาะแสยาเสพติด ตำรวจร่วมกับฝ่ายปกครองเข้าตรวจสอบพบหลวงพี่กำลังเสพยาบ้าอยู่ในกุฏิ

(ไทยรัฐออนไลน์, 13 มิ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 163 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการเล่าเหตุการณ์การกระทำผิด โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นผู้เล่า โดยเนื้อหาจะกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด การร้องเรียนของประชาชน และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3.4.4.2 การตรวจสอบการกระทำผิด หมายถึง การให้ข้อมูลว่าผู้สื่อข่าวเป็นผู้ตรวจสอบการกระทำผิด มีความถี่ทั้งสิ้น 149 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.40 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (164) จากการตรวจสอบของทีมข่าวพบว่าภาพดังกล่าวนั้น พระครูโอภาสธรรมวิภัชได้แต่งตัวเป็นฆราวาส สวมหมวกและมีการถ่ายภาพคู่ จึงเกิดคำถามเกิดขึ้นอย่างมากจากคนขอนแก่น ผู้สื่อข่าวจึงรีบไปตรวจสอบที่วัดศรีสว่างโนนทัน ทันทึ โดยพบว่าชาวบ้านจำนวนมากต่างยังคงพากันจับกลุ่มพูดคุยกันถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งยังคงมีการนำภาพหลุดของเจ้าอาวาส มาแสดงให้กับผู้สื่อข่าวดู และยืนยันว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันจริง

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 ธ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 164 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการตรวจสอบการกระทำผิด โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นผู้ตรวจสอบ โดยเนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับตรวจสอบการกระทำผิดจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายตรวจสอบและกริยาวลีสื่อการรับรู้ว่าพบการกระทำผิดอย่างไรบ้าง

3.4.4.3 การรับรู้และติดตามสถานการณ์ หมายถึง การให้ข้อมูลว่าผู้สื่อข่าวเป็นผู้รับรู้และติดตามสถานการณ์ มีความถี่ทั้งสิ้น 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.07 มีตัวอย่างต่อไปนี้

(165) สื่อมวลชนจากหลากหลายสำนักมาปักหลักเฝ้ารอการเข้ามอบตัวของพระพรหมสิทธิเป็นจำนวนมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 30 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 165 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ระบุการรับรู้ติดตามสถานการณ์ โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นผู้รับรู้และติดตามสถานการณ์ เนื้อหาจะแสดงด้วยกริยาวลีสื่อความหมายติดตามสถานการณ์ ในตัวอย่างดังกล่าว ผู้สื่อข่าวให้ความสนใจและติดตามสถานการณ์การจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในคดีเงินทอนวัด ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญในวงการพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ไทย

3.4.5 การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด

ผู้วิจัยพบว่าผู้สื่อข่าวจะมีการเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำผิด เพื่อให้ผู้รับสารรับรู้ถึงภาพเหตุการณ์การได้อย่างละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น การให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำผิดดังกล่าวถือเป็นลักษณะที่โดดเด่นในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพราะถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนรายงานข่าวได้อย่างละเอียดชัดเจนราวกับว่าตนเองรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดมาโดยตรง ทั้งที่ความจริงแล้วสื่อมวลชนก็ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์จริงทั้งหมด มีความถี่ทั้งสิ้น 216 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.93 แบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาย่อยออกเป็น 5 องค์ประกอบย่อย มีรายละเอียดดังนี้

3.4.5.1 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง หมายถึง การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น สภาพของผู้กระทำผิด พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง และสภาพของผู้เสียหาย เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่ พระสงฆ์

ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมและพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท มีความถี่ทั้งสิ้น 80 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.83 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (166) บริเวณหน้ากุฏิหลังหนึ่งพบพระวรณพ เริงใจ อายุ 52 ปี พระลูกวัดวัดอัมพวัน ถูกมิดฟันลำตัวหน้าอก และแขนเป็นแผลฉกรรจ์ เลือดไหลทะลัก อากาสาหัส เจ้าหน้าที่วิอาร์กัภัย จ.อ่างทอง นำตัวส่ง รพ.ป่าโมก ในที่เกิดเหตุพบมิดดาบยาว 60 ซม. เป็นอนเลือดตกอยู่ ส่วนผู้ก่อเหตุไม่ใช่ใครที่ไหน เป็นพระลูกวัดวัดเดียวกัน หนีไปซ่อนตัวอยู่ในศาลาการเปรียญ ทราบชื่อพระสุชาติ ปุยเลาะ อายุ 53 ปี อยู่ในสภาพใบหน้าปูดบวม และหน้าอกมีแผลถูกมิดฟันเป็นทางยาวเลือดไหลซึม

(ข่าวสดออนไลน์, 24 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 166 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง สภาพของผู้บาดเจ็บ สภาพของผู้ก่อเหตุ และลักษณะของอาวุธที่ใช้ก่อเหตุ ดังนั้นการใช้ถ้อยคำทั้งหมดนี้จึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

- (167) ความคืบหน้ากรณีที่รถเก๋งยี่ห้อวอลโว่ สีบรอนซ์ มีพระเป็นคนขับ พุ่งชนรถจักรยานยนต์พ่วง... เป็นเหตุให้ นางจันทร์เพ็ญ คงสืบชาติ อายุ 64 ปี ยายที่ขับรถจักรยานยนต์พ่วงข้างเสียชีวิตคาที่ ในสภาพแขนขาหักผิดรูป ศีรษะและ สมองกระจายเกลื่อนถนน

(สนุกดอทคอม, 8 มี.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 167 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพศพของผู้เสียหาย หลังจากที่ประสบอุบัติเหตุซึ่งอาจมาจากความประมาทของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในการขับขี่ยานพาหนะ ดังนั้นการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท

3.4.5.2 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ของมีนเมา หมายถึง การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางยาเสพติดหรือพฤติกรรมการเสพในเหตุการณ์การใช้ของมีนเมาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด มีความถี่ทั้งสิ้น 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.26 มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (168) เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าควบคุมตัวนายชัยสุธรรม มาตี ขณะบวชเป็นพระภิกษุ.ตรวจยึดของกลางเป็นยาบ้าจำนวน 858 เม็ด และยาไอซ์น้ำหนัก 4.99 กรัม บรรจุอยู่ในถุงพลาสติกห่อหุ้มด้วยเทปสีดำใส่กระเป๋าสะพายซุกซ่อนอยู่บนผ้าเปดานภายในกุฏิ

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ส.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 168 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับของกลางยาเสพติด และมีการบอกจำนวนหรือน้ำหนักของยาเสพติดอีกด้วย นอกจากนี้ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการปิดบังซุกซ่อนของกลางของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปิดบังซุกซ่อนของกลางนั้นทำได้อย่างแยบยล แต่กระนั้นก็ไม่สามารถรอดพ้นสายตาของเจ้าหน้าที่รัฐได้ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐนั้นมีไหวพริบและความรอบคอบในการตรวจสอบการกระทำความผิด การใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

- (169) เมื่อไปถึงพบพระมีอาการเมาสุรากลืนเหล้าคละคลั่ง ใบหน้าแดงกำ นั่งอยู่ด้านหลังอาคารสถานีรถไฟ ตรวจค้นในยามพบขวิดน้ำเปล่าบรรจุเหล้าขาว ทราบชื่อต่อมาคือพระธวัช อายุ 45 ปี บ้านอยู่ ต.พระบาทวังตวง อ.แม่พริก จ.ลำปาง

(ข่าวสดออนไลน์, 28 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 169 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดหลังจากที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำความผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

3.4.5.3 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การทุจริต หมายถึง การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าความเสียหายจากพฤติกรรมกรรมการทุจริตของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด จึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำความผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก มีความถี่ทั้งสิ้น 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.82 ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (170) สำหรับการทุจริตคือเงินทอนวัดของวัดสระเกศ ตำรวจได้สืบสวนพบการทุจริตเงิน 2 ปีงบประมาณ คือ ปี 2557 เป็นงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรม ของวัดสระเกศ จำนวน 87.5 ล้านบาท ทั้งที่วัดสระเกศฯ ไม่มีการจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าว แต่กลับรับงบประมาณดังกล่าว มาจึงมีความผิดชัดเจน งบประมาณปี 2559 ซึ่งแบ่งเป็น 2 โครงการ ได้แก่ โครงการอบรมคุณธรรม งบประมาณ 37.2 ล้านบาท ถูกนำไปกระจายให้วัด 2 แห่งในต่างจังหวัดรวม 8 ล้าน

บาท และได้มีการทอนคืนวัดสระเกศ 29.2 ล้านบาท โดยตำรวจอยู่ระหว่างการตรวจสอบว่าเงินที่ทอนคืนวัดนั้นได้มีการคืนให้สำนักพุทธศาสนา หรือ อยู่ที่ผู้ใด ส่วนโครงการศูนย์กลางเผยแผ่พระพุทธศาสนา งบประมาณ 32.5 ล้านบาท ซึ่งตำรวจพบว่างบดังกล่าวไม่ได้นำไปใช้บำรุงศาสนาแต่อย่างใด แต่ถูกโอนเข้าบัญชีของนางสาวนุชรา สิทธินอก จำนวน 25 ล้านบาท และ นายธีระพงษ์ พันธุ์ศรี อีกจำนวน 5 ล้านบาท ทำให้ทั้ง 2 เข้าข่ายความผิดฐานฟอกเงินด้วย

(สนุกตอทคอม, 24 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 170 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าความเสียหายจากการทุจริตฉ้อโกง และลักษณะการทุจริตที่มีการยกย่ำยโอนถ่ายเงินที่ผิดปกติ ซึ่งอาจไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณดังกล่าวอันถือว่าเข้าข่ายความผิดฐานฟอกเงิน การใช้ถ้อยคำให้ดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโหลมาก

3.4.5.4 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำอนาจาร หมายถึง การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของผู้เสียหายและพฤติกรรมการกระทำอนาจารของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ถือเป็น การเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ มีความถี่ทั้งสิ้น 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.78 ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

(171) จากการตรวจสอบอวัยวะเพศพระประมุข ผลปรากฏว่าตรงกับคลิปสไลด์หนอนช่วยเหลือตัวเอง
เนื่องจากมีตำหนิรูปพรรณคือฝังมูก 3 เม็ดตรงกับคลิป ทำให้พระประมุขยอมรับสารภาพว่าเป็น
ผู้ส่งคลิปไปหาด.ญ.เอ จริง

(ไทยรัฐออนไลน์, 29 ก.พ. 2559)

จากตัวอย่างที่ 171 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดลักษณะของอวัยวะเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่เป็นหลักฐานการกระทำอนาจารหรือการคุกคามทางเพศผู้เสียหาย การใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

(172) จากสายลับในพื้นที่ให้ข้อมูลว่า มีสามเณรรูปหนึ่งพักอาศัยอยู่ในวัดดังกล่าว ถูกพระครูซึ่ง
ดูแลวัดและเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบังคับให้สามเณรที่อาศัยอยู่ในวัดและเด็กวัดร่วมเพศทาง
ทวารหนัก ในบางครั้งก็บังคับให้สามเณรด้วยกันร่วมเพศโดยพระครูเป็นผู้ชมและสำเร็จความใคร่
ด้วยตนเอง บางครั้งก็ให้กระทำการร่วมเพศโดยใช้ลักษณะท่าทางวิปริต ซึ่งสามเณรภายในวัดถูก

กระทำหลายครั้งเป็นเวลากว่า 2 ปี จนสามเณรบางรูปทนไม่ไหวหลบหนีออกจากวัดกลับไปที่บ้านตัวเอง แต่เนื่องจากพระครูมีพฤติการณ์เป็นพระนักพัฒนา จนทำให้ชาวบ้านในพื้นที่เกิดความเลื่อมใสศรัทธา และไม่เชื่อคำพูดของสามเณร อีกทั้งผู้ปกครองก็นำสามเณรส่งกลับมาที่วัด ทำให้สามเณรถูกกระทำทางเพศเรื่อยมา ได้รับความทรมาณทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 ธ.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 172 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดลักษณะของการล่วงละเมิดทางเพศสามเณรและลูกศิษย์วัดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ระยะเวลาที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าว และสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายหลังถูกล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

3.4.5.5 การให้รายละเอียดในเหตุการณ์ปลุกเสก/เสี่ยงโชค หมายถึง การให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของการปลุกเสกหรือใช้วิชาอาคม บรรยากาศพิธีการปลุกเสกหรือการใช้วิชาอาคม และพฤติกรรมการเสี่ยงโชคของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าบุคคลที่มอมเมาประชาชนและเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก มีความถี่ทั้งสิ้น 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.25 ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (173) โดยหลังจากพระชัยชนะได้นั่งเทศนาเป็นเวลากว่า 2 ชั่วโมง บรรดาลูกศิษย์ที่เชื่อถือและศรัทธาอย่างล้นเหลือ ตลอดจนนักเสี่ยงโชคทุกคน ที่ต่างนั่งฟังอยู่ในบริเวณเพิงพักชั่วคราว จนล้นออกมาข้างนอก ไม่หนีไปไหนเพื่อรอรับใบปริศนาธรรม ใบเลขเด็ด ซึ่งหลังจากที่ได้รับแจกใบปริศนาธรรม จากบรรดาลูกศิษย์ที่ได้นำกระดาษ ที่เขียนเป็นหนังสือและตัวเลข นำมาแจก ทำให้นักเสี่ยงโชคต่างพากันยื้อแย่งกันจนขุลมุน โดยใบปริศนาธรรมของวัดที่ผ่านคือ เลข 33 และ 35 ส่วนเลขปริศนาธรรมที่ได้ใหม่คือเลข 31 70 69 และ 29 เพื่อลุ้นในวันวันที่ 1 ก.ค.62 นี้

(ข่าวสดออนไลน์, 1 ก.ค. 2562)

ตัวอย่างที่ 173 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดจำนวนของประชาชนที่เข้ามาร่วมอยู่ในเหตุการณ์ รวมไปถึงการให้รายละเอียดของพฤติกรรมหรือการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะที่แสดงถึงการใบเลขสลาก และพฤติกรรมหรือการกระทำของประชาชนในลักษณะของการเฝ้ารอหรือยื้อแย่งเลขสลากกัน การให้รายละเอียดดังกล่าวมีส่วนเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์เป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

- (174) พระเปี้ยก เล่าว่า ... ตนได้ฝันว่าเอามือไปจับที่โลงศพเก่าๆ โลงหนึ่ง จากนั้นตื่นมาก็ไม่ได้คิดอะไร จนกระทั่งวันที่ 31 ตุลาคมที่ผ่านมา ขณะที่ตนเดินไปเดินมาอยู่ที่หน้าวัดทินกรนิมิต มีพ่อค้าขายสลากกินแบ่ง เข้ามาทักทายและชวนให้ตนซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดวันที่ 1 พ.ย. โดยคนขายพยายามอ่อนวอนให้ช่วยซื้อสลากอุดหนุนหน่อย ซึ่งตนก็เกิดความสงสาร แต่ในตอนนั้นก็ไม่มีเงินที่ช่วยอุดหนุนเหมือนกัน จึงได้ไปขอยืมเงินจากพระลูกวัดด้วยกัน จำนวน 2 พันบาท เพื่อมาอุดหนุนซื้อสลากกินแบ่ง แต่เนื่องจากสลากกินแบ่งในแผงของคนขายเป็นแบบชุด จึงได้เลือกสลากเลขท้ายหมายเลข 04 40 47 74 44 มาอย่างละ 3 ใบ รวมเป็นเงิน 1500 บาท จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ 1 พ.ย.หลังผลสลากกินแบ่งรัฐบาลออกมา ตนจึงได้หยิบสลากออกมาตรวจดู จึงพบว่า สลากเลขท้ายหมายเลข 04 ที่ตนซื้อมา คือเลข 506404 ตรงกับรางวัลที่ 1 ทั้งหมด 3 ใบเป็นจำนวนเงิน 18 ล้านบาท สร้างความดีใจให้ตนเป็นอย่างมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 29 ก.พ. 2559)

จากตัวอย่างที่ 174 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อเลขสลากของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แม้ว่าตนจะไม่มีทุนทรัพย์ในการซื้อเลขสลาก แต่พระสงฆ์รูปดังกล่าวก็ได้ยืมเงินจากคนอื่นเพื่อนำมาซื้อเลขสลาก การให้รายละเอียดในลักษณะดังกล่าวมีส่วนเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

3.4.6 การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป

ผู้วิจัยพบว่าการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะมีการเล่าเหตุการณ์การดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่ายังดำเนินต่อไป โดยการเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไปแสดงให้เห็นถึงประเด็นวิพากษ์ของงานวิจัยครั้งนี้ที่ว่าผู้สื่อข่าวใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่ผู้วิจัยสังเกตว่าโดยส่วนใหญ่การนำเสนอข่าวจะสิ้นสุดลงเพียงที่การทำให้พระสงฆ์รูปนั้นสิ้นสถานภาพความเป็นพระ แต่ไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับการลงโทษอย่างไรหรือปรับปรุงตัวอย่างไร หรือในบางข่าวก็มีการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ทั้งที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบความผิดใด ๆ และถือเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม โดยปรากฏการให้ข้อมูลส่วนนี้ทั้งสิ้น 181 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.23 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (175) ส่วนพระพงษ์พันธ์รับว่าตนเองเสพยาบ้ามา... จากนั้นจึงแจ้งข้อกล่าวหา และนำตัวไปให้เจ้าอาวาสทำการศึกษา ก่อนนำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งสน.โชคชัย ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

(ข่าวสดออนไลน์, 20 ต.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 175 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่ยังคงดำเนินต่อไป เมื่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดถูกทำให้สิ้นสภาพความเป็นพระสงฆ์แล้วก็จะถูกเจ้าหน้าที่รัฐนำตัวไปดำเนินการทางกฎหมายต่อไปนี้ ซึ่งในตัวอย่างไม่ได้กล่าวต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษทางกฎหมายอย่างไรโดยละเอียด

- (176) เป็นอีกเหตุการณ์ที่กำลังวิพากษ์วิจารณ์ในโลกออนไลน์ เมื่อเพจ สำนักข่าวเจริญพวง ได้เผยแพร่ภาพถ่ายแต่งกายคล้ายพระสงฆ์ กำลังออร์ลเซ็กซ์ชายอีกคนที่อ้างว่าเป็นเด็กวัด โดยมีคลิปที่ทั้ง 2 คนกำลังร่วมกิจกรรมกัน พร้อมกระแสวิพากษ์อย่างหนัก โดยมีการรีทวีตคลิปนี้จำนวนมาก พร้อมแคปชั่นว่า “สายเหลืองอมเด็กวัดชายแท้ เอามาให้ดูเฉยๆ อย่าดราม่า เรื่องแบบนี้มีทุกวงการ จริงปะ” หลังจากภาพและคลิปลงกล่าวกระจายไปในโลกออนไลน์ ทำให้เป็นกระแสวิจารณ์อย่างหนักว่า หากเป็นพระสงฆ์จริงถือว่าประพฤติตัวไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง พร้อมอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบด้วย

(ข่าวสดออนไลน์, 17 มิ.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 176 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่ยังคงดำเนินต่อไป กล่าวคือในตัวอย่างกล่าวเพียงว่าพบพฤติกรรมการกระทำอนาจารของบุคคลคล้ายพระสงฆ์ ทั้งที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบหรือดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ผู้สื่อข่าวก็นำประเด็นดังกล่าวมารายงานให้ประชาชนได้รับรู้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งอาจทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นการขายข่าวให้ประชาชนสนใจ

- (177) จากกรณีมีภาพของพระภิกษุรูปหนึ่งถูกส่งแชร์ต่อในโลกโซเชียลมีเดีย ขณะกำลังวิดีโอคอลกับสีกาคนหนึ่ง โดยมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม โชว์อวัยวะเพศ และคุยลักษณะเซ็กซ์โฟน กับสีกาคนหนึ่ง พร้อมทั้งชวนสีกา มาร่วมหลับนอนภายในวัด ... ได้สอบถามข้อมูลกับพระบุญชิต ซึ่งยอมรับโดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ และแสดงเจตนารับผิดชอบ โดยการสึกและเปลื้องจีวรโดยดี ขณะที่ชาวบ้านที่เข้ามาติดตามสถานการณ์แสดงความพอใจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่รายงานให้พลตรีอาคม พงศ์พรหม ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 41 ทราบโดยไม่มีกรณีดำเนินคดีเนื่องจากพฤติการณ์ดังกล่าวนั้นเข้าข่ายผิดวินัยสงฆ์เท่านั้น และไม่มีผู้เสียหายแจ้งความดำเนินคดีในฐานความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ กรณีนำภาพลามกอนาจารเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์แต่อย่างใด หลังจากสึกแล้วจึงปล่อยตัว นายบุญชิต จิตบุญกุล ออกจากวัดไปในที่สุด

(ไทยรัฐออนไลน์, 22 ก.พ. 2561)

จากตัวอย่างที่ 177 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่ยังคงดำเนินต่อไป กล่าวคือเมื่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้สึกออกมาหลังจากที่กระทำความผิดในฐานความผิดการกระทำอนาจารแล้ว แต่เจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้เพราะไม่มีเจ้าทุกข์มาแจ้ง

ความดำเนินคดี จึงได้ปล่อยตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นออกไปใช้ชีวิตตามปกติในสังคมต่อไป และที่น่าสังเกตคือในตัวบทดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาชนรู้สึกพอใจเมื่อรับรู้ว่าการกระทำถูกทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์แล้วเท่านั้น และไม่ได้ให้ความสำคัญกับการปล่อยตัวอดีตพระสงฆ์ออกไปใช้ชีวิตตามปกติในสังคม ซึ่งอดีตพระสงฆ์รูปนี้อาจกระทำอาชญากรรมลักษณะแบบในข่าวกับผู้คนในสังคมต่อไปในอนาคตก็ได้

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การใช้มูลบทซึ่งจะทำให้เห็นความสำคัญของรูปภาษาที่อาจช่วยแนะความบางอย่างหรือสื่อความคิดความเชื่อที่มีอยู่มาก่อนของผู้ผลิตตัวบท โดยความคิดความเชื่อที่มีอยู่มาก่อนนั้นจะเป็นส่วนที่นำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อีกทางหนึ่งด้วย

3.5 การใช้มูลบท

มูลบท (presupposition) หมายถึง การสื่อความคิดความเชื่อบางอย่างที่มีมาอยู่ก่อนผ่านรูปภาษาบางชนิดหรือรูปภาษาบ่งชี้มูลบท (presupposition triggers) (เลอวินสัน, Levinson, 1983: 181-184; ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 83-89) โดยงานวิจัยในครั้งนี้ รูปภาษาที่สื่อมูลบทนั้นจะทำให้เห็นความคิดความเชื่อบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยพบว่ามีการใช้มูลบททั้งสิ้น 54 ครั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำซ้ำหลายครั้ง มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง มูลบทสื่อความหมายว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม และมูลบทสื่อความว่าพระพุทธานามวิหองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 32 สรุปประเด็นกลวิธีการใช้มูลบท

การใช้มูลบท			บทบาทของกลวิธี
ลักษณะย่อย/ตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	
<p>มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง</p> <p>จับสึกทันที หลวงพ่อกษัตริย์ บวชอยู่วัดยังไม่เลิกเสพยาจนรก</p> <p>ผู้เหลือใจเลื่อมอีก-สือกตัวจับสึกพระเมหาหย่าเป อาละวาดดำ แผลกลาญในวัดตั้งชุมพร</p>	22	40.74	<p>แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์กระทำผิดในฐานะความผิดเดียวแต่หลายครั้งและการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก</p> <p>แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นบ่อยครั้งในสังคม</p>
<p>มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง</p> <p>ผู้เหลือใจร้อน! จับสึกเจ้าอาวาสวัดตั้งขอนแก่น รูปหลุดคู่สี่ก้าวอนเน็ด</p> <p>รวบรองเจ้าอาวาส ฆ่าโหดฝังโบกปูน ขวานลับหนุมใหญ่ โม่โทหวงคว่าไก่อชน</p> <p>ทั้งเลื่อมทั้งฉาว "พระฆ่าพระ" แทงดับควางเหล้า อ่างโมโห ขโมยเงินแล้วไม่คืน</p>	21	38.89	<p>แสดงให้เห็นถึงหลักฐานการกระทำผิดของพระสงฆ์ และการสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์</p> <p>สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก</p> <p>สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด</p>
<p>มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม</p> <p>พระพยอม เตือนอย่าหาทำ พระเล่นสเก็ตบอร์ดไฟฟ้า บอกขอเออะไม่เหมาะสม</p>	8	14.81	<p>แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์มีแนวทางการปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่สถานภาพความเป็นพระ หากไม่ปฏิบัติตามก็จะเกิดความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนได้ ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา</p>
<p>มูลบทสื่อความว่าพระพุทธศาสนามัวหมองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>เจ้าหน้าที่ได้ควบคุมเพื่อให้เจ้าคณะอำเภอ ทำการสึกจากความ เป็นพระเพื่อไม่ให้พระศาสนา มัวหมองต่อไป</p>	3	5.56	<p>เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา</p>
รวม	54	100.00	

จากตารางที่ 32 สามารถสรุปได้ว่ากลวิธีการใช้มูลบทที่ปรากฏในการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะสื่อความหมายได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง ซึ่งส่วนหนึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีกและอีกส่วนหนึ่งจะทำให้เห็นว่าในปัจจุบันมีปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคมหลาย

ครั้ง (2) มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง ซึ่งเป็นกลวิธีที่ทำให้เห็นถึงหลักฐานการกระทำผิดของพระสงฆ์ และการสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก (3) มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมซึ่งจะทำให้เห็นว่าในสังคมมีแนวทางหรือหลักปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่ สมณเพศ หากไม่ปฏิบัติตามก็จะเกิดความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนได้ ซึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา และ (4) มูลบทสื่อความว่าพระพุทธศาสนาไม่มองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นกลวิธีสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การใช้ถ้อยคำเพื่อมูลบทแต่ละประเภทย่อยที่ปรากฏอยู่วาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยละเอียด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง หมายถึง รูปภาษาที่เน้นความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง ซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ พระสงฆ์กระทำผิดหลายครั้งในฐานความผิดเดียว และมีเหตุการณ์ที่พระสงฆ์กระทำผิดเกิดขึ้นในสังคมหลายครั้ง ผู้วิจัยพบรูปภาษาที่สื่อความหมายดังกล่าวอยู่ 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.74 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

(178) พ่อและแม่ พาลูกสาว ด.ญ.เอฟ (นามสมมุติ) อายุ 12 ปี เข้าแจ้งความกับ พ.ต.ท.สามารถ พึ่งไพศาล สว.(สอบสวน) สภ.ศรีสันดาลย์ จ.สุโขทัย เมื่อเวลา 10.00 น. (11 พ.ค.63) ว่า ลูกสาวถูกพระข่มขืนกระทำชำเราตั้งแต่ปลายปี 62

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(สนุกตอทคอม, 12 พ.ค. 2563)

ตัวอย่างที่ 178 ส่วนที่ขีดเส้นใต้มีคำบ่งชี้เวลาว่า “ตั้งแต่ปลายปี 62” ซึ่งจะสื่อมูลบทว่าเมื่อช่วงเวลาดังกล่าวได้เกิดเหตุการณ์พระสงฆ์กระทำชำเราเด็กหญิงและกระทำเรื่อยมาจนกระทั่งถึงเวลาปัจจุบันที่ผู้ปกครองของเด็กหญิงทราบเรื่องและเข้าร้องเรียนการกระทำผิดต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ถ้อยคำดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดหลายครั้งในฐานความผิดเดียวคือการกระทำอนาจาร

(179) นายเตอะ หรือ พระเตอะ ... ได้ก่อเหตุข่มขืนกระทำชำเรา ด.ญ.อ๋ม (นามสมมุติ) วัย 4 ปี ลูกของชาวบ้านละแวกดังกล่าว ที่เข้ามาวิ่งเล่นในสำนักสงฆ์ และ ทำชำอีกหลายครั้ง

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 มี.ค. 2562)

ตัวอย่างที่ 179 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ทำซ้ำอีกหลายครั้ง” ซึ่งเป็นรูปภาพาบ่งการเกิดซ้ำ (iteratives) ที่สื่อมูลบทว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวเคยข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิงมาแล้วหลายครั้งก่อนที่จะถูกจับกุม ถ้อยคำดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดหลายครั้งในฐานะความผิดเดียวคือการกระทำอนาจาร

ตัวอย่าง 178-179 ทำให้เห็นว่าในเหตุการณ์การในวาทกรรมข่าวออนไลน์หนึ่งเหตุการณ์มีการนำเสนอว่าพระสงฆ์กระทำผิดในฐานะความผิดเดียวแต่กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

(180) ผ้าเหลืองเสื่อมอีก ล็อกตัวจับสึกพระเมหาหย่าเป อาละวาดตำแหลกลาญในวัดตั้งชุมพร

(สนุกตอทคอม, 20 ก.พ. 2562)

ตัวอย่างที่ 180 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ผ้าเหลืองเสื่อมอีก” โดยมีคำว่า “อีก” เป็นรูปภาพาบ่งการเกิดซ้ำ (iteratives) ที่สื่อมูลบทเหตุการณ์ที่ทำให้พระพุทธรูปนั้นต้องเสื่อมเสียหรือมัวหมองเกิดขึ้นมาแล้วก่อนหน้านี้

(181) บ่อยครั้งที่พบภาพวงการสงฆ์เกิดเหตุการณ์ฉาวทำผิดไปจากพระธรรมวินัย จนเกิดเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในหมู่ฆราวาส มีตัวอย่างให้เห็นอยู่จำนวนมาก เพจเฟซบุ๊ก Red Skull Phatthalung ได้โพสต์ภาพจากเฟซบุ๊กของพระรูปหนึ่ง เป็นภาพที่พระแต่งตัวและถ่ายรูปให้ดูคล้ายกำลังถ่ายแฟชั่น

(ข่าวสดออนไลน์, 18 มิ.ย. 2561)

ตัวอย่างที่ 181 มีการใช้ถ้อยคำว่า “บ่อยครั้งที่พบภาพวงการสงฆ์เกิดเหตุการณ์ฉาวทำผิดไปจากพระธรรมวินัย” โดยมีคำว่า “บ่อยครั้ง” เป็นรูปภาพาบ่งการเกิดซ้ำ (iteratives) ที่สื่อมูลบทมีเหตุการณ์ที่ทำให้พระสงฆ์กระทำผิดต่อหลักพระธรรมวินัยเกิดขึ้นมาแล้วก่อนหน้านี้

ตัวอย่าง 180-181 เป็นการใ้มูลบทว่ามีเหตุการณ์ที่พระสงฆ์กระทำผิดจนเป็นข่าวเกิดขึ้นหลายครั้งแล้วในสังคม สะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคมหลายครั้ง

3.5.2 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง หมายถึง รูปภาพาที่เนาะความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักฐานการกระทำผิดของพระสงฆ์ และการสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่าง ๆ

ได้เป็นอย่างดี จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบรูปภาษาที่สื่อความหมายดังกล่าวอยู่ 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.93 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

(182) ผ้าเหลืองร้อน! จับสิ๊กเจ้าอาวาสวัดตั้งขอนแก่น รูปหลุดคูสีกาอ่อนเน็ด

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 ธ.ค. 2559)

ตัวอย่างที่ 182 จะเห็นว่ามีการใช้ถ้อยคำว่า “รูปหลุดคูสีกา” ซึ่งเป็นรูปภาษาที่ใช้อ้างถึง (referring expression) ที่จะสื่อว่ามีสิ่งสิ่งนั้นอยู่ โดยสื่อมูลบทว่ามีรูปที่ถ่ายคู่กันระหว่างพระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสกับผู้หญิงปรากฏอยู่จริง แสดงให้เห็นถึงหลักฐานของพฤติกรรมเชิงชู้สาวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

(183) พระครูกิตติสิลารักษ์ หรือ ท่านขุ่ม เจ้าอาวาส ยอมรับว่าเพิ่งเสพยาไอซ์จริง

(ไทยรัฐออนไลน์, 20 พ.ค. 2561)

ตัวอย่างที่ 1783 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ยอมรับว่าเพิ่งเสพยาไอซ์จริง” โดยมีคำว่า “ยอมรับ” ซึ่งเป็นคำกริยากลุ่มแนะความ (implicative verbs) สื่อมูลบทว่าก่อนหน้านี้ที่มีการกล่าวหาว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมเสพยาเสพติด และขณะนี้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็ได้ยอมรับว่าเสพยาเสพติดจริง และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

(184) รองเจ้าอาวาสอัมพิตชวนสับคอฆ่าโหดหนุ่มใหญ่ แค้นมา ทวงค่าไก่ชนขณะนั่งกึ่งเหล้าบนกุฎีก่อนบังคับลูกศิษย์และสามเณรชุดดินหามศพไปโยนลงหลุมแล้วโบกปูนปิดทับอำพรางไว้

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

ตัวอย่างที่ 184 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ทวงค่าไก่ชน” โดยคำว่า “ทวง” เป็นคำกริยากลุ่มแนะความที่สื่อว่าก่อนหน้านี้ที่พระสงฆ์รูปดังกล่าวเคยมีพฤติกรรมเล่นพนันไก่ชนแล้วแพ้พนัน จึงสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก

3.5.3 มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม หมายถึง รูปภาษาที่เอื้อต่อการตีความหมายว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ หากไม่ปฏิบัติตามก็จะเกิดความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนได้ ซึ่งสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา ผู้วิจัยพบรูปภาษาที่สื่อความหมายดังกล่าวอยู่ 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.81 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

(185) เจ้าอาวาสวัดมั่วสมเสพยาเสพติดดื่มสุราและดูหนังโป๊ทำตัวไม่เหมาะสม

(สนुकตทคอม, 28 มี.ค. 2561)

ตัวอย่างที่ 185 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ทำตัวไม่เหมาะสม” โดยถ้อยคำดังกล่าวมีการใช้คำปฏิเสธ “ไม่” ซึ่งสื่อมูลบทหรือความคิดความเชื่อที่มีมาอยู่ก่อนของผู้ใช้ภาษาว่าในสังคมจะมีแนวทางหรือหลักปฏิบัติตนของพระภิกษุสงฆ์อยู่ ฉะนั้นพระสงฆ์จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้เหมาะสม แต่การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวนั้นเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมขัดต่อหลักปฏิบัติตน จึงทำให้เห็นมุมมองที่มีต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าประชาชนไม่เลื่อมใสหรือศรัทธาพระสงฆ์รูปดังกล่าวแล้ว

3.5.4 มูลบทสื่อความว่าพระพุทศานามัวหมองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด หมายถึง รูปภาษาที่แนะนำความว่าการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดส่งผลทำให้พระพุทศานามัวหมองเลื่อมเสีย ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา ผู้วิจัยพบรูปภาษาที่สื่อความหมายดังกล่าวอยู่ 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.56 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

(186) เจ้าหน้าที่จึงได้ควบคุมตัวไปยังวัดสิงหารินทารามเพื่อให้เจ้าคณะอำเภอ ทำการสึกจากความเป็นพระเพื่อไม่ให้พระศาสนามัวหมองต่อไป

(สนุกตทคอม, 28 มี.ค. 2561)

ตัวอย่างที่ 186 มีการใช้ถ้อยคำว่า “เพื่อไม่ให้ศาสนามัวหมอง” โดยถ้อยคำดังกล่าวมีการใช้คำปฏิเสธ “ไม่” ซึ่งสื่อมูลบทหรือความคิดความเชื่อที่มีมาอยู่ก่อนของผู้ใช้ภาษาว่าการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นทำให้พุทศานานั้นมัวหมองหรือเลื่อมเสีย ดังนั้นรูปภาษาดังกล่าวจึงมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การใช้สหบทซึ่งจะทำให้เห็นความสำคัญความคิดความเชื่อหรือปริบททางสังคมวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการผลิตตัวบทของผู้สื่อข่าวซึ่งจะแสดงให้เห็นผ่านการใช้ภาษาในการรายงานข่าว โดยความคิดความเชื่อหรือปริบททางสังคมวัฒนธรรมนั้นอาจมีส่วนต่อการเลือกนำเสนอประเด็นข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3.6 การใช้สหบท

สหบท (intertextuality)⁹ หมายถึง การใช้ตัวบทหรือวาทกรรมอื่นแทรกอยู่ในตัวบทที่กำลังศึกษาอยู่ (แฟร์คลัฟ, Fairclough, 1992: 84) ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องสหบทนี้มีวิเคราะห์วาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด เพื่อชี้ให้เห็นว่าในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดนั้นมีตัวบทอื่นใดปรากฏอยู่บ้าง โดยตัวบทเหล่านั้นจะมีประโยชน์ในแง่เสริมความหนักแน่นและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่วาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด และอาจมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้สหบททั้งสิ้น 471 ครั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ การกล่าวถึงกฎหมาย การกล่าวถึงพระธรรมวินัย การกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ การกล่าวถึงคำกล่าวของบุคคล การกล่าวถึงโครงการรัฐ และการกล่าวถึงคำสั่งของมหาเถรสมาคม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 33 สรุปประเด็นกลวิธีการใช้สหบท

การใช้สหบท			บทบาทของกลวิธี
ประเภทย่อย/ตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	
กฎหมาย	317	70.76	เป็นการแนะนำความว่าพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดจริง โดยมีกฎหมายเป็นเครื่องกำหนด เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงกามารมณ์ เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด
กฎหมายโดยทั่วไป เช่น <i>ส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย ฯลฯ</i>			
กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร/พรากผู้เยาว์ เช่น <i>บุคคลตามหมายจับในข้อหากระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ฯลฯ</i>			
กฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต เช่น <i>การกระทำของจำเลย เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ฯลฯ</i>			
กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น <i>เชิญไปลาสิกขาพร้อมแจ้งข้อกล่าวหาเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) ฯลฯ</i>			

⁹ ข้อแตกต่างกันระหว่างการอ้างถึง (reference) กับสหบท (intertextuality) คือ การอ้างถึงจะพิจารณาการเลือกใช้ถ้อยคำในการอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ ในตัวบทซึ่งจะสะท้อนให้เห็นการให้ความหมายหรือมุมมองของผู้ผลิตตัวบทที่มีต่อสิ่งนั้น ขณะที่สหบทจะพิจารณาการกล่าวถึงตัวบทอื่นหรือการนำเนื้อความจากตัวบทอื่นมาแทรกอยู่ในตัวบทที่กำลังศึกษาอยู่ โดยทั้งสองกลวิธีอาจปรากฏอยู่ในรูปภาษาระดับคำหรือกลุ่มคำได้เช่นกัน

การใช้สหบท			บทบาทของกลวิธี
ประเภทย่อย/ตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	
<p>กฎหมายเกี่ยวกับการฆ่า/ทำร้ายร่างกาย เช่น <u>พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาหมายอุ้มฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฯลฯ</u></p> <p>กฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมือง เช่น <u>ทำการลักก่อนนำตัวดำเนินคดีในข้อหาเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาและอยู่ภายในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ฯลฯ</u></p> <p>พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เช่น <u>อาศัยอำนาจตามมาตรา 38 แห่ง พ.ร.บ.คณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มีคำสั่งให้ออกไปเสียจากวัดภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ได้รับหนังสือ ฯลฯ</u></p> <p>กฎหมายเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาท เช่น <u>แจ้งข้อหา กับพระรามฤทธิ์ว่าขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินเสียหาย ฯลฯ</u></p>			<p>เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม</p> <p>เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมาย</p> <p>เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมาย</p> <p>เป็นนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท</p>
<p>พระธรรมวินัย</p> <p><u>พระมัวยาเสพติดและลักลอบจำหน่ายถือเป็นเรื่องที่มีผิดวินัยสงฆ์อย่างร้ายแรง ฯลฯ</u></p>	66	14.73	เป็นการแนะนำพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดจริง โดยการยึดเอาพระธรรมวินัยกำหนดการดำรงอยู่หรือสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระ หรือจะได้รับการลงโทษอย่างไรเมื่อพระสงฆ์กระทำความผิด
<p>สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>เช่น <u>เพจเฟซบุ๊ก Red Skull Revelations ได้แชร์โพสต์จากผู้ที่ใช้เฟซบุ๊กสาวรายหนึ่ง ที่ได้โพสต์คลิป์วิดีโอพระรูปหนึ่งกำลังนั่งอยู่เบาะหลังของรถเมล์สีง่ก่ดที่มีมือเหมือนกำลังทำอะไรอย่างซบไปมาได้จัวร์</u></p>	29	6.47	แสดงให้เห็นถึงแหล่งข่าวที่ผู้สื่อข่าวเอาเหตุการณ์การกระทำความผิดของพระสงฆ์มานำเสนอแก่ผู้รับสาร
<p>คำกล่าวของบุคคล</p> <p>เช่น <u>“อาตมา มองว่า พระมาแสดงปาฏิหาริย์ถือว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม พระต้องอยู่ในศีลในทางที่ควรปฏิบัติ ไม่ใช่มาแสดงอิทธิฤทธิ์พูดจาภาษาไม่รู้เรื่อง ก็คงให้ท่านพำนักในสำนักของท่าน หากไม่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อนคงไม่เป็นไร” หลวงปู่บัวทอง กล่าว</u></p>	17	3.79	เป็นการนำความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองซึ่งถือเป็นผู้มีอำนาจเชื่อถือเพราะเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรงมาประกอบการตัดสินใจความผิดและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว
<p>โครงการรัฐ</p> <p>เช่น <u>การจับกุมครั้งนี้สืบเนื่องจากการตรวจ สก.เฉลิมพระเกียรติ ได้จัดโครงการ “ปักกลด” ซึ่งเป็นโครงการที่ตำรวจได้บูรณาการกับฝ่ายปกครอง ทหาร สาธารณสุข และท้องถิ่น เพื่อเข้าเสริมการทำงานลงในพื้นที่</u></p>	12	2.68	เป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการนำเสนอเหตุการณ์การจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดมาสนับสนุนผลงานดังกล่าว

การใช้สหบท			บทบาทของกลวิธี
ประเภทย่อย/ตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	
คำสั่งของมหาเถรสมาคม เช่น เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง ห้ามพระสงฆ์นำกระดุก บรรพบุรุษของบุคคลอื่นๆ มาประกอบพิธีปลุกเสกตุ๊กตา ลูกเทพ ซื่อถือเป็นการลักทรัพย์ ผิดพระธรรมวินัย ชัด คำสั่งมหาเถรฯ และต้องอาบัติร้ายแรง	7	1.56	เป็นการแน่ว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง โดยมี คำสั่งของมหาเถรสมาคมเป็นเครื่องกำหนด
รวม	448	100.00	

จากตารางที่ 33 จะทำให้เห็นว่ามีการใช้สหบทที่หลากหลายในตัวของทนายธรรมช่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และทำให้เห็นประเด็นที่แตกต่างกันออก กล่าวคือ การกล่าวอ้างกฎหมาย การกล่าวอ้างพระธรรมวินัย และคำสั่งมหาเถรสมาคมจะเป็นบรรทัดฐานหรือกฎระเบียบให้พระสงฆ์ปฏิบัติตาม เพื่อให้คงสถานภาพความเป็นพระไว้ได้ หากพระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติขัดต่อกฎระเบียบดังกล่าวก็จะถูกลงโทษตามที่กฎระเบียบเหล่านั้นได้บัญญัติเอาไว้ ดังนั้นการกล่าวอ้างกฎหมาย พระธรรมวินัย และคำสั่งมหาเถรสมาคมจะแน่ว่าผู้อ่านเห็นว่าพระสงฆ์นั้นได้กระทำผิดจริงเพราะได้ละเมิดบรรทัดฐานหรือกฎระเบียบดังกล่าวที่เป็นหลักปฏิบัติตน ส่วนการกล่าวอ้างสื่อสังคมออนไลน์เพื่อต้องการให้เห็นถึงแหล่งข่าวที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น การกล่าวอ้างคำกล่าวของบุคคลจะทำให้เห็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและเป็นสิ่งที่สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว การกล่าวอ้างโครงการรัฐก็จะเป็นโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐโดยนำผลการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมาสนับสนุนผลงานดังกล่าว สุดท้ายประเด็นเรื่องการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะพบว่าการกล่าวอ้างกฎหมายทั้งหมดมีส่วนในการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังนำเสนอภาพตัวแทนด้านลบอื่น ๆ อีกซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะความผิดทางกฎหมาย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การใช้สหบทในแต่ละประเภทย่อยโดยละเอียดพร้อมยกตัวอย่างถ้อยคำที่ปรากฏในวาทกรรมช่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

3.6.1 การกล่าวถึงกฎหมาย หมายถึง การนำแนวคิดทางกฎหมายมากล่าวถึงหรือแทรกอยู่ในตัวของทนาย เพื่อเน้นย้ำและสนับสนุนความคิดเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นเรื่องผิดกฎหมาย โดยการแทรกตัวบทกฎหมายนี้จะเป็นเครื่องกำหนดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของบุคคลที่ในสังคม ตลอดจนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

และสื่อภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอื่น ๆ อีกซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของการกระทำผิดและตัวบทกฎหมายที่กล่าวถึงบทลงโทษของการกระทำผิดนั้น ๆ ผู้วิจัยพบการกล่าวอ้างกฎหมายในตัวบททั้งสิ้น 317 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.76 ซึ่งมีตัวอย่างต่อไปนี้

- (187) พระครูวัชรสุวรรณาทธ เจ้าอาวาสวัดใหญ่สุวรรณาราม เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี ... ได้แจ้งให้พระภิกษุพญาทั้งหมดทราบว่า กระทำผิดพระธรรมวินัยพุทธศาสนา และทำผิดกฎหมายประเทศไทย และสอบถามให้ทำการลาสิกขาบท โดยพระสงฆ์ชาวภิกษุพญาทั้งหมดได้รับความผิด พระครูวัชรสุวรรณาทธ และพระครูใบฎีกาสนิท จึงทำการสึกพระและสามเณรภิกษุพญาทั้งหมดทันที จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ควบคุมตัวทั้งหมดไว้และจะผลักดันส่งกลับประเทศ ต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

ตัวอย่างที่ 187 มีการใช้ถ้อยคำว่า “กฎหมายประเทศไทย” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่กล่าวอ้างถึงกฎหมายโดยทั่วไปที่เป็นกฎระเบียบที่ให้คนในสังคมปฏิบัติได้ตาม หากไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับการลงโทษทางกฎหมาย และมีส่วนช่วยนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

- (188) พ.ต.อ.วรพงศ์ คำลือ ... นำหมายจับของศาลจังหวัดเชียงใหม่ ... ข้อหา "กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยเด็กนั้น จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม พรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อกระทำอนาจาร เป็นธุระจัดหาเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อสนองความใคร่ของ ผู้อื่นโดยเด็กนั้นยินยอม" เข้าจับกุมตัว พระสุนทร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ข่าวสดออนไลน์, 24 ก.พ. 2560)

ตัวอย่างที่ 188 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจารล่วงละเมิดทางเพศ หรือการพรากรผู้เยาว์ ซึ่งจะสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

- (189) พนักงานอัยการสำนักงานคดีปราบปรามทุจริตเป็นโจทก์ฟ้องอดีตพระครูกิตติพิชฌ...เป็นจำเลยในความผิดฐานฟอกเงินโดยสมคบกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3, 5 (1) (2) (3), 9 และ 60

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 เม.ย. 2562)

ตัวอย่างที่ 189 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการทุจริตฉ้อโกง ซึ่งสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

- (190) เจ้าหน้าที่ได้ทำการสืบจากการเป็นเจ้าของอวาสดิ์พันทิ และได้นำส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย จำนวน 3 ข้อกล่าวหา คือ มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครอง (ประเภทยาบ้า) โดยผิดกฎหมาย เสพยาเสพติด (ประเภทยาบ้า) ให้โทษโดยผิดกฎหมายและมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้ รับอนุญาต

(ข่าวสดออนไลน์, 21 ก.พ. 2560)

ตัวอย่างที่ 190 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการเสพและครอบครองยาเสพติด ซึ่งสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

- (191) ขณะนี้ตำรวจกัน ด.ช.ซี ไว้เป็นพยาน...ขณะที่พระสงกรานต์ ตั้งข้อหาผู้อื่นโดยเจตนา ลอบฝัง ซ่อนเร้น ย้าย หรือทำลายศพ อยู่ระหว่างรวบรวมหลักฐานออกหมายจับกลุ่มคนร้ายทั้งหมด ต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

ตัวอย่างที่ 191 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งสามารถนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

- (192) จึงนิมนต์พระทั้ง 5 รูปไปให้พระครูโชติพัฒนา... ทำการสืบก่อนนำตัวส่งตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ฉะเชิงเทรา ดำเนินคดีในข้อหาเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาและอยู่ภายในราชอาณาจักรโดย ไม่ได้รับอนุญาต ก่อนผลักดันกลับสู่ประเทศต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 ก.พ. 2561)

ตัวอย่างที่ 192 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย โดยการแทรกตัวบทกฎหมายลักษณะดังกล่าวนี้จะมุ่งเน้นไปยังพระสงฆ์ต่างชาติพันธุ์ที่แอบลักลอบเข้าเมืองมาโดยไม่ได้รับการอนุญาตจากทางการไทย ซึ่งจะเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมาย

- (193) ตามคำสั่งเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ ที่ 1/2560 เรื่อง อาจารย์พระภิกษุสามเณรและการบริหารวัด ในเขตปกครอง และเป็นเหตุให้วัดโกรกพระได้เสียชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือของพุทธศาสนิกชน และความเสื่อมเสียแก่คณะสงฆ์ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของคณะสงฆ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 (2) แห่ง พ.ร.บ.คณะสงฆ์ 2505 จึงมีคำสั่งให้ พระครูสุธีธรรมนิทัศน์ ออกไปเสียจากสังกัดและออกไปจากวัดโกรกพระใต้ ต.โกรกพระ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่ได้รับหนังสือ

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มิ.ย. 2561)

ตัวอย่างที่ 193 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ในประเทศไทย ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

- (194) พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อกล่าวหาให้พระรามฤทธิ์ ผู้ต้องหาทราบว่า ข้อปรารถนาโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ทรัพย์สิ้นเสียหาย และไม่หยุดยั้งให้ความช่วยเหลือ แสดงตัวและแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ทันที

(ไทยรัฐออนไลน์, 7 ก.ย. 2563)

ตัวอย่างที่ 194 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแทรกตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการข้อปรารถนาโดยประมาทอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท

3.6.2 การกล่าวถึงพระธรรมวินัย หมายถึง การนำพระธรรมวินัยมากล่าวถึงในตัวบท เพื่อเป็นการแนะนำความว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง โดยการยึดเอาพระธรรมวินัยเป็นเครื่องกำหนดการดำรงอยู่หรือสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระ หรือจะได้รับการลงโทษอย่างไรเมื่อพระสงฆ์กระทำผิด ผู้วิจัยพบการกล่าวอ้างพระธรรมวินัยในตัวบททั้งสิ้น 66 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.73 มีตัวอย่างต่อไปนี้

- (195) เจ้าหน้าที่ตำรวจและชาวบ้านเข้ามาตรวจสอบในวันนี้ ... หลังจากนั้นก็จะติดตามตัวเจ้าอาวาส หลังทราบจากแหล่งข่าวว่าไปอาศัยอยู่กับหญิงสาวที่อีกตำบลหนึ่ง เพื่อพูดคุยซักถามและนำตัวไปขอลาสิกขา... เพราะกระทำผิดวินัยสงฆ์ร้ายแรง ต้องอาบัติ หลุดจากการเป็นพระทันที

(ข่าวสดออนไลน์, 28 เม.ย. 2562)

ตัวอย่างที่ 195 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการการกล่าวอ้างพระธรรมวินัย เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกระทำของพระสงฆ์รูปนั้นขัดต่อหลักพระธรรมวินัย และพระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับการลงโทษตามระดับความรุนแรงของการกระทำผิดซึ่งอาจจะถึงขั้นทำให้หมดสถานภาพความเป็นพระ

- (196) เฟซบุ๊กแฟนเพจอยากดังเดี๋ยวจัดให้ V.Plus+ ได้นำคลิปวิดีโอความยาว 10.42 นาที มาเผยแพร่ โดยเป็นภาพขณะที่มีชาวบ้านประมาณ 10 คน ซึ่งมีทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และผู้สูงอายุ ล้อมวงเล่นไฟ อยู่ภายในบ้านหลังหนึ่ง และในจำนวนนี้ก็มีชายสวมชุดคล้ายพระสงฆ์ มีผ้าโพกศีรษะ อยู่ด้วย 1 ราย กำลังนั่งสูบบุหรี่ เล่นไฟอย่างสนุกสนาน โดยไม่แยแสต่อความผิดทางวินัยสงฆ์ และฝ่าฝืน ประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน แต่อย่างไร

(สนุกตอทคอม, 16 เม.ย. 2563)

ตัวอย่างที่ 196 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการกล่าวอ้างวินัยสงฆ์หรือพระธรรมวินัย เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดกระทำผิดอย่างไม่เกรงใจต่อบทลงโทษทางพระธรรมวินัย ถือเป็น การเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากขึ้น

- (197) ทั้งนี้ ขณะตำรวจชุดจับกุมเข้าตรวจค้นกุฏิ พบพระสรเสรีภูมิพิภคิธรรมเสพเมณุกับนางส้มจริง โดยเจ้าตัวขอลาจากสมณเพศกับพระโสภณกาญจนารักษ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองกาญจนบุรี หลังจากสึกแล้วตำรวจปล่อยตัวไปเพราะเป็นความผิดทางพระธรรมวินัย อาบัติปาราชิกทาง ศาสนา

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มิ.ย. 2563)

ตัวอย่างที่ 197 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการกล่าวอ้างพระธรรมวินัยเรื่องอาบัติปาราชิกฐานเสพเมณุก แม้ว่าการกระทำจะยินยอมก็ตาม การกล่าวอ้างพระธรรมวินัย โดยเฉพาะอย่างอาบัติปาราชิกที่มี บทลงโทษคือการขาดจากความเป็นสมณเพศทันทีจึงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการสื่อสารเรื่องการ อารังความสำคัญของพระพุทศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม โดยการขับไล่ผู้กระทำความผิดพ้นจากสถาบัน พระพุทศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม

3.6.3 การกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง การนำสื่อสังคมออนไลน์กล่าวถึงในตัวบท เพื่อชี้ให้เห็นถึงแหล่งข่าวที่ผู้สื่อข่าวนำเสนอเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์มาเสนอให้แก่ผู้รับสาร ได้รับรู้ถึงเหตุการณ์นั้น ผู้วิจัยพบการกล่าวอ้างสื่อสังคมออนไลน์ในตัวบททั้งสิ้น 29 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.46 มีตัวอย่างดังนี้

- (198) จากกรณีเพจ Red Skull Forever ได้โพสต์คลิปวิดีโอ จำนวน 2 คลิป โดยเป็นเหตุการณ์ชาย แต่งกายคล้ายพระภิกษุสงฆ์และชายหนุ่มอยู่ภายในห้อง 2 คน โดยชายหนุ่มยืนถอดกางเกง อ้างว่า มีพระชื่อดังทางภาคเหนือ แจงเด็กผู้ชายไปมีเพศสัมพันธ์ ข้ามินายพลในกองทัพหนุนหลัง รวมทั้งเอาเงินวัดไปใช้เรื่องส่วนตัว ซึ่งต่อมามีคนเข้ามาวิพากษ์วิจารณ์และแชร์ต่อจำนวนมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 27 ส.ค. 2563)

ตัวอย่างที่ 198 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ในลักษณะการเผยแพร่การกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยสื่อสังคมออนไลน์นี้จะถือเป็นแหล่งข่าวของผู้สื่อข่าวที่นำเอาเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ที่กำลังเป็นกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในโลกออนไลน์มานำเสนอให้แก่ผู้รับสาร

3.6.4 การกล่าวถึงคำกล่าวของบุคคล หมายถึง การนำคำกล่าวของบุคคลมาอยู่ในตัวบท โดยในหัวข้อนี้จะมีส่วนคล้ายกับผลการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด โดยเฉพาะยิ่งกระบวนการพูดที่เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด แต่จะแตกต่างกันตรงที่ในผลการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการพูดนั้นจะเป็นคำกล่าวของบุคคลที่ผู้ผลิตตัวบทได้เรียบเรียงและสรุปเนื้อความเรียบร้อยแล้ว (indirect reporting) ในขณะที่หัวข้อดังกล่าวนี้จะเป็นการวิเคราะห์คำกล่าวของบุคคลที่ยกขึ้นมากล่าวใหม่โดยตรง (direct reporting) ซึ่งจะแสดงด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (“...”) โดยกลวิธีดังกล่าวนี้จะทำให้เห็นความสำคัญของคำกล่าวของบุคคล โดยในตัวบทจะพบเฉพาะคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองซึ่งถือเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือเพราะเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง มาประกอบการตัดสินใจตัดสินความผิดและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว จากการวิเคราะห์พบการกล่าวอ้างสื่อคำกล่าวของบุคคลในตัวบททั้งสิ้น 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.79 มีตัวอย่างดังนี้

- (199) "หากประชาชน พบพระภิกษุสามเณรประพฤติไม่เหมาะสม หรือมีการกระทำที่บ่อนทำลายพระพุทธศาสนา สามารถแจ้งมาที่สายด่วนเปิดศูนย์ฮอตไลน์แจ้งภัยทางพระพุทธศาสนาได้ที่ โทร.0-2441-6400 กด 2 หรือสามารถแจ้งมายังสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัดได้อีกช่องทางหนึ่ง ซึ่ง พศ.จะเร่งดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียน รวมทั้งเร่งตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น พร้อมประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดความเหมาะสม ทั้งนี้ การทำงานของ พศ.จะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาพระพุทธศาสนาให้ทันท่วงที ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น" นายบุญเชิด กิตติธรรมากร ผอ.สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรี กล่าว

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 ต.ค. 2559)

ตัวอย่างที่ 199 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐที่ยกขึ้นมากล่าวใหม่โดยตรง แสดงให้เห็นถึงหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งหน้าที่เรื่องการทำให้อาณาจักรพระพุทธรูปศาสนามันบริสุทธิมากที่สุด โดยการกำจัดพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์พ้นจากสถาบันพระพุทธรูปศาสนาหรือวงการพระสงฆ์

3.6.5 การกล่าวถึงโครงการรัฐ หมายถึง การนำโครงการของรัฐมากล่าวในต้วบท เพื่อแสดงให้เห็นการโฆษณาผลงานความสำเร็จของโครงการดังกล่าวซึ่งเป็นผลมาจากการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยพบการกล่าวอ้างสื่อโครงการรัฐในต้วบททั้งสิ้น 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.68 ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (200) พ.ต.ท.นพดล เปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนได้รับการร้องเรียนจากพี่น้องประชาชนผ่านโครงการปกกลด ว่ามีพระลูกวัดวังกาสูง มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำหน่ายยาเสพติดให้กับวัยรุ่นในพื้นที่... สำหรับโครงการปกกลด เกิดจาก พล.ต.ท.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์ ผบ.ช.ภ.3 ขับเคลื่อนให้มี “โครงการประชารัฐร่วมใจ ด้านภัยยาเสพติด (ปกกลด) ตำรวจภูธรภาค 3” โดยกำหนดให้ตำรวจในโรงพัก 4-5 นาย ลงปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านที่เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวม 8 จังหวัด 236 สถานี หากตำรวจสร้างความคุ้นเคยที่ดีกับชาวบ้านจนได้รับความไว้วางใจแล้ว ทั้งหมู่บ้านและชุมชนจะเป็น “แหล่งข่าวที่ดี” ในการแจ้งข้อมูลของยาเสพติดถือเป็นมาตรการที่หวังชาวบ้านให้ความร่วมมือในการปกป้องหมู่บ้าน และชุมชนของตัวเองให้พ้นจากปัญหาเสพติดและอาชญากรรม และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาโครงการดังกล่าวได้ผลการตอบรับอย่างดีจากประชาชนในพื้นที่และสามารถปราบปรามนักค้ายาเสพติดจำนวนมาก

(ไทยรัฐออนไลน์. 9 ก.ย. 2561)

ตัวอย่างที่ 200 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการกล่าวอ้างโครงการรัฐเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติด ในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้วมีการแทรกโครงการรัฐมาอยู่ในต้วบทนี้จึงเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการนำเสนอเหตุการณ์การจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมาสนับสนุนความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

3.6.6 การกล่าวถึงคำสั่งของมหาเถรสมาคม หมายถึง การนำคำสั่งของมหาเถรสมาคมมากล่าวในต้วบท เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปนั้นได้กระทำขัดต่อคำสั่งของมหาเถรสมาคม ผู้วิจัยพบการกล่าวอ้างสื่อคำสั่งมหาเถรสมาคมในต้วบททั้งสิ้น 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.56 ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- (201) พระครูสิริวิวัฒน์วิสุทธิ์ เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้องและเจ้าคณะอำเภอสองพี่น้องได้สั่งการให้วัดในสังกัด อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ห้ามเจิมลูกเทพเป็นอันขาด หากตรวจพบว่าพระสงฆ์นำสิ่งปลุกเสกที่เป็นไสยศาสตร์มนต์ดำ เช่น นำกระดูกบรรพบุรุษของบุคคลอื่น ๆ หรือดิน 7 ป่าเข้ามา

ประกอบพิธีปลุกเสกตุ๊กตาลูกเทพ ถ้าเจ้าของไม่อนุญาตถือเป็นการลักทรัพย์ ผิดพระธรรมวินัย ขัดคำสั่งมหาเถรฯ และต้องอาบัติร้ายแรง เพราะนำมาซึ่งความเสื่อมในพระพุทธศาสนา ส่วนประชาชนที่บูชาตุ๊กตาลูกเทพ ควรละโลก โกรธ หลงด้วย

(ไทยรัฐออนไลน์, 31 ม.ค. 2559)

ตัวอย่างที่ 201 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการกล่าวอ้างคำสั่งของมหาเถรสมาคม เพื่อเป็นการเน้นความว่าพระสงฆ์นั้นกระทำผิดจริง โดยมีคำสั่งของมหาเถรสมาคมเป็นเครื่องกำหนดความเหมาะสมถูกต้องของการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ทหกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ซึ่งจะทำให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อข่าวที่เป็นผู้ผลิตตัวบทกับผู้รับสารในรูปประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ต้องการให้ผู้รับสารมีความคิดเห็นคล้อยตามกับผู้สื่อข่าวคาดหวังไว้

3.7 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

ฟาวเลอร์ (Fowler, 1991: 40) ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญเกี่ยวกับคำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical question) ไว้ว่า คำถามเชิงวาทศิลป์นี้ ผู้ส่งสารไม่ได้ต้องการคำตอบจากผู้รับสาร แต่ต้องการให้ผู้รับสารมีความคิดคล้อยตามกับผู้ส่งสารคาดหวังไว้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ทั้งสิ้น 32 ครั้ง โดยคำถามเชิงวาทศิลป์ทั้งหมดที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวออนไลน์จะเป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสมหรือไม่ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือเน้นความว่าพระสงฆ์นั้นได้กระทำผิดจริง และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ผู้วิจัยได้สรุปทหกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ในการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 34 สรุปประเด็นทหกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์			ลักษณะเด่น/หน้าที่ของทหกลวิธี
ตัวอย่างถ้อยคำ	ความถี่	ร้อยละ	
การตั้งคำถามเกี่ยวกับการกระทำของพระสงฆ์ที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวนั้นเหมาะสมหรือไม่ <u>เสื่อมขั้นสุดไหม?</u> พระ-ณรวัด้วย ฟอนร่าอ่อนแอน คลายปม ตืดแต่่วบวชได้ไหม? กิจของสงฆ์หรือ? หลวงพี่ไซว์ซิกแพคร้วๆ ลงโซเซียล ชาวเน็ตถามเหมาะสมแล้วหรือ!	32	100.00	เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และเน้นความว่าพระสงฆ์มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา
รวม	32	100.00	

จากตัวอย่างที่ 34 สามารถสรุปประเด็นเกี่ยวกับกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่าสื่อมวลชนมีการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบแต่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและแนะนำความว่าพระสงฆ์มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสมณเพศ ดังนั้นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ดังกล่าวจึงมีหน้าที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างถ้อยคำการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ปรากฏในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน ดังนี้

(202) เหมาะสมมั๊ย! หลวงพี่โฮโซใช้ชีวิตสุดหรู ชื้อไอโฟน-แท็บเล็ต-โพสท์แก้วไวน์ด้วย

(ข่าวสดออนไลน์, 15 เม.ย. 2561)

ตัวอย่างที่ 202 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่าพระสงฆ์มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตหรูหรา รวมไปถึงพฤติกรรมการซื้อเลขสลากนั้นเป็นเรื่องที่เหมาะสมหรือไม่ ผู้สื่อข่าวได้ใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ดังกล่าวนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับสารตระหนักถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์รูปดังกล่าวและชี้แนะให้ผู้รับสารมีความคิดคล้อยตามว่าพฤติกรรมของพระสงฆ์รูปดังกล่าวนี้ไม่เหมาะสมสำหรับสมณเพศ

(203) เสื่อมขั้นสุดไหม? พระ-เณรวิ้วัย ฟ้อนรำอันแอ้น คลายปมตุ๊ดแต่วบวชได้ไหม?

(ไทยรัฐออนไลน์, 8 ส.ค. 2560)

ตัวอย่างที่ 203 ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่าพระสงฆ์มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศอย่างเปิดเผยนั้นเป็นเรื่องที่เสื่อมขั้นสุดหรือไม่ โดยการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตามทัศนะของผู้สื่อข่าวในฐานะผู้ผลิตตัวบทแล้วมองว่าเรื่องดังกล่าวเรื่องที่เสื่อมที่สุดสำหรับการครองตนอยู่ในสมณเพศ และต้องการโน้มน้าวให้ผู้อ่านมีความคิดเห็นคล้อยตามกับความคิดของผู้สื่อข่าว

จากที่ผู้วิจัยกล่าวไปทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้เลือกใช้ภาษามานำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หลากหลาย ไม่ว่าจะสื่อมวลชนตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เมื่อข่าวได้ถูกนำเสนอออกไปแล้วก็ย่อมทำให้เกิดภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกมาได้

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ก็จะทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดพร้อมก็นำเสนอภาพของ

ประชาชนที่มีปฏิริยาตอบกลับทางลบ ไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และนำเสนอภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระสงฆ์อยู่จำนวนไม่น้อย ทำให้เห็นว่าพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดล้วนแต่ ส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก แต่กระนั้นสื่อมวลชนกลับเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์เพียงแค่การสึก ผู้กระทำผิด โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษอย่างไรโดยละเอียด หรือบาง กรณีสื่อมวลชนกลับเลือกนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงทั้งที่ยังไม่ได้ตรวจสอบ การกระทำผิด ซึ่งเป็นภาพที่ดูไม่สมเหตุสมผลกับประเด็นที่กล่าวไปข้างต้น ทั้งหมดจึงชี้ให้เห็นว่า สื่อมวลชนมุ่งที่จะสร้างมูลค่าข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญพร้อมกับแสดงบทบาท หลักของสื่อมวลชนคือการรายงานเหตุการณ์หรือความเป็นไปในสังคมไปพร้อมกัน แต่อีกแง่หนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาทรองของสื่อมวลชนที่ปรากฏเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด คือ การอ้าง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ ผู้กระทำผิด

ในบทต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าแต่ละภาพมีลักษณะเป็น อย่างไรและแต่ละภาพเชื่อมโยงกันอย่างไร รวมไปถึงวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

บทที่ 4

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับ

วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

บทที่ผ่านมาผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้เลือกสรรถ้อยคำที่รุนแรงมานำเสนอข่าวเพื่อสื่อและเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด บทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ปรากฏในตัวบทว่ามีภาพใดบ้าง และแต่ละภาพสัมพันธ์กันอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรตามแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม แต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยพบว่าทฤษฎีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งสิ้น 7 กลวิธีหลัก 4,594 ถ้อยคำ บางถ้อยคำสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้มากกว่าหนึ่งภาพ โดยกลวิธีภาษาทั้งหมดนี้สามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด 3 ภาพตัวแทนหลัก ได้แก่ ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา และภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามและขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 ความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ภาพตัวแทน พระสงฆ์ผู้กระทำผิด	กลวิธี								ร้อยละ
	การใช้คำอ้างอิง	การใช้ชนิดกระบวนการ	การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ	การเล่าเรื่อง	การใช้รูปแบบ	การใช้สหบท	การใช้คำถามเชิงวาทีศิลป์	ความถี่	
1. บุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง	538	2,639	40	365	37	518	-	4,113	89.53
1.1 บุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและ/หรือพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง	430	1,761	16	271	27	385	-	2,890	62.91
1.1.1 บุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย	316	513	-	-	-	317	-	1,146	24.95
1.1.2 บุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด	40	625	-	55	11	47	-	778	16.94
1.1.3 บุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม	42	417	-	69	-	21	-	549	11.95
1.1.4 บุคคลที่วิปริตผิดเพศ	32	206	-	18	-	-	-	256	5.57
1.1.5 บุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก	-	-	16	129	16	-	-	161	3.50
1.2 บุคคลที่ลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา ราคะ มีความประมาท และไม่สามารถละจากโลกได้	74	641	-	88	10	121	-	934	20.33
1.2.1 บุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์	34	514	-	34	6	62	-	650	14.15
1.2.2 บุคคลที่ละโมภโลกมาก	40	102	-	41	4	58	-	245	5.33
1.2.3 บุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท	-	25	-	13	-	1	-	39	0.85
1.3 บุคคลที่หลอกลวงประชาชนและแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว	34	237	-	6	-	12	-	289	6.29
1.3.1 บุคคลที่มอมเมาประชาชน	34	127	-	6	-	12	-	179	3.90
1.3.2 บุคคลที่เจ้าเล่ห์	-	87	-	-	-	-	-	87	1.89
1.3.3 บุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	-	23	-	-	-	-	-	23	0.50
2. บุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา	112	219	-	-	11	-	32	374	8.14
2.1 บุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา	52	173	-	-	8	-	32	265	5.77
2.2 บุคคลที่ทำลายศาสนา	60	46	-	-	3	-	-	109	2.37
3. บุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามและขับไลให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ให้สาสมแก่ความผิด	-	487	43	185	-	1	-	716	15.59
3.1 บุคคลที่สมควรถูกขับไลให้พ้นจากพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม	-	371	43	185	-	1	-	600	16.06
3.2 บุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง	-	116	-	-	-	-	-	116	2.53
ถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนทั้งหมด								4,594	100.00

จากตารางที่ 35 จะเห็นว่ากลวิธีทางภาษาทั้ง 7 กลวิธีหลักสามารถประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ทั้งสิ้น 3 ภาพตัวแทนหลัก ภาพตัวแทนกลุ่มแรกจะมุ่งเน้นนำเสนอด้วยภาษาที่รุนแรงและบรรยายการกระทำผิดอย่างละเอียด เพื่อให้ให้เห็นการกระทำผิดอย่างรุนแรงและเด่นชัดมากขึ้น และชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ ภาพตัวแทนกลุ่มที่สองจะมุ่งเน้นไปที่ไปปฏิกริยาทางลบของสังคมหลังจากที่รับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหล่านั้นสร้างความเสียหายให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา ภาพตัวแทนกลุ่มสุดท้ายจะมุ่งเน้นที่สังคมจะดำเนิน ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรงและต้องการที่จะขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม หากพิจารณาด้านกลวิธีทางภาษาจะพบว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากที่สุด ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการสื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำบรรยายการกระทำ พฤติกรรม อาการ หรือสภาพของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือบุคคลอื่น ๆ ในข่าวอย่างละเอียดชัดเจน เพื่อให้ให้เห็นภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเด่นชัดมากยิ่งขึ้น กลวิธีที่รองลงมา ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การเล่าเรื่อง และการใช้ สหบทตามลำดับ การใช้คำอ้างถึงจะทำให้เห็นมุมมองทางลบของสื่อมวลชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน ส่วนการเล่าเรื่องโดยเฉพาะอย่างการให้รายละเอียดเหตุการณ์จะทำให้เห็นการเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียดชัดเจนมากขึ้น และการให้สหบท โดยส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวอ้างกฎหมายเพื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักกฎหมายบ้านเมือง เพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แม้ว่าในตัวเองจะไม่ได้กล่าวต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษทางกฎหมายอย่างไรโดยละเอียด เพราะในตัวเองส่วนใหญ่จะสิ้นสุดเหตุการณ์การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์เพียงเท่านั้น ทั้งที่ในตัวเองที่ใช้กลวิธีทางภาษาที่รุนแรง แผงการดำเนิน ประณาม และเน้นย้ำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากขึ้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้ง 3 ภาพตัวแทนหลัก ดังนี้

4.1.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง

ภาพตัวแทนดังกล่าวเป็นภาพที่นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎระเบียบทางสังคมอย่างรุนแรง เช่น กฎหมาย พระธรรมวินัย ระเบียบคณะสงฆ์ อีกทั้งยังมีความลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา ราคะ ไม่สามารถละทางโลกได้ และเป็นบุคคลที่หลอกลวงประชาชน แสวงหา

ผลประโยชน์ส่วนตน ทั้งหมดนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังกล่าวทั้งสิ้น 4,113 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 89.53 ซึ่งประกอบด้วยภาพตัวแทนย่อย 3 ภาพ ดังนี้

4.1.1.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและ/หรือพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง ภาพตัวแทนดังกล่าวจะนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมขัดต่อหลักกฎหมาย และ/หรือพระธรรมวินัยอย่างรุนแรง ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังกล่าวทั้งสิ้น 2,890 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 62.91 ประกอบด้วยภาพตัวแทนย่อย 5 ภาพ ดังนี้

(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ และการใช้สหบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 1,146 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 24.95 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 36 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย	
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าพระสงฆ์มีพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการทางกฎหมาย และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ถูกดำเนินการทางกฎหมาย	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย (294) - การใช้คำแสดงชาติพันธุ์ (22) 2. การใช้ชนิดกระบวนการ 2.1. การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ดำเนินการทางกฎหมาย” ที่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ (493) - กริยาวลีสื่อความหมาย “ลักลอบเข้าเมือง” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (11)	2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ - ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (9) 3. การใช้สหบท - การกล่าวอ้างกฎหมาย (317)

จากตารางที่ 36 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในเชิงประเมินค่าทางลบว่า “เป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย” เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลง เช่น *จำเลย ผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง พระต้องสงสัย ฯลฯ* หรือในบางกรณีก็มีการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายที่ระบุฐานความผิดไปด้วย เช่น *ผู้ต้องคดีเงินทอน วัด จำเลยในความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี ผู้ต้องหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ฯลฯ* การใช้ชื่อนิตกระบวนกรเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “ดำเนินการทางกฎหมาย” โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง เช่น *จับกุม จำคุก ดำเนินคดี ตั้งข้อหา ปรับ ฝากขัง รวบ สอบปากคำ ออกหมายจับ ฯลฯ* การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำแสดงชาติพันธุ์ จากข้อมูลทั้งหมดพบว่าสื่อมวลชนจะใช้คำแสดงชาติพันธุ์กัมพูชาเท่านั้น เช่น *พระเขมร พระต่างด้าวชาวกัมพูชา พระสงฆ์สัญชาติกัมพูชา ฯลฯ* และจะปรากฏอยู่ในข่าวที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นหลักซึ่งจะแสดงด้วยกลวิธีทางภาษาการใช้ชื่อนิตกระบวนกรเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “ลักลอบเข้าเมือง” เช่น *แอบเข้าเมือง ลอบเข้าไทย ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ฯลฯ* กลวิธีทางภาษาทั้งสองนี้จะปรากฏร่วมกันเพื่อสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย การใช้ชื่อนิตกระบวนกรเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น *เป็นคนร้าย เป็นผู้ต้องสงสัย เป็นจำเลย เป็นบุคคลตามหมายจับ ฯลฯ* การใช้สทพด้วยการกล่าวอ้างกฎหมาย สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างตัวบทกฎหมายเพื่อเน้นย้ำและสนับสนุนความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย โดยจะปรากฏทั้งการกล่าวอ้างกฎหมายโดยทั่วไปและการกล่าวอ้างกฎหมายในลักษณะระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นความผิดในฐานความผิดใด แต่ทั้งหมดก็มีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เช่น *คุมตัวสึกพระ ส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย พระสงกรานต์ถูกตั้งข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฯลฯ*

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ดังนี้

- (1) ประวัตินักคุณธรรมาธิ พระถูกจับสึกกลายเป็นผู้ต้องหาออนไลน์

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายว่า “กลายเป็นผู้ต้องหานอนเรือนจำ” ซึ่งมีส่วนช่วยสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

- (2) พระศราวุธรับว่ายาบ้าและอุปกรณ์การเสพเป็นของตนเอง และเพิ่งจะเสพยาบ้าไป...เจ้าหน้าที่จึงแจ้งข้อกล่าวหา และนำตัวไปให้เจ้าอาวาสทำการสึก ก่อนนำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งสน.โชคชัย ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

(ข่าวสดออนไลน์, 6 ธ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย “ผู้ต้องหา” และส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำผิดที่สื่อความหมายการดำเนินการทางกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำว่า “แจ้งข้อกล่าวหา” “ดำเนินคดี” สุดท้ายส่วนที่ขีดเส้นทึบเป็นการให้สททด้วยการกล่าวอ้าง “กฎหมาย” กลวิธีทางภาษาทั้งหมดนี้จึงมีส่วนในการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

- (3) เจ้าหน้าที่...สามารถจับกุมได้จำนวน 6 รูป จากการสอบสวนทั้งหมดให้การรับสารภาพว่าเป็น พระชาวต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา หลบหนีเข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมาย

(ข่าวสดออนไลน์, 24 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่าการใช้อ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำแสดงชาติพันธุ์ว่า “พระชาวต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา” และจะปรากฏร่วมกับการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายลักลอบเข้าเมืองว่า “หลบหนีเข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมาย” กลวิธีทางภาษาทั้งสองนี้มีส่วนช่วยสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

(2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการเล่าเรื่อง การใช้มุลบท และการใช้สทท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 778 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 16.94 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 37 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้เสพและครอบครองของมีนเมาทั้งสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาเสพติดให้โทษชนิดต่าง ๆ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าส่วนใหญ่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีพฤติกรรมเสพของมีนเมาทั้งหลายมักจะมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงหรือพฤติกรรมอนาจารตามมาภายหลังได้</p>	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
<p>1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>- การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา (40)</p> <p>2. การใช้ชนิดกระบวน</p> <p>2.1 การใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับการกระทำ</p> <p>- กริยาวลีสื่อความหมาย “ครอบครองและเสพของมีนเมา” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (407)</p> <p>2.2 การใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับการพฤติกรรม</p> <p>- กริยาวลีสื่อความหมาย “มีนเมา” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม (131)</p>	<p>2.3 การใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับการพูด</p> <p>- กริยาวลีสื่อความหมาย “การใช้ความรุนแรงทางคำพูด” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด (43)</p> <p>2.4 การใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับสภาพ</p> <p>- กริยาวลีที่บรรยายคุณสมบัติเชิงลบ (27)</p> <p>- กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (17)</p> <p>3. การเล่าเรื่อง</p> <p>- การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ของมีนเมา (55)</p> <p>4. การใช้มูลบท</p> <p>- มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจริง (11)</p> <p>5. การใช้สัทบท</p> <p>- การกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับสุราและยาเสพติด (47)</p>

จากตารางที่ 37 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติดคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้เสพและครอบครองของมีนเมาทั้งสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงยาเสพติดให้โทษ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมักมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงหรือพฤติกรรมเชิงชู้สาวตามมาภายหลัง ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นจะเกี่ยวกับการครอบครอง การเสพ หรือการซื้อขายของมีนเมาต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติดแล้วยังถือเป็นการลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลงได้อีกทางหนึ่ง เช่น พระค้ายาบ้า พระเมากร่างสายซิ่ง พระหนุ่มมุ่งทางเมา พระนักค้ายา หลวงพี่ฉีม่วง หลวงพี่ขาพี่ พระขี้เมา ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “ครอบครองและเสพของมีน

เม้า” โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ จะแสดงให้เห็นการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด
 เกี่ยวกับการครอบครองและการเสพของมีนเมาอย่างละเอียด เช่น *เสพและค้ายานรก ค้ายาเสพติด
 ทั้งเสพทั้งขาย มั่วสุมเสพยาเสพติด เสพกัญชา เสพยาบ้า กิ่งเหล้า ต้มสุรา ชดเปียร์ ชัดยาตอง ตั้งวงกิ่ง
 เหล้าขาว พี่ยา ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สื่อความหมาย “มีนเมา”* โดยมี
 พระสงฆ์ผู้กระทำเป็นผู้แสดงพฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมต่อเนื่องจากการต้มสุราหรือ
 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น *เม้า เม้าแอ้ เม้าไม่ได้สติ เม้าปลิ้น มีอาการเมาสุรา มีนเมา อยู่ในสภาพ
 เม้าหมดสภาพ ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมาย “การใช้ความรุนแรง
 เกี่ยวกับการพูด”* โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด ซึ่งก็เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องจากการต้มสุราและ
 เสพยาเสพติด เช่น *โว้ยวาย คลุ้มคลั่ง พูดจาเอะอะโว้ยวาย อาละวาด ต่ำกราด ฯลฯ การใช้ชนิด
 เกี่ยวกับการเกี่ยวกับสภาพที่บรรยายคุณสมบัติเชิงลบและระบุพฤติกรรมเชิงลบ* โดยคุณสมบัติจะ
 สื่อถึงพฤติกรรมเกี่ยวข้อกับสุราและยาเสพติด เช่น *คล้ายคนเม้า คล้ายคนเสพยา มีลักษณะ
 คล้ายคนเมาสุรา ฯลฯ* และสิ่งที่ระบุก็จะสื่อถึงพฤติกรรมเกี่ยวข้อกับสุราและยาเสพติด เช่น *เป็น
 เอ๋เอนด์ เป็นคนที่ส่งยา เป็นพระนักค้ายา ฯลฯ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ของ
 มีนเมา* สื่อมวลชนจะเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์ข่าวเกี่ยวกับของกลางยาเสพติดหรือพฤติกรรม
 การเสพของมีนเมาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเหตุการณ์การ
 กระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเม้าสุราและ ยาเสพติดให้
 เด่นชัดมากยิ่งขึ้น เช่น *รวบพระหนุ่มบวชอาศัยผ้าเหลืองบังหน้าขายยาบ้า ยึดของกลาง 858 เม็ด กับ
 ยาไอซ์อีกเกือบ 5 กรัม เป็นต้น การใช้มูลบทที่สื่อความหมายว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง* สื่อมวลชน
 จะใช้รูปภาพที่เอื้อให้ตีความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเคยมีพฤติกรรมครอบครองหรือเสพของมีนเม้ามา
 ก่อนจริง เช่น *ทั้งเสื้อมั้งฉาว "พระฆ่าพระ" แทงดับคาวงเหล้า* จากตัวอย่างมีการใช้อ้างถึง (referring
 expression) ว่า “คาวงเหล้า” เพื่อสื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมมั่วสุมต้มสุราจนเกิด
 การทะเลาะวิวาทและฆาตกรรมในที่สุด และ*การใช้สทบทเกี่ยวกับการอ้างถึงกฎหมายเกี่ยวกับสุรา
 และยาเสพติด* สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับสุราและยาเสพติดเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำ
 ความคิดว่าพฤติกรรมครอบครองและเสพของมีนเม้าทั้งหลายเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับ
 ความเป็นพระสงฆ์และเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เช่น *เจ้าหน้าที่ได้ทำการสึกจากการเป็นเจ้าอาวาสวัด
 ทันทิ และได้นำส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย ข้อกล่าวหา คือ มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครอง
 (ประเภทยาบ้า) โดยผิดกฎหมาย และเสพยาเสพติด (ประเภทยาบ้า) ให้โทษโดยผิดกฎหมาย เป็นต้น*

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด ดังนี้

- (4) สื่อมวลชนการฝ่าเหลือง จับสึกพระมินเมา กิ่งเหล้าขาววันวิสาขบูชา อาละวาดโวยวายเสียงดังในวัด อ้างเครียดมีปัญหาอนไม่หลับ ร้อนถึงตำรวจโรงพักพิมาย ต้องมาระงับเหตุ วัดแอลกอฮอล์ได้ 330 มิลลิกรัม

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ค. 2562)

- (5) พระสาคร ให้การรับสารภาพว่าก่อเหตุทำร้ายร่างกายพระสนั่น จนถึงแก่ความตายจริง สาเหตุ เนื่องจากแอบกินเหล้าในวัดกัน ต่อมาได้เกิดมีปากเสียงทะเลาะกับผู้ตาย จึงได้เข้าไปขกต่อย และใช้เท้าเตะที่หน้าท้องผู้ตายจำนวนหลายครั้งจริง

(สนุกดอทคอม, 14 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 4-5 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ของมินเมาว่า “กิ่งเหล้าขาว” และ “แอบกินเหล้า” อีกทั้งยังมีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สื่อความหมายมินเมาว่า “มินเมา และการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงทางคำพูดว่า “อาละวาดโวยวาย” ชนิดกระบวนการทั้งสองนี้จะเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมต่อเนื่องจากการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ สุดท้ายในตัวอย่างที่ 5 จะทำให้เห็นว่า การดื่มสุราและการเสพยาติดเสพจะเป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอื่น ๆ อีก

- (6) จับพระวัดชายแดนไทย-กัมพูชา ลอบเสพและค้ายาบ้า พบของกลางจำนวน 10...เม็ด จนท.นำตัวมาให้เจ้าอาวาสสึก พร้อมดำเนินคดีในข้อหา “มียาบ้าไว้ในครอบครอง เพื่อเสพและจำหน่าย”

(สนุกดอทคอม, 11 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ของมินเมา “ลอบเสพและค้ายาบ้า” ส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาจะเป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดจำนวนของกลาง เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และส่วนที่ขีดเส้นทึบจะเป็นการใช้สหพด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติดเด่นชัดมากขึ้น

- (7) จากการตรวจค้นในกุฎิพระ แทบทุกจุดภายในวัดพญาบ้ำ 119 เม็ด ภัณฑา พิษใบกระท่อม อุปกรณ์การเสพยา อุปกรณ์บรรจุยาเสพติดจำนวนมาก ได้ผู้ต้องหาเป็นพระ 7 รูป นำตัวไปลาสิกขา ตรวจปัสสาวะ พบมีสารเสพติด 5 ราย อีก 2 ราย กันไว้เป็นพยาน หลังจากกลุ่มพระดังกล่าว ตั้งแก๊งค์ค้ายาเสพติดและเสพยา ภายในวัดมานานร่วม 3 เดือน จนชาวบ้านทนไม่ไหว แจ้งตำรวจทั้งหมดให้การรับสารภาพ

(สนुकคอคคคคค, 17 ก.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 7 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นจุดไขปลาเป็นการใช้การอ้างกลุ่มพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำเชิงประเมินค่าเพื่อระบุพฤติกรรมการใช้ของมึนเมาว่า “แก๊งค์ค้ายาเสพติดและเสพยา” และส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดจำนวนและชนิดของกลางยาเสพติด รวมไปถึงจำนวนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง และการใช้สทบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้นี้ทั้งสิ้น 549 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 11.95 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 38 สรุปรูปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ลุแก่อ่อนแอ ขาดความยับยั้งชั่งใจ จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอันเป็นให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต</p>	
<p>กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน</p>	
<p>1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง (40) - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร (1) - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฆาตกรรม (1) <p>2. การใช้ชนิดกระบวนการ</p> <p>2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรง” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (261) - กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว” ที่แฝงการใช้ความรุนแรง โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (55) <p>2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรงทางคำพูด” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด (54) 	<p>2.3 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความรู้สึก “ไม่พอใจ” ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (40) <p>2.4 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (7) <p>3. การเล่าเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง (69) <p>4. การใช้สัทพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับฆาตกรรม/การทำร้ายร่างกาย (21)

จากตารางที่ 38 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ลุแก่อ่อนแอ ขาดความยับยั้งชั่งใจ จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอันเป็นให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ พฤติกรรมดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง เช่น *พระคลัง ไฉนมือมีดี พระโหด พระที่กระชากหัวผู้หญิง รองเจ้าอาวาสมือฆ่า รองเจ้าอาวาสอำมหิต ฯลฯ การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีการกระทำอนาจารซึ่งจะแฝงความหมายการใช้ความรุนแรงและการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฆาตกรรม ทั้งสองกลวิธีนี้นอกจากจะสื่อภาพ*

ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายแล้วยังสื่อภาพตัวแทนของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมได้อีกด้วย ได้แก่ ผู้ต้องหาร่วมกันก่อเหตุตุ้มฆ่าเด็กชาย ผู้ต้องหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรง โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และประชาชนผู้เสียหายเป็นผู้รับการกระทำ เช่น เปิดศีกดวลหมัด แทงกันตาย ใช้มีดฟัน ทำร้ายร่างกาย ก่อเหตุฆ่าคนอย่างโหดเหี้ยม ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล่วงละเมิดทางเพศอนาจาร หรือขู่สาวที่แฝงการใช้ความรุนแรง โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และประชาชนผู้เสียหายเป็นผู้รับการกระทำ เช่น ข่มขืน ขืนใจ กระทำชำเรา จี้ข่มขืน ใช้กำลังปลุกปล้ำ เป็นต้น การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงทางคำพูด โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้พูด และประชาชนผู้เสียหายเป็นเป้าหมายของการพูด เช่น มีปากเสียง ขู่อาฆาต ต่อว่า ทะเลาะ ทะเลาะวิวาท ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกไม่พอใจ โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รู้สึก ทำให้เห็นความรู้สึกและสาเหตุของการกระทำหรือพฤติกรรมการใช้ความไม่รุนแรง เช่น แค้น โมโห ไม่พอใจ ฉุน บันดาลโทษ ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่จะระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เช่น เป็นผู้ก่อเหตุ เป็นคนก่อเหตุ เป็นคนลงมือทำร้ายและฆ่าเจ้าอาวาส ฯลฯ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง สื่อมวลชนจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์การใช้รุนแรงของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น สภาพของผู้กระทำผิด การบรรยายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอย่างละเอียด และสภาพของผู้เสียหาย ถือเป็น การเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมเด่นชัดเจน เช่น ส่วนคนก่อเหตุคือพระลูกวัดชื่อ พระวันชัย แสงชา ... ถูกชาวบ้านล้อมจับพร้อมมัดปลายแหลมเปื้อนเลือด 1 เล่ม ได้รับบาดเจ็บมีแผลที่ศีรษะ เป็นต้น และ การใช้สหพทด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกาย สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกายเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำความคิดว่าพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์และเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหานายอ่อมหรืออดีตพระอ่อมฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา, พกพาอาวุธมีดไปในเมืองหมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่จิตใจโหดเหี้ยม ดังนี้

- (8) รองเจ้าอาวาสอัมมิตตขวานันท์ คนฆ่าโหดหนุ่มใหญ่ แค้นมาทวงค่าไถ่ ชนขณะนั่งกึ่งเหล้าบนกุฏิ ก่อนบังคับลูกศิษย์และสามเณรชุดดินหามศพไปโยนลงหลุมแล้ว โบกปูนปิดทับอำพรางไว้หลังวัด ญาติเห็นเหยื่อหายไป เข้าแจ้งตำรวจตามหา เค้นสอบปากคำ เณรจนยอมเปิดปากสารภาพ ขณะที่ ไลน์ทมิฬรู้ตัว เรื่องแดงถลกจีวร เผ่นออกจากวัด พร้อมศิษย์คนสนิท ไปไม่รอดโดนตำรวจ เมืองพัทยา รวบตัวได้ทันที

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ตุลาคม 2560)

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้จะเป็นการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงว่า “รองเจ้าอาวาสอัมมิตต” “ไลน์ทมิฬ” เพื่อสื่อให้เห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และยังมีการใช้คำอ้างถึงประชาชนผู้เสียหายว่า “เหยื่อ” เพื่อทำให้เห็นว่าผู้เสียหายเป็นผู้อ่อนแอและได้รับผลจากการกระทำที่โหดเหี้ยมและทารุณของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงที่ทำให้เห็นการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียดชัดเจน และส่วนที่ขีดเส้นทึบเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกไม่พอใจ แสดงให้เห็นถึงสาเหตุของการกระทำผิด หากพิจารณาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจจนทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงแล้วจะพบว่าเหตุที่ทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงนั้นสมเหตุสมผล แต่พฤติกรรมนั้นเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ ซึ่งทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีแต่ความโกรธและโมโห ขาดความยับยั้งชั่งใจจนนำไปสู่การทำร้ายร่างกายให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

- (9) จากกรณีสามเณรวัฒนพล สีสวัสดิ์ หรือดิ่ว อายุ 9 ขวบ ... ถูกพระศุภชัย สุทธิญาโน อายุ 64 ปี พระลูกวัดแห่งหนึ่ง ... ทำร้ายร่างกาย ได้รับบาดเจ็บอาการโคม่า ต้องนอนไอซียู พบแขนหัก.2 ข้อ เลือดคั่งในสมอง เมื่อวันที่ 18 ส.ค. ต่อมาวันที่ 19 ส.ค. เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวพระศุภชัย และนำตัวไปให้เจ้าอาวาสวัดลูกแก เจ้าคณะตำบลสีก พร้อมก็นำตัวมาดำเนินคดี ใน ข้อหาทำร้ายร่างกายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส เจ้าตัวสารภาพ เป็นพระที่เลี้ยงของ สามเณร อ้างโมโหเณรดื้อ ชอบแอบไปเล่น คว่ำไม้ฟาตจนนิ้วม หมอบแจ้งญาติให้ทำใจ

(ข่าวสดออนไลน์, 21 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 9 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงซึ่งจะทำให้เห็นอาวุธและวิธีการการทำร้ายร่างกายของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียดว่า “ทำร้ายร่างกาย...คว่ำไม้ฟาดจนน่วม” ส่วนที่เป็นเส้นจุดไข่ปลาเป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์การใช้รุนแรง โดยการให้ข้อมูลรายละเอียดสภาพของผู้บาดเจ็บอย่างละเอียด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยมให้เด่นชัดขึ้น ส่วนที่ขีดเส้นใต้ทับเป็นการใช้สททด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกายเพื่อทำให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเด่นชัดขึ้น และสุดท้ายส่วนขีดเส้นใต้สองเส้นเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกไม่พอใจของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นถึงสาเหตุของการกระทำผิด หากพิจารณาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจจนทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงแล้วจะพบว่าเหตุที่ทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงนั้นไม่สมเหตุสมผล และพฤติกรรมนั้นเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ ซึ่งทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีแต่ความโกรธและโมโห ขาดความยับยั้งชั่งใจจนนำไปสู่การทำร้ายร่างกายให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

(4) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ และการเล่าเรื่อง มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 256 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.57 สามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 39 สรุปรูปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ	
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีความผิดปกติทางเพศ อันเนื่องมาจากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มีพฤติกรรมล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ โดยมีผู้ถูกระทำเป็นเพศสภาพชาย พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นเรื่องผิดต่อหลักกฎหมายและพระธรรมวินัย	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด - การใช้คำระบุพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางเพศ (30) - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร (2)	2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ - กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (5)
2. การใช้ชนิดกระบวนการ 2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำและผู้ถูกระทำเป็นเพศสภาพชาย (201)	3. การเล่าเรื่อง - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำอนาจาร (18)

จากตารางที่ 39 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีวิปริตผิดเพศคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีความผิดปกติทางเพศ อันเนื่องมาจากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศหรือคุกคามทางเพศ โดยมีผู้ถูกระทำเป็นเพศสภาพชาย พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเรื่องผิดต่อกฎหมายและพระธรรมวินัย ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าเพื่อว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เช่น *กุฎิเกิร์ล หลวงเจ้ พระแชตช็อกกามเด็กหนุ่ม เจ้าอาวาสคลิบฉาวเสพเมถุนกับชายวัยรุ่น หลวงพี่สายเหลือง ฯลฯ การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีการกระทำอนาจาร ที่แสดงให้เห็นว่ามีผู้เสียหายเป็นเพศสภาพชาย ได้แก่ ผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารเด็กชาย ผู้ต้องหาที่ร่วมกันก่อเหตุตุ้มฆ่าเด็กชายวัย 6 ขวบ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล่วงละเมิดทางเพศ อนาจาร หรือชู้สาว โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และประชาชนผู้เสียหายที่เป็นเพศสภาพชายเป็นผู้รับการกระทำ เช่น *เสพเมถุนกับชายหนุ่ม ให้เณรอมกเขา ใช้มีดลอบฆ่าเป้ากางเกง เสพสังวาสกับฆราวาส**

ชาย แซตซ์ื่อบริการทางเพศเด็กหนุ่ม ตูย์เด็กชาย นัวเนียผู้ชาย บังคับร่วมเพศทางทวารหนัก มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชอบไม้ป่าเดียวกัน ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ อนาคตทางเพศ ที่มีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพชายหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น เป็นฝ่ายรุก เป็นกัญกิเิร์ล คือกัญกิเิร์ล ฯลฯ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำอนาจาร สื่อมวลชนจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของผู้เสียหายและพฤติกรรมการกระทำอนาจารของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศให้เด่นชัดขึ้น เช่น เมื่อกลางเดือน ก.ค.ที่ผ่านมาถูกกระทำมาราธอนถึง 4 วันรวด ทำให้ทวารหนักฉีกขาด และอวัยวะเพศบวม ช้ำถ่ายด้วยความทรมานมาก หน้าซ้ายยังถูกพระอีกรูปหนึ่งในสำนักสงฆ์บังคับให้อมนกเขาอีกหลายครั้ง จึงสุดทนจึงขอให้หลวงตาท่านหนึ่งช่วยเหลือพาหนีและทำการสึกที่วัดแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ดังนี้

(10) หลวงเจี๊ อดใจไม่ไหว! นัวเนียหนุ่ม กอดซบไหล่ มือล้วงเป้า

(ข่าวสดออนไลน์, 27 ก.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 10 จะเห็นว่ามีการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่ระบุพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า “หลวงเจี๊” และมีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายคุกคามทางเพศ โดยมีผู้รับการกระทำเป็นเพศสภาพชายว่า “นัวเนียหนุ่ม กอดซบไหล่ มือล้วงเป้า” ทำให้เห็นกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียด

(11) สามเณรรายหนึ่ง เปิดเผยว่า ถูกเจ้าอาวาสลงมือข่มขืนคาบูกิ พร้อมระบุว่"ท่านมาคุยด้วย.บอกอยากให้ผมย้ายไปอยู่วัดด้วย.มีเบี้ยเลี้ยงให้ 400-500 บาทต่อเดือน และมีค่าจ้างอีก 1 พันบาท.โดยท่านบอกอย่าขัดขืน.ก่อนจะมาจับที่อวัยวะเพศของผม.จากนั้นก็จับผมนอนราบไปกับเตียง.และท่านก็สำเร็จความใคร่ทางปากให้. ท่านบอกให้ผมล้างตัว.และก็เรียกไปอีกห้องหนึ่ง.บอกว่า.อย่าบอกใคร.จากนั้นก็บังคับขืนใจผมให้ผมเป็นฝ่ายรุก.และมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักกับท่าน."

(สนุกตอทคอม, 21 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 11 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำอนาจารทางเพศ โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และมีประชาชนผู้เสียหายที่เป็นเพศสภาพชายเป็นผู้รับการกระทำ และส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำอนาจารซึ่งแสดงด้วยชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำอนาจารทางเพศ ซึ่งทำให้เห็นพฤติกรรมการกระทำอนาจารทางเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียด ซึ่งถือเป็นการเน้นย้ำให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพี้ยนชัดเจนมากขึ้น

(5) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำ การเล่าเรื่อง และการใช้มูลบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 161 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.50 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 40 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำซ้ำหลายครั้ง ทั้งกระทำผิดหลายฐานความผิดหรือกระทำผิดฐานความผิดเดียวแต่หลายครั้ง ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดไม่ได้เกรงกลัวต่อกฎหมายและบทลงโทษทางพระธรรมวินัย</p>	
<p>กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน</p>	
<p>1. การเล่าเรื่อง</p> <p>- การระบุการกระทำผิดหลายครั้ง (129)</p> <p>2. การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ</p> <p>- การใช้คำบ่งความถี่ (16)</p>	<p>3. การใช้มูลบท</p> <p>- มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง (16)</p>

จากตารางที่ 40 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีกคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง อาจเป็นได้ทั้งกระทำผิดหลายฐานความผิดหรือกระทำผิดในฐานความผิดเดียวแต่หลายครั้ง ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดไม่ได้เกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมายและพระธรรมวินัย ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การเล่าเรื่องด้วยการระบุการกระทำผิดหลายครั้ง สื่อมวลชนจะกล่าวให้รายละเอียดถึงการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มากกว่าหนึ่งฐานความผิดหรือกระทำในฐานความผิด

เดี่ยวแต่หลายครั้ง เช่น จับสึกพระฉาวบุกรวบขณะเสพยาบ้า-มั่วสีกาคาถุณี, คลิปพระครูกอดจูบเด็กสาวไม่เข้าหน้าโพล่แชร์กระจายทั่วหมู่บ้าน เป็นต้น การเลือกใช้คำด้วยการใช้ถ้อยคำบ่งความถี่ สื่อมวลชนจะขยายความเกี่ยวกับความถี่ของการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก เช่น พระสมเกียรติได้กล่าว ... ตลอดที่อยู่วัดแห่งนี้ ก็แอบดื่มสุราเป็นประจำ แต่เมื่อวานชาวบ้านที่เคยนั่งดื่มกันได้นำมาให้ ตนเองดื่มจนเมาแล้วเกิดอาการเมาแล้วอาละวาดจนถูกจับสึกดังกล่าว เป็นต้น การใช้มูลบทเพื่อสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดหลายครั้ง สื่อมวลชนจะใช้รูปภาษาที่สื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดในฐานความผิดเดี่ยวแต่หลายครั้ง เช่น จับสึกทันที หลวงพี่นิกที่บวชอยู่วัดยังไม่เลิกเสพยา нарк จากตัวอย่างมีการคำกริยากลุ่มแนะความ (implicative verbs) ว่า “ยังไม่เลิก” เพื่อสื่อให้เห็นว่าก่อนหน้านี้มีการกล่าวหาว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดมาก่อนหน้านี้ และในขณะปัจจุบันที่ถูกจับกุมก็ยังมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดอยู่ ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวได้ทำผิดในฐานเสพยาของมีนเมาหลายครั้ง

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมารวมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก ดังนี้

- (11) ทั้งเสื่อมทั้งฉาว "พระฆ่าพระ" แทงดับคางงเหล้า อ่างโมโหขโมยเงินแล้วไม่คืน

(สนุกตอทคอม, 25 ม.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 11 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการเล่าเรื่องด้วยการระบุการกระทำผิดหลายฐานความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในหนึ่งเหตุการณ์ โดยคำว่า “คางงเหล้า” ซึ่งเป็นคำอ้างถึง (referring expression) ซึ่งสื่อความคิดที่มีมาอยู่ก่อนว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมการดื่มสุรามาก่อนที่จะฆ่ากันตาย เมื่อพิจารณาหาตัวข่าวทั้งหมดแล้วก็จะพบว่าภายในหนึ่งเหตุการณ์ข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดกระทำผิดหลายฐานความผิด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับฆาตกรรม ความผิดเกี่ยวกับการดื่มสุรา และความผิดเกี่ยวกับการลักขโมย ซึ่งถือเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

- (12) เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก จ.สมุทรสงคราม พาด.ช.อายุ 12 ปี นักเรียนชั้นประถม 6 โรงเรียนในพื้นที่อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี พร้อมผู้ปกครองและครู เข้าแจ้งความตำรวจ สภ.แก่งกระจาน

ให้ดำเนินคดีกับ เจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่ง หลังล่องละเมิดทางเพศเด็กหลายครั้ง จนเด็กทนถูกขืนใจ
ต่อไปไม่ไหวไปขอความช่วยเหลือจากครู

(ข่าวสดออนไลน์, 28 ส.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 12 จะเห็นว่ามีการใช้มูลบทว่า “ล่องละเมิดทางเพศเด็กหลายครั้ง” ซึ่งเป็นรูป
ภาษาบ่งการเกิดซ้ำ (iteratives) สื่อมูลบทว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวเคยล่องละเมิดทางเพศเด็กชาย
ผู้เสียหายมาแล้วหลายครั้งก่อนที่จะถูกจับกุม แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปนั้นได้กระทำความผิดหลายครั้งใน
ฐานความผิดเดียวคือการกระทำอนาจาร

- (13) หลังจากรับการร้องเรียนจากชาวบ้านว่า มีพระสงฆ์และลูกศิษย์วัดค้าขายยาบ้าและลักลอบ
เสพยาเสพติดกันภายในวัดเป็นประจำโดยไม่เกรงสายตาของชาวบ้านที่มาทำบุญและไม่เกรงกลัว
กฎหมาย

(สนกดอทคอม, 9 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 13 จะเห็นว่ามีการเลือกใช้คำด้วยถ้อยคำบ่งความถี่ เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่า
พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้งอย่างไม่เกรงใจสายตาของประชาชนและไม่
เกรงกลัวต่อกฎหมาย

**4.1.1.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา
ราคะ มีความประมาท และไม่สามารถละจากทางโลกได้** ภาพตัวแทนดังกล่าวจะนำเสนอว่าพระสงฆ์
ผู้กระทำความผิดมีแต่กิเลส ตัณหา ราคะ มีความประมาทในการใช้ชีวิต ไม่สามารถละจากทางโลกได้
ชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรมที่ไม่ต่างจากฆราวาส ซึ่งเป็นภาพที่ขัดกับความคาดหวัง
ของประชาชนสังคมที่มองว่าพระสงฆ์ต้องละจากทางโลก สละแล้วซึ่งกิเลส ตัณหา และราคะทั้งหลาย
ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดดังกล่าวทั้งสิ้น 934 ถ้อยคำ คิดเป็น
ร้อยละ 20.33 ซึ่งประกอบด้วยภาพตัวแทนย่อย 3 ภาพ ดังนี้

(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์
ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การ
เล่าเรื่อง การใช้มูลบท และการใช้สทบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้อ้างถึง 650
ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 14.15 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 41 สรุปรูปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์	
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ฝึกไฟและหมกมุ่นในกามราคะ ทั้งที่คูภรณ์จะสมยอมหรือไม่ก็ตาม	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีกระทำอนาจาร (6) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร (28)	3. การเล่าเรื่อง - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การกระทำอนาจาร (34)
2. การใช้ชนิดกระบวนการ 2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ล้วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (508)	4. การใช้มูลบท - มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจริง (6)
2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ - กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (6)	5. การใช้สทบท - การกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร (62)

จากตารางที่ 41 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์คือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ฝึกไฟและหมกมุ่นในกามราคะ ทั้งที่คูภรณ์จะสมยอมหรือไม่ก็ตาม ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีอนาจาร กลวิธีดังกล่าวนอกจากจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ยังสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ได้อีกด้วย เช่น *ผู้ต้องหาคดีอนาจารผู้อื่น ผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารเด็กชาย จำเลยในความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี ฯลฯ การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร* สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ พฤติกรรมดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการกระทำอนาจารและการกระทำเชิงชู้สาว เช่น *พระลามก เจ้าอาวาสคลิปล้นวัยเด็กสาว เจ้าอาวาสคลิปลเซพเมถุน โฉนเห็นกาม พระเห็นกาม หลวงพี่สายเห็นกาม ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล้วงละเมิดทางเพศ/อนาจาร/ชู้สาว* โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ มีประชาชนผู้เสียหายเป็นผู้รับการกระทำ ผู้เสียหายอาจเป็นได้ทุกว่าวัยและทุกเพศ เช่น *เสพเมถุน ไข่มือช่วยตัวเอง นัวเนียดสาว มั่วสีกา ให้เนรอมนงเขา มีเช็ชกับผู้ชาย ซ้อบริการเด็กชาย ช่มชืนทางทวารหนัก ฯลฯ การใช้ชนิด*

กระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ อนาคตทางเพศ หรือชู้สาว เช่น *เป็นฝ่ายรุก เป็นพระโฆวส์ยิว เป็นคนที่ข่มขืน ฯลฯ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำอนาจาร* สื่อมวลชนจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของผู้เสียหายและพฤติกรรมการกระทำอนาจารของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ให้เด่นชัดขึ้น เช่น *สามเณรวัย 15 ปี ถูกเจ้าสำนักสงฆ์ข่มขืนมาราธอน จนทวารฉีกขาด สุดทนให้หลวงตาพาหนี เป็นต้น การใช้มูลบทที่สื่อความหมายว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริง* สื่อมวลชนจะใช้รูปภาพที่เอื้อให้ตีความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเคยมีพฤติกรรมกระทำอนาจาร ล่วงละเมิดทางเพศ หรือการกระทำเชิงชู้สาวมาก่อนจริง เช่น *พระอาจารย์ปุยมรรับตุ้ยเณรจริง* จากตัวอย่างมีการคำกริยากลุ่มแนะความ (implicative verbs) ว่า “ยอมรับ” เพื่อสื่อให้เห็นว่าก่อนหน้านี้มีการกล่าวหาว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศเณร และขณะนี้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็ได้ยอมรับว่าได้ล่วงละเมิดทางเพศเณรจริง และ**การใช้สหบทด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร** สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจารเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำความคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์และบางกรณีอาจมีโทษทางกฎหมาย เช่น *รวบพระเฒ่าวัย 75 ข้อนหาทำอนาจารเด็กอายุ 13 เป็นต้น*

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ ดังนี้

(14) ฉาว! พระที่นั้ใช้จู้จู้กันเด็ก-ทำอนาจารทั้งคืน หลังออกอุบายพา 4 ด.ช.บวชวัดดั่งฝั่งธน

(ข่าวสดออนไลน์, 12 เม.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 14 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจารว่า “พระที่นั้” และส่วนที่เป็นเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล่วงละเมิดทางเพศอย่างละเอียดชัดเจนว่า “ใช้จู้จู้กันเด็ก-ทำอนาจารทั้งคืน” เพื่อเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

- (15) ที่ผ่านมามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับผู้หญิงหลายครั้ง ก่อนหน้าเคยพาหญิงสาวมานอนที่กุฏิ แต่
ภายหลังมีชาวบ้านพบจึงได้เปลี่ยนไปอาศัยอยู่ที่บ้านผู้หญิงแทน จนกระทั่งมีคนแอบบันทึกภาพ
คลิปเอาไว้ได้ ซึ่งมีทั้งการโอบกอด ทอมแก้ม นอกจากนั้นยังมีคลิปที่ผู้หญิงนุ่งกระโจมอก และ
นอนอยู่ด้วยกัน ส่วนพระนุ่งแต่สบงผืนเดียว ก่อนจะลุกขึ้นมาปิดไฟจนมืดสนิท

(ข่าวสดออนไลน์, 27 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 15 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำอนาจารในเชิงชู้สาวซึ่งแสดงด้วยชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำเชิงชู้สาว ซึ่งถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและทำให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ชัดเจนขึ้น

- (16) จากกรณีที่ถูกครอบงำรายหนึ่ง ได้พาบุตรสาวอายุ 18 ปีเศษ เข้าแจ้งความร้องทุกข์...ว่าลูกสาวได้ถูกเจ้าอาวาสวัดตั้งแห่งหนึ่งใน ต.เมืองฝาง อ.เมืองบุรีรัมย์ ข่มขืนเมื่อเดือน เม.ย. ขณะหลอกลูกสาวไปพิมพ์งานให้ที่วัด จนลูกสาวตั้งท้องได้ 4 เดือน ซึ่งพนักงานสอบสวนก็ได้เรียกเจ้าอาวาสไปสอบปากคำ พร้อมแจ้งข้อกล่าวหา “ข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นซึ่งไม่ใช่ภรรยาตน”

(ข่าวสดออนไลน์, 6 ก.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 16 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการล่วงละเมิดทางเพศหรือการกระทำอนาจารทางเพศ และส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้สหบทด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอนาจารทางเพศ ซึ่งทำให้เห็นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

CH (2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง การใช้มุขลบท และการใช้สหบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 245 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.33 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 42 สรุภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีแต่ความโลภ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความโลภในทรัพย์สินเงินทอง จนนำไปสู่พฤติกรรมทุจริตฉ้อโกงเงินหรือพฤติกรรมการเล่นพนันเสี่ยงโชค</p>	
<p>กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน</p>	
<p>1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฉ้อโกง (35) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกง/เล่นพนันเสี่ยงโชค (5) <p>2. การใช้ชนิดกระบวนการ</p> <p>2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ประพฤติทุจริต” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (56) - กริยาวลีสื่อความหมาย “เล่นพนันเสี่ยงโชค” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (44) 	<p>2.2. การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (2) <p>3. การเล่าเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การทุจริต (36) - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การเสี่ยงโชค (5) <p>4. การใช้มูลบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจริง (4) <p>5. การใช้สทบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกล่าวอ้างกฎหมายคดีทุจริต (58)

จากตารางที่ 42 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมากคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีแต่ความโลภ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความโลภในทรัพย์สินเงินทอง จนนำไปสู่พฤติกรรมการฉ้อโกงเงินหรือพฤติกรรมการเล่นพนันเสี่ยงโชค ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายคดีฉ้อโกง กลวิธีดังกล่าวนอกจากจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ผิดกฎหมาย ยังสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมากได้อีกด้วย เช่น พระคตี่เงินทองวัด ผู้ต้องหาคดีเงินทองวัด จำเลยในฐานความผิดร่วมกันฟอกเงินจากการทุจริตงบประมาณสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ฯลฯ **การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด**ด้วยการใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกงหรือเล่นพนันเสี่ยงโชค สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ พฤติกรรมดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับ การฉ้อโกงหรือเล่นพนันเสี่ยงโชค เช่น พระเงินทองวัด หลวงพ่อมหาเฮง ฯลฯ **การใช้ชนิดกระบวนการ**เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “ประพฤติทุจริต” โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ เช่น โกงเงินวัด โกงเงินญาติโยม ก่อเหตุขโมย ฉกเงิน ทุจริตเงินทองวัด ฟอกเงิน อมเงินทองวัด ฯลฯ **การใช้ชนิดกระบวนการ**เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “เล่นพนันเสี่ยงโชค” โดยมีพระสงฆ์

ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ เช่น เล่นพนัน เล่นไฮโล แทงหวย ซ้ำลอตเตอรี่ ตั้งวงเล่นไพ่ ถูกหวย ถูกสลากกินแบ่ง ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการทุจริตหรือการเล่นพนันเสี่ยงโชค ได้แก่ เป็นคนขโมยเงินสด เป็นเจ้ามือ การใช้มูลบทที่สื่อความหมายว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจริง สื่อมวลชนจะใช้รูปภาษาที่เอื้อให้ตีความว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเคยมีพฤติกรรมทุจริตฉ้อโกงหรือมีพฤติกรรมเล่นพนันเสี่ยงโชคมาก่อนจริง เช่น รวบรองเจ้าอาวาส ผ่าโหดฝังโบกปูน ขวานลับหนุ่มใหญ่ โม่โททวงค่าไถ่ชน จากตัวอย่างมีการคำกริยากลุ่มแนะความ (implicative verbs) ว่า “ทวง” เพื่อสื่อให้เห็นว่าก่อนหน้านี้มีการกล่าวหาว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวมีพฤติกรรมเล่นพนันไถ่ชนจริง การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การทุจริต สื่อมวลชนจะกล่าวให้รายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าความเสียหายจากพฤติกรรมการทุจริตของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ถือเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมากได้เป็นอย่างดี เช่น ทุจริตเงินทอนวัด พบเพิ่มอีก 30 แห่ง เสียหายกว่า 102 ล้านบาท เป็นต้น การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การเสี่ยงโชค สื่อมวลชนจะกล่าวให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมความเสี่ยงโชคของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น พระธรรมบุญ เปิดเผยว่า ... มีคนขายหวย...บอกให้ช่วยซื้อหน่อย เพราะยังเหลืออยู่ประมาณ 20 ชุด ชุดละ 2 ใบ เลยช่วยซื้อไว้จำนวน 7 ชุด ... ส่วนเลขท้าย 61 นั้น ที่ตนซื้อก็เพราะชอบและซื้อมาก่อนหน้านี้แล้วจำนวน 2 ใบ เลยคิดว่าซื้อไว้ก็ไม่ได้เสียหาย พอผลรางวัลออก ตรวจดูก็ทราบว่าจะถูกรางวัลที่ 1 เป็นต้น และการใช้สหบทด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำความคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระสงฆ์และเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เช่น กองปราบ-ปอท. เข้าควบคุมตัวพระชั้นผู้ใหญ่วัดสระเกศและฆราวาสรวม 8 ราย ตามหมายจับข้อหาร่วมกันฟอกเงิน เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมารวมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ดังนี้

(17) มารศาสนา! โจรห่มเหลืองนั่ง รก.เจ้าอาวาส สูบเงินวัดซากใหญ่ สูญกว่า 1.2 ล้านบาท

(ไทยรัฐออนไลน์, 29 ก.พ. 2559)

จากตัวอย่างที่ 17 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย ประพฤติทุจริตว่า “สุบเงิน” ซึ่งเงินดังกล่าวอาจมาจากเงินทำบุญบริจาคจากญาติโยมที่ศรัทธาหรือเงินสนับสนุนวัดจากภาครัฐ และมีการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าความเสียหายจากการทุจริตของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเสียหายไปมากกว่า 12 ล้าน

- (18) อดีตเจ้าคุณธงชัย วัดสระเกศฯ ผู้ต้องหาคดีเงินทอนวัด เดินทางมาขึ้นศาลในข้อหาร่วมกันฟอกเงิน โดยถูกฟ้องร่วมกับพวก 5 คน ทุจริตเบียดบังงบประมาณ พศ. 69.7..ล้านบาท.ไปเป็นประโยชน์ของตน ผ่านโครงการอบรมคุณธรรม-เผยแผ่กิจการพระพุทธศาสนา.ช่วงปี 58-59

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 ก.พ. 2563)

จากตัวอย่างที่ 18 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายในคดีฉ้อโกง ส่วนที่ขีดเส้นใต้ที่บจะเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายประพฤติทุจริต ส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาจะเป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าความเสียหาย ที่มาของเงินที่เอามาเพื่อสนับสนุนหรือทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาแต่ผู้กระทำผิดกลับเอามาเป็นของตนเอง และระยะเวลาของการทุจริต และส่วนที่ขีดเส้นใต้สองเส้นจะเป็นการใช้สหพทด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน

- (19) เพลงเพชบุรีชื่อว่า รักเธอประเทศไทยนะ ได้เผยแพร่คลิปวิดีโอสุดฉาว ความยาวประมาณ 00.35 นาที เป็นเหตุการณ์ขณะแอบถ่าย พระภิกษุจำนวน 3 รูปนั่งล้อมวงกับชาวบ้านเล่นการพนันไฮโลกันอยู่ โดยมีพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นเจ้ามือเขย่าไฮโลเอง

(ไทยรัฐออนไลน์, 4 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 19 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการเล่นพนันและการเสี่ยงโชคว่า “ล้อมวง..เล่นการพนันไฮโล” และมีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเล่นพนันเสี่ยงโชคว่า “เป็นเจ้ามือเขย่าไฮโล”

- (20) พระเปี้ยก เล่าว่า ... มีพ่อค้าขายสลากกินแบ่ง เข้ามาทักทายและชวนให้ตนซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดวันที่ 1 พ.ย. โดยคนขายพยายามอ้อนวอนให้ช่วยซื้อสลากอุดหนุนหน่อย ซึ่งตนก็เกิดความสงสาร แต่ในตอนนั้นก็ไม่มีเงินที่ช่วยอุดหนุนเหมือนกัน จึงได้ไปขอยืมเงินจากพระลูกวัดด้วยกัน จำนวน 2 พันบาท เพื่อมาอุดหนุนซื้อสลากกินแบ่ง แต่เนื่องจากสลากกินแบ่งในแผงของคนขายเป็นแบบชุด จึงได้เลือกสลากเลขท้ายหมายเลข 04 40 47 74 44 มาอย่างละ 3 ใบ รวมเป็นเงิน 1500 บาท จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ 1 พ.ย.หลังผลสลากกินแบ่งรัฐบาลออกมาตนจึงได้หยิบสลากออกมามาดู จึงพบว่า สลากเลขท้ายหมายเลข 04 ที่ตนซื้อมา คือเลข

506404 ตรงกับรางวัลที่ 1 ทั้งหมด 3 ใบเป็นจำนวนเงิน 18 ล้านบาท สร้างความดีใจให้ตนเป็นอย่างมาก

(สนุกตอทคอม, 3 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 20 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดในเหตุการณ์การเล่นพนันหรือการเสี่ยงโชคของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวซื้อเลขสลากเป็นจำนวนมาก แม้ว่าตนจะไม่มีเงินสำหรับซื้อเลขสลาก แต่ตนก็ไปหยิบยืมเงินจากคนอื่นมาซื้อเลขสลากจนถูกรางวัล การให้รายละเอียดดังกล่าวมีส่วนเน้นย้ำให้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง และการใช้สทบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 39 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 0.85 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 43 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท	
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นประมาทในการขับชี่ยานพาหนะ จนเป็นเหตุให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
1. การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ใช้ความรุนแรง” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (25) 2. การเล่าเรื่อง - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง (13)	3. การใช้สทบท - การกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาท (1)

จากตารางที่ 43 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาทคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นประมาทในการขับชี่ยานพาหนะ จนเป็นเหตุผู้อื่นหรือตนเองได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรง
 สื่อมวลชนจะใช้ชนิดกระบวนการที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงอันเนื่องมาจากการขับชี่ยานพาหนะ โดยประมาท จนเป็นเหตุให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต เช่น ขับกระบะแหกโค้ง ชิ่งกระบะหลุดโค้ง ฟุ้งชนท้ายกระบะ ขับวอลโว่ชนยายดับ ขับเก๋งประสานงา ฯลฯ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง สื่อมวลชนจะกล่าวให้รายละเอียดสภาพของผู้เสียหาย สภาพของผู้กระทำผิด สภาพของยานพาหนะหลังจากการขับชี่โดยประมาท เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท เช่น สภ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก รับแจ้งมีอุบัติเหตุรถยนต์เสียหลักตกลงข้างทาง ... ไปตรวจสอบพร้อมเจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยบูรพาพบรถยนต์เก๋งมิตซูบิชิ สีเทา หมายเลขทะเบียน กจ 3290 เลข พลิกคว่ำตะแคงขวา อยู่ห่างจากถนนประมาณ 30 เมตร สภาพรถพังยับเยิน ใกล้กันพบร่างผู้เสียชีวิตเป็นพระภิกษุ 1 รูป นอนตะแคงขวาองอยู่กับพื้นดิน มีบาดแผลตามร่างกายหลายแห่ง และกระดูกคอหัก การใช้สทบทด้วยกรกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาท สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาทเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำความคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์และเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อกล่าวหาให้พระรามฤทธิ์ ผู้ต้องหาทราบว่า ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินเสียหาย เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท ดังนี้

- (21) รถเก๋งยี่ห้อวอลโว่ สีบรอนซ์ มีพระเป็นคนขับ ฟุ้งชนรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง ... เป็นเหตุให้ นางจันทร์เพ็ญ คงสินชาติ อายุ 64 ปี. ยายที่ขับรถจักรยานยนต์พ่วงข้างเสียชีวิตคาที่ในสภาพแขนขาหักผิดรูป ศีรษะและ สมองกระจายเกลื่อนถนน

(สนุกตอทคอม, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 21 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงในลักษณะการขับรถโดยประมาท และส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของผู้เสียหายอันเนื่องมาจากการขับชี่รถยนต์โดยประมาทของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (22) จากการสอบสวนเบื้องต้นทราบว่า พระรามฤทธิ์ ได้ขับรถมาด้วยความเร็ว เมื่อมาถึงบริเวณที่เกิดเหตุ ได้เฉี่ยวชนกับรถยนต์คู่กรณี แต่ไม่ยอมหยุดรถ ได้ขับต่อไปอีกกระทั่งเสียหลักกลางข้างทาง ชนคนงานก่อสร้างได้รับบาดเจ็บ.2. รวย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา.1. รวย พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อกล่าวหาให้พระรามฤทธิ์ ผู้ต้องหาทราบว่า ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินเสียหาย

(สนुकตทคอม, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 22 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงอันเนื่องมาจากการขับชี่รถยนต์โดยประมาท และมีการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตอันเนื่องมาจากการขับชี่โดยประมาทของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังจะเห็นได้จากส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลา และส่วนที่ขีดเส้นทึบจะเป็นการใช้สหพทเกี่ยวกับกฎหมายการขับชี่รถยนต์โดยประมาท

4.1.1.3 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่หลอกลวงประชาชนและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ภาพตัวแทนดังกล่าวจะนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีเจ้าเล่ห์หลอกลวงประชาชนให้หลงเชื่อจนนำไปสู่จุดประสงค์ที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังกล่าวทั้งสิ้น 289 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 6.29 ซึ่งประกอบด้วยภาพตัวแทนย่อย 3 ภาพ ดังนี้

(1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง และการใช้สหพท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 179 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.90 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 44 สรุภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

ภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน	
ลักษณะของภาพตัวตน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ชี้้นำให้ประชาชนหลงผิดหรือเดินทางสู่ความเสื่อมทั้งหลาย ทั้งที่จริงแล้วพระสงฆ์มีหน้าที่เผยแผ่และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ในภาพตัวตนดังกล่าวกลับนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะชี้้นำให้ประชาชนมีพฤติกรรมหลงผิด จนนำไปสู่หนทางแห่งความเสื่อมของชีวิต	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวตน	
1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการปลุกเสก (19) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ของมีนเมา (14) 2. การใช้ชนิดกระบวนการ 2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ครอบครองและเสพยาเสพติด” ที่มุ่งเน้นการค้ายาเสพติด โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (82) - กริยาวลีสื่อความหมาย “ปลุกเสก/ใช้วิชาอาคม” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (44)	2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพ - กริยาวลีที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบ (2) 3. การเล่าเรื่อง - การให้รายละเอียดในเหตุการณ์ปลุกเสก (6) 4. การใช้สัทพ - การกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด (12)

จากตารางที่ 44 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชนคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้ชี้้นำให้ประชาชนหลงผิดหรือเดินทางเข้าสู่ความเสื่อมทั้งหลาย โดยแท้จริงแล้วพระสงฆ์มีหน้าที่เผยแผ่และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ในภาพตัวตนดังกล่าวจะนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะชี้้นำให้ประชาชนมีพฤติกรรมหลงผิด จนนำไปสู่หนทางแห่งความเสื่อมของชีวิต ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวตนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมการปลุกเสกและการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมการใช้ของมีนเมา สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าว่าพฤติกรรมปลุกเสกและพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความ เป็นพระสงฆ์ เช่น *จอมขมังเวทย์ เกจิใบ้ห่วยชื่อดัง เกจิจอมขมังเวทย์ พระค้ายาบ้า หลวงพี่ค้ายา หลวงพี่เอเยนต์ พระนักค้ายา ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายครอบครองและเสพยาของมีนเมา* ซึ่งเน้นที่การค้ายาเสพติดให้โทษ โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และมีประชาชนเป็นผู้ได้รับผลจากการกระทำ เช่น *ค้ายา ค้ายาบ้าให้วัยรุ่น จำหน่ายยาเสพติด*

ติด มีพฤติการณ์จำหน่ายยาเสพติดให้กับวัยรุ่น ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายปลุกเสกใช้วิชาอาคม เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อ โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และประชาชนเป็นผู้รับการกระทำ เช่น แสดงตนสื่อวิญญูณ ให้เลขเด็ก ปลุกเสก ทำพิธีไสยศาสตร์ ลงนะหน้าทอง ให้เลขเลี้ยงโชค ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยสิ่งที่ระบุจะสื่อถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปลุกเสกหรือใช้วิชาอาคมและพฤติกรรมการค้ายาเสพติด ได้แก่ เป็นพ่อค้ายาเสพติด แสดงตนเป็นจอมขังเวทย์ การเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การปลุกเสกใช้วิชาอาคม สื่อมวลชนจะกล่าวให้รายละเอียดเกี่ยวกับการปลุกเสกหรือใช้วิชาอาคม บรรยายภาพวิธีการปลุกเสกหรือการใช้วิชาอาคมต่าง ๆ เช่น มีชาวบ้านกว่า 2,000 คน เดินทางมาร่วมทำพิธีมอบเงิน และสิ่งของช่วยผู้ป่วยติดเตียง ตลอดจนรับฟังพระธรรมเทศนา จนแน่นสำนักสงฆ์ และเพื่อรองรับใบปริณายธรรมของพระอาจารย์ชัยชนะ ฐิริยาโณ ที่ไปห้วยเลขเด็ดดัง ที่ได้รับการแจกทุกครั้งหลังจากเสร็จพิธี และการใช้สหพด้วยการกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด สื่อมวลชนจะกล่าวอ้างกฎหมายเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดเพื่อสนับสนุนและเน้นย้ำความคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์และเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เช่น จากนั้นทำการควบคุมตัวไปทำการให้ทางเจ้าอาวาสเลิกจากการเป็นพระ ก่อนนำส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีในข้อหาเมียเสพติดประเภท 1 (ยาไอซ์, ยาบ้า) อยู่ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมชาวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ดังนี้

- (23) ตำรวจบุกจับพระลูกวัด อาศัยจิวรบังหน้า แต่เบื้องหลังทำตัวเป็นพ่อค้ายาเสพติด พบไอซ์ซุกซ่อนอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในกุฏิยอมรับซื้อมาจากเอเยนต์ ก่อนจะ แบ่งขายให้วัยรุ่น นำตัวไปให้สมภารวัดทำพิธีสึก พร้อมตั้ง ข้อหา...มียาไอซ์ ไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 ก.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 23 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการชนิดกระบวนการเกี่ยวกับสภาพที่ระบุพฤติกรรมเชิงลบว่า “เป็นพ่อค้ายาเสพติด” โดยคำว่า “พ่อค้ายาเสพติด” เป็นคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ส่วนที่ขีดเส้นใต้สองเส้นเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายค้ายาเสพติดว่า “แบ่งขายให้วัยรุ่น” แสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นผู้รับการ

กระทำจากการค้ายาเสพติดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และส่วนที่ขีดเส้นทึบเป็นการใช้สหบทเกี่ยวกับกฎหมายการค้ายาเสพติดเพื่อแสดงให้เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องผิดกฎหมายและสร้างความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คนในสังคม

- (24) จากแนวทางในการสืบสวนทราบว่า พฤติกรรมของนายคิวกฤษณะบวชเป็นพระสงฆ์ ไม่ได้อยู่ประจำพรรษาตามวัดเป็นที่เป็นทาง และยังมีพฤติกรรมหลอกลวงทำน้ามนต์ สะเดาะเคราะห์ต่อชะตา และให้เลขเด็ดอีกด้วย ซึ่งมีชาวบ้านจำนวนมากหลายรายหลงเชื่อ เนื่องจากยังคงผสมเทพในผ้าเหลือง

(ไทยรัฐออนไลน์, 22 พ.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 24 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการปลุกเสกใช้วิชาอาคมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทำให้ประชาชนหลงเชื่อ

- (25) หลังจากพระชัยชนะ ได้นั่งเทศนาเป็นเวลากว่า 2 ชั่วโมง บรรดาลูกศิษย์ที่เชื่อถือและศรัทธาอย่างล้นเหลือ ตลอดจนนักเสี่ยงโชคทุกคน ที่ต่างนั่งฟังอยู่ในบริเวณเพิงพักชั่วคราว จนล้นออกมาข้างนอก ไม่หนีไปไหนเพื่อรอรับใบปรีศนาธรรม ใบเลขเด็ด ซึ่งหลังจากที่ได้รับแจกใบปรีศนาธรรม จากบรรดาลูกศิษย์ที่ได้นำกระดาษ ที่เขียนเป็นหนังสือและตัวเลข นำมาแจก ทำให้นักเสี่ยงโชคต่างพากันย้อยแย้งกันจนชุลมุน โดยใบปรีศนาธรรมของงวดที่ผ่านมาคือ เลข 33 และ 35 ส่วนเลขปรีศนาธรรมที่ได้ใหม่คือเลข 31 70 69 และ 29 เพื่อลุ้นในงวดวันที่ 1 ก.ค.62 นี้

(ข่าวสดออนไลน์, 1 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 25 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการเล่าเรื่องให้รายละเอียดเหตุการณ์การใบเลขปรีศนาธรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเพื่อให้ประชาชนนำชื่อเลขสลากเสี่ยงโชค ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดกระตุ้นให้ประชาชนมีกิเลส ผิดวิสัยของสงฆ์ที่ต้องปฏิบัติและสั่งสอนให้ประชาชนละกิเลสตัณหาทั้งหลาย ถือเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชนให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

(2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์ ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 1 กลวิธี ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการ มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 87 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.89 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 45 สรุภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์

ภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์
ลักษณะของภาพตัวตน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดปกปิดความผิดของตนเอง หรือล่อลวงให้ประชาชนหลงเชื่อให้กระทำตามจนนำไปสู่การ แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยมีประชาชนเป็นผู้เสียหาย
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวตน
1. การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ - กริยาวลีสื่อความหมาย “ล่อลวง/ปิดบังอำพราง” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (87)

จากตารางที่ 45 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์คือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดปกปิดความผิดของตนเองหรือล่อลวงให้ประชาชนหลงเชื่อให้กระทำตามจนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีประชาชนเป็นผู้เสียหาย ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวตนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวตนดังกล่าวมีเพียงกลวิธีเดียว คือ **การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล่อลวงหรือปิดบังอำพราง** โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ และมีผู้รับการกระทำเป็นประชาชนผู้เสียหายหรือของกลาง ซึ่งจะให้เห็นถึงการใช้อุบายของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้ประชาชนหลงเชื่อหรือการกระทำเกี่ยวกับการปิดบังอำพรางการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น *ช่อน ตบตา อำพราง ลวง ล่อลวง ออกอุบาย ฯลฯ* ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นประกอบสร้างภาพตัวตนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์ ดังนี้

- (26) บุกรวบหลวงพี่ ลวงด.ญ.12 ซีนใจ แม่สุดซ็อกเจอแพทล่อลวงลูก โทรหากกลางดึก แจ้งตร.ปคม. ตามแกะรอยบุกจับ พบหนีไปซ่อนตัวอยู่กลางทุ่งนา

(ข่าวสดออนไลน์, 15 พ.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 26 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายล่อลวงให้ประชาชนผู้เสียหายหลงเชื่อจนนำไปสู่พฤติกรรมการลวงละเมิดทางเพศของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (27) รวบไลน์ควัด ค้าไอซ์-เสพงาม หม่มผ้าเหลืองตบตา ตะลึงภาพในมือถือพาเด็กสาวมัวในกุฎิ

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 ก.ย. 2560)

จากตัวอย่างที่ 27 จะเห็นว่า การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย ปิดบังอำพราง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดได้ใช้ทราบความเป็นพระสงฆ์มาเป็นเครื่องมือสำหรับการ ปิดบัง อำพรางการกระทำผิดเพื่อตบตาเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 1 กลวิธี ได้แก่ การใช้ ชนิดกระบวนการ มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 23 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 0.50 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 46 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตน

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้สถานภาพความเป็นพระสงฆ์เป็นเครื่องมือเพื่อหาเลี้ยงชีพตนอย่างทุจริต
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน
<p>1. การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “การกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์” ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (15) - กริยาวลีสื่อความหมาย “สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (8)

จากตารางที่ 46 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์ คือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้สถานภาพความเป็นพระสงฆ์เป็นเครื่องมือเพื่อหาเลี้ยงชีพตน ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวมีเพียงกลวิธีเดียว คือ การใช้ชนิดกระบวนการที่ เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการ เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย “การกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์” กลวิธี ดังกล่าวจะแสดงให้เห็นพฤติกรรมการเรียกรับเงินหรือการบิดเบือนเฉพาะเงินสดหรือปัจจัย โดยที่จะไม่ รับบิณฑบาตอาหารและสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ผิดหลักปฏิบัติตนของพระสงฆ์ เช่น *เรียกรับเงิน บิณฑบาตเรียกรับปัจจัย บิณฑบาตเฉพาะเงินสด ฯลฯ* การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ ที่สื่อความหมาย “สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา” กลวิธีดังกล่าวจะทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดใช้ความเป็นพระสงฆ์ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อหาเลี้ยงชีพตนอย่างทุจริต เช่น *อาศัยผ้าเหลืองค้า*

ยา อาศัยผ้าเหลืองหากินกับสิ่งผิดกฎหมาย ฯลฯ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์หากินเป็นอาชีพ ดังนี้

- (28) ชาวบ้านระอากแจ้งจับพระรับบิณฑบาตเฉพาะเงินสด ข้าวและกับข้าวโยนทิ้งถังขยะ เดินบาตรกันถึงเที่ยงวัน แจ้งกำนันตรวจสอบพบเป็นพระจากเขมรทำเป็นขบวนการ ล่าสุดจับสึกส่งตำรวจดำเนินคดีต่อไป

(ข่าวสดออนไลน์, 30 ม.ค. 2563)

จากตัวอย่างที่ 28 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ จากถ้อยคำจะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเรียกรับเงินสด โดยไม่รับบิณฑบาตอาหารและสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นเรื่องผิดหลักปฏิบัติตนของพระสงฆ์

- (29) จากการสอบถามตำรวจชุดจับกุม เผยว่า ได้รับร้องเรียนจากชาวบ้านว่า มีพระมั่วสุมยาเสพติด จึงเข้าตรวจความเรียบร้อย แต่ไม่คิดว่า จะมาพบเป็นลักลอบจำหน่าย ที่ถือเป็นการผิดวินัยสงฆ์อย่างร้ายแรง และถือว่า บาปหนักที่มาอาศัยผ้าเหลืองหากินกับสิ่งผิดกฎหมาย

(สนกดอทคอม, 9 ก.พ. 2562)

จากตัวอย่างที่ 29 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายสร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา จากถ้อยคำจะแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้ความเป็นพระสงฆ์ใช้เป็นเครื่องมือบังหน้าและหาเลี้ยงชีพอย่างทุจริต

4.1.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา

ภาพตัวแทนดังกล่าวเป็นการนำเสนอภาพที่เป็นผลต่อเนื่องจากภาพตัวแทนกลุ่มแรก โดยมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา เมื่อประชาชนรับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะเกิดความไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธาในตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นทำลายศาสนา ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งสิ้นทั้งสิ้น 374 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.14 ซึ่งประกอบด้วย 2 ภาพตัวแทนย่อย ดังนี้

4.1.2.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนกร การใช้มุขลบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 265 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.77 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 47 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าหลังจากที่คนในสังคมรับรู้ถึงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้คนในสังคมก็ต่างมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไม่ยอมรับและไม่เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระสงฆ์รูปดังกล่าวอีกต่อไป</p>	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
<p>1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้คำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ (10) - การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ (36) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ประเพณีผิดพระธรรมวินัย (2) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง (2) - การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร (2) <p>2. การใช้ชนิดกระบวนกร</p> <p>2.1 การใช้ชนิดกระบวนกรเกี่ยวกับการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมายการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (78) <p>2.2 การใช้ชนิดกระบวนกรเกี่ยวกับการพูด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ตักเตือน” ที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้พูด (17) 	<p>2.3 การใช้ชนิดกระบวนกรเกี่ยวกับความคิดความรู้สึก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ความรู้สึกไม่พอใจ” ของประชาชน (56) - กริยาวลีสื่อความหมาย “ความรู้สึกตกใจ” ของเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชน (22) <p>3. การใช้มุขลบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - มุขลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม (8) <p>4. การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (32)</p>

จากตารางที่ 47 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาคือการนำเสนอว่าหลังจากที่คนในสังคมรับรู้ถึงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นภิกษุของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้คนในสังคมก็ต่างมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไม่ยอมรับและไม่เลื่อมใสศรัทธาใน

ตัวพระสงฆ์รูปนั้นอีกต่อไป ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ สื่อมวลชนจะใช้ถ้อยคำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ขัดต่อเพศบรรพชิตของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เช่น *มือบพระ แพนชั่นนิสตัดผ้าเหลือง หลวงที่ไฮโซ ฯลฯ การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้ถ้อยคำแสดงลักษณะทางกายภาพ* สื่อมวลชนจะใช้ลักษณะทางกายภาพมาอ้างถึงผู้กระทำผิด เพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลง และทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเองก็ไม่ได้มีความเคารพและยอมรับในตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดรูปนั้นอีกต่อไป เช่น *ชายแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ ชายคล้ายพระ ชายศิระชะโล้น ชายห่มจีวรสีเหลือง ชายสวมชุดคล้ายพระ ฯลฯ การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา หรือประพฤติผิดพระธรรมวินัย การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง และการใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร* กลวิธีย่อยทั้งสามนี้จะถ้อยคำหลักที่ใช้ร่วมกันคือคำว่า “*โล้น*” ซึ่งเป็นคำแสดงลักษณะทางกายของผู้กระทำผิดเพื่อลดทอนสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิดลง แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนก็ไม่ได้ให้ความเคารพและยอมรับในตัวพระสงฆ์รูปนั้นอีกต่อไป ดังนั้นกลวิธีย่อยทั้งสามนี้จึงนอกจากจะสื่อภาพตัวแทนอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไปลักษณะของพฤติกรรมการกระทำผิดแล้วยังสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาได้อีกทางหนึ่ง ได้แก่ *โล้น โล้นวิถถาร โล้นที่นกกาม โล้นห่มเหลือง โล้นทมิฬ โล้นมือมืด การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์* โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำผิด เช่น *เรียไรเงิน เขาพิตเนส เล่นสเกตบอร์ด แสดงออกทางการเมือง โข้วซิคแพค ใช้ชีวิตหรุ ออกเที่ยวราตรี จัดทริปดำน้ำดูปะการัง สลัดจีวรออกย่ำราตรี ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายตักเตือน* โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้พูด แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมต่างรับรู้กระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำ และต้องการให้พระสงฆ์รูปนั้นรู้สึกสำนึกผิดหรือหยุดการกระทำนั้นเสียเพราะการกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เช่น *ญาติโยมก็เคยตักเตือนและห้ามปราม แต่ก็ไม่สามารถยับยั้งให้พระเณรทั้ง 2 เลิกได้ เป็นต้น การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกไม่พอใจ* โดยมีประชาชนเป็นผู้รู้สึก แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น *ชาวบ้านสุด*

เอี่ยม พฤติกรรมพระเลื่อมเมหาหย่าเปแจ้งลือกตัวลือก เป็นต้น การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกตกใจ โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้รู้สึก แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของคนในสังคมที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น ฝ่ายปกครองนนทบุรีตะลึง บุกวัดตั้งพบพระอมยาบ้า ซ่อนของกลางมั่วสุ่มลึกลับ เป็นต้น นอกจากนี้การใช้ชนิดกระบวนการที่สื่อความรู้สึกทางของประชาชนยังทำให้เห็นภาพของประชาชนว่าตื่นตระหนกและวิตกกังวลกับพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเพราะไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้น การใช้มูลบทเพื่อสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม สื่อมวลชนจะใช้รูปภาพที่สื่อความคิดที่มาก่อนว่าแต่เดิมในสังคมมีแนวทางหรือหลักปฏิบัติตนของพระสงฆ์ และพระสงฆ์จะต้องปฏิบัติตามแนวทางเหล่านั้นให้เหมาะสม แต่การกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ปรากฏในข่าวเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักปฏิบัติตน จึงอาจทำให้ประชาชนไม่เลื่อมใสศรัทธาพระสงฆ์รูปดังกล่าวแล้ว เช่น เจ้าอาวาสวัดมั่วสุ่มเสพยาเสพติดดื่มสุราและดูหนังโป๊ทำตัวไม่เหมาะสม เป็นต้น และ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ สื่อมวลชนจะใช้รูปประโยคคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ในข่าวว่าเหมาะสมหรือไม่ และไม่ได้ต้องการคำตอบ แต่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงการกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านั้นและชี้ให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหล่านั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เช่น กิจของสงฆ์หรือ? หลวงพี่ไฮโซซึกแพคร้าวๆ ลงโซเซียล ชาวเน็ตถามเหมาะสมแล้วหรือ! เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมารวมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ดังนี้

(30) เหมาะสมมั๊ย! หลวงพี่ไฮโซใช้ชีวิตสุดหรู. ซื่อไอโฟน-แท็บหวย-โพสค์แก้วไวน์ด้วย

(ข่าวสดออนไลน์, 15 เม.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 30 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้ “หลวงพี่ไฮโซ” เป็นการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำระบุพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ขัดต่อวิสัยหรือหลักปฏิบัติตนของพระสงฆ์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ ส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ สื่อมวลชนจะกล่าวถึงการกระทำต่าง ๆ ของพระสงฆ์ในข่าวอย่างละเอียด และมีการใช้คำเชิงวาทศิลป์ดังจะเห็นได้จากส่วนที่ขีดเส้นใต้สองเส้น “เหมาะสมมั๊ย!” เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเห็นว่าการกระทำต่าง

ๆ ของพระสงฆ์ในข่าวนั้นเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และอาจทำให้ประชาชนเกิดความไม่เคารพและยอมรับในตัวพระสงฆ์รูปนั้นอีกต่อไปได้

(31) กองปราบปรามจับ ไลน์ เมาอาละวาดต่ากราดชาวบ้านล้มหมอนซัด 2 สร้างความเอือมระอาให้กับผู้พบเห็น ทำตัวไม่เหมาะสม ก่อนถูกคุมตัวส่งสำนักงานเจ้าคณะเขต

(ข่าวสดออนไลน์, 13 ธ.ค. 2561)

จากตัวอย่างที่ 31 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้ “ไลน์” เป็นการใช้อ้างอิงลักษณะทางกายภาพมาอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด เพื่อลดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำความผิด ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนไม่ได้ให้ความเคารพนับถือในตัวพระสงฆ์รูปนั้นอีกต่อไป ส่วนที่ขีดเส้นใต้สองเส้นเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกไม่พอใจของประชาชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและต่างมีปฏิกิริยาตอบกลับทางลบต่อพฤติกรรมเหล่านั้น ทำให้เห็นภาพประชาชนว่าเริ่มมีความตื่นตระหนกหรือวิตกกังวลกับพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้อ้างอิง “ไม่” สื่อมูลบทว่าในสังคมมีหลักปฏิบัติของพระสงฆ์อยู่และพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้เหมาะสม แต่การกระทำของพระสงฆ์ในข่าวเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมเพราะขัดต่อหลักปฏิบัติ อาจทำให้ประชาชนเกิดความไม่เคารพและยอมรับในตัวพระสงฆ์รูปนั้นอีกต่อไปได้

4.1.2.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้อ้างอิง การใช้นิตยกรรมการ และการใช้มูลบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 109 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.37 สามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 48 สรุปรูปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ขณะที่ตนอยู่สมณเพศ พฤติกรรมดังกล่าวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสร้างความเสื่อมเสียและความมัวหมองแก่สถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม</p>	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
<p>1. การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด</p> <p>- การใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนา/ ประพฤติผิดพระธรรมวินัย (60)</p> <p>2. การใช้ชนิดกระบวนการ</p> <p>2.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ</p> <p>- กริยาวลีสื่อความหมาย “สร้างความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา” ที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (31)</p>	<p>2.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึก</p> <p>- กริยาวลีสื่อความหมาย “ความคิด” ของประชาชน (15)</p> <p>3. การใช้มูลบท</p> <p>- มูลบทสื่อความว่าพระพุทธศาสนา มัวหมองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (3)</p>

จากตารางที่ 48 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนาคือการนำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ขณะที่ตนอยู่สมณเพศ พฤติกรรมดังกล่าวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสร้างความเสื่อมเสียและความมัวหมองแก่สถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการใช้คำระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลายศาสนาหรือประพฤตินิมนต์พระธรรมวินัย สื่อมวลชนจะใช้คำถ้อยคำในเชิงประเมินค่าที่สื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนทำลายศาสนาหรือทำให้ศาสนาเสื่อมเสีย เช่น พระเสื่อม โจรห่มเหลือง พระฉาว พระนอกรีต อลัชชี มารศาสนา ภิกษุทุศีล ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายสร้างความเสื่อมเสียให้แก่พระพุทธศาสนา โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ เช่น ทำเสื่อมศาสนา ทำพุทธศาสนาเสื่อมเสีย มีพฤติกรรมกระทำผิดที่มีผลกระทบต่อพุทธศาสนา ลดคุณค่าภาพลักษณ์สงฆ์ ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับพระธรรมคำสอนของศาสนา สร้างความเสื่อมเสียแก่วงการพระพุทธศาสนา อยู่ในคราบผ้าเหลือง อาศัยผ้าเหลืองค้ำยา ฯลฯ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของประชาชน โดยมีประชาชนเป็นผู้คิด สะท้อนให้เห็นว่าความคิดของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นอาจส่งผลกระทบต่อองค์กรต้นสังกัด สถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม เช่น ชาวบ้านเรียกร้องให้มี

การสอบสวนและเอาผิดให้ถึงที่สุดกับพระครูฤๅษดาเพราะเห็นว่าทำศาสนาแปดเปื้อน เป็นต้น และการใช้มุขบทเพื่อสื่อความว่าพระพุทธรูปศาสนาฉัวมองเพราะการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด สื่อมวลชนจะใช้รูปภาษาที่เอื้อต่อการตีความว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดใน ช่วานั้นมีส่วนทำให้พระพุทธรูปศาสนาฉัวมอง เช่น เจ้าหน้าที่ได้ควบคุมตัวพระพิรุณ ไปยังวัดสังฆาราม ทาราม ...เพื่อให้เจ้าคณะอำเภอกำการลี้กจากความเป็นพระเพื่อไม่ให้พระศาสนาฉัวมองต่อไป เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมช่วพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทาง ภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ทำลาย ศาสนา ดังนี้

(32) จับลี้ก “มารศาสนา” คากุฎิ-อาศัยฝ้าเหลืองเสฟ-ค้ายานรค

(สนคตอทคตม, 9 ก.พ. 2562)

จากตัวอย่างที่ 32 จะเห็นว่ามีการใช้คำอ้างถึงด้วยการระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำลาย ศาสนาหรือประพตติผิดพระธรรมวินัยว่า “มารศาสนา” เพื่อสื่อให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเปรียบ เหมือนกับมารที่มาทำลายพระพุทธรูปศาสนาให้เสื่อมเสย และส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้ชนิด กระทบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายสร้างควมเสื่อมเสยให้แก่พระพุทธรูปศาสนาว่า “อาศัย ฝ้าเหลืองเสฟ-ค้ายานรค” แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ในช่วเสฟและค้ายาเสฟติดช่นอยู่ในสมณเพศ ซึ่ง ถือเป็นการสร้างควมเสื่อมเสยให้แก่สถาบันพระพุทธรูปศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม

(33) ผู้ตองหารับสารภาพแต่โดยดี และยินตยอุมให้ลี้กเพื่อไม่ให้ศาสนาฉัวมอง

(ช่วสคตออนไลน์, 27 ก.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 33 จะเห็นว่าการใช้คำปฏิเสธว่า “ไม่ให้ศาสนาฉัวมอง” ซึ่งสื่อมุขบทว่าการ กระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นทำให้พระพุทธรูปศาสนานั้นฉัวมองเสื่อมเสย จึง จำเป็นตองให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดลี้กออกไปเพื่อไม่ให้พระศาสนาฉัวมองต่อไปอีก

(34) ตนเป็นยาย พาหลานมาแจ้งควมเพราะสามณธรรม เป็นหลาน เล่าให้ตนฟังว่า ถูกลวนลามใน กุฎิ ช่นบวชช่วอยู่กับเพื่อนสามณธรรมด้วยกัน อีก 1 รูป และอีก 2 รูป เข้าไปช่วยไว้ได้ทัน และถูก ทำร้าย โดยพระพี่เลี้ยง ตนจึงพามาแจ้งควมไว้ เพื่อเป็นหลักฐาน เพราะเกรงว่าศาสนาจะเสื่อม เสย

(ช่วสคตออนไลน์, 28 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 34 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดของประชาชนว่า “เกรงว่าศาสนาจะเสื่อมเสีย” แสดงให้เห็นว่าประชาชนก็มีความคิดว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนทำให้พระพุทธศาสนานั้นเสื่อมเสียได้

4.1.3 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามและขับไล่ให้ สาส์มแก่ความผิด

ภาพตัวแทนดังกล่าวเป็นภาพที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากกลุ่มภาพตัวแทนสองกลุ่มแรก กล่าวคือ เมื่อพระสงฆ์ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมต่างรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเพราะถือเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา จากนั้นสังคมก็ตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้พ้นไปจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์ โดยรวมด้วยการทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่ประกอบสร้างภาพ ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งสิ้นทั้งสิ้น 716 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 15.59 ซึ่งประกอบด้วย 2 ภาพ ตัวแทนย่อย

4.1.3.1 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจาก พระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม

ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการ การเล่าเรื่อง และการใช้มุขลบท มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทน ดังกล่าวนี้อัตรา 600 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 16.06 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 49 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม	
<p>ลักษณะของภาพตัวแทน</p> <p>นำเสนอว่าเมื่อพระสงฆ์ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมต่างรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเพราะถือเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธรศาสนา จากนั้นสังคมก็ต้องการขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้พ้นไปจากพระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมด้วยการทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์</p>	
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน	
<p>1. การใช้ชนิดกระบวนการ</p> <p>1.1 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “การทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์” ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ (350) - กริยาวลีสื่อความหมาย “การใช้ความรุนแรง” ที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ (47) <p>1.2 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ชี้แจง/อธิบาย” ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้พูด (8) 	<p>1.3 การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กริยาวลีสื่อความหมาย “ความรู้สึกดีใจ” ของประชาชน (9) <p>2. การเล่าเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเล่าเรื่องว่าเหตุการณ์ยังคงดำเนินต่อไป (185) <p>3. การใช้สทบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - การยกคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐ (1)

จากตารางที่ 49 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ออกจากพระพุทธรศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมคือการนำเสนอว่าเมื่อพระสงฆ์ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมต่างรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเพราะถือเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธรศาสนา จากนั้นสังคมก็ต้องการขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้พ้นไปจากพระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมด้วยการทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดผู้รับการกระทำ ทำให้เห็นถึงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ในด้านการปกป้องพระพุทธรศาสนา โดยการกำจัดบุคคลที่ทำให้พระศาสนาเสื่อมเสียออกไปจากสถาบันพระพุทธรศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม เช่น *ให้ลาสิกขา ควบคุมตัวไปสึก คุมตัวสึก จับสึก ทำการลาสิกขา ทำการสึกออกจากความเป็นพระ ฯลฯ* การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงเพื่อ

แสดงความไม่พอใจ โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ เช่น *ไล่่ออกจากวัด รุมกระทืบ รุมประชาทัณฑ์ ขับไล่ ชุมนุมขับไล่* ฯลฯ ชนิดกระบวนดังกล่าวของประชาชนนี้ถือเป็นการปฏิบัติต่อบทบาททางลบของประชาชนที่รับรู้ถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และถือเป็นการสร้างความชอบธรรมสำหรับการใช้ความรุนแรงทั้งทางกายและคำพูดของประชาชนในสังคมเพราะถือเป็นการลงโทษทางสังคมต่อผู้กระทำผิดที่ทำให้พระพุทธศาสนาต้องหมองเสื่อมเสีย หรือในทำนองเดียวกันประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาที่สังคมต้องร่วมกันกำจัด **การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายชี้แจงอธิบาย** โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูด **การใช้สหบทด้วยการยกคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์** กลวิธีทั้งสองนี้จะแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาให้พ้นจากพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เช่น *นายคมสันต์ ยศวิจิตรไพศาล นายกองคํการบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก กล่าวถึงกรณีที่เกิดขึ้นว่า หากผิดสอบไปแล้วเป็นความจริง พระปฏิบัติตัวและประพฤติตัวอย่างเช่นนี้ ก็ไม่สมควรที่จะอยู่ในคราบของพระ อยากให้ดำเนินการกับพระรูปนี้โดยลึจากความเป็นพระ จากนั้นจะไปที่ไหนก็ไป* เป็นต้น **การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกพอใจ** โดยมีประชาชนเป็นผู้รู้สึก เป็นปฏิกิริยาต่อบทบาททางบวกของประชาชนหลังจากรับรู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐได้สึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากไปสถาบันพระพุทธศาสนาเรียบร้อยแล้ว เช่น *เจ้าหน้าที่ได้นิมนต์พระครูอุทัยรัตนวัฒน์ ไปที่สภ.หนองขาหย่าง เพื่อตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป สร้างความดีใจให้กับชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างมาก การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป* สื่อมวลชนจะสิ้นสุดการนำเสนอข่าวเพียงที่การทำให้ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ โดยไม่ได้กล่าวต่อหรือติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับการโทษอย่างไรโดยละเอียด หรือในบางข่าวเสนอข่าวเพียงแค่พระสงฆ์มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ทั้งที่ยังไม่มีการตรวจสอบผิดใด ๆ แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนไม่ได้นำเสนอ “ความจริง” ทั้งหมดของเหตุการณ์ แต่กลับเลือกและเน้นย้ำบางแง่มุมของเหตุการณ์มานำเสนอเท่านั้นซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสื่อมวลชน เช่น *นำตัวไปให้เจ้าอาวาสทำการสึก ก่อนนำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งสน.โชคชัย ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป* เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมดังนี้

(35) **รุมประชาทัณฑ์พระหิน** เมหาเหล่า อุ่ม ด.ญ.4 ขวบหนี บอกจะเอาทำเมีย

(ไทยรัฐออนไลน์, 3 มิ.ย. 2559)

จากตัวอย่างที่ 35 จะเห็นว่ามีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมาย การใช้ความรุนแรง โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำว่า “รุมประชาทัณฑ์” ถือเป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่รับรู้ถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และถือเป็นการสร้างความชอบธรรมสำหรับการใช้ความรุนแรงของประชาชนในสังคม เพราะถือเป็นการลงโทษทางสังคมต่อผู้กระทำผิดที่ทำให้พระพุทธรูปศาสนาต้องมัวหมองเสื่อมเสีย

- (36) พล.ต.ท.สุทิน ทรัพย์พ่วง ผบช. ระบุว่า “หลังจากทราบข่าวชาวบ้านต่างไม่สบายใจที่พระสงฆ์ หนีการสึกทั้งที่มีความผิดวินัย ทั้งนี้เพื่อความสบายใจของพุทธศาสนิกชน เพราะไม่ว่าพระจะอยู่ที่ไหน จะต้องถูกจับสึกและดำเนินคดี หากทำความเสื่อมเสียให้กับพระพุทธรูปศาสนา”

(ไทยรัฐออนไลน์, 7 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 36 จะเห็นว่ามีการใช้สหพทด้วยการยกคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยถ้อยคำที่กล่าวออกมาแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะทำทุกวิถีทางที่จะขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธรูปศาสนา สะท้อนให้เห็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการปกป้องพระพุทธรูปศาสนาให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

- (37) เจ้าหน้าที่ตำรวจได้นิมนต์พระครูอุทัยรัตนวัฒน์สึกจากการเป็นพระสงฆ์ และนำตัวไปที่สภ.หนองขาหย่าง เพื่อตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป สร้างความดีใจให้กับชาวบ้านเป็นอย่างมาก

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 พ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 37 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับการกระทำ กระบวนการดังกล่าวแสดงให้เห็นการขับไล่ผู้กระทำผิดออกไปจากสถาบันพระพุทธรูปศาสนาโดยสมบูรณ์ ส่วนที่เป็นเส้นจุดไข่ปลาเป็นการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกรู้สึกที่สื่อความรู้สึกพอใจของประชาชน แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบกลับทางบวกของประชาชนหลังรับรู้ข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกสึกออกไปจากพระพุทธรูปศาสนาเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่ขีดเส้นใต้ที่บเป็นการเล่าเรื่องราวเหตุการณ์การยังดำเนินต่อไป กล่าวคือ เหตุการณ์ข่าวจะสิ้นสุดอยู่ที่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและประชาชนต่างรู้สึกพอใจที่ได้กำจัดผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธรูปศาสนา แต่กระนั้นในตัวบทก็ไม่ได้กล่าวต่อหรือติดตามต่อไปว่าผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษอย่างไรหรือปรับปรุงตัวให้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

4.1.3.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง ผู้วิจัยพบกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าว 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้ชนิดกระบวนการ และการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ มีความถี่ของถ้อยคำที่สื่อภาพตัวแทนดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น 116 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.53 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 50 สรุปภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง
ลักษณะของภาพตัวแทน นำเสนอว่าเมื่อพระสงฆ์ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมต่างรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเพราะถือเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา จากนั้นสังคมก็ตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง
กลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน
1. การใช้ชนิดกระบวนการ การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูด - กริยาวลีสื่อความหมาย “วิพากษ์วิจารณ์” ที่มีประชาชนเป็นผู้พูด (73) 2. การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ - การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ (43)

จากตารางที่ 50 จะเห็นว่าลักษณะของภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรงคือการนำเสนอว่าเมื่อพระสงฆ์ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมต่างรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเพราะถือเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา จากนั้นสังคมก็ตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ส่วนกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด และเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเป้าหมายของการพูด เช่น *แสดงความคิดเห็น จวก ชัด ดิง ตำหนิ วิจารณ์ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ* ชนิดกระบวนการทั้งสองของประชาชนนี้ถือเป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่รับรู้ถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาของสังคม และต้องการที่จะขับไล่หรือกำจัดพระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่อไป **การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำด้วยการใช้คำถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ** กลวิธีดังกล่าวถือเป็นถือเป็นกลวิธีโดดเด่นที่สื่อมวลชนใช้เพื่อแทรกการประเมินค่าในเชิงตำหนิ ประณามของตนเองที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและเป็นการเน้นย้ำ

ความผิดเหล่านั้นให้เห็นชัดมากยิ่งขึ้น เช่น *คลิปป่วน! สุดเสื่อมพระใช้ยาบ้า ล่อพระหนุ่มลวงมีเช็ทซ์* เป็นต้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่กล่าวมาข้างต้นมาร่วมกันประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณาม และขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมดังนี้

(38) เสื่อมสุดฯ หลวงพี่สายเหลือง เปิดกรูปล้นเก็บเงินโชว์สยิว ว่อนเน็ต-วิจารณ์และ

(ข่าวสดออนไลน์, 12 ก.ค. 2562)

จากตัวอย่างที่ 38 จะเห็นว่ามีการใช้คำแสดงทัศนะเชิงประเมินค่าของสื่อมวลชนว่า “เสื่อมสุด ๆ” เพื่อทำให้เห็นทัศนะหรือน้ำเสียงของสื่อมวลชนในเชิงตำหนิ ประณามผู้กระทำผิดเพราะพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และมีการใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ว่า “วิจารณ์และ” โดยมีประชาชนเป็นผู้พูด แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาทางลบของประชาชนหลังจากรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

จากการวิเคราะห์ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปเกิดขึ้นในสังคมอยู่บ่อยครั้ง สื่อมวลชนได้นำเสนอและเน้นย้ำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรงและเด่นชัด และนำเสนอว่าภาพของประชาชนที่ตื่นตระหนกวิตกกังวลกับเหตุการณ์การกระทำผิดและไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องกำจัดให้หมดสิ้น แต่ด้วยทศส่วนใหญ่กล่าวสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสึกผู้กระทำผิดให้ออกไปจากพระพุทธศาสนา โดยไม่ได้ติดตามต่อไปผู้กระทำผิดจะได้รับบทลงโทษอย่างไรโดยละเอียด ซึ่งดูเป็นภาพที่ไม่สมเหตุสมผลกับการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัด หรือในบางกรณีสื่อมวลชนกลับเลือกนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบการกระทำผิดเสียก่อน ทั้งหมดนี้ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นสร้างมูลค่าข่าวจากปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูป เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญและแสดงบทบาทของตนเองในการรายงานเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมไปพร้อมกัน แต่อีกทางหนึ่งสื่อมวลชนก็ยังนำเสนอว่าความผิดเหล่านั้นก็เป็นความผิดส่วนบุคคล ผู้กระทำผิดก็ได้ถูกขับไล่ออกจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเรียบร้อยแล้ว ประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นภาพของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ว่ามีบทบาทหน้าที่ในการปกป้องให้พระพุทธศาสนาบริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนมีการแทรกน้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามอย่างรุนแรงของสื่อมวลชน

แห่งหนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาททรงของสื่อมวลชนที่พบเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดคือการ อารงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม แต่อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนก็ไม่ได้ สร้างความตระหนักถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และกลับนำเสนอข่าวด้วยถ้อยคำ ที่รุนแรงในลักษณะเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ทำยที่สุดปัญหาเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปก็ยังคงมีอยู่ในสังคมต่อไป

ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมที่จะทำให้เกิดเห็นการ ผลิตและเผยแพร่ตัวบทและการบริโภคและตีความตัวบทว่าสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำความผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์อย่างไร

4.2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) กล่าวว่า การวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทาง วาทกรรม (Discourse practice) จะเน้นวิเคราะห์การผลิตตัวบทและการเผยแพร่ตัวบทไปยังผู้รับ สาร (Text production) และการบริโภคตัวบทและการตีความตัวบทของผู้รับสาร (Text consumption)

ผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมอย่างครอบคลุมจำเป็นต้องเห็นภาพรวมการ สื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเสียก่อน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์ องค์ประกอบการสื่อสาร (Components of speech) ตามแนวทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการ สื่อสาร (Ethnography of Communication) ของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) เพื่อทำให้เห็นภาพรวม การสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดก่อนที่จะกล่าวถึงการผลิตตัวบทและการ เผยแพร่ตัวบท และการบริโภคตัวบทและการตีความตัวบท

ดังนั้นผู้วิจัยจะแบ่งผลการวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิด การผลิตและเผยแพร่ ตัวบท การบริโภคและตีความตัวบท ดังนี้

4.2.1 องค์ประกอบการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิด

ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) ในการวิเคราะห์ องค์ประกอบการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิด โดยใช้กรอบ “S-P-E-A-K-I-N-G” ซึ่งเป็นอักษรตัวแรกของแต่ละองค์ประกอบการสื่อสารทั้ง 8 องค์ประกอบ ดังนี้

4.2.1.1 ฉาก (Setting / Scene) ฉากในกรณีข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็น ผู้กระทำความผิด การส่งสารและการรับสารไม่ได้เกิดขึ้นในสถานที่และเวลาเดียวกัน เพราะเป็นการสื่อสาร กันผ่านสื่อออนไลน์ ผู้วิจัยจะแบ่งประเด็นเรื่องฉากออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติแรก คือ สภาพสังคมวัฒนธรรมของไทย สถาบันพระพุทธศาสนาถือเป็นสถาบันสำคัญ สถาบันหนึ่งในประเทศไทย เพราะอยู่คู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล และมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ดังที่ทินพันธุ์ นาคะตะ (2543: 16) ที่กล่าวไว้ว่าพระพุทธศาสนานั้นมีอิทธิพลต่อท่าทีและการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ ของคนไทย เหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่ล้วนแต่ผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น พุทธศาสนาจึงมีส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจ ลักษณะนิสัย จิตใจ และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยอย่างเหนียวแน่น

บุคลากรที่สำคัญในสถาบันพระพุทธศาสนานั้นคือพระสงฆ์ ซึ่งทำหน้าที่ศึกษา สืบทอดและเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา และเป็นพี่ที่พึ่งทางจิตใจแก่ชาวบ้าน พระสงฆ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันพระพุทธศาสนาจึงถือว่าเป็นผู้มีเกียรติและได้รับความเคารพเลื่อมใสศรัทธาอย่างสูงยิ่งจากชาวบ้าน ประกอบกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563: 11) ได้รายงานผลการสำรวจการนับถือศาสนาของประชากรไทยไว้ว่าประชากรของประเทศไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 93.5 เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคก็พบว่าประชากรในทุกภาคส่วนใหญ่ก็นับถือพระพุทธศาสนามากกว่าร้อยละ 90 ยกเว้นภาคใต้ที่มีผู้นับถือพระพุทธศาสนามากกว่าร้อยละ 70.9

ดังนั้นสภาพสังคมวัฒนธรรมไทยที่เป็นสังคมพุทธประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ก็ต่างนับถือพระพุทธศาสนาจึงทำให้ข่าวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เป็นเรื่องที่ผู้คนในสังคมไทยต่างให้ความสำคัญและให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่โช้ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องพระสงฆ์ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีสถานภาพพิเศษในสังคมเป็นที่เคารพเลื่อมใสศรัทธาของคนในสังคมมานำเสนอข่าวในเชิงลบซึ่งถือเป็นเรื่องผิดปกติไปจากสภาพที่ควรจะเป็นมาทำให้เป็นจุดสนใจให้แก่การรายงานข่าว

ผู้วิจัยขอตัวอย่างการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดที่มีสถานภาพต่างกัน คือผู้กระทำความผิดที่เป็นพระสงฆ์กับฆราวาส แต่สื่อมวลชนกลับมุ่งเน้นนำเสนอการกระทำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในส่วนพาดหัวข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ดังนี้

(39) จับพระเมืองกาญจน์เสพยาบ้า ซ่อนเม็ดครึ่งในสบง จนท.คุมสีก!

ผู้ว่าฯ กาญจน์ สั่งจับพระเสพยาบ้าควัด หลังชาวบ้านร้องเรียน พบ 1 เม็ดซ่อนในสบง พร้อมขยายผลจับเอเย่นต์ค้ายาข้ามอำเภอ ของกลาง 120 เม็ด

...นายยงยุทธ สุโนภักดิ์ ป้องกันจังหวัดกาญจนบุรี พร้อม อส. และ จนท.ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดกาญจนบุรี ลงพื้นที่ประสานนายเพชรรัตน์ จรุงนารถ นายอำเภอด่านมะขามเตี้ย นายวัชรชัย สมิรัักษ์ ปลัดป้องกันอำเภอด่านมะขามเตี้ย และร้อยโท

อัศวิน ศาลติวรางกุล หน.ชุด ขป.พท.ชบร. กรม สน.พล.ร.9 ลงพื้นที่วางแผนเข้าทำการจับกุมที่ วัด ที่วัด พบ พระกิตติพงษ์ ทองนุ้ม อายุ 46 ปี พระลูกวัด จึงทำการตรวจค้นพบยาบ้า 1 เม็ดครึ่ง ซ่อนอยู่ในสบง จึงทำการจับกุม และนำตัวไปลาศึกษา จากนั้นประสาน ทหาร ขป ร.9 พัน 1 นายสุวัฒนา ม่วงหวาน ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง อ.เมืองกาญจนบุรี ร.ต.ท.ถนอมเกียรติ กาญจนรัตน์กุล หน.จุดตรวจบ้านเก่า อ.เมืองกาญจนบุรี ร่วมขยายผลเข้าตรวจค้นบ้านเลขที่ 150/3 หมู่ 9 ต.บ้านเก่า อ.เมืองกาญจนบุรี พบตัว นกยอนันต์.แยมมวก.หรือ..".นอย.บ้านเก่า".อายุ 29. จากถวตรวจค้นบ้านพบยาบ้า.รวม 120.เม็ด เงินสดจำนวน 3,400 บาท โทรศัพท์ 1 เครื่อง จับกุมนำส่งพนักงานสอบสวน สภ.เมืองกาญจนบุรี สอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 19 พ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 39 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เส้นเป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลาจะเป็นการแทรกเหตุการณ์ที่ขยายผลการจับกุมฆราวาสที่ขายยาเสพติดให้แก่พระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตัวอย่างดังกล่าวมีความสนใจ คือ เมื่อพิจารณาสถานภาพของผู้กระทำผิดและจำนวนของกลางยาเสพติดแล้วจะพบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีของกลางยาเสพติดอยู่เพียงหนึ่งเม็ดครึ่ง ในขณะที่เอเยนต์ซึ่งเป็นฆราวาสมีของกลางยาเสพติดอยู่ 120 เม็ด เมื่อเทียบความมูลค่าเสียหายทางสังคมอาจกล่าวได้ว่าเอเยนต์ที่เป็นฆราวาสอาจสร้างความเสียหายให้แก่สังคมได้มากกว่า เพราะมีของกลางยาเสพติดในครอบครองมากกว่า แต่ทว่าผู้สื่อข่าวได้นำสถานภาพของผู้กระทำผิดมาเป็นประเด็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านข่าวจึงทำให้มีการมีเขียนพาดหัวข่าวด้วยการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้วเขียนแทรกผลการจับกุมฆราวาสที่กระทำผิดในเนื้อข่าวภายหลัง

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบกลวิธีภาษาในการนำเสนอข่าวผู้กระทำผิดที่เป็นพระสงฆ์กับที่เป็นฆราวาสไปแล้วในส่วนบทนำ¹⁰ เพื่อทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ดูเหมือนจะรุนแรงกว่า และเพื่อให้เห็นข้อเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างข่าวพระสงฆ์ที่กระทำผิดและฆราวาสที่กระทำผิดในฐานความผิดเดียวกันอีกคู่เปรียบเทียบหนึ่ง ดังนี้

ข่าวฆราวาสกระทำผิด

- (40) ตำรวจสะเดา รวบไอ้หิน อึ้งเห็นหญิงม่ายชราเดินผ่านมาแล้วเกิดอาวรณ์ ปรี๊ดเข้ารัศคอกเหวี่ยง ร่วงล้มสลบขึ้นใจคาสวนยางก่อนสิ้นใจ หนีซุกตัวกุฏิวัด

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 ม.ค. 2559)

¹⁰ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ (หน้า 3-4)

ข่าวพระสงฆ์กระทำผิด

- (41) จับพระที่นวิตถาร ต่วย-ฆ่าเด็กชายวัย.6.ขวบ. รับสินหลัง ตร.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น เค้นสอบทั้งคืน
 พบรอยช่วนที่ศีรษะและตามตัว สูดท้ายจำนวนต่อหลักฐาน รับร่วมกับคู่ฆาตกรรม วัย.15.ปี.หลอก
เด็กเข้าไปในกุฏิ.ก่อนลงมือขึ้นใจวิตถาร แต่เด็กน้อย ร้อง จึงใช้มืออุดปาก-จุมกจนตาย เก็บศพไว้
ในกุฏิทั้งคืน ก่อนแอนนำไปทิ้ง ตร.ตามรวบคู่ชววัย 15 ได้อีกราย ทั้งคู่โดนข้อหาหนัก ทั้งร่วมกัน
ขึ้นใจเด็ก ร่วมกันฆ่าและซ่อนเร้นอำพรางศพ ก่อนคุมตัวไปดำเนินคดี รรท. ผบช.ภ.4 ผาก
ผู้ปกครองดูแลบุตรหลาน ใกล้ชิด เพื่อป้องกันเหตุร้าย

(ข่าวสดออนไลน์, 12 ต.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 40 และ 41 จะเป็นส่วนพาดหัวข่าวรองของการรายงานผู้กระทำผิดที่มีสถานภาพทางสังคมที่ต่างกัน ในฐานะความผิดเดียวกันคือการกระทำอนาจารและล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อพิจารณากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าวฆราวาสกระทำผิดในตัวอย่างที่ 40 จะเห็นว่าในส่วนพาดหัวข่าวรองจะใช้กลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นจำนวน 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึงผู้กระทำผิดว่า “ไอ้หื่น” ซึ่งแฝงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบและระบุพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้กระทำผิด อีกกลวิธีหนึ่งคือการใช้กริยาวลีที่แสดงการกระทำหรือพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องละเอียดชัดเจน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นถ้อยคำแต่ละการกระทำหรือแต่ละพฤติกรรมได้ 5 ถ้อยคำ ได้แก่ “เห็นหญิงมายชราเดินผ่านมา” “แล้วเกิดอารมณ์” “ปรี๋เข้ารัตคอเหวี่ยงร่างล้มสลบ” “ขึ้นใจคาสวนยาง” “ก่อนสิ้นใจ” ขณะที่ในส่วนพาดหัวข่าวรองของการรายงานพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในตัวอย่างที่ 41 จะเห็นว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นจำนวน 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำอ้างถึงผู้กระทำผิดว่า “พระที่นวิตถาร” ซึ่งแฝงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบและระบุพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้กระทำผิด การใช้กริยาวลีที่แสดงการกระทำหรือพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องละเอียดชัดเจน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นถ้อยคำแต่ละการกระทำหรือแต่ละพฤติกรรมได้ 7 ถ้อยคำ ได้แก่ “ต่วย” “ฆ่าเด็กชายวัย 6 ขวบ” “ร่วมกับคู่ฆาตกรรม วัย 15 ปี หลอกเด็กเข้าไปในกุฏิ” “ลงมือขึ้นใจวิตถาร” “มืออุดปาก-จุมกจนตาย” “เก็บศพไว้ในกุฏิทั้งคืน” “ก่อนแอนนำไปทิ้ง” และกลวิธีสุดท้ายได้แก่การใช้สหพทที่กล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดหรือกระทำชำเราผู้เยาว์

จากการเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาในใช้ในรายงานข่าวผู้กระทำผิดที่มีสถานภาพทางสังคมที่ต่างกันตัวอย่างที่ 40 และ 41 จะเห็นว่าทั้งสองการรายงานข่าวก็มีการแฝงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบของผู้ผลิตตัวบทและการใช้ถ้อยคำบรรยายการกระทำหรือพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องและละเอียดเหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาจำนวนถ้อยคำที่สื่อการกระทำหรือพฤติกรรมแล้วจะเห็นว่าข่าวพระสงฆ์

ผู้กระทำผิดใช้ถ้อยคำบรรยายกระทำหรือพฤติกรรมที่ละเอียดมากกว่า อาจทำให้เห็นภาพของการกระทำผิดที่ชัดเจนกว่า ประกอบการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายกว่าในส่วนพาดหัวข่าวรองของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทั้งหมดนี้อาจอนุมานได้ว่าในข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด สื่อมวลชนจะใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายและให้ภาพการกระทำผิดที่ชัดเจนกว่าข่าวฆราวาสกระทำผิด

ประเด็นที่ยกมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจะชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนใช้สถานภาพ “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นมูลค่าข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เนื่องจากคนในสังคมไทยส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมต่างให้ความสำคัญและสนใจประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ซึ่งถือเป็นเรื่องใกล้ตัวและสัมพันธ์กับวิถีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวเชิงลบในพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ผิดปกติจากสภาพที่ควรจะเป็นก็จะยิ่งได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นพิเศษ ประเด็นดังกล่าวนี้จะสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องคุณค่าข่าว (new worthiness) ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวอย่างละเอียดต่อไปในหัวข้อเรื่องจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร

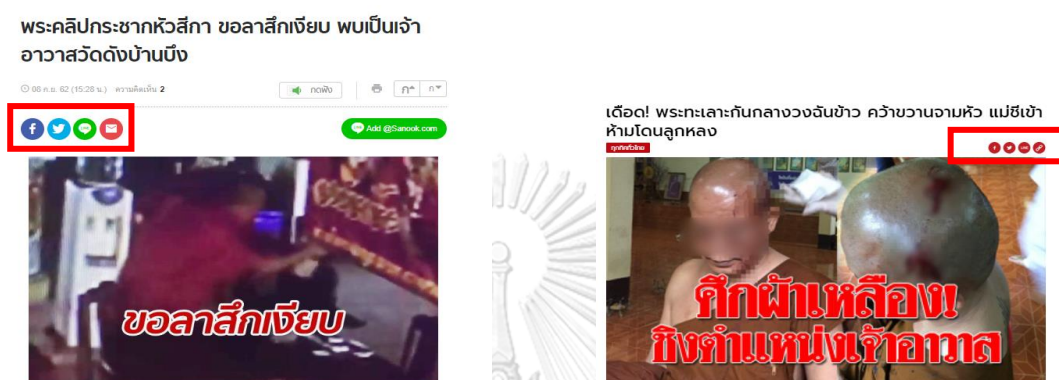
มิติที่สอง คือ พื้นที่การสื่อสาร วาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดจะมีพื้นที่การสื่อสารคือพื้นที่บนหน้าเว็บไซต์ข่าว สื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารจะเผยแพร่การรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดบนเว็บไซต์ข่าวที่ตนสังกัดอยู่ ผู้รับสารจะสามารถเข้าถึงวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ทุกที่ทุกเวลาหากมีอุปกรณ์การสื่อสารและสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ประเด็นด้านความนิยมของการเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ SimilarWeb (2020) ได้เปิดเผยข้อมูลว่าเว็บไซต์ประเภทข่าวและสื่อ (News and Media) ที่มีจำนวนยอดผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์สูงสุดเป็นสามอันดับแรกในประเทศไทยในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2563 ได้แก่ เว็บไซต์สนุกดอทคอม (<https://www.sanook.com>) ซึ่งมีจำนวนยอดผู้เข้าชมเว็บไซต์ 46.15 ล้านครั้ง เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.thairath.co.th>) ซึ่งมีจำนวนยอดผู้เข้าชมเว็บไซต์ 43.1 ล้านครั้ง และเว็บไซต์ข่าวสดออนไลน์ (<https://www.khaosod.co.th>) ซึ่งมีจำนวนยอดผู้เข้าชมเว็บไซต์ 31.46 ล้านครั้ง เมื่อเปรียบเทียบเว็บไซต์สามอันดับแรกกับเว็บไซต์อันดับต่อ ๆ ไปจะเห็นว่าปริมาณผู้เข้าชมเว็บไซต์นั้นมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นว่าขอบเขตข้อมูลที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษานั้นเป็นเว็บไซต์ยอดนิยมเพราะมีผู้คนเข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์จำนวนมาก¹¹ อาจเป็นช่องทางให้วาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเข้าถึงผู้รับสารได้เป็นจำนวนมาก

¹¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย (หน้า 11-12)

นอกจากนี้บนหน้าเว็บไซต์ข่าวแต่ละเว็บไซต์จะมีส่วนแบ่งปันลิงก์ (Share link) ไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เช่น Facebook Twitter Line เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายช่องทางการสื่อสารไปยังผู้อ่านคนอื่น ๆ ผ่านบัญชีของผู้อ่าน ส่วนแบ่งปันลิงก์ดังกล่าวนี้จะทำให้การเผยแพร่ตัวบทนั้นเป็นไปได้ง่ายและกระจายไปในวงกว้างในเวลาอันสั้น

ภาพที่ 6 ส่วนแบ่งปันลิงก์ไปยังสื่อสังคมออนไลน์

(สนุกดอทคอม, 8 ก.ย. 2562)

(ข่าวสดออนไลน์, 26 มิ.ย. 2561)

สื่อนัก เจ้าอาวาสในคลิปจาวเสพเมณฑุชชายหนุ่ม ออกจาววัด ลาสีกขาแล้ว

ไทยรัฐออนไลน์ ข่าว > ในกระแส
28 ส.ค. 2563 12:36 น. [แชร์](#) [อินทิก](#)

ชาวบ้านบางส่วนยังคงคร่ำครวญเจ้าอาวาสคลิปจาวเสพเมณฑุชชายวัยรุ่นน คาคมีการลาสิกขาไปแล้ว ด้าน ตำรวจ ไม่มีงอนใจ เร่งติดตามข้อเท็จจริง

(ไทยรัฐออนไลน์, 28 ส.ค. 2563)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

อีกทั้งในหน้าเว็บไซต์ข่าวก็จะมีส่วนแบ่งปันลิงก์ (share link) ที่เป็นข่าวที่มีเนื้อหาคล้ายหรือมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข่าวบนหน้าเว็บไซต์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านติดตามอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีลักษณะคล้าย ๆ กันต่อไปได้อีก ส่วนแบ่งปันลิงก์ดังกล่าวนี้อาจทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงการประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ง่ายมากขึ้น และเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เกิดขึ้นในความคิดของผู้รับสารได้ชัดเจนขึ้น

ภาพที่ 7 ส่วนแบ่งปันลิงก์ที่เป็นข่าวอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาคล้ายกับข่าวบนเว็บไซต์ปัจจุบัน

ฝ่ายปกครองนทบุรุษระสัง บุกรัดตัวพระอนยาบ้า ซ่อนของกลางบัวสมสีกา

โดย รุ่งเรือง โฉม 18 พ.ย. 2559 23:50 น.
ข่าวนี้สอดคล้องกับข่าวที่โพสต์ก่อนหน้านี้เกี่ยวกับ...
20 นาย...
กลาง...

CAPPELLA BANGKOK STATION
Reserve your rooms from THB 10,800 to THB 17,800 per night

เมื่อวันที่ 18 พ.ย.59 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า...

- สิ่งอำนวยความสะดวก
- ห้อง 105 ตร.ม. ราคา 108 THB
- สระว่ายน้ำ 2.6 เมตร
- สระว่ายน้ำกลางแจ้ง 10x30 เมตร
- สวนสาธารณะ
- สระว่ายน้ำ 16 เมตร

ตั้งใจกลางเมือง...

- อำนวยความสะดวก
- บริการรถรับส่ง
- บริการรถเช่า
- บริการรถจักรยานยนต์
- บริการรถแท็กซี่
- บริการรถตู้

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 พ.ย. 2559)

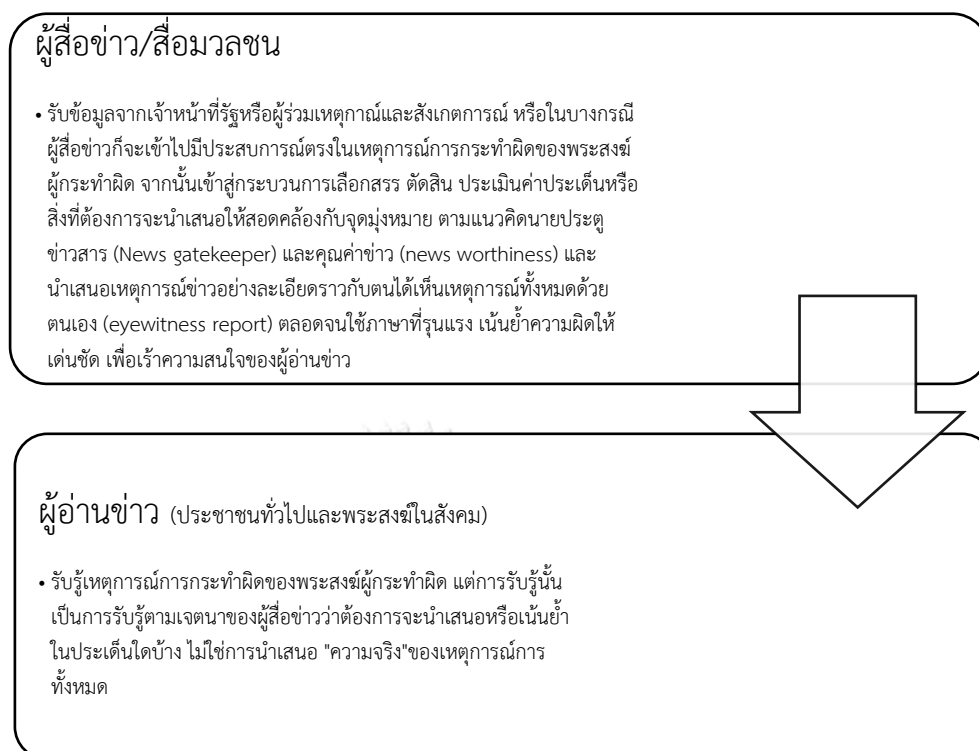
มิติสุดท้าย เวลาการสื่อสาร ลักษณะการรายงานข่าวออนไลน์จะนำเสนอข่าวที่ทันต่อเหตุการณ์ตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง และผู้รับสารสามารถเข้าถึงได้ทุกสถานที่ทุกเวลาหรือสามารถสืบค้นข่าวย้อนหลังได้ แต่หากมีข้อจำกัดว่าจะสามารถเข้าถึงข่าวสารได้ก็ต่อเมื่อมีอุปกรณ์การสื่อสารและสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

4.2.1.2 ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร (Participants) ขั้นตอนการสื่อสารของการ

นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด จะมีผู้ส่งสารคือสื่อมวลชนและผู้รับสารคือบุคคลในสังคมซึ่งอาจเป็นได้ทั้งประชาชนทั่วไปและพระสงฆ์รูปอื่นในสังคม โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารในครั้งนี้ ดังภาพแสดงลำดับการสื่อสารต่อไปนี้

ภาพที่ 8 ลำดับการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำผิด

จากภาพแสดงลำดับการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะเห็นว่า สื่อมวลชนจะรับข้อมูลเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมาจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ร่วมเหตุการณ์คนอื่น ๆ ว่าเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเกิดขึ้นเมื่อไร ลักษณะ พฤติกรรมการกระทำผิดเป็นอย่างไร และมีการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างไร หรือในบางกรณีสื่อมวลชนก็ประสบพบเห็นเหตุการณ์หรือรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง เมื่อสื่อมวลชนรับข้อมูลดังกล่าวมาแล้วก็จะมีการเลือกสรร ตัดสิน ประเมินค่าประเด็นหรือ สิ่งที่ต้องการจะนำเสนอให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการสื่อสารตามแนวคิดนายประตู่ข่าวสาร (news gatekeeper) และแนวคิดเรื่องคุณค่าข่าว (news worthiness) (มาลี บุญศิริพันธ์: 2537) กล่าวคือ สื่อมวลชนมีอำนาจในการคัดเลือกและนำเสนอประเด็นข่าวไปในทิศทางที่ตนเองกำหนดไว้ โดยนำเรื่องพระสงฆ์ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสถานภาพสูงในสังคมไทยและการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์ซึ่งเป็นเรื่องผิดปกติไปจากสภาพที่ควรจะเป็นมาสร้างเป็นจุดเด่นให้ผู้อ่านสนใจ จากนั้นก็นำเสนอเหตุการณ์ข่าวผ่านกลวิธีทางภาษาอย่างละเอียดราวกับว่าตนได้พบเห็นหรือรับรู้เหตุการณ์ทั้งหมดด้วยตนเอง (eyewitness report) ถึงแม้ว่าบางกรณีสื่อมวลชนก็ไม่ได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด อีกทั้งยังใช้กลวิธีทางภาษาที่รุนแรง เน้นย้ำความผิดให้เด่นชัด ตลอดจนแฝงการประเมินค่า ตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกและความสนใจของผู้อ่านข่าว ผู้อ่านข่าวใน

ฐานะผู้รับสารซึ่งได้แก่ประชาชนทั่วไปและพระสงฆ์ในสังคม ผู้รับสารจะรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแต่การรับรู้ นั้นเป็นเพียงแต่การรับรู้ตามเจตนาของสื่อมวลชนที่ต้องการจะนำเสนอหรือเน้นย้ำประเด็นใดประเด็นหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่การนำเสนอ “ความจริง” ของเหตุการณ์ทั้งหมด

ประเด็นเรื่องผู้รับสาร ประชากรไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ก็ถือเป็นประเด็นสำคัญในแง่ของผู้รับสาร เพราะพุทธศาสนิกชนไทยถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักขนาดใหญ่ที่สื่อมวลชนต้องการผลิตการรายงานข่าวไปยังผู้รับสารกลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้ประเด็นเรื่องปริมาณผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ชั่วโมงการใช้งานอินเทอร์เน็ต และกิจกรรมการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้รายงานผลสำรวจไว้ว่าจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 มีสูงถึง 50.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 75.3 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มว่ามีจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ด้านชั่วโมงการใช้งานอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2563 ผู้ใช้งานจะใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลา 11 ชั่วโมง 25 นาที โดยเฉลี่ยต่อวัน แสดงให้เห็นว่าคนไทยใช้งานอินเทอร์เน็ตไปเกือบครึ่งหนึ่งของวัน และด้านกิจการการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2563 กิจกรรมการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุดทุกปี คือ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) อีกทั้งกิจกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารออนไลน์ก็ยังเป็นกิจกรรมยอดนิยมมากที่สุดสามอันดับแรกตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2563 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) แสดงให้เห็นว่าการค้นหาข้อมูลข่าวสารออนไลน์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ยอดนิยมสำหรับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย หรือแม้กระทั่งกิจกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ก็มีส่วนในการแบ่งปัน (Share) ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ใช้งานคนอื่นได้รับข้อมูลนั้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาด้านการนับถือพุทธศาสนาของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ ด้านปริมาณผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ด้านชั่วโมงการใช้งานอินเทอร์เน็ต และด้านกิจกรรมการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยก็อาจทำให้เห็นแนวโน้มว่าพุทธศาสนิกชนที่เป็นผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยและเป็นผู้รับวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีอยู่จำนวนไม่น้อย และวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็อาจมีแนวโน้มกระจายและเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากได้ในเวลาอันสั้น

4.2.1.3 จุดมุ่งหมายการสื่อสาร (Ends) ผู้วิจัยเห็นว่าจุดมุ่งหมายการสื่อสารของวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมและประกอบสร้างภาพตัวแทนผู้กระทำผิด เพราะองค์ประกอบดังกล่าวจะสัมพันธ์กับสาเหตุการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ค่อนข้างรุนแรง เน้นย้ำความผิดให้เด่นชัด บรรยายภาพเหตุการณ์ข่าวอย่างละเอียดชัดเจน แต่เลือกสืบสุดเหตุการณ์ข่าวที่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิด จุดมุ่งหมายของวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีทั้งสิ้น 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์การกระทำผิดหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ผู้รับสารได้รับรู้เหตุการณ์เหล่านั้น จุดมุ่งหมายดังกล่าวถือเป็นบทบาทหลักของสื่อมวลชนในการรายงานเหตุการณ์ทางสังคมในมิติต่าง ๆ ให้ผู้คนได้รับรู้

ประการต่อมา คือ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท ปริมาณผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์และอ่านข่าวบนหน้าเว็บไซต์จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้บริษัทหรือสื่อโฆษณาต่าง ๆ ตัดสินใจซื้อโฆษณาบนหน้าเว็บไซต์ ดังนั้นข่าวที่นำเสนอจึงมักจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจในสังคมให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพราะมีคุณค่าข่าว (News worthiness) (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537: 22-26) สูง กล่าวคือ ด้านความสำคัญ (significance) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ในสังคมไทยถือเป็นเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะประชาชนในสังคมไทยต่างนับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้รากเหง้าทางความคิด ความเชื่อ และโครงสร้างสังคมวัฒนธรรมของคนในสังคมมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์กันอย่างใกล้ชิด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เหตุการณ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์มีความสำคัญและเป็นที่สนใจของประชาชนส่วนด้านความน่าสนใจ (interest) โดยปกติแล้วพระสงฆ์จะเป็นชนชั้นพิเศษทางสังคมที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือและเลื่อมใสศรัทธา เป็นเครื่องหมายของความดี และเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์เป็นชนชั้นพิเศษทางสังคมที่มีความโดดเด่น (Prominence) แต่พระสงฆ์บางรูปกลับกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เสียเอง เหตุการณ์ดังกล่าวจึงถือเป็นความไม่ปกติที่เกิดขึ้นในสังคม (Unusualness) ทำให้ประชาชนหันมาสนใจเหตุการณ์ข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากขึ้นเป็นพิเศษ จึงทำให้เห็นเหตุการณ์การกระทำผิดหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีคุณค่าของความเป็นข่าวสูง รวมไปถึงการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียดของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เราความสนใจให้ผู้อ่านเข้ามาอ่านข่าวบนหน้าเว็บไซต์ได้ ตัวอย่างถ้อยคำที่รุนแรงและบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด เช่น

การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่แสดงให้เห็นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำผิด การใช้คำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีการประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ การใช้คำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบที่สื่อน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และการใช้ถ้อยคำบรรยายพฤติกรรม การกระทำ อាកาร หรือสภาพโดยละเอียดเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ภาพเหตุการณ์ได้อย่างละเอียดและชัดเจน เป็นต้น ดังที่นันทวัฒน์ เนตรเจริญ (2560: 260-261) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่สื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาในลักษณะเร้าความสนใจผู้อ่านคือรายได้และค่าตอบแทน สื่อมวลชนและเจ้าของเว็บไซต์ต้องดึงดูดผู้คนให้เข้าไปอ่านข่าวในเว็บไซต์ตนเองให้ได้มากที่สุด ยิ่งเว็บไซต์ข่าวนั้นมีผู้เข้าเยี่ยมชมมากเท่าใด เจ้าของเว็บไซต์ก็สามารถหารายได้จากการลงโฆษณาจากหน้านั้น สื่อมวลชนจึงต้องคิดค้นและเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการเขียนข่าวให้ดึงดูด กระตุ้น และเร้าอารมณ์ความรู้สึกผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าจะต้องเข้าไปอ่านเนื้อหาข่าวในเว็บไซต์เพิ่มเติม

ประการสุดท้าย คือ เพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันพระสงฆ์โดยรวม กล่าวคือ การใช้ถ้อยคำที่รุนแรงของสื่อมวลชนนอกจากจะช่วยเร้าความสนใจให้ผู้อ่านเข้ามาอ่านแล้วยังเป็นการประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อีกทางหนึ่งด้วย และเมื่อพิจารณาด้วยบทแล้วก็จะพบว่าการอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในความถี่สูงสุดคือการใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ เพื่อต้องการชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นใคร แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนต้องการจะมุ่งนำเสนอว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความผิดเฉพาะบุคคลเท่านั้นองค์กรต้นสังกัด สถาบันพระพุทธศาสนา และวงการพระสงฆ์โดยรวมไม่ได้มีส่วนในความผิดนั้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวบทส่วนใหญ่จะสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวในตอนที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถูกทำให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ลง ทั้งนี้ก็อาจเพื่อช่วยธำรงพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

4.2.1.4 ลำดับวัจนกรรม (Act sequence) การนำเสนอข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดมีองค์ประกอบเหมือนกับข่าวทั่วไป คือ ข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะประกอบด้วยพาดหัวข่าวหลัก พาดหัวข่าวรอง และเนื้อหาข่าวที่แสดงรายละเอียดต่าง ๆ

เนื้อหาที่ปรากฏในการนำเสนอข่าวจะประกอบด้วย 6 ลักษณะหลัก ตามผลการศึกษาในหัวข้อการเล่าเรื่อง ซึ่งได้แก่ บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐ บทบาทประชาชน บทบาทผู้สื่อข่าว การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดเหตุการณ์การกระทำผิด และการเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป เมื่อพิจารณาเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏมากที่สุด คือ การระบุงการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นนำเสนอให้เห็นถึงการกระทำหรือ

พฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ผู้อ่านข่าวได้รับรู้ นอกจากนี้การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูป กล่าวคือ การรายงานข่าวสะท้อนให้เห็นบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่มีหน้าที่ตรวจสอบความผิด ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในทางกฎหมายและทางพระธรรมวินัย เปรียบได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เหมือนวีรบุรุษหรือพระเอกที่ช่วยจัดพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่เหมือนกับศัตรูหรือผู้ร้ายให้พ้นไปจากสถาบันพระพุทธศาสนาและสถาบันพระสงฆ์โดยรวม เพื่อให้พระพุทธศาสนาบริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ขณะเดียวกันการรายงานข่าวก็สะท้อนให้เห็นบทบาทของประชาชนในด้านการรับรู้ ติดตามสถานการณ์ และมีปฏิริยาตอบกลับทางลบต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ภาพของประชาชนที่ตื่นตระหนกกังวล ไม่ยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาที่ต้องกำจัดให้หมดสิ้นโดยเร็ว และสุดท้ายการรายงานข่าวก็สะท้อนให้เห็นบทบาทหลักของผู้สื่อข่าวในการรายงานเหตุการณ์การกระทำผิดให้ผู้รับสารได้รับรู้

เมื่อพิจารณาเนื้อหาย่อที่ปรากฏสูงสุด 10 อันดับแรก จะทำให้เห็นภาพรวมของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าสื่อมวลชนจะรายงานข่าวว่าประชาชนได้ร้องเรียนการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่ามีลักษณะพฤติกรรมเป็นอย่างไร จากนั้นเจ้าหน้าที่รัฐก็จะดำเนินการตรวจสอบความผิดดังกล่าว หากพบว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริงและยอมรับสารภาพ เจ้าหน้าที่รัฐก็จะดำเนินการสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอันจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน และนำตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดไปปรับโทษทางกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาที่มีความโดดเด่นและมีความสำคัญ ได้แก่ การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป เพราะในตัวบทส่วนใหญ่จะสิ้นสุดที่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่ไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษทางกฎหมายอย่างไรโดยละเอียดหรือมีการปรับปรุงตัวหรือไม่อย่างไร ประเด็นดังกล่าวจะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของวาทกรรมเรื่องการชำระพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ กล่าวคือ ในตัวบทจะสิ้นสุดการนำเสนอข่าวอยู่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอันจะสร้างความพอใจให้แก่คนในสังคม เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นสมควรถูกดำเนินประณามและขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

เมื่อวิเคราะห์วาทกรรมที่ใช้ในวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นวาทกรรมบอกเล่า ซึ่งจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเรื่องการรายงานเหตุการณ์ข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด นอกจากนี้ยังพบ

วังนกรรมตำหนิ ประณามการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังจะเห็นได้การใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางลบของสื่อมวลชนที่แฝงน้ำเสียงตำหนิ ประณามผู้กระทำผิด ซึ่งจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเรื่องการสร้างความสนใจของผู้อ่านเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบทและการอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันพระสงฆ์โดยรวม

4.2.1.5 น้ำเสียง (Key) จากการวิเคราะห์พบว่า ส่วนของพาดหัวข่าวจะให้น้ำเสียงที่จริงจังและลักษณะกลวิธีทางภาษาที่ตึงตูดและเร้าอารมณ์ผู้อ่านด้วยการใช้น้ำเสียงเชิงตำหนิ ประณามและถ้อยคำที่แสดงทัศนคติทางลบอย่างชัดเจน เช่น การใช้ถ้อยคำอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะเชิงประเมินค่าทางลบของสื่อมวลชน และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ของสื่อมวลชนที่ให้อ่านตระหนักถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เป็นต้น ในขณะที่ส่วนเนื้อหาการรายงานข่าวจะใช้ระดับภาษากึ่งทางการไปจนถึงระดับภาษาทางการเพื่อให้ดูมีความน่าเชื่อถือ เน้นการนำเสนอเหตุการณ์อย่างละเอียดชัดเจน และมีการอ้างอิงคำกล่าวอ้างของบุคคลทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ฝ่ายประชาชน และฝ่ายผู้สื่อข่าว เพื่อให้ดูเหมือนว่าบุคคลแต่ฝ่ายนั้นกำลังสื่อสารไปยังผู้อ่านโดยตรง

4.2.1.6 เครื่องมือการสื่อสาร (Instrumentalities) จากการวิเคราะห์พบว่าบนหน้าเว็บไซต์ข่าวจะเป็นการสื่อสารเนื้อหาในลักษณะสื่อผสม (Multimedia) ที่มีทั้งถ้อยคำการรายงานข่าว ภาพนิ่ง วิดิทัศน์ นอกจากนี้ภายในถ้อยคำก็ยังมีการใช้สีและขนาดตัวอักษรที่ต่างกัน เพื่อเป็นเน้นย้ำประเด็น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าวาทกรรมข่าวที่เกิดขึ้นการใช้ถ้อยคำการรายงานข่าวนั้นเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสื่อสารเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน ส่วนอื่น ๆ เช่น ภาพนิ่ง วิดิทัศน์ สีและขนาดตัวอักษรจะเป็นตัวช่วยให้ภาพตัวแทนนั้นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ตลอดจนความแตกต่างระหว่างข่าวออนไลน์กับข่าวหนังสือพิมพ์ คือ ข่าวหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิตตัวบทจะมีข้อจำกัดด้านจำนวนหน้าและพื้นที่กรอบนำเสนอข่าวทำให้ต้องวางแผนคัดสรรถ้อยคำที่จะนำเสนอเพื่อให้พอดีกับข้อจำกัดดังกล่าว ขณะที่ข่าวออนไลน์ ผู้ผลิตตัวบทไม่ได้มีข้อจำกัดด้านพื้นที่เหมือนกับในหนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้ผลิตตัวบทสามารถเลือกสรรถ้อยคำที่จะนำเสนอได้อย่างอิสระตามความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการจัดการทำข่าวหนังสือพิมพ์กับข่าวออนไลน์ ดังที่พงษ์ศักดิ์ พิพิธพงศ์พัฒน์ (2546: 12) กล่าวไว้ว่าเมื่อเปรียบเทียบการทำหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์กับหนังสือพิมพ์ปกติจะพบว่าการทำฉบับอิเล็กทรอนิกส์จะใช้เวลาน้อยกว่า ส่วนต้นทุนการผลิตที่เป็นคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปหรือ

แม้แต่เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่แล้วในองค์กร ทำให้ต้นทุนในการผลิตหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ต่ำกว่าทั้งหมดนี้ทำให้เห็นว่าชาวออนไลน์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากกว่าชาวหนังสือพิมพ์ปกติ ตลอดจนใช้ต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่า อาจทำให้สื่อมวลชนแต่ละสำนักได้รายได้สุทธิจากการนำเสนอข่าวออนไลน์ที่มากกว่าชาวหนังสือพิมพ์ปกติ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าบนหน้าเว็บไซต์สนุกดอทคอม (<https://www.sanook.com>) ได้มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ได้อ่านไป

ภาพที่ 9 รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของผู้อ่านในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว

(สนุกดอทคอม, 8 ก.ย. 2562)

(สนุกดอทคอม, 3 ต.ค. 2559)

จากความเห็นของผู้อ่านข่าวแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านรับรู้ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ผู้สื่อข่าวต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้อ่านส่วนใหญ่ต่างแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าถือเป็นเรื่องดีที่ได้จำกัดพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมออกจากพระพุทธศาสนา

4.2.1.7 บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และบรรทัดฐานการตีความ (Norms of interaction and Norms of interpretation)

ด้านบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ การรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นการสื่อสารทางเดียว กล่าวคือ ผู้รับสารไม่สามารถตอบกลับผู้ส่งสารได้ทันที และการสื่อสารดังกล่าวเป็นการสื่อสารทาง

ออนไลน์ การรายงานข่าวที่ทันต่อสถานการณ์ ผู้รับสารสามารถเข้าถึงข่าวได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ อีกทั้งสื่อมวลชนจะมีการคัดสรร ตัดสิน และประเมินค่าประเด็นหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร

อนึ่ง การนำเสนอข่าวสารให้แก่ประชาชนของสื่อมวลชนนั้นจำเป็นต้องอยู่ภายใต้กรอบจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อให้ข่าวสารที่ส่งไปยังประชาชนนั้นมีความถูกต้อง เทียงธรรม ปราศจากอคติ และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลหนึ่งบุคคลใด สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ได้ออกแนวทางปฏิบัติในการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสมาชิกผู้ผลิตข่าวออนไลน์ พ.ศ. 2555 โดยความตอนหนึ่งกล่าวว่า “สมาชิกพึงยึดมั่นและปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสภาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยโดยเคร่งครัด” (สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์, 2559: 108)

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2547: 20-21) ว่าด้วยหลักจริยธรรมของการนำเสนอข่าวหนังสือพิมพ์มี 16 ข้อ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและความครบถ้วน
2. หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและหมู่คณะ
3. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
4. หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง
5. หนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติจนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง
6. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว
7. เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น
8. การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

9. ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

10. หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

11. หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

12. ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้คุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส ในการเสนอข่าวตามวรรคแรกต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาสนั้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

13. การพาดข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

14. หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ้อยถน

15. ในการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

16. ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

จากหลักจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดของสื่อมวลชนบางครั้งนั้นอาจเบี่ยงเบนไปจากจริยธรรมทางวิชาชีพหนังสือพิมพ์ แม้ว่าสื่อมวลชนจะนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แต่วิธีการนำเสนอข่าวบางข่าวนั้นดูเหมือนว่าสื่อมวลชนพยายามสร้างสีสันหรือมูลค่าข่าวอย่างมากจนอาจจะเกินความจริง เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกและความสนใจของผู้อ่านข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำความผิดให้ดูเด่นชัดมากขึ้น แทรกถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางลบ ตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรง ตลอดจน

บรรยายพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดชัดเจนราวกับว่าสื่อมวลชนเองได้พบเจอเหตุการณ์นั้นมาโดยตรง ทั้งที่ความจริงแล้วสื่อมวลชนก็ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด

ส่วนด้านบรรทัดฐานการตีความ ผู้รับสารอาจเข้าใจว่าข่าวสารที่นำเสนอเป็น “ความจริง” มีความน่าเชื่อถือ เพราะสื่อมวลชนมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าว และมีการคัดกรองเนื้อหา ก่อนที่จะนำเสนอ อีกทั้งเว็บไซต์ข่าวก็เป็นสื่อที่มีชื่อเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเผยแพร่ข่าวสารไปยังคนในสังคมมาเป็นเวลานาน เนื้อข่าวก็ยังเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่าคนทั่วไปคือพระสงฆ์ ตลอดจนวิธีการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชนที่ดูเหมือนกับเป็นละคร มีสีสัน เร้าความสนใจของผู้อ่าน ทั้งหมดนี้จึงอาจมีส่วนทำให้เห็นผู้รับสารสนใจเลือกหรือตัดสินใจอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้

4.2.1.8 ประเภทการสื่อสาร (Genre) ตัวบทเป็นตัวบทประเภท “รายงานข่าว” (news report) ซึ่งจัดอยู่ในสื่อสาธารณะที่สามารถเผยแพร่ไปยังผู้รับสารได้เป็นวงกว้างภายในเวลาอันสั้น จึงอาจทำให้สารที่อยู่ในตัวบทมีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของคนในสังคมได้ เมื่อพิจารณาแหล่งข้อมูลเว็บไซต์พบว่า เป็นสำนักข่าวแนวประชานิยม การรายงานข่าวจึงมีการคัดสรร ตัดสิน และประเมินค่าประเด็นหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ตลอดจนมีการเร้าอารมณ์ผู้อ่านให้สนใจประเด็นที่ผู้สื่อข่าวนำเสนอ ดังที่พัทธุพสุตม์ สารนุวัฒน์ (2562: 200) ได้กล่าวไว้ว่า “การนำเสนอข่าวด้วยการเน้นแสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านการรายงานข่าวให้กลายเป็นเรื่องดราม่าจนทำให้ผู้อ่านสนใจอาจเป็นเครื่องมือของสื่อมวลชนในการสร้างความนิยมให้กับตนเอง ผู้อ่านจึงต้องรู้ให้เท่าทันนัยที่ซ่อนเร้นอยู่ในความดราม่าของข่าวสารนั้นว่าแก่นแท้หรือสารนั้นคืออะไร อะไรคือข้อเท็จจริง และอะไรคือการปรุงแต่งขึ้น” ส่วนสาเหตุที่สื่อมวลชนนำเสนอด้วยกลวิธีดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าส่วนหนึ่งก็อาจเป็นผลมาจากจุดมุ่งหมายเชิงธุรกิจคือผลประโยชน์หรือการสร้างรายได้ให้แก่องค์กรของตน ดังที่บำรุง ศรีนวลปาน (2548) ได้กล่าวว่าในปัจจุบันสื่อมวลชนตกอยู่ภายใต้ของนายทุนจึงให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ขององค์กรมากกว่า ทำให้นำเสนอข่าวสารในลักษณะที่ทำให้ตื่นเต้นเร้าอารมณ์หรือนำเสนอเรื่องเพศและความรุนแรง เพื่อนำมาเป็นประเด็นสำหรับการขายข่าวให้ผู้อ่านสนใจ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์มาสรุปให้เห็นวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การผลิตและการกระจายตัวบท และการบริโภคนัยและความหมาย ดังนี้

4.2.3 การผลิตและการเผยแพร่ตัวบท

การผลิตตัวบท ผู้ผลิตตัวบทคือสื่อมวลชน มีเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ และบุคคลอื่น ๆ ที่ร่วมเหตุการณ์เป็นแหล่งข่าวบอกเล่าและให้รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดว่าเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นเมื่อไร ลักษณะพฤติกรรมเป็นอย่างไร และมีการดำเนินการกับผู้กระทำผิดอย่างไร หรือในบางครั้งสื่อมวลชนก็จะมีประสบการณ์รับรู้หรือพบเห็นเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรงด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่าบางเหตุการณ์สื่อมวลชนก็ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด แต่กลับนำเสนอเหตุการณ์ข่าวอย่างละเอียดราวกับตนได้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดด้วยตนเอง (eyewitness report) สื่อมวลชนจะเลือกสรร ตัดสิน ประเมินค่าประเด็นหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอให้มาเป็นข่าวออนไลน์ผ่านกลวิธีทางภาษาในการรายงานข่าว ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของสื่อมวลชนว่าเป็นนายประตูข่าว (news gatekeeper) และแนวคิดเรื่องคุณค่าข่าว (news worthiness) กล่าวคือ สื่อมวลชนมีหน้าที่หลักในการรายงานเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมที่เกิดขึ้นจริง แต่วิธีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้นมีการสร้างสีสัน รั้าความสนใจของผู้อ่านข่าว โดยสื่อมวลชนมีอำนาจในการคัดเลือกและนำเสนอประเด็นข่าวไปในทิศทางที่ตนเองกำหนดไว้ โดยนำเรื่องพระสงฆ์ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสถานภาพสูงในสังคมไทยและการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์ซึ่งเป็นเรื่องผิดปกติกว้างจากสภาพที่ควรจะเป็นมาเป็นจุดเด่นให้ผู้อ่านสนใจ โดยจะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการรายงานข่าว ได้แก่ เพื่อรายงานเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ผู้อ่านได้รับรู้ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท และเพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม บนหน้าเว็บไซต์ข่าวจะมีรูปแบบการสื่อสารเนื้อหาในลักษณะสื่อผสม (Multimedia) ที่มีทั้งถ้อยคำการรายงานข่าว ภาพนิ่ง วีดิทัศน์ ขนาดและสีของตัวอักษร อีกทั้งข่าวออนไลน์ยังมีลักษณะเด่นคือไม่ได้ข้อจำกัดด้านพื้นที่เหมือนในหนังสือพิมพ์ ทำให้สื่อมวลชนสามารถเลือกสรรถ้อยคำที่จะนำมาเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามความต้องการ และข่าวออนไลน์ก็ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าข่าวในหนังสือพิมพ์ปกติ จึงอาจทำให้สื่อมวลชนแต่ละสำนักได้รายได้สุทธิจากการนำเสนอข่าวออนไลน์ที่มากกว่าข่าวหนังสือพิมพ์ปกติ ส่วนเนื้อหาของข่าวยานข่าวพบว่าส่วนพาดหัวข่าวจะใช้คำที่จริงจังในเชิงตำหนิและประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและมีการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและแสดงทัศนะทางลบอย่างชัดเจน ส่วนเนื้อข่าวพบว่าจะใช้ระดับภาษาถึงทางการไปจนถึงระดับภาษาทางการเพื่อทำให้ดูมีความน่าเชื่อถือ เน้นการนำเสนอเหตุการณ์อย่างละเอียดชัดเจน และมีการอ้างอิงคำกล่าวของฝ่ายบุคคลที่หลากหลาย ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ฝ่ายประชาชน และฝ่ายผู้สื่อข่าวเพื่อทำให้ดู

เหมือนว่าฝ่ายบุคคลแต่ละฝ่ายเหล่านั้นกำลังสื่อสารไปยังผู้อ่านโดยตรง สุดท้ายเนื้อหาข่าวโดยส่วนใหญ่จะสิ้นสุดอยู่ที่เหตุการณ์สักพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งเป็นการสร้างความพอใจให้แก่ประชาชนที่ติดตามสถานการณ์ โดยลักษณะของเนื้อหาการรายงานข่าวดังกล่าวจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายดังกล่าวมาข้างต้น

การเผยแพร่ตัวบท เว็บไซต์ที่เป็นขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เว็บไซต์สนุกดอทคอม เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ และเว็บไซต์ข่าวสดออนไลน์ ทั้งสามเว็บไซต์เป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมของประชาชน ซึ่งเห็นได้จากจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์สูงสุดสามอันดับแรกของเว็บไซต์ประเภท News and media ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2563 ของประเทศไทยตามสถิติการจัดอันดับเว็บไซต์ของบริษัท Similarweb (2020) นอกจากนี้บนหน้าเว็บไซต์ข่าวแต่ละเว็บไซต์ยังมีส่วนแบ่งปันลิงก์ (Share link) ไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เช่น Facebook Twitter Line เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายช่องทางการสื่อสารไปยังผู้อ่านอื่น ๆ ได้อย่างไม่สิ้นสุด สุดท้ายผู้อ่านสามารถเข้าถึงข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการหากมีอุปกรณ์การสื่อสารและสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังนั้นด้วยความนิยมของเว็บไซต์และการเข้าถึงการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ง่ายและสะดวกจึงอาจทำให้การเผยแพร่ข่าวนั้นเป็นไปได้ง่ายและกระจายไปในวงกว้างได้ในเวลาอันสั้น

4.2.4 การบริโภคและตีความตัวบท

การบริโภคตัวบท ผู้บริโภคตัวบทหรือผู้รับสารได้แก่ประชาชนทั่วไปในสังคมที่มีโอกาสเข้าถึงข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ นอกจากนี้ผู้บริโภคอีกส่วนหนึ่งก็คือพระสงฆ์รูปอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมด้วยเช่นกัน สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2563) ได้รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2563 ว่าในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยสูงถึง 50.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 75.3 ของประชากรทั้งหมด คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลาเฉลี่ย 11 ชั่วโมง 25 นาทีต่อวัน และกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่สูงสุดเป็นอันดับสามได้แก่การค้นหาข้อมูลข่าวสารออนไลน์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 82.2 ตลอดจนในสังคมไทย ประชากรส่วนใหญ่ต่างนับถือพระพุทธศาสนาอาจทำให้คนส่วนใหญ่ในสังคมต่างให้ความสำคัญหรือให้ความสนใจกับข่าวหรือเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์เป็นพิเศษ ประเด็นทั้งหมดข้างต้นนี้จึงทำให้มีโอกาสสูงที่ประชาชนจะเข้าถึงและบริโภคตัวบทข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนี้ได้ นอกจากนี้บนหน้าเว็บไซต์ข่าวจะมีลิงก์ (link) ที่เป็นข่าวที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงหรือมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข่าวบนหน้าเว็บไซต์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านติดตามอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีลักษณะคล้ายกันต่อไปได้อีก ลักษณะดังกล่าวอาจมีผลทำให้ผู้รับสารมีโอกาส

ที่จะรับข่าวสารในมุมมองซ้ำเติมซึ่งอาจถือเป็นการเน้นย้ำภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในการรับรู้ของผู้รับสารได้อีกทางหนึ่ง

การตีความตัวบท ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอเป็น “ความจริง” ที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะเนื้อหาการรายงานข่าวเป็นการให้รายละเอียดเหตุการณ์อย่างชัดเจนและมีการกล่าวอ้างคำกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ที่เป็นแหล่งข่าวซึ่งถือเป็นการสร้างความเชื่อถือให้แก่ข้อมูล แต่แท้จริงแล้วการรับรู้ของผู้รับสารนั้นเป็นเพียงการรับรู้ตามเจตนาของผู้สื่อข่าวที่ต้องการจะนำเสนอหรือเน้นย้ำประเด็นใดบ้าง เพราะการนำเสนอข่าวนั้นไม่ใช่การนำเสนอ “ความจริง” ของเหตุการณ์ทั้งหมด แต่เป็นการเลือกสรร ตัดสิน ประเมินค่าเนื้อหาเหตุการณ์ของผู้สื่อข่าวก่อนที่นำเสนอและเผยแพร่ข่าวออกไป นอกจากนี้บนหน้าเว็บไซต์ข่าวได้มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับสารด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้รับสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่อ่านไปได้ ทำให้เห็นว่าผู้รับสารรับรู้และตีความวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างไร สุดท้ายการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดและชัดเจน ตลอดจนมีการแทรกถ้อยคำเชิงประเมินค่าทางลบ ตำหนิ ประณามผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง ทำให้ผู้อ่านอาจรู้สึกว่าการอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหมือนการดูละคร เพราะมีสีสันเร้าใจ ทำให้เหตุการณ์ข่าวมีอรรถรสน่าติดตาม ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านข่าวต่อซึ่งจะสามารถสร้างรายได้ให้แก่สื่อมวลชนได้ และแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนกำลังหยิบยกประเด็นปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาสร้างเป็นจุดเด่นเพื่อขายข่าวเพียงเท่านั้น ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สุดท้ายปัญหายังอยู่และสื่อมวลชนก็ใช้ประเด็นดังกล่าวมาสร้างรายได้ให้แก่ตนเองต่อไปด้วยเช่นกัน

ในหัวข้อต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practice) ของวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดว่ามีปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมใดบ้างที่อาจที่มีต่อการผลิตวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์ผู้เป็นกระทำผิด และในขณะเดียวกันวาทกรรมดังกล่าวมีส่งผลต่อสังคมวัฒนธรรมอย่างไร

4.3 วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) กล่าวว่า การวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practice) จะให้ความสำคัญไปที่บริบทสังคมวัฒนธรรมที่มีอาจมีอิทธิพลต่อการผลิตตัวบทควบคู่กับอิทธิพลของตัวบทที่อาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรม

ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด และผลของวาทกรรมที่อาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด

ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดมีทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบของคณะสงฆ์ แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ และเหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายเป็นบรรทัดฐานทางสังคม (social norm) ที่เป็นแนวทางของสมาชิกในสังคมทำร่วมกันเป็นมาตรฐาน สามารถชี้ชัดได้ว่าการกระทำใดของสมาชิกในสังคมนั้นเป็นความถูกต้องหรือเป็นความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายจะมีบทบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นความผิด และจะได้รับการลงโทษอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้สังคมสงบสุขเรียบร้อย พระสงฆ์ก็ถือเป็นหนึ่งในสมาชิกในสังคมที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หากประพฤติขัดต่อหลักกฎหมายก็ต้องได้รับการลงโทษด้วยเช่นกัน โดยกฎหมายที่สัมพันธ์กับการผลิตวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดและการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 (2499) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคได้แก่ภาคบทบัญญัติทั่วไปและภาคความผิดซึ่งจะแบ่งไปตามฐานความผิดต่าง ๆ ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างภาคความผิดต่าง ๆ โดยจะสรุปใจความสำคัญบางส่วนของประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดดังนี้

ความผิดเกี่ยวกับเพศ ที่ว่าด้วยความผิดกระทำอนาจารและการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การกระทำผิดเกี่ยวกับอนาจารและการล่วงละเมิดทางเพศเด็กหรือบุคคลอื่น หรือในบางกรณีอาจใช้กำลังขืนใจหรือกระทำชำเราเด็กหรือบุคคลอื่น (มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280) ลักษณะดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดในฐานความผิดกระทำอนาจารและล่วงละเมิดทางเพศเด็กและบุคคลอื่นทั้งเพศสภาพหญิงและชาย และในบางกรณีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็อาจใช้กำลังขืนใจก่อนที่จะกระทำอนาจาร และสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม (2) การกระทำผิดเกี่ยวกับ

การค้าประเวณีและการซื้อบริการทางเพศ (มาตรา 283 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 285) ลักษณะดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับวาทกรรมชาวพระสงฆ์เป็นผู้ซื้อบริการทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ถูกระทำผิดเป็นเพศชาย ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ถูกระทำผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (42) พ่อแม่เฒ่าทั้ง 4 รูป เข้าให้ปากคำต่อ พ.ต.ท.บุญชู มีศรี รอง ผกก.(สอบสวน) เจ้าของคดี ถึงเรื่องที่เกิดขึ้น โดยในเบื้องต้นเมื่อสอบปากคำเสร็จ จะแจ้งข้อกล่าวหา 1.ข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้าย 2.กระทำอนาจารแก่บุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี และไม่ต่ำกว่า 15 ปี

(สนुकตทคอม, 16 ก.ย. 2561)

จากตัวอย่างที่ 42 มีการกล่าวอ้างประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ในลักษณะการกระทำผิดเกี่ยวกับการอนาจารและการล่วงละเมิดทางเพศด้วยการใช้กำลังข่มขืนใจ โดยจะปรากฏอยู่ในตัวบทข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดใช้กำลังข่มขืนกระทำชำเราเด็กและบุคคลอื่น จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

- (43) พ.ต.อ.วรพงศ์ คำลือ ผกก.กก.3 บก.สส.ภ.5 นำหมายจับของศาลจังหวัดเชียงใหม่ ... ข้อหา "กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยเด็กนั้น จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม พรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อกระทำอนาจาร เป็นธรรจัดหาเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อสนองความใคร่ของ ผู้อื่นโดยเด็กนั้นยินยอม" เข้าจับกุมตัวพระสุนทร จักรสาน

(ข่าวสดออนไลน์, 11 ต.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 43 มีการกล่าวอ้างประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ในลักษณะการกระทำผิดเกี่ยวกับการอนาจารและการล่วงละเมิดทางเพศเด็กหรือบุคคลอื่น ตลอดการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการซื้อบริการทางเพศ โดยจะปรากฏในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมอนาจารหรือล่วงละเมิดทางเพศผู้อื่นหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการค้าประเวณีและซื้อบริการทางเพศ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กฎหมาย เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ที่ว่าด้วยการทำร้ายร่างกายบุคคลอื่นให้บาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต (มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 295 มาตรา

296 มาตรา 297) มีส่วนเกี่ยวข้องกับวาทกรรมขาวที่พระสงฆ์เป็นผู้กำลังทำร้ายร่างกายให้บุคคลอื่น ได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจหรือทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิต ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม นอกจากนี้ยังมาตรา 291 และมาตรา 300 ที่ว่าด้วยการกระทำการโดยประมาทอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตก็จะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมขาวที่พระสงฆ์กระทำการโดยประมาท เช่น ขับรถยนต์โดยประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (44) จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจคุมตัวนายประสงค์ ไปขออำนาจศาลฝากขังในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและพกพาอาวุธมีดไปในที่สาธารณะต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 25 ม.ค. 2562)

ตัวอย่างที่ 44 จะเห็นว่าการกล่าวอ้างถึงประมวลกฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ในลักษณะการทำร้ายบุคคลอื่นให้บาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต โดยจะปรากฏอยู่ในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม

- (45) พนักงานสอบสวนได้คุมตัวพระรามฤทธิ์...แจ้งข้อหาชนแล้วหลบหนีและขับรถประมาททำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายสงดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 ก.ย. 2563)

ตัวอย่างที่ 45 จะเห็นว่าการอ้างถึงประมวลกฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ในลักษณะการกระทำผิดโดยประมาทอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โดยจะปรากฏอยู่ในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดขับขียานพาหนะโดยประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ถือเป็น การสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่ว่าด้วยการลักทรัพย์และการฉ้อโกง (มาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 341 มาตรา 342 มาตรา 343) มีส่วนเกี่ยวข้องกับวาทกรรมขาวที่พระสงฆ์ลักทรัพย์สินอื่น ๆ หรือฉ้อโกงเงินบริจาคหรือเงินสนับสนุนวัดและสาธารณสมบัติมาเป็นของตน ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (46) โขเฟอร์แท็กส์จ้อตรถหน้าบ้านพัก ติดเครื่องรถไวัระหว่างขนของลง พระภิกษุเมานักมาก ฉวยโอกาสเปิดรถลงนั่งขับเข้าไปภายในหมู่บ้าน แจ้งเจ้าหน้าที่สกัดจับ อยู่ในสภาพมีนเมา พระลูกวัด หงษ์ทอง ตำรวจควบคุมตัวจับสึก แจ้งข้อหาคดีลักทรัพย์

(ไทยรัฐออนไลน์, 26 ม.ค. 2559)

ตัวอย่างที่ 46 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ในลักษณะการลักทรัพย์หรือการฉ้อโกง โดยจะปรากฏในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดลักทรัพย์อื่น ๆ หรือฉ้อโกงเงินบริจาคหรือเงินสนับสนุนวัดหรือสาธารณสมบัติมาเป็นของตน จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

ความผิดเกี่ยวกับศพ ที่ว่าด้วยการทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ หรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ (มาตรา 366/3 มาตรา 366/4) มีส่วนเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์เป็นผู้นำเอาศพหรือเถ้าอัฐิของศพมาทำพิธีทางไสยศาสตร์เพื่อจุดประสงค์ใดประสงค์หนึ่ง ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (47) เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้องออกโรงเตือนวัดในสังกัด ห้ามพระสงฆ์นำกระดูกบรรพบุรุษของบุคคลอื่น ๆ มาประกอบพิธีปลุกเสกตุ๊กตาลูกเทพ ซึ่งถือเป็นการผิดกฎหมาย ผิดพระธรรมวินัย ขัดคำสั่งมหาเถรฯ และต้องอาบัติร้ายแรง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(ไทยรัฐออนไลน์, 31 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 47 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างกฎหมายโดยภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาดูแล้วพบว่ากฎหมายดังกล่าวจะเป็นประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับศพ ในลักษณะการทำให้เสียหาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ หรือการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ โดยจะปรากฏในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้นำเอาศพหรือเถ้าอัฐิของศพมาทำพิธีทางไสยศาสตร์ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (2522) เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับกับการควบคุมปริมาณการใช้และลงโทษบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษที่ขัดต่อกฎหมายดังกล่าว ในพระราชบัญญัติดังกล่าวจะแบ่งยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท โดยประเภทที่เกี่ยวข้องกับ

การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมากที่สุด ได้แก่ ยาเสพติดประเภทที่ 1 เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน เฟตามีน (ยาไอซ์) แอมเฟตามีน (ยาบ้า) โคเคอีน (ยาเค) เป็นต้น และยาเสพติดประเภทที่ 5 เช่น กัญชา กระท่อม เป็นต้น มาตรา 57 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 5 ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษและสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด อีกทั้งยังมีบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ครอบครองยาเสพติดให้โทษเพื่อจำหน่าย (มาตรา 66 มาตรา 67 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 76/1) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีเสพยาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่ายให้กับประชาชน สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่มีมอมเมาประชาชน นอกจากนี้ยังมีกฎกระทรวงฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (2537) ที่กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลเมาสุราหรือไม่ โดยวิธีการเป่าลมหายใจด้วยเครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด หากตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ถือว่าบุคคลนั้นเมาสุรา กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์เมาสุราอละวาด และสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (48) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมดังกล่าว ได้นำตัว นายกิตติศักดิ์ ให้เจ้าอาวาสที่วัดทำการสึกจากการเป็นพระสงฆ์ พร้อมควบคุมตัวมามอบให้ร้อยเวรสอบสวน ควบคุมตัวไว้เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย ในข้อหา “มีเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อเสพและจำหน่าย” ต่อไป

(สนุกตอทคอม, 11 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 48 จะเห็นว่าการมีกล่าวอ้างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับการเสพติดยาเสพติดให้โทษและความผิดเกี่ยวกับการครอบครองยาเสพติดให้โทษเพื่อจำหน่าย โดยจะปรากฏในดับบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ครอบครองยาเสพติดไว้เพื่อเสพหรือเพื่อจำหน่ายให้ผู้อื่น จะสัมพันธ์กับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่มีมอมเมาประชาชน

- (49) เจ้าหน้าที่ออกติดตามอีกกระทั้งไปพบรถยนต์ โตโยต้า สีบรอนซ์เงิน ทะเบียน ฎก 5365 กรุงเทพมหานคร จอดอยู่หน้าร้านค้าอีกหมู่บ้านหนึ่ง ในตำบลปราสาท พร้อมกับพระจิรพงษ์ โกดิรัมย์ อายุ 51 ปี ยังอยู่ในอาการเมา พุดจารู้เรื่องดี ตำรวจจึงเชิญตัวไปที่ สภ.บ้านด่าน เพื่อทำการ

สอบสวน เบื้องต้นทำการเป่าแอลกอฮอล์ พบปริมาณสูงถึง 248 มิลลิกรัม จากกฎหมายกำหนดไว้ห้ามเกิน 50

(ไทยรัฐออนไลน์, 13 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 49 มีการกล่าวอ้างถึงกฎกระทรวงที่ออกความตามในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลว่าเมาสุราหรือไม่ โดยวิธีการเป่าลมหายใจด้วยเครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด หากตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ถือว่าบุคคลนั้นเมาสุรา โดยจะปรากฏในตัวบทที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเมาสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น ๆ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (2522) เป็นกฎหมายการพิจารณาบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมาตรา 12 (1) ห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ข้อห้ามดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ต่างชาติพันธุ์ที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และสัมพันธ์กับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (50) จากการสอบสวนทั้งหมดให้การรับสารภาพว่าเป็นพระชาวต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา หลบหนีเข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมาย จึงได้พาไปลาสิกขา ... เบื้องต้นแจ้งข้อหาเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ก่อนควบคุมตัวรอการผลักดันกลับประเทศ ต่อไป

(สนุกดอทคอม, 24 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่างที่ 50 มีการกล่าวอ้างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายการพิจารณาบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร โดยจะปรากฏในตัวบทที่พระสงฆ์ต่างชาติพันธุ์ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2542) ที่เกี่ยวข้องกับ การห้ามไม่ให้บุคคลโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือได้มา ครอบครองหรือใช้ทรัพย์สินโดยรู้ในขณะที่ได้มาว่าเป็น

ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือให้การสนับสนุนการกระทำความผิดหรือให้การช่วยเหลือผู้กระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (มาตรา 3 มาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่กลุ่มฆราวาสของสำนักงานพระพุทธศาสนาและพระเถระชั้นผู้ใหญ่หลายรูปร่วมกันฟอกเงินงบประมาณสนับสนุนวัดในพระพุทธศาสนา และสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมายและเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (51) ศาลอ่านคำพิพากษาคดีฟอกเงินทอนวัด สำนักนแรก หมายเลขดำ อท.38/2561 ที่พนักงานอัยการสำนักงานคดีปราบปรามทุจริต 1 เป็นโจทก์ฟ้องพระครูกิตติพัชรคุณ ... เป็นจำเลย ใน ความผิดฐานฟอกเงินโดยสมคบกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้น ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3, 5 (1) (2) (3), 9, 60

(สนงคตทคอม, 18 เม.ย. 2562)

จากตัวอย่างที่ 51 จะมีการกล่าวอ้างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์การทุจริตเงินทอนวัด ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมาย และเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (2505) หมวด 4 นิคกรรม¹²และการสละสมณเพศ มาตรา 26 พระภิกษุรูปใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัยและได้มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดให้รับนิคกรรมให้สึก ต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย มาตรา 27 (2) เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจณต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย มาตรา 29 พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยตัวชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมีได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจัดดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ มาตรา 30 เมื่อต้องจำคุก กักขัง หรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติกรให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล มีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการสละสมณเพศนั้น

¹² นิคกรรม หมายถึง การลงโทษพระสงฆ์ที่กระทำความผิดตามพระธรรมวินัย

โดยกฎหมายดังกล่าวนี้จะสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงสถานภาพความเป็นพระสงฆ์มาเป็นฆราวาสของผู้กระทำผิดเมื่อมีการกระทำหรือพฤติกรรมที่ขัดต่อพระธรรมวินัยหรือกฎหมาย ดังกล่าวต่อไปนี้

(52) มั่นใจคดี “ธัมมชโย” จบใน 3 เดือน ผบ.ตร.ลั่นรวบตัวได้ไม่ให้ประกัน จับสึกยึดตามพรบ.สงฆ์

(ข่าวสดออนไลน์, 6 ธ.ค. 2559)

จากตัวอย่างที่ 52 จะเห็นว่ามีการอ้างถึงพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ที่สะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดกระทำผิดกฎหมายหรือพระธรรมวินัยเป็นอาจिन แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนสถานภาพผู้กระทำผิดจากพระสงฆ์มาเป็นฆราวาส เพื่อส่งตัวผู้กระทำผิดไปดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

จากที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นว่ากฎหมายเป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักกฎหมายบ้านเมืองและสมควรที่จะถูกลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

4.3.1.2 กฎระเบียบของคณะสงฆ์ ปัจจัยเรื่องกฎระเบียบของคณะสงฆ์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ พระธรรมวินัย และกฎและคำสั่งของมหาเถรสมาคม ซึ่งมีรายละเอียดและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

(1) พระธรรมวินัย พระธรรมวินัยก็ถือเป็นบรรทัดฐานทางสังคม (social norm) อย่างหนึ่งเช่นเดียวกับกฎหมาย แต่จำกัดบริบทเพียงแคในสังคมสงฆ์เท่านั้น สังคมสงฆ์จำเป็นต้องใช้พระธรรมวินัยเพื่อจัดระเบียบให้สมาชิกสงฆ์อยู่ร่วมกันได้ และอยู่ร่วมกับประชาชนในสังคมได้ด้วยเช่นกัน เมื่อสังคมสงฆ์เป็นสังคมที่มีระเบียบก็จะเอื้อให้พระสงฆ์ได้ปฏิบัติธรรมจนได้รับผลดีจากการปฏิบัติ และนำหลักธรรมเหล่านั้นไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนต่อไป

พระธรรมวินัยหรือพระวินัยปิฎกถือเป็นส่วนหนึ่งของพระไตรปิฎก โดยว่าด้วยเรื่องประมวลข้อบังคับเกี่ยวกับความประพฤติของพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้น เพื่อเป็นข้อบังคับหรือระเบียบที่ให้พระสงฆ์จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากละเมิดก็จะต้องได้รับโทษทางพระธรรมวินัยตามความหนักเบาของวินัยนั้น ๆ ที่ได้ล่วงเกินที่เรียกว่า “อาบัติ” ส่วนข้อบังคับหรือระเบียบของพระสงฆ์เรียกได้หลายชื่อ “วินัย สิกขาบท หรือศีล” (พุทธรัชนี ปรานนอก, 2560: 6) โดยพระธรรมวินัยหรือพระวินัยปิฎกสามารถแบ่งออกเป็น 5 คัมภีร์ ได้แก่ คัมภีร์มหาวิภังค์ คัมภีร์ภิกขุณีวิภังค์ คัมภีร์มหารวรรค คัมภีร์จุฬวรรค และคัมภีร์ปรีวาร (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551: 12-13) โดยคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและการสื่อภาพตัวแทน

พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดโดยตรง ได้แก่ คัมภีร์มหาวิภังค์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมูลเหตุของบัญญัติวินัยสงฆ์และข้อวินัยสงฆ์หรือศีลของสงฆ์ทั้ง 227 ข้อ

ทั้งนี้ ในพระธรรมวินัยจะแบ่งบทลงโทษหรืออาบัติออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ปาราชิก สังฆาทิเสส ฤกษ์จัจย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฏ และทุพภาสิต โดยอาบัติปาราชิกถือเป็นอาบัติหนักที่สุด บทลงโทษคือการทำให้อาบัติผู้ละเมิดขาดจากความเป็นภิกษุ ส่วนอาบัติที่หนักรองลงมา ได้แก่ อาบัติ สังฆาทิเสส บทลงโทษคือผู้ละเมิดต้องประพฤติตามวัตรอย่างหนึ่งเพื่อทรมานตนเองจึงจะพ้นอาบัติ ส่วนอาบัติที่เหลือถือเป็นโทษเบา บทลงโทษจะแตกต่างกันไปตามความผิดแต่ละอาบัติ เช่น สละสิ่งของที่ทำให้อาบัติ สารภาพผิดให้พระสงฆ์รูปอื่นได้รับรู้ เมื่อพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งอาบัติจะถือว่าพระสงฆ์รูปนั้นไม่บริสุทธิ์ ไม่สามารถร่วมทำสังฆกรรมกับพระสงฆ์รูปอื่น ฉะนั้นจึงต้องแก้อาบัติให้ตนกลับมีความบริสุทธิ์ก่อนทำสังฆกรรม (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551 ; พระมหาบุญเลิศ ฐานทินโน และคณะ, 2552 ; พุทธรักษ์ ปราบนอก, 2560: 6-28 ; ฌัฐพธรรม ธนันทเมธาภรณ์, 2558: 21-30)

ผู้วิจัยจะกล่าวเฉพาะศีลหรือสิกขาบทโดยแบ่งไปตามอาบัติในคัมภีร์มหาวิภังค์ที่สัมพันธ์กับวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยผู้วิจัยจะแบ่งไปตามลักษณะการกระทำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับการอวดคุณวิเศษในตน และความผิดอื่น ๆ ดังนี้

ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร ปาราชิกสิกขาบทที่ 1 ว่าด้วยการห้ามเสพเมถุนหรือการมีเพศสัมพันธ์ โดยการมีเพศสัมพันธ์นั้นจะครอบคลุมถึงการมีเพศสัมพันธ์ทั้งทางอวัยวะเพศ ทวารหรือปากทั้งกับเพศชาย เพศหญิง เพศที่สาม หรือแม้แต่กับสัตว์เดรัจฉาน ไม่ว่าอีกฝ่ายจะมีสติสัมปชัญญะครบถ้วนหรือไม่ก็ตาม หากพระสงฆ์ตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ด้วยก็ล้วนแต่ถือว่าปาราชิกทั้งสิ้น ขาดจากความเป็นภิกษุทันที นอกจากนี้ยังมีสังฆาทิเสสสิกขาบทที่ 1 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะทำน้ำอสุจิเคลื่อนหรือการสำเร็จความใคร่ สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ 2 เกี่ยวกับอาบัติเพราะมีจิตกำหนดจับต้องกายหญิง สังฆาทิเสสสิกขาบทที่ 3 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะมีจิตกำหนดพูดเกี่ยวหญิง และสังฆาทิเสสสิกขาบทที่ 4 เกี่ยวกับอาบัติเพราะพูดให้หญิงบำเรอตนด้วยกาม สิกขาบททั้งหมดข้างต้นนี้จะเกี่ยวข้องกัวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์กระทำความผิดในฐานะกระทำอนาจาร ล่วงละเมิดทางเพศ หรือสำเร็จความใคร่ โดยคู่กรณีจะเป็นได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทน

พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (53) อดีตพระวิสุทธิตาสนวิเทศหรือเจ้าคุณปิง ... ได้ลาสิกขา เนื่องจากเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นกุฏิเจ้าคุณปิง พบภาพบุคคลหน้าคล้ายเจ้าคุณปิงกำลังเสพเมถุนอยู่ ซึ่งถือว่าผิดวินัยสงฆ์

(ข่าวสดออนไลน์, 5 มิ.ย. 2561)

จากตัวอย่าง 53 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างพระธรรมวินัยหรือวินัยสงฆ์ที่ว่าด้วยเรื่องอาบัติเพราะเสพเมถุน ทำให้ขาดจากความเป็นพระสงฆ์ โดยพระธรรมวินัยข้อดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์เสพเมถุน โดยอย่างยิ่งในข่าวดังกล่าวคู่กรณีเป็นเพศชาย ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ และเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ

- (54) นายธีระพงษ์ อินทร์พันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ เปิดเผยว่า แม้จะถึงขั้นกวดจูนกัน แต่ว่าความผิดยังคงอยู่ในขั้นสังฆาธิเสส ยังไม่ถึงขั้นปาราชิก เนื่องจากหากต้องปาราชิกจะต้องเป็นกรณีที่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนว่ามีเพศสัมพันธ์เท่านั้น

(สนุกดอทคอม, 30 พ.ย. 2562)

จากตัวอย่าง 54 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างอาบัติสังฆาธิเสสที่เกี่ยวกับอาบัติเพราะมีจิตกำหนดต้องกายหญิง ซึ่งจะปรากฏในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมเชิงชู้สาว จะสัมพันธ์การสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์

- (55) ทั้งนี้ ขณะตำรวจชุดจับกุมเข้าตรวจค้นกุฏิ พบพระสรเสริญมีพฤติกรรมเสพเมถุนกับนางสาวสมจริง โดยเจ้าตัวขอลาจากสมณเพศกับพระโสภณกาญจนารมณ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองกาญจนบุรี หลังจากสึกแล้วตำรวจปล่อยตัวไปเพราะเป็นความผิดปาราชิกทางศาสนา

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่าง 55 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างอาบัติปาราชิกเกี่ยวกับการเสพเมถุนหรือการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมเชิงชู้สาวจนมีเพศสัมพันธ์กับอีกฝ่าย จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าตัวอย่างดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสื่อมวลชนมีส่วนช่วยและให้ความสำคัญกับการอ้างพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยการนำเสนอผลลัพธ์หรือจุดจบของพระสงฆ์ที่กระทำผิดด้วยการเสพเมถุนคือการขาดออกจากความเป็นสงฆ์ทันที

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ปาราชิกสิกขาบทที่ 2 ว่าด้วยการห้ามลักทรัพย์หรือลักขโมย พระสงฆ์มีเจตนาถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินที่เจ้าของไม่ได้ให้ มูลค่าตั้งแต่ 5 มาสก หรือ 1 บาทขึ้นไป พระสงฆ์รูปนั้นต้องอาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุทันที หรือแม้เพียงมีความคิดที่จะลักทรัพย์ ก็ถือว่าต้องอาบัติทุกกฎ หากพยายามลักทรัพย์แต่ไม่สำเร็จหรือลักทรัพย์มูลค่าน้อยกว่า 5 มาสก หรือ 1 บาท ก็ถือว่าต้องอาบัติถุลลัจจัย หรือนิสสัคคยปาจิตตีย์ โกสิยวรรค สิกขาบทที่ 8 เกี่ยวกับต้องอาบัติ เพราะภิกษุรับหรือให้ผู้อื่นรับเงินหรือทอง หรือยินดีที่เขาเก็บเงินหรือทองไว้ให้ตน สิกขาบททั้งหมดนี้จะเกี่ยวกับวาทกรรมข่าวกว่าที่พระสงฆ์กระทำผิดในฐานความผิดลักทรัพย์ ฉ้อโกง เล่นการพนัน หรือกระทำการทุจริตต่าง ๆ และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภ โลกมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (56) จากกรณีที่ เพชบุรีแฟนเพจอียดังเดี๋ยวจัดให้ V.Plus+ ได้นำคลิปวิดีโอความยาว 10.42 นาที มาเผยแพร่ โดยเป็นภาพขณะที่มีชาวบ้านประมาณ 10 คน ซึ่งมีทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และผู้สูงอายุ ล้อมวงเล่นไพ่ อยู่ภายในบ้านหลังหนึ่ง และในจำนวนนี้ก็มิใช่ชายสวมชุดคล้ายพระสงฆ์ กำลังนั่งสูบบุหรี่ เล่นไพ่อย่างสนุกสนาน โดยไม่แยแสต่อความผิดทางวินัยสงฆ์ และฝ่าฝืนประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน

(สนุกตอทคอม, 16 เม.ย. 2563)

จากตัวอย่าง 56 จะเห็นว่ามีการกล่าวอ้างพระธรรมวินัยหรือวินัยสงฆ์ แม้ว่าในพระธรรมวินัย ไม่ได้กล่าวโดยตรงว่าการเล่นการพนันผิดศีล แต่เมื่อพิจารณาถึงการเล่นการพนันจำเป็นต้องมีการรับ และเปลี่ยนแปลงเงินทองหรือสิ่งของแทนเงินทอง ส่วนดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นเรื่องผิดศีลหรืออาบัตินิสสัคคยปาจิตตีย์ โกสิยวรรค สิกขาบทที่ 8 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะภิกษุรับหรือให้ผู้อื่นรับเงินหรือทอง หรือยินดีที่เขาเก็บเงินหรือทองไว้ให้ตน ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลกมาก

ความผิดเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกาย ปาราชิกสิกขาบทที่ 3 ว่าด้วยการห้ามฆ่ามนุษย์ พระสงฆ์มีเจตนาฆ่ามนุษย์ให้ตาย หรือสั่งฆ่า หรือชักชวนให้ฆ่า ส่งเสริมให้ฆ่า ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม หากพระสงฆ์มีเจตนาต้องการให้มนุษย์ผู้นั้นตายถือว่าต้องอาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุทันที แม้แต่การมีความคิดที่จะฆ่า หรือมีการวางแผนฆ่ามนุษย์ เพียงแค่คิดหรือวางแผนก็ต้องอาบัติทุกกฎ หากมนุษย์ผู้นั้นได้รับบาดเจ็บถือว่าต้องอาบัติถุลลัจจัย หรือหากมนุษย์ผู้นั้นตายก็ถือว่าต้องอาบัติปาราชิก นอกจากนี้ยังมีปาจิตตีย์ มุสาวรรคสิกขาบทที่ 2 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะการพูดเสียดแทงให้เจ็บใจ ปาจิตตีย์ มุสาวรรคสิกขาบทที่ 3 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะการพูดส่อเสียด

ให้ทะเลาะกัน ปาจิตติยสหัมมิภววรรคสิกขาบทที่ 4 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะการทำร้ายร่างกายภิกษุ และปาจิตติย สหัมมิภววรรคสิกขาบทที่ 5 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะการเงี้ยวมือจะทำร้ายภิกษุ สิกขาบททั้งหมดข้างต้นนี้จะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอันเป็นให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (57) ผู้อำนวยการสำนักพุทธฯ เตรียมประสานเจ้าคณะอำเภอตามหาพระที่กระชากหัวผู้หญิง เพื่อนำตัวสอบพระธรรมวินัยที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม อาจมีโทษถึงขั้น "สึก"

(ข่าวสดออนไลน์, 2 ก.ย. 2562)

จากตัวอย่าง 57 จะมีการอ้างถึงพระธรรมวินัยหรือวินัยสงฆ์ที่เกี่ยวข้องการอาบัติเพราะพระสงฆ์ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ซึ่งจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือเสียชีวิต จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นมีจิตใจโหดเหี้ยม

ความผิดเกี่ยวกับการอวดคุณวิเศษในตน ปาราชิกสิกขาบทที่ 4 ว่าด้วยการกล่าวอวดอุตริมนุสสรธรรม พระสงฆ์พูดจาอวดอ้างต่อหน้าผู้อื่นในเรื่องฌาน ญาณ สมาธิ สมาบัติ มรรคผล การหยั่งรู้เปิดจิต การหมดสิ้นแล้วซึ่งกิเลส การมีหุทธิพิทย์ ตาทิพย์ หรือมีฤทธิ์ต่าง ๆ ว่าตนมีหรือตนเป็น ทั้งที่ตนก็รู้อยู่แก่ใจว่าไม่ได้เป็นเช่นนั้น ไม่ว่าผู้อื่นจะเชื่อในคำพูดหรือไม่ก็ตาม ถือว่าพระสงฆ์รูปนั้นต้องอาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุทันที ในกรณีที่พระสงฆ์พูดอวดไปเพราะเข้าใจผิดว่าสิ่งนั้นจริงหรืออวดอุตริในที่ลับที่ไม่มีฆราวาสรับรู้ หรือพระสงฆ์รูปนั้นมีฤทธิ์จริงแล้วพูดให้ฆราวาสรับรู้หรือแสดงฤทธิ์นั้นให้ฆราวาสดู หรือพูดอวดอุตริที่มีอยู่จริงของพระสงฆ์รูปอื่น ๆ ให้ฆราวาสฟัง ถือว่าต้องอาบัติอุลลัจจัย หากแต่พระสงฆ์กล่าวถึงฌานและฌานของตนผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องนรกสวรรค์ เรื่องกรรม หากท่านมีฤทธิ์ดังกล่าวจริง และมีเจตนาเพื่อเล่าเพื่อสอนเป็นวิทยาทาน ถือว่าไม่อาบัติ แต่หากมีเจตนาเพื่ออวด ให้คนมานับถือ มาทำบุญให้จำนวนมาก ถือว่าต้องอาบัติอุลลัจจัย สิกขาบทข้างต้นนี้จะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมอวดอ้างว่าตนมีอิทธิฤทธิ์ มีญาณหยั่งรู้ รวมไปถึงการมีพฤติกรรมใบ้เลขสลาก ซึ่งจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (58) "พระเดือนชัย ธรรมวิจิโย" ที่พำนักอยู่ที่พักสงฆ์ถ้าจารย์ครูภูหินต่าง อ.หนองสูง ที่มีการทำพิธีรับขันธ 5 เพื่อหาตัวคนร้ายออกสื่อหลายครั้ง รวมทั้งให้เลขเด็ดเสี่ยงโชค จนในที่สุดถูกคณะสงฆ์มุขตาทหารขับออกจากพื้นที่ ระบุอวดอุตริมนุสสรธรรม แสดงตนสื่อทางวิญญูญาณ และมีเจตนาจะ

โฆษณาตนเองออกในชื่อ ผิดหลักพระธรรมวินัย กฎระเบียบ คำสั่ง และประกาศมหาเถรสมาคม
ตกเดือนแล้วไม่ฟัง

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่าง 58 จะเห็นว่ามีกรกล่าวอ้างพระธรรมวินัยเรื่องปาราชิก อวดอุตริมนุสสรธรรม เพราะพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอ้างว่าตนมีญาณหยั่งรู้รวมไปถึงมีพฤติกรรมใบ้เลขสลาก อาบัติปาราชิก ดังกล่าวนี้ถือว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ขาดออกจากความเป็นพระสงฆ์ทันที ทั้งที่ยังไม่ได้ลาสิกขา การกล่าวอ้างพระธรรมวินัยข้อดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดอ้างว่าตนมีญาณหยั่งรู้ รวมไปถึงพฤติกรรมการใบ้เลขสลาก จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

ความผิดอื่น ๆ ผู้วิจัยพบการกระทำหรือพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ผิดพระธรรมวินัย ได้แก่ นิสัสคย ปาจิตตีย์ โภจิสวรรค สิกขาบทที่ 9 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะภิกษุทำการซื้อขายด้วยรูปียะ (เงินตรา) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กรวางวัลเลขสลาก จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก ปาจิตตีย์ สุราปานวรรค สิกขาบทที่ 1 เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะภิกษุดื่มน้ำเมา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่าง ๆ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีอาบัติทุกกฎ คือ อาบัติเพราะพระสงฆ์มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ (พุทธรักร์ช ปราบนอก, 2560: 28) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ เช่น ฉันทบุพเพต์ เล่นฟิตเนส มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ท่องเที่ยวในแหล่งอโคจร ขับขี่ยานพาหนะ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (59) พระครูวิรัช ปัญญากร ยอมรับว่าได้ดื่มสุราจริง ... ล่าสุดพระครูอาทร วิสุทธิคุณ เจ้าคณะอำเภอหางดง ได้เดินทางมาประชุมร่วมกับกรรมการวัดและพระครูวิรัช ปัญญากร เจ้าอาวาสวัด ระบุความผิดที่เกิดขึ้นเป็นขั้นปาจิตตีย์ เป็นอาบัติจำพวกหนึ่งในอาบัติทั้ง 7 เปรียบได้กับลหุโทษ ยังไม่ถึงขั้นต้องสึก

(ไทยรัฐออนไลน์, 20 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่าง 59 มีการกล่าวอ้างพระธรรมวินัย ปาจิตตีย์ที่เกี่ยวกับอาบัติเพราะภิกษุดื่มสุราเมรัย ซึ่งจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีวเมาสุราและยาเสพติด

(60) ทั้งนี้ พบว่าสลากหมายเลขดังกล่าวนั้น พระทั้ง 3 รูป ได้ลงขันกันซื้อ แต่เมื่อถูกรางวัล ได้ใช้ชื้อญาติ เป็นผู้ลงขันทีกรประจำวัน เพราะทำไม่ได้เนื่องจากผิดพระวินัย

(ไทยรัฐออนไลน์, 17 ม.ค. 2561)

จากตัวอย่าง 60 มีการกล่าวอ้างพระธรรมวินัย เพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการซื้อขายสลากกินเป็นพฤติกรรมที่ผิดศีล เนื่องจากนิสัสัคคยปาจิตตีย์เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะภิกษุทำการซื้อขายด้วยรูปียะ (เงินตรา) รวมไปถึงเมื่อถูกรางวัล พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดก็ไม่สามารถนำไปขึ้นเงินรางวัลได้เพราะเป็นนิสัสัคคยปาจิตตีย์ที่เกี่ยวกับต้องอาบัติเพราะภิกษุรับหรือให้ผู้อื่นรับเงินหรือทอง พระธรรมวินัยข้อดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดซื้อสลากแล้วถูกรางวัล จะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

จากที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นว่าพระธรรมวินัยเป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ชี้ให้เห็นชัดว่าการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อพระธรรมวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาบัติปาราชิกที่ทำให้ผู้ละเมิดขาดจากความเป็นพระสงฆ์ทันทีโดยไม่ต้องลาสิกขาบท ถือเป็น การขับไล่ผู้กระทำความผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและถือเป็น การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด

(2) กฎและคำสั่งของมหาเถรสมาคม มหาเถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุดที่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการดูแลปกครองคณะสงฆ์ไทยตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งในมาตรา 15 จัตวา กล่าวว่า เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัยและเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎหมายมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครอง สำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของคณะสงฆ์ก็ได้ (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505, 2505)

สถาบันสังฆาธิการ (2558) ได้รวบรวมกฎหมายมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และมติการปกครองคณะสงฆ์ไว้เป็นคู่มือสำหรับพระสังฆาธิการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการบริหารปกครองวัดหรือปกครองคณะสงฆ์ ผู้วิจัยจะกล่าวเฉพาะคำสั่งและประกาศของมหาเถรสมาคมที่

เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข้าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ดังนี้

คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2521 เป็นคำสั่งที่ห้ามภิกษุและสามเณรดื่มสุราเมรัย รวมไปถึงการเสพหรือการฉีดยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย ยกเว้นแต่เป็นกรณีที่ปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์เพื่อรักษาโรค ทั้งนี้เพราะถือว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการไม่ชอบด้วยพระวินัยและสมณวิสัย เป็นที่ตำหนิติเตียนของผู้ที่ได้พบเห็น นำความเสื่อมเสียมาสู่วงการปกครองคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา คำสั่งดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข้าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ รวมไปถึงพฤติกรรมการเสพยาเสพติดให้โทษ และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน พ.ศ. 2521 เป็นคำสั่งที่ห้ามภิกษุและสามเณรเที่ยวเตร่เตร่ไปในที่ต่าง ๆ โดยไม่มีที่อยู่หลักแหล่ง และพักค้างแรมตามบ้านเรือนติดต่อกันเกินสมควรโดยไม่จำเป็น โดยปกติภิกษุสามเณรต้องมีสังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง กับทั้งมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง แต่ปรากฏว่าภิกษุสามเณรบางรูปเที่ยวเตร่เตร่ไปในที่ต่าง ๆ และพักค้างแรมตามบ้านเรือนติดต่อกันโดยไม่จำเป็น การประพฤติเช่นนี้ไม่เหมาะสมกับสมณวิสัย เป็นที่ตำหนิติเตียนของประชาชนทั่วไป และประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรพักแรมในสถานที่เป็นที่รังเกียจทางพระวินัย พ.ศ. 2501 เป็นประกาศที่เกิดขึ้นจากที่พุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาได้ตำหนิติเตียนพระภิกษุสามเณรผู้พักแรมในโรงแรมหรือในสถานที่พักต่างอากาศสาธารณะของคฤหัสถ์ชายหญิง เพราะสถานที่เช่นนั้นเป็นที่พักแรมของคฤหัสถ์ชายหญิง ไม่สมควรที่พระภิกษุสามเณรจะเข้าไปพักแรมร่วมสถานที่เดียวกัน อันเป็นที่น่ารังเกียจทางพระวินัย จึงห้ามไม่ให้พระภิกษุสามเณรเข้าพักแรมในโรงแรมหรือในสถานที่พักตากอากาศสาธารณะของคฤหัสถ์ชายหญิง หากภิกษุสามเณรผู้เดินทางจำเป็นต้องพักแรมในระหว่างทางก็ให้เข้าไปขออาศัยพักแรมวัดใกล้เคียงหรือในสถานที่ที่สมควรแก่สมณะที่จัดไว้สำหรับภิกษุสามเณรโดยเอกเทศอันไม่เป็นที่รังเกียจทางพระวินัย คำสั่งและประกาศดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข้าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมไม่อาศัยอยู่ในวัด แต่กลับอาศัยอยู่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับภิกษุ เช่น บ้านเรือน ช้างทาง เป็นต้น รวมไปถึงพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไปท่องเที่ยวตามสถานที่ที่โจจรหรือสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศต่าง ๆ และสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. 2538 เป็นคำสั่งที่อ้างถึงพระบรมศาสดาที่ทรงบัญญัติสิกขาบทห้ามภิกษุประพฤติผิดนอกทางของสมณบรรพชิต กล่าวคือกิจกรรมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของฆราวาส ไม่ใช่หน้าที่ของพระภิกษุสามเณรผู้อยู่นอกเหนือการเมือง เพราะไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ความเป็นพระภิกษุสามเณรจึงไม่ควรแก่การเมืองโดยประการทั้งปวง พระภิกษุสามเณรเข้าไปเกี่ยวข้องช่วยสนับสนุนการเลือกตั้งบุคคลใด ๆ เป็นสมาชิกแห่งสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น ย่อมเป็นการประพฤติผิดวิสัยของสมณบรรพชิตนำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเองและหมู่คณะตลอดถึงพระศาสนา เป็นที่ติเตียนของสาธุชนทั้งในและนอกพระศาสนา เพราะสมณบรรพชิตสมควรวางตนเป็นกลาง ทำจิตใจให้กว้างขวางด้วยเมตตาทั่วไปแก่ชนทั้งปวงผู้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาโดยไม่เลือกหน้า เมื่อพระภิกษุสามเณรเข้าช่วยเหลือผู้ใดได้ย่อมเป็นที่พึงพอใจของผู้นั้น แต่ผู้ที่ไม่ได้อีกเป็นจำนวนมากกับพวกพ้องย่อมไม่พอใจ เสื่อมคลายความเคารพนับถือของพระสงฆ์ ความดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาขึ้นอยู่กับความเคารพนับถือของประชาชน ภิกษุสามเณรจึงควรทำตนให้เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ไม่ควรทำตนให้เป็นพวกเป็นฝ่ายของผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งทำให้ชนทั้งหลายเห็นว่าไม่ตั้งอยู่ในธรรม เกิดความเบื่อหน่ายคลายความนับถือและติเตียนต่าง ๆ จึงประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรเข้าไปในที่ชุมนุม หรือในบริเวณสภาเทศบาล หรือสภาการเมืองอื่นใด หรือในที่ชุมนุมทางการเมือง ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ห้ามพระภิกษุสามเณรทำการใด ๆ อันเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่การหาเสียง เพื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสภาเทศบาล หรือสภาการเมืองอื่นใด ๆ แก่บุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ ห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมชุมนุมในการเรียกร้องสิทธิของบุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ และห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมอภิปรายหรือบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการเมืองซึ่งจัดขึ้นทั้งในวัดและนอกวัด คำสั่งดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ และสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำการผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเสื่อมใสศรัทธา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (61) จากกรณีพระสงฆ์สามเณรแสดงออกทางการเมือง ทางมหาเถรสมาคม (มส.) ไม่ได้นิ่งนอนใจ ซึ่งปัจจุบันพบว่าคณะสงฆ์และสามเณรแสดงออกทางการเมืองในหลายรูปแบบ ทั้งเข้าร่วมชุมนุมและแสดงความเห็นทางบทความหรือบทกลอน ในส่วนของพระสงฆ์ที่แสดงออกทางบทความหรือบทกลอนในลักษณะของศิลปิน มส.มีมติขอความร่วมมือ ขอให้เจ้าคณะปกครองตามลำดับชั้น กำกับดูแลคณะสงฆ์อย่างใกล้ชิด ไม่ให้คณะสงฆ์แสดงความคิดเห็นทางการเมืองในเชิงเสียดสี ก่อให้เกิดความแตกแยก ... มส.เคยมีคำสั่งห้ามพระสงฆ์และสามเณร เข้ายุ่งเกี่ยวกับการเมือง ตั้งแต่ปี 2538

จากตัวอย่าง 61 มีการกล่าวอ้างคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับ การเมือง พ.ศ. 2538 เพื่อชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่ สมควร เพราะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ โดยจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่ พระสงฆ์มีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

ประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุประกอบการหาภินนกรรมนิยมสมณะ พ.ศ. 2456 พระสงฆ์บาง รูปถือประกอบการหาภินนอย่างคฤหัสถ์ เช่น ทำนา ค้าขาย การหาภินนเช่นนี้ผิดธรรมเนียมของสมณะ ถ้าภิกษุปรารถนาจะทำการหาภินนที่ห้ามไว้ ภิกษุนั้นจงลาสิกขาถือเป็นคฤหัสถ์เสีย ถ้าขึ้นทำการหาภินนที่ ห้ามไว้ทั้งที่เป็นภิกษุจะถูกสั่งให้ละการหาภินนนั้นเสียหรือให้สึกเสียตามรูปความ

ประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพ์ พ.ศ. 2467 การทำเสน่ห์ยาแฝด อาถรรพ์หรือหมอปลุกผีใช้เหล่านั้นถือเป็นเดรัจฉานวิชา เป็นเรื่องที่ผิดพุทธบัญญัติ ดังนั้นถือว่าภิกษุ ตั้งตนเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพ์เป็นผู้เลวทรามมาก ทำให้เสื่อมเสียเกียรติคุณของตนและคณะ สงฆ์ จึงห้ามให้ภิกษุทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพ์ ถ้ายังไม่ฟังขึ้นทำ มีผู้ฟ้องหรือมีผู้เล่าบอกเป็นหลักฐาน หรือเจ้าคณะรู้เห็นเองว่าภิกษุผู้นั้นได้เป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพ์ ให้พิจารณาหาความจริง ให้ ลงโทษให้สึกภิกษุผู้นั้นเสีย

ประกาศห้ามภิกษุสามเณรเรียกเงินค่าเวทมนตร์และห้ามทดลองของขลัง พ.ศ. 2495 ภิกษุผู้ตั้งตนเป็นอาจารย์ ยังให้ทดลองของขลังความศักดิ์สิทธิ์ของเวทมนตร์ที่สอนให้และปลุกเสกให้ ด้วยการยิง ฟัน แทะ ด้วยศัตราอาวุธซึ่งเป็นการเสี่ยงอันตราย ไม่ใช่ข้อปฏิบัติตนในทาง พระพุทธศาสนา เพราะพระพุทธศาสนาที่ดำรงอยู่และเจริญแพร่หลายมาใช้ด้วยการกระทำเช่นนี้ ตรงข้ามกลับเป็นที่ตำหนิของสาธุชน เพราะฉะนั้น เพื่อธำรงไว้ซึ่งพระธรรมวินัย จึงประกาศให้ภิกษุ สามเณรทราบทั่วกันว่าการเรียกเงินค่าเวทมนตร์ก็ดี การทดลองของขลังก็ดี เป็นพฤติกรรมที่ไม่ชอบ ของภิกษุสามเณร ถ้าภิกษุสามเณรรูปใดประพฤตล่วงละเมิด เมื่อพิจารณาได้ความจริงให้เจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะในท้องที่ที่เกิดอธิกรณ์ลงโทษให้สึกเสีย

ประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกิน รวบ พ.ศ. 2498 มีพระภิกษุสามเณรบางรูปแสดงตนเป็นอาจารย์ขลัง บอกเลขสลากกินแบ่ง สลาก กินรวบ หรือบอกใบ้หวยชนิดต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนหลงเชื่อ และหมกมุ่นใน การพนัน ไม่ประกอบอาชีพโดยชอบ ประพฤติผิดศีลธรรม กระทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง การที่

ภิกษุสามเณรประพฤติเช่นนั้นไม่ชอบด้วยพระธรรมวินัยผิดวิสัยของสมณะเพราะฉะนั้นจึงประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์และบอกเลขสลากกินแบ่ง หรือสลากกินรวบ หรือบอกใบ้ หวยชนิดต่าง ๆ หากพระภิกษุรูปใดสามเณรรูปใดประพฤติฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะ ลงทัณฑ์กรรมหรือปัพพาทนียกรรมจนถึงให้สึกเป็นที่สุด

ประกาศทั้งสามข้างต้นนี้เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ทำพิธีทางไสยศาสตร์ มีญาณหยั่งรู้ บอกใบ้เลขสลากให้แก่ประชาชน และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชนและเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (62) เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง ออกโรงเตือนวัดในสังกัด ห้ามพระสงฆ์นำกระดุกบรรพบุรุษของบุคคลอื่น ๆ มาประกอบพิธีปลุกเสกตุ๊กตาลูกเทพ ซึ่งถือเป็นการลักทรัพย์ ผิดพระธรรมวินัย ขัดคำสั่งมหาเถรฯ และต้องอาบัติร้ายแรง

(ไทยรัฐออนไลน์, 31 ม.ค. 2559)

จากตัวอย่าง 62 มีการกล่าวอ้างถึงคำสั่งมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการห้ามไม่พระสงฆ์เป็นหมอทำเสน่ห์หรือทำพิธีทางไสยศาสตร์ เพราะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ โดยจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับพิธีทางไสยศาสตร์ต่าง ๆ และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

- (63) ผู้สื่อข่าวรายงานว่าภายหลังจาก คณะสงฆ์จังหวัดมุกดาหาร (ธรรมยุต) มีคำสั่ง ให้พระเดือนชัย ธรรมวิจิโย หรือหลวงปู่เดือนชัย สังกัดวัดป่าศรัทธาธรรม (ถ้ำหีบ) ต.คำป่าหลาย อ.แก่งเมี่ยง จังหวัดมุกดาหาร พำนักอยู่ที่พักสงฆ์ถ้าจารย์ครูภูหินต่าง อ.หนองสูงได้ อ.หนองสูง ออกจากพื้นที่ จ.มุกดาหาร ทันที เนื่องจากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแก่สมณเพศ แสดงตนสื่อทางวิญญาน โฆษณาตนเองผ่านสื่อต่าง ๆ ผิดธรรมวินัย และกฎระเบียบคำสั่งของมหาเถรสมาคม เจ้าคณะในท้องถิ่นได้เตือนแล้วแต่ไม่เป็นผล

(ไทยรัฐออนไลน์, 18 มิ.ย. 2563)

จากตัวอย่าง 63 มีการกล่าวอ้างกฎระเบียบคำสั่งของมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์หรือทำพิธีทางไสยศาสตร์ รวมไปถึงเป็นอาจารย์บอกใบ้เลขสลาก เพราะถือเป็นการผิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ โดยจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมเกี่ยวกับพิธีทางไสยศาสตร์เพื่อบอกใบ้เลขสลากให้แก่ประชาชน และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน

ประกาศห้ามภิกษุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่งและซื้อหรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นของตัวเอง พ.ศ. 2480 ภิกษุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่งในสถานที่ชุมนุมก็ดี ซื้อสลากกินแบ่งในสถานที่ต่าง ๆ ก็ดี มีไว้กับตัวก็ดี ผิดพระวินัยบัญญัติและอาณัติคณะสงฆ์ เพราะสลากกินแบ่งจัดเข้าในการพนันอย่างหนึ่ง จึงประกาศห้ามภิกษุสามเณรไม่ให้จดเลขสลากกินแบ่งในสถานที่ชุมนุม และห้ามไม่ให้ซื้อสลากกินแบ่ง หรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นส่วนตัว ภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืน ให้เจ้าคณะ เจ้าอาวาสสั่งบังคับให้ภิกษุสามเณรรูปนั้นสึกเสีย ถ้าเจ้าหน้าที่จับมาส่งพิจารณาได้ความจริง จงบังคับให้สึกเสีย ประกาศดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์ซื้อเลขสลากแล้วถูกรางวัล และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก

จากที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นว่ากฎและคำสั่งของมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกระทำหรือพฤติกรรมที่ของพระสงฆ์ที่อยู่นอกเหนือกฎหมายและพระธรรมวินัยเป็นกฎหรือคำสั่งที่ให้พระสงฆ์ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์มากยิ่งขึ้น เพื่อธำรงความบริสุทธิ์และภาพลักษณ์อันดีของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม และไม่เป็นที่ติเตียนของพุทธศาสนิกชน อันจะช่วยให้ประชาชนเคารพเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

4.3.1.3 แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ เพราะพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระพุทธศาสนาจึงถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติและเป็นรากเหง้าทางความคิด ความเชื่อ และโครงสร้างสังคมวัฒนธรรมของคนในสังคม ด้วยเหตุนี้สถาบันสงฆ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมตามไปด้วยเช่นกัน ดังที่คณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2531: 388-389) กล่าวว่าสถาบันสงฆ์เป็นสถาบันจารีตที่มีความสำคัญยิ่ง พระสงฆ์จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนไทยส่วนใหญ่ทั้งทางศีลธรรมจรรยาและกิจกรรมทางโลก พระสงฆ์ได้รับการเคารพนับถืออย่างสูง และเป็นสถาบันที่ขาดเสียไม่ได้ในชีวิตประจำวันของพุทธศาสนิกชนที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่ เพราะนอกจากจะเป็นที่พึ่งพิงทางจิตใจ และเป็นสถาบันที่เฝ้าอำนวยความสะดวกทางศาสนกิจและ สถาบันสงฆ์ยังทำหน้าที่ให้บริการอื่น ๆ ที่กลไกรัฐเข้าไปให้บริการไม่ทั่วถึง เช่น เป็นศูนย์ฝึกอบรมอาชีพบางอย่าง คอยไกล่เกลี่ยความขัดแย้งภายในชุมชน การระดมความร่วมมือของชุมชนเพื่อการพัฒนาภายในชุมชน

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2543: 6-7) กล่าวถึงบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทยไว้ว่า พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ได้รับการเคารพยกย่องให้มีเกียรติที่สุดในสังคมในฐานะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านศีลธรรมและจริยธรรมทั่วไปจึงได้รับความเชื่อถือจากประชาชน

พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของประชาชนในชนบท เป็นครูสอนหนังสือมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นที่ประทับใจ เป็นที่พึ่งทางใจ เป็นผู้ใกล้ชิดยึดถือศรัทธา เป็นผู้ประกอบพิธีทางศาสนาในทุกวงจรชีวิตของชาวบ้าน และในพิธีการของราชการ นอกจากนี้พระภิกษุสงฆ์ยังมีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นผู้นำชุมชน และเป็นผู้แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าพระสงฆ์ถือมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประจำวันของคนในสังคมไทยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้รวบรวมการวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อพระสงฆ์พบทั้งสิ้น 2 งาน ได้แก่ งานของนฤมล เวียงสารวิณ (2533) เรื่อง “ลักษณะของพระสงฆ์ไทยที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานครและชัยภูมิ” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าการศึกษาค้นคว้าว่ากลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครต้องการลักษณะพระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และต้องการให้พระสงฆ์มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันได้ดี ขณะที่กลุ่มตัวอย่างในชัยภูมิต้องการพระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด สงบสำรวมมีศีลธรรม ช่วยเหลือประชาชนในด้านที่เป็นพึ่งทางจิตใจ แก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชน ลักษณะร่วมของพระสงฆ์ที่พึงปรารถนาของทั้งสองคือต้องการให้พระสงฆ์ปฏิบัติตนให้อยู่ในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้พระพุทธรูปและสถาบันสงฆ์ดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคม งานของ(พระมหาพนม เนี้ยวกุล, 2544)พระมหาพนม เนี้ยวกุล (2544) เรื่อง “ความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน” ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อบทบาทพระสงฆ์แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือบทบาทหลัก ได้แก่ ความหวังต่อพระสงฆ์ในด้านการเป็นผู้นำด้านจิตใจซึ่งต้องการให้พระสงฆ์เป็นผู้ประกอบศาสนกิจและเป็นผู้ปฏิบัติธรรมตามหลักธรรมคำสอน และความหวังต่อพระสงฆ์ในด้านการสืบทอดพระพุทธศาสนา ซึ่งต้องการให้พระสงฆ์อบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปและเป็นผู้ให้ความคิดคติสอนใจในการดำเนินชีวิต กลุ่มที่สองคือบทบาทรอง ได้แก่ ความคาดหวังต่อพระสงฆ์ในด้านสงเคราะห์สังคมและพัฒนาชุมชนในทุกด้าน ทั้งด้านการสงเคราะห์สังคม การสาธารณสุข การศึกษา การพัฒนาชุมชน เช่น ต้องการพระสงฆ์เข้าไปช่วยกระทรวงศึกษาธิการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ต้องการให้พระสงฆ์ช่วยให้ชาวบ้านร่วมแรงร่วมใจกันอย่างต่อเนื่องนำไปสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง ต้องการให้พระสงฆ์เป็นตัวอย่างในการรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรค เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ทำให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยต่างนับถือพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ก็ถือเป็นบุคคลที่สถานภาพพิเศษในสังคม เพราะถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ประพฤติตนตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดเสมือนเป็นตัวแทนพระพุทธศาสนาในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนให้พุทธศาสนิกชนผู้ศรัทธาทั้งหลาย ประชาชนจึงให้ความเคารพนับถือและศรัทธาพระสงฆ์เช่นเดียวกับศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า นอกจากนี้พุทธศาสนิกชนก็ไม่ได้มีความคาดหวังต่อพระสงฆ์ในด้านการศาสนาและความเชื่อเท่านั้น แต่ยังมีคาดหวังต่อพระสงฆ์ในด้านอื่น ๆ อีกที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและสังคม ซึ่งจะทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ถือเป็นบุคคลที่คุณค่าและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเกือบทุกด้านของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทย อีกทั้งพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยยังถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักขนาดใหญ่ในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดของสื่อมวลชน เมื่อมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์เช่นนี้ก็จะยิ่งได้รับความสนใจจากพุทธศาสนิกชนซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้รับสารส่วนมากในสังคมไทย

ผู้วิจัยขอตัวอย่างกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดบทบาทและหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคม แนวคิดดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในวาทกรรมข่าวที่พระสงฆ์มีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และจะสัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อนใสศรัทธา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(64) พระพยอม เตือน พระสเกตบอร์ดไฟฟ้ายุค 5G ที่กำลังโด่งดังว่า ไม่เหมาะสม เหมือนลดคุณค่า ภาพลักษณ์ของสงฆ์

CHULALONGKORN UNIVERSITY

(สนุกดอทคอม, 4 พ.ย. 2563)

จากตัวอย่าง 64 มีการใช้รูปภาษาอ้างอิง (referring expression) ว่า “ภาพลักษณ์พระสงฆ์” ซึ่งสื่อมูลบทว่าในสังคมมีแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีของพระสงฆ์อยู่ แต่การกระทำของพระสงฆ์ในข่าวคือ “เล่นสเกตบอร์ดไฟฟ้า” นั้นเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ จึงเปรียบเหมือนเป็นการลดคุณค่าของภาพลักษณ์ที่ดีของพระสงฆ์ลง

(65) พ.ต.อ.กฤษณ์ ขอร่วมคิด ผกก.สืบสวน ภ.จว.บึงกาฬ ได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านว่า ที่วัดป่าสามัคคี บ้านหนองสูง หมู่ที่ 8 ต.ท่าดอกคำ อ.บึงโขงหลง จ.บึงกาฬ มีเจ้าอาวาสวัดมั่วสุมเสพยาเสพติดดื่มสุรา และดูหนังโป๊ ทำตัวไม่เหมาะสม

(สนุกดอทคอม, 28 มี.ค. 2561)

จากตัวอย่าง 65 มีการใช้คำปฏิเสธ “ไม่” สื่อมูลบทว่าในสังคมมีหลักปฏิบัติตนของพระสงฆ์ อยู่และพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้เหมาะสม แต่การกระทำของพระสงฆ์ในข่าวเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมเพราะขัดต่อหลักปฏิบัติตน

จากที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของพระสงฆ์เป็นมโนทัศน์ที่อยู่ในพุทธศาสนิกชนในสังคมมาอย่างช้านานบนพื้นฐานความคิดความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในสังคมไทย กล่าวคือ พระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและกฎระเบียบทางสังคมอื่น ๆ อย่างเคร่งครัด เป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคม แต่พระสงฆ์ในวาทกรรมข่าวกลับประพฤติดขัดต่อหลักปฏิบัติตนดังกล่าวและขัดต่อความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อตัวพระสงฆ์ เพื่อทำให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์

4.3.1.4 เหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนในสาขานิเทศศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดเรื่องนายประตูข่าว (Gatekeeper) และแนวคิดเรื่องคุณค่าของความเป็นข่าว (News worthiness) โดยแนวคิดทั้งสองนี้จะทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเป็นผู้มีอำนาจในการคัดเลือก ตรวจสอบ และตัดสินเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมาเป็นข่าวเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน รวมไปถึงการเลือกหรือระงับไม่นำเสนอเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมาเป็นข่าวก็ได้

ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ร่วมสมัยที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เหตุการณ์ร่วมสมัยที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่โดดเด่นที่สุดและสื่อมวลชนทุกสำนักต่างให้ความสนใจและนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ “เหตุการณ์การทุจริตเงินทอนวัด” เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้การกระทำผิดในลักษณะที่ทำกันเป็นขบวนการ ผู้กระทำผิดมีทั้งเป็นพระสงฆ์และเป็นฆราวาสในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์สังคมไทย ดังต่อไปนี้

- (66) ผู้สื่อข่าวมีรายงาน ตำรวจกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ได้ลงพื้นที่สืบสวนหาพยานหลักฐาน เพิ่มเติมในคดีทุจริตเงินทอนวัด จนพบหลักฐานต้องสงสัยที่มีการเกี่ยวข้องกับการทุจริตในเงินทอนวัดล็อตที่ 4 ซึ่งเจ้าหน้าที่กำลังตรวจสอบการทุจริตในงบประมาณสำนักงานพระพุทธศาสนาช่วง พ.ศ. 2554 -2559 มีเป้าหมายดำเนินการ 60 แห่งใน 13 จังหวัด ทั่วประเทศ ขณะนี้ได้ตรวจสอบไปแล้ว 40 แห่ง พบการกระทำผิด

ประมาณ 30 วัด ความเสียหาย 102 ล้านบาท โดยแบ่งโซนเป็นภาคเหนือ พบการทุจริตเงิน
ทอนวัดงบบุณณปฏิสังขรณ์ 3 วัด เสียหายกว่า 6 ล้านบาท และอยู่ระหว่างตรวจสอบอีก 4
จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบทำผิด 1 วัดในงบปริยัติธรรม ภาคใต้มีเป้าหมาย 7 วัด
ตรวจสอบแล้วพบการทุจริต 4 วัด อีก 3 วัดอยู่ระหว่างตรวจสอบ ภาคตะวันออกมีเป้าหมาย 2
จังหวัด พบ 2 วัดทุจริตงบบุณณะฯ เงินทอน ของงบประมาณมา 6 ล้าน ทอนคืน 5 ล้านบาท
สุดท้ายภาคกลางตรวจสอบแล้ว 3 จังหวัด พบวัดกระทำผิด 16 วัด ทุจริตงบบุณณะฯ
ประมาณ 70 ล้านบาท

(สนักดอทคอม, 27 พ.ค. 61)

จากตัวอย่าง 66 จะทำให้เห็นว่าการทุจริตเงินทอนวัดที่เกิดขึ้นในหลายวัดทั่วประเทศไทย
และมีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมาก

- (67) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยนายนิติไชย
เกษมมงคล โฆษก ป.ป.ช. เปิดเผยถึง กรณีการขโมยความผิดเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ (พศ.) กรณีทุจริตการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์วัด (คดีเงิน
ทอนวัด) ...โดยขโมยความผิดนายพนม ศรีศิลป์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ น.ส.ประนอม คงพิบูล เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพุทธ
ศาสนสถาน และนายวสวัตต์ กิตติธีระสิทธิ์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนบูรณะพัฒนา
วัดและการศาสนสงเคราะห์ มีมูลความผิดทางอาญา และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
147 มาตรา 151 มาตรา 157 และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 123/1 ประกอบ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561
มาตรา 192 ประกอบมาตรา 83 มาตรา 91 และมีมูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง นายพยงค์ สี
เหลือง นายช่างโยธา มีมูลความผิดทางอาญาฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด และมีมูล
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(สนักดอทคอม, 27 พ.ค. 61)

จากตัวอย่าง 67 จะทำให้เห็นว่ามีบุคลากรระดับสูงในองค์กรรัฐที่เกี่ยวข้องกับ
พระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์ เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กองอำนวยการ
พุทธศาสนสถาน และอื่น ๆ มีส่วนรู้เห็นและร่วมกันกระทำความผิดในเหตุการณ์การทุจริตครั้งนี้ด้วย

- (68) สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (อัมพร อมฺพโร) มีพระ
บัญชา ปลดพระธชัชยธรรมถึงอดีตพระผู้ใหญ่อีก 2 รูปในคดีเงินทอนวัด คือพระพรหมเมธี ผู้ช่วย

เจ้าอาวาสวัด สัมพันธวงศาราม และพระพรหมติลก เจ้าอาวาสวัดสามพระยา ฟ้นจาก
คณะกรรมการมหาเถรสมาคม

(ไทยรัฐออนไลน์, 30 พ.ค. 2561)

จากตัวอย่าง 68 จะทำให้เห็นว่ามีพระสงฆ์ชั้นปกครองซึ่งมีตำแหน่งเป็นถึงคณะกรรมการมหาเถรสมาคมมีส่วนรู้เห็นและร่วมกันกระทำความผิดในเหตุการณ์การทุจริตครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าสื่อมวลชนหลายสำนักได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์การทุจริตเงินทอนวัดติดต่อกันหลายเดือน เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวถือเป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นวิกฤตในสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ ทำให้เห็นว่าองค์กรที่กำกับดูแลคณะสงฆ์อย่างมหาเถรสมาคมและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติก็มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดครั้งนี้ด้วยเช่นกัน เหตุการณ์ดังกล่าวจึงมีผลอย่างยิ่งต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาในสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ในสังคมไทย ตลอดจนสื่อมวลชนได้ใช้เหตุการณ์ดังกล่าวมาสร้างเป็นมูลค่าข่าวให้คนอ่านสนใจพร้อมกับแสดงบทบาทหลักของตนคือการรายงานเหตุการณ์หรือความเป็นไปของสังคม

อนึ่งในเว็บไซต์สนุกดอทคอม (www.sanook.com) จะแสดงปริมาณผู้เข้าชมในแต่ละข่าวได้ด้วย ผู้วิจัยจึงจะใช้ประเด็นดังกล่าวมาเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้นำเสนอเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดมาสร้างเป็นมูลค่าข่าวให้ผู้อ่านสนใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปริมาณผู้เข้าชมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสูงกว่าปริมาณผู้เข้าชมข่าวฆราวาสผู้กระทำผิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 11 ปริมาณผู้เข้าชมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและข่าวฆราวาสผู้กระทำผิดในฐานความผิดและวันเวลาเผยแพร่ข่าวเดียวกัน

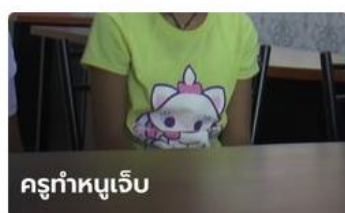

สามเณรวัย 15 ปี ถูกเจ้าสำนักสงฆ์ข่มขืนมาราธอน จนทวารฉีกขาดสุดทนให้หลวงตาพาหนี

สามเณรวัย 15 ปีสุดทน ถูกเจ้าสำนักสงฆ์ข่มขืนร่วมเพศครึ่งแล้วครึ่งเล่า จนทวารหนักฉีกขาด ต้องให้หลวงตาพาหนี ครอบครัวยังไม่เอาผิดถึงที่สุด

11 ส.ค. 63 25,889

(หมายเหตุ. จาก สามเณรวัย 15 ปี ถูกเจ้าสำนักสงฆ์ข่มขืนมาราธอน จนทวารฉีกขาด สุดทนให้หลวงตาพาหนี, โดย สนุกตอทคอม,

ครูฝึกสอนข่มขืนเด็กหญิงออทิสติกวัย 12 ในห้องเรียน-ห้องน้ำ จนอวัยวะเพศฉีกขาด

แม่พาลูกสาวป่วยออทิสติกขอความช่วยเหลือ ถูกครูฝึกสอนล่วงละเมิดจนอวัยวะเพศฉีกขาด กลัวแพดดีเพราะไม่มีทนายไปสู้

11 ส.ค. 63 12,897

2563, <https://www.sanook.com/news/8228786/>)

(หมายเหตุ. จาก ครูฝึกสอนข่มขืนเด็กหญิงออทิสติกวัย 12 ในห้องเรียน – ห้องน้ำ จนอวัยวะเพศฉีกขาด, โดย สนุกตอทคอม, 2563, <https://www.sanook.com/news/8228582/>)

จากภาพที่ 11 จะเห็นว่าการนำเสนอข่าวผู้กระทำผิดที่มีสถานภาพทางสังคมที่ต่างกันคือ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดและฆราวาสผู้กระทำผิด จะเห็นว่าในข่าวจะเป็นฐานความผิดที่เหมือนกันคือการล่วงละเมิดทางเพศเยาวชน และลักษณะการกระทำผิดหรือผลจากการกระทำผิดที่ใกล้เคียงกันมากคือ การข่มขืนกระทำชำเราเยาวชนจนอวัยวะบางส่วนฉีกขาด ตลอดจนยังเป็นวันเวลาเผยแพร่ข่าวเดียวกันด้วย แต่จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าปริมาณผู้เข้าชมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีปริมาณสูงกว่าเกือบครึ่งหนึ่งของปริมาณผู้เข้าชมข่าวฆราวาสผู้กระทำผิด จึงทำให้เห็นว่าเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีคุณค่าเชิงข่าวที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับข่าวฆราวาสกระทำผิด ประกอบกับการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะยิ่งทำให้ประชาชนต่างให้ความสนใจที่จะอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเพิ่มมากขึ้น หรือกล่าวอีกทางหนึ่งคือ สื่อมวลชนกำลังเอา “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำผิดในเหตุการณ์ต่าง ๆ มาสร้างมูลค่าข่าวให้ประชาชนหันมาสนใจมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของสื่อมวลชนเอง

สุดท้าย ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนหลากหลายสำนักต่างแข่งขันกันในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบให้เด่นชัด โดยนำมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเดียวกัน ดังต่อไปนี้

(69) ตำรวจพัทยาได้รับประสานงานจากอุดรธานี ติดตามจับ "พระสงกรานต์" มือฆาตกรรมหัวหน้าหมู่ฆงเหล่า ก่อนจับโบกปูนสยอง เบื้องต้นให้การรับสารภาพ

(สนุกตอทคอม, 23 ต.ค. 2560)

(70) รองเจ้าอาวาสอ่วมหิตขวานสับคอฆ่าโหด หนุมใหญ่ แค้นมาทวงค่าไก่ชนขณะนั่งกึ่งเหล่า บนกฎีก่อนบังคับลูกศิษย์และสามเณรชุดดินหามศพไปโยนลงหลุมแล้วโบกปูนปิดทับอำพรางไว้หลังวัดญาติเห็นเหยื่อหายไปเข้าแจ้งตำรวจตามหา เค้นสอบปากคำเณรจนยอมเปิดปากสารภาพขณะที่ไลน์ทมิฬรู้ตัวเรื่องแดงถลกจีวรเผ่นออกจากวัดพร้อมศิษย์คนสนิท ไปไม่รอดโดนตำรวจเมืองพัทยารวบตัวได้ทันควัน

(ไทยรัฐออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

(71) รวบตัวพระโหดเมืองอุดร หนีคดีใช้ขวานสับฆ่าเขียนไก่ชน ก่อนสั่งให้เณรพร้อมลูกศิษย์คนสนิทช่วยกันอำพรางคดี อุ้มศพไปฝังไว้ที่ท้ายวัด เตรียมสั่งให้ช่างมาโบกปูนทับ ก่อนหลบหนีไปจมนมที่เมืองพัทยา ตร.เผยสอบปากคำพยาน ระบุเห็นผู้ตายไปนั่งดื่มเหล้ากับลูกศิษย์วัด แล้วเข้าไปทวงหนี้พนันชนไก่กับพระคู่กรณี จนเกิดการชกต่อยกัน แต่ก็พลาดท่าถูกทำร้ายจนเสียชีวิต ส่วนเจ้าอาวาสก็เผยด้วยว่าเป็นพระมีนิสัยขี้โกง แม้กระทั่งตนเองยังเคยถูกขู่ฆ่ามาแล้วอีกด้วย

(ข่าวสดออนไลน์, 24 ต.ค. 2560)

จากตัวอย่างที่ 69 – 71 จะเห็นว่าสื่อมวลชนหลากหลายสำนักต่างรายงานเหตุการณ์พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่เป็นถึงระดับรองเจ้าอาวาส แต่กลับขาดกรรมชยคนหนึ่งอย่างโหดเหี้ยมและทารุณ ถือเป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนวงการพระสงฆ์อีกเหตุการณ์และเป็นเหตุการณ์ที่ผู้คนในสังคมต่างให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาถ้อยคำหรือกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการรายงานเหตุการณ์ดังกล่าวจะทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนแต่ละสำนักก็ได้ใช้ถ้อยคำที่รุนแรง แผงการประเมินค่าทางลบให้แก่ผู้กระทำความผิด ตลอดจนการใช้ถ้อยคำบรรยายการกระทำและภาพเหตุการณ์อย่างละเอียด เพื่อเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากขึ้น และเร้าความสนใจของผู้อ่าน ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนแต่ละสำนักก็มีการแข่งขันกันขายข่าว โดยใช้เหตุการณ์ที่พระสงฆ์กระทำความผิดเป็นเครื่องมือเพื่อให้ประชาชนเข้ามาอ่านข่าวของสำนักข่าวตนเองให้ได้มากที่สุด จำนวนยอดผู้อ่านข่าวนี้ก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้บริษัทโฆษณาเข้ามาลงทุนโฆษณากับสำนักข่าว ซึ่งอาจจะเป็นสร้างรายได้แก่ให้

สื่อมวลชนเอง ดังที่จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2548: 6) ที่กล่าวว่าสื่อมวลชนในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันในการด้านเสนอข่าวสาร ทั้งนี้เพื่อหวังผลคือความสำเร็จทางธุรกิจ สื่อมวลชนจะแสวงหาข่าวและรีบนำเสนอข่าวอย่างรวดเร็วและให้ทับกับความต้องการของผู้บริโภค สื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวล่าช้าไม่ทันกับความต้องการของผู้บริโภคก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ การแข่งขันกันนำเสนอข่าวสารจึงเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของสื่อมวลชน

ดังนั้นเหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงแสดงให้เห็นถึงอำนาจของสื่อมวลชนในการคัดเลือก ตรวจสอบ ประเมินค่า และตัดสินว่าจะนำเสนอหรือไม่นำเสนอเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งให้มาเป็นข่าว และถ่ายทอดข่าวนั้นต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ในเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์มักจะได้รับความสนใจจากประชาชนในสังคมเป็นพิเศษ และการศึกษาก็พบว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะมียอดผู้อ่านข่าวมากกว่าข่าวฆราวาสที่กระทำผิดเมื่อเทียบในกรณีที่เป็นฐานความผิดเดียวกัน ลักษณะความผิดที่ใกล้เคียงกัน และวันเวลาเผยแพร่ข่าวเดียวกัน ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเน้นย้ำนำเสนอ “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำผิด หรือ “ความผิดปกติ” ที่เกิดขึ้นในวงการพระสงฆ์ ประกอบกับการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดเด่นชัดของสื่อมวลชนแต่ละสำนัก อาจเพื่อสร้างมูลค่าข่าว ให้ประชาชนหันมาสนใจอ่านข่าวเพิ่มขึ้น และเพื่อต้องการที่จะแข่งขันกันขายข่าว ยังมีจำนวนยอดผู้อ่านข่าวมาก ก็อาจจะหมายถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจของสื่อมวลชนแต่ละสำนักที่มากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

ดังนั้นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมดังกล่าวจึงมีผลต่อการประกอบสร้างภาพตัวแทนด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ สื่อมวลชนได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสังคมวัฒนธรรมทั้งจากกฎหมาย พระธรรมวินัย ระเบียบคณะสงฆ์ และแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคมมานำเสนอพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในฐานะผู้กระทำผิดกฎหมาย ผู้ที่ปฏิบัติตนขัดต่อพระธรรมวินัยและระเบียบคณะสงฆ์ และผู้ที่ปฏิบัติตนขัดกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในข่าวนั้นมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา ตลอดจนปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมดังกล่าวจะเป็นมาตรฐานที่ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสมควรแล้วที่จะถูกตำหนิ ประณามด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและขับไล่ไปให้พ้นจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม

นอกจากนี้ประเด็นเรื่องสังคมไทยเป็นสังคมพุทธก็ยังมีผลอย่างยิ่ง เพราะทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ถือเป็นผู้มีความสำคัญในสังคมและเหตุการณ์เกี่ยวกับพระสงฆ์ในทางลบซึ่งส่งผลกระทบต่อ

ต่อพระพุทธศาสนามี “มูลค่าข่าว” สูง ทำให้พุทธศาสนิกชนไทยซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้รับสารขนาดใหญ่ในสังคมให้ความสำคัญและให้ความสนใจบริโภครายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนี้เป็นพิเศษ อีกทั้งยังทำให้เห็นสถานะที่เสื่อมลงของแต่ละสำนักต้องแข่งขันกันเพื่อขายข่าว โดยนำเสนอภาพความเป็นพระสงฆ์ของผู้กระทำความผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นเพื่อขายข่าว

4.3.2 ผลของวาทกรรมที่อาจมีต่อสังคมวัฒนธรรม

ผู้วิจัยพบว่าวาทกรรมกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิดอาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรมทั้งสิ้น 2 ด้าน ได้แก่ การดำรงให้สถาบันพระพุทธศาสนาและสถาบันพระสงฆ์โดยรวม บริสุทธิปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด และการสร้าง “จุดขาย” และการนำเสนอบทบาท “ผู้ตัดสิน” ของสื่อมวลชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.2.1 การดำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม

วาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดมีส่วนช่วยดำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมใน 3 แง่มุม ดังนี้

แง่มุมแรก คือ ภาพเหตุการณ์ในการรายงานข่าว สื่อมวลชนจะรายงานข่าวที่ทำให้เห็นว่าฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์และฝ่ายประชาชนซึ่งเป็นพุทธศาสนิกชนในสังคมมีอำนาจตรวจสอบการกระทำความผิดและมีบทบาทในการดำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด กล่าวคือ เมื่อประชาชนรับรู้ข่าวพระสงฆ์บางรูปมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ประชาชนจะร้องเรียนการกระทำความผิดเหล่านั้นให้เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบ จากนั้นเจ้าหน้าที่รัฐจะตรวจสอบการกระทำความผิด หากพบว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวได้กระทำความผิดจริง เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์จะดำเนินการให้พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ก่อนที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดต่อไป การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์นี้มีส่วนทำให้พระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ส่วนฝ่ายประชาชน เมื่อพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์แล้วก็จะทำให้ประชาชนที่ติดตามข่าวรู้สึกพอใจ นอกจากนี้ฝ่ายประชาชนยังมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เช่น *ขับไล่ รุมประชาทัณฑ์ ไล่ออกจากวัด ฯลฯ* หรือมีการใช้ความรุนแรงทางคำพูด เช่น *วิพากษ์วิจารณ์ จวก ตำหนิ ฯลฯ* โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับการกระทำ การกระทำหรือพฤติกรรมของประชาชนเหล่านี้ถือเป็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนหลังรับรู้ข่าวพระสงฆ์

บางรูปมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ปฏิบัติต่อบกกลับดังกล่าวแสดงให้ถึงการลงโทษทางสังคมที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำอันเป็นการสร้างความชอบให้แก่การใช้ความรุนแรงของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพราะมีจุดประสงค์ของการใช้ความรุนแรงเหล่านั้นคือเพื่อต้องการให้พระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมบริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อาจกล่าวได้ว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนทำให้เห็นภาพของประชาชนที่ตื่นตระหนกและกังวล และไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ประชาชนมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นปัญหาที่สังคมต้องร่วมมือกันกำจัด ดังนั้นภาพเหตุการณ์ข่าวเหล่านี้จึงแสดงให้เห็นถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปกครองคณะสงฆ์ และประชาชนในด้านธำรงความสำคัญของพระพุทธรศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์จากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน แต่กระนั้นภาพเหล่านั้นก็เป็นภาพที่สื่อมวลชนคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่าให้สอดคล้องไปกับการนำเสนอภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อรายงานข่าวและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ

แง่มุมที่สอง คือ ผู้รับสาร จากการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่ตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง แต่กลับเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การทำให้ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ ไม่ได้กล่าวต่อไปว่าผู้กระทำผิดจะได้รับบทลงโทษอย่างไรโดยละเอียด หากพิจารณาผู้รับสารที่เป็นพระสงฆ์รูปอื่นในสังคม สารที่ส่งไปอาจเพื่อต้องการให้พระสงฆ์รูปอื่นในสังคมรับรู้ร่วมกันในด้านผลเสียที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของบุคคลที่มีสถานภาพเป็นพระสงฆ์เช่นเดียวกับตนและต้องการให้ปฏิบัติตัวไปในทางที่ถูกที่ควร อย่าทำตัวเหมือนกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ตกเป็นข่าวมิฉะนั้นจะถูกตำหนิ ประณาม และขับไลให้พ้นไปจากสถาบันพระพุทธรศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเหมือนในการรายงานข่าวที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อธำรงความสำคัญของพระพุทธรศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาผู้รับสารที่เป็นฆราวาส ผู้รับสารที่เป็นฆราวาสอาจรับรู้และเข้าใจว่าเมื่อพระสงฆ์กระทำผิด พระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะเพียงแค่อุถูกตำหนิ ประณามด้วยถ้อยคำที่รุนแรง และสีกเพื่อให้สิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์เท่านั้น แต่อาจไม่ได้รับบทลงโทษเพราะในตัวเองไม่ได้กล่าวถึงบทลงโทษโดยละเอียด ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วหากผู้ใดละเมิดกฎระเบียบของสังคม ผู้นั้นก็ย่อมต้องได้รับบทลงโทษตามฐานความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้เสมอ ทำให้ผู้รับสารที่เป็นฆราวาสบางคนอาจมองว่าเมื่อคิดที่จะกระทำความผิดก็มีทางเลือกหนึ่งคือการไปบวชเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธรศาสนา เพราะถ้าหากถูกจับกุมตัวได้ก็แค่เพียงถูกตำหนิ ประณาม และสีกเท่านั้น การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

ลักษณะดังกล่าวในวาทกรรมข่าวออนไลน์จึงอาจสร้างการรับรู้และเข้าใจที่ผิดให้แก่ผู้รับสารที่เป็นฆราวาสบางคน อาจส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม และอาจมีส่วนทำให้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคม

แง่มุมที่สาม คือ การประกอบสร้างและนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในรายงานข่าว สื่อมวลชนจะมีอำนาจในการคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่า และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะประเมินค่าเชิงตำหนิ ประณามผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากจุดมุ่งหมายของการสื่อสารของสื่อมวลชนคือเพื่ออ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม สื่อมวลชนจะชี้ให้เห็นว่าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นความผิดเฉพาะบุคคลและผู้กระทำผิดก็ได้ถูกขับออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์เรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ได้กล่าวถึงหรือให้ความสำคัญกับการติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นในทางกฎหมาย การนำเสนอในลักษณะดังกล่าวเน้นย้ำให้เห็นว่าสื่อมวลชนต้องการมุ่งเน้นไปที่การอ้างพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์ให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนก็มีส่วนช่วยอ้างพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์อย่างแท้จริงและยั่งยืนนั้น การนำเสนอภาพข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะเดิมซ้ำ ๆ เช่นนี้อาจไม่ได้ช่วยอ้างพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์อย่างแท้จริงและยั่งยืนได้ เพราะสื่อมวลชนไม่ได้กล่าวถึงหรือสร้างความตระหนักรู้ถึงสาเหตุการกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูปที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในหลากหลายกรณีหรือในหลากหลายฐานความผิดและ/หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่พฤติกรรมไม่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความมัวหมองซ้ำเดิมขึ้นในอนาคต ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงนั้นแสดงให้เห็นถึงการสร้างมูลค่าข่าวของสื่อมวลชนเพื่อดึงดูดความสนใจของอ่านเป็นสำคัญพร้อมกับแสดงบทบาทหลักของตนเองคือการรายงานเหตุการณ์ ขณะเดียวกันก็ทำให้เห็นบทบาทรองของสื่อมวลชนที่ปรากฏเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด คือ การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่กระนั้นก็จะเกิดการตั้งคำถามขึ้นว่าสื่อมวลชนแสดงบทบาทรองดังกล่าวได้อย่างแท้จริงหรือไม่ เพราะท้ายที่สุดปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมก็คงยังมีอยู่ต่อไปเช่นเดิม

4.3.2.1 การสร้าง “จุดขาย” และการนำเสนอบทบาท “ผู้ตัดสิน” ของสื่อมวลชน สื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะประเมินค่าในเชิงตำหนิ ประณามด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ส่วนหนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาทอีกแง่หนึ่งของ

สื่อมวลชนว่าเสมือนเป็นผู้พิพากษาที่ตัดสินความผิด ประเมินค่า และเน้นย้ำความผิดเหล่านั้นให้ดูเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง แฝงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบ และนำเสนอภาพเหตุการณ์การกระทำผิดอย่างละเอียดราวกับว่าสื่อมวลชนเองอยู่ในเหตุการณ์จริง แต่ที่จริงแล้วตนเองก็ไม่ได้เห็นหรือรับรู้เหตุการณ์จริงทั้งหมด การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวนี้ถือเป็นการสร้าง “สีสัน” หรือ “จุดขาย” ทำให้ข่าวที่นำเสนอสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งน่าจะมีผลต่อการดำเนินธุรกิจของสื่อมวลชน เพราะสำนักข่าวที่นำมาเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้นี้ก็เป็นสำนักข่าวแนวประชานิยม การรายงานข่าวจึงต้องมีการคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่าประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้มาสนใจข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ ปริมาณของผู้อ่านที่เข้ามาอ่านข่าวบนหน้าเว็บไซต์จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้บริษัทหรือสื่อโฆษณาต่าง ๆ ตัดสินใจซื้อโฆษณาบนหน้าเว็บไซต์ของสำนักข่าว แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นเพียงการสะท้อนให้เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคม สื่อมวลชนยังไม่ได้สร้างความตระหนักรู้ถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา แต่กลับนำเอาประเด็นดังกล่าวมาสร้างเป็นจุดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านในลักษณะเดิมซ้ำ ๆ อาจทำให้พิจารณาได้ว่าสื่อมวลชนเน้นเพียงการนำเสนอ “ความผิดปกติ” ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในสังคมจนอาจจะกลายเป็นเรื่อง “ปกติ” โดยที่ไม่ได้สร้างความตระหนักรู้หรือชี้ชวนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนหนึ่งก็อาจจะเพราะผลประโยชน์ทางธุรกิจของสื่อมวลชนเอง

กล่าวโดยสรุป สังคมไทยเป็นสังคมพุทธ ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศต่างก็นับถือพระพุทธศาสนา จึงทำให้ข่าวที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือพระสงฆ์ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ อีกทั้งปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ได้แก่ กฎหมายพระธรรมวินัย กฎและคำสั่งมหาเถรสมาคม และแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคมไทย ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ยังจะเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ สร้างความเสียหายให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา ตลอดจนเป็นมาตรฐานที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องอันสมควรแล้วว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกดำเนินประณามด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและขับไล่ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นออกไปจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม ส่วนผลของวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่อาจมีผลต่อสังคม จะเห็นว่าวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่ผลิตขึ้นโดยสื่อมวลชนก็ดูเหมือนมีส่วนช่วยธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่อีกแง่

หนึ่งก็ทำให้เห็นอำนาจของสื่อมวลชนในการคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่า และเน้นย้ำภาพด้านลบของ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างชัดเจนด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เพื่อสร้างเป็น “สีสัน” เพื่อให้ข่าวที่นำเสนอ ออกไปนั้นดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงสะท้อนให้เห็นว่ามี ปัญหาเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกิดขึ้นในสังคม สื่อมวลชนนำเสนอว่า ความผิดเหล่านั้นเป็นความผิดส่วนบุคคลและผู้กระทำผิดได้ถูกขับออกจากพระพุทธศาสนาและวงการ สงฆ์เรียบร้อยแล้ว ซึ่งให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นไปที่การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาแล้ว บริสุทธิมากกว่าการสร้างภาพตระหนักรู้ถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดคำถามขึ้น ว่าสื่อมวลชนมีส่วนช่วยธำรงพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์อย่างแท้จริงและยั่งยืนหรือไม่ ท้ายที่สุด ปัญหาดังกล่าวก็ยังมืออยู่ต่อไปในสังคม และสื่อมวลชนก็กลับมาเอาประเด็นดังกล่าวมานำเสนอซ้ำ ๆ ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งรายได้หรือผลประโยชน์ทาง ธุรกิจของสื่อมวลชนเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ เนื่องจากผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีการนำเสนอข่าวพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่บ่อยครั้ง สื่อมวลชนจะเน้นนำเสนอให้เห็นภาพด้านลบอย่างชัดเจนและมีการใช้ภาษาที่รุนแรงเพื่อขับเน้นภาพด้านลบเหล่านั้น อีกทั้งสื่อมวลชนยังนำเสนอภาพเหตุการณ์ข่าวอย่างละเอียดชัดเจนราวกับเป็นเหตุการณ์จริงที่สื่อมวลชนได้รับรู้มาโดยตรง แต่ในความจริงแล้วการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเป็นเพียงการเลือกนำเสนอบางแง่มุมของเหตุการณ์ของสื่อมวลชนเท่านั้น ไม่ได้เป็นการนำเสนอ “ความจริง” ของเหตุการณ์ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีคำถามสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ว่าสื่อมวลชนเลือกนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างไรด้วยกลวิธีทางภาษาใด และการนำเสนอภาพดังกล่าวมีความคิด ความเชื่อ ทศนคติ หรืออุดมมุ่งหมายใดอยู่เบื้องหลัง รวมไปถึงการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นอาจมีผลต่อสังคมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่สัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์ และเพื่อวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างข้อมูลจาก 3 เว็บไซต์ ได้แก่ เว็บไซต์สนุกดอทคอม เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ และเว็บไซต์ข่าวสดออนไลน์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2563 จำนวน 495 ตัวอย่าง โดยใช้กรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis — CDA) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995a, 1995b) เป็นหลักในการวิเคราะห์

งานวิจัยนี้มี**สมมติฐานการวิจัยข้อแรก** คือ “สื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาหลากหลายกลวิธีในการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่ การใช้ถ้อยคำอ้างถึง การใช้ชนิดกระบวนการเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สหบท และการใช้น้ำเสียง กลวิธีทางภาษาในวาทกรรมข่าวออนไลน์เหล่านี้ประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่เน้นย้ำลักษณะภาพด้านลบหรือการกระทำผิดที่รุนแรง ได้แก่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ ดังนั้นพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจึงสมควรถูกประณามและขับไล่ออกจากสถาบันสงฆ์หรือพระพุทธศาสนา” จากการศึกษาพบว่า**สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้** กล่าวคือ สื่อมวลชนใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายสำหรับการ

นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดซึ่งมีทั้งสิ้น 7 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้คำอ้างถึง การใช้ชนิด กระบวนการ การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ การเล่าเรื่อง การใช้มูลบท การใช้สทบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ โดยจะเห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่พบเพิ่มเติมจากการตั้งสมมติฐานไว้ คือ การเลือกใช้คำ และกลุ่มคำ และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ส่วนกลวิธีทางภาษาที่ไม่ตรงกับสมมติฐานการวิจัย คือ การใช้น้ำเสียง แต่จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีการเลือกใช้คำและกลุ่มคำ จะมีกลวิธีย่อย ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะเชิงประเมินค่าของสื่อมวลชนที่แสดงให้เห็นถึงการแทรกน้ำเสียงในเชิงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด จึงทำให้เห็นว่าแม้ว่าการใช้น้ำเสียงจะไม่ใช่วิธีหลักที่ใช้นำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่ก็พบอยู่ในผลการศึกษาในครั้งนี้ และมีส่วนสำคัญในการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์และสัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์ของการศึกษาในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

ด้านการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีทางภาษาทั้ง 7 กลวิธีประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่เน้นย้ำภาพด้านลบและการกระทำความผิดที่รุนแรงจำนวน 3 ภาพหลัก ได้แก่ ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา และภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่บุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามและขับไล่ออกจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ให้สาสมแก่ความผิด แต่ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่กล่าวไว้ในสมมติฐาน ผู้วิจัยก็พบว่าเป็นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในการศึกษาครั้งนี้ด้วยเช่นกัน แต่เป็นเพียงภาพตัวแทนย่อยเท่านั้น ส่วนในสมมติฐานการวิจัยกล่าวถึงภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำซาก จากการศึกษพบว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดไม่ได้เพียงแต่กระทำความผิดในฐานความผิดเดียวซ้ำหลายครั้งเท่านั้น แต่ยังมีอีกกรณีคือพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดในหลายฐานความผิดในหนึ่งเหตุการณ์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสื่อมวลชนมีการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดที่มากกว่าเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำซาก กล่าวคือสื่อมวลชนได้นำเสนอว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดในหลายฐานความผิดเพิ่มเติมจากสมมติฐาน ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดขึ้นมาใหม่ว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดซ้ำอีก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดย่อยอื่น ๆ อีก เช่น ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่กระทำความผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่มีเมาสุราและยาเสพติด เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก เป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน เป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์

เป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท เป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา และเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่สอง คือ “การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายบางประการของผู้ผลิตตัวบท จุดมุ่งหมายแรก คือ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท จุดหมายที่สอง คือ เพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม นอกจากนี้การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนสัมพันธ์กับกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบของคณะสงฆ์” จากการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ กล่าวคือ จากการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมที่สัมพันธ์การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์พบว่าจุดมุ่งหมายการสื่อสารถือเป็นองค์ประกอบการสื่อสารที่สำคัญและมีผลต่อการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยจุดมุ่งหมายของการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูปให้ผู้อ่านได้รับรู้ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท และเพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและอ้างความสำคัญของพระพุทศาสนาและสถาบันพระสงฆ์โดยรวม

ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ผู้พบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบคณะสงฆ์ และแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคมไทย เหตุการณ์ร่วมสมัยที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคม และเหตุการณ์ร่วมสมัยที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือเป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่พบเพิ่มเติมจากสมมติฐานการวิจัย นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าผลที่อาจมีต่อสังคมของวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ได้แก่ การอ้างความสำคัญของพระพุทศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม และการสร้าง “จุดขาย” และการนำเสนอบทบาท “ผู้ตัดสิน” ของสื่อมวลชน ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์

ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นมีทั้งสิ้น 11 กลวิธี โดยพิจารณาจากเกณฑ์ด้านความถี่ของการปรากฏรูปภาษาในวาทกรรมข่าวและลักษณะเชิงคุณภาพที่สัมพันธ์กับประเด็นวิพากษ์ของการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำ

ผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างละเอียดและชัดเจน และมีการแทรกน้ำเสียงตำหนิ ประณามผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง แต่สื่อมวลชนกลับเลือกสืบเสาะเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้ออกจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเท่านั้น โดยไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดรูปดังกล่าวนั้นจะได้รับบทลงโทษหรือปรับปรุงตัวหรือไม่อย่างไร กลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นทั้ง 11 กลวิธี ประกอบด้วย (1) การใช้คำแสดงสถานภาพอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (2) การใช้คำประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบอ้างอิงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (3) การใช้นามนัยอ้างอิงพระพุทธรูปศาสนา/วงการพระสงฆ์ (4) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ (5) การให้รายละเอียดเหตุการณ์การกระทำผิด (6) การใช้ชนิดกระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึกที่สื่อความรู้สึกทางลบที่มีเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนเป็นผู้รู้สึก (7) การใช้ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดที่สื่อความหมายวิพากษ์วิจารณ์ที่มีประชาชนเป็นผู้พูด (8) การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ (9) การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการทำให้สิ้นสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ (10) การใช้ชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่สื่อความหมายการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงความไม่พอใจที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำ และ (11) การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป กลวิธีทางภาษาที่สำคัญและโดดเด่นทั้ง 11 กลวิธีนี้ชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นขายข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและสำคัญพร้อมกับแสดงบทบาทหลักของสื่อมวลชนคือการรายงานเหตุการณ์หรือความเป็นไปในสังคมไปพร้อมกัน แต่อีกแง่หนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาทรองของสื่อมวลชนที่ปรากฏเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด คือ การอ้างความสำคัญของพระพุทธรูปศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีกลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ 7 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้คำอ้างอิง การใช้ชนิดกระบวนการเลือกใช้คำและกลุ่มคำ การใช้มูลบท การใช้สัทบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ สามารถสรุปสาระสำคัญและบทบาทของแต่ละกลวิธีดังนี้

1) การใช้คำอ้างอิง ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องผู้กระทำทางสังคม (Social Actor) ของฟาน ลีอูเวน (van Leeuwen, 1996, 2008) มากรอบในการวิเคราะห์การอ้างอิงบุคคลต่าง ๆ ในตัวบท จากผลการศึกษาพบว่ามีฝ่ายบุคคลที่ปรากฏอยู่ในตัวบท 4 ฝ่าย ได้แก่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิด เจ้าหน้าที่

รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ ประชาชน และผู้สื่อข่าว และกลุ่มบุคคลเชิงนามธรรมอีก 1 สิ่ง ได้แก่ พระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ ดังนี้

การอ้างถึงพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เรียกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งจะสะท้อนให้เห็นมุมมองของสื่อมวลชนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นอย่างไร แบ่งออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้คำแสดงสถานภาพ การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย การใช้คำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ การใช้คำแสดงความสัมพันธ์ การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ และการใช้คำแสดงชาติพันธุ์

กลวิธีที่ปรากฏความถี่สูงสุด คือ การใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ เพื่อทำให้เห็นว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นเป็นความผิดส่วนบุคคลเท่านั้น ตลอดจนการใช้ชื่อ/ฉายานาม/สมณศักดิ์ การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้คำแสดงสถานภาพ และการใช้แสดงความสัมพันธ์เป็นกลวิธีที่นำ “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำผิดมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจของข่าว โดยเฉพาะอย่างการใช้คำแสดงสถานภาพอาจมีส่วนทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่จำนวนไม่น้อย ส่วนกลวิธีที่สื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่โดดเด่นและหลากหลายที่สุด ได้แก่ การใช้คำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ รองลงมาได้แก่ การใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย การใช้คำแสดงลักษณะทางกายภาพ และการใช้คำแสดงชาติพันธุ์ ซึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป

การอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์ เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงพระสงฆ์ชั้นปกครองที่มีหน้าที่สักพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้ชื่อ/ชื่อประกอบกับตำแหน่งหน้าที่ การใช้คำแสดงตำแหน่ง การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร กลวิธีทั้งหมดนี้จะแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีหลายฝ่าย และแต่ละฝ่ายมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

การอ้างถึงประชาชน เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เรียกบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ พยาน ผู้เสียหาย และผู้คนที่ไปในสังคม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การอ้างถึงผู้คนที่อยู่ในสังคม ซึ่งทั้งหมดจะใช้กลวิธีการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล (2) การอ้างถึงผู้เสียหาย ซึ่งใช้กลวิธีการใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้อ่อนแอ และการใช้คำแสดงเพศสภาพ (3) การอ้างถึงบุคคลในเหตุการณ์ ซึ่งใช้กลวิธีการใช้ชื่อ การใช้คำประเมินค่าทางบวก การใช้คำที่ไม่ระบุตัวตน และการใช้คำที่แสดงว่าเป็นผู้ให้ข่าว เมื่อพิจารณาความถี่สูงสุดของการอ้างถึงประชาชนแล้วพบว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นการอ้างถึงผู้คนที่อยู่ในสังคมมาก

ที่สุด อาจเพื่อต้องการทำให้เห็นว่าการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อผู้คนหมู่มากในสังคม

การอ้างถึงผู้สื่อข่าว เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เรียกผู้สื่อข่าว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การใช้คำแสดงสถานภาพ และการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคล โดยการใช้คำแสดงสถานภาพทำให้เห็นหน้าที่หลักของสื่อมวลชนในการรายงานเหตุการณ์ข่าว ส่วนการใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลจะทำให้เห็นว่าการทำงานเป็นหมู่คณะของสื่อมวลชน หรือในบางเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือเป็นที่สนใจของผู้สื่อข่าวจากหลากหลายสำนัก เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นทางสังคมที่ผู้คนในสังคมให้ความสนใจ

การอ้างถึงพระพุทธศาสนา/วงการพระสงฆ์ เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เรียกพระพุทธศาสนา หรือวงการพระสงฆ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้นามนัย การใช้คำแสดงกลุ่มบุคคลหรือองค์กร และการใช้คำสื่อถึงพระพุทธศาสนาโดยตรง โดยการใช้นามนัยจะทำให้เห็นว่าผู้กระทำผิดนั้นกระทำผิดขณะอยู่ในสมณเพศ เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์และเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัด และอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่มีดี หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่จำนวนไม่น้อย นอกจากนี้ถ้อยคำทั้งหมดยังทำให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ได้รับผลกระทบทางลบจากการกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูป

2) การใช้ชนิดกระบวนการ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องชนิดกระบวนการ (transitivity) ของ ฮัลลiday (Halliday, 1994: 109-144; Machin and Mayr, 2012: 104-111; ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 75-77) ผู้วิจัยพบชนิดกระบวนการ 5 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก และกระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ โดยแต่ละกระบวนการสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ ผู้วิจัยจะแบ่งตามฝ่ายผู้กระทำกระบวนการ ได้แก่ ฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำ กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำในวาทกรรมข่าวออนไลน์จะมุ่งเน้นบรรยายการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นส่วนมาก เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยเห็นว่าชนิดกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำที่มีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำถือเป็นกลวิธีที่สำคัญและโดดเด่นที่สุด สื่อมวลชนเลือกใช้คำกริยาหรือกริยาวลีบรรยายการกระทำของผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียดราวกับว่าสื่อมวลชนเองเข้าไปรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดโดยตรง และนำกลับมารายงานข่าวราวกับตาเห็น (eyewitness report) ทั้งที่ความจริงแล้วสื่อมวลชนก็ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์จริงทั้งหมดแต่กลับรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้อย่างละเอียด

ชัดเจน เมื่อพิจารณาฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้กระทำจะแสดงด้วยกริยาวลีที่สื่อความหมายทางลบทั้งหมด เพื่อชี้ให้เห็นว่ากระทำต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบคณะสงฆ์ ตลอดจนสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่หลากหลายต่างกันไป ตามแต่กลุ่มความหมายของกริยาวลีที่สื่อการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้กระทำ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์มีหน้าที่ตรวจสอบการกระทำผิด หากพบว่าพระสงฆ์กระทำผิดจริงก็จะทำการสึกพระสงฆ์รูปดังกล่าวก่อนที่จะดำเนินการทางกฎหมายต่อไป ฝ่ายประชาชนเป็นผู้กระทำ ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำที่มีประชาชนเป็นผู้กระทำจะทำให้เห็นถึงปฏิกริยาตอบกลับของประชาชนต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะการรับรู้เหตุการณ์และติดตามสถานการณ์ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดถือเป็นที่สนใจหรืออยู่ในสายตาของผู้คนในสังคมเสมอ

กระบวนการที่สื่อพฤติกรรม ผู้วิจัยพบว่าทั้งหมดเป็นกริยาวลีสื่อความหมายมีนเมา โดยมีพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงพฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมต่อเนื่องจากการดื่มสุราหรือเครื่องแอลกอฮอล์และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด

กระบวนการที่เกี่ยวกับการพูด จากการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการเกี่ยวกับการพูดพบว่าในตัวบทมีผู้พูดอยู่หลายฝ่าย ผู้ผลิตตัวบทให้ความสำคัญกับเสียงของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและประชาชนที่ปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ตามด้วยเสียงของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้สื่อข่าวตามลำดับ ทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการนำเสนอเหตุการณ์ข่าวจากมุมมองที่หลากหลายจากผู้ร่วมเหตุการณ์ เพื่อให้ดูเหมือนว่าบุคคลแต่ฝ่ายในเหตุการณ์ข่าวสื่อสารไปยังผู้อ่านโดยตรง เมื่อพิจารณาความถี่สูงสุดของกริยาวลีที่เกี่ยวกับการพูดของผู้ร่วมเหตุการณ์แต่ละฝ่ายแล้วพบว่าในตัวบทจะมุ่งเน้นการพูดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะการสารภาพผิดมากที่สุด เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดจริงและสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นผู้แสดงออกทางวาจาที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ ในขณะที่ฝ่ายประชาชนเป็นผู้พูดจะมุ่งเน้นการพูดในลักษณะการร้องเรียนการกระทำผิด เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนต่างรับรู้เหตุการณ์การกระทำผิดและต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยเร็วที่สุด ส่วนฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้พูดจะมุ่งเน้นการพูดในลักษณะการชี้แจงหรืออธิบาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และมีหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กรหรือ

ผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และทำให้เห็นว่ากระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นเรื่องส่วนบุคคล องค์กรหรือต้นสังกัดไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในความผิดดังกล่าว นั้นด้วย สุดท้ายเสียงของผู้สื่อข่าว แม้ว่าจะปรากฏความถี่น้อยและไม่หลากหลายเท่าสามฝ่ายข้างต้น แต่เสียงของผู้สื่อข่าวก็เป็นสิ่งยืนยันถึงกระบวนการประกอบสร้างตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากรายงานข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของสื่อมวลชนได้เป็นอย่างดี

กระบวนการที่สื่อความคิดความรู้สึก ในตัวบทจะปรากฏกระบวนการเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่มีเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองคณะสงฆ์เป็นผู้คิด ผู้แสดงการรับรู้หรือรู้สึกมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้ความเป็นมาของเหตุการณ์การกระทำผิดหรือรับรู้หลักฐานการกระทำผิด หลังจากมีการตรวจสอบการกระทำผิด ในขณะที่ฝ่ายประชาชนจะมีบทบาทการแสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่หลากหลายมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นฝ่ายมีปฏิกิริยาตอบกลับที่หลากหลายต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะแสดงความรู้สึกทางลบที่รุนแรงต่อเหตุการณ์หรือต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด การใช้คำแสดงความรู้สึกทางลบที่รุนแรงของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนดังกล่าวนี้จะมีส่วนเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดตลอดจนร่ำอาฆวนความรู้สึกและความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อประชาชนรับทราบข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้ถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนก็จะแสดงความรู้สึกทางบวกออกมา ส่วนฝ่ายพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ในตัวบทจะมุ่งไปที่ความรู้สึกไม่พอใจและความรู้สึกหวาดกลัว แสดงให้เห็นถึงความไม่พอใจต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ตลอดจนทำให้เห็นความรู้สึกกลัวของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหลังจากที่ตนรับรู้ว่าจะต้องถูกลงโทษหรือถูกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ สุดท้ายฝ่ายผู้สื่อข่าว ในตัวบทจะมุ่งเน้นไปที่การรับรู้เหตุการณ์หรือการรับรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าบางครั้งสื่อมวลชนก็มีประสบการณ์รับรู้หรือพบเห็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง

กระบวนการที่เกี่ยวกับสภาพ ในตัวบทมีการใช้กระบวนการเกี่ยวกับสภาพน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับกระบวนการชนิดอื่น ๆ แต่ก็มีส่วนสำคัญเพราะทำให้เห็นถึงการบรรยายคุณสมบัติทางลบและระบุตัวตนทางลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ถือเป็น การเพิ่มระดับความรุนแรงให้แก่เหตุการณ์การกระทำผิดและมีส่วนสื่อภาพตัวแทนด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด

3) การเลือกใช้คำและกลุ่มคำ ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นวิเคราะห์การเลือกใช้คำที่นอกเหนือการอ้างถึงและการใช้กริยาวลีซึ่งเป็นหนึ่งของการวิเคราะห์ชนิดกระบวนการ กล่าวคือ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การ

เลือกใช้คำเพื่อขยายรายละเอียดในเหตุการณ์การข่าว เช่น ความถี่การกระทำผิด สถานที่ของการกระทำผิด จำนวนผู้กระทำผิดในหนึ่งเหตุการณ์การข่าว ประวัติโดยสังเขปของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด รวมไปถึงการเลือกใช้คำที่แสดงความน่าเสียดหรืออารมณ์ความรู้สึกเชิงลบที่มีตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ ซึ่งสื่อมวลชนใช้เพื่อแสดงทัศนคติเชิงลบของตนเองต่อเหตุการณ์การกระทำผิดหรือต่อตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีดังกล่าวถือว่ามีจุดเด่นที่สุดในการเลือกใช้คำและกลุ่มคำ เพราะนอกจากจะเน้นย้ำความผิดให้เด่นชัดขึ้นแล้วยังแสดงให้เห็นถึงการประเมินค่าในเชิงตำหนิ ประมาณพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชน เพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด และเจ้าอารมณ์ความรู้สึกทางลบและความสนใจของผู้อ่านข่าว ตลอดจนมีส่วนนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิประณามและขับไลให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม (2) การใช้ถ้อยคำบ่งจำนวน/ระยะเวลา ซึ่งใช้เพื่อบอกจำนวนผู้กระทำผิดในหนึ่งเหตุการณ์ข่าวหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนการจำพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้อยคำบ่งระยะเวลาจะทำให้เห็นจำนวนพรรษาของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด อาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าวงการพระสงฆ์มีแต่คนไม่ดี เพราะไม่ว่าพระสงฆ์จะมีพรรษามากหรือน้อย พระสงฆ์ในข่าวต่างก็มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์เหมือนกันทั้งสิ้น (3) การใช้ถ้อยคำบ่งสถานที่การกระทำผิด ทำให้เห็นว่าสถานที่เกิดเหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในวัด อาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าวัดไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยของสังคม (4) การใช้คำถ้อยคำบ่งความถี่ ซึ่งใช้เพื่อแสดงความถี่ของการกระทำผิด เพื่อเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดและสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก

4) การเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจะเน้นที่การสร้างตัวบทเพื่อบรรยายภาพเหตุการณ์ข่าวหรือแสดงการดำเนินไปของเหตุการณ์ โดยจะวิเคราะห์องค์ประกอบของเนื้อหาข่าวยานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากประเด็นสำคัญของแต่ละส่วนว่าจะกล่าวถึงประเด็นใด สามารถแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาหลักได้ 6 ด้าน ได้แก่ บทบาทเจ้าหน้าที่รัฐ บทบาทพระสงฆ์ผู้กระทำผิด บทบาทประชาชน บทบาทผู้สื่อข่าว การเล่าเรื่องโดยเน้นรายละเอียดเหตุการณ์การกระทำผิด และการเล่าเรื่องว่าเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป หากนับความถี่ขององค์ประกอบเนื้อหาย่อยที่ปรากฏมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ (1) การระบุงการกระทำผิดของพระสงฆ์เพียงครั้งเดียว (2) การดำเนินการทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ (3) การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐ (4) การทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์

ของเจ้าหน้าที่รัฐ (5) การรับรู้และติดตามสถานการณ์ของประชาชน (6) การร้องเรียนการกระทำผิดของประชาชน (7) การเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไป (8) การสารภาพผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด (9) การเล่าเหตุการณ์การกระทำผิดของประชาชน และ (10) การรายงานข่าวของผู้สื่อข่าว โดยองค์ประกอบย่อยที่ปรากฏความถี่สูงสุด 10 อันดับนี้สะท้อนให้เห็นภาพรวมของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ผู้สื่อข่าวจะรายงานข่าวว่ามีประชาชนร้องเรียนการกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่ามีพฤติกรรมเป็นอย่างไร จากนั้นเจ้าหน้าที่รัฐจะเข้าไปตรวจสอบการกระทำผิดดังกล่าว หากพบว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริงและพระสงฆ์ก็ยอมรับสารภาพ เจ้าหน้าที่รัฐก็จะดำเนินการสืบพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งสร้างความพอใจแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการทางกฎหมายกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดต่อไป โดยเหตุการณ์ทั้งหมดล้วนแต่อยู่ในการรับรู้และติดตามสถานการณ์ของประชาชน และในตัวอย่างส่วนใหญ่จะสิ้นสุดเหตุการณ์ที่การสืบพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ไม่ได้ติดตามต่อไปว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษอย่างไรอย่างชัดเจน ด้านการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดพบว่าการเล่าเรื่องด้วยการระบุการกระทำผิดหลายครั้งของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก การเล่าเรื่องด้วยการเล่าว่าเหตุการณ์ยังดำเนินต่อไปจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สมควรถูกดำเนินประณามและขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม และการเล่าเรื่องด้วยการให้รายละเอียดในเหตุการณ์ต่าง ๆ นอกจากจะเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงของเหตุการณ์การกระทำผิดแล้วยังเน้นย้ำภาพด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

5) การใช้มูลบท ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปภาพที่สื่อมูลบทหรือความคิดความเชื่อที่มีมาอยู่ก่อนเพื่อทำให้เห็นความคิดความเชื่อบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์กระทำผิดซ้ำหลายครั้ง ซึ่งส่วนหนึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก และอีกส่วนหนึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่าในปัจจุบันมีปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคมอยู่บ่อยครั้ง (2) มูลบทสื่อความว่าพระสงฆ์ได้กระทำผิดจริง ซึ่งจะให้เห็นหลักฐานการกระทำผิดของพระสงฆ์และสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่มัวเมาสุราและยาเสพติด และเป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก (3) มูลบทเพื่อสื่อความว่าพระสงฆ์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม ซึ่งทำให้เห็นว่าในสังคมมีแนวทางหรือหลักปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่สมณเพศอยู่ หากพระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตามก็จะเกิดความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนได้ จึงสามารถสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็น

บุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา (4) มูลบทสื่อความว่าพระพุทศานามัวหมองเพราะกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งจะสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

6) การใช้สทบท ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นวิเคราะห์การใช้ตัวบทอื่น ๆ หรือวาทกรรมอื่น ๆ แทรกอยู่ใน ตัวบทข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ซึ่งพบทั้งสิ้น 6 ประเภท ได้แก่ การกล่าวถึงกฎหมาย การกล่าวถึงพระธรรมวินัย การกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ การกล่าวถึงคำกล่าวของบุคคล การกล่าวถึงโครงการรัฐ และการกล่าวถึงคำสั่งของมหาเถรสมาคม โดยการกล่าวถึงกฎหมาย พระธรรมวินัย และคำสั่งมหาเถรสมาคมเพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าพระสงฆ์รูปดังกล่าวได้กระทำผิดจริงเพราะได้ละเมิดบรรพัตฐานหรือกฎระเบียบของสังคม ส่วนการกล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อต้องการให้เห็นถึงแหล่งข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น การกล่าวถึงคำกล่าวของบุคคลเป็นการนำความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ปกครองซึ่งถือเป็นผู้มีอำนาจเชื่อถือเพราะเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดโดยตรง มาประกอบการตัดสินใจตัดสินความผิดและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานข่าว การกล่าวถึงโครงการรัฐก็เป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการจับกุมพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ส่วนการสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด การกล่าวถึงกฎหมายทั้งหมดจะมีส่วนในการสื่อภาพตัวแทนด้านลบต่าง ๆ ของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะความผิดทางกฎหมาย

7) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ สื่อมวลชนจะใช้รูปภาษาที่แสดงการตั้งคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของพระสงฆ์ว่าเหมาะสมหรือไม่ แต่ไม่ได้ต้องการคำตอบ หากต้องการกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงการกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านั้นของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและแนะนำความว่าพระสงฆ์รูปนั้นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความป็นพระสงฆ์และสื่อภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา

5.1.2 ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์

ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีทางภาษาทั้ง 7 กลวิธีหลักดังกล่าวสามารถประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด 3 ภาพตัวแทนหลัก ดังนี้

1) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดอย่างร้ายแรงและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง ภาพตัวแทนกลุ่มดังกล่าวจะมุ่งเน้นนำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและบรรยายการกระทำผิดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านเห็นการกระทำผิดได้อย่างละเอียดชัดเจน และชี้ให้เห็นพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎระเบียบทางสังคมอย่างรุนแรงและมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความป็นพระสงฆ์อย่างยิ่ง ภาพตัวแทนกลุ่มนี้ประกอบด้วยภาพตัวแทนย่อย 3 ภาพ ได้แก่ (1) พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายและ/หรือพระธรรมวินัย

อย่างร้ายแรง ซึ่งประกอบด้วยภาพย่อย ได้แก่ เป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย เป็นบุคคลที่มัวเมาสุรา และยาเสพติด เป็นบุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เป็นบุคคลที่วิปริตผิดเพศ และเป็นบุคคลที่กระทำผิดซ้ำอีก (2) พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกิเลส ตัณหา ราคะ มีความประมาท และไม่สามารถละจากทางโลกได้ ซึ่งประกอบด้วยภาพย่อย ได้แก่ เป็นบุคคลที่ลุ่มหลงในกามารมณ์ เป็นบุคคลที่ละโมภโลภมาก และเป็นบุคคลที่ครองตนอยู่ในความประมาท และ (3) พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่หลอกลวงประชาชนและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งประกอบด้วยภาพย่อย ได้แก่ เป็นบุคคลที่มอมเมาประชาชน เป็นบุคคลที่เจ้าเล่ห์ และเป็นบุคคลที่ใช้ความเป็นพระสงฆ์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

2) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา ภาพตัวแทนกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นนำเสนอให้เห็นปฏิกิริยาทางลบของสังคมหลังจากที่รับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด เพื่อชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเหล่านั้นของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา เนื่องจากเมื่อประชาชนรับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็จะเกิดความไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาในตัวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดและมองว่าพระสงฆ์ผู้กระทำผิดนั้นทำลายศาสนา ภาพตัวแทนหลักดังกล่าวประกอบด้วย 2 ภาพย่อย ได้แก่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธา และเป็นบุคคลที่ทำลายศาสนา

3) ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามและขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ให้สาสมแก่ความผิด ภาพตัวแทนดังกล่าวจะมุ่งเน้นนำเสนอให้เห็นการตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรงและต้องการที่จะขับไล่พระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมด้วยการทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดสิ้นสุดสถานภาพความเป็นพระสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ภาพย่อย ได้แก่ พระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกขับไล่ให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม และพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สมควรถูกตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง

ภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปเกิดขึ้นในสังคมอยู่บ่อยครั้ง สื่อมวลชนได้นำเสนอและเน้นย้ำความผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดอย่างรุนแรงและเด่นชัด ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นสร้างมูลค่าข่าวจากปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูป เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญและแสดงบทบาทของตนเองในการรายงานเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมไปพร้อม

กัน แต่อีกทางหนึ่ง สื่อมวลชนได้นำเสนอว่าพระสงฆ์ที่กระทำผิดนั้นเป็นเพียงส่วนน้อยในวงการสงฆ์ และความผิดเหล่านั้นเป็นความผิดส่วนบุคคลเท่านั้น ผู้กระทำผิดก็ได้ถูกขับไล่พ้นไปจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเรียบร้อยแล้ว ทำให้เห็นบทบาทของสื่อมวลชนที่พบเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดคือการธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม แต่อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนก็ไม่ได้สร้างความตระหนักรู้ถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อีกทั้งสื่อมวลชนเองยังนำเอาประเด็นปัญหาดังกล่าวมานำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ท้ายที่สุดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปก็ยังคงอยู่ต่อไปในสังคม

5.1.3 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม

ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสาร (Components of speech) ตามแนวทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ของไฮม์ส์ (Hymes, 1974) เพื่อทำให้เห็นภาพรวมการสื่อสารของวาทกรรมข่าวออนไลน์พระสงฆ์ผู้กระทำผิด จากการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบการสื่อสารสำคัญที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมและประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในวาทกรรมข่าวออนไลน์ได้แก่ “จุดมุ่งหมายการสื่อสาร (Ends)” เพราะองค์ประกอบดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลเบื้องหลังของการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ค่อนข้างรุนแรง มุ่งเน้นให้เห็นความผิดให้เด่นชัด บรรยายภาพเหตุการณ์ข่าวโดยละเอียด แต่เลือกสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวแค่เพียงการสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเท่านั้น

ด้านการผลิตและเผยแพร่ตัวบท ผู้ผลิตตัวบทคือสื่อมวลชน มีเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ปกครองคณะสงฆ์ และบุคคลอื่นในเหตุการณ์เป็นแหล่งข่าว สื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวอย่างละเอียดราวกับตาเห็น (eyewitness report) โดยนำเรื่องพระสงฆ์ที่มีสถานภาพสูงในสังคมและการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์ซึ่งถือเป็นเรื่องผิดปกติไปจากสภาพที่ควรจะเป็นมาสร้างเป็นจุดเด่นให้ผู้อ่านสนใจ โดยจะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการรายงานข่าว คือ เพื่อรายงานเหตุการณ์ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตตัวบท และเพื่อธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม เว็บไซต์ทั้งสามที่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ถือเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมของประชาชน มีจำนวนยอดผู้เข้าชมเว็บไซต์เป็นจำนวนมาก ตลอดจนลักษณะของข่าวออนไลน์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าถึงวาทกรรมข่าวผู้กระทำผิดได้ทุกที่ทุกเวลา จึงอาจทำให้การเผยแพร่ตัวบทนั้นเป็นไปได้ง่าย สะดวก และกระจายไปในวงกว้างได้ในเวลาอันสั้น

ด้านการบริโภคตัวบทและตีความตัวบท ผู้รับสารอาจเป็นทั้งประชาชนทั่วไปและพระสงฆ์รูปอื่น ๆ ในสังคม ผู้รับสารอาจรับรู้ว่ามีสิ่งที่มีสื่อมวลชนนำเสนอคือ “ความจริง” ของเหตุการณ์ทั้งหมด แต่แท้จริงแล้วการรับรู้ของผู้รับสารเป็นเพียงการรับรู้ตามเจตนาของสื่อมวลชนที่ต้องการเลือกนำเสนอหรือเน้นย้ำประเด็นหรือแง่มุมใดบ้างในเหตุการณ์ทั้งหมดเท่านั้น ตลอดจนคนส่วนใหญ่ในสังคมที่นับถือพระพุทธศาสนาและพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน จึงทำให้เห็นว่ามีโอกาสสูงที่ประชาชนในฐานะผู้รับสารจะเข้าถึงและให้ความสนใจบริโภควาทกรรมข่าวออนไลน์ที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด อีกทั้งการนำเสนอข่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรงอาจทำให้ผู้อ่านอาจรู้สึกว่าการอ่านข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเหมือนกับการดูละคร เพราะมีการสร้างสีสันเร้าอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เหตุการณ์ข่าวมีสีสันน่าติดตาม ซึ่งอาจจะสามารถสร้างรายได้ให้แก่สื่อมวลชนได้ในภายหลัง แต่ท้ายที่สุดแล้วการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดก็แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนกำลังหยิบยกปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาสร้างเป็นจุดสนใจเพื่อขายข่าวเท่านั้น ไม่ได้สร้างความตระหนักรู้ถึงสาเหตุหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สุดท้ายปัญหายังคงอยู่และสื่อมวลชนเองก็นำประเด็นปัญหาดังกล่าวมานำเสนอซ้ำ ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองต่อไป

5.1.4 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด และผลของวาทกรรมที่อาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

1) ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อวาทกรรมข่าวออนไลน์ที่มีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำผิด ซึ่งพบทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ดังนี้

กฎหมาย เป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์เหล่านั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักกฎหมายบ้านเมืองและสมควรที่จะถูกลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

กฎระเบียบของคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วย *พระธรรมวินัย* ซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพระสงฆ์เหล่านั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักพระธรรมวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาบัติปาราชิกที่ทำให้พระสงฆ์ผู้กระทำผิดขาดออกจากความเป็นพระสงฆ์ถือเป็นข้อผู้กระทำผิดออกจากพระพุทธศาสนาและธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนา และสถาบันสงฆ์ให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด และ *กฎและคำสั่งของมหาเถรสมาคม* ซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ควบคุมการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่เพิ่มเติมจากกฎหมายและพระธรรมวินัย เพื่อให้พระสงฆ์ในศาสนจักรปฏิบัติตามให้เหมาะสมกับความเป็น

พระสงฆ์มากยิ่งขึ้น เพื่อธำรงความบริสุทธิ์และภาพลักษณ์อันดีของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์ ไม่เป็นที่ติเตียนของพุทธศาสนิกชน อันจะช่วยให้ประชาชนเคารพเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ เพราะพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พุทธศาสนิกชนในสังคมไทยจึงถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักขนาดใหญ่ในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดของสื่อมวลชน เมื่อมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์เช่นนี้ก็จะยิ่งได้รับความสนใจจากพุทธศาสนิกชนซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้รับสารส่วนมากในสังคมไทย อีกทั้งมีโน้ตชนเกี่ยวกับพระสงฆ์ยังเป็นพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาในสังคมไทยมาอย่างช้านาน พระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบทางสังคมต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เป็นที่พึงทางจิตใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวและการดำเนินชีวิตให้แก่พุทธศาสนิกชน แต่พระสงฆ์ในข่าวกลับประพฤติขัดต่อหลักปฏิบัติตนดังกล่าวและขัดต่อความคาดหวังของประชาชน แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของพระสงฆ์นี้จึงทำให้เห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในวาทกรรมข่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์

เหตุการณ์ร่วมสมัยในสังคมที่มีผลต่อการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แสดงให้เห็นถึงอำนาจของสื่อมวลชนในการคัดเลือก ตรวจสอบ ประเมินค่า และตัดสินว่าจะนำเสนอหรือไม่ นำเสนอเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งให้มาเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ในเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์มักจะได้รับความสนใจจากประชาชนในสังคมเป็นพิเศษ สื่อมวลชนจะนำ “ความเป็นพระสงฆ์” ของผู้กระทำความผิดหรือ “ความผิดปกติ” ที่เกิดขึ้นในวงการพระสงฆ์มาเป็นจุดเด่นเพื่อขายข่าว ให้ประชาชนสนใจอ่านข่าว และทำให้เห็นการแข่งขันกันขายข่าวของสื่อมวลชนแต่ละสำนัก ยังมีจำนวนยอดผู้อ่านข่าวมาก ก็อาจจะหมายถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจของสื่อมวลชนแต่ละสำนักที่มากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

สื่อมวลชนจะนำปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเหล่านี้มารวมนำเสนอให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย ผู้ที่ปฏิบัติตนขัดต่อพระธรรมวินัยและระเบียบคณะสงฆ์ และผู้ที่ปฏิบัติตนขัดกับความคาดหวังของประชาชน เพื่อชี้ให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในข่าวมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์ และสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนา ตลอดจนปัจจัยเหล่านี้จะเป็นมาตรฐานที่ทำให้เห็นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดสมควรถูกตำหนิ ประณามด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและขับไล่ไปให้พ้นจากพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวม และสุดท้ายในแง่

การสร้างมูลค่าข้าว สังคมไทยเป็นสังคมพุทธ เรื่องราวหรือข่าวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือวงการพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์บางรูปที่ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาจึงมีมูลค่าข่าวสูง เพราะพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยถือเป็นกลุ่มผู้รับสารขนาดใหญ่ที่ให้ความสำคัญหรือสนใจบริโภควาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดเป็นพิเศษ

2) ผลของวาทกรรมที่อาจมีผลต่อสังคมวัฒนธรรม ซึ่งอาจแบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

การอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม ผู้วิจัยพบว่าวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดมีส่วนอ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม 3 แง่มุม ได้แก่ แง่มุมแรก ภาพเหตุการณ์การรายงานข่าวนำเสนอให้เห็นภาพว่าเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนมีอำนาจตรวจสอบการกระทำผิดและมีบทบาทในการอ้างพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ภาพดังกล่าวจะสอดคล้องไปกันกับภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อรายงานข่าวและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ แง่มุมที่สอง ผู้รับสาร จากการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำความผิดให้เด่นชัด แต่กลับสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวเพียงแค่การสึกพระสงฆ์ผู้กระทำผิดออกไปจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์ เมื่อพิจารณาผู้รับสารที่เป็นพระสงฆ์รูปอื่นในสังคม สารที่ส่งไปอาจเพื่อต้องการให้พระสงฆ์รูปอื่นในสังคมรับรู้ร่วมกันในด้านผลเสียที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของบุคคลที่มีสถานภาพเป็นพระสงฆ์เช่นเดียวกับตนและต้องการให้ปฏิบัติตัวไปในทางที่ถูกที่ควร อย่าทำตัวเหมือนกับพระสงฆ์ผู้กระทำผิดที่ตกเป็นข่าวมิฉะนั้นจะถูกตำหนิ ประณาม และขับไล่ให้พ้นไปจากสถาบันพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมเหมือนในการรายงานข่าวที่เกิดขึ้น ก็เพื่ออ้างความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่เมื่อพิจารณาผู้รับสารที่เป็นฆราวาส ผู้รับสารที่เป็นฆราวาสบางคนอาจมองว่าเมื่อคิดที่จะกระทำความผิดก็มีทางเลือกหนึ่งคือการไปบวชเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา เพราะถ้าหากถูกจับกุมตัวได้ก็แค่เพียงถูกตำหนิ ประณาม และสึกเท่านั้น แต่อาจไม่ได้รับบทลงโทษเพราะในตัวตนที่ไม่ได้กล่าวถึงบทลงโทษโดยละเอียด การนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดในลักษณะดังกล่าวนี้จึงอาจสร้างการรับรู้และเข้าใจที่ผิดให้แก่ผู้รับสารที่เป็นฆราวาสบางคน ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม และอาจมีส่วนทำให้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคม แง่มุมที่สาม การประกอบสร้างภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิด สื่อมวลชนมีอำนาจคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่า และนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดด้วยถ้อยคำที่ตำหนิ ประณามอย่างรุนแรง และชี้ให้เห็นว่าเป็นความผิดเฉพาะบุคคล ตลอดจนขับไล่ผู้กระทำผิดให้พ้นจากสถาบัน

พระพุทธศาสนาเรียบร้อยแล้ว การนำเสนอลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเน้นย้ำให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของพระพุทธศาสนามากกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนมีส่วนช่วยธำรงพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในลักษณะซ้ำเดิมเช่นนี้อาจไม่สามารถธำรงความบริสุทธิ์ของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์ได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนเพราะสื่อมวลชนไม่ได้กล่าวถึงหรือสร้างความตระหนักรู้ถึงมูลเหตุของการเกิดการกระทำผิดหรือแนวทางการแก้ไขไม่ให้เกิดความมัวหมองซ้ำเดิมในอนาคต อาจสรุปความได้ว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงชี้ให้เห็นถึงการสร้างมูลค่าเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญพร้อมกับแสดงบทบาทหลักของตนเองคือการรายงานเหตุการณ์ ขณะเดียวกันก็ทำให้เห็นบทบาทรองของสื่อมวลชนที่ปรากฏเฉพาะในวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด คือ การธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์โดยรวมให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่กระนั้นก็จะเกิดการตั้งคำถามขึ้นว่าสื่อมวลชนแสดงบทบาทรองดังกล่าวได้อย่างแท้จริงหรือไม่ เพราะท้ายที่สุดปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมก็คงยังมีอยู่ต่อไปเช่นเดิม

การสร้าง “จุดขาย” และการนำเสนอบทบาท “ผู้ตัดสิน” ของสื่อมวลชน สื่อมวลชนมีบทบาทเสมือนเป็น “ผู้พิพากษา” ที่ตัดสิน ประเมินค่า และเน้นย้ำความผิดให้เห็นอย่างเด่นชัดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและบรรยายภาพเหตุการณ์โดยละเอียด การนำเสนอข่าวเช่นนี้ถือเป็นการสร้าง “สีสัน” หรือ “จุดขาย” เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านซึ่งมีผลต่อการดำเนินธุรกิจของสื่อมวลชน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยแบ่งประเด็นอภิปรายผลการวิจัยเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1) ประเด็นเรื่องข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ จากการเก็บข้อมูลพบว่าข่าวที่พระสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิดนั้นมีความหลากหลายกว่าข่าวที่ฆราวาสเป็นผู้กระทำความผิด เช่น ข่าวการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ข่าวการถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น ข่าวเหล่านี้จะเห็นได้ว่าเมื่อพระสงฆ์เป็นผู้กระทำจะถือว่ามี ความผิดเพราะได้ละเมิดพระธรรมวินัยหรือระเบียบคณะสงฆ์ แต่ไม่ได้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย ในขณะที่หากฆราวาสเป็นผู้กระทำผิดก็จะถือว่าไม่ เป็นความผิดเพราะไม่ได้ละเมิดกฎหมาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะกฎเกณฑ์หรือหลักปฏิบัติตนที่เหมาะสมของพระสงฆ์มีมากกว่าฆราวาสทั้งในด้านกฎหมาย พระธรรมวินัย และระเบียบคณะสงฆ์ที่ออกโดยมหาเถรสมาคม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าพระสงฆ์ถือเป็นแบบอย่างของคนในสังคมทั้งในด้านการปฏิบัติตัวและการวางตัวในสังคม เพื่อไม่ให้เป็นที่ติเตียนของพุทธศาสนิกชน ดังนั้นพระสงฆ์จึง

ต้องมีปฏิบัติตนให้เหมาะสมที่มากกว่าฆราวาส เพื่อให้พุทธศาสนิกชนเกิดความนับถือและเลื่อมใส ศรัทธาพระสงฆ์อันจะมีส่วนทำให้เห็นพระพุทธศาสนาคงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป แต่อีกแง่หนึ่งก็ทำให้เห็นอำนาจเชิงโครงสร้างของรัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาเข้ามาควบคุมการกระทำหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ให้อยู่ในวงจำกัดตามที่รัฐเห็นสมควร โดยการนำเรื่องการปฏิบัติตัวหรือการวางตัวให้เหมาะสมแก่สมณเพศมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมให้แก่การใช้อำนาจดังกล่าว

2) ประเด็นเกี่ยวกับการเลือกนำเสนอภาพเหตุการณ์ข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง เน้นย้ำภาพด้านลบอย่างชัดเจน และบรรยายเหตุการณ์โดยละเอียด แต่เลือกสันเหตุการ์ณ์ข่าวเพียงแค่การสึกผู้กระทำความผิดให้พ้นไปจากพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนต้องการเลือกนำเสนอและเน้นย้ำเพียงบางแง่มุมของเหตุการณ์เท่านั้น ไม่ได้นำเสนอ “ความจริง” ของเหตุการณ์ทั้งหมด เพราะหลังจากสื่อมวลชนรับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำความผิด สื่อมวลชนจะคัดเลือก ตัดสิน ประเมินค่าประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้สอดคล้องกับกับจุดมุ่งหมายของสื่อมวลชนเอง สอดคล้องกับความเห็นของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995a : 103-104) ที่ว่า “ข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอไม่ได้เป็นกระจกสะท้อนความจริง หากแต่เป็นการประกอบสร้างความเป็นจริงที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ผลประโยชน์ หรือวัตถุประสงค์ของสื่อมวลชน” โดยสื่อมวลชนจะนำเรื่องเกี่ยวกับพระสงฆ์ซึ่งมีสถานภาพสูงในสังคมและการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ผิดไปจากสภาพปกติที่ควรจะเป็นมาสร้างเป็นจุดเด่นหรือคุณค่าข่าวให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านข่าว และมีจุดมุ่งหมายของการรายงานข่าวคือเพื่อรายงานเหตุการณ์การกระทำความผิด เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านอันจะสร้างรายได้ให้แก่สื่อมวลชนซึ่งเป็นผู้ผลิตตัวบท และเพื่อประณามการกระทำของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและสถาบันสงฆ์โดยรวม สำหรับเหตุผลเบื้องหลังของการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดส่วนนี้จะสอดคล้องกับความเห็นบางส่วนเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในเชิงลบจากคำสัมภาษณ์ของพระสงฆ์ระดับพระสังฆาธิการในงานวิจัยของจำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2548: 73-75) ที่ว่าการนำเสนอข่าวพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมักได้รับความสนใจจากผู้บริหาร ทำให้มียอดจำหน่ายสูง แต่อีกแง่หนึ่งการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์อาจเป็นเพราะเจตนาดีต่อพระพุทธศาสนา ทำให้รู้ถึงความบกพร่องของสังคมสงฆ์ และช่วยกระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนร่วมมือกันจำกัดสงฆ์ที่เป็นอสังฆิและปกป้องให้พระพุทธศาสนาบริสุทธิ์ ไม่ยอมปล่อยให้คนที่ไม่บวชเพื่อแสวงหาประโยชน์มิชอบหรือปฏิบัติในทางเสื่อมเสียต่อสถาบันสงฆ์โดยรวม

3) ประเด็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่ค่อนข้างรุนแรงและเน้นย้ำภาพด้านลบให้เด่นชัดขึ้นของสื่อมวลชน จากงานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้แก่ งานวิจัยของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) งานวิจัยของสุจิตร์ เหลืองชูเกียรติ (2543) งานวิจัยของจำนง อติวัฒนสิทธิ์ (2548) งานวิจัยของพระมหาประเสริฐ อลิโน (2549) และงานวิจัยของอนุรักษ์ สบายสุข (2552) ที่ตั้งข้อสังเกตไว้ตรงกันว่าสื่อมวลชนมักนำเสนอภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในด้านลบมากกว่า และมักใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในการนำเสนอข่าว การศึกษาในครั้งนี้ทำให้เห็นหลักฐานทางภาษาเชิงประจักษ์ว่าสื่อมวลชนเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวที่ค่อนข้างรุนแรงและเน้นย้ำภาพด้านลบอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะเห็นได้จากการใช้ถ้อยคำเชิงประเมินค่าและเน้นย้ำความหมายทางลบ การใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติเชิงประเมินค่าทางลบที่มีน้ำเสียงตำหนิ ประณามพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ตลอดจนการใช้ถ้อยคำบรรยายภาพเหตุการณ์อย่างละเอียดเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้การกระทำ พฤติกรรม และสภาพของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนซึ่งถือเป็นการเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

ส่วนด้านการนำเสนอภาพด้านลบของพระสงฆ์ งานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) ซึ่งเป็นสายภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาพด้านลบของวัดพระธรรมกายในหนังสือพิมพ์ ทำให้เห็นว่าการนำเสนอและเน้นย้ำภาพด้านลบพระสงฆ์ของสื่อมวลชน แต่งานทั้งสองงานนี้มีความแตกต่างกันอยู่ 2 แง่มุม ดังนี้

แง่มุมแรก ได้แก่ ปริบท งานวิจัยของกาญจนาจะเป็นงานที่พิจารณาความผิดในปริบทจำกัด เฉพาะในนามวัดพระธรรมกาย แต่การศึกษาในครั้งนี้จะมุ่งศึกษาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดในสังคมโดยทั่วไปที่มีการกระทำความผิดหลากหลายฐานความผิด ทำให้ผลการศึกษาคั้งนี้จะเห็นภาพของพระสงฆ์ที่กระทำความผิดที่หลากหลายกว่า และทำให้เห็นแง่มุมอื่นหรือต่อยอดความคิดจากงานของกาญจนา

แง่มุมที่สอง ได้แก่ เหตุผลเบื้องหลังของการนำเสนอและเน้นย้ำภาพด้านลบของพระสงฆ์ งานวิจัยของกาญจนาจะมุ่งเน้นให้เห็นว่าสื่อมวลชนต้องการจะเน้นย้ำว่าวัดพระธรรมกายเป็นกลุ่มคนอันตรายต่อทั้งสังคมและพระพุทธศาสนา ทำลายหลักธรรมคำสอนดั้งเดิมในพระพุทธศาสนา และทำทลายสถาบันสำคัญในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนจักร เหตุผลเบื้องหลังของการนำเสนอภาพด้านลบดังกล่าวอาจเพื่อต้องการลดความศรัทธาหรือต้องการล้มล้างความคิดความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับวัดพระธรรมกายเพราะความคิดความเชื่อเกี่ยวกับวัดพระธรรมกายเหล่านั้นต่างส่งผลกระทบต่อความศรัทธา

และความเชื่อถือของประมุขสงฆ์และศาสนจักรในสังคมไทย ขณะที่การศึกษาในครั้งนี้ สื่อมวลชนจะมุ่งเน้นนำเสนอว่าความผิดที่เกิดขึ้นเป็นความผิดเฉพาะบุคคล และสื่อมวลชนจะเลือกสิ้นสุดเหตุการณ์ข่าวที่การสืบพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนมีส่วนช่วยธำรงพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด แต่สื่อมวลชนยังไม่ได้สร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาเกี่ยวกับพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งในสังคม การนำเสนอประเด็นปัญหาดังกล่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรงจะเป็นการสร้างจุดเด่นเพื่อขายข่าวให้ผู้อ่านสนใจในลักษณะเดิมซ้ำ ๆ อาจพิจารณาได้ว่าสื่อมวลชนเพียงนำเสนอ “ความผิดปกติ” ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจพร้อมกับนำเสนอให้เห็นว่าสื่อมวลชนเองก็ได้ช่วยธำรงพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้ว ท้ายที่สุดปัญหาก็กังคังอยู่และถูกนำเสนอในลักษณะดังกล่าวซ้ำแล้วซ้ำเล่าดังที่จะพบได้ในรายงานข่าวอยู่บ่อยครั้ง

จากความแตกต่างในแง่มุมดังกล่าวก็ทำให้เห็นความเหมือนกันระหว่างสองงานนี้อีกอย่างหนึ่งคือการนำเสนอภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิดทั้งโดยทั่วไปหรือในนามวัดพระธรรมกายนั้นต่างมีส่วนช่วยธำรงความสำคัญและรักษาเสถียรภาพของสถาบันพระพุทธศาสนา ศาสนจักร และวงการพระสงฆ์โดยรวมในสังคมไทยได้เช่นเดียวกัน

4) ประเด็นเรื่องการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดของสื่อมวลชนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือไม่ งานวิจัยสายพุทธศาสนศึกษา เช่น งานวิจัยของจำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2548) งานวิจัยของพระมหาประเสริฐ อลีโน (2549) ตลอดจนการตั้งกระทู้สนทนาออนไลน์เกี่ยวกับประเด็นการนำเสนอข่าวเชิงลบของพระสงฆ์และพุทธศาสนา (สมาชิกหมายเลข 3479232, 2559) ที่กล่าวตรงกันว่า การนำเสนอข่าวด้านลบของพระสงฆ์มากกว่าด้านดี และนำเสนอข่าวด้านลบด้วยถ้อยคำที่รุนแรงของสื่อมวลชนนั้นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาและบั่นทอนความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ทำให้มองว่าสื่อมวลชนขาดความระมัดระวังเรื่องการใช้สำนวนภาษาการรายงานข่าวที่ทำให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ไร้จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว จนอาจทำให้มองว่าสื่อมวลชนมีส่วนทำลายศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนง อติวัฒน์ธรรมสิทธิ์ (2548: 73 -77) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวด้านลบของพระสงฆ์ว่ามีสาเหตุหนึ่งมาจากการทำลายความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ขณะที่จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าเหตุผลเบื้องหลังของการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ในด้านลบของสื่อมวลชนนั้นมีจุดมุ่งหมายคือเพื่อรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เพื่อผลตอบแทนทางธุรกิจ และเพื่อธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ จากการเก็บตัวอย่างข้อมูลก็พบว่า เป็น

ความจริงที่ว่าสื่อมวลชนเน้นนำเสนอข่าวด้านลบของพระสงฆ์มากกว่า แต่จากการรายงานข่าวก็ทำให้เห็นว่าส่วนใหญ่สื่อมวลชนก็นำเสนอข่าวตามความจริงที่เกิดขึ้นว่าพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเป็นใคร มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างไร เจ้าหน้าที่รัฐมีการตรวจสอบแล้วว่าพระสงฆ์ได้กระทำความผิดจริงและได้ดำเนินการกับพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเรียบร้อยแล้ว ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนเองก็ไม่ได้นำเสนอข่าวที่เป็นเท็จ เพียงแต่นำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรง และเลือกเน้นย้ำนำเสนอบางแง่มุมของเหตุการณ์ทั้งหมด จนเกิดเป็นภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกสันสุดเหตุการณ์ข่าวที่การสื่อกผู้กระทำความผิด แต่ไม่ได้กล่าวถึงการลงโทษทางกฎหมายโดยละเอียด ประเด็นดังกล่าวนี้อาจสร้างการรับรู้และเข้าใจที่ผิดให้แก่ผู้อ่านบางคนว่าเมื่อคิดจะกระทำความผิดก็มีทางเลือกหนึ่งคือการบวชเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา เพราะถ้าถูกจับกุมตัวได้ก็เพียงแค่ถูกดำเนิน ประณาม และสึกเท่านั้น เพราะในตัวของไม่ได้กล่าวถึงบทลงโทษทางกฎหมายไว้อย่างละเอียดชัดเจน หรือในบางกรณีสื่อมวลชนเลือกนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด โดยที่ไม่มีการตรวจสอบการกระทำความผิด ประกอบกับการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดบางครั้งอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมว่าในวงการพระสงฆ์มีพระสงฆ์ไม่ดีหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่จำนวนมากไม่น้อย หรือนำเสนอภาพว่าวัดไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัยสำหรับสังคม ประเด็นทั้งหมดนี้อาจส่งผลทางลบต่อพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม หรืออาจมีส่วนทำให้ปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคม

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากผลการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายของสื่อมวลชนในการผลิตวาทกรรมข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนาเพื่อจะทำลายความเชื่อมั่นและศรัทธาในพระพุทธศาสนาโดยตรง แต่การนำเสนอข่าวในลักษณะภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดนั้นอาจส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม หรืออาจมีส่วนทำให้ปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าสื่อมวลชนมีสิทธิที่จะนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดต่อไป เพราะถือเป็นบทบาทหลักของสื่อมวลชนในการสะท้อนปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นและทำให้เห็นบทบาทอีกบทบาทหนึ่งของสื่อมวลชนในด้านการธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมให้ปราศจากมลทินของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด ประกอบกับงานวิจัยของรัตนวดี เทพช่วยสุข (2539) และงานวิจัยของสุจิตรา เหลืองชูเกียรติ (2543) ก็ทำให้เห็นว่าเมื่อประชาชนรับข่าวสารด้านลบเกี่ยวกับพระสงฆ์แล้วก็ยังมีความเชื่อมั่นทางศาสนาอยู่ในเกณฑ์มาก

แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่าในเมื่อสื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรงส่วนหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจแล้ว สื่อมวลชนก็ควรเพิ่มหรือเน้นย้ำประเด็นเรื่อง

บทลงโทษให้ละเอียดชัดเจนมากขึ้นในการรายงานข่าวให้สมเหตุสมผลกับการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง แผงทัศนะเชิงตำหนิ ประณาม และบรรยายภาพเหตุการณ์การกระทำผิดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงเหตุการณ์การกระทำผิดของพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดและบทลงโทษของการกระทำผิดอย่างชัดเจนและสมเหตุสมผล และทำให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักรู้ถึงผลของการกระทำผิดและไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ หรือในบางกรณีที่เป็นส่วนน้อย สื่อมวลชนนำเสนอข่าวพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทั้งที่ยังไม่มีการตรวจสอบการกระทำผิด แต่กลับนำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรงจนบางครั้งอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมที่ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ กรณีดังกล่าวนี้ก็ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นการขายข่าวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการรับรู้ เข้าใจ และความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนที่เป็นผู้อ่านข่าวได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าบางครั้งสื่อมวลชนควรระมัดระวังในเลือกใช้ถ้อยคำนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดเพื่อไม่ให้เกิดภาพเหมารวมที่ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและวงการพระสงฆ์ และมีการตรวจสอบการกระทำผิดก่อนรายงานข่าวให้ผู้อ่านได้รับทราบ เพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับรายงานข่าวว่าเป็นการนำเสนอข่าวตามความจริง และไม่ได้นำข้อมูลเท็จ โดยความเห็นของผู้วิจัยนี้อาจจะมีส่วนช่วยให้พระพุทธศาสนาบริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น ช่วยลดปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมลงได้อีกทางหนึ่ง และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสื่อมวลชนเองด้วย

5) ประเด็นเรื่องอำนาจและบทบาทของสื่อมวลชน จากผลการศึกษาทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้นำเสนอและตัดสินความผิดบุคคลในข่าวอย่างพระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ประเมินค่าและเน้นย้ำภาพด้านลบให้เห็นอย่างชัดเจน ตลอดจนแผงทัศนะเชิงตำหนิ ประณามผู้กระทำความผิด ส่วนหนึ่งก็ทำให้เห็นบทบาทของสื่อมวลชนในการช่วยธำรงพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ปราศจากมลทิน พระสงฆ์ผู้กระทำความผิดด้วยการนำเสนอให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดได้ถูกขับไล่ไปให้พ้นจากพระพุทธศาสนา และวงการสงฆ์เรียบร้อยแล้ว แต่อีกส่วนหนึ่งก็ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้หยิบยกประเด็นปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นพระสงฆ์มานำเสนอด้วยถ้อยคำที่รุนแรงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อื่นหรือเพื่อขายข่าว ผู้วิจัยเห็นว่าแม้ว่าสื่อมวลชนจะไม่ใช่องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าวดังกล่าวโดยตรง แต่สื่อมวลชนก็ถือเป็นองค์กรที่มีอิทธิพลหรือเป็นกระบอกเสียงให้แก่คนในสังคมได้เป็นอย่างดี สื่อมวลชนควรสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น และชี้ชวนให้องค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนา กรมการศาสนา และมหาเถรสมาคม เข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวยุติไปอย่างจริงจังหรือแก้ไขให้ปัญหาเกิดน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อจรรโลงให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง

ยั่งยืน และบริสุทธิ์อย่างแท้จริง ผู้วิจัยขอยกความเห็นบางส่วนเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา พระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของจำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2544: 70) ที่กล่าวไว้ว่า “เมื่อมีชาวพระสงฆ์ทำผิดพระธรรมวินัย หน่วยงานที่รับผิดชอบควรรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วนและแจ้งผลการดำเนินการแก้ไขให้ประชาชนทราบโดยทันที ควรมีการปฏิรูประบบการควบคุมดูแลพระสงฆ์อย่างจริงจัง และควรมีการคัดเลือกพระภิกษุที่มีคุณธรรมมีความรู้ในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดีให้เป็นพระอุปัชฌาย์ทำการบรรพชาอุปสมบทคนที่จะมาบวชเป็นพระภิกษุสามเณร” ผู้วิจัยเห็นว่าความเห็นดังกล่าวอาจเป็นวิธีแก้ไขปัญหาอย่างหนึ่งได้ แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องก็ต้องร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเปิดกว้าง เป็นกลาง และมีเหตุมีผล เพื่อหาข้อสรุปการแก้ไขปัญหาพระสงฆ์บางรูปที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตข้อมูลเป็นวาทกรรมข่าวออนไลน์เท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการศึกษาภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดจากการรายงานข่าวของสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อาจจะทำให้เห็นกลวิธีทางภาษาและการนำเสนอภาพตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดได้หลากหลายรอบด้านมากขึ้น

2) จากผลการศึกษาส่วนหนึ่งที่ทำให้เห็นว่า การนำเสนอภาพด้านลบของพระสงฆ์ผู้กระทำผิด ก็มีส่วนช่วยในการธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวม ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในอีกแง่หนึ่ง สื่อมวลชนนำเสนอภาพด้านบวกของพระสงฆ์ในด้านต่าง ๆ นั้นก็อาจมีส่วนช่วยธำรงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและวงการสงฆ์โดยรวมได้เช่นกัน ซึ่งอาจจะมีการเปรียบเทียบลักษณะการใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวภาพด้านบวกและภาพด้านลบของพระสงฆ์ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร หรือศึกษาเหตุผลเบื้องหลังว่าเหตุใดสื่อมวลชนจึงต้องนำเสนอภาพด้านบวกของพระสงฆ์ โดยอาจใช้แนวทางอื่นในการศึกษา เช่น Positive Discourse Analysis เพื่อให้เห็นว่า การนำเสนอข่าวพระสงฆ์ในด้านบวกนั้นมีส่วนช่วยขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้อย่างไร

3) นอกจากการนำเสนอข่าวพระสงฆ์ผู้กระทำผิดแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมไทย เช่น อาชีพครู อาชีพตำรวจ อาชีพทหาร เป็นต้น กลุ่มอาชีพเหล่านี้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนและคนในสังคม และเป็นกลุ่มอาชีพที่ต้องพิทักษ์รักษาความถูกต้องยุติธรรม จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเมื่อกลุ่มอาชีพเหล่านี้กระทำผิดเสียเอง สื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวการกระทำผิด

ของกลุ่มอาชีพเหล่านี้อย่างไร และนำเสนอภาพตัวแทนกลุ่มอาชีพเหล่านี้เหมือนหรือแตกต่างกับภาพ
ตัวแทนพระสงฆ์ผู้กระทำผิดหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎกระทรวง ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522. (2537, 8 ธันวาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 111 ตอนที่ 54ก, หน้า 56-57.

<https://rj.soc.go.th/DATA/PDF/2537/A/054/56.PDF>

กฤษฎาภรณ์ หงส์ดารมภ์. (2543). *ปริเฉทเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับอุดมการณ์*. กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพ. (2545). *สื่อและวัฒนธรรมศึกษากับสังคมไทย*. วารสารรัฐศาสตร์สาร 23(3), 50-97.

กาญจนา แก้วเทพ. (2547). *การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค*. แปรนต์เอง.

กาญจนา เจริญเกียรติบวร. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับมุมมองในชาวดพระธรรมกายที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทย* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/4535>

เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์. (2554). *การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:122172

คชาธิป พาณิชตระกูล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยปีพ.ศ. 2555: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/42944>

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). *พระวินัยปิฎก*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

คณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2531). *เอกสารการสอนชุดวิชา 80205 พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย (หน่วยที่ 1-7)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คทาอุษ วีระวงษ์. (2554). *การดำเนินคดีอาญากับพระสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:121795

จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2548). *สื่อสารมวลชนกับความมั่นคงแห่งพุทธศาสนา*. สถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2548). *อุดมการณ์เกี่ยวกับ 'เขมร' ในปริเฉทหนังสือพิมพ์ไทย: กรณีเหตุจลาจลเผาสถานทูตไทยในกัมพูชา พ.ศ. 2546* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/67829>

ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์* [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/42774>

ชุนพฤทธิกร จิรวรรกิจ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพแทนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เรียกว่า “เซเลบริตี้” ที่สื่อผ่านบทสัมภาษณ์ในนิตยสารภาษาไทย* [วิทยานิพนธ์มหาบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/55397>

ไชยรัตน์ เจริญสินโอสาร. (2560). *วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น.* วิชา.

ณัฐพชรธรรม ธนันทเมธากรณ์. (2558). *อาบัติในพระไตรปิฎก.* อมรินทร์ธรรมะ.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษา วาทกรรมในภาษาไทย.* โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2543). *พุทธศาสนากับสังคมไทย.* สหายบล็อกและการพิมพ์.

ธนวัตร มัททวิวงศ์. (2559). *การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ* [วิทยานิพนธ์มหาบัณชิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections.

https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:138275

ธีระ บุซบกแก้ว. (2562). *ภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสื่อสาธารณะ* [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/78535>

ธีระยุทธ สุริยะ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของนักโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิตในหนังสือพิมพ์รายวันไทย* [วิทยานิพนธ์มหาบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/30720>

ธีระยุทธ สุริยะ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในสื่อออนไลน์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์* [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/59460>

นครินทร์ สำเภาพล. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและภาพตัวแทนบุคคลพันโทในวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทในสื่อสาธารณะ* [วิทยานิพนธ์มหาบัณชิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69512>

นฤมล เวียงสารวิณ. (2533). *ลักษณะของพระสงฆ์ไทยที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานครและชัยภูมิ* [วิทยานิพนธ์มหาบัณชิต มหาวิทยาลัยมหิดล].

นันทวัฒน์ เนตรเจริญ. (2560). *กลวิธีทางภาษาในพาดหัวข่าวเพื่อชวนให้อ่านของข่าวออนไลน์.* วารสารอักษรศาสตร์

- มหาวิทยาลัยศิลปากร, 39(2), 237-263. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jasu/article/view/185178>
- นิติพงศ์ พิเชฐพันธ์. (2553). วาทกรรมเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ. 2551 จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20693>
- บำรุง ศรีนิลพาน. (2548). การนำเสนอข่าวสารสะท้อนวิกฤตทางจริยธรรมของสื่อมวลชน. *วารสารวิชา*, 24(1), 85-94. <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/handle/123456789/346>
- เบญจวรรณ นรสิงห์. (2539). การนำเสนอและการคัดเลือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/34342>
- ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499. (2499, 15 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 73 ตอนที่ 95ก, หน้า 12-171. <https://rkj.soc.go.th/DATA/PDF/2499/A/095/12.PDF>
- พงษ์ศักดิ์ พิพิฑพงศ์พัฒน์. (2546). *ธุรกิจข่าวออนไลน์* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:115644
- พระมหาบุญเลิศ ฐานทีนโน และคณะ. (2552). *อริยวินัย รวบรวมจากพระไตรปิฎก*. คิว พรินท์ แมเนจเม้นท์.
- พระมหาประเสริฐ อลีโน. (2549). *บทบาทและหน้าที่หนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา: ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent_desc.php?ct=1&t_id=522
- พระมหาพนม เนี่ยวกุล. (2544). *ความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:116792
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505. (2505, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 79 ตอนที่ 115, หน้า 29-44. <https://rkj.soc.go.th/DATA/PDF/2505/A/115/29.PDF>
- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522. (2522, 1 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 96 ตอนที่ 28ก, หน้า 45-92. <https://rkj.soc.go.th/DATA/PDF/2522/A/028/45.PDF>
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. (2542, 21 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116 ตอนที่ 29ก, หน้า 45-63. <https://rkj.soc.go.th/DATA/PDF/2522/A/063/40.PDF>
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. (2522, 27 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 96 ตอนที่ 63ก, หน้า 50-82. <https://rkj.soc.go.th/DATA/PDF/2522/A/063/40.PDF>
- พัทธ์พสุตม์ สารนุวัฒน์. (2562). พลังสื่อมวลชนในสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 21(2), 191-200. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/msaru/article/view/248267/167131>
- พุทธรัชช ปราบนอก. (2560). *วิถีชีวิตพระสงฆ์ไทย*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญญา คล้ายสิงห์โต. (2553). *อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวสวาทกรรมในหนังสือพิมพ์ไทย: การวิเคราะห์*

- วาทกรรมเชิงวิพากษ์ [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/36307>
- มณทิรา อินคชสาร. (2539). *การอ่านจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์: ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณข้อมูลที่ได้ อ่าน ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/35341>
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2537). *หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น*. ปรกษาปริก.
- รัตนวดี เทพช่วยสุข. (2539). *การรับรู้ของชาวพุทธต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์กับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/7579>
- ศรอนงค์ สุขยิ่ง. (2547). *การนำเสนอภาพพระสงฆ์ในภาพยนตร์ไทย* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/1117>
- ศิริพร ภัคตีมาสุข. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันสังฆาธิการ. (2558). *คู่มือพระสังฆาธิการ*. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2547). *จริยธรรมสื่อมวลชน: ภาพสะท้อนสังคมไทย*. สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.
- สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์. (2559). *จริยธรรมสื่อมวลชน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมาชิกหมายเลข 3479232. (2559, 26 ธันวาคม). *สื่อมวลชนกับการทำข่าวด้านศาสนา*. <https://pantip.com/topic/35949236>
- สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2548). *การข่าวขั้นสูงและการบรรณาธิการ หน่วยที่ 1-7*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สาธิตา ตระกูลโชคเสถียร. (2553). *การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/32969>
- สามชาย ศรีสันต์. (2561). *ว่าด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมแนววิพากษ์*. สมมติ.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562*. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. https://www.etcha.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2019_Th.aspx?viewmode=0
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม พ.ศ. 2561*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. <http://www.nso.go.th/sites/2014en/Survey/social/religion/SurveyOnConditions/2018/Full%20Report.pdf>

- สิริภัทร เชื้อกุล. (2563). ภาพตัวแทนผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ประกอบสร้างผ่านภาษาในวาทกรรมสื่อสารมวลชนและวาทกรรมสื่อภาครัฐ: การศึกษาแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/75797>
- สุกานดา วรพันธ์พงศ์. (2537). หนังสือพิมพ์รายวันกับการเสนอเนื้อหาทางการเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533 [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/62818>
- สุจิตรา แซ่ลิ้ม. (2561). ภาพตัวแทนของผู้ชุมนุมทางการเมืองในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 ในพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/73362>
- สุจิตรา เหลืองชูเกียรติ. (2543). การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันกับการเปิดรับข่าวสารและความเชื่อมั่นทางศาสนาของประชาชน [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/71223>
- สุนทรী โชติดีติก. (2560). บุญ: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมที่ผลิตโดยวัดพระธรรมกาย [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/59925>
- สุภัทร แก้วพัตร. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนอีสานในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/55299>
- เสนาะ เจริญพร. (2548). ผู้หญิงกับสังคมในวรรณกรรมไทยยุคทองสมัย. มติชน.
- อนรรักษ์ สบายสุข. (2552). ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อข่าวสารพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง].

ภาษาอังกฤษ

- Castello, D. (2015). *Discursive Representation of Migrants as Victims and Perpetrators in the British Press: A Corpus-Assisted Discourse Analysis* [Master's thesis Birmingham University].
<https://www.birmingham.ac.uk/Documents/college-arts/law/cels/essays/appliedlinguistics/Discursive-Representations-of-Migrants-as-Victims-and-Perpetrators-in-the-British-Press-A-Corpus-Assisted-Discourse-Analysis.pdf>
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Polity Press.
- Fairclough, N. (1995a). *Media Discourse*. Edward Arnold.

- Fairclough, N. (1995b). *Critical Discourse Analysis: the critical study of language*. Longman.
- Fairclough, N. (2003). *Analysis discourse: Textual analysis for social research*. Routledge.
- Fowler, R. (1991). *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. Routledge.
- Gee, J. P. (2011). *An Introduction to Discourse Analysis Theory and Method* (3rd ed.). Routledge.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representation and Signifying Practice*. SAGE.
- Hall, S. (2003). The work of Representation. In Hall, Evans & Nixon (eds.), *Representation* (2nd ed.), (pp.1-47). Sage.
- Halliday, M. A. K. (1994). *An Introduction to Functional Grammar* (2nd ed.). Arnold.
- Hymes, D. (1974). *Foundations in sociolinguistics: an ethnographic approach*. The University of Pennsylvania Press.
- Levinson, S. (1983). *Pragmatics*. Cambridge University Press.
- Machin, D., & Mayr, A. (2012). *How to do critical discourse analysis: A multimodal introduction*. Sage.
- Mooney, A. P., J. S., LaBelle, S., Henriksen, B. E., Eppler, E., Irwin, A., Pichler, P., Preece, S., & Soden, S. (2011). *Language society & power: an introduction*. Routledge.
- Nu'ma, Mirfa' un. (2018). *A critical discourse analysis of Time magazine article "when Buddhists go bad"* [Master's thesis State Islamic University].
<https://repository.uinjkt.ac.id/dspace/bitstream/123456789/39424/1/Fultext.pdf>
- O'Shaughnessy, M., & Stadler, J. (2005). *Media and society: an introduction*. Oxford University Press.
- SimilarWeb, L. (2020). *Top News and Media Websites in Thailand for Jul - Sep 2020*
https://pro.similarweb.com/#/research/marketresearch/webmarketanalysis/trends/News_and_Media/764/3m?webSource=Total
- Treske, E. (2018). *Representing North Korea in US and South Korean Newspapers: a Corpus-Based Critical Discourse Analysis* [Master's thesis Utrecht University].
https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/29960/Masterthesis%20Eline%20Treskes%20_%20Final.pdf?sequence=2
- van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and Power*. Palgrave Macmillan.
- van Leeuwen, T. (1996). The representation of social actors. In C. Caldas-Coulthard & M. Coulthard (Eds.), *Text and Practice: Reading in Critical Discourse Analysis* (pp. 32-70). Routledge.
- van Leeuwen, T. (2008). *Discourse and Practice: new tools for critical discourse analysis*. Oxford University Press.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ยุทธการ ปัทมโรจน์
วัน เดือน ปี เกิด	16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลอนันตมหิตล จังหวัดลพบุรี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2561 และเข้ารับการศึกษต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาจากโครงการสู่ความเป็นเลิศด้านภาษา และวรรณคดีไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2562
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/27 หมู่บ้านสมศรีเอราวัณ หมู่ที่ 1 ซอยนเรศวร 42 ตำบลเขาสามยอต อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
ผลงานตีพิมพ์	ยุทธการ ปัทมโรจน์. (2561). ภูมินามของตำบลในจังหวัดลพบุรี. ใน จุลสารลายไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2561, (น.75-86). ฝ่ายการศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ยุทธการ ปัทมโรจน์. (2562). "เศษ" อาหาร ความสุขและความฝันของ "เดน" สังกกับเศษเสี้ยวความเป็นคนที่เลือนหาย. ใน จุลสารลายไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2562, (น.168-175). ฝ่ายการศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ยุทธการ ปัทมโรจน์. (2565). อุปถัมภ์เกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในข่าวการเมืองไทย บนเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์. วารสารวรรณวิทัศน์, 22(1), 134-175. ยุทธการ ปัทมโรจน์. (2565). “แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย คือ พาหนะนำโรค”: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 18(2), 196-245.